

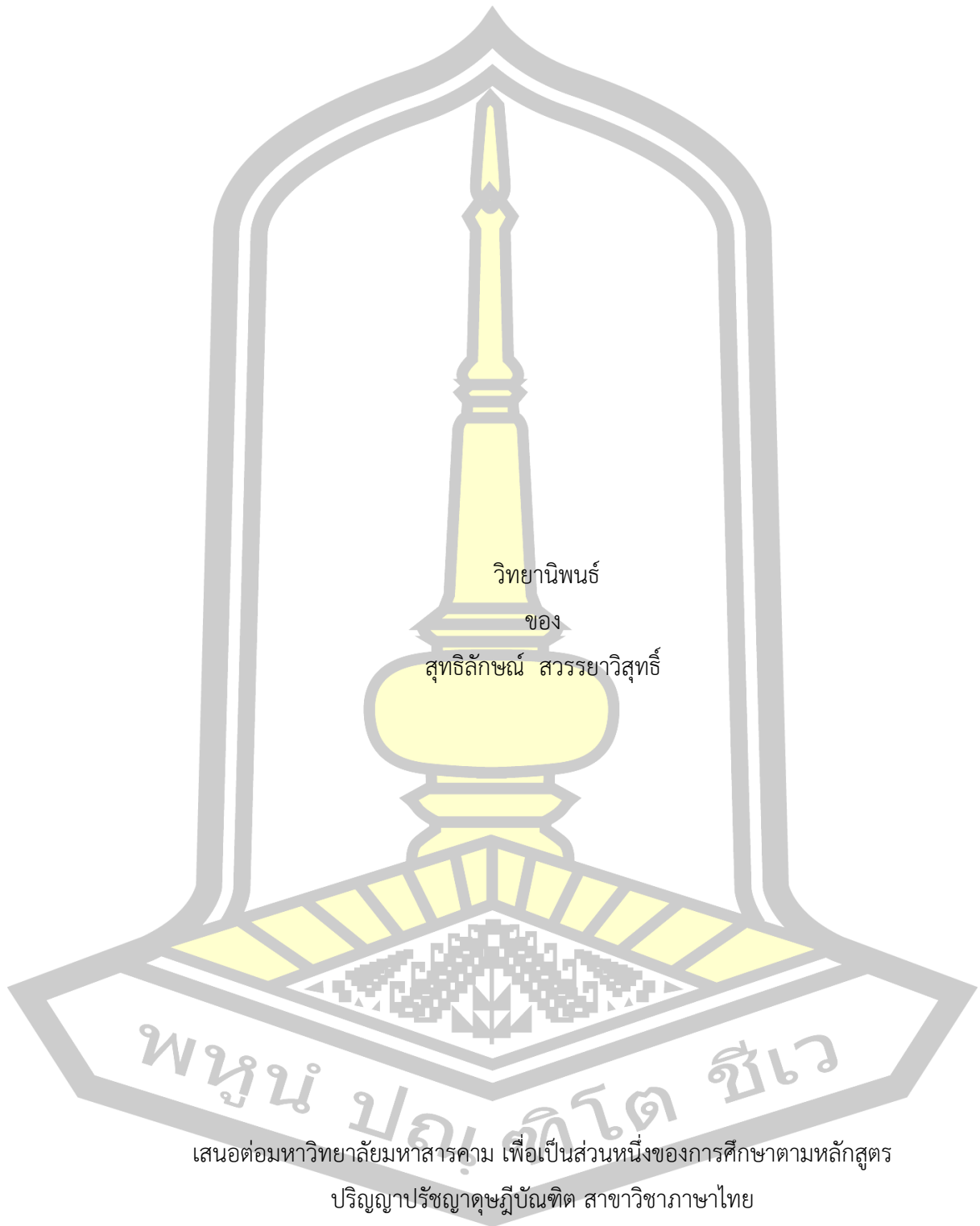
ปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

วิทยานิพนธ์
ของ
สุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
พฤศจิกายน 2562

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

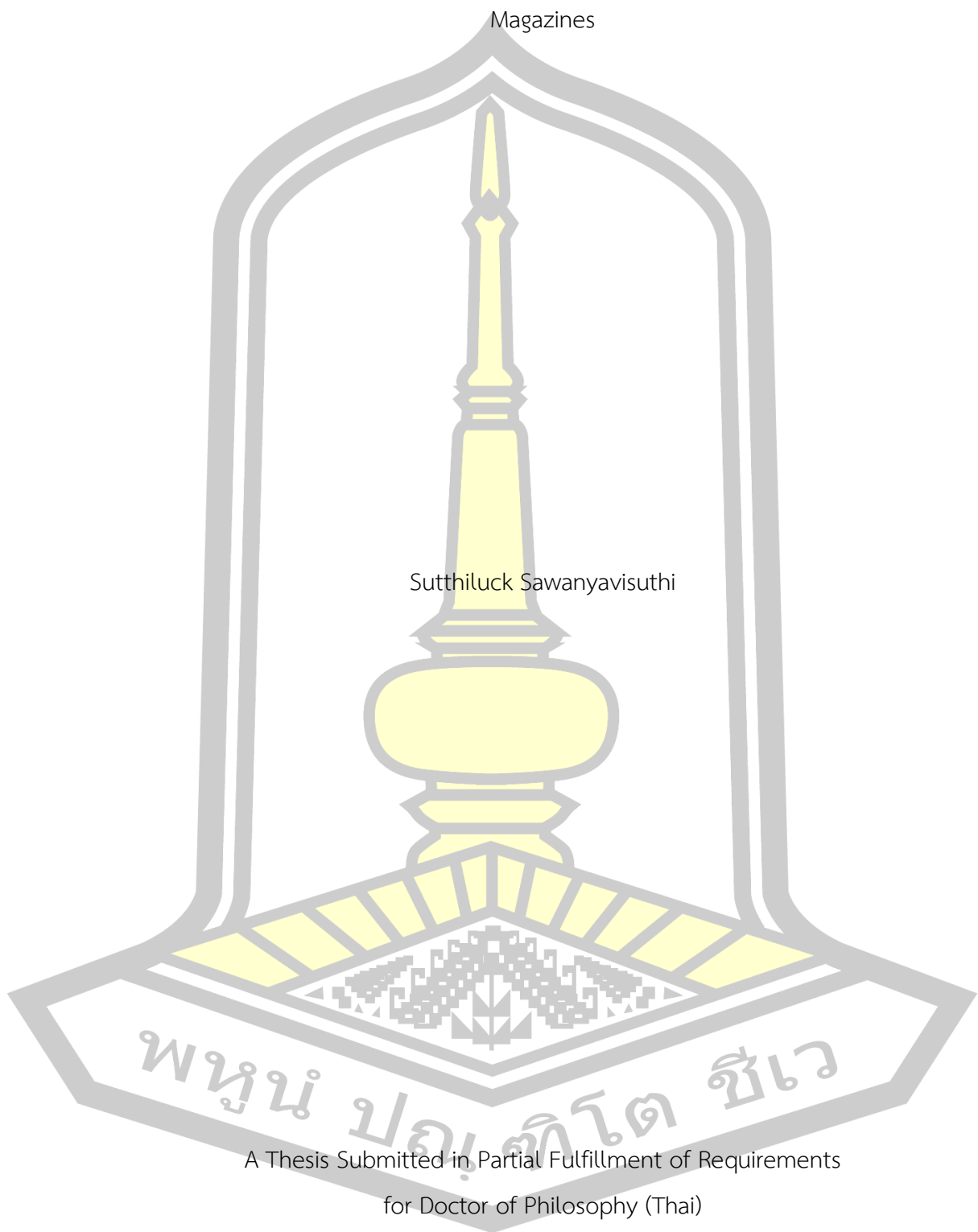
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

พฤษภาคม 2562

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Language Practices and Representation of Social Ideologies in the Modern Lao
Magazines

Sutthiluck Sawanyavisuthi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Doctor of Philosophy (Thai)

November 2019

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวสุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ราชนัย นิลวรรณภา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ปฐม หงษ์สุวรรณ)

..... กรรมการ

(ผศ. ดร. สมัย วรรณอุตร)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. สุนทร วรหาร)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(ผศ. ดร. กนกพร รัตนสุธีระกุล)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

.....
(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	ปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่		
ผู้วิจัย	สุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ปฐม หงษ์สุวรรณ		
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชา	ภาษาไทย
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2562

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาปฏิบัติการทางภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ และ 2) เพื่อศึกษาการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ จากนิตยสารที่มียอดการจำหน่ายสูงสุดใน สปป.ลาว จำนวน 3 ฉบับ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 ถึงเดือนธันวาคม 2559 รวมทั้งสิ้น 144 เล่ม โดยใช้แนวคิดหลัก คือ แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) พบว่าปฏิบัติการทางภาษาในการนำเสนอ นิตยสารลาวสมัยใหม่ ในด้านกลวิธีทางภาษา ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ กลวิธีทางวาทศิลป์ และการใช้วัจนกรรมเพื่อให้เห็นถึงภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม และวิเคราะห์เนื้อหาและความหมายที่ปรากฏในมิติทางสังคม จากนิตยสารลาวสมัยใหม่ ได้แก่ ตัวบทภาษาเขียน บทสนทนา บทสัมภาษณ์ โฆษณา และวิเคราะห์นิตยสารลาวสมัยใหม่ด้านวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ภายใต้รูปของภาษาเพื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์ทางสังคม

ผลการศึกษาลักษณะของนิตยสารและพัฒนาการของนิตยสารลาวพบว่า ลักษณะของนิตยสารและพัฒนาการของนิตยสารลาว จำแนกตามเนื้อหาที่ปรากฏ ได้ 3 กลุ่ม คือ แนวคิดและลักษณะของนิตยสาร พัฒนาการของนิตยสารในสังคมลาว และนิตยสารลาวสมัยใหม่ นิตยสารลาวสี่ให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญเพราะทำหน้าที่นำเสนอข่าวสารต่อมวลชน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการตอกย้ำอุดมการณ์ความเชื่อบางอย่างให้ดำรงอยู่ สื่อมวลชนมีบทบาทมากต่อการรับรู้และเข้าใจโลกของคนในสังคม สื่อมวลชนจึงมีส่วนสำคัญช่วยให้เราสร้างโลกแห่งความเป็นจริงได้มากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาปฏิบัติการทางภาษาและวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่พบว่า การนำเสนอในรูปแบบของรูปภาพหรือถ้อยคำต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาของนิตยสารลาวสมัยใหม่ เพื่อสื่อความหมายและประกอบสร้างความคิดความเชื่อในวาทกรรม โดยผู้ส่งสารนั้นอาจเลือกใช้กลวิธีทางภาษาผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งในนิตยสารลาวสมัยใหม่พบว่ากลวิธีทางภาษาที่ผู้ส่งสารเลือกใช้

ในการสื่อความคิดความเชื่อในวาทกรรมปรากฏได้ 3 ลักษณะ คือ 1) การเลือกใช้คำศัพท์ 2) กลวิธีทางวาทศิลป์ และ 3) การใช้วัจนกรรม

ผลการศึกษาปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่พบว่า ระเบียบวาทกรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคมและเพื่อแสดงให้เห็นถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมหรือบริบททางสังคมและวัฒนธรรมผ่านรูปภาพว่ามีผลต่อความสอดคล้องกันระหว่างการสร้างตัวบท และปฏิบัติการทางสังคม 2 ลักษณะ คือ 1) ปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่ และ 2) อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อนิตยสารลาวสมัยใหม่

ผลการศึกษาการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่พบว่า ตัวบทที่นำมาศึกษาเพื่อสนับสนุนความคิดด้านต่าง ๆ โดยสามารถจำแนกเป็นประเด็นต่าง ๆ ที่มีผลต่อการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) อุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ 2) อุดมการณ์ทางการเมืองในนิตยสารลาวสมัยใหม่ และ 3) อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจในนิตยสารลาวสมัยใหม่

การวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทของนิตยสารในการตอกย้ำผลิตซ้ำอุดมการณ์ทางสังคมเนื่องจากนิตยสารเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งและเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทในการควบคุมความคิดของสมาชิกในสังคมได้ครอบคลุมและเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย อาจกล่าวได้ว่าการที่อุดมการณ์ยังคงอยู่ในฐานะรูปแบบของความเชื่อหรือทัศนคติหนึ่งทางสังคมนั้น เนื่องจากถูกประกอบสร้างภายใต้อำนาจของสื่อมวลชนที่ส่งผลให้ผู้บริโภคสื่อซึ่งก็เป็นสมาชิกในสังคมเชื่อในสิ่งที่สื่อนำเสนอโดยไม่มีข้อโต้แย้ง

คำสำคัญ : ปฏิบัติการทางภาษา, อุดมการณ์ทางสังคม, นิตยสารลาวสมัยใหม่

พูนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

TITLE Language Practices and Representation of
Social Ideologies in the Modern Lao Magazines

AUTHOR Sutthiluck Sawanyavisuthi

ADVISORS Associate Professor Pathom Hongsuwan , Ph.D.

DEGREE Doctor of Philosophy **MAJOR** Thai

UNIVERSITY Mahasarakham **YEAR** 2019
University

ABSTRACT

This dissertation was conducted with 2 main objectives; 1) to study the language practice in modern Laos magazines based on guidelines of critical analysis discourse, and 2) to examine the presentation of social ideology in modern Lao magazines. The target of the study covered a total of 144 copies of 3 best-selling magazines sold in Lao PDR between January 2015 and December 2016.

The concept in conducting this study was the critical discourse analysis. It was found that the language practice in presenting the modern Lao magazines to the audience by means of the language strategies included word selection, rhetorical devices, and speech acts to show the discursive practice. The analysis covered the content and meanings that appeared in social dimensions in the modern Laos magazines, including texts, written language, dialogues, interviews, and advertisements. Sociocultural practice connoted in form of language to present social ideology was also analyzed.

The result of the study of characteristics and development of Lao magazines revealed that Lao magazines could be classified according to their content into 3 groups; concepts and characteristics of magazines, development of magazines in the Lao society, and modern Lao magazines. Lao magazines showed their important role in presenting news to the public. They were also a powerful tool to reinforce certain ideology and beliefs to exist. The media played a huge role in the

perception and understanding of the world of the Lao society. The media is, therefore, can help us make it easier to build the real world.

The result of the study of the language practice and discourses in modern Lao magazines showed that the presentation in form of language patterns or words in the content of modern Lao magazine conveyed meanings and created thoughts and beliefs in the discourses themselves. The sender may choose some language strategies through various elements. In modern Lao magazines, the most common language strategies chosen to convey thoughts and beliefs in discourses are 1) word selection, 2) rhetorical devices, and 3) speech acts.

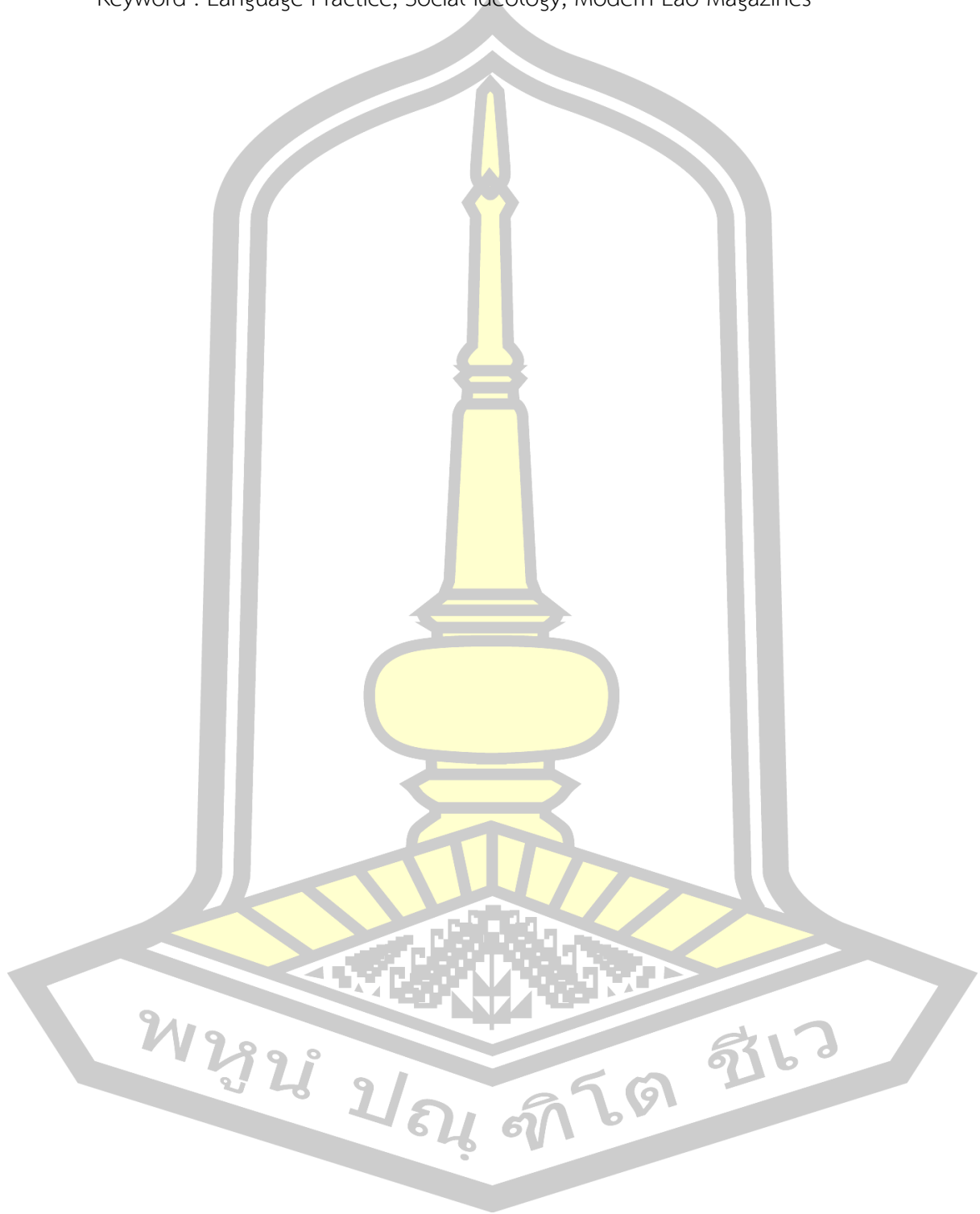
The result of the study of the sociocultural practice in modern Lao magazines revealed that discourses concerned the society and presented environmental or social and cultural factors through language patterns. These discourses affected the consistency between text creation and the sociocultural practice. They resulted in 2 relationships; 1) the sociocultural practice and the presentation of sets of ideas in modern Lao magazines, and 2) the influence of social factors on modern Lao magazines.

The result of the study of the presentation of social ideology in modern Lao magazines unveiled 3 issues of texts which affected the presentation of social ideology itself. The 3 issues presented in modern Lao magazines included 1) sociocultural ideology, 2) political ideology, and 3) economic ideology.

This dissertation discloses the role of the magazine in emphasizing and reproducing social ideology. This is due to the fact that the magazine is a branch of the media and a social institution that has a comprehensive role in controlling thoughts of members in a society and gets accessible to all ages. It can be said that ideology remains as a form of belief or attitude in a society because it is created under the power of the media. As a result, media consumers who are members of a society believe in the content the media offers without dispute.

Keyword : Language Practice, Social Ideology, Modern Lao Magazines

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงษ์สุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก เป็นผู้นำแนวทางและเปิดโลกการศึกษาทางภาษาศาสตร์ เป็นผู้แนะนำและชี้แนะความคิดที่ลึกซึ้งในเชิงวิชาการ ตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ราชันย์ นิลวรรณภา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมัย วรรณอุตร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร วรหาร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ ชี้แนะแนวทาง เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา วรรณกิติ์ อาจารย์ ดร.โสภี อุ้นทะยา คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่คอยติดตามความก้าวหน้า และกรุณาให้ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ในระหว่างการศึกษา ผู้วิจัยได้รับทุนการศึกษาจากทุนอุดหนุนโครงการวิจัย งบประมาณเงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ 2562 ที่ได้ให้ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาอย่างเต็มที่ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนครพนม ที่รับภาระในเรื่องของการสอนระหว่างที่ผู้วิจัยได้ลาศึกษาต่อในบางส่วน และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ อิศรปรีดา อดีตคณบดี คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ที่ส่งเสริม สนับสนุน และคอยชี้แนะ ให้กำลังใจผู้วิจัยอยู่เสมอ และขอขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้ทั้งหมด

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และญาติพี่น้องทุกคนที่ห่วงใย เป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา คุณความดีทั้งหลายอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดาที่เลี้ยงลูกมาอย่างเต็มความสามารถ รวมถึงบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้การศึกษาอบรมจนเกิดสติปัญญา อันเป็นเครื่องชี้ทางไปสู่ความสำเร็จในชีวิตของผู้วิจัย

สุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฌ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ภูมิหลัง.....	1
1.2 ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	9
1.3 คำถามของการวิจัย.....	9
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	9
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
1.8 ความสำคัญของการวิจัย.....	12
1.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	18
2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis).....	18
2.1.1 แนวคิดสำคัญของแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์.....	18
2.1.2. กลวิธีทางภาษา.....	23
2.1.3 ทฤษฎีวิัจจนกรรม (Speech Act Theory).....	32

2.1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์	37
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดอุดมการณ์ทางสังคม	43
2.2.1 อุดมการณ์เกี่ยวกับสังคม	44
2.2.2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับการสื่ออุดมการณ์.....	45
2.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจ (power)	48
2.2.4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดอุดมการณ์	50
2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษานิตยสาร	58
2.3.1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานิตยสารในภาษาไทย	59
2.3.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานิตยสารในศาสตร์ อื่น ๆ	64
2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาประเด็นสังคมลาว	70
2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อมวลชนในสังคมลาว	70
บทที่ 3 ลักษณะของนิตยสารและพัฒนาการของนิตยสารลาว	77
3.1 แนวคิดและลักษณะของนิตยสาร	77
3.1.1 ความหมายของนิตยสาร	78
3.1.2 การจัดประเภทของนิตยสาร	81
3.1.3 องค์ประกอบของนิตยสาร.....	83
3.1.4 ลักษณะการใช้ภาษาในนิตยสาร.....	89
3.1.5 บทบาทหน้าที่ของนิตยสาร	93
3.2 พัฒนาการของนิตยสารในสังคมลาว.....	96
3.2.1 พัฒนาการของสื่อสิ่งพิมพ์หลังยุค ค.ศ. 1975.....	97
3.2.2 จุดเริ่มต้นของวารสาร (นิตยสาร) ในสังคมลาว.....	98
3.2.3 นิตยสารลาวในบริบทสังคมสมัยใหม่	102
3.3 นิตยสารลาวสมัยใหม่	104
3.3.1 นิตยสารอัปเดต (อัปเดต).....	105

3.3.2	นิตยสารขวัญใจ (ຂວັນໃຈ)	106
3.3.3	นิตยสารมหาชน (ມະຫາຊົນ)	107
บทที่ 4	ปฏิบัติการทางภาษาและวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่	109
4.1	การเลือกใช้คำศัพท์	109
4.1.1	การใช้คำศัพท์ด้วย “คำทับศัพท์”	110
4.1.2	การใช้คำศัพท์ด้วย “การอ้างอิง”	115
4.1.3	การใช้คำศัพท์ด้วย “การกล่าวเกินจริง”	119
4.2	กลวิธีทางวาทศิลป์	122
4.2.1	การใช้อุปลักษณ์ (metaphor)	122
4.2.2	การใช้ทัศนภาวะ (Modality)	128
4.2.3	การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์	135
4.3	การใช้วัจนกรรม (Speech Act)	137
4.3.1	การใช้วัจนกรรม “กลุ่มบอกกล่าว”	138
4.3.2	การใช้วัจนกรรม “กลุ่มชี้แนะ”	142
4.3.3	การใช้วัจนกรรม “กลุ่มผูกมัด”	145
4.3.4	การใช้วัจนกรรม “กลุ่มแสดงความรู้สึก”	147
บทที่ 5	ปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่	151
5.1	ปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่	151
5.1.1	ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “ความทันสมัย”	152
5.1.2	ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่”	158
5.2	อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อนิตยสารลาวสมัยใหม่	173
5.2.1	ความเชื่อและค่านิยมในสังคมลาว	174
5.2.2	ภาพลักษณ์ความเป็นลาว	180
บทที่ 6	การนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่	192

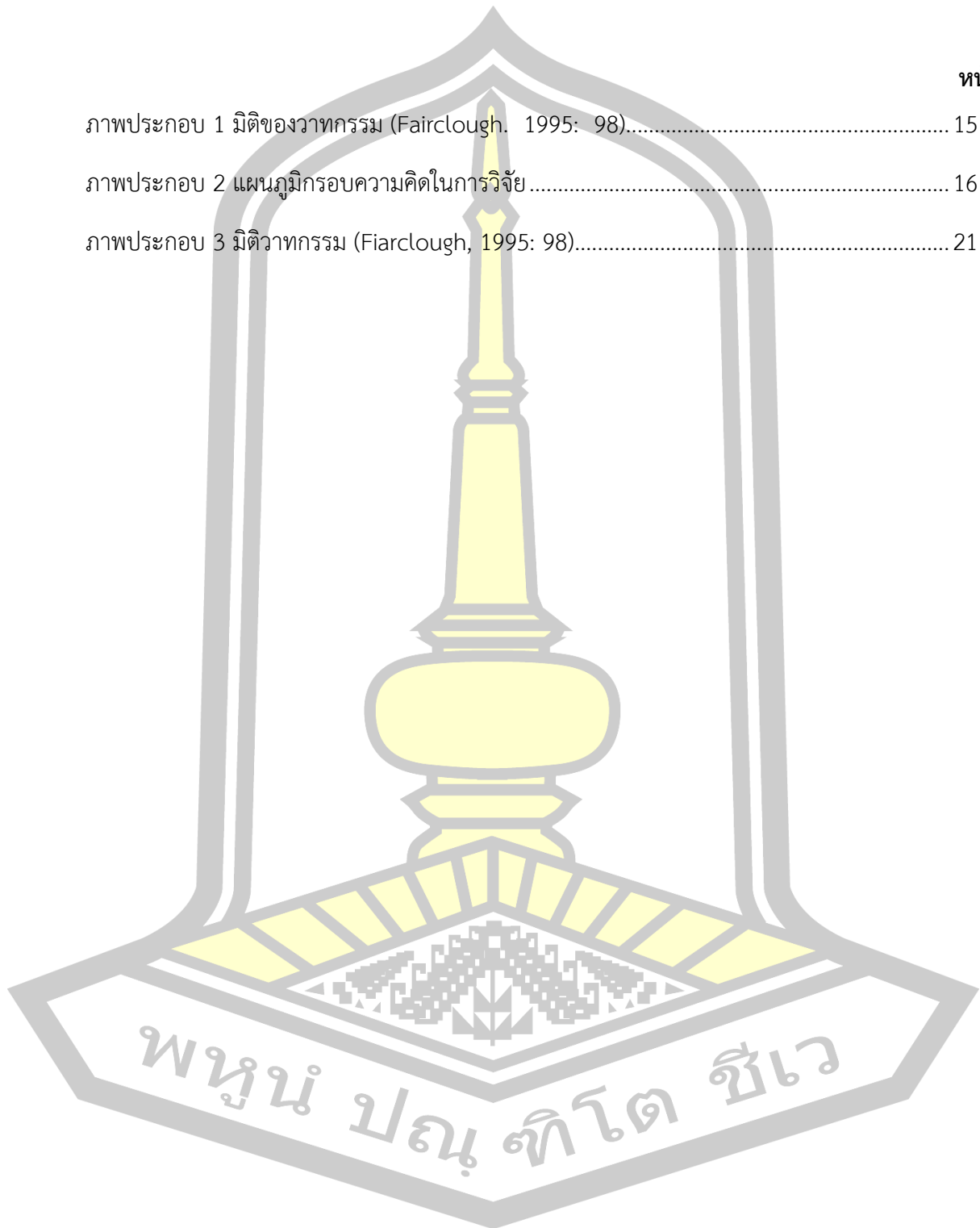
6.1	อุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่	192
6.1.1	อุดมการณ์ด้านพุทธศาสนา.....	192
6.1.2	อุดมการณ์ด้านท้องถิ่นนิยม.....	198
6.1.3	อุดมการณ์ด้านชาตินิยม.....	204
6.2	อุดมการณ์ทางการเมืองในนิตยสารลาวสมัยใหม่	208
6.2.1	อุดมการณ์ชาตินิยม	208
6.3	อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจในนิตยสารลาวสมัยใหม่	216
6.3.1	อุดมการณ์ทุนนิยม.....	216
6.3.2	อุดมการณ์วัตถุนิยม	227
บทที่ 7	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	237
7.1	สรุปผลการวิจัย.....	238
7.2	อภิปรายผลการวิจัย	249
7.3	ข้อเสนอแนะ	265
บรรณานุกรม	.....	267
ประวัติผู้เขียน	.....	277

พูน ปณ ทิโต ชีเว

สารบัญรูปร่าง

	หน้า
ภาพประกอบ 1 มิติของวาทกรรม (Fairclough, 1995: 98).....	15
ภาพประกอบ 2 แผนภูมิกรอบความคิดในการวิจัย.....	16
ภาพประกอบ 3 มิติวาทกรรม (Fairclough, 1995: 98).....	21

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) นับเป็นประเทศในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความใกล้ชิดกับประเทศไทยมากที่สุด และจัดเป็นคู่ประเทศที่มีความสัมพันธ์กันอย่างยาวนาน เนื่องจากมีพรมแดนติดกันและยังมีความเชื่อมโยงทางสายสัมพันธ์ทางเชื้อชาติร่วมกัน นับว่าเป็นความสัมพันธ์แบบ “บ้านใกล้-เรือนเคียง” เพราะมีประเพณี วัฒนธรรม และภาษาพูดคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอีสานของประเทศไทย ส่วนมากเป็นชาวลาวที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานในช่วงหลายร้อยปีที่ผ่านมา จนกระทั่งปัจจุบันทั้งชาวลาวและชาวไทยได้ผสมกลมกลืนกันอย่างแยกไม่ออก เพราะชาวลาวทุกคนที่อยู่ในประเทศไทยต่างก็ยอมรับว่าเป็นคนไทยโดยสมบูรณ์ เห็นได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์การอพยพของชาวลาวส่วนใหญ่จะตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขตที่ใกล้กับแม่น้ำโขงของประเทศไทย

ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศได้มีการพัฒนามาเรื่อย ๆ จนมาถึงการเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การอาเซียนของลาวในปี ค.ศ.1997 ประเทศลาวได้มุ่งส่งเสริมการค้าเสรีและเชื่อมต่อบริษัทคมนาคมต่าง ๆ ของประเทศจนกลายเป็นพื้นที่ของการลงทุนให้ชาวต่างชาติเข้ามาช่วยขยายเศรษฐกิจในประเทศลาว สร้างรายได้มหาศาลให้กับประเทศลาวในปี ค.ศ.2007 นับว่าการให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการเมืองภายใต้กรอบของอาเซียน โดยเฉพาะการปรับปรุงความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ลาวได้รับความช่วยเหลือและมีการเติบโตที่ดีขึ้น ถึงแม้ว่าเสรีภาพทางการเมืองและการนับถือศาสนายังคงถูกวิพากษ์วิจารณ์อยู่ก็ตาม แต่ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ลาว อยู่ในสภาพที่ดีและไว้วางใจกันเพิ่มขึ้น โดยไทยและลาวได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม ค.ศ.1950

จากกระบวนการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างไทย-ลาว มีสิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ “สื่อ” ในประเทศลาว เนื่องจากบริบททางสังคมของ สปป.ลาวหลัง ค.ศ.1975 จนถึงปัจจุบันมีสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีการพัฒนาตามความสัมพันธ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ด้วยปัจจุบันคำว่าสื่อ (mass media) มีความสำคัญมาก เมื่อก้าวถึงความสำคัญของสื่อในยุคสังคมบริโภคนิยม เราทุกคนต่างได้รับปริมาณเนื้อหาและข่าวสารต่าง ๆ อย่างมากมายจากสื่อหลากหลายชนิด ทั้งสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ และสื่อบุคคล เช่น พรินเตอร์ ดารานักร้อง พนักงานขายสินค้า เพื่อน ญาติ ฯลฯ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง

โครงสร้างสังคม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวลาวพอสมควร ต่อมาลาวมีการปรับนโยบายประเทศไปสู่การพัฒนาาระบบเศรษฐกิจให้ทันระดับสากล ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ปรากฏชัดเจนที่สุดคือ สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ป้ายโฆษณา ทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสาร ถือเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีการพัฒนาต่อยอดมาจากหนังสือพิมพ์และได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นวงการสื่อมวลชนใน สปป.ลาว ผู้บริโภคสามารถเลือกช่องทางในการรับสื่อได้มากขึ้น กล่าวคือในปัจจุบันมีการนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ของลาวผ่านทางสื่อสารมวลชนในปริมาณที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในนิตยสาร (Magazine) ที่มีปริมาณสูงที่สุดในรอบเดือนคือ 24% (ศูนย์พัฒนาการค้าและธุรกิจไทย ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ เวียงจันทน์, สปป.ลาว : 2556) เนื่องจากนิตยสารเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีการจำหน่ายเป็นรายปักษ์และรายเดือน จึงทำให้ผู้บริโภคสามารถเลือกอ่านสื่อประเภทนี้ได้บ่อยตามที่ต้องการ ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงได้เลือกเอาการบริโภคสื่อในนิตยสารลาวตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 ถึงเดือนธันวาคม 2559 ซึ่งรวบรวมนิตยสารทั้ง 3 ฉบับ ได้แก่ นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมหาชน ได้ทั้งหมด 174 เล่ม นอกจากนี้ ปัททพ ตั้งศรีวงศ์ (2555) ได้กล่าวถึงปี 2558 สปป.ลาว อยู่ในช่วงของแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ใน สปป.ลาว เช่น ระบบการคมนาคม และการขนส่ง ระบบการไฟฟ้าที่ครอบคลุมทั่วประเทศร้อยละ 90 การสร้างเขื่อนเซกะหมานที่เป็นเขื่อนในโครงการสปป.ลาว ที่สามารถผลิตกระแสไฟฟ้าส่งออกได้มากขึ้นถือเป็นระบบการพัฒนาเศรษฐกิจ ระบบสาธารณสุขตามแผนพัฒนาแห่งชาติฉบับที่ 7 ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้ดีและเจริญมากขึ้น นอกจากนี้ในปี 2558 รัฐบาล สปป.ลาว ได้ประกาศยกเว้นค่าบริการสุขภาพแก่แม่และเด็กเป็นนโยบายที่จะช่วยให้สปป.ลาว บรรลุเป้าหมายการพัฒนาในสหัสวรรษของสหประชาชาติ ซึ่งจุดนี้เองจะทำให้สปป.ลาว หลุดพ้นจากการเป็นประเทศด้อยพัฒนา ซึ่งก็คือการมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ในปี 2558 ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นปีที่มีความสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารการเปลี่ยนแปลงประเทศครั้งใหญ่ในสปป.ลาว ซึ่งตรงกับวิสัยทัศน์ของสปป.ลาวที่ได้ตั้งเอาไว้ว่า “ต้องเป็นประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง จะนำพาประชาชนหลุดพ้นจากความยากจนภายในปี 2558 พร้อมทั้งพัฒนาประเทศให้พ้นจากการเป็นประเทศกำลังพัฒนาในปี 2563 โดยอาศัยการพัฒนาเพื่อเป็นแบตเตอรี่ของเอเชียภายในปี 2573”

อย่างไรก็ตาม เมื่อบริบททางสังคมเปลี่ยนไปมุมมอง ความคิด และทัศนคติของผู้รับสารอาจส่งผลต่อการตีความ การรับข้อมูลข่าวสาร รวมไปถึงการรู้เท่าทันสื่อมากขึ้น จึงเป็นผลให้เกิดการนำแนวคิดและทฤษฎีการรู้เท่าทันสื่อเข้ามาใช้ในการพิจารณาสาร อีกทั้งยังเป็นการเปลี่ยนระบบการคิดและการมองสื่อในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งในงานวิจัยนี้ต้องการแสดงให้เห็นถึงกลวิธีในการใช้ภาษาของสื่อที่พยายามสร้างและสอดแทรกอุดมการณ์ทางสังคมผ่านสื่อประเภทนิตยสาร ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยว

การรู้เท่าทันสื่อมาประกอบในการคัดแยกประเภทของข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ถึงจุดมุ่งหมายของผู้ผลิตสื่อ ซึ่งแนวทางที่นำมาศึกษาในวิจัยชิ้นนี้คือวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ เนื่องจากวาทกรรมและภาษานั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่ง วาทกรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยประกอบสร้างความหมายให้แก่สรรพสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเราและภาษาก็เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกำหนดให้ความหมาย และสร้างความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น งานวิจัยนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่า วาทกรรมสะท้อนความคิดของคนในสังคม ในขณะที่เดียวกันสังคมก็มีส่วนในการประกอบสร้างหรือกล่อมเกลาวาทกรรมด้วยเช่นกัน และวาทกรรมไม่เพียงแต่สะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ยังเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นตามเป้าหมายของผู้ผลิตวาทกรรมนั้น ๆ ดังที่ ฌ็อง-ปอล พานโพรทอง (2556: 12) ได้กล่าวไว้ว่า “วาทกรรมยังมีหน้าที่ด้านอุดมการณ์ หรือวาทกรรมเป็นพื้นที่ประกอบสร้างและสื่ออุดมการณ์” อีกด้วย

เมื่อกล่าวถึงคำว่าอุดมการณ์ (Ideology) ได้เริ่มใช้ครั้งแรกในประเทศฝรั่งเศส เดิมทีนั้นหมายถึงการศึกษาเกี่ยวกับแนวความคิด (study of ideas) ต่อมาคำจำกัดความของคำว่าอุดมการณ์แบ่งออกเป็น 2 ความหมาย ความหมายแรกอุดมการณ์เป็นระบบความคิด ความเชื่อที่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีร่วมกัน ส่วนความหมายที่สองอุดมการณ์หมายถึงเครื่องมือในการต่อสู้ความคิด หรือทัศนคติของกลุ่มสองกลุ่มที่มีความคิดไม่ตรงกัน เช่น อุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างกลุ่มฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวา เป็นต้น (Fairclough. 2000 อ้างถึงใน Conboy. 2007) แฟร์คลัฟยังกล่าวถึงอุดมการณ์ว่าเป็นกลไกหนึ่งของการสถาปนาความจริงที่ผลิตซ้ำความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียม การครอบงำ เป็นต้น แนวคิดเรื่องอุดมการณ์ถูกพัฒนามาจากกลุ่มมาร์คซิส (Marxist) ที่ให้ความสำคัญกับแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ทางชนชั้น (class relations) ต่อมาอุดมการณ์ถูกขยายขอบเขตเพิ่มมากขึ้นโดยรวมถึงแนวคิดเรื่องการครอบงำทางเพศและเรื่องชาติพันธุ์ แฟร์คลัฟกล่าวว่าอุดมการณ์มักเป็นแนวคิดในทางที่ผิด (false) หรือไม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความจริง (ungrounded constructions of society) อุดมการณ์ (Ideology) เป็นแนวคิดสำคัญที่นำมาศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ อุดมการณ์จะถ่ายทอดผ่านภาษาที่สะท้อนชุดความคิดของคนในสังคมใดสังคมหนึ่งที่ยึดถือปฏิบัติและเป็นสิ่งที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อคนบางกลุ่ม อุดมการณ์จึงเป็นกรอบความคิดที่สมาชิกในกลุ่มนำไปตีความร่วมกัน และประกอบสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นตัวกำหนดวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันและปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่มอื่น

นอกจากนี้ แฟร์คลัฟ (Fairclough. 1990) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ลักษณะภาษาไว้ในขั้นตอนการบรรยายความ (description) คือลักษณะภาษาที่อยู่ในตัวบทสะท้อนถึงหน้าที่ที่สัมพันธ์กับสังคม 3 ประการ ได้แก่ 1) หน้าที่ในระดับประสบการณ์ (experience value) เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ หรือมุมมองของผู้ผลิตตัวบทว่าใช้ภาษาในการถ่ายทอดเหตุการณ์ที่กล่าวถึงอย่างไร 2) หน้าที่ในระดับความสัมพันธ์ (relational value) เป็นการสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้ใช้ภาษา และ 3) หน้าที่ในการแสดงอัตลักษณ์ทางสังคม (expressive value) แฟร์คลัฟแบ่งการ

วิเคราะห์รูปภาษาเป็น 3 กลุ่มคือ คำศัพท์ โครงสร้างประโยค และโครงสร้างตัวบท การวิเคราะห์ คำศัพท์และโครงสร้างประโยคในตัวบทจะสะท้อนให้เห็นหน้าที่ในระดับต่าง ๆ ทั้ง 3 หน้าที่อย่าง เชื่อมโยงกัน การแสดงให้เห็นหน้าที่ของภาษานี้เองจะเป็นตัวบ่งบอกถึงอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในตัวบทได้ ส่วนการวิเคราะห์โครงสร้างตัวบทก็สะท้อนให้เห็นหน้าที่ของภาษาที่เชื่อมตัวบทอย่างเป็นเอกภาพ การวิเคราะห์ลักษณะภาษาที่สะท้อนให้เห็นอุดมการณ์จะอยู่ในส่วนของการวิเคราะห์คำศัพท์และ โครงสร้างประโยคเป็นแนวทางให้ผู้วิเคราะห์ว่าทฤษฎีสังเกตว่าคำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่ ปรากฏในตัวบทนั้นสะท้อนให้เห็นหน้าที่ทางภาษาทั้ง 3 ระดับอย่างไรบ้าง

เมื่อพิจารณานิเทศสารอัปเดต นิเทศสารขวัญใจ และนิเทศสารมหาชนที่มียอดจำหน่ายสูงสุดใน สปป.ลาว (สำรวจยอดขายรายไตรมาส พ.ศ.2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร: 2558) ผู้วิจัยเห็นว่า นิเทศสารอัปเดต นิเทศสารขวัญใจ และนิเทศสาร มหาชน เป็นนิเทศสารที่มีข้อมูลที่น่าสนใจมีลักษณะคล้ายกับนิเทศสารที่มียอดจำหน่ายสูงสุดในประเทศ ไทย คือ นิเทศสาร “ทีวีพูล” ที่ถูกจัดอันดับให้เป็นนิเทศสารบันเทิงอันดับหนึ่งของเมืองไทย และ นิเทศสาร“สไปซี่” ที่เน้นในเรื่องของแฟชั่น ความสวยงาม ขณะที่นิเทศสาร “สตาร์นิวส์” เน้นในเรื่อง ของภาพข่าวปาปารัซซีเป็นหลัก (ผู้จัดการออนไลน์. 2558 : ออนไลน์) ซึ่งมีผู้สนใจได้ศึกษานิเทศสาร ของไทยเอาไว้มากมายผ่านความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์ ตามแนวคิดของแฟร์คลัฟ อาทิจ งานวิจัยของศิริพร ภักดีผาสุก (2553) ศึกษาวาทกรรมความเป็นผู้หญิงในนิเทศสารสุขภาพและความ งามภาษาไทย งานวิจัยของโสภา สถาพรชัยวัฒน์ (2550) ศึกษาวาทกรรมผู้หญิงเซ็กซี่ในนิเทศสาร มาร์สและอิมเมจ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้นิเทศสารทั้ง 3 ฉบับ ดังกล่าวจึงน่าจะถูกผลิตขึ้นเพื่อตอบสนอง ความต้องการของคนใน สปป.ลาว เช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ยังไม่มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาษาและอุดมการณ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะสื่อให้เห็นถึงปฏิบัติการทางภาษาและการนำเสนอ อุดมการณ์ทางสังคมบางประการผ่านนิเทศสารใน สปป.ลาว ซึ่งจากข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยมีสมมติฐานว่า นิเทศสารลาวในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร มีบทบาทในการสร้างกระบวนการทางสังคม อย่างไม่รู้ตัวดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (1) สะบับบ๊วลาสะสามฮวันใจได้มอบเวทียที่สุดแสนจะวิเสดฮ์ทลิว เพื่อใช้ แมงยี่ลาวฮ์ฮัก “งาม และเก๋” ผู้ที่ทุ่มเทใช้กับการปรับปรุงโปงโลมหน้าใหม่ในแวดวงวิเสดฮ์ทลิว และชีวิตครอบครัว

(ขวัญใจ ฉบับที่ 104 มีนาคม. 2558 : 4)

(ฉบับนี้วารสารขวัญใจได้มอบเวทียที่สุดแสนจะวิเสด เพื่อให้ผู้หญิงลาวที่ทั้ง “งาม และเก๋” ผู้ที่ทุ่มเทใช้กับการเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าใหม่ในแวดวงเศรษฐกิจ และชีวิตครอบครัว)

เนื่องจากวาทกรรมข้างต้นเป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของบรรณาธิการ ซึ่งความคิดเห็นของ บรรณาธิการถือเป็นข้อมูลในการผลิตวาทกรรม บรรณาธิการเป็นคนสร้างและแสดงความคิดเห็นส่วนตัว สะท้อนถึงบริบทของสังคมที่แสดงให้เห็นถึงความเท่าเทียมของผู้หญิงในสังคมลาวยุคปัจจุบัน ในฐานะผู้ใส่รหัส/ผู้ผลิตวาทกรรมในค่านิยมที่สัมพันธ์กับสังคม บรรณาธิการยังได้อธิบายถึงวาทกรรมในประเด็นมุมมองของผู้หญิงที่ทันสมัยเป็นการถ่ายทอดความคิดของผู้ผลิตตัวบทเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในมุมมองของบรรณาธิการ ข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงลาวในปัจจุบันมีความสามารถเป็นที่ยอมรับของนักธุรกิจลาวและเป็นที่พึ่งของครอบครัวได้ นับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับสังคมในสปป.ลาว ผู้ผลิตตัวบทพยายามสื่อภาพด้านบวกของผู้หญิงลาวยุคปัจจุบันกับภาพของประเทศเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความภูมิใจในประเทศของตนและต้องการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตใหม่ โดยอาจมีได้นำเสนอให้ผู้อ่านเห็นภาพของสปป.ลาว ตามข้อเท็จที่ปรากฏมากนัก นอกจากนี้ภาษาลาวที่ใช้ในนิตยสารยังได้สื่ออุดมการณ์หลายประการไปยังผู้อ่าน เช่น การสื่อถึงความทันสมัย (โลกาภิวัตน์) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (2) เพาะใบไม้แก้ว (Collection) นี้ ยังได้ออกแบบพิเศษให้มี กรีนอาย ของทานในกองทัพ ที่จะรั้งให้สาว ๆ ได้รู้สึกถึงธรรมชาติของผู้ชายอีกด้วย

(ขวัญใจ ฉบับที่ 102 มกราคม. 2558 : 20)

(เพราะในคอลเลคชั่น (Collection) นี้ ยังได้ออกแบบพิเศษให้มีกลิ่นอายของทหารในกองทัพ ที่จะทำให้สาว ๆ ได้รู้สึกถึงธรรมชาติของผู้ชายอีกด้วย)

จากตัวอย่างที่ 2 จะเห็นว่าตัวบทภาษาที่ใช้ในนิตยสารลาวนั้นมีการใช้คำที่แสดงถึงความทันสมัยความเป็นสากล ซึ่งเป็นการถ่ายทอดมโนทัศน์ให้ผู้อ่านเห็นว่าการบริโภคนิยมในสังคมลาวยังคงรับเอาวัฒนธรรมและความทันสมัยของต่างประเทศเข้ามาสะท้อนให้เห็นผ่านการค้าขายและการแสดงสัมพันธ์ไมตรีโดยมีสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อกลางในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้อ่านคล้อยตามและเชื่อว่าสินค้าอุปโภค บริโภค ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศนั้นมีรูปแบบและสไตล์ที่อยู่ในเทรนด์สากล ซึ่งทำให้การสื่ออุดมการณ์นี้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เห็นได้จากคำว่า “กรีนอาย” และ “คอลเลคชั่น” ซึ่งเป็นคำที่แสดงให้เห็นถึงความทันสมัยที่สังคมใน สปป.ลาว กำลังก้าวเข้าสู่ยุคจินตนาการใหม่อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังพบอุดมการณ์สุขภาพ ที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาและแสดงให้เห็นถึงความคิดย่อยต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นอุดมการณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง (3) ใช้ชีวิตให้คุ้มค่า โดยภาพเลือกกินอาหารที่ดีต่อสุขภาพ

(ขวัญใจ ฉบับที่ 101 กุมภาพันธ์. 2558 : 54)

(ใช้ชีวิตให้คุ้มค่า โดยการเลือกกินอาหารที่ดีต่อสุขภาพ)

จากตัวอย่างที่ 3 แสดงให้เห็นถึงกลวิธีทางภาษาที่สื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์สุขภาพ คือคำว่า “อาหารที่ดี” ซึ่งในสังคมลาวสมัยก่อนวัฒนธรรมการบริโภคอาหารพื้นบ้านแบบดั้งเดิมในลาวยังคงดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจแห่งยุคโลกาภิวัตน์คือ คลานเข้ามาในประเทศส่งผลต่อวัฒนธรรมการบริโภคอาหารของคนในท้องถิ่น นำไปสู่การกินอาหารตามสมัยนิยม เช่น นิยมการรับประทานอาหารตามร้านอาหารมากขึ้น รวมทั้งนิยมรับประทานอาหารสำเร็จรูปที่นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งเห็นได้จากการปรากฏชุดความคิดการสร้าง ความหมายเกี่ยวกับสุขภาพ โดยการนำวาทกรรมที่สื่อถึงคุณภาพชีวิตและการเลือกกินอาหารที่ดีมาสร้างความหมายใหม่ให้กับคนในสังคม

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นถึงบทบาททางสังคมที่ปรากฏในนิตยสาร ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟ (1995) ที่ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์คำศัพท์ที่ปรากฏในตัวบทมาศึกษาในเรื่องของคำศัพท์ แฟร์คลัฟกล่าวว่าคำศัพท์ที่ปรากฏในตัวบทสามารถสะท้อนหน้าที่ที่สัมพันธ์กับสังคมทั้ง 3 ระดับที่เชื่อมโยงกัน คือ 1) ผู้วิเคราะห์ต้องสังเกตว่า คำศัพท์ใดที่จะสะท้อนให้เห็นหน้าที่ในระดับประสบการณ์ (experience value) ได้บ้าง และผู้วิเคราะห์อาจจะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการผลิตตัวบทว่า ผู้ผลิตตัวบทมีอุดมการณ์ หรือปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการนำเสนอตัวบทหรือไม่ เช่น การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ที่เป็นฝ่ายซ้ายกับฝ่ายขวาจะต่างกันเพราะผู้ผลิตตัวบทมีมุมมองเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่นำเสนอต่างกันทำให้รูปภาพที่สะท้อนข้อเท็จจริงออกมาต่างกันไปด้วย 2) การนำเสนอที่ต่างกันก็มีผลในการกำหนดการรับรู้ของผู้อ่านด้วย แฟร์คลัฟใช้กรอบการจำแนกประเภทคำศัพท์ (classification schema) ในการวิเคราะห์คำศัพท์ แบ่งเป็นการเลือกสรรคำ (rewording) และการใช้คำมากเกินไป (overwording) การวิเคราะห์คำศัพท์จะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางความหมาย (semantic relation) ของคำที่อยู่ในตัวบทด้วย เช่น กลุ่มคำศัพท์ที่มีความหมายเหมือน (synonym) และกลุ่มคำศัพท์ที่มีความหมายลูกกลุ่ม 3) การวิเคราะห์โครงสร้างประโยค เช่น การศึกษารูปแบบของกระบวนการ (type of process), บทบาทของผู้มีส่วนร่วม (participant role) การเรียงลำดับประโยค (wordorder) การไม่ปรากฏผู้กระทำในประโยค (unclear agency) การใช้กระบวนการกลายเป็นคำนาม (nominalization) และการใช้ประโยคกรรมวาจก การวิเคราะห์เหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นหน้าที่ในระดับประสบการณ์ (experience value) เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์และความคิดของผู้ผลิตตัวบทเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นออกมาเป็นรูปประโยค การถ่ายทอดเหตุการณ์ขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละบุคคลว่าถ่ายทอดผ่านรูปประโยคอย่างไร

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าหน้าที่ทางภาษา 3 ระดับของแฟร์คลัฟได้แสดงถึงการวิเคราะห์ภาษาผ่านกระบวนการปฏิบัติการทางภาษาที่สามารถสะท้อนความสัมพันธ์กับสังคมได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกวิธีการของแฟร์คลัฟมาศึกษาในภาษาลาวทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาที่อยู่ในนิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจและนิตยสารมหาชน ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการถ่ายทอดอุดมการณ์ทางสังคมที่แฝงอยู่ภายใต้เนื้อหาในนิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจและนิตยสารมหาชน ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ แนวคิดนี้สนใจวิเคราะห์ภาษาที่มีอิทธิพลต่อความคิดของคนในสังคม เช่น ภาษาสื่อมวลชน เนื่องจากสื่อมวลชนเป็นสถาบันหนึ่งที่สามารถครอบงำความคิดของคนในสังคมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันได้ การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์จึงไม่เพียงแต่วิเคราะห์รูปภาพที่ปรากฏในตัวบทเท่านั้น แต่จะต้องผ่านกระบวนการตีความตัวบทที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมถึงจะตอบคำถามได้ว่าสิ่งที่แฝงอยู่ในตัวบท หรืออุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในตัวบทนั้นคืออะไร ดังนั้นแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จึงเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมิติทางภาษาและมิติทางสังคมควบคู่กันไป

เนื่องจากแนวคิดนี้มีความเชื่อว่าภาษาและสังคมสัมพันธ์กันในลักษณะวิภาษวิธีคือการใช้ภาษาของคนในสังคมสามารถสะท้อนให้เห็นวิถีปฏิบัติของสังคม ขณะเดียวกัน วิถีปฏิบัติ ความคิด ความเชื่อในสังคมก็มีผลต่อการใช้ภาษาของคนในสังคมด้วย หน้าที่ของนักวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์คือ การตีแผ่สิ่งที่อยู่ภายใต้รูปภาพ อาทิ อุดมการณ์และอำนาจโดยวิเคราะห์ว่าผู้ผลิตตัวบทใช้รูปภาพเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิดอย่างไรจากนั้นนำบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวบทมาตีความเพื่อสืบหาอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในตัวบท (เพ็ญภา คล้ายสิงโต, 2553)

ในงานวิจัยนี้เน้นศึกษาบทบาทของนิตยสารในการตอกย้ำผลิตซ้ำอุดมการณ์ทางสังคม เนื่องจากนิตยสารเป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งและเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทในการควบคุมความคิดของสมาชิกในสังคมได้ครอบคลุมและเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย นอกจากนี้สื่อมวลชนมีหน้าที่นำเสนอข้อมูลให้กับคนในสังคมและเป็นสื่อสาธารณะที่ควบคุมความคิด ความเชื่อในสังคมผ่านวาทกรรม ดังที่แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1990) กล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชนว่าเป็นสื่อสาธารณะที่สามารถควบคุมความคิด ความเชื่อในสังคมผ่านวาทกรรม สิ่งที่สื่อมวลชนนำเสนอจะดูน่าเชื่อถือและมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของสมาชิกในสังคมเป็นอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่า การที่อุดมการณ์ยังคงอยู่ในฐานะรูปแบบของความเชื่อหรือทัศนคติหนึ่งทางสังคมนั้น เนื่องจากถูกประกอบสร้างภายใต้อำนาจของสื่อมวลชนที่ส่งผลให้ผู้บริโภคสื่อซึ่งก็เป็นสมาชิกในสังคมเชื่อในสิ่งที่สื่อนำเสนอโดยไม่มีข้อโต้แย้ง เช่นเดียวกับ กายูจนา แก้วเทพ (2540) ที่กล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชนในการถ่ายทอดอุดมการณ์ว่าสื่อมวลชนมีอำนาจในการควบคุมความคิดของคนในสังคม หน้าที่ของสื่อมวลชน นอกจากการกลั่นกรองความเป็นจริงทางสังคมแล้วยังมีบทบาทในการสร้างอัตลักษณ์บุคคล คนในสังคมจะรู้ว่าเรา

เป็นใครจากสิ่งที่น่าสนใจเพราะสิ่งที่นำเสนอจะบอกกับเราว่าควรปฏิบัติอย่างไร สื่อจึงกลายเป็นเครื่องมือหนึ่งในการปลูกฝังค่านิยมทางสังคม

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยก็ได้มุ่งหวังจะเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับความทันสมัยและพัฒนาการของภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ หากแต่มุ่งหวังที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อให้เห็นในสังคมตระหนักว่า “ความเป็นลาว” สมัยใหม่ในยุคปัจจุบันนั้นเป็นสิ่งที่เกิดจากการประกอบสร้างทางสังคมโดยมีภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญ นอกจากนี้ยังมุ่งหวังให้เกิดการรู้เท่าทันวาทกรรมสื่อมวลชนว่าวาทกรรมเหล่านั้นเป็นเครื่องมือที่กลุ่มผู้มีอำนาจกว่าในสังคม ได้แก่ ภาครัฐบาลและกองบรรณาธิการและผู้ผลิตใช้ในการสร้างอุดมการณ์หรือชุดความคิดเรื่อง “ภาษาลาวสมัยใหม่” เพื่อควบคุมแบบแผนพฤติกรรมของผู้อ่านส่วนหนึ่งในสังคมนลาว

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงประสงค์ศึกษานิตยสารในสปป.ลาว โดยใช้กรอบทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของแฟร์คล็อฟ (Fairclough, 1995) เพื่อศึกษาปฏิบัติการทางภาษาและอุดมการณ์ทางสังคมที่แฝงอยู่ในสื่อมวลชนประเภทนิตยสารลาวสมัยใหม่ ถึงแม้ว่าต้นกำเนิดของสื่อสิ่งพิมพ์ใน สปป. ลาว มีที่มาจากกลุ่มทางการเมือง ภาครัฐที่ให้การสนับสนุนระบบสื่อมวลชนอาจมีความแตกต่างจากสื่อมวลชนในประเทศไทยอยู่บ้าง แต่ถึงอย่างไรก็ตามอิทธิพลและอำนาจของสื่อยังคงอยู่ภายใต้อุดมการณ์เดียวกันนั้นคือการถูกครอบงำจากผู้มีอิทธิพล

การควบคุมสื่อของสปป.ลาว ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารของคนภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นสื่อภายในหรือสื่อจากภายนอกที่ต้องการเข้ามามีบทบาทในการเผยแพร่กระจายข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ทองปาน สมพะวง (2542) ได้กล่าวถึงการควบคุมดูแลองค์กรสื่อแขนงต่าง ๆ ในสปป.ลาว ด้วยการสั่งห้ามให้คนลาวรับฟังวิทยุกระจายเสียง อ่านหนังสือพิมพ์ หรือสื่อประเภทอื่น ๆ ของฝ่ายตรงข้าม โดยเฉพาะสื่อจากโลกตะวันตกทุก ๆ สื่อ การควบคุมนี้ถึงแม้จะไม่มีกฎระเบียบที่เป็นลายลักษณ์อักษรแน่นอน แต่เป็นการสั่งห้ามด้วยวาจาหรืออาศัยหน่วยงานของท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ เป็นผู้สอดส่องดูแลในแต่ละระยะ ด้วยอิทธิพลของผู้มีอำนาจในสังคมการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในยุคนั้นจึงเปรียบเสมือนการใช้อำนาจชี้หน้าประชาชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปัญหาในสถานการณ์ความขัดแย้งที่ผ่านมาของวงการสื่อมวลชนในสปป.ลาว ประชาชนและนักสื่อมวลชนถูกขัดขวางสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญความอิสระของกองบรรณาธิการสื่อถูกแทรกแซงจากอำนาจรัฐ อำนาจทุนหรืออิทธิพลต่าง ๆ และรัฐบาลต้องได้ใช้อำนาจในการซื้อสื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์มาเป็นเครื่องมือในการแทรกแซงเนื้อหาและทำลายความเป็นอิสระของสื่อ

ดังนั้น สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารสมัยใหม่ในสปป.ลาว จึงมีการปรับตัวโดยการลดบทบาททางการเมืองการปกครองลง เพิ่มเนื้อหาหลักทางความมั่นคงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมมากขึ้น เพื่อสร้างความเป็นสากลให้กับนิตยสารและพัฒนาการของระบบสื่อสิ่งพิมพ์สมัยใหม่ให้ก้าวสู่ความเป็นจินตนาการใหม่ ในฐานะที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาเกี่ยวกับการครอบงำ การต่อรองในเชิงความหมายของ

ผู้ทำหน้าที่ในการสื่อสารในฐานะผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสาร ผ่านช่องทางของสื่อสารมวลชนใน สปป.ลาวว่านิตยสารลาวสมัยใหม่มีบทบาทหน้าที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารในระบบโครงสร้างการใช้ ภาษา การเลือกใช้คำศัพท์ ปัจจัยต่าง ๆ ตลอดจนอุดมการณ์ทางสังคมที่นำเสนอในนิตยสารจะเป็น ประโยชน์ต่อสาธารณชนและวงวิชาการด้านภาษาอย่างไร

1.2 ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปฏิบัติการทางภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ตามแนวทฤษฎีวิเคราะห์เชิง วิพากษ์
2. เพื่อศึกษาการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

1.3 คำถามของการวิจัย

1. นิตยสารลาวสมัยใหม่ได้สะท้อนปฏิบัติการทางภาษาของผู้คนในสังคมลาวอย่างไร และ พบกลวิธีการนำเสนอทางภาษาในลักษณะใดบ้าง
2. นิตยสารลาวสมัยใหม่ปรากฏการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในบริบททางวัฒนธรรม อย่างไร
3. ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ความรู้และความจริงมีอิทธิพลต่อการสร้างความหมายทาง สังคมลาวได้อย่างไร

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ข้อมูลจากนิตยสารที่มียอดการจำหน่ายสูงสุดใน สปป.ลาว จำนวน 3 ฉบับ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 ถึงเดือนธันวาคม 2559 รวมทั้งสิ้น 144 เล่ม ดังนี้

- 1) นิตยสารอัปเดต รายสัปดาห์ ทุก ๆ 10 วัน/เดือน จำนวน 36 เล่ม
เป็นนิตยสารที่มียอดจำหน่ายสูงสุด จะเน้นประเด็นเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ สังคม และท่องเที่ยวเป็นหลัก
- 2) นิตยสารขวัญใจ รายเดือน ทุกวันที่ 15 ของเดือน จำนวน 12 เล่ม
เป็นนิตยสารที่มียอดจำหน่ายรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 จะเน้นประเด็นเกี่ยวกับผู้หญิง และแฟชั่น (ทั้งในและต่างประเทศ) เป็นหลัก
- 3) นิตยสารมหาชน รายปักษ์ 2 ครั้ง/เดือน จำนวน 24 เล่ม
เป็นนิตยสารที่มียอดจำหน่ายรองลงมาเป็นอันดับที่ 3 จะเน้นประเด็นเกี่ยวกับปัญหา เคล็ดลับ และสาระน่ารู้ในเรื่องต่าง ๆ (ทั้งในและต่างประเทศ) เป็นหลัก

เนื่องจากนิตยสารทั้ง 3 ฉบับ เป็นนิตยสารที่ยอดจำหน่ายสูงสุดใน สปป.ลาว (สำรวจ ยอดขายรายไตรมาส พ.ศ.2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร : 2558) จึงคาดว่าสิ่งที่นิตยสารเหล่านี้นำเสนอย่อมเป็นสิ่งที่คนจำนวนมากในสังคมได้รับรู้ และยังเป็นนิตยสารที่ครอบคลุมทุกเพศ ทุกวัย ซึ่งในปี 2558 สปป.ลาวได้จัดงานแสดงสิ่งพิมพ์และ การพิมพ์ของสปป.ลาว ซึ่งจัดขึ้นเมื่อกลางเดือนสิงหาคม ปี 2558 ที่ผ่านมา และจัดเป็นครั้งแรกใน โอกาส “วันสื่อมวลชนและการพิมพ์แห่งชาติ” ครบรอบ 65 ปี ณ ศูนย์แสดงสินค้า “ลาว-ไอเติ๊ก” นครเวียงจันทน์ เมืองหลวงของลาว โดยมีสำนักพิมพ์ของไทยไปร่วมงานกันมากมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ เลือกศึกษาตัวบทในปี 2558-2559 มาศึกษาปรากฏการณ์ทางภาษาลาวในปัจจุบัน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

นิตยสารลาว หมายถึง สื่อสิ่งพิมพ์ภาษาลาวที่ให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิง มีกำหนดการออกที่แน่นอน โดยมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

นิตยสารลาวสมัยใหม่ หมายถึง “นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมหาชน” ซึ่งเป็นนิตยสารรายปักษ์และรายเดือนของ สปป.ลาว ที่สื่อให้เห็นถึงความเป็นสากลลักษณะภายใต้การ ผลิตสื่อที่เป็นแบบวิถีธรรมชาติหรือแบบทันสมัย

ปฏิบัติการทางภาษา หมายถึง การศึกษาระดับภาษา (ลาวในปัจจุบัน) รูปภาษาที่ถูก เลือกใช้เพื่อสื่ออุดมการณ์ต่าง ๆ ในนิตยสารลาว ทั้งนี้ผู้ผลิตนิตยสารลาวอาจใช้รูปภาษานั้นเพื่อสื่อ อุดมการณ์อย่างจงใจหรืออาจสื่ออุดมการณ์ผ่านรูปภาษานั้น ๆ โดยตนเองไม่ทันรู้ตัว

อุดมการณ์ทางสังคม หมายถึง ระบบความคิด ความเชื่อ ความรู้ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีต่าง ๆ ของกลุ่มคนในสังคมที่มีอยู่ร่วมกัน รวมไปถึงพฤติกรรมการใช้ภาษาของคนในสังคม นั้น ๆ ผ่านตัวบทที่ถูกผลิตขึ้นและทำให้เกิดการครอบงำทางภาษา ตลอดจนความคิดที่มีความสัมพันธ์ กับเรื่องของอำนาจ การครอบงำ และผลประโยชน์ของคนบางกลุ่มในสังคม

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

เนื้อหาในนิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมหาชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558-2559 ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาเป็นนิตยสารต่างประเทศ (สปป.ลาว) จึงมีการใช้ตัวอักษรภาษาลาวตลอดทั้งเล่ม ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงขอถอดถ่ายภาษาออกมาศึกษาเฉพาะบางคำที่ปรากฏในการวิจัย ดังนี้

1) ชื่อของนิตยสารใน สปป. ลาว ที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 3 ฉบับ โดยจะยึดตามหลัก คำอ่านภาษาลาว โดยใช้อักษรลาวทั้งหมด และกำกับด้วยภาษาไทยมาตรฐาน คือ

นิตตะยะสามอัปเดต (นิตยสารอัปเดต)

นิตตะยะสามຂວັນໃຈ (นิตยสารขวัญใจ)

มิดตะยะसानมะชาธิม (นิตยสารมหาชน)

2) คำศัพท์หรือประโยคทั่ว ๆ ไป ที่ปรากฏในนิตยสารทั้ง 3 ฉบับ

ผู้วิจัยจะยึดตามหลักภาษาลาวโดยใช้ตัวอักษรลาวเฉพาะในเนื้อหาที่นำมาวิเคราะห์และ
กำกับเป็นภาษาไทยมาตรฐานหลังจากจบคำหรือประโยคนั้น ๆ อาทิ

เมื่อเป็นงานสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ทางด้านการผลิต การท่องเที่ยวและมีผลิตภัณฑ์
ฉันทใหม่ ๆ ออกมาจับใช้สิ่งใหม่อย่างต่อเนื่อง

(ขวัญใจ ฉบับที่ 101 กุมภาพันธ์. 2558 : 12)

(เพื่อเป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ทางด้านการผลิต การท่องเที่ยวและมีผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ
ออกมารับใช้สังคมอย่างต่อเนื่อง)

เสียงจิ้งจอก! ไช้เกิด มข? แปะปั่นปะสิบงานจริงจากรุ่นเฮือนรุ่นฮ้ายที่สอบเสียงเกิด
อันดับตีงๆ ของสายวิธาธรรมเด่นๆ ในมะชาวิธาเยลาไลแหว่งขาด

(มหาชน ฉบับที่ 214 กรกฎาคม 2558: 38)

(สอบอย่างไร! ให้ติด มข? แปะปั่นประสบการณ์จริงจากรุ่นพี่ที่สอบติดอันดับต้น ๆ ของ
สายวิชาเรียนเด่น ๆ ในมหาวิทยาลัยแห่งชาติ)

3) ชื่อบุคคลที่ปรากฏในนิตยสาร จะยึดหลักคำอ่านและการเขียนตามภาษาลาวโดยใช้
อักษรลาวทั้งหมด และกำกับด้วยภาษาไทยมาตรฐาน เช่น

ທ່ານສຸດທິຈັກ ຄຳມະວງ (ท่านสุตทิจัก คำมะวง)

ນາງສຸວັນນີ ສະເຫຼີມໂຊກ (นางสุวันนี สะเหลิมโซก)

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยทางด้านภาษา ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

เป็นขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงข้อมูล ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์
(Critical Discourse Analysis) การศึกษานิตยสารลาวสมัยใหม่ในประเด็นเกี่ยวกับสังคมทั้งที่ศึกษา
ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และแนวทางการศึกษาอื่น ตลอดจนการศึกษาคู่มือการ
วาทกรรมทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อกำหนดกรอบและแนวทางในการวิจัย

1.2 กำหนดกลุ่มข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประวัติของสื่อสิ่งพิมพ์ของลาวและความเป็นมาของนิตยสารลาวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา รัฐบาลลาวเปิดโอกาสให้เอกชนดำเนินกิจการสื่อเป็นของตัวเอง โดยเฉพาะนิตยสาร (เป็นกรณีพิเศษ) โดยอิงตามมติเลขที่ 36/กมศพ ลงวันที่ 19 มิถุนายน 1993 “ว่าด้วยการเพิ่มทวีการนำพาของพรรคและการคุ้มครองของรัฐต่อสื่อมวลชนในระยะใหม่” ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมจึงได้ออกข้อตกลงให้เอกชนผลิต (เฉพาะ) นิตยสารตามการพิจารณาของกระทรวงแถลงข่าวฯ ซึ่งมีนิตยสารเอกชนเกิดขึ้นหลายฉบับ จึงอาจกล่าวได้ว่า ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นจุดเริ่มต้นของสื่อสารมวลชน

2. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเชื่อมโยงกับแนวคิดที่ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ปฏิบัติการทางภาษาในการนำเสนอ นิตยสารลาวสมัยใหม่ ในด้านกลวิธีทางภาษา ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์และกลวิธีทางวาทศิลป์ การจัดวางประโยค การคัดเลือกประเด็นในการนำเสนอ เพื่อให้เห็นถึงภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม

2.2 วิเคราะห์เนื้อหาและความหมายที่ปรากฏในมิติทางสังคม จากนิตยสารลาวสมัยใหม่ ได้แก่ ตัวบท (นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมหาชน) ภาษาเขียน บทสนทนา บทสัมภาษณ์ โฆษณา และรูปภาพ

2.3 วิเคราะห์นิตยสารลาวสมัยใหม่ด้านวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ภายใต้รูปของภาษาเพื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์ทางสังคม

3. ชั้นนำเสนอผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการนำเสนอผลการวิจัย โดยเรียบเรียงการวิจัย สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

1.8 ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นการนำเสนอกลวิธีทางภาษาระหว่างความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และบริบททางสังคม ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่

2. เป็นการสื่อความหมายในมิติวาทกรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับมิติทางสังคมที่ถูกครอบงำ

3. ทำให้ทราบถึงอุดมการณ์ทางสังคมที่แฝงอยู่และเข้าใจในบทบาทของนิตยสารลาวสมัยใหม่ในด้านการนำเสนออุดมการณ์ของกลุ่มคนในสังคม

4. เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ต่อไป

1.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและเลือกใช้กรอบแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย คือ วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของการสร้างความหมายหรือความคิดต่าง ๆ ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมุ่งศึกษาวิธีการใช้อำนาจ การครอบงำ อุดมการณ์อัตลักษณ์และความไม่เท่าเทียมกันที่มีการต่อยอดและผลิตซ้ำในสังคม (Fairclough. 1995 and Van Dijk. 2001)

ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ตามแนวคิดของแฟร์คลัฟมาใช้เป็นหลักในการวิเคราะห์ ในส่วนนี้ ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงแนวคิดทางภาษาและทางสังคม อันประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรม แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจ แนวคิดเกี่ยวกับการครองความเป็นเจ้า และแนวคิดเกี่ยวกับการครอบงำ เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจแนวคิดวาทกรรมเชิงวิพากษ์ตามแนวคิดของแฟร์คลัฟ

การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์เป็นการศึกษาภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน เพื่อเปิดเผยสิ่งที่แฝงอยู่ในตัวบท เช่น อุดมการณ์ อำนาจ ความไม่เท่าเทียมกันในสังคม นอกจากนี้ยังเน้นการศึกษาวาทกรรมที่สะท้อนให้เห็นปัญหาทางสังคม เช่น การเหยียดเชื้อชาติสีผิว ความไม่เสมอภาคทางเพศ เป็นต้น และวาทกรรมที่นำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่เป็นวาทกรรมสาธารณะ เช่น ข่าว โฆษณา นิตยสาร บทความหรือบทสัมภาษณ์ การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จึงต่างจากการศึกษาปริเฉทวิเคราะห์คือ การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ไม่ได้ศึกษาเฉพาะตัวบทที่เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนเท่านั้น แต่ต้องผ่านกระบวนการตีความในกระบวนการผลิตตัวบทและกระบวนการทางสังคมควบคู่ไปด้วย เพื่อแสดงให้เห็นว่ากระบวนการผลิตตัวบทและกระบวนการทางสังคมมีผลต่อรูปภาษาที่อยู่ในตัวบทอย่างไร และกระบวนการตีความจะทำให้ผู้วิเคราะห์เห็นว่ามียุทธศาสตร์ใดแฝงอยู่ในตัวบทบ้าง

แฟร์คลัฟ (Fairclough. 1995) มองว่าภาษาเป็นกิจกรรมรูปแบบหนึ่งของสังคม (language as a form of social practice) ภาษาและสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างที่แยกกันไม่ออก ภาษาเป็นสิ่งที่สะท้อนวิถีปฏิบัติทางสังคม และสังคมก็เป็นตัวกำหนดการใช้ภาษาของคนในสังคมด้วยกรอบการวิเคราะห์วาทกรรมของแฟร์คลัฟเป็นการเชื่อมโยงทฤษฎีทางสังคมกับทฤษฎีทางภาษาเข้าด้วยกัน การทำความเข้าใจตัวบทต้องอาศัยบริบทอื่น ๆ เข้ามาทำความเข้าใจด้วยเพราะเราไม่สามารถเข้าใจตัวบทได้ด้วยตัวของมันเอง การทำความเข้าใจจึงต้องมีการเชื่อมความสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ ในการเกิดขึ้นของวาทกรรมด้วย การวิเคราะห์วาทกรรมจึงเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ 3 ส่วน

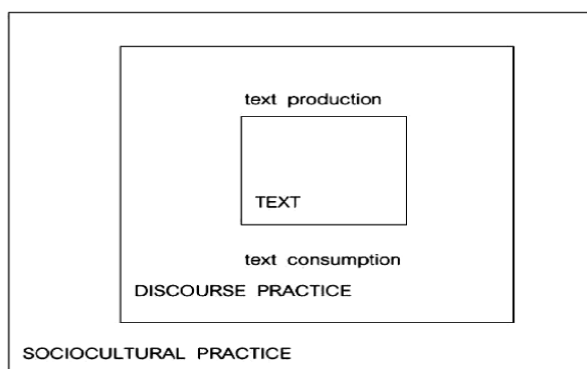
ได้แก่ ตัวบท (text) ภาคปฏิบัติกรทางวาทกรรม (discourse practices) และภาคปฏิบัติกรทางสังคมและวัฒนธรรม (social practices)

ตัวบท (text) หมายถึง ภาษาเขียนและภาษาพูด แฟร์คลัฟ แยกความแตกต่างระหว่างตัวบท (text) และวาทกรรม (discourse) ว่าตัวบทเป็นผลผลิตที่ได้จากกระบวนการผลิตตัวบท (process of production) ในขณะที่วาทกรรมไม่ได้มองเฉพาะรูปภาษาที่ปรากฏเท่านั้นการศึกษาวาทกรรมจะต้องผ่านกระบวนการตีความ (process of interpretation) ด้วยวาทกรรมจึงเป็นผลผลิตที่มาจากกระบวนการผลิตตัวบท (process of production) และกระบวนการตีความตัวบท (process of interpretation) เขามองว่าตัวบทเป็นเพียงผลผลิตที่ได้จากกระบวนการผลิตตัวบทเท่านั้น แต่ถ้านำตัวบทมาวิเคราะห์รูปภาษาและตีความร่วมกับปัจจัยหรือบริบททางสังคมถึงจะเรียกว่าเป็นวาทกรรม

ภาคปฏิบัติกรทางวาทกรรม (discourse practices) เป็นการศึกษากระบวนการผลิตตัวบทและกระบวนการตีความตัวบท กระบวนการผลิตตัวบทเป็นการพิจารณาว่าก่อนที่จะออกมาเป็นตัวบทต้องผ่านเงื่อนไขทางกระบวนการผลิตอย่างไรบ้าง เช่น การคัดเลือกประเด็นในการนำเสนอ การจัดวางตำแหน่ง เป็นต้น และกระบวนการตีความตัวบทเป็นการเชื่อมโยงระหว่างตัวบทกับปฏิบัติกรทางสังคม วัฒนธรรม คือ ตัวบทและสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ตัวบทอาจถูกกำหนดโดยสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมโดยแสดงผ่านทางปฏิบัติกรทางวาทกรรม ในขณะที่เดียวกันตัวบทเองก็มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน

ภาคปฏิบัติกรทางสังคมและวัฒนธรรม (social practices) หมายถึง บริบทหรือสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องหรือเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดวาทกรรม

การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท (text) ภาคปฏิบัติกรทางวาทกรรม (discourse practices) และภาคปฏิบัติกรทางสังคมและวัฒนธรรม (social practices) แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1990) กล่าวถึงขั้นตอนการวิเคราะห์วาทกรรมมี 3 ขั้นตอน คือ 1) การบรรยายความ (description) เป็นการวิเคราะห์ตัวบท (text analysis) 2) การตีความ (interpretation) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทและภาคปฏิบัติกรทางวาทกรรม และ 3) การอธิบายความ (explanation) เป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาคปฏิบัติกรทางวาทกรรมและภาคปฏิบัติกรทางสังคมและวัฒนธรรม ดังจะเห็นได้จากกรอบการวิเคราะห์ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1990) ดังนี้

ภาพประกอบ 1 มิติของวาทกรรม (Fairclough. 1995: 98)

แฟร์คลัฟ (Fairclough. 1990) ได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ลักษณะภาษาไว้ในขั้นตอนการบรรยายความ (description) เขากล่าวว่า ลักษณะภาษาที่อยู่ในตัวบทสะท้อนถึงหน้าที่ที่สัมพันธ์กับสังคม 3 ประการ ได้แก่ 1) หน้าที่ในระดับประสบการณ์ (experience value) เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ หรือมุมมองของผู้ผลิตตัวบทว่าใช้ภาษาในการถ่ายทอดเหตุการณ์ที่กล่าวถึงอย่างไร 2) หน้าที่ในระดับความสัมพันธ์ (relational value) เป็นการสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ทางสังคมของผู้ใช้ภาษา และ 3) หน้าที่ในการแสดงอัตลักษณ์ทางสังคม (expressive value)

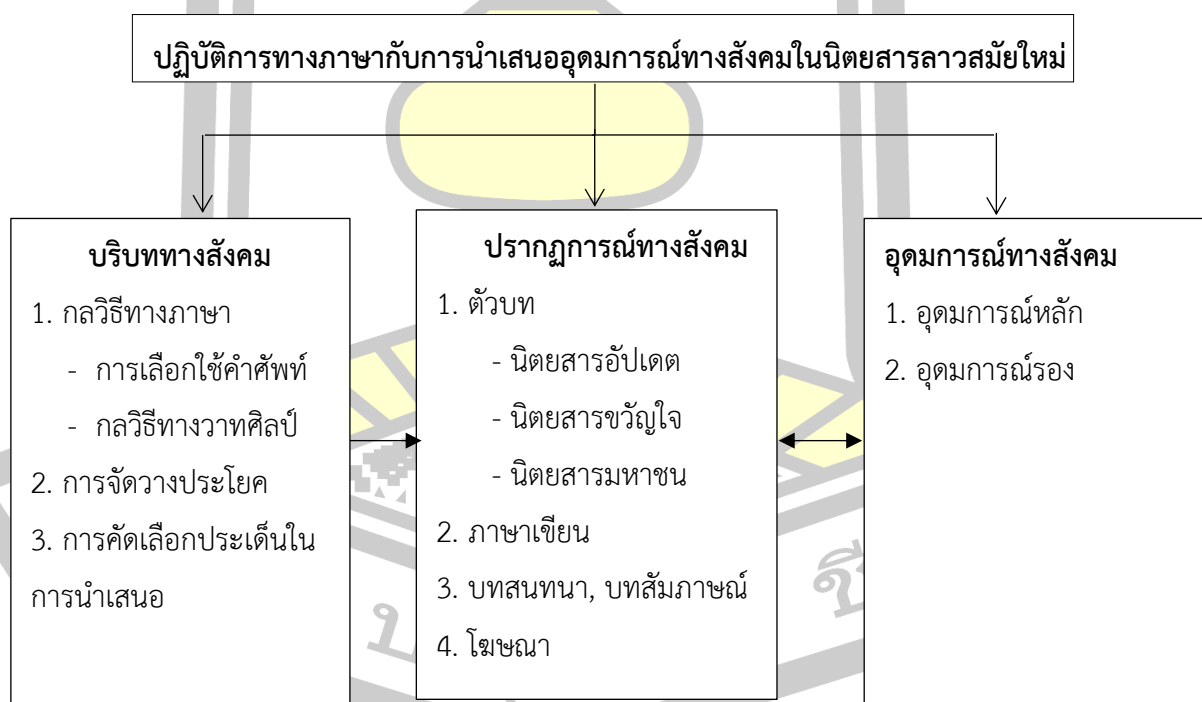
ทั้งนี้ แฟร์คลัฟ (Fairclough. 1990) แบ่งการวิเคราะห์รูปภาษาเป็น 3 กลุ่มคือ คำศัพท์ โครงสร้างประโยค โครงสร้างตัวบท การวิเคราะห์คำศัพท์และโครงสร้างประโยคในตัวบทจะสะท้อนให้เห็นหน้าที่ในระดับต่าง ๆ ทั้ง 3 หน้าที่อย่างเชื่อมโยงกัน การแสดงให้เห็นหน้าที่ของภาษานี้เองจะเป็นตัวบ่งบอกถึงอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในตัวบทได้ ส่วนการวิเคราะห์โครงสร้างตัวบทก็สะท้อนให้เห็นหน้าที่ของภาษาที่เชื่อมตัวบทอย่างเป็นเอกภาพ

การวิเคราะห์ลักษณะภาษาที่สะท้อนให้เห็นอุดมการณ์จะอยู่ในส่วนของการวิเคราะห์คำศัพท์และโครงสร้างประโยค แฟร์คลัฟจะตั้งคำถามเป็นแนวทางให้ผู้วิเคราะห์วาทกรรมสังเกตว่า คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่ปรากฏในตัวบทนั้นสะท้อนให้เห็นหน้าที่ทางภาษาทั้ง 3 ระดับอย่างไรบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกแนวคิดวาทกรรมเชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟมาตอบโจทย์ในการศึกษารั้งนี้

ในงานวิจัยนี้จะเน้นบทบาทของนิตยสารในสปป.ลาวในการตอกย้ำผลิตซ้ำ อุดมการณ์ทางสังคมเนื่องจากนิตยสารในสปป.ลาว เป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งและเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทในการควบคุมความคิดของสมาชิกในสังคมได้ครอบคลุมและเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย นอกจากนี้สื่อมวลชนมีหน้าที่นำเสนอข้อมูลให้กับคนในสังคมและเป็นสื่อสาธารณะที่ควบคุมความคิด ความเชื่อในสังคมผ่านวาทกรรมดังที่แฟร์คลัฟ (Fairclough. 1990) กล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชนว่าเป็นสื่อสาธารณะที่สามารถควบคุมความคิด ความเชื่อในสังคมผ่านวาทกรรม สิ่งที่สื่อมวลชนนำเสนอจะดูน่าเชื่อถือ

และมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของสมาชิกในสังคมเป็นอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่าการที่อุดมการณ์ยังคงอยู่ในฐานะรูปแบบของความเชื่อหรือทัศนคติหนึ่งทางสังคมนั้น เนื่องจากถูกประกอบสร้างภายใต้อำนาจของสื่อมวลชนที่ส่งผลให้ผู้บริโภคสื่อซึ่งก็เป็นสมาชิกในสังคมเชื่อในสิ่งที่สื่อนำเสนอโดยไม่มีข้อโต้แย้ง เช่นเดียวกับกาญจนา แก้วเทพ (2540) ที่กล่าวถึงบทบาทของสื่อมวลชนในการถ่ายทอดอุดมการณ์ว่า สื่อมวลชนมีอำนาจในการควบคุมความคิดของคนในสังคมหน้าที่ของสื่อมวลชนนอกจากการกลั่นกรองความเป็นจริงทางสังคมแล้วยังมีบทบาทในการสร้างอัตลักษณ์บุคคล คนในสังคมจะรู้ว่าเราเป็นใครจากสิ่งที่น่าสนใจเพราะสิ่งที่สื่อเสนอน่าจะบอกกับเราว่าควรปฏิบัติอย่างไร สื่อจึงกลายเป็นเครื่องมือหนึ่งในการปลูกฝังค่านิยมทางสังคม

อาจกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนโดยเฉพาะนิตยสารถือเป็นแหล่งอำนาจทางสังคมที่ทำให้อุดมการณ์ทางสังคมยังคงอยู่สืบไป สำหรับงานวิจัยนี้ได้ศึกษาปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่เพื่อใช้ในการตีความภาคปฏิบัติการทางสังคมและวัฒนธรรม ผู้วิจัยสนใจนำกรอบมิติทั้งสามของวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ดังกล่าวมาศึกษาข้อมูลเนื้อหาในนิตยสารของสปป.ลาว เพื่อแสดงให้เห็นว่านิตยสารลาวเหล่านี้ได้สื่ออุดมการณ์ใดบ้างผ่านภาษาที่เป็นตัวบทของนิตยสารลาว โดยเขียนเป็นแผนภูมิกรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิกรอบความคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดนี้ ผู้วิจัยจะนำมาใช้เพื่อเป็นกรอบการศึกษา “ปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่” นำมาแสดงให้เห็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบทั้ง 3 ด้านดังนี้ ด้านแรก บริบททางสังคมหรือภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม ผู้วิจัยนำกลวิธีทางภาษา ที่มีการเลือกใช้คำศัพท์มาวิเคราะห์ รวมถึงการคัดเลือกประเด็นในการนำเสนอเพื่อที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจความหมายมากยิ่งขึ้น ด้านที่สองการวิเคราะห์ตัวบท (นิตยสารลาวสมัยใหม่) โดยนำทฤษฎีทางภาษาศาสตร์มาเป็นเครื่องมือสำคัญในการหาความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวบทผ่าน ภาษาเขียน บทสนทนา โฆษณา บทสัมภาษณ์และด้านที่สาม การศึกษาภาคปฏิบัติการทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจในวิถีวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในสังคม รวมทั้งช่วยสร้างความเข้าใจในอุดมการณ์กับปรากฏการณ์ทางสังคมได้มากยิ่งขึ้น ทั้งสามด้านจะสะท้อนความเป็นเอกภาพของภาษาลาวสมัยใหม่ได้ไม่น้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการสื่อความหมายทางภาษาของผู้ส่งสาร

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในบทนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และแนวคิดอุดมการณ์ทางสังคมตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานิตยสารและประเด็นในสังคมลาว โดยใช้แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ เพื่อให้เห็นถึงปฏิบัติการทางภาษาและอุดมการณ์ทางสังคมที่แฝงอยู่ในเนื้อหาของนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผู้วิจัยได้เสนอผลการศึกษาค้นคว้าออกเป็น 4 กลุ่ม ตามแนวทางการศึกษา ได้แก่

- 2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์
- 2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดอุดมการณ์ทางสังคม
- 2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษานิตยสาร
- 2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาประเด็นสังคมลาว

ตั้งรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis)

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ กลวิธีทางภาษา ทฤษฎีวิจารณ์กรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 แนวคิดสำคัญของแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

การวิเคราะห์วาทกรรมเริ่มเป็นที่รู้จักและแพร่หลายในแวดวงการศึกษาไม่นานแต่ก็ได้รับความสนใจขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงวิชาการสังคมศาสตร์ เพราะการวิเคราะห์วาทกรรมจะช่วยให้ นักสังคมศาสตร์เข้าใจกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรมได้มากขึ้น

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2543: 3 - 4) ได้ประมวลสรุปความคิดเกี่ยวกับวาทกรรมในแบบของฟูโกต์ไว้ในหนังสือเรื่อง “วาทกรรมการพัฒนา” ว่า วาทกรรม (discourse) หมายถึงระบบและกระบวนการในการสร้าง (constitute) เอกลักษณ์ (identity) และความหมาย (significance) ให้กับสรรพสิ่งต่าง ๆ ในสังคมที่ห่อหุ้มเราอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง นอกจากนี้วาทกรรมยังทำหน้าที่ตรึงสิ่งที่สร้างขึ้นให้ดำรงอยู่และเป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง (valorize) ขณะเดียวกันวาทกรรมก็ทำหน้าที่เก็บกดหรือปิดกั้นมิให้เอกลักษณ์และความหมายแฝง

บางอย่างเกิดขึ้น ในขณะที่บางครั้งก็ทำให้เอกลักษณ์และความหมายของสิ่งที่ดำรงอยู่แล้วในสังคม เลือนหายได้ด้วยเช่นกัน

แฟร์คลัฟ (Fairclough) กล่าวถึงองค์ประกอบที่ต้องคำนึงถึงในการวิเคราะห์วาทกรรมใน ปรากฏการณ์ด้านการสื่อสาร (communication events) ว่าควรประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ ตัวบท (text) ปฏิบัติทางวาทกรรม (discursive practice) และปฏิบัติการทางสังคม (sociocultural practice) (Fairclough. 1995: 57-62)

1) ตัวบท (Text) ได้แก่ ภาษาพูดและภาษาเขียน ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาซึ่ง กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ และโสรัจจ์ หงส์ดารมภ์ (2549: 112) กล่าวว่า คำว่า ตัวบท นักภาษาศาสตร์ส่วนใหญ่เห็นว่ามี ความหมายเหมือนกับคำว่า ปริจเฉท (discourse) คือ ข้อความ ระดับที่สูงกว่าประโยค เพราะเป็นผลมาจากรูปภาษามารวมกันจนกลายเป็นโครงสร้างทางความหมาย ส่วนตัวบทในความคิดของแฟร์คลัฟ คือ ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อศึกษาทวิวิธีทางภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน วัจนภาษาและอวัจนภาษา โดยแฟร์คลัฟ (1995) เห็นว่า ตัวบทแต่ละบทสว มบทบาท 3 ประการในขณะเดียวกัน ได้แก่

(1) Textual function คือ นำเสนอเนื้อความในบทให้มีความหมายที่ผูกโยงเข้าใจได้ เป็นองค์รวม

(2) Ideational function คือ นำเสนอความคิด ความเชื่อ ความรู้ของชุมชนใน สังคม

(3) Interpersonal function คือปฏิบัติการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ระหว่างกลุ่ม

2) ปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discourse Practice) ได้แก่การผลิตตัวบทและการตีความ ตัวบท ซึ่งจะเป็นความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discourse Practice) และแบบแผนเดิม ๆ ของวาทกรรม (Discourse Conventions) โดยคนทั่วไปจะแสดงความสัมพันธ์ ดังกล่าวออกมาไม่ต่างกัน ซึ่งภาคปฏิบัติการทางวาทกรรมเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงตัวบท (Text) กับ ภาคปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural Practice) กล่าวคือ ตัวบทและบริบททางสังคม ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ตัวบทอาจถูกกำหนดโดยบริบททางสังคมวัฒนธรรมผ่านภาคปฏิบัติ การทางวาทกรรม ในขณะเดียวกันตัวบทเองก็อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วยเช่นกัน ดังนั้นการวิเคราะห์วาทกรรมจึงเป็นลักษณะของการศึกษาความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ ระหว่างตัวบท บริบท และกระบวนการสร้างตัวบท ผ่านภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม

3) ปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรม (Sociocultural Practice) ได้แก่ ความสัมพันธ์ ระหว่างลักษณะเฉพาะของตัวบทที่มีความแตกต่างกันและความซับซ้อนของกระบวนการทางวาท กรรม และกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม เป็นการวิเคราะห์ถึงบริบทในระดับ

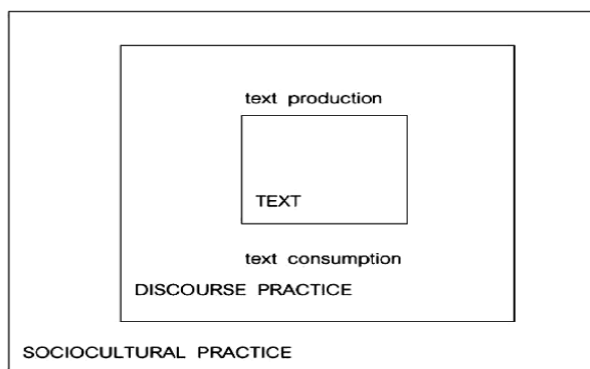
นามธรรมที่ส่งผลให้เกิดวาทกรรม อาทิเช่น อุดมการณ์ (Ideology) อำนาจ (Power) อัตลักษณ์ (Identity) ค่านิยม (Value) ความไม่เท่าเทียมกันหรือความเป็นใหญ่ (Hegemony) ที่ฝังอยู่ในโครงสร้างของสังคม อันจะนำไปสู่การผลิต ผลิตซ้ำ หรือเป็นตัวการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม โดยการศึกษาว่าสังคมทำอะไรและอย่างไรกับวาทกรรม ศึกษาสถานการณ์ในแง่เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม รวมทั้งศึกษาสำรวจเชิงสถาบันและองค์กรของวาทกรรมที่เกิดขึ้น ดูว่าสถานการณ์เหล่านั้นมีอิทธิพลต่อปฏิบัติการทางวาทกรรมอย่างไรและผลของวาทกรรมที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ซึ่งการจะเข้าใจบริบทดังกล่าวได้นั้น จะต้องอาศัยการมีภูมิหลัง การมีประสบการณ์ร่วม หรือมีความรู้ในบริบทนั้น ๆ เป็นอย่างดี โดยส่วนใหญ่แล้วพบว่าบริบทดังกล่าวมักจะนำมาจากสภาพสังคมและวัฒนธรรมในช่วงนั้น ๆ

ตามนัยยะที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ สามารถสรุปได้ว่าการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์จะประกอบด้วย 3 มิติ แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995 อ้างในณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556) ได้แก่

1. มิติบรรยายความ คือ การวิเคราะห์ด้วบท ได้แก่ การศึกษา ตามขนบภาษาศาสตร์และสัญวิทยา โดยดูที่หน่วยพื้นฐานและองค์ประกอบทางภาษาทั้งวจนภาษาและอวัจนภาษา อันได้แก่ ภาษาระดับข้อความ ภาพ แสง สี เส้น องค์ประกอบภาพ เป็นต้น ในฐานะเป็นสัญญาณ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจเนื้อหาและความหมายที่เป็นเอกภาพในด้วบท การวิเคราะห์มิติแรกจะเป็นการบรรยายการสร้างความหมายองค์รวมของด้วผ่านด้วภาษาทั้งวจนภาษาและอวัจนภาษา

2. มิติตีความ คือ การวิเคราะห์กระบวนการ (Process Analysis) ของภาคปฏิบัติการวาทกรรม ได้แก่ การวิเคราะห์ความหมายแฝงนัยและอุดมการณ์ ซึ่งซ่อนอยู่ในระดับลึกของด้วบท เป็นการศึกษาความหมายของด้วบทในฐานะที่เป็นผลผลิตของกระบวนการเข้ารหัส (หรือผลผลิตของปฏิบัติการสร้างความหมายผ่านด้วภาษา) รวมทั้งศึกษากลไกวิธีการต่าง ๆ ในการสร้างความหมาย โดยเฉพาะความหมายที่สัมพันธ์กับอุดมการณ์และความเชื่อในสังคม กลไกเหล่านี้จะรวมทั้งวจนภาษา อวัจนภาษาและเทคนิควิธีทางการผลิตสื่อด้ว

3. มิติอธิบายความ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสื่อหรือด้วบท ภาษา กับบริบทสังคมวัฒนธรรมที่สื่อหรือด้วบทนั้นปรากฏใช้เป็นการอธิบายการที่ภาษาถูกหล่อหลอมโดยสังคม วัฒนธรรมและความสัมพันธ์ของภาษา สื่อ และสังคมซึ่งมักนำไปสู่ประเด็นเรื่องอุดมการณ์ และความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม ตลอดจนอำนาจของภาษาและอำนาจของ “เจ้าของ” ภาษาและ “เจ้าของ” ความหมายที่มีเหนือปฏิบัติการทางสังคม ในบางครั้งอาจมองเห็นภาพการช่วงชิง “พื้นที่แห่งอุดมการณ์” หรือ “พื้นที่แห่งความหมาย” เพื่อช่วงชิงอำนาจผ่านภาษาด้ว ดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 มิติวาทกรรม (Fairclough, 1995: 98)

ซึ่งสมชาย ศรีสันต์ (2555: 184-219) ได้เสนอความคิดเห็นเรื่องจุดสนใจของการวิเคราะห์วาทกรรมตามแนวคิด CDA สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ระเบียบแบบแผนของวาทกรรม (Order of Discourse) เป็นการแยกแยะองค์ประกอบที่ก่อรูปขึ้นเป็นวาทกรรมในเชิงโครงสร้างของตัวบท โดยแสดงให้เห็นดังนี้

1.1 การมาอยู่ร่วมกันของตัวบท ในรูปของการจัดวาง การเลือกใช้คำศัพท์การเรียงลำดับคำ โครงสร้างของประโยค รูปแบบของประโยค การเรียงประโยคและภาพรวมความเชื่อมโยงกันของสารที่ถูksenอในตัวบท รวมทั้งการนำคำหรือตัวบทที่ถูกกล่าวถึงแล้วมาใช้ซ้ำเปลี่ยนตำแหน่ง เพื่อเน้นย้ำหรือสร้างความหมายขึ้นใหม่หรือลบล้างความหมายเดิมลงไป การวิเคราะห์ตัวบทนี้จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงกลวิธีการสร้าง การผูกโยง การรื้อทำลาย การเน้นย้ำ การสร้างอารมณ์ความรู้สึก โดยใช้ตัวบทเป็นพาหะการส่งสาร

1.2 การใช้วาทกรรมที่มีมาก่อนหน้า ทำการผลิตซ้ำหรือเชื่อมโยงวาทกรรมที่หลากหลายเข้าด้วยกัน เพื่อผลิตวาทกรรมใหม่ ๆ เรียกว่า Interdiscursive Relationship เช่น การเชื่อมโยงวาทกรรมการพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชน เข้ากับวาทกรรมการพึ่งตนเอง กลายเป็นวาทกรรมเศรษฐกิจพอเพียงหรือการเชื่อมโยงวาทกรรมเพศสภาพความเป็นชายหญิง เข้ากับวาทกรรมบริโภคนิยม จนกลายเป็นวาทกรรมความเป็นชายแบบเมโทรเซ็กส์ชวล เป็นต้น หรือการใช้ตัวบทเดิมมาผลิตซ้ำในบริบทใหม่เพื่อ เน้นย้ำหรือสร้างความอ่อนด้อยลงให้กับตัวบท ตลอดจนการหยิบยืม ลอกเลียน กล่าวอ้างถึง ในรูปของสัมพันธบท (Intertextuality) และการใช้ถ้อยคำเข้ามาใส่ในบริบทใหม่เพื่อเปลี่ยนรูปร่างความหมายไปจากเดิม เป็นต้น

2. สถานการณ์การสื่อสาร (Communication Events) การวิเคราะห์สถานการณ์การสื่อสารได้แก่ การวิเคราะห์บริบทที่เกิดการส่งผ่านและรับรู้ความหมายของวาทกรรม ซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่มาปะทะประสานกันระหว่างตัวบท ภาคปฏิบัติการทางวาทกรรมและแบบแผนปฏิบัติทางสังคม โดยมีจุดสนใจอยู่ที่

2.1 ภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discursive Practice) เป็นกระบวนการที่ทำงานร่วมกันระหว่างการผลิตความในเชิงความหมายและแบบแผนการปฏิบัติ กับการรับรู้หรือบริโภคความหมายในบริบทที่การสื่อสารนั้น ๆ เกิดขึ้น การวิเคราะห์ภาคปฏิบัติการทางวาทกรรมจะต้องมองให้เห็นถึง ความรู้ ความคิด ที่ถูกผลิตซ้ำ และความรู้ความคิดที่ถูกนำมาปรับปรุง ตกแต่ง และก่อรูปขึ้นใหม่ในอาณาบริเวณที่วาทกรรม ตัวบทต่าง ๆ ได้มาปะทะประสานกันในบริบทแวดล้อมที่มีองค์ประกอบแตกต่างกัน

2.2 แบบแผนการปฏิบัติทางสังคม (Social Practice) คือระบบ ระเบียบทางสังคมที่เป็นผลผลิตที่มองเห็น รับรู้ได้ในรูปของการสื่อสารสัมพันธ์กันของคนในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่มีแบบแผนการปฏิบัติบ่งบอกเพื่อชี้แนะการแสดง การกระทำ แบบแผนทางสังคมก่อรูปขึ้นด้วยระบบแผนของวาทกรรม ขณะเดียวกันมันก็ทำการผลิตซ้ำแบบแผนของวาทกรรมด้วย เช่น การยื่นตรงเคารพธงชาติ เมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติหรือการให้เงินบุคคลที่นั่งลงริมทางเดินและมีชั้นสังกะสีอยู่ตรงหน้า นอกจากนั้นแบบแผนทางสังคมสามารถจะก่อรูปแบบแผนใหม่ ๆ ขึ้นในบริบทของภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม ที่อาจจะแตกต่างไปจากแบบแผนทางสังคมเดิมก็ได้ เช่น แทนที่เราจะยื่นตรงเคารพธงชาติหรือเพลงสรรเสริญพระบารมีเราก็อาจตั้งใจนั่งลง หรือไม่ลุกขึ้นยืน หรือกรณีของขอทาน เราอาจปฏิเสธการให้เงินขอทาน ด้วยเหตุผลที่ว่าจะทำให้อาชีพขอทานที่มีกระบวนการในเชิงธุรกิจขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการผลิตแบบแผนการปฏิบัติทางสังคมชุดใหม่ ภายใต้การผลิตซ้ำแบบแผนเดิมที่สังคมรับรู้ การวิเคราะห์แบบแผนปฏิบัติทางสังคมนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่า เรารับรู้และมีความทรงจำต่อระเบียบแบบแผนชุดเดิมในสังคมอย่างไร ก่อนที่จะใช้สิ่งที่รับรู้ขึ้นตีความสิ่งที่ผู้กระทำทางสังคมกำลังเผชิญหน้า ในสนามทางวาทกรรม ซึ่งผลของการตีความอาจทำให้เราเลือกรับรู้ในสิ่งที่แตกต่างออกไป และทำการผลิตแบบแผนการปฏิบัติทางสังคมใหม่ ๆ ขึ้น ดังนั้นการวิเคราะห์สถานการณ์การสื่อสารจึงเป็นการวิเคราะห์กระบวนการปะทะประสานกันระหว่างภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม กับแบบแผนการปฏิบัติทางสังคม ในบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

สรุปได้ว่าแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ได้รับความอิทธิพลจากความหมายทั้งสองแนวข้างต้น คือ เป็นการประสานแนวความคิดเรื่องการวิเคราะห์ตัวภาษาระดับข้อความ เจตนาและบริบทเข้ากับแนวความคิดเรื่องภาษามีอิทธิพลต่อการปั้นแต่งควบคุมสังคม และวัฒนธรรม ในทำนองเดียวกันสังคมวัฒนธรรมก็มีอิทธิพลต่อภาษาด้วยเช่นกัน ภาษาและสังคมจึงเป็นส่วนของกันและกัน ภาษาทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาทำหน้าที่ทั้งสะท้อน ผลิต ผลิตซ้ำ

ความคิด ความเชื่อ ความรู้ ซึ่งคืออุดมการณ์ในสังคมที่มันถูกใช้อยู่ จึงเท่ากับกำหนดควบคุมความรู้ของสังคม แต่ในขณะเดียวกันก็จะถูกกำหนดควบคุมโดยสังคมไปพร้อมกัน การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ จึงเป็นการศึกษาภาษาและสื่อในเชิงปฏิบัติการจริงในสังคม ในฐานะเป็นวัจนปฏิบัติที่ปรากฏอยู่ในกรอบหรือเงื่อนไขที่สถานทางสังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา ตัวบท สื่อ และปฏิบัติการในสังคมเป็นไปในลักษณะวิภาควิธี (Dialogic) คือโต้ตอบซึ่งกันและกัน แต่ในขณะเดียวกันก็เสนอภาพกันและกันด้วย ตลอดจนกำหนด ปั้นแต่งควบคุม และธำรงรักษาซึ่งกันและกัน มีความกลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของกันและกันจนยากที่จะแยกกันได้ เนื่องด้วยปฏิบัติการทางสังคมล้วนใช้ภาษาทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาเป็นเครื่องมือทั้งสิ้น

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า หากนำแนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis หรือ CDA) ตามแนวคิดของแฟร์คลัฟ (Fairclough) มาศึกษาเรื่องปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ จะช่วยอธิบายได้ว่าการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารเรื่องปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่เป็นการสร้างอำนาจให้แก่ผู้ส่งสารอย่างไรบ้าง ทั้งนี้วาทกรรมมิใช่เป็นเพียงวาทะหรือคำพูดของผู้ส่งสารเท่านั้น แต่เป็นการวิเคราะห์ให้เห็นกระบวนการในการสื่อสารและสิ่งที่กระบวนการนั้นกระทำต่อผู้รับสาร ตลอดจนปฏิบัติการหรือแนวคิดของผู้รับสารที่มีต่อกระบวนการสื่อสารนั้น ตามทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis หรือ CDA)

2.1.2. กลวิธีทางภาษา

ดังที่ได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ในข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า “ปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์” โดยเฉพาะ “ปฏิบัติการทางภาษา” มีความเกี่ยวข้องกับมโนทัศน์ “กลวิธี” มาก ถึงอย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะเสนอการใช้ภาษานี้เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรม เนื่องจาก “กลวิธีทางภาษา” ที่จะใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นคำในความหมายกว้าง ๆ หมายถึง การปรากฏซ้ำ ๆ การนำเสนอภาษาแบบต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการสื่อความหมายทางวัฒนธรรม ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องกับความคิดเป็นหรือไม่เกี่ยวข้องก็ได้

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงกลวิธีทางภาษาแบบต่าง ๆ เท่าที่ได้มีนักภาษาศาสตร์ทำการศึกษาเอาไว้ โดยจะเน้นงานวิจัยในภาษาไทยเนื่องจากนักวิจัยส่วนใหญ่เน้นการศึกษากลวิธีทางภาษาในบริบทแต่ละชนิด

ในลำดับแรกผู้วิจัยจะกล่าวถึงงานที่ศึกษากลวิธีทางภาษาที่มีความสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาษาที่คนเราเลือกใช้สื่อสารในตัวบทนั้น นอกจากจะทำหน้าที่สื่อแทนความคิด (ideational representation) และสื่อแทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม (interpersonal representation) แล้วยังมีเจตนาและอำนาจในเชิงความคิดบางอย่างแฝงอยู่ด้วย (van Dijk, 1977 อ้างใน จันทิมา อังคพาณิชกิจ, 2557: 197) การตีความสารในตัวบทหนึ่ง ๆ จึงไม่อาจพิจารณาเฉพาะรูปประโยคตามโครงสร้างทางภาษาเพราะในตัวบทหนึ่ง ๆ ถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ไม่ได้มีเพียงการประกอบขึ้นตามระบบของไวยากรณ์ในภาษาแต่ละภาษาเพื่อสื่อความให้เข้าใจได้เท่านั้น แต่ในตัวบทยังแสดงถึงความเกี่ยวพันขององค์ประกอบในการสื่อสาร อันหมายถึง บุคคล เหตุการณ์หรือสิ่งที่มีขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้วในสังคม ซึ่งได้รับการสื่อความขึ้นใหม่ในรูปแบบของตัวบทอันประกอบด้วยคำและถ้อยคำที่ผ่านการเลือกและเรียบเรียงขึ้นอย่างมีระบบตามหลักการของกลุ่มภาษาศาสตร์ระบบ-หน้าที่ (Systemic Functional Linguistics) เพื่อสื่อความหมายตามหน้าที่หลักของภาษา 3 ประการ ได้แก่ 1) หน้าที่ด้านระหว่างบุคคล (interpersonal) ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมการสื่อสารในตัวบทนั้นมีผู้ร่วมสื่อสาร (participants) คือใครบ้าง ด้วยช่องทางสื่อสารอย่างไร 2) หน้าที่ด้านความคิด (ideational) อันเป็นการแสดงจุดมุ่งหมายบางอย่าง เช่น บอกเล่าประสบการณ์ โต้ตอบ เป็นต้น และ 3) หน้าที่ด้านตัวบท (textual) ซึ่งเป็นการจัดเรียงข้อความภายในตัวบทเพื่อสื่อสาร ดังนั้น ในตัวบทหนึ่งจึงเป็นแหล่งรวมของความสัมพันธ์ที่ประกอบไปด้วยผู้ร่วมสื่อสารอันได้แก่ ผู้ส่งสารหรือผู้ผลิตกับผู้รับสารและมีเหตุการณ์หรือกิจกรรมทางสังคมบางอย่างเกิดขึ้นที่จะทำให้มีการนำเสนอความคิดและเรื่องราวต่าง ๆ ได้ รวมถึงมีระบบไวยากรณ์ในภาษาของผู้ร่วมสื่อสารที่จะทำให้เกิดการจัดเรียงถ้อยคำเพื่อใช้สื่อสารในกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม การเลือกใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในกิจกรรมทางสังคมของคนเรา ผู้พูดจึงต้องพยายามสร้างตัวบท ภาษาและเลือกใช้รูปภาษาให้สะดวกและเอื้อต่อการสื่อสารเพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของตนเองมากที่สุด (จันทิมา อังคพาณิชกิจ, 2557: 61)

ดังนั้น การทำความเข้าใจความหมายและหน้าที่ของสารที่ปรากฏเป็นข้อความในรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างกระบวนการในการสื่อสาร นอกจากผู้ร่วมสื่อสาร อันได้แก่ ผู้ส่งสารซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึงนิตยสารลาวสมัยใหม่ และผู้รับสารซึ่งหมายถึงสมาชิกในสังคมลาว จะต้องทำความเข้าใจประเภทของข้อความและบริบทที่ข้อความนั้น ๆ ปรากฏอยู่ การทำความเข้าใจความหมายและหน้าที่ของสารนั้นผ่านกลวิธีทางภาษาจึงนับเป็นกระบวนการที่สำคัญที่ทำให้ผู้ร่วมสื่อสารสามารถตอบสนองต่อการสื่อสารและรู้เท่าทันสื่อได้ การศึกษาข้อความหรือตัวบทในนิตยสารลาวสมัยใหม่เพื่อใช้สื่อแทนความคิดและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสื่อสาร จึงต้องมีการพิจารณาถึงกลวิธีดังกล่าว เช่น การวิเคราะห์ตัวบทในการทำหน้าที่ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของบริบททางวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ประปรายด้วยกิจกรรมใดบ้างและเกี่ยวข้องกับใคร อย่างไรบ้าง นอกจากนั้นยังต้องพิจารณา

ถึงการสื่อแทนประเภทนี้ว่าแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจและอุดมการณ์ที่แฝงมากับตัวบทด้วยการกำหนดว่าใครมีบทบาทในการสื่อสารดังกล่าว

ผู้วิจัยจึงใช้หลักการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในข้อความผสมกับการวิเคราะห์ทฤษฎีการวิพากษ์ เพื่อให้เห็นถึงหน้าที่ของตัวบทและองค์ประกอบทางการสื่อสารของข้อความเพื่อนำไปอธิบายลักษณะที่ดีของภาษาต่อไป จากการอธิบายข้างต้นยังพบบทวิเคราะห์หลายท่านที่ได้กล่าวถึงกลวิธีทางภาษาที่สำคัญดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.2.1 กลวิธีทางภาษาในข้อความ

กลวิธีที่ปรากฏในการผลิตข้อความเพื่อสื่อไปยังผู้รับสาร (ไม่ว่าจะเป็นผู้อ่านหรือผู้ฟัง) ประการหนึ่งก็คือ “กลวิธีทางภาษา” (linguistic strategies) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการผลิตตัวบท (แม้อันที่จริง ตัวบทในปัจจุบันอาจมีกลวิธีได้หลากหลายในการนำเสนอ เช่น กลวิธีการจัดวางตำแหน่ง กลวิธีการใช้สี ฯลฯ) กลวิธีทางภาษาปรากฏอยู่ทั่วไปในข้อความ เนื่องจกตัวบทแต่ละตัวบทผ่านการเลือกใช้ภาษาที่แฝงวัตถุประสงค์หรือมีเจตนามุ่งหมายของผู้ส่งสาร (หรือผู้ผลิตตัวบท) สื่อไปยังผู้รับสาร (ผู้บริโภคตัวบท) ท่ามกลางกิจกรรมการสื่อสารบางประการ ตัวบทหรือข้อความประเภทต่าง ๆ ก็มักจะเจือปนด้วยกลวิธีทางภาษาที่แตกต่างกันไปด้วย นอกเหนือจากรูปแบบหรือแบบแผนของข้อความตามประเภทแล้ว (เช่น รูปแบบของข่าวหนังสือพิมพ์ รูปแบบของจดหมาย รูปแบบของข้อความโฆษณา ฯลฯ) ยังต้องมีระบบของการเลือกใช้ภาษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ด้วย (จันทิมา อังคพาณิชกิจ, 2557: 138)

เมื่อกล่าวถึงกลวิธีทางภาษานั้น อาจมีได้หลากหลายที่จะวิเคราะห์ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแนวทางและวิธีการวิเคราะห์ทางภาษา เช่น ถ้าเน้นโครงสร้างก็อาจจะเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์โครงสร้างของข้อความ (รวมไปถึงโครงสร้างประโยค) โครงสร้างของตัวบทตามประเภท (เช่น โครงสร้างของเรื่องเล่า บทสนทนา ข้อความประชาสัมพันธ์ ฯลฯ) ถ้าเน้นลักษณะภาษาก็อาจจะวิเคราะห์การใช้คำศัพท์ วลี ประโยค ลักษณะทางวจนลีลา (style) วิเคราะห์ด้านเจตนาของข้อความในการสื่อสารตามหลักการวจนปฏิบัติศาสตร์ เช่น การวิเคราะห์วจนกรรม (speech act) หลักความสุภาพ ฯลฯ วิเคราะห์ด้านการเรียงเรียงข้อความ เช่น การเชื่อมโยง การเกาะเกี่ยวความเป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัย สนใจการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่เน้นลักษณะภาษา โดยเน้นไปที่ข้อความสาธารณะ (public discourse) และเป็นข้อความประเภทการเขียนเพื่อเป็นแนวทางของการวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความประเภทอื่น ๆ ต่อไป

จันทิมา อังคพาณิชกิจ (2557: 139 - 140) ได้อธิบายแนวทางสำหรับการวิเคราะห์ข้อความที่ควรพิจารณา ตั้งแต่ระดับคำศัพท์ไปจนถึงระดับวาทกรรม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ตัวบทร่วมกับความคิดเชิงสังคมซึ่งอยู่นอกเหนือตัวบท ในที่นี้หมายถึงกลวิธีทางภาษาหลัก ๆ ที่มักจะพบในการวิเคราะห์ข้อความ ได้แก่ กลวิธีทางศัพท์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) กลวิธีทางศัพท์ (Lexicalization)

กลวิธีทางศัพท์เกี่ยวข้องกับการเลือกใช้คำศัพท์ (lexical choices) เพื่อสื่อแทนความคิดหรือประสบการณ์ของผู้ส่งสาร เป็นการแสดงความคิดและสื่อแทนความคิดของผู้ส่งสาร แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995: 185) ชี้ให้เห็นว่าการเลือกใช้คำศัพท์ของผู้เขียนในฐานะผู้ผลิตตัวบทนั้นเป็นเรื่องที่แปรไปตามปัจจัยทางสังคมรวมทั้งจะต้องเผชิญกับกระบวนการทางสังคม วัฒนธรรมในวงกว้างอีกด้วย การใช้คำศัพท์ที่ต่างมุมมองกันของผู้เขียนที่มีประสบการณ์หรือหล่อหลอมจากวงการหรือชุมชนที่ตนเองสังกัดเป็นสมาชิกอยู่ หรือที่เรียกว่าชุมชนปฏิบัติการ เมื่อคนเราอยู่ในวงการต่างกัน อยู่ในชุมชนต่างกัน ย่อมทำให้เห็นมุมมองของผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังกล่าวถึงและการเลือกใช้ภาษาที่ต่างกันไปด้วย ทั้งฟาน ไคก์ (van Dijk, 1997) และมาร์ตินและโรส (Martin and Rose, 2001) ศึกษาการเลือกใช้คำศัพท์ในข้อความและพบว่า ผู้เขียนมีการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อแทนความคิดและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหลายวิธีด้วยกัน กลวิธีด้านการใช้คำศัพท์ที่พบเห็นบ่อยครั้งในการวิเคราะห์ข้อความ เช่น การใช้ชื่อและการเรียกชื่อ การเรียกขาน การอ้างถึง การกล่าวเกินจริง การใช้คำแสดงทัศนคติ ฯลฯ เป็นต้น

(1) การใช้ชื่อและการเรียกชื่อ

การเรียกชื่อเป็นกลวิธีการใช้คำศัพท์ในการตั้งชื่อเรียกบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันที่จริงก็มีลักษณะเดียวกันกับวิธีการที่ผู้ส่งสารใช้คำศัพท์อ้างถึงหรือกล่าวถึงบุคคล กลุ่มบุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากจะเรียกว่ากลวิธีการอ้างถึง (referencing) ก็ไม่ต่างกันมากนัก เพียงแต่การเรียกชื่อจะเกี่ยวข้องกับวิถีปฏิบัติทางสังคมเกี่ยวกับการตั้งชื่อเรียกบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในขณะที่การอ้างถึงเป็นมุมมองที่เกี่ยวกับการใช้ภาษา หรือจะกล่าวให้เฉพาะมากขึ้นก็คือ เป็นมุมมองด้านการเชื่อมโยงความที่เน้นด้านภาษามากกว่าที่จะเน้นไปที่วิถีปฏิบัติทางสังคม

การเรียกชื่อเป็นกลวิธีทางภาษากลวิธีหนึ่งที่แสดงให้เห็นมุมมองและความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่กล่าวถึงได้เป็นอย่างดีและมักจะเกี่ยวพันกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมเราทุกคนต่างก็มีชื่อและได้รับการตั้งชื่อตั้งแต่วัยแรก และเราก็ใช้ชื่อเช่นนั้น ทำให้เรารู้ว่าเราเป็นใคร และคนอื่นก็แยกเราออกจากคนอื่นได้ เมื่อเราเปลี่ยนชื่อ ซึ่งคนในสังคมไทยปัจจุบันก็นิยมที่จะเปลี่ยนชื่อกันเมื่อเปลี่ยนชื่อ ก็เป็นการตั้งชื่อใหม่เช่นกัน ซึ่งแฝงไปด้วยความเชื่อ ความคิดบางอย่างในการตั้งชื่อนั้นด้วย งานของสมชาย สำเนียงงาม (2546) ทำให้เห็นว่าวิถีปฏิบัติของคนไทยได้มีความเกี่ยวข้องกับการตั้งชื่อกับความเชื่อหลายชุดด้วยกัน ทั้งความเชื่อทางศาสนา ความเชื่อพื้นบ้านหรือความเชื่อท้องถิ่น ความเชื่อทางโหราศาสตร์ ขณะเดียวกันความคิดเกี่ยวกับการตั้งชื่อยังสัมพันธ์กับการใช้ชีวิต อีกด้วย

ในงานวิทยานิพนธ์ของ จันทิมา เอี่ยมานนท์ (2549) ยังแสดงให้เห็นชัดเจนถึง มุมมองและทัศนคติของบุคคลแต่ละกลุ่มเลือกใช้ชื่อเรียกผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์แตกต่างกัน และมี ลักษณะบางอย่างคล้ายกันกับการเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์เช่นกัน การเลือกใช้คำศัพท์เรียกผู้ที่มีเชื้อเอช ไอวี/เอดส์มีหลายคำ สะท้อนให้เห็นมุมมองของบุคคลในสังคมมองความเกี่ยวข้องกันระหว่างคนกับ เชื้อโรคในแง่มุมใด ผู้ส่งสารแต่ละกลุ่มเลือกใช้คำศัพท์ที่เป็นชื่อเรียกผู้ติดเชื้อเอดส์แตกต่างกัน ซึ่งงานวิจัย ดังกล่าวได้แสดงให้เห็นเป็น 3 แง่มุม ได้แก่ การเจ็บป่วย การมีเชื้อโรค และการแยกพวก

งานวิจัยของจันทิมา เอี่ยมานนท์ (2549) ยังได้พิจารณาคำศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อผู้ มีเชื้อเอดส์ที่แสดงแง่มุมการมีเชื้อโรคพิจารณาจากคำกริยาที่ใช้ในการเรียกชื่อนั้นที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเชื้อโรคอย่างไร คำกริยาที่ปรากฏแสดงบทบาทสำคัญในชื่อเรียกเหล่านี้เพื่อสื่อให้ เห็นว่าผู้ที่มีเชื้อเอดส์ได้รับการนำเสนอในมุมมองที่เกี่ยวข้องกับเชื้อโรคเอดส์แตกต่างกัน ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

ตัวอย่าง 4 เขาเชื่อว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับการติดเชื้ออีกนั่นแหละ เพราะผลจากการมี เพศสัมพันธ์ทำให้เชื้อไวรัสบางตัวมีการติดต่อระบาดไปในหมู่เกย์ทำให้คนกลุ่มนี้เป็นผู้ติดเชื้อเอดส์ใน เวลาต่อมา

(สาธิต วรรณแสง; หมอชาวบ้าน, 2557 อ้างใน จันทิมา เอี่ยมานนท์, 2549: 115)

คำกริยา ได้รับ เช่น ในคำว่า ผู้ได้รับเชื้อเอชไอวี ผู้ได้รับเชื้อเอดส์ เป็นการ เรียกชื่อผู้ที่มีเชื้อเอดส์ที่สื่อเน้นที่เน้นผู้ที่มีเชื้อเอดส์ในฐานะเป็นผู้รับการกระทำจากเชื้อโรคเอดส์ หรือได้รับ ผลกระทบจากเชื้อโรค การใช้ชื่อเช่นนี้ บางครั้งใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการสื่อไปถึงพฤติกรรมและการกระทำ ที่พ่วงมากับกริยา ติด ซึ่งมักจะสื่อความหมายในเชิงการติตรา

จะเห็นได้กถวิธีทางศัพท์ การใช้ชื่อและการเรียกชื่อ เป็นกถวิธีทางภาษาที่สำคัญ ในการนำมาพิจารณาตัวบทด้านข้อความ นอกจากนี้ยังมีกถวิธีด้านศัพท์การเรียกขาน ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

(2) การเรียกขาน

ในการระบุตัวบุคคลนั้น นอกจากชื่อและการเรียกชื่อแล้ว การเรียกขานก็เป็น กถวิธีหนึ่งที่คนเราใช้เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกัน คำเรียกขาน (address term) เป็นคำที่ใช้ เรียกบุคคลเมื่อต้องการปฏิสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสื่อสารแบบต่อหน้า หากชื่อและการ เรียกชื่อใช้ในข้อความประเภทการเขียนและมักเป็นการอ้างถึงด้วยการเป็นคำสรรพนามบอกบุรุษ คำ เรียกขานก็เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 2 ใช้ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่เป็นผู้ฟังหรือผู้ที่เรากำลังพูดด้วย

ในแต่ละสังคมวัฒนธรรม อาจมีระบบการเรียกขานไม่เหมือนกัน หรือแม้แต่ในบางสถานการณ์ของการสื่อสารก็อาจใช้การเรียกขานต่างกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าผู้พูดต้องการแสดงความสัมพันธ์กับผู้พูดในลักษณะใด ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังเป็นอย่างไร มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน เคารพยกย่องกันมากน้อยเพียงใด การเรียกขาน อาจใช้ชื่อบุคคล มีคำนำหน้าชื่อ นาย คุณ ท่าน ซึ่งในสังคมไทยอาจเป็นคำเรียกญาติ พี่ น้อง ป้า คำบอกอาชีพ เช่น หมอ อาจารย์ ฯลฯ การเรียกขานมีความสำคัญในแง่ของการบ่งชี้บุคคลและมีผลต่อการสนทนาหรือการพูดคุยระหว่างกัน โดยเฉพาะในสังคมวัฒนธรรมที่มีระบบอาวุโส เช่น สังคมไทย สังคมญี่ปุ่น หรือบางสังคมในเอเชีย การเรียกขานจึงเป็นการแสดงความรู้สึกเพื่อเคารพหรือให้เกียรติผู้ที่เราพูดด้วยในสังคมไทย

(3) การอ้างถึง

จันทิมา อังคพาณิชกิจ (2557) อธิบายเกี่ยวกับการอ้างถึงไว้ว่า การอ้างถึงเป็นการใช้คำเพื่อบ่งชี้ลักษณะ สถานภาพและตัวตนของผู้ที่ถูกกล่าวอ้างถึง และเป็นการแสดงมุมมองของผู้ส่งสารที่มีต่อสิ่งหรือบุคคลที่กำลังกล่าวถึง โดยการใช้กลวิธีการอ้างถึงอาจประกอบไปด้วยคำคำเดียว วลี หรือประโยคก็ได้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระและมุมมองของผู้ส่งสารในสถานการณ์ของการสื่อสารนั้น การอ้างถึงจะมีลักษณะใกล้เคียงกับการใช้ชื่อและการเรียกชื่อ (name and naming) เพียงแต่การอ้างถึงนั้นจะใช้คำบ่งชี้ต่าง ๆ เช่น นี้ นั้น โน่น แทนการกล่าวถึงชื่อโดยตรงเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการกล่าวถึงในตัวตนได้อย่างต่อเนื่อง

การอ้างถึงในงานวิจัยนี้ คือ การที่ผู้แนะนำได้กล่าวอ้างถึงบุคคล ข้อมูล ข้อเท็จจริง คำพูด หรือคำแนะนำของบุคคลอื่นเพื่อให้คำแนะนำ หรือทำให้วาทกรรมแนะนำมีน้ำหนักความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้ประสบปัญหาคล้อยตามและยอมรับในวาทกรรมดังกล่าว จนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปกระทำตามคำแนะนำของผู้แนะนำ

เนื่องจากการอ้างถึง คือ การยกเอาข้อเท็จจริง ข้อมูล คำพูดหรือคำแนะนำของบุคคลอื่น รวมไปถึงสิ่งที่ไม่มีความเห็นแต่มีอิทธิพลต่อความคิดและความเชื่อของคนในสังคม เช่น สังคม ประเพณี เป็นต้น การนำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มาอ้างถึงจึงสามารถเพิ่มความน่าเชื่อถือให้คำแนะนำเพิ่มมากขึ้น เพราะผู้แนะนำได้แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นหรือคำแนะนำดังกล่าวมิได้มาจากผู้แนะนำแต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น แต่ยังมีบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่นที่มีความเห็นหรือคำแนะนำในลักษณะเดียวกันกับผู้แนะนำด้วย ส่งผลทำให้ผู้ประสบปัญหาเกิดความรู้สึกคล้อยตาม เชื่อถือและยอมรับในคำแนะนำมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการอ้างถึงสิ่งที่มีผลต่อจิตใจหรือความเชื่อถือของบุคคลอื่นในระดับสูง เช่น คำพูดจากภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยม การอ้างถึงคนหมู่มากหรือบุคคลที่ได้รับการเคารพนับถืออย่างพระสงฆ์ เป็นต้น (กัลยรัตน์ กลิ่นสุวรรณ, 2556: 73)

จากการศึกษาพบว่า การนำเอาการอ้างถึงในลักษณะต่าง ๆ มาใช้ในปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมผู้วิจัยได้พิจารณาถึงการอ้างถึงในลักษณะดังต่อไปนี้ การอ้างถึงคนที่มีชื่อเสียง การอ้างถึงลักษณะประจำเพศ การอ้างถึงข้อเท็จจริง การอ้างถึงผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

(4) การกล่าวเกินจริง

สมเกียรติ รัชมณี (2549) กล่าวถึงการกล่าวเกินจริงว่าเป็นการย้าความรู้สึกที่มีต่อความหมายนั้นให้เห็นเป็นเรื่องสำคัญ หรือยิ่งใหญ่ ซึ่งสิ่งนั้น ๆ อาจจะไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีทางจะเป็นความจริงก็ได้ การกล่าวเกินจริง (overstatement) เป็นกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อย้าความรู้สึกที่มีต่อความหมายนั้นให้เห็นเป็นเรื่องยิ่งใหญ่เพื่อสร้างอารมณ์และความรู้สึกให้รุนแรงเกินจริงโดยผู้เขียนมิได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อหลอกลวงผู้อ่าน แต่เป็นกลวิธีที่ทำให้เกิดความงดงามทางภาษาเพื่อสื่ออารมณ์และความรู้สึกของผู้เขียน

(5) การใช้คำแสดงทัศนภาวะ (modality)

การใช้คำแสดงทัศนภาวะ (modality) คือ การเสริมข้อมูลของผู้พูดเข้าไปในข้อมูลที่กล่าวเพื่อเป็นการประเมินหรือพิจารณาถ้อยคำที่กล่าว Saeed (2003: 135-138) ได้กล่าวถึงทัศนภาวะ (modality) ว่าหมายถึง คำที่ครอบคลุมรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งยอมให้ผู้พูดแสดงการเปลี่ยนแปลงระดับของการให้คำมั่นหรือความเชื่อในบางเรื่อง

จากนิยามข้างต้นจึงสรุปได้ว่าทัศนภาวะ คือการใช้คำที่มีการใส่ทัศนภาวะของผู้พูดเข้าไปในถ้อยคำที่กล่าวเพื่อประเมินความเป็นจริงของถ้อยคำซึ่งแสดงคำมั่นหรือความเชื่อในบางเรื่องของผู้พูดทัศนภาวะสามารถจำแนกได้ 2 ประเภทคือ ทัศนภาวะที่เกี่ยวข้องกับระดับความรู้ที่มีของผู้พูด (epistemic modality) ซึ่งหมายรวมเอาโมทัศน์ที่เกี่ยวกับการแสดงความเป็นไปได้ที่น่าจะเป็น ระดับความมั่นใจ ตลอดจนการบ่งบอกแหล่งที่มาของข้อมูลหรือความรู้เข้าไว้ด้วยกัน อีกประเภทหนึ่งคือทัศนภาวะที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่และความผูกพันของผู้พูด (deontic modality) สื่อถึงโมทัศน์ความจำเป็น การอนุญาต ความสามารถและความต้องการ

2) กลวิธีทางวาทศิลป์ (Rhetorical Strategies)

กลวิธีทางวาทศิลป์เป็นการใช้ภาษาอย่างมีศิลปะในการสื่อสารหรือสื่อความหมายเกี่ยวกับเรื่องหรือสิ่งต้องการนำเสนอ ศิลปะในการใช้ภาษานี้ หมายถึงการใช้คุณสมบัติด้านเสียงและความหมายของคำที่มีอยู่ในภาษานำมาสื่อสาร เพื่อสื่อความหมายที่ลึกซึ้ง โดยอาจจะมีการใช้สัมผัสเสียงหรือสัมผัสคำหรือไม่ก็ได้ แต่มักจะมีจังหวะหรือทำนองอยู่ในข้อความ ลักษณะทางวาทศิลป์เช่นนี้เป็นลักษณะเฉพาะของภาษา อาจจะมีเสียงที่คล้ายกันนำมาเรียงต่อกัน หรือการใช้คำซ้ำ ๆ กันปรากฏร่วมกันในตัวบท กลวิธีทางวาทศิลป์นี้กล่าวได้ว่าเป็นกลวิธีที่ผู้เขียนใช้สื่อแทนความคิดหรือประสบการณ์และเป็นสื่อแทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลธรรมดาของตนไปสู่ผู้อ่านวิธีหนึ่ง โดยมี

รูปแบบที่พิเศษไปจากการสื่อแทนด้วยความเรียงธรรมดา ทำให้ข้อความที่สื่อมีจังหวะและทำนองที่เป็นรูปธรรมเฉพาะ กลวิธีทางวาทศิลป์ที่พบในระดับข้อความสาธารณะ มักพบ 2 กลวิธีหลัก ๆ คือ การใช้คำขวัญ และการใช้บทประพันธ์ร้อยกรอง ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงตัวบทที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ อาจจะมีการใช้กลวิธีทางวาทศิลป์ที่มีความแตกต่างออกไปตามรูปแบบของการสื่อความหมาย เนื่องจากตัวบทที่ใช้เป็นตัวบทภาษาลาว อาจมีผลต่อการนำเสนอข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออธิบายกลวิธีหลัก ๆ ทางวาทศิลป์ได้ดังต่อไปนี้

(1) การใช้อุปลักษณ์ (metaphor)

อุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบความคล้ายคลึงกันระหว่างแนวคิด หรือการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่แตกต่างกัน โดยอุปลักษณ์จะประกอบด้วย “สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ” (Source Domain) และ “สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ” (Target Domain) โดยสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกันนั้นมาจากสิ่งที่อยู่คนละวงความหมายกัน แต่มีคุณลักษณะเด่นที่เชื่อมโยงทั้งสองเข้าด้วยกัน (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2542)

การใช้อุปลักษณ์นี้ผู้แนะนำจะนำเอาแบบเปรียบเทียบหนึ่งมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ผู้แนะนำต้องการนำเสนอหรือเสนอแนะ เพื่อให้ผู้ประสบปัญหาจินตนาการตามได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น หรือเห็นถึงข้อดี-ข้อเสียของสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากการตีความผ่านสิ่งที่ผู้แนะนำได้นำมาเปรียบเทียบ นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามแนวทางที่ผู้แนะนำให้คำแนะนำไว้ (กัลยรัตน์ กลิ่นสุวรรณ, 2556: 76) กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เรามิมีโนทัศน์หรือระบบความคิดเช่นไร เราก็จะใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่สะท้อนมโนทัศน์เช่นนั้นออกไปเช่นกัน นอกจากนี้ อุปลักษณ์ยังเป็นเครื่องมือทางภาษาที่มีพลังในการโน้มน้าวใจผู้ฟังให้เห็นตามที่ผู้ส่งสารนำเสนอได้ และอุปลักษณ์มีคุณสมบัติในการเชื่อมโยงกันระหว่างความคิดกับอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ทำให้อุปลักษณ์มีพลังในการโน้มน้าวใจอย่างยิ่ง อีกทั้ง ยังเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิดและกำหนดมุมมองของผู้รับสารได้อีกด้วย

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นิยามคำว่า อุปลักษณ์ ว่าหมายถึง ความหมายที่ซ่อนอยู่กับสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ หรือสิ่งที่นำไปเปรียบจะมีค่าเชื่อมหรือไม่มีค่าเชื่อมก็ได้ ซึ่งอุปลักษณ์จะมีหลายระดับพิสูจน์ได้ด้วยการดูถ้อยคำ เช่น เวลาคือเงิน ชีวิตคือการเดินทาง เป็นต้น ซึ่งงานวิจัยนี้จะเน้นสิ่งที่อุปลักษณ์มาวิพากษ์ผ่านอุดมการณ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของวาทกรรม

(2) การใช้ทัศนภาวะ (Modality)

ทัศนภาวะ หมายถึง คำ ที่ครอบคลุมรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งยอมให้ผู้พูดแสดงการเปลี่ยนแปลงระดับของการให้คำมั่นหรือความเชื่อในบางเรื่อง (ชนกพร อังศุวิริยะ, 2550: 157) โดยเฉพาะการใช้คำคุณศัพท์และวิเศษณ์ เช่น คำว่า แน่นอน(Certain) น่าจะเป็น (Probable) ทำทาง (Likely) อาจจะเป็น (Possible) หรือคำแสดงทัศนคติที่ต้องการพิสูจน์ (Propositional Attitude) เช่น รู้ว่า..เชื่อว่า..คิดว่า..สงสัยว่า.. อีกทั้งยังมีการใช้กริยาช่วยหรือที่เรียกว่า modal verbs 2 ลักษณะ

คือ 1. ทักษะภาวะสัญญา (Epistemic Modality) หรือการส่งสัญญาณบางอย่างจากผู้พูดถึงผู้ฟังเกี่ยวกับความรู้ที่ผู้พูดมี 2. ทักษะภาวะปริพัต (Deontic Modality) คือการแสดงความคิดของผู้อ่านผ่านแนวคิดต่าง ๆ ในสังคมไปยังผู้ฟัง ได้แก่ ภาระหน้าที่หรือการบังคับ ความรับผิดชอบ และการอนุญาต นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงรูปประโยคเงื่อนไขซึ่งแสดงให้เห็นสถานการณ์สมมติ เช่น ถ้อยคำ “If I were rich, I would be living somewhere hotter.”

ชนกพร อังศุวิริยะ (2550: 156) ศึกษาอุดมการณ์ความเป็นผู้หญิงในนิตยสารสตรีสารและพบว่านิตยสารดังกล่าวเลือกใช้ทัศนภาวะแบบต่าง ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการสื่ออุดมการณ์และชุดความคิดเกี่ยวกับความเป็นปิตาธิปไตยหรือการที่ผู้ชายเป็นใหญ่ไปยังผู้อ่านเช่นเดียวกับทัศนวลัย เนียมบุปผา (2540) ที่ศึกษาหน้าที่ของรูปประโยคเงื่อนไขซึ่งเป็นการใช้ทัศนภาวะอย่างหนึ่งในภาษาไทยจากบทสนทนาในนวนิยายและพบว่าหน้าที่สำคัญของรูปประโยคเงื่อนไขในภาษาไทย คือ การโน้มน้าวและจูงใจผู้รับสาร

สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาการใช้ทัศนภาวะมาพิจารณาภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่เพื่อสะท้อนให้เห็นมุมมองการสนทนารวมไปถึงการแสดงความคิดของผู้รับสารเพื่อสื่อถึงอารมณ์นึกคิดบางประการ การใช้ทัศนภาวะที่พบในงานวิจัยนี้ได้แก่

(1) การใช้ทัศนภาวะแสดงความเชื่อมั่น

การใช้ทัศนภาวะแสดงความเชื่อมั่น ได้แก่ การที่ผู้พูดใช้คำ เพื่อแสดงว่าทัศนคติหรือสารที่ตนสื่อออกไปนั้นมีความน่าเชื่อถือหรือเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ด้วยเหตุผลบางประการ มักปรากฏคำ บอกลา “ต้อง” หรือ “ยอม” และอาจปรากฏร่วมกับคำขยาย “แน่นอน” หรือ “จริง ๆ”

(2) การใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น

การใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น ได้แก่ การที่ผู้พูดใช้คำ เพื่อแสดงว่าทัศนคติหรือสารที่ตนสื่อออกมาเป็นเพียงความคิดเห็นของผู้พูดเท่านั้น อาจเป็นจริงหรือเท็จก็ได้มักปรากฏคำ บอกลา “ว่า” “เห็น” “คิด” “เห็นว่า” หรือ “คิดว่า”

(3) การใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไข

การใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไข ได้แก่ การที่ผู้พูดใช้คำ เพื่อแสดงว่าทัศนคติหรือสารที่ตนสื่อออกมาจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นได้นั้นเป็นผลมาจากเงื่อนไขบางประการมักปรากฏอยู่ในรูปประโยคแสดงเงื่อนไขที่มีคำ “ถ้า” “หาก” หรือ “ถ้า..หาก”

จะเห็นได้ว่าการใช้ทัศนภาวะแสดงความเชื่อมั่น การใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น และการใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไข นอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการแจ้งสารไปยังผู้รับสารแล้ว การใช้ทัศนภาวะต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารต้องการนำเสนอความคิดและยังมีวัตถุประสงค์ในการโน้มน้าว

น้ำวและจูงใจผู้รับสารด้วย ทั้งนี้วัตถุประสงค์ในการโน้มน้าวและจูงใจดังกล่าวเกิดจากผลของการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามของผู้รับสารทั้งสิ้น

(3) การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ

การใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษนับเป็นกลวิธีทางภาษาอีกกลวิธีหนึ่งที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารสมัยใหม่ ทั้งนี้การใช้คำทับศัพท์ในนิตยสารลาวสมัยใหม่นอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อแจ้งสารไปยังผู้รับสารแล้ว การใช้คำทับศัพท์ทั้งในส่วนที่เป็นคำนามทั่วไปและคำนามเฉพาะก็ยังช่วยในการสื่อความคิดเกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีบางอย่างที่มาจากประเทศตะวันตก (นิตยา นิราศรพ, 2530)

(4) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question) เป็นคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ ดังที่แบล็ค (Black, 1992) กล่าวว่า คำถามวาทศิลป์สามารถกำกับความคิดของผู้อ่านได้ เพราะผู้อ่านจะต้องสร้างจินตนาการตามที่คุณเขียนถาม

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นิยามคำถามเชิงวาทศิลป์ไว้ว่า การตั้งคำถามแต่ไม่ได้หวังคำตอบ หรือถ้ามีคำตอบก็เป็นคำตอบที่ผู้ถามและผู้ตอบรู้ดีอยู่แล้ว นักเขียนจะใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อเร้าอารมณ์ผู้อ่าน หรือสื่อความหมายและข้อคิดที่ต้องการ

สรุปได้ว่ากลวิธีทางภาษาซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการวิเคราะห์และพิจารณาตัวภาษาเป็นลำดับแรกเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงวาทศิลป์ที่ถูกผลิตขึ้น โดยตัวบทที่นำมาศึกษามีลักษณะเป็นทั้งข้อความ บทสนทนา คำศัพท์ ฯลฯ ดังนั้นถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาของนิตยสารลาวสมัยใหม่จึงมีรูปแบบที่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดนี้มาพิจารณาถ้อยคำต่าง ๆ ผ่านกลวิธีทางวาทศิลป์ที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าการโน้มน้าวใจผู้อ่านนับเป็นเรื่องที่สำคัญมากในการชักจูงให้ผู้อ่านเกิดความคล้อยตาม เนื่องจากภาษาที่ใช้ในการสื่อความหมายนอกจากจะมีความชัดเจนได้ใจความแล้ว บางเนื้อหาอาจต้องใช้วาทศิลป์ในการสื่อความเพื่อสร้างอารมณ์ให้กับผู้อ่านได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยในฐานะของผู้รับสารจึงต้องการที่จะสะท้อนความหมายที่แฝงอยู่ในวาทศิลป์เหล่านั้นเพื่อให้มองเห็นอุดมการณ์ทางสังคมที่เกาะเกี่ยวอยู่ในข้อความต่าง ๆ ที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่

2.1.3 ทฤษฎีวิัจจนกรรม (Speech Act Theory)

ทฤษฎีวิัจจนกรรมเป็นการจัดกลุ่มของความตั้งใจในการสื่อสารอย่างเป็นระบบ และศึกษาว่าความตั้งใจในการสื่อสารเหล่านั้นถูกใส่รหัสอย่างไรในบริบทต่าง ๆ กัน นักปรัชญาทางการสื่อสารที่ศึกษาทางด้านนี้มี 2 คน คือ Austin, John L. (1962) และ John R. Searle (1969) ซึ่งทั้งสองตั้งสมมติฐานว่า การเปล่งข้อความทางภาษาสามารถก่อให้เกิดกิจกรรมทางการสื่อสารเช่น การถามคำถาม การออกคำสั่งการขอขมา การขอขอบคุณ ฯลฯ (อรวรรณ ปิลาณีโอวาท, 2546: 17)

แนวคิดเรื่องวัจนกรรมเป็นส่วนหนึ่งของทฤษฎีวัจนปฏิบัติศาสตร์ และมีอิทธิพลต่องานวิจัยในหลายสาขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาศาสตร์ประยุกต์ ซึ่งมีการเปรียบเทียบวัจนกรรมที่ต่างกันของเจ้าของภาษาและผู้เรียนภาษาและม้งานวิจัยมากมายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้วัจนกรรม (กฤษฎาวรรณ หงส์ลดาธรมภ์, 2551) ถึงแม้ว่านักภาษาศาสตร์จะสนใจทฤษฎีนี้มาก และได้ทำงานวิจัยต่าง ๆ มากมาย แต่สาขาที่ริเริ่มแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีนี้คือสาขาปรัชญา โดยมีบุคคลสำคัญ 2 ท่านคือ เจอแอล ออสติน (Austin) และลูกศิษย์คนสำคัญ คือ เซิร์ล (Searle) แม้ว่าออสตินเป็นผู้เสนอทฤษฎีวัจนกรรมและเซิร์ลได้นำทฤษฎีนี้มาพัฒนาต่อ แต่แนวความคิดเกี่ยวกับทฤษฎีวัจนกรรมของทั้งสองคนมีสาระที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

Austin (ทรงธรรม อินทจักร, 2550: 15; อ้างอิงมาจาก Austin, 1962) เป็นคนแรกที่ยกความหมายลักษณะนี้มาศึกษาอย่างเป็นระบบออสตินกล่าวว่าเราไม่เพียงใช้ภาษาเพื่อสื่อความ แต่เรายังใช้ภาษาเพื่อกระทำสิ่งต่าง ๆ เช่น การขอร้อง การสัญญา การสั่ง เป็นต้น ออสตินได้แบ่งถ้อยคำออกเป็น 2 ประเภท เพื่อแยกความแตกต่างระหว่างถ้อยคำบอกสภาพ (Constative utterances) และถ้อยคำที่ก่อให้เกิดการกระทำ (Performative utterances)

นอกจากนี้ ออสติน ยังเสนอองค์ประกอบของถ้อยคำที่สื่อการกระทำมี 3 ระดับ ได้แก่

1. วัจนกรรมสื่อความหมาย (Locutionary act) หมายถึง การใช้ภาษาเพื่อสื่อความที่อยู่ในรูปของเสียง คำ ประโยคหรือข้อความต่าง ๆ ที่มีความหมายตามความหมายหลักของคำ ประโยค หรือข้อความนั้น ๆ เช่น การเปล่งถ้อยคำที่มีความหมายตรงตัวหรือตรงตามพจนานุกรม

2. วัจนกรรมสื่อเจตนา (Illocutionary act) หมายถึง เจตนาหรือความตั้งใจของผู้พูดเมื่อกล่าวถ้อยคำนั้น ๆ เช่น ถ้าพูดว่า “ช่วยปิดประตูให้ด้วยนะครับ” เจตนาหรือความตั้งใจของผู้พูดที่แฝงไว้ คือ การขอร้องให้ผู้ฟังปิดประตู หรือถ้าพูดว่า “กรุณาดูสบู่หรือในหานี้” เจตนาหรือความตั้งใจของผู้พูดที่แฝงไว้ คือ ห้ามผู้ฟังไม่ให้กระทำการดังกล่าว

3. วัจนกรรมสื่อผลลัพธ์ (Perlocutionary act) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากถ้อยคำหลังจากที่ผู้พูดได้พูดแล้ว

Searle (ทรงธรรม อินทจักร, 2550: 37; อ้างอิงมาจาก Searle, 1969) นำแนวความคิดเกี่ยวกับวัจนกรรมของออสตินมาพัฒนาต่อ และเซิร์ลเสนอการจำแนกองค์ประกอบของถ้อยคำออกเป็น 3 ประการ คือ

1. การกล่าวถ้อย (Utterance act) คือ การกระทำที่เป็นการกล่าวถ้อยคำนับตั้งแต่การเปล่งเสียงออกมามีผลของการกระทำนั้น ๆ เป็นคำ หรือประโยค

2. การนำเสนอความ (Propositional act) คือ การกระทำที่เป็นการนำเสนอความซึ่งอ้างถึงสรรพสิ่ง (Reference) และลักษณะอาการต่าง ๆ (Predicates)

3. การแสดงเจตนา (Illocutionary act) คือ การกระทำที่เป็นการนำเสนอความใช้คำพูดแฝงไปด้วยเจตนาต่าง ๆ เช่น ถาม สั่ง และอื่น ๆ

จะเห็นได้ว่า เซิร์ลไม่ได้ให้ความสนใจกับวัจนผลและแยกองค์ประกอบของถ้อยคำที่สื่อการกระทำของออสตินออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่แสดงการกล่าวถ้อย และส่วนที่แสดงเจตนา ทั้งนี้เพราะเซิร์ลเห็นว่า การกล่าวถ้อยและการแสดงเจตนาไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ซึ่งในทุกถ้อยคำจะต้องมีเจตนาเป็นส่วนหนึ่งของความหมาย ส่วนสิ่งที่สามารถแบ่งแยกออกจากกันได้และเป็นนามธรรม คือ การนำเสนอความ ซึ่งเกี่ยวกับความหมายของถ้อยคำเท่านั้น ไม่ได้รวมสิ่งที่แสดงเจตนาของผู้พูด

ในงานวิจัยชิ้นนี้ ได้รวบรวมนิตยสารลาวสมัยใหม่ในปี พ.ศ. 2558 – พ.ศ. 2559 นำมาวิเคราะห์ผ่านกระบวนการที่ถูกสร้างทางความหมายขึ้นจากผู้ผลิต ซึ่งรูปคำ รูปภาษาที่พบในเนื้อหาเป็นภาษาลาว ดังนั้นรูปคำ รูปภาษาจึงสะท้อนถึงวิถีคิด ความเชื่อ ค่านิยม ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ได้

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อแสดงการกระทำหรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า “การใช้วัจนกรรม” ถือกำเนิดมาจากหลักการวิเคราะห์ทางปรัชญา โดยมีออสตินและเซิร์ลเป็นผู้บุกเบิกทฤษฎีวัจนกรรมซึ่งให้คุณประโยชน์แก่วงการภาษาศาสตร์ และทำให้เราทราบว่าเราสามารถใช้อาษาเพื่อกระทำการสิ่งใดได้บ้างและสามารถตีความการกระทำเหล่านั้นได้ในลักษณะใดบ้าง หากต้องการระบุหน้าที่ของภาษาที่ใช้ในการสื่อสารให้ได้อย่างเป็นระบบ ผู้สนใจควรศึกษารูปคำและรูปประโยคไปพร้อมกับการพิจารณารายละเอียดทางบริบท ไม่เช่นนั้นเราอาจสรุปความได้แต่เพียงว่าประโยคบอกเล่าทำหน้าที่บอกเล่าและประโยคคำสั่งมีหน้าที่สั่งเท่านั้น และถ้อยคำที่มีรูปภาษาต่างกันต้องมีหน้าที่สื่อความต่างกันเสมอ อาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากภาษาเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับบริบทการใช้ รวมทั้งปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง การที่จะจัดระบบให้กับความหลากหลายเหล่านี้เป็นสิ่งที่ท้าทายและยังไม่อาจหาข้อยุติที่ชัดเจนได้เสียทีเดียว

ในการศึกษางานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์วัจนกรรมตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์ เป็นหลักในการวิเคราะห์ตามแนวคิดการวิเคราะห์วัจนกรรมเพื่ออธิบายว่า วัจนกรรมที่ใช้ในนิตยสารลาวสมัยใหม่มีการใช้รูปคำ รูปภาษาที่แสดงถึงการกระทำใดบ้างและสามารถตีความออกมาได้ในลักษณะใดบ้าง โดยวิธีการวิเคราะห์วัจนกรรมผ่านถ้อยคำที่สื่อการกระทำ 3 ระดับ คือ

1. วัจนกรรมสื่อความหมาย (Locutionary act) ซึ่งก็คือ การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายที่อยู่ในรูปของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่มีความหมายตรงตามรูปของภาษา

2. วัจนกรรมสื่อเจตนา (Illocutionary act) ซึ่งก็คือ เจตนาหรือความตั้งใจของผู้ส่งสารในนิตยสารลาวสมัยใหม่

3. วัจนกรรมสื่อผลลัพธ์ (Perlocutionary act) ซึ่งก็คือ การกระทำที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการที่ได้ฟังถ้อยคำ ประโยคและข้อความนั้น ๆ

นอกจากนี้ สุจริตลักษณ์ ตีผดุง (2552: 77) ได้อธิบายความหมายของวัจนกรรมไว้ว่าเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นเมื่อผู้พูดหรือผู้เขียน (Speaker/Writer-s) กล่าวถ้อยคำใดถ้อยคำหนึ่ง (Utterance-U) กับผู้ฟังหรือผู้อ่าน (Hearer/Reader-H) หรือผู้รับสารในบริบทใดบริบทหนึ่ง (Context-C) ตัวอย่างเช่น เมื่ออาจารย์เดินเข้าไปในห้องเรียนและพูดว่า “ห้องนี้ร้อนจัง” นักศึกษาที่นั่งอยู่ในห้องก็รีบลุกขึ้นไปลดอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศหรือไม่ก็ลุกขึ้นไปเปิดหน้าต่างให้เปิดกว้างกว่าเดิม จะเห็นจากตัวอย่างนี้ว่า อาจารย์ที่เดินเข้าไปในห้องเรียนไม่ได้กล่าวถ้อยคำขอร้องหรือคำสั่ง เพียงแต่พูดขึ้นมาลอย ๆ ว่า “ห้องนี้ร้อนจัง” แต่ถ้อยคำนี้ก็ทำได้มากกว่าเป็นแค่เสียงบ่นเรื่องความร้อนในห้องเรียน กล่าวคือ ถ้อยคำที่อาจารย์กล่าวออกมาทำหน้าที่แสดงการกระทำซึ่งก็คือการสั่งหรือการขอร้องไปพร้อม ๆ กับการกล่าวถ้อยคำ

กาญจนา แก้วเทพ (2543: 166 - 168) อธิบายทฤษฎีวัจนกรรม ว่าเป็นทฤษฎีที่ไม่ได้ศึกษา “ภาษาในฐานะเป็นวัตถุที่หยุดนิ่ง” (เช่น หนังสือ ตัวอักษร ฯลฯ) หากแต่สนใจการใช้ภาษาที่แสดงออกในการกระทำ (Action) ในทฤษฎี Speech Act จะแบ่งประเภทของการกระทำเชิงภาษา ออกเป็น 3 ประเภท ที่สามารถจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ก็ได้ ดังนี้

1. Constatives (Assertion) เป็นการกระทำเชิงภาษาที่ออกแบบมาเพื่อนำเสนอข้อความที่ใช้พิสูจน์ความจริง หรือยืนยันความจริง ตัวอย่างเช่น การเขียนบทความไปลงหนังสือพิมพ์เพื่อให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการสร้างเขื่อน โดยรวบรวมตัวเลขสถิติต่าง ๆ ที่ประชาชนที่จะถูกอพยพต้องได้รับผลกระทบในแง่มุมต่าง ๆ หรือการอธิบายผลกระทบของการฟ้องร้องแพทย์โดยการนำเอางานศัลยกรรมและสถิติที่ผ่านมา จากหลาย ๆ ประเทศมาอ้างอิง เป็นต้น

2. Regulatives เป็นการกระทำเชิงภาษาที่ออกแบบมาโดยตั้งใจจะให้เกิดผลลัพธ์บางประการติดตามมา ตัวอย่างที่เห็นชัดที่สุดคือ การกระทำเชิงภาษาในรูปแบบของการออกคำสั่งการให้ คำสัญญา ฯลฯ การกระทำเชิงภาษาในลักษณะนี้จะมีเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ภาษาที่จะไปกำหนดอิทธิพลของผลลัพธ์ที่จะตามมา เช่น การออกคำสั่งนั้นไม่ใช่ใครจะออกคำสั่งกับใครก็ได้ หรือแม้จะออกได้ ก็มีใช้ว่าจะมีผลลัพธ์ตามมาเหมือนกัน เช่นเดียวกับในกรณีของรายการสนทนาทางโทรทัศน์ กล่าวคือ พิธีกรมีอำนาจในการถามคำถาม ซึ่งเมื่อผู้ร่วมรายการรับฟังคำถามนั้นแล้วก็ต้องตอบคำถามนั้นด้วยในฐานะเป็นคู่สนทนาโดยตรง แต่หากคำถามนั้นไม่ได้มาจากพิธีกร เช่น การที่ฝ่ายผู้เสียหายตั้งคำถามกับฝ่ายแพทย์โดยตรงโดยไม่ผ่านพิธีกร จะมีอำนาจและผลการบังคับให้ต้องตอบน้อยกว่าคำถามที่มาจากพิธีกรเอง จนในบางครั้งพิธีกรอาจต้องช่วยถามย้ำ เพื่อเพิ่มผลการบังคับให้มีการตอบคำถามนั้น

3. Avowals เป็นการกระทำเชิงภาษาที่ออกแบบมาเพื่อต้องการแสดงความรู้สึกภายในของผู้พูด หรือต้องการตอกย้ำบางสิ่งบางอย่าง การกระทำเชิงภาษาในลักษณะนี้มักจะมีเรื่องอารมณ์ความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

แม้ว่าจะมีการแบ่งประเภทของ Speech Act ออกมาเป็น 3 ประเภท ดังกล่าว แต่ทว่า ในทางปฏิบัติ เมื่อเราหยิบภาษาในบริบทใดบริบทหนึ่งมาวิเคราะห์ ก็อาจจะพบว่า ในภาษาชุดเดียวกัน มีลักษณะทั้ง 3 อย่างปรากฏรวมอยู่พร้อม ๆ กัน อย่างไรก็ตาม การแยกประเภทของ Speech Act ออกจากกันนั้น ก็เนื่องจากว่าความเชื่อถือได้ (Validity) ของ Speech Act แต่ละประเภทนั้นมีข้อเรียกร้องที่แตกต่างกัน

จากการอธิบายความหมายของวจนกรรมข้างต้น ในการศึกษาภาษาในบริบทนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการวิเคราะห์ในส่วนของการแสดงเจตนาด้วยคำพูด (Illocutionary act) มีความสำคัญมากกว่าการศึกษาภาษาของเซิร์ลเป็นการมองจากสภาวะจิตใจเป็นหลัก เขาเชื่อว่าภาษามีจุดเริ่มต้นจากเจตนาภายในตัวผู้พูด ตามแนวคิดของเซิร์ล วจนกรรมเป็นความหมายที่ไม่อาจพิจารณาได้จากโครงสร้างทางไวยากรณ์แต่อยู่ที่การตีความโดยผู้วิเคราะห์ซึ่งเป็นผู้ฟัง ในการอธิบายวจนกรรมชนิดต่าง ๆ เซิร์ลได้ใช้กฎมาอธิบายการเกิดวจนกรรมและกฎที่ควบคุมเมื่อมีการใช้ วจนกรรม ในการศึกษาเราสามารถวิเคราะห์วจนกรรมจากถ้อยคำที่ปรากฏได้โดยอาศัยการวิเคราะห์กฎดังกล่าว ดังที่ (สุดาพร ลักษณะนิยนาวิน (2537) ได้นำมากล่าวไว้ให้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์วจนกรรมดังต่อไปนี้

1) เกณฑ์เกี่ยวกับความนำเสนอ ประกอบด้วย

ก. เนื้อหาของความนำเสนอ (Propositional content) ได้แก่ รายละเอียดซึ่งเป็นเนื้อหาอ้างอิง และภาคแสดงของสาระอ้างอิงนั้น (Reference and predicates)

ข. ปัจจัยพื้นฐาน (Preparatory) ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานทางความเชื่อของผู้พูดผู้ฟังที่มีมาก่อนความนำเสนอจะเกิดขึ้น

2) เกณฑ์เกี่ยวกับความจริงใจ ประกอบด้วย

ก. ความจริงใจ (Sincerity) ได้แก่ การแสดงออกซึ่งความต้องการที่แท้จริงของผู้พูดในด้านเจตนาและทัศนคติต่อการกล่าวถ้อยคำนั้น ๆ

ข. สาระสำคัญของความจริงใจ (Essential) ได้แก่ สาระสำคัญของการกล่าวถ้อยคำแต่ละชนิดว่าต้องการให้เกิดการกระทำอะไรขึ้น

จากการศึกษาเกณฑ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเซิร์ลไม่ได้ให้ความสำคัญกับรูปภาษา แต่ความเป็นจริงแล้วการพิจารณารูปภาษาก็มีความสำคัญในการให้รายละเอียดของเจตนาได้มากเช่นกัน ในงานวิจัยเรื่อง “ปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่” ต้องการนำเสนอผ่านรูปภาษาและนำรูปภาษามาพิจารณาแล้วจะเห็นว่าถ้อยคำที่ได้ถูกนำเสนอผ่านตัวบทนั้น มีการแสดงเจตนาอย่างไรต่อผู้รับสาร อาจจะตรงหรือไม่ตรงตามความคาดหวังของผู้รับสารก็ได้

อย่างไรก็ตาม นอกจาก John L. Austin (1962) และ John R. Searle (1969) แล้วก็ยังมีนักคิดที่กล่าวถึงประเด็นทฤษฎีวิัจจนกรรมอยู่อีกมากเพียงแต่ไม่ได้นำมาใช้ในการศึกษาคั้งนี้ สรุปได้ว่าในงานวิจัยชิ้นนี้นำหลักการเกี่ยวกับวิัจจนกรรมและการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) มาใช้เพื่อทำความเข้าใจความหมายของข้อความที่ถูกนำมาใช้สื่อสารใน “นิตยสารลาวสมัยใหม่” ว่าประกอบไปด้วยกลวิธีทางภาษาในรูปแบบใด รวมถึงมีการสื่อสารด้านอำนาจและอุดมการณ์ของผู้สื่อสารแฝงอยู่ในข้อความดังกล่าวมากน้อยเพียงใด ดังจะกล่าวในหัวข้อถัดไป

2.1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ จะพบว่ามีความสนใจเป็นจำนวนมากและมีความหลากหลายในด้านเนื้อหาที่นำมาศึกษา ดังนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านภาษาไทย ผู้วิจัยจึงนำมาแสดงและอภิปรายให้เห็น 3 ประเด็น คือ

2.1.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

2.1.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

2.1.4.3 บทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

งานวิจัยที่นำมาศึกษาด้านภาษาไทยตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ได้แก่ ผลงานของกาญจนา เจริญเกียรติบวร (2548) วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) และชนกพร พัวพัฒนกุล (2556) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กาญจนา เจริญเกียรติบวร (2548) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมเรื่องตลกภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่าเรื่องตลกภาษาไทยมีกลวิธีทางภาษาหลัก ๆ 2 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการเล่นคำ และกลวิธีทางปริเฉท กลวิธีการเล่นคำสามารถแบ่งย่อยได้เป็นอีก 3 กลวิธี ได้แก่ การเล่นคำที่ลวงให้เกิดการตีความผิด การเล่นคำที่ทำให้เกิดการตีความที่ต่างไปจากปกติ และการเล่นคำที่มีการตอกย้ำความกำกวม ส่วนกลวิธีทางปริเฉทแบ่งย่อยได้เป็น 6 กลวิธี ได้แก่ การทำให้หลงทาง การนำเสนอเหตุการณ์ที่เหนือความคาดหมาย การละเมิดธรรมเนียมปฏิบัติ การใช้มูลบทเป็นเครื่องมือการประชด และการซ่อนนัย

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นด้วยว่าภาษามีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับสังคม กล่าวคือ ภาษาเป็นเครื่องมือทำให้คนหลายกลุ่มในสังคมไทยกลายเป็นตัวตลกในลักษณะต่าง ๆ ไม่ใช่การนำเสนอภาพของคนเหล่านั้นอย่างกลาง ๆ กลุ่มคนผู้มีอำนาจ เช่น นักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ชนกลุ่มน้อยและผู้หญิงก็ถูกนำเสนอเช่นกันว่าเป็นคนโง่ แต่มีลักษณะในรายละเอียดที่ต่างกันเล็กน้อย คือ ชนกลุ่มน้อยมักจะถูกนำเสนอว่าไร้ทักษะในการใช้ภาษาไทยมาตรฐานและไม่รู้จักเทคโนโลยีสมัยใหม่ ขณะที่ผู้หญิงมักถูกนำเสนอว่าด้อยสติปัญญา เป็นวัตถุทางเพศและเป็นพวกวัตถุนิยม

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503-2544 : การศึกษาตามแนวทฤษฎีวิเคราะห์เชิงของวิพากษ์ วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) โดยอาศัยกรอบมิติทั้งสามของทฤษฎีแฟร์คลอฟ (Fairclough: 1995) ผลการศึกษาพบว่ากลวิธีทางภาษาที่หนังสือเรียนใช้สื่ออุดมการณ์ต่าง ๆ ทั้งสิ้น 15 กลวิธี กลวิธีทางภาษาที่ตัวบทหนังสือเรียนใช้เป็นหลักเพื่อสื่ออุดมการณ์ ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้ประโยคแสดงเหตุผล การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วยโครงสร้างประโยค การใช้ความเชื่อที่มีอยู่ก่อน และการใช้เสียงที่หลากหลาย กลวิธีทางภาษาเหล่านี้สื่ออุดมการณ์ต่าง ๆ ไปสู่ผู้อ่านทั้งสิ้น 10 ชุดความคิด อุดมการณ์เด่นซึ่งพบในหนังสือทุกเล่มคือ อุดมการณ์เด็กและอุดมการณ์ความเป็นหญิงและความเป็นชาย

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบอุดมการณ์ที่สื่อผ่านหนังสือเรียนแต่ละหลักสูตรพบว่า ความคิดย่อยของอุดมการณ์บางชุดเป็นความคิดอุดมการณ์ที่ปรากฏซ้ำอย่างต่อเนื่องในหนังสือเรียนทุกหลักสูตร เช่น ความคิดที่สื่อว่าเด็กดีคือสมาชิกที่ดีของสังคมและพลเมืองดีของชาติ และประเทศไทยคือประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ เจริญรุ่งเรืองและสงบร่มเย็นและความคิดย่อยของอุดมการณ์บางชุดเป็นความคิดที่ปรากฏในหนังสือเรียนบางหลักสูตร เช่น ความคิดย่อยที่ว่า เด็กดีเป็นผู้ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ซึ่งปรากฏในหนังสือเรียนหลักสูตร พ.ศ. 2544 และเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าเป็นผู้ที่เปี่ยมมิตรกับประชาชน ซึ่งปรากฏในหนังสือเรียนหลักสูตร พ.ศ. 2521 และ พ.ศ. 2544 ผลการศึกษาวិถีปฏิบัติทางทฤษฎีพบว่า หนังสือเรียนเป็นวาทกรรมที่ผลิตขึ้นโดยการควบคุมของหน่วยงานด้านการศึกษาของรัฐ เพื่อใช้ในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประชาชนทุกคนต้องเข้ารับการศึกษา และมีครูซึ่งเป็นบุคคลที่สังคมไทยให้ความเคารพเป็นผู้ถ่ายทอดสู่นักเรียน หนังสือเรียนจึงเป็นวาทกรรมที่มีสถาบันรับรอง ได้รับการตีความในฐานะของความรู้ที่เชื่อว่าถูกต้อง เหมาะสม ทั้งยังสามารถเข้าถึงประชาชนทุกระดับในสังคม อุดมการณ์ที่อยู่ในหนังสือเรียนจึงสามารถส่งผลต่อได้ในวงกว้าง ผลการศึกษาวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรม พบว่า อุดมการณ์ต่าง ๆ ที่สื่อผ่านหนังสือเรียนนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับความคิดและค่านิยมในสังคมหลายประการ ได้แก่ ความคิดเรื่องความอาวุโส ความคิดเรื่องระบบอุปถัมภ์ ความคิดทางพระพุทธศาสนา ความคิดเรื่องชายเป็นใหญ่ รวมถึงแนวคิดและนโยบายของรัฐที่

เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละสมัย ขณะเดียวกันอุดมการณ์ต่าง ๆ ที่สื่อผ่านหนังสือเรียนนั้นก็อาจส่งผลกระทบต่อระบบความคิด ความเชื่อของผู้อ่านรวมถึงสังคมในด้านต่าง ๆ ในสังคม ได้แก่ การนิยามความหมายของสมาชิกที่พึงประสงค์ของสังคมไทย การนำเสนอภาพอุดมคติของบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ในสังคม และกำหนดแบบแผนความสัมพันธ์ของคนในสังคม

งานของชนกพร พัวพัฒนกุล (2556) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวาทกรรมการพยากรณ์ดวงชะตา : การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ผลการศึกษาพบกลวิธีทางภาษาที่ใช้สื่ออุดมการณ์ทั้งสิ้น 14 กลวิธี แบ่งเป็น กลวิธีการแสดงความเชื่อที่มีอยู่ก่อน เช่น การใช้มูลบท การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้คำที่มักปรากฏร่วมกัน กลวิธีการชี้แนะ เช่น การใช้คำแสดงทัศนภาวะ และกลวิธีเสริมการชี้แนะ เช่น การใช้ประโยคแสดงความสัมพันธ์แบบเหตุ-ผลและความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข อุดมการณ์ที่มีการถ่ายทอดวาทกรรมการพยากรณ์ดวงชะตาและปรากฏซ้ำอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ อุดมการณ์ชะตานิยม อุดมการณ์ความสุข อุดมการณ์สมาชิกที่พึงประสงค์ และอุดมการณ์ชนชั้น ผลการศึกษาวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมพบว่าคำพยากรณ์ดวงชะตาเป็นการสื่อสารที่ผู้รับการพยากรณ์เป็นผู้ยอมรับอำนาจของโชคชะตาและมีแนวโน้มที่จะเชื่อคำพยากรณ์ของหมอดู ชุดความคิดต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดผ่านคำพยากรณ์จึงมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลต่อความคิดของผู้อ่านได้

นอกจากนี้ ในปัจจุบันคำพยากรณ์เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนซึ่งทำให้ส่งสารไปยังผู้รับการพยากรณ์ได้ง่ายและเป็นจำนวนมากขึ้น อุดมการณ์ที่นำเสนอจึงน่าจะส่งผลกระทบต่อสังคมได้ในวงกว้าง ผลการศึกษาวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมพบว่า อุดมการณ์ต่าง ๆ ที่มีการเผยแพร่ผ่านคำพยากรณ์ดวงชะตานั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับความคิดและค่านิยมในสังคมไทยหลายประการ อาทิ ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ การเป็นสังคมแบบรวมหมู่ ระบบอาวุโส ชนชั้นทางสังคม ความคิดเรื่องชายเป็นใหญ่ ความคิดทางพระพุทธศาสนา และลัทธิบริโภคนิยม ขณะเดียวกันอุดมการณ์ต่าง ๆ ที่สื่อผ่านคำพยากรณ์ดวงชะตาก็อาจส่งผลกระทบต่อความคิดความเชื่อของผู้รับการพยากรณ์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การนิยามชีวิตที่มีความสุขในฐานะ “ชีวิตที่พึงประสงค์” การเสนอภาพสังคมในอุดมคติและสมาชิกที่พึงประสงค์ และการกำหนดแบบแผนความสัมพันธ์ของคนในสังคม

จากการศึกษางานวิจัยทางภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ข้างต้น จะเห็นว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาภาษาไทยผ่านรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อให้เห็นถึงรูปแบบภาษาและมิติสังคมวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการศึกษาโดยวิเคราะห์ตัวอย่างละเอียดและนำไปสู่การอธิบายความและตีความโดยใช้ภาษาเป็นสื่อกลาง นอกจากนี้งานวิจัยข้างต้นยังสะท้อนให้เห็นสังคมที่เปลี่ยนแปลงและถูกกำหนดควบคุมได้ผ่านตัวภาษาและการจะทราบการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นก็ผ่านการวิจัยทางด้านภาษาโดยนักวิชาการทางด้านภาษาเช่นกัน

2.1.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

สำหรับการศึกษางานวิจัยอีกกลุ่มหนึ่งที่ทำให้ความสนใจด้านภาษาศาสตร์ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ได้แก่ผลงาน กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ (2543) ชนกพร พัวพัฒนกุล (2548) และเพ็ญญา คล้ายสิงห์โต (2553) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ (2543) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในปริศนาเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย โดยศึกษาบทความประเภทข่าวในหนังสือพิมพ์ และรายการโทรทัศน์ “ทุ่งแสงตะวัน” เพื่อสรุปวิธีการที่ผู้สื่อข่าวเขียน พูด และเล่าเรื่องเกี่ยวกับชาวเขา ลักษณะทางความหมายและทางปริศนาที่นำมาใช้ และอุดมการณ์ที่ขัดแย้งกันเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย

จากการศึกษาพบว่า 1) นักหนังสือพิมพ์ไทยมีวิธีการเสนอข่าวเกี่ยวกับชาวเขาในทำนองลบ ในขณะที่รายการโทรทัศน์มีปริศนาที่ต่างออกไป 2) ลักษณะทางความหมายและทางปริศนาที่นำมาใช้มีเช่น คำศัพท์ อุปลักษณ์ และการเลือกเน้นผู้กระทำหรือผู้ถูกระทำ 3) หนังสือพิมพ์มองชนกลุ่มน้อยในภาพลบเป็นส่วนใหญ่ซึ่งต่างจากโทรทัศน์

การศึกษาเรื่องอุดมการณ์เกี่ยวกับ “เขมร” ในปริศนาหนังสือพิมพ์ไทย จากกรณีเหตุจลาจลเผาสถานทูตไทยในกัมพูชา พ.ศ. 2546 ของชนกพร พัวพัฒนกุล (2548) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพของ “เขมร” ที่นำเสนอในสื่อมวลชนไทยว่ามีอุดมการณ์อะไรอยู่เบื้องหลังและใช้กลวิธีทางภาษาใดเพื่อสื่ออุดมการณ์นั้น

ผลการวิจัยพบกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ที่สำคัญ 9 กลวิธี ได้แก่ การใช้ถ้อยคำสมญานาม เครื่องมือทางวาทศิลป์ การใช้ข้อสมมติเบื้องต้นเป็นเครื่องมือ การใช้รูปประโยคกรรม การอ้างคำกล่าวของบุคคลอื่น การใช้กลวิธีเล่าเรื่อง การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการตัดและเน้นข้อความ กลวิธีเหล่านี้ต่างเสนอภาพของ “เขมร” ที่สอดคล้องกัน ได้แก่ เขมรป่าเถื่อน เขมรต้องพึ่งไทย เขมรไร้ใจไม่ได้ เขมรด้อยปัญญา และเขมรเป็นศัตรูของชาติ ภาพของ “เขมร” ที่ปรากฏ สะท้อนความคิดความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นชาติ ซึ่งนำไปสู่การมองว่ามี “ชาติเรา” และ “ชาติเขา” และ “ชาติเรา” เหนือกว่า “ชาติเขา” และอุดมการณ์ว่าด้วยสำนึกร่วมแห่งความเป็นชาติของคนไทย

นอกจากนี้ยังมีผลงานของเพ็ญญา คล้ายสิงห์โต (2553) ศึกษาเรื่องอุดมการณ์ทางเพศสภาพในพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ไทย : การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ผลการวิจัยมี 3 ส่วน ได้แก่ 1) ผลการศึกษาระดับข้อความพบว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีรูปแบบโครงสร้างพาดหัวข่าวทั้งหมด 13 รูปแบบ รูปแบบโครงสร้างพาดหัวข่าวที่ปรากฏมากที่สุดในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของทุกกลุ่มคือ การนำเสนอเฉพาะเหตุการณ์ความรุนแรง รูปแบบโครงสร้างพาดหัวข่าวที่ปรากฏมากเป็นอันดับสองแสดงถึงการเลือกนำเสนอข้อมูลรองในอนุภาคแรกของพาดหัวข่าวต่างกันตามเพศผู้กระทำและผู้ถูกระทำ เช่น ในกรณีที่ข่าวผู้ชายกระทำ ความรุนแรงต่อผู้หญิง หนังสือพิมพ์เลือกนำเสนอข้อมูลกระบวนการตำรวจในรูปแบบโครงสร้าง “กระบวนการ

ตำรวจ+ความรุนแรง” มากเป็นอันดับสองและมีสัดส่วนมากกว่าข่าวกลุ่มอื่นต่างกับข่าวที่ผู้หญิงกระทำ ความรุนแรงต่อผู้ชาย หนังสือพิมพ์เลือกนำเสนอสาเหตุความรุนแรงในรูปแบบโครงสร้าง “สาเหตุความรุนแรง+ความรุนแรง” มากเป็นอันดับสองและมีสัดส่วนมากกว่าข่าวกลุ่มอื่น, 2) ผลการศึกษาในระดับคำพบว่า ในกรณีอ้างอิงถึงผู้ชาย หนังสือพิมพ์เลือกใช้ประเภทของคำแทนบุคคลแตกต่างกันตามสถานะและเพศผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ต่างกับการอ้างอิงถึงผู้หญิงที่หนังสือพิมพ์เลือกใช้คำแทนบุคคลประเภทเดียวกันไม่ว่าจะอยู่ในสถานะผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำและ 3) จากรูปภาษาที่ต่างกันตามเพศผู้กระทำและผู้ถูกกระทำในข้อ 1) และ 2) สะท้อนให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ยังทำหน้าที่ตอกย้ำ ผลิตซ้ำอุดมการณ์ทางเพศสภาพในพาดหัวข่าวอาชญากรรม เช่น การตอกย้ำเรื่องคุณลักษณะพฤติกรรม, บทบาททางเพศ และอำนาจที่ไม่เท่าเทียมระหว่างผู้ชายและผู้หญิง

ดังนั้นการศึกษาศาสาตร์ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ดังที่กล่าวข้างต้น ทำให้มองเห็นการตีความหมายของภาษาจากตัวบทในมุมมองทางภาษาศาสตร์ ซึ่งจะนำไปสู่ประโยชน์ต่อการนำมาเทียบเคียงและเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ตีความเนื้อหาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ในด้านอื่น ๆ โดยจะใช้แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มาเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจและอุดมการณ์ทางสังคมต่อไป

2.1.4.3 บทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

นอกจากนี้ยังมีบทความวิจัยที่ศึกษาด้านภาษาไทยตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ได้แก่ผลงานของ ศตนันต์ เปียงบุญทา (2556) และสุนทรี โชติติลล (2555) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ในด้านการศึกษามหาวิทยาลัยของ ศตนันต์ เปียงบุญทา (2556) เรื่องภาษาและอุดมการณ์ในพาดหัวข่าวการประทุษร้ายทางเพศ : การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ ผลการศึกษาพบว่า บทความนี้นำเสนอผลการศึกษาพาดหัวข่าวการประทุษร้ายทางเพศในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันแนวประชานิยมภาษาไทยตามแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาวิธีการทางภาษาที่ใช้ในการนำเสนอพาดหัวข่าวการประทุษร้ายทางเพศ 2. ศึกษาอุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในพาดหัวข่าวการประทุษร้ายทางเพศ ข้อมูลที่ใช้ศึกษาคือพาดหัวข่าวการประทุษร้ายทางเพศในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันแนวประชานิยม 3 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ และข่าวสด จำนวน 1,130 ข่าว ซึ่งตีพิมพ์ในระยะเวลา 7 ปี (ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2554)

ผลการวิเคราะห์พบว่ามียุทธศาสตร์ทางสังคมและวัฒนธรรมไทยที่แฝงอยู่ในพาดหัวข่าวการประทุษร้ายทางเพศคืออุดมการณ์เพศสภาพและอุดมการณ์ลำดับชั้น ซึ่งได้แก่ ลำดับชั้นตามอายุและอาชีพ ผ่านการใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ทั้งการเลือกใช้ประเภทของคำแทนผู้กระทำและคำแทนผู้ถูกกระทำในระดับคำการจัดเรียงข้อมูลในใจความหลัก การใช้โครงสร้างกัตุวาทจาก โครงสร้างกรรมวาท และกระบวนการในประโยคที่แสดงความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในพาดหัวข่าวการประทุษร้ายทางเพศ

การศึกษาบทความเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวารสาร “อยู่ในบุญ” สุขที่พึงประสงค์ สุขได้ด้วยบุญ ของสุนทรี โชติติลล (2555) ซึ่งบทความนี้เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ (Ideology) ที่ปรากฏในวารสาร “อยู่ในบุญ” โดยมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับวาทกรรมความสุขตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของ แฟร์คลัฟ (Fairclough) ผนวกกับแนวทางปริชานสังคมของ ฟาน ไดจ์ (Van Dijk) โดยในส่วนของวิเคราะห์การผลิตและการกระจายตัวบทนั้น ผู้วิจัยอาศัยแนวทางการวิเคราะห์สถานการณ์การสื่อสารตามกรอบ SPEAKING ของ ไฮล์ม (Dell Hymes) ทำให้เห็นว่าวารสาร “อยู่ในบุญ” เป็นวารสารที่มีลัทธิธรรมกายจัดพิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน มีกระบวนการผลิตและกระจายตัวบทให้เข้าถึงผู้อ่านที่เป็นกลุ่มผู้มาร่วมกิจกรรมที่วัดพระธรรมกายและผู้บอกรับเป็นสมาชิกมีการใช้ภาษาเขียนที่ไม่เป็นทางการจึงทำให้สามารถเข้าถึงผู้อ่านได้ง่าย

ในส่วนผลการวิจัยพบว่า ปรากฏกลวิธีทางภาษาที่มีนัยสำคัญต่ออุดมการณ์เกี่ยวกับความสุขทั้งสิ้น 8 กลวิธีได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การเลือกใช้คำแสดงทัศนภาวะ การอ้างส่วนใหญ่ การใช้ประโยคแสดงเหตุผล การใช้อุปลักษณ์ การใช้ความเชื่อที่มีอยู่ก่อน การใช้สหบทและการใช้กระบวนประโยค กล่าวโดยสรุปความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวารสาร “อยู่ในบุญ” สะท้อนให้เห็นอุดมการณ์เกี่ยวกับความสุขว่า ความคิดเรื่องความสุขเกิดจากอานิสงส์การสั่งสมบุญซึ่งบุญคือการบริจาคทรัพย์และบุญที่ดีที่สุด คือ เนื่อนาบุญ วัดพระธรรมกายในส่วนผลของการสื่ออุดมการณ์ความสุข จะสามารถโน้มน้าวใจให้ทำบุญโดยการบริจาคทรัพย์เป็นทานเพราะทาน คือ บุญซึ่งบุญจะต้องมีการทำแบบการสะสม ยิ่งทำบุญมากยิ่งขึ้นได้รับอานิสงส์มากและรวดเร็ว โดยการนิยามความหมายความสุขที่พึงประสงค์หรือการได้รับอานิสงส์ของบุญนั้น ก็คือ ความร่ำรวยนั่นเอง

จากการประมวลบทความวิจัยที่ใช้แนวความคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ดังกล่าวมานี้ นับว่ามีความน่าสนใจยิ่งเพราะได้เห็นแนวทางการศึกษาในมุมมองของบทความที่สามารถนำแนวคิดมาศึกษาและเป็นตัวอย่างในการนำไปเทียบเคียงและปรับใช้ต่อไป นอกจากนี้บทความดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงมิติทางสังคมและวัฒนธรรมที่ได้มีการวิเคราะห์ตีความผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์และวารสาร เพื่อค้นหาความหมายทางสังคมในรูปแบบบทความวิจัยซึ่งทำให้เข้าใจในบริบทของสังคมมากขึ้น

จากการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่ใช้แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ทั้งหมดนี้ จะพบการศึกษาในมิติทางสังคมวัฒนธรรมที่หลากหลายในสังคมไทย ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาความหมายทางวัฒนธรรมผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่อาจเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้ผู้บริโภคได้เข้าใจความหมายและสามารถอธิบายปรากฏการณ์ในสังคมลาวได้อย่างกว้างขวางขึ้นเช่นกัน กล่าวโดยสรุปได้ว่า จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยมาทั้งหมดนี้ ในส่วนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ทำให้เห็นถึงการศึกษาด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มีผู้ให้ความสนใจในการศึกษาไว้เป็นจำนวนมาก กล่าวคือ การศึกษาด้านภาษาไทยและด้านภาษาศาสตร์ ตลอดจนกลวิธีทางภาษาและทฤษฎีวิจักษณ์ ที่มีการใช้ภาษาอย่างมีวาทศิลป์เพื่อสะท้อนความคิด ความเชื่อและค่านิยมในสังคม ตลอดจนการสะท้อนวิถีคิดของกลุ่มคนที่มีอำนาจในสังคม ซึ่งจะทำให้เห็นมุมมองและเกิดความเข้าใจในมิติวัฒนธรรม ดังนั้นงานวิจัยทั้งหมดนี้จึงมีประโยชน์ในการนำมาเป็นแนวทางสำหรับการศึกษามิติทางสังคมและวัฒนธรรมลาว โดยใช้แนวคิดเรื่องวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และตีความหมายในนิตยสารลาวสมัยใหม่ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ทางภาษาและสังคมลาวได้ดียิ่งขึ้น

2.2 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดอุดมการณ์ทางสังคม

ในการศึกษาเรื่องอุดมการณ์ทางสังคมมีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดอุดมการณ์ที่นำมาวิเคราะห์ไว้หลากหลาย ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อออกเป็น 4 ข้อ ได้แก่ อุดมการณ์เกี่ยวกับสังคม การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับการสื่ออุดมการณ์ แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจ (power) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดอุดมการณ์ ดังนั้นเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาอุดมการณ์ ผู้วิจัยจึงมานำเสนอและอภิปรายให้เห็น ดังนี้

อุดมการณ์ (Ideology) เป็นแนวคิดที่สำคัญแนวคิดหนึ่งของการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ศิริพร ภักดีผาสุก (2553) ได้กล่าวถึงการพัฒนาการของแนวคิดเรื่อง Ideology ว่า คำศัพท์ที่สร้างขึ้นโดยนักปรัชญาชาวฝรั่งเศสชื่อ Destutt de Tracy ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 หมายถึงสาขาวิชาที่จะทำให้คนตระหนักถึงอคติหรือความลำเอียงต่าง ๆ ที่มีในสังคม ทั้งนี้ความตระหนักดังกล่าวยังจะช่วยนำสังคมไปสู่ความยุติธรรมและความก้าวหน้า ต่อมาคำนี้ได้มีผู้นำไปใช้ในความหมายที่ขยายออกไปเป็น 2 ความหมาย คือ หากเป็นความหมายที่เป็นกลาง อุดมการณ์ คือ ชุดความคิดที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ แต่หากเป็นความหมายในเชิงวิพากษ์ อุดมการณ์ คือ ชุดความคิดของคนในสังคม หนึ่ง ๆ ยึดถือปฏิบัติ และเป็นสิ่งที่เอื้อประโยชน์ต่อคนบางกลุ่ม (วิสันต์ สุขวิสิทธิ์, 2554: 18)

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นิยามคำว่า อุดมการณ์ตามแนวคิดของฟาน ไคก์ (Van Dijk, 1995: 243) ซึ่งได้ให้นิยามคำว่าอุดมการณ์ว่า หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ ที่กลุ่มคนในสังคมหนึ่ง ๆ มีร่วมกัน

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้นิยามเกี่ยวกับอุดมการณ์เอาไว้มากมาย อาทิ หลุยส์ อัลธุสแซร์ (Louis Althusser, 1971 อ้างใน กาญจนา แก้วเทพ, 2557: 22) นักปรัชญาสากล ความคิดแบบมาร์กซสายโครงสร้าง (Structural Marxism) ได้นิยามอุดมการณ์ว่าเป็นระบบของความคิด ระบบของภาพตัวแทนซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการทางสังคม

ฟาน ไคก์ (อ้างใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556) ได้นิยามอุดมการณ์ที่เหมาะสมกับงานวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ว่า อุดมการณ์ คือระบบความคิดความเชื่อของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของคนกลุ่มนั้น ๆ

จากนิยามต่าง ๆ ของอุดมการณ์ข้างต้น พบว่า อุดมการณ์จะถูกมองจากนักวิชาการแต่ละคนในฐานะระบบความคิด ความเชื่อเช่นเดียวกัน โดยบางนิยามให้ความหมายเพิ่มเติมคือระบบความคิดความเชื่อดังกล่าวนั้นสอดคล้องกับผลประโยชน์ของคนบางกลุ่มหรือมีปฏิบัติการกับสังคมด้วย จึงอาจสรุปได้ว่า อุดมการณ์คือระบบความคิด ความเชื่อต่อเรื่องต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการทางสังคมหรือมีอิทธิพลกับสังคม โดยในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกนิยามความหมายของวาทกรรมตามนิยามของ ฟาน ไคก์ คือ อุดมการณ์ คือระบบความคิดความเชื่อของคนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของคนกลุ่มนั้น ๆ

2.2.1 อุดมการณ์เกี่ยวกับสังคม

จากคำนิยามต่าง ๆ ของอุดมการณ์ที่กล่าวในข้างต้น พบว่า หลายนิยามมีการเชื่อมโยงอุดมการณ์เข้ากับสังคมและปฏิบัติการทางสังคมด้วย เมื่อศึกษาเอกสารเพิ่มเติม ผู้วิจัยพบว่าผู้เสนอแนวคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับอุดมการณ์ในมิติทางสังคมหลายแนวคิดด้วยกัน เช่น

ฟาน ไคก์ (Van Dijk อ้างใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 18 - 19) นักวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ เสนอว่าอุดมการณ์เป็นความเชื่อของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสังคมและเกี่ยวข้องกับประเด็นผลประโยชน์ของกลุ่มนั้น ๆ ทั้งความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม การดิ้นรน การต่อต้าน หรือการมีอำนาจเหนือกว่า

บลอมมาร์ท (Blommaert 2005 อ้างใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 18 - 19) แสดงความเห็นต่อทัศนะเรื่องอุดมการณ์ของฟาน ไคก์ และเสนอว่า ไม่มีความคิดใดที่มีคุณสมบัติเป็นอุดมการณ์ในตัวเอง ความคิดต่าง ๆ จะกลายเป็นอุดมการณ์ได้ก็ต่อเมื่อสถาบันที่มีอำนาจในสังคม เช่น สื่อ นำความคิดนั้นเข้าสู่กระบวนการผลิตและสื่ออุดมการณ์ โดยนอกจากสื่อแล้ว ยังมีอุดมการณ์อื่น ๆ ได้แก่ สถาบันทางการเมือง สถาบันที่เกี่ยวข้องกับรัฐ สถาบันการศึกษา ฯลฯ

หลุยส์ อัลธุสแซร์ (Louis Althusser, 1971 อ้างใน กาญจนา แก้วเทพ, 2557: 23) กล่าวว่า อุดมการณ์เป็นส่วนประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของทุกสังคม โดยอุดมการณ์เป็นโครงสร้างที่ทำหน้าที่สร้างสรรค์ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและติดตั้งปัจเจกบุคคลให้เข้ากับเงื่อนไขการดำรงอยู่ของเขา ทั้งนี้เขายังเสนออีกว่ากลไกของรัฐ ๆ หนึ่งจะต้องประกอบด้วยการใช้กำลังกดขี่ปราบปรามและใช้อุดมการณ์ร่วมกันเสมอ

เห็นได้ว่าจากแนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์กับสังคมนั้น โดยเฉพาะแนวคิดของบลอมมาร์ท ทำให้เห็นว่าอุดมการณ์นั้นมีความสัมพันธ์อย่างแยกไม่ออกกับสังคมในฐานะกลไกทางสังคมของสถาบันทางสังคมที่มีอำนาจ เช่น สื่อ แนวคิดดังกล่าวสนับสนุนข้อสันนิษฐานของผู้วิจัยที่สันนิษฐานว่า นิตยสารลาวในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร มีบทบาทในการใช้กลวิธีทางภาษาอย่างไร และภาษาที่ใช้ในนิตยสารลาวสะท้อนให้เห็นการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในลักษณะใดบ้าง

2.2.2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับการสื่ออุดมการณ์

ภาษาที่คนเราเลือกใช้สื่อสารในตัวบทนั้น นอกจากจะทำหน้าที่สื่อแทนความคิด (ideational representation) และสื่อแทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม (interpersonal representation) แล้วยังมีเจตนาและอำนาจในเชิงความคิดบางอย่างแฝงอยู่ด้วย (จันทิมา อังคพาณิชกิจ, 2557: 197) การตีความสารในตัวบทหนึ่ง ๆ จึงไม่อาจพิจารณาเฉพาะรูปประโยคตามโครงสร้างทางภาษาเพราะในตัวบทหนึ่ง ๆ ถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ไม่ได้มีเพียงการประกอบขึ้นตามระบบของไวยากรณ์ในภาษาแต่ละภาษาเพื่อสื่อความให้เข้าใจได้เท่านั้น แต่ในตัวบทยังแสดงถึงความเกี่ยวพันขององค์ประกอบในการสื่อสาร อันหมายถึงบุคคล เหตุการณ์หรือสิ่งที่มีขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้วในสังคม ซึ่งได้รับการสื่อความขึ้นมาในรูปแบบของตัวบทอันประกอบด้วยคำและถ้อยคำที่ผ่านการเลือกและเรียบเรียงขึ้นอย่างมีระบบตามหลักการของกลุ่มภาษาศาสตร์ ระบบ-หน้าที่ (Systemic Functional Linguistics) เพื่อสื่อความหมายตามหน้าที่หลักของภาษา 3 ประการ ได้แก่

1. หน้าที่ด้านระหว่างบุคคล (interpersonal) ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมการสื่อสาร ผ่านตัวบทนั้นมีผู้ร่วมสื่อสาร (participants) คือใครบ้าง ด้วยช่องทางหรือวิธีการสื่อสารอย่างไร
2. หน้าที่ด้านความคิด (ideational) อันเป็นการแสดงจุดมุ่งหมายบางอย่าง เช่น บอกล่าประสพการณ์ โต้ตอบ เป็นต้น
3. หน้าที่ด้านตัวบท (textual) ซึ่งเป็นการจัดเรียงข้อความภายในตัวบทเพื่อสื่อสาร

ดังนั้น ในตัวบทหนึ่งจึงเป็นแหล่งรวมของความสัมพันธ์ที่ประกอบไปด้วย ผู้รวมสื่อสารอันใดแก ผู้ส่งสารหรือผู้ผลิตกับผู้รับสารและมีเหตุการณ์หรือกิจกรรมทางสังคมบางอย่างเกิดขึ้นที่จะทำให้ใหม่มีการนำเสนอความคิดและเรื่องราวต่าง ๆ ได้ รวมถึงมีระบบไวยากรณ์ในภาษาของผู้รวมสื่อสารที่จะทำให้เกิดการจัดเรียงถ้อยคำเพื่อใช้สื่อสารในกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม การเลือกใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในกิจกรรมทางสังคมของคนเรา ผู้พูดจึงต้องพยายามสร้างตัวบท ภาษาและเลือกใช้รูปภาษาให้สะดวกและเอื้อต่อการสื่อสารเพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของตนเองมากที่สุด (จันทิมา อังคพณิชกิจ , 2557: 61)

ดังนั้น การทำความเข้าใจความหมายและหน้าที่ของสารที่ปรากฏเป็นขอความรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างกระบวนการในการสื่อสาร นอกจากผู้รวมสื่อสาร อันใดแก ผู้ส่งสารซึ่งในงานวิจัยนี้หมายถึง ผู้ผลิต/ผู้ส่งสารรวมไปถึงบรรณาธิการในนิตยสารและผู้รับสารซึ่งหมายถึงผู้อ่านนิตยสาร จะต้องทำความเข้าใจประเภทของขอความและบริบทที่ขอความนั้น ๆ ปรากฏอยู่ การทำความเข้าใจความหมายและหน้าที่ของสารด้วยการวิเคราะห์ทฤษฎีทางภาษาจึงจัดเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้ผู้รวมสื่อสารสามารถตอบสนองต่อการสื่อสารได้อย่างรู้เท่าทันและเกิดสัมฤทธิ์ผล การศึกษาขอความหรือตัวบทในนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่ได้รับการคัดสรรและเรียบเรียงถ้อยคำจากกองบรรณาธิการ เพื่อใช้สื่อแทนความคิดและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รวมสื่อสาร จึงต้องพิจารณาถึงหลักการดังกล่าว เช่น การวิเคราะห์ตัวบทในการทำหน้าที่ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของบริบททางกรรมในสังคมวาประกอบไปด้วยกิจกรรมใดและเกี่ยว ของกับใคร อย่างไรก็ตาม นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาถึงการสื่อแทนประเภทนี้ว่าแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจและอุดมการณ์ที่แฝงมากับตัวบทด้วยการกำหนดว่าใครมีบทบาทหรือสถานภาพในการสื่อสารนั้น ๆ อย่างไรด้วย

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การวิเคราะห์ภาษาในฐานะที่เป็นสื่อของอุดมการณ์เป็นเรื่องที่จำเป็น โดยการวิเคราะห์ทฤษฎีทางภาษาในการสื่ออุดมการณ์ทางสังคมนั้น เป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ตัวบทตามทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของแฟร์คลัฟ และฟาน ไคค์ ซึ่งณัฐพร ฟานโพธิ์ทอง (2556) ได้สรุปว่า วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) คือการนำวิธีการทางภาษาศาสตร์มาใช้ในการวิเคราะห์ความคิด ความเชื่อและทัศนคติที่แฝงอยู่ในตัวบทซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวาทกรรมและมุ่งศึกษาวาทกรรมในฐานะกระบวนการทางสังคม

ในงานวิจัยเรื่องปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผู้วิจัยเลือกใช้กรอบแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995 อ้างใน ณัฐพร ฟานโพธิ์ทอง, 2556) เพื่อนำมาพิจารณาภาษาที่เชื่อมโยงกับกลวิธีเพื่อหาความหมายและอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ภายในตัวบท ซึ่งผู้วิจัยเลือกพิจารณาภาษาในระดับดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ความหมายระดับถ้อยคำ (local meaning) แบ่งเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาดังนี้

- ใ้รายละเอียดมากน้อยเพียงใด
- กล่าวทั่ว ๆ ไป หรือเฉพาะเจาะจง
- คลุมเครือหรือตรงประเด็น
- ชัดเจน

2) กลวิธีทางศัพท์

- การเลือกใช้คำศัพท์ในตัวบท
- การกล่าวอ้างว่าเป็นความจริง
- การอ้างอิงข้อมูลทางวิทยาศาสตร์หรืออ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ
- การแสดงสภาพที่เป็นอยู่
- การแสดงการกระทำ

3) กลวิธีทางวาทศิลป์

- การใช้อุปลักษณ์
- การใช้ทัศนภาวะ

4) อุดมการณ์ทางสังคม

- อุดมการณ์หลัก
- อุดมการณ์รอง
- อุดมการณ์ต่อต้าน

ดังนั้น อุดมการณ์ (Ideology) จึงเป็นแนวคิดสำคัญที่นำมาศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ อุดมการณ์จะถ่ายทอดผ่านภาษาที่สะท้อนชุดความคิดของคนในสังคมใดสังคมหนึ่งที่ยึดถือปฏิบัติและเป็นสิ่งที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อบางกลุ่ม อุดมการณ์จึงเป็นกรอบความคิดที่สมาชิกในกลุ่มนำไปตีความร่วมกัน และประกอบสร้างความเข้าใจและการรับรู้ของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นตัวกำหนดวิถีปฏิบัติในชีวิตประจำวันและปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่มอื่น

จากการสำรวจสื่อต่าง ๆ ในสปป.ลาว ผู้วิจัยสนใจสื่อประเภทนิตยสารสมัยใหม่ กล่าวคือนิตยสารในสปป.ลาว มีอยู่หลากหลายรูปแบบซึ่งคนในสปป.ลาวจะเรียกนิตยสารว่า “วารสาร” เดิมที่นิตยสารลาวจะถูกปกครองโดยรัฐบาล 100 เปอร์เซ็นต์แต่ในสังคมปัจจุบันการเมืองการปกครองได้ลดบทบาทของการครอบงำสื่อลงในขณะที่สื่อเองก็ยังคงอยู่ภายใต้กระบวนการผลิตแบบเดิมอยู่ สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปในนิตยสารลาวปัจจุบันคือความทันสมัยที่อยู่ภายใต้คำว่า “นิตยสารสมัยใหม่” ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษานิตยสารลาวสมัยใหม่ที่เป็นเอกสารที่มียอดจำหน่ายสูงสุด เพื่อนำมาพิจารณาอุดมการณ์ต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ภายใต้ข้อความเหล่านั้น

2.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับอำนาจ (power)

อำนาจ หมายถึง กระบวนการทางประวัติศาสตร์ของสังคมที่สถาปนา “อาณาจักรแห่งความจริง” (Regime of truth) ชุดโตชุดหนึ่งขึ้นมาโดยกลุ่มคนที่มีอำนาจ และความจริงเหล่านี้จะนำไปสู่ปฏิบัติการทางสังคมมากมายทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค หรืออำนาจเป็นกระบวนการสร้าง/ผลิต รูปแบบของความรู้ ความจริง ความเป็นธรรมชาติ หรือความเป็นปกติธรรมดาขึ้นมาชุดหนึ่งที่มีประโยชน์ต่อผู้มีอำนาจหรือผู้สร้างวาทกรรม และการพยายามเก็บกดปิดกั้นความรู้ ความจริง ชุดอื่น ๆ โดยใช้เทคนิคอำนาจที่ซิมลิก โดยผู้ที่ตกเป็นเป้าของอำนาจนั้นไม่รู้สึกรู้ว่าถูกกระทำ มีหน้าซำยังกระตือรือร้นที่จะสวมบทบาทนั้นด้วยตนเอง การที่ปัจเจกบุคคลมีความรู้สึกรู้ว่าเขาเป็นอะไรนั้น เป็นผลของการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ของเขาในอาณาจักรแห่งความจริงนั้น ซึ่งเป็นเรื่องของเทคนิคการใช้อำนาจในการจัดวางตำแหน่งของปัจเจกในวาทกรรม

นอกจากนี้ฟูโกต์ยังมองภาพรวมแล้ว คนส่วนใหญ่มักมองว่า”อำนาจ”กับ”ความรู้” เป็นเรื่องที่แทบจะไม่เกี่ยวข้องกันเลย เนื่องจากความรู้ควรเป็นเรื่องของข้อเท็จจริงที่ปลอดจากคุณค่า อคติ และความลำเอียงใด ๆ ในขณะที่อำนาจเป็นเรื่องของอคติและความลำเอียง แต่อำนาจของฟูโกต์ ไม่ใช่ อำนาจแบบดิบ ที่ใช้กำลังบังคับ แต่เป็นอำนาจที่ได้รับการฟอกขาวจนสะอาดในรูปของความรู้ และเป็นความรู้แบบเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น วิทยาศาสตร์ หรือเศรษฐศาสตร์ ความสำเร็จของอำนาจจึงอยู่ที่ความสามารถในการปกปิด อำพรางกลไกในการทำงาน ซึ่งไม่ใช่กฎหมายอย่างที่ผู้คนมักเข้าใจกัน แต่เป็นกฎเกณฑ์ จารีตปฏิบัติต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎเกณฑ์และจารีตปฏิบัติของบรรดาผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายในรูปของวาทกรรมวิชาการในเรื่องนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้จึงสามารถกล่าวได้ว่า “ความรู้”คือโฉมหน้าที่แยบยลของอำนาจ เพราะสุดยอดของอำนาจก็คือการทำให้มองไม่เห็นวาทกรรมนั้น ๆ เป็นเรื่องของอำนาจ แต่เป็นเรื่องของความรู้หรือความจริง ซึ่งเป็นสิ่งที่ปลอดจากอคติและค่านามันเอง

อำนาจตามแนวคิดของฟูโกต์ ตั้งอยู่บนสมมติฐานอยู่ 5 ประเด็น (Foucault, 1990 อ้างใน จักษ์ พันธุ์เพชร, 2546) ได้ถอดความไว้คือ

1. อำนาจไม่ได้มีลักษณะเหมือนกับสิ่งของ ซึ่งใครคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะสามารถแสวงหาเพื่อให้ได้มาหรือแบ่งปันให้บุคคลอื่นได้ อำนาจจึงไม่ใช่สิ่งที่ใครจะยึดครองหรือทำหลุดหายไปได้ แต่อำนาจมีปฏิบัติการจากจุดต่าง ๆ ในสังคมนับไม่ถ้วน และมีการเคลื่อนย้ายเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2. ความสัมพันธ์เชิงอำนาจไม่ใช่ความสัมพันธ์ซึ่งแยกอย่างเด็ดขาดจากความสัมพันธ์ในสังคมนชุดอื่น ๆ เช่น ความสัมพันธ์ในการผลิต ความสัมพันธ์ในด้านความรู้ หรือความสัมพันธ์ทางเพศ แต่อำนาจจะปรากฏอยู่ในทุกความสัมพันธ์ทางสังคม และจะปรากฏตัวขึ้นในทันที หากความสัมพันธ์ทางสังคมเหล่านี้เกิดการไม่เท่าเทียม แต่ในขณะที่เดียวกันความสัมพันธ์เชิงอำนาจเองก็เป็นเหตุ

ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมในความสัมพันธ์ทางสังคมชุดอื่นได้ ฉะนั้นความสัมพันธ์เชิงอำนาจจึงไม่ได้เป็นโครงสร้างส่วนบนของสังคมที่ขัดขวางหรือส่งเสริมปัจเจกชนให้กระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ยังมีบทบาทในการสร้างสิ่งอื่นขึ้นมาด้วย โครงสร้างทางอำนาจจึงไม่มีตำแหน่งแห่งที่ที่แน่นอนตายตัว

3. อำนาจเกิดจากรากฐานของความสัมพันธ์ มิใช่ลักษณะอำนาจจากบนลงล่าง แต่เป็นความสัมพันธ์แห่งพลังที่สร้างและยังลึกลงในตัวตนของสังคม อำนาจจึงดำรงอยู่ทุกหนแห่งและความสัมพันธ์เชิงอำนาจจึงมีหลายระดับซับซ้อนอยู่ในความสัมพันธ์ชุดต่าง ๆ ในลักษณะเป็นโครงข่าย ซึ่งความสัมพันธ์เชิงอำนาจเหล่านี้เป็นรากฐานก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายอำนาจจากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่ง การครอบงำเชิงอำนาจจึงเป็นผลมาจากปฏิบัติการของโครงข่ายอำนาจ

4. ความสัมพันธ์เชิงอำนาจมีทั้งที่เกิดขึ้นโดยเจตนาและไม่ใช่อัตวิสัย (intentional and nonsubjective) นั่นคือความสัมพันธ์เชิงอำนาจจะต้องมีเป้าหมาย (target) และจุดมุ่งหมาย แต่ไม่ได้หมายความว่า ความสัมพันธ์เชิงอำนาจจะต้องเกิดทางเลือกและการตัดสินใจของปัจเจกบุคคลเสมอไป

5. ที่ใดที่มีอำนาจที่นั่นต้องมีการต่อสู้ขัดขืน (Where there is power, there is resistance) และการต่อต้านขัดขืนไม่เคยอยู่นอกเหนือความสัมพันธ์ทางอำนาจ อาจกล่าวได้ว่า เราอยู่ภายใต้อำนาจเสมอ และไม่สามารถหลบหนีจากอำนาจได้ การมีอยู่ของอำนาจขึ้นอยู่กับการสร้างประเด็นการต่อต้านต่าง ๆ ซึ่งการต่อต้านขัดขืนอาจแสดงบทบาทเป็นปรปักษ์ เป็นเป้าหมาย หรือแม้กระทั่งเป็นตัวจัดการควบคุมความสัมพันธ์ทางอำนาจ การต่อต้านขัดขืน จึงมีอยู่ทุกหนทุกแห่งในเครือข่ายของอำนาจ เพราะฉะนั้นการดำรงอยู่ของอำนาจก็ขึ้นอยู่กับ การต่อสู้ขัดขืนด้วยเช่นกัน โดยการต่อต้านขัดขืนจะมีลักษณะที่แตกต่างหลากหลายและมีลักษณะเฉพาะของตนเอง

จากสมมติฐานข้างต้นแนวคิดเรื่อง “อำนาจ” (Power) ที่ฟูโกต์ เสนอได้กลายมาเป็นรูปแบบของอำนาจที่มีลักษณะเฉพาะตัวและฉีกออกไปจากแนวการนำเสนอแนวคิดเรื่องอำนาจในก่อนสมัยใหม่ และเป็นอำนาจที่มีกลไกการทำงานซับซ้อนกว่าอำนาจในมุมมองแบบดั้งเดิม ที่ยังคงติดอยู่กับประเด็นเรื่องของการบีบบังคับ (Coercion) การขู่เข็ญ การใช้กำลัง (Hard Power) หรือ แม้แต่การเจรจาต่อรอง จูงใจ ชักจูง หรือใช้เงินในการเป็นเครื่องมือต่อรอง (Soft Power) แต่จะอำนาจจะทำงานในรูปแบบของการควบคุมโดยสร้างกลไกอะไรบางอย่างเพื่อใช้ผู้ถูกควบคุมผู้นั้นมีลักษณะเหมือนกำลังควบคุม บริหารจัดการตนเอง ให้อยู่ภายใต้อำนาจ ซึ่ง ฟูโกต์ เรียกอำนาจในลักษณะนี้ว่า “Biopower” อันเป็นอำนาจที่เข้ามาควบคุมกำกับเหนือชีวิต (Power over Life) ของประชากร ซึ่งเป็นการเปลี่ยนผ่านของเทคนิคของอำนาจที่ควบคุมชีวิตให้เกิดความตายในรูปแบบเก่า มาสู่อำนาจในรูปแบบของการบริหารจัดการร่างกายและกำกับชีวิต (Administration of Bodies and Management of Life) ของประชากร ตั้งแต่ด้านการเกิด ด้านการย้ายถิ่นฐาน ด้านการเรียนไปจนถึงด้านความเป็นอยู่และสุขภาพ

2.2.4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดอุดมการณ์

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวคิดอุดมการณ์ จะพบว่ามิผู้ศึกษาไว้เป็นจำนวนมากและมีความหลากหลายในด้านเนื้อหาที่นำมาศึกษา ดังนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทางด้านภาษาไทย ผู้วิจัยจึงนำมาแสดงและอภิปรายให้เห็น 2 ประเด็น คือ

2.2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยตามแนวคิดอุดมการณ์

2.2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดอุดมการณ์ในศาสตร์อื่น ๆ

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยตามแนวคิดอุดมการณ์

สำหรับการศึกษางานวิจัยเกี่ยวข้องกับภาษาไทยตามแนวคิดอุดมการณ์ ได้แก่ผลงานของ เขียน นีรันดรนุต (2522) สุคนธรัตน์ สร้อยทองดี (2552) นิติงค์ พิเชฐพันธ์ (2553) คชาธิป พานิชตระกูล (2556) ชิชณพงค์ อิศรเกษม (2557) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เขียน นีรันดรนุต (2522) ได้ศึกษาเรื่องการถ่ายทอดอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ผ่านนิตยสารผู้หญิง การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ และนิตยสารผู้หญิง โดยเลือกศึกษาจากนิตยสารผู้หญิงสามยี่ห้อ ได้แก่ นิตยสารดิฉัน, ขวัญเรือน และ คู่สร้างคู่สม ในช่วงปีพ.ศ. 2524, 2529, 2534, 2539 และ 2544 จำนวนยี่ห้อละ 120 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 360 ฉบับ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอความซับซ้อนของปัญหาความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศ และอิทธิพลของสื่อประเภทนิตยสารในด้านการถ่ายทอดอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ ซึ่งนำไปสู่ความเหนือกว่าของผู้ชาย และความเป็นรองของผู้หญิง

ผลการศึกษานิตยสารผู้หญิงทั้ง 3 ยี่ห้อพบว่า การนำเสนอภาพลักษณ์ของอัตลักษณ์ความเป็นหญิง เป็นการนำเสนอที่เต็มไปด้วยอคติทางเพศ ที่เป็นผลผลิตอันเกิดจากอิทธิพลของอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ ซึ่งส่งผลต่อการให้คุณค่าและความหมายผู้หญิงและความเป็นหญิงในแง่ลบ และจากแบ่งกรอบการศึกษาออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านชีวิตส่วนตัวและการครองเรือน, ด้านชีวิตการทำงานและภายนอกครัวเรือน, ด้านความสัมพันธ์ทางเพศ, ด้านความงาม โดยกรอบทั้ง 4 ด้านที่ผู้เขียนศึกษาได้เผยให้เห็นการถูกกดขี่และการตกเป็นรองของผู้หญิง ผ่านการปะทะประสานของวาทกรรมต่าง ๆ ที่ถูกผลิตขึ้นภายใต้วิถีคิดของอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ นอกจากนั้นยังพบว่าปฏิบัติการของอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่เต็มไปด้วยความซับซ้อน โดยเฉพาะการทำให้นิตยสารผู้หญิงที่น่าจะเป็นสื่อที่ถูกผลิตขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของผู้หญิงกลับกลายเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่การปกป้องรักษาและธรรมาภิบาลซึ่งอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่

นอกจากนี้ยังมีผลงานของ สุคนธ์รัตน์ สร้อยทองดี (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนออุดมการณ์ความเป็นแม่ในวาทกรรมโฆษณาในนิตยสารสำหรับครอบครัว ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาในวาทกรรม โฆษณาสินค้าในนิตยสารสำหรับครอบครัวกับการนำเสนออุดมการณ์ความเป็นแม่ในสังคมไทย ปัจจุบันตามแนวทางการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) เพื่อวิเคราะห์ว่า วาทกรรมโฆษณาในนิตยสารสำหรับครอบครัวมีลักษณะอย่างไร และกลวิธีทางภาษา ที่วาทกรรมโฆษณาเลือกใช้มีบทบาทสำคัญในการนำเสนออุดมการณ์ความเป็นแม่เพื่อประโยชน์ ทางการค้าอย่างไร ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้มาจากตัวบทโฆษณาที่ปรากฏในนิตยสารรักลูกแม่และเด็ก บันทึกคุณแม่และ MOTHER&BABY ที่วางจำหน่ายระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือน ธันวาคม ปี พ.ศ.2550 รวมโฆษณาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 340 ชิ้นงาน

ผลการวิจัยพบว่า วาทกรรมโฆษณาในนิตยสารสำหรับครอบครัวมีรูปแบบการนำเสนอ 2 รูปแบบ คือ โฆษณาที่สื่อความทางธุรกิจโดยตรงและบทความเชิงโฆษณา (Advertorials) กลวิธีทางภาษาที่วาทกรรมโฆษณาเลือกใช้มี 2 กลวิธี คือ (1) กลวิธีทางวจนภาษา ประกอบด้วย กลวิธี การกล่าวอ้าง การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้อุปลักษณ์ การใช้มุขลบทและการเล่าเรื่อง (2) กลวิธี ทางวจนภาษา ได้แก่ การใช้ความหมายของภาพ การใช้ขนาดของตัวอักษรและการใช้สี กลวิธี ทางภาษาเหล่านี้ได้สะท้อนความคิดเกี่ยวกับแม่ ได้แก่ แม่คือผู้ที่เหมาะสมกับหน้าที่ดูแลลูกมากที่สุด แม่ต้องเลี้ยงดูลูกอย่างดีที่สุด แม่ต้องเฝ้าหาความรู้ แม่ต้องเก่งรอบด้าน และแม่ต้องสวยและ อ่อนเยาว์อยู่เสมอ วาทกรรมโฆษณานำเสนอความคิดเกี่ยวกับแม่ข้างต้นเพื่อเชื่อมโยงกับการ บริโภคสินค้าว่า การเลือกใช้สินค้าตามที่วาทกรรมโฆษณานำเสนอสามารถเติมเต็มบทบาทการ เป็นแม่ได้อย่างสมบูรณ์

งานของนิติพงศ์ พิเชฐพันธ์ (2553) ได้ศึกษาเรื่องวาทกรรมเหตุการณ์พิพาทเขาพระวิหาร พ.ศ.2551 จากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย : การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์ ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์เกี่ยวกับ “ไทย” และ “เขมร” ในวาทกรรมเหตุการณ์พิพาทเขาพระวิหาร พ.ศ.2551 จากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยว่ามีการนำเสนอชุดความคิดเกี่ยวกับ “ไทย” และ “เขมร” ประการใดบ้าง และมีการใช้กลวิธีทางภาษาใดเพื่อนำเสนอชุดความคิดเหล่านั้น โดยศึกษาจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย จำนวน 9 ชื่อฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ คมชัดลึก ไทยรัฐ ไทยโพสต์ แนวหน้า ผู้จัดการรายวัน โพสต์ทูเดย์และมติชน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึง วันพุธที่ 31 ธันวาคม 2551 เป็นเวลา 366 วัน

ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อนำเสนอชุดความคิดเกี่ยวกับไทยและเขมร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลวิธีทางภาษาด้านอรรถศาสตร์และวจนปฏิบัติศาสตร์ ได้แก่ การเลือกใช้ศัพท์ การใช้อุปลักษณ์ การใช้นามนัย การใช้มุขลบท การใช้คำแสดงทัศนภาวะ การใช้ถ้อยค่านัยผกผันและการกล่าวอ้างเพื่อสร้างสหบทและ 2) กลวิธีทางภาษาด้านการเรียบเรียงความ ได้แก่ การใช้โครงสร้างของเรื่องเล่า

กลวิธีทางภาษาข้างต้นนำเสนอชุดความคิดที่สำคัญเกี่ยวกับ “ไทย” และ “เขมร” ได้แก่ “เขมร” มักสร้างปัญหาให้แก่ “ไทย” “เขมร” ใช้เล่ห์เพทุบาย “ไทย” ดำเนินการตามกฎหมายไทยเพื่อยิงพล้ำให้แก่ “เขมร” ทั้งนี้หากตีความหมายของคำศัพท์ที่พบในความถี่สูง จะทำให้เห็นความคิดที่ว่า “ไทย” เหนือกว่า “เขมร” กล่าวคือ แม้ว่า “ไทย” เพื่อยิงพล้ำให้แก่ “เขมร” แต่ “ไทย” ก็มีคุณธรรมสูงกว่า “เขมร” เนื่องจาก “ไทย” ดำเนินการตามกฎหมายไทย ในขณะที่ “เขมร” ใช้เล่ห์เหลี่ยม

นอกจากนี้ยังมีผลงานของ คณาธิป พาณิชตระกูล (2556) ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ว่าด้วยชายรักชายในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ปี พ.ศ.2555 : การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับอุดมการณ์ว่าด้วยชายรักชายในวาทกรรมหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ข้อมูลที่ศึกษาประกอบด้วยข่าวและบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชายรักชาย จากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 6 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด มติชน แนวหน้าและสยามรัฐ ที่ตีพิมพ์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2555

ผลการวิจัยการศึกษาลักษณะตัวบทที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับชายรักชายในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย พบว่า พื้นที่ของหนังสือพิมพ์มีความสำคัญอย่างมากในการรับรู้ของผู้รับสาร กล่าวคือ ตัวบทเกี่ยวกับชายรักชายที่นำเสนอในพื้นที่หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์จะเข้าถึงมวลชนได้มากกว่าพื้นที่หน้าอื่น ๆ ของหนังสือพิมพ์ ด้วยเหตุนี้พื้นที่ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์จึงมีอิทธิพลต่อการชักจูงความคิดของคนในสังคมให้ไปในทางเสื่อมลงจนต้องการให้เป็นมากกว่าพื้นที่ในหน้าอื่น ๆ

ในส่วนของกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์ว่าด้วยชายรักชายมีกลวิธีทางวจนภาษา 11 กลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ การใช้มุขลบท การใช้ทัศนภาวะ การใช้อุปลักษณ์ การใช้ประโยชน์กรรม การกล่าวอ้าง การใช้คำถามวาทศิลป์ การกล่าวเกินจริง การใช้สำนวน การใช้สหบทและการเล่าเรื่องและพบกลวิธีทางอวัจนภาษามี 4 กลวิธี ได้แก่ การตัดและเน้นข้อความ การใช้สีเพื่อสื่อความหมาย การใช้ความหมายของภาพ การทำหน้าบุคคลในภาพให้พร้อม

กลวิธีทางภาษาดังกล่าวประกอบสร้างภาพแทนว่า ชายรักชายเป็น “พวกวิปริตผิดเพศ” “ตัวประหลาด” และตกเป็น “จำเลยของสังคม” ส่งผลให้คนในสังคมรู้สึกรังเกียจและกีดกันคนกลุ่มนี้ออกจากสังคมเนื่องจากความคิดเรื่องความไม่เข้าใจกันและเห็นว่าผิดแปลกไปจากธรรมชาติหรือสิ่งที่ควรจะเป็น นอกจากนี้ยังนำเสนออุดมการณ์ว่าด้วยชายรักชายซึ่งแบ่งออกได้เป็นสองส่วน ส่วนแรกคือ

อุดมการณ์ที่ต่อย้าว่าทวกรรมกระแสหลักของสังคมปรากฏ 3 อุดมการณ์ ได้แก่ 1) ชายรักชายยังไม่ได้
รับการยอมรับในสังคม 2) ชายรักชายมักจะมี การแสดงออกที่แตกต่างจากบรรทัดฐานทางสังคม 3)
ชายรักชายมักจะหมกมุ่นอยู่กับเรื่องความรักและเพศสัมพันธ์ และส่วนที่สองเป็นอุดมการณ์ที่ต่างไป
จากทวกรรมกระแสหลักปรากฏ 2 อุดมการณ์ ได้แก่ 1) ชายรักชายทำสิ่งต่าง ๆ ได้เหมือนบุคคล
ทั่วไป 2) ชายรักชายประสบความสำเร็จได้ด้วยความสามารถของตนเอง จากอุดมการณ์ทั้ง 2 ส่วนนี้
ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า หากมองอุดมการณ์ในส่วนหลังหากมองอย่างผิวเผินจะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดี
แต่แท้จริงแล้วนั้นยิ่งกลับเป็นการต่อย้าชุดความคิดในส่วนแรกให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

อุดมการณ์ทั้งหมดดังกล่าวนี้ล้วนแฝงอุดมการณ์สำคัญที่ครอบงำสังคมอยู่ คือ
“อุดมการณ์รักต่างเพศ” กล่าวคือ ชายรักชายถูกกดทับจากสังคมที่มีชายจริงหญิงแท้เป็นใหญ่ ทั้งยัง
ถูกกีดกันจากสังคมจนต้องกลายเป็น “คนชายขอบ” จึงมีการผลิต “อุดมการณ์ว่าด้วยความเท่า
เทียม” ที่พยายามประกอบสร้างชุดความคิดที่แสดงความต้องการความเท่าเทียมกันทางเพศในสังคม
ขึ้นมาเพื่อแข่งขัน แต่ด้วยทวกรรมที่ถูกผลิตซ้ำในสื่อกระแสหลัก เช่น “หนังสือพิมพ์” จึงทำได้แค่
เพียงขอพื้นที่บางส่วนเท่านั้น ในทางกลับกันยิ่งช่วยต่อย้า “อุดมการณ์รักต่างเพศ” ที่ครอบงำสังคม
อยู่ให้ปรากฏเด่นชัดขึ้น

งานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในทวกรรมโฆษณาสถาบันกวด
วิชาของ ชิชณพงศ์ อินทรเกษม (2557) ซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างกลวิธีทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ในทวกรรมโฆษณาสถาบันกวดวิชาตามแนวทาง
การศึกษาทวกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้จากตัวบทโฆษณาสถาบันกวด
วิชาที่ตั้งอยู่ในศูนย์การค้าสยามสแควร์ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2555 – เมษายน 2556

ผลการวิจัยพบว่า ทวกรรมโฆษณาสถาบันกวดวิชา มีรูปแบบการนำเสนอ 2 รูปแบบ
ได้แก่ โฆษณาที่สื่อความทางธุรกิจโดยตรงและบทความเชิงโฆษณา (Advertorial) กลวิธีทางภาษาที่
ทวกรรมโฆษณาใช้เพื่อสื่ออุดมการณ์มี 2 กลวิธี คือ (1) กลวิธีทางวจนภาษา ได้แก่ การเลือกใช้
คำศัพท์ การใช้อุปลักษณ์ การอ้างถึง การใช้ทัศนภาวะ การกล่าวเกินจริง การใช้คำยืนยันของผู้ที่
ประสบความสำเร็จ การใช้มุขลบท การใช้คำถกเถียงวาทศิลป์และการใช้วจนลีลาแบบเป็นกันเอง (2)
กลวิธีทางอวจนภาษา ได้แก่ การใช้ภาพประกอบการโฆษณา และการใช้ขนาดของตัวอักษร กลวิธี
ภาษาดังกล่าวได้นำเสนอความคิดในทวกรรมโฆษณาสถาบันกวดวิชา 3 ชุดความคิด คือ
(1) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้แก่ นักเรียนควร “เป็นคนเก่ง” และ “เป็นที่ 1” นักเรียน
มักจะขาดความพร้อมความมั่นใจและมีปัญหาการเรียน (2) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับสถาบันกวดวิชา
ได้แก่ ผู้สอนกวดวิชา มีความรู้ความสามารถสูงและเป็นที่ยอมรับจากนักเรียน ผู้สอนกวดวิชาเป็นผู้ที่
เหมาะสมในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักเรียน ผู้สอนกวดวิชาเป็นผู้แก้ไขปัญหาการเรียนและทำให้
นักเรียนประสบความสำเร็จจากการเรียนและการสอบแข่งขัน สถาบันกวดวิชาเปรียบเสมือน

ครอบครัวและคนใกล้ชิด (3) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการเรียนกวดวิชา ได้แก่ การศึกษาคือการแข่งขันและจะต้องฝ่าฟันเพื่อไปสู่ความสำเร็จ เป้าหมายของการศึกษาคือการสอบเข้าเรียนต่อในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง การเรียนกวดวิชาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน การเรียนกวดวิชาเสริมสร้างความมั่นใจและทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและการสอบแข่งขัน การเรียนกวดวิชาเสริมสร้างความมั่นใจและทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและการสอบแข่งขัน การเรียนกวดวิชาทำให้ปัญหาการเรียนต่าง ๆ หมดไปและทำให้นักเรียนเป็นคนเก่ง การเรียนกวดวิชาคือเส้นทางสู่ความสำเร็จ การเรียนกวดวิชาคือการลงทุนที่คุ้มค่า ทั้งนี้ชุดความคิดดังกล่าวล้วนแล้วแต่สะท้อนการศึกษาในระบบโรงเรียนและการแข่งขันทางการค้าระหว่างสถาบันกวดวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการนำเสนอ “อุดมการณ์การศึกษาเชิงพาณิชย์”

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นที่เป็นการศึกษาอุดมการณ์ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์นี้แสดงให้เห็นว่า ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการถ่ายทอดและนำเสนออุดมการณ์ทางสังคม ในขณะที่เดียวกันงานวิจัยทั้งหมดเป็นการศึกษาอุดมการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านสื่อกระแสหลักซึ่งเป็นวาทกรรมสื่อมวลชน เช่น นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และสื่อโฆษณา ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าวิจัยได้สะท้อนให้เห็นอุดมการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมและเป็นเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อถ่ายทอดความคิดและพฤติกรรมของคนในสังคมนั้นด้วย ซึ่งสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารที่ผู้วิจัยศึกษาก็มีลักษณะคล้ายคลึงกับสื่อมวลชนคือเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงคนในสังคมได้ในวงกว้างเช่นเดียวกัน

ดังนั้นการศึกษางานวิจัยเกี่ยวข้องกับภาษาไทยตามแนวคิดอุดมการณ์ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เน้นการศึกษาอุดมการณ์ผ่านกลวิธีทางภาษาเพื่อให้มองเห็นถึงพฤติกรรมทางภาษาที่อยู่เบื้องหลังอุดมการณ์ของคนในสังคม ซึ่งนอกจากวิทยานิพนธ์ที่นำเสนอเกี่ยวกับอุดมการณ์แล้ว ผู้วิจัยพบว่ายังมีวิทยานิพนธ์อีกหลายฉบับที่เสนอผลการศึกษาเกี่ยวกับอุดมการณ์อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีความน่าสนใจและเกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้เช่นกัน ดังปรากฏในหัวข้อต่อไป

2.2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดอุดมการณ์ในศาสตร์อื่น ๆ

งานวิจัยที่นำมาศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดอุดมการณ์ในศาสตร์อื่น ๆ ได้แก่ งานวิจัยของวรรณมณี บัวเทศ (2545) สุกัญญา สุตบรรทัด (2544) ยิ่งลักษณ์ บุญเก็บ (2552) ประภาภรณ์ รัตโน (2552) และวุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ (2553) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การศึกษาเรื่องอุดมการณ์ทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่ปรากฏในข้อเขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประเทศแถบเอเชียเปรียบเทียบกับนิตยสารไทม์กับเอเชียวิกซึ่งเป็นผลงานวิจัยของวรรณมณี บัวเทศ (2545) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ในเนื้อหาของข้อเขียนของนิตยสารภาษาต่างประเทศ 2 ฉบับ คือ ไทม์ฉบับสหรัฐอเมริกาและเอเชียวิก เพื่อเปรียบเทียบ

เนื้อหาอุดมการณ์ที่ปรากฏในข้อเขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประเทศแถบเอเชียจากนิตยสารทั้ง 2 ฉบับ ซึ่งมีเจ้าของเดียวกันแต่กลุ่มเป้าหมายแตกต่างกัน โดยเลือกศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในเอเชียและเป็นที่สนใจของประชาคมโลก 4 เหตุการณ์ ได้แก่ การส่งมอบเกาะฮองกงจากอังกฤษสู่จีน การเดินทางไปเยือนอินเดียและปากีสถานของประธานาธิบดีบิล คลินตัน ความขัดแย้งระหว่างดร. มหาธีร์ มูฮัมหมัดกับอันวาร์ อิบราฮิม และความขัดแย้งในติมอร์ตะวันออก

ผลการวิจัยพบว่า แม้วานิตยสารทั้ง 2 ฉบับ จะมีกลุ่มเป้าหมายแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง คือ ไทม์มีกลุ่มเป้าหมายเป็นชาวสหรัฐอเมริกา (ตะวันออก) และเอเชียวิกมีกลุ่มเป้าหมายเป็นชาวเอเชีย (ตะวันออก) แต่เนื้อหาอุดมการณ์ที่ปรากฏในข้อเขียนของนิตยสารทั้งสองเกือบทั้งหมดจะเป็นอุดมการณ์ตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับประเทศโลกตะวันตกและอุดมการณ์ทุนนิยมซึ่งหมายถึงรูปแบบการดำเนินธุรกิจการค้าเสรี และการเกิดช่องว่างหรือความเหลื่อมล้ำระหว่างคนในสังคม

สำหรับผู้รับสารชาวตะวันตก การรับสารที่มีเนื้อหาอุดมการณ์ตะวันตกจึงเหมือนเป็นการตอกย้ำรากฐานความเชื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ขณะที่ผู้รับสารซึ่งเป็นชาวตะวันออกที่อุดมการณ์พื้นฐานหรืออุดมการณ์ท้องถิ่นไม่เข้มแข็งพอก็อาจจะเริ่มเปลี่ยนความเชื่อ และนำไปสู่การครอบงำทางอุดมการณ์ได้ง่าย

นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยของสุภัญญา สุตบรรทัด (2544) ที่ได้ศึกษาเรื่องพัฒนาการถ่ายทอดข่าวสาร ความรู้และอุดมการณ์ ของหนังสือพิมพ์ไทย ภายใต้แรงกดดันของกลุ่มชนชั้นนำและกลุ่มผลประโยชน์ ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้ให้ความสำคัญกับหนังสือพิมพ์ในฐานะเป็นกลไกในข่าวสารตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นจนถึงปัจจุบัน การส่งข่าวสารนี้มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะก่อนหน้านี้สังคมไทยเป็นสังคมปิด ไม่มีสื่อมวลชนที่จะเป็นตัวกลางในการรายงานเรื่องราวของราชสำนัก และรายงานความทุกข์ของราษฎรไปถึงพระเนตรพระกรรณ ในสังคมเช่นนั้น ความรู้ เป็นของจำกัดอยู่แต่เฉพาะในกลุ่มชนชั้นสูง และสัจธรรมคือสิ่งที่ชนชั้นสูงเป็นผู้ให้คำนิยาม อันเป็นการแสดงอำนาจของชนชั้นสูงด้วย

ดังนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้วิเคราะห์ว่า ในความเป็นจริงแล้ว ประชาชนเป็นผู้ชี้นำกลไกทางข่าวสารจริงหรือไม่ ถ้าไม่ใช่ ความสัมพันธ์ระหว่างสามกลุ่มนี้มีลักษณะอย่างไร และมีปัจจัยใดเข้ามาแทรกซ้อนบ้าง แน่นอนว่าในวงการหนังสือพิมพ์ กลุ่มคนที่มีบทบาทหลักก็คือนักหนังสือพิมพ์ คนเหล่านี้มีบทบาทในการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ และอุดมการณ์อย่างไร พวกเขามีความยึดมั่นในอุดมการณ์ทางวารสารศาสตร์เพียงใด ในขณะที่ปรับเปลี่ยนตนเองไปตามคลื่นแห่งความเปลี่ยนแปลงทางสังคม

งานวิจัยของยิ่งลักษณ์ บุญเก็บ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เพลงปลุกใจในฐานะสื่อประชาสัมพันธ์ให้คนไทยสำนึกรักชาติของกองทัพบก พ.ศ.2475-2550 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของเพลงปลุกใจในฐานะสื่อประชาสัมพันธ์ให้คนไทยสำนึกรักชาติของกองทัพบกและศึกษาบทบาทของกองทัพบกในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เพลงปลุกใจในช่วงปี 2475-2550 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการของเพลงปลุกใจในฐานะสื่อประชาสัมพันธ์ในคนไทยสำนึกรักชาติของกองทัพบกสามารถแบ่งได้ 5 ยุค คือ (1) ยุคปลุกอุดมการณ์ชาตินิยม (2575-2500) แก่นหลักของเพลงปลุกใจคือการเสียสละพลีชีพเพื่อชาติ หวังแผ่นดินแดนอธิปไตยและความเป็นเชื้อชาติไทย (2) ยุคสัญลักษณ์คอมมิวนิสต์ (2501-2525) แก่นหลักของเพลงปลุกใจคือกำลังใจทหารในการปฏิบัติหน้าที่ การประณามโจมตีผู้เป็นภัยต่อชาติและการเตือนสติเตือนใจคนไทย (3) ยุคงานประจำทำตามหน้าที่ (2526-2535) แก่นหลักของเพลงปลุกใจคือการแสดงถึงความภาคภูมิใจในกองทัพบก (4) ยุคสัญลักษณ์กองทัพบก (2536-2538) แก่นหลักเพลงปลุกใจคือการแสดงเจตนารมณ์และจุดยืนของกองทัพบกภายหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬปี 2535 (5) ยุคฟื้นฟูอุดมการณ์รักชาติ (2539-2550) แก่นหลักของเพลงปลุกใจคือการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การแสดงความรู้รักสามัคคีของคนในชาติและการแสดงถึงบทบาทของทหารที่เสียสละเพื่อปกป้องชาติ

นอกจากนี้ยังพบว่ากองทัพบกได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรับในยุคปลุกอุดมการณ์ชาตินิยม ยุคสัญลักษณ์คอมมิวนิสต์และยุคสัญลักษณ์กองทัพบก ส่วนในยุคงานประจำทำตามหน้าที่เป็นการดำเนินการประชาสัมพันธ์แบบปกติ ในยุคฟื้นฟูอุดมการณ์รักชาติได้หันมาใช้ในการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์เชิงรุก

การศึกษาเรื่องการนำเสนออุดมการณ์ทางพุทธศาสนาของหนังสือพิมพ์รายวันของประภาภรณ์ รัตโน (2552) การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเสนออุดมการณ์ทางพุทธศาสนาในหนังสือพิมพ์โดยเฉพาะประเด็นและลักษณะการนำเสนออุดมการณ์ทางพุทธศาสนาเหล่านั้น และศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านต่อการนำเสนออุดมการณ์ทางพุทธศาสนาของหนังสือพิมพ์รายวัน โดยศึกษาด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ฉบับ ได้แก่ ข่าวสด คมชัดลึก โปสทูเดย์ และมติชน ตั้งแต่ มกราคม - ธันวาคม 2552 และการศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านด้วยการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าอุดมการณ์ทางพุทธศาสนาที่นำเสนอมากที่สุดในประเด็นการประพฤติดี รองลงมาคือ กรรมและการหลุดพ้น ส่วนใหญ่นำเสนอทิศทางบวก การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์รายวัน สามารถสะท้อนภาพพุทธศาสนาในสังคมไทยได้หลายแง่มุม เช่น วัตถุประสงค์นิยม พุทธประเพณี ปัจเจกนิยม พุทธแบบผสมผสาน ธรรมะประยุกต์ องค์กรด้านพุทธศาสนา ความเสื่อมของพุทธศาสนา การใช้สื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์บอกบุญ ธรรมะเชิงท่องเที่ยว เป็นต้น

ความคิดเห็นของผู้อ่านต่อการนำเสนออุดมการณ์ทางพุทธศาสนาของหนังสือพิมพ์รายวันพบว่า รูปแบบการนำเสนอเป็นประเด็นสำคัญที่จะทำให้คนสนใจอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธศาสนาในหนังสือพิมพ์รายวัน อุดมการณ์ทางพุทธศาสนาที่ผู้อ่านคิดว่ามี การนำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์รายวันมากที่สุด คือ อุดมการณ์ทางพุทธศาสนาแบบผสมผสาน ทั้งประเด็นอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ พิธีกรรม และการพยากรณ์ นอกจากนี้เชื่อว่าสื่อมวลชนทำหน้าที่ในการสะท้อนภาพพุทธศาสนาเพียงบางแง่มุมเท่านั้น และหนังสือพิมพ์รวมไปถึงสื่อประเภทอื่น ๆ มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

นอกจากนี้ยังพบงานของวุดมินันท์ แก้วจันทร์เกตุ (2553) ได้ศึกษาเรื่องอุดมการณ์ความเป็นชายในวาทกรรมโฆษณาสินค้าและบริการสำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชาย วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาและอุดมการณ์ความเป็นชายในวาทกรรมโฆษณาสินค้าและบริการสำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชาย โดยศึกษาจากโฆษณาสินค้าจากนิตยสารผู้ชายจำนวน 4 รายชื่อ ได้แก่ GM, FHM, Men's health และ Crush ที่วางจำหน่ายระหว่างเดือนมกราคม ถึง ธันวาคม ปี พ.ศ.2552 ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์

ผลการวิจัยพบว่า วาทกรรมโฆษณาสินค้าและบริการสำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชายมีรูปแบบการนำเสนอ 2 รูปแบบ ได้แก่ โฆษณาที่สื่อความทางธุรกิจโดยตรงและบทความเชิงโฆษณา กลวิธีทางภาษาที่วาทกรรมโฆษณาใช้เพื่อสื่ออุดมการณ์ความเป็นชายมี 2 กลวิธี คือ (1) กลวิธีทางวัจนภาษา ได้แก่ การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ การอ้างถึง การใช้อุปลักษณ์ การใช้มุขลบท การใช้คำถาม วาทศิลป์ การกล่าวเกินจริง การใช้สัทพยางค์และการยืนยันด้วยคำสัมภาษณ์ของดารารหรือผู้มีชื่อเสียง (2) กลวิธีทางอวัจนภาษา ได้แก่ การใช้ภาพและสีประกอบโฆษณา กลวิธีทางภาษาดังกล่าวมีบทบาทในการประกอบสร้างอุดมการณ์ว่า ผู้ชายต้องมีรูปลักษณ์ที่ดูดีอย่างไม่มีที่ติ ผู้ชายต้องมีบทบาทในพื้นที่สาธารณะ ผู้ชายต้องเป็นสุภาพบุรุษและเรื่องเพศเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตผู้ชาย ทั้งนี้วาทกรรมโฆษณานำเสนอว่าสินค้าและบริการเป็นตัวช่วยที่ดีที่จะทำให้ผู้ชายเป็นผู้ชายที่สมบูรณ์แบบได้

จากการประมวลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดอุดมการณ์ในศาสตร์อื่น ๆ นั้น จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนนั้นมีอิทธิพลในการสร้างหรือเปลี่ยนแปลงความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของคนในสังคมตลอดจนผลิตซ้ำและถ่ายทอดอุดมการณ์บางประการให้ผู้รับสารได้โดยอาศัย “ภาษา” ดังนั้นภาษาที่พบในสื่อมวลชนจากงานวิจัยข้างต้นที่นำเสนออาจไม่ได้นำเสนอเพียงแต่ความจริงเสมอไป บางครั้งความจริงอาจถูกบิดเบือนจากอำนาจของสื่อได้เช่นเดียวกับการพยายามสอดแทรกหรือยัดเยียดทัศนคติให้กับคนในสังคมผ่านสื่อมวลชนประเภทนิตยสาร หนังสือพิมพ์ เพลงปลุกใจ ฯลฯ โดยที่ผู้อ่านก็อาจไม่ได้ตระหนักถึงบทบาทของสื่อในข้อนี้ก็เป็นได้ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าอุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาอาจมีการสอดแทรกและสร้างค่านิยมผ่านสื่อมวลชนได้เช่นกัน

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาข้างต้นเป็นการนำแนวคิดเรื่องอุดมการณ์มาใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยที่ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้เช่นกัน ด้วยผู้วิจัยเห็นว่า “ภาษา” เป็นเครื่องมือสำคัญในการนำเสนออุดมการณ์และวาทกรรมสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาทางด้านภาษาหรือการศึกษาในศาสตร์อื่น ๆ ส่วนแต่มีความเกี่ยวข้องกับ “ภาษา” ทั้งสิ้น ดังจะเห็นได้ว่าภาษากับอุดมการณ์มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดดังที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ 4.1 ดังนั้นการศึกษาเรื่องอุดมการณ์จะช่วยให้เราได้ตระหนักและเข้าใจปรากฏการณ์ทั้งหลายที่เกิดขึ้นในสังคมได้ชัดเจนและลึกซึ้งมากขึ้น ทั้งนี้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ในศาสตร์อื่น ๆ ที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงเห็นถึงประโยชน์และความเกี่ยวข้องในการนำมาเป็นแนวทางเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบการนำเสนออุดมการณ์ในลักษณะของภาษาลาวในนิตยสารลาวสมัยใหม่ต่อไป

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานิตยสาร

ก่อนจะกล่าวถึงเรื่องของนิตยสาร ผู้วิจัยจะเกริ่นนำเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสื่อสังคม (media and society) ก่อนเพื่อให้เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับนิตยสารได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น

สื่อสารมวลชนนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเพราะทำหน้าที่นำเสนอข่าวสารต่อมวลชน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการต่อยอดอุดมการณ์ความเชื่อบางอย่างให้ดำรงอยู่ สื่อมวลชนมีบทบาทมากต่อการรับรู้และเข้าใจโลกของคนในสังคม สื่อมวลชนจึงมีส่วนสำคัญช่วยให้เราสร้างโลกแห่งความเป็นจริงได้ง่ายยิ่งขึ้น

สจิวต ฮอลล์ (Hall, 1999: 271) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายหลักของการปฏิบัติการของสื่อ คือ การผลิตและถ่ายทอดอุดมการณ์ และชี้ให้เห็นว่า อุดมการณ์สามารถก่อตัวและกลายเป็นสิ่งที่ยืนยง โดยผ่านกระบวนการในการผลิตซ้ำจากสถาบันต่าง ๆ ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนจะทำหน้าที่นี้ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด และทำให้อุดมการณ์ถ่ายทอดไปสู่มวลชนอย่างแท้จริง

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานิตยสาร พบว่ามีผู้ให้ความสนใจศึกษาไว้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทางภาษาไทย ผู้วิจัยจึงนำมาแสดงและอภิปรายให้เห็น 2 ประเด็น คือ

2.3.1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานิตยสารในภาษาไทย

2.3.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานิตยสารในศาสตร์ อื่น ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานิตยสารในภาษาไทย

งานวิจัยที่นำมาศึกษาด้านภาษาไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับนิตยสารศึกษา ได้แก่งานวิจัยของ กาญจนา ถาวร (2531) ยายา ลิวเจริญชัย (2548) เพิ่มทิพย์ บัวเพ็ชร์ (2549) สุทธาทิพย์ อร่ามศักดิ์ (2551) นพวัฒน์ สุวรรณช่าง (2553) และภัทร์ศรียรรอง สังข์รุ่ง (2558) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

งานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทยซึ่งปรากฏในนิตยสารของกาญจนา ถาวร (2531) โดยงานวิจัยเรื่องนี้ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย ซึ่งปรากฏในนิตยสาร 10 ชื่อเรื่อง ที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนิยมอ่านพิมพ์จำหน่ายตั้งแต่เดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ.2529 ได้แก่ ขวัญเรือน สตรีสาร กุลสตรี แพรว ดิฉัน ลลนา สกุลไทย ฟ้ามืองทอง สาวสยามและฟ้ามืองไทย

ผลการวิจัยพบว่านิตยสารทั้ง 10 ชื่อเรื่อง เสนอเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย เกี่ยวกับวรรณกรรมปัจจุบันมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือหลักภาษาและวรรณคดีมรดกตามลำดับ ส่วนเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย ในรูปของนวนิยายมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ การให้ผู้อ่านเขียนเรื่องส่งมา และบทกวีตามลำดับซึ่งการนำเสนอเนื้อหาส่วนใหญ่มีเนื้อที่มากกว่า 24 ตารางนิ้วและมีภาพประกอบเป็นภาพขาวดำแรงงามมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือภาพถ่ายขาวดำและภาพขาวดำลายเส้นตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยของยายา ลิวเจริญชัย (2548) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาษาไทยในนิตยสารเช่นกัน ซึ่งศึกษาในเรื่องการศึกษาเชิงปริศนาวิเคราะห์แบบทดสอบในนิตยสารไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างของปริศนาแบบทดสอบในนิตยสารไทยและกลวิธีทางภาษาในการชี้แนะผู้อ่านในปริศนาแบบทดสอบในนิตยสารไทย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้จากแบบทดสอบในนิตยสารไทย 6 ชื่อ ได้แก่ นิตยสารพลอยแกลมเพชร เรื่องผู้หญิง ไอซ์ เธอกับฉัน เดอะบอย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544-2545 และแอมเบอร์เกอร์ตั้งแต่ปี พ.ศ.2545-2546 โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง ได้แบบทดสอบในนิตยสารไทยชื่อ 12 ฉบับ รวมข้อมูลแบบทดสอบทั้งสิ้น 72 ปริศนา

จากการศึกษาภาพรวมและบริบทของแบบทดสอบในนิตยสารไทยตามกรอบ SPEAKING ของ HYMES พบว่า แบบทดสอบในนิตยสารไทยมิได้เป็นเพียงชุดคำถามคำตอบและไม่ได้มีลักษณะของเกมที่สนุกสนานเท่านั้น แต่แบบทดสอบมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านรู้หรือเข้าใจประเด็นที่แบบทดสอบนำเสนอพร้อมทั้งนำเสนอคำแนะนำหรือวิธีแก้ไขปรับปรุงบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับผู้อ่านอีกด้วย ในส่วนของการศึกษาเรื่องโครงสร้างของแบบทดสอบพบว่าแบบทดสอบมีโครงสร้างกระสวนปัญหาทางแก้ไข โดยโครงสร้างนี้จะนำเสนอสถานการณ์ที่เป็นปัญหาให้กับผู้อ่าน นำผู้อ่านไปสู่ความสงสัยในพฤติกรรมของตน และกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความปรารถนาที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อให้มีพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

ผลการศึกษารื่องกลวิธีทางภาษาในการชี้้นำผู้อ่านในปริเฉทแบบทดสอบ พบว่า ผู้เขียนใช้กลวิธีทางภาษาในการชี้้นำผู้อ่านทั้งสิ้น 5 กลวิธี แบ่งเป็นกลวิธีการชี้้นำ 3 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการใช้รูปประโยคคำสั่ง กลวิธีการใช้คำแสดงเจตนาในการชี้ นำ กลวิธีการใช้คำกริยา “เตือน” และ กลวิธีเสริมการชี้ นำ 2 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีโน้มน้าวใจ และกลวิธีความสุภาพ

นอกจากนี้แบบทดสอบได้นำเสนออุดมการณ์/อุดมทรรศน์ 3 เรื่อง ได้แก่ อุดมการณ์/อุดมทรรศน์ว่าด้วยคุณสมบัติของผู้หญิงที่ผู้ชายปรารถนา อุดมการณ์/อุดมทรรศน์ว่าด้วยความสมดุลระหว่างการเป็นผู้ให้และผู้รับ และอุดมการณ์/อุดมทรรศน์ว่าด้วยความเป็นคนโดยสมบูรณ์

งานวิจัยของเพ็ญทิพย์ บัวเพชร (2549) ได้กล่าวถึงกลวิธีเช่นกันคือเรื่อง กลวิธีการนำเสนอบุคคลในบทสัมภาษณ์ผู้มีชื่อเสียงในนิตยสารภาษาไทยสำหรับผู้หญิง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างและองค์ประกอบของบทสัมภาษณ์ผู้มีชื่อเสียงในนิตยสารสำหรับผู้หญิงและเพื่อศึกษา กลวิธีการนำเสนอบุคคลให้น่าประทับใจจากคำให้สัมภาษณ์ในบทสัมภาษณ์ผู้มีชื่อเสียงในนิตยสารสำหรับผู้หญิง ผลการวิจัยพบว่า บทสัมภาษณ์ผู้มีชื่อเสียงในนิตยสารสำหรับผู้หญิงมีโครงสร้างทั้งหมด 4 ส่วน ได้แก่ บทนำ ส่วนเชื่อมต่อบทนำกับเนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องและสรุป โดยมีองค์ประกอบ 2 อย่าง ได้แก่ องค์ประกอบที่เป็นรูปภาพและที่ไม่ใช่รูปภาพซึ่งได้แก่รูปภาพ การใช้สีและขนาดตัวอักษร ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างกับองค์ประกอบทำหน้าที่ 3 ประการ ได้แก่ การอธิบายเนื้อเรื่อง การนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์ และการโฆษณาแฝง

การนำเสนอตนเองให้น่าประทับใจจากคำให้สัมภาษณ์ประกอบด้วยกลวิธีทางภาษา 2 ประการ ได้แก่ การนำเสนอภาพด้านดีของตนเอง ประกอบกลวิธีทางภาษา 4 กลวิธี ได้แก่ 1. การกล่าวคำชม ซึ่งจำแนกออกเป็น การชมตัวเอง การชมสมาชิกในครอบครัว การชมครูอาจารย์และการชมเพื่อนร่วมงาน 2. การเลือกแสดงทัศนคติเฉพาะในด้านดี 3. การแสดงเป้าหมายในอนาคต 4. การแสดงความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกน้อง และการนำเสนอแบบปกป้องตนเอง ประกอบด้วย กลวิธีทางภาษา 3 กลวิธี ได้แก่ 1. การใช้เรื่องเล่าเพื่อให้เหตุผลในการพูดถึงข้อเสียของตนเองซึ่งจำแนกออกได้เป็นการแก้ตัว การขอโทษ และการปฏิเสธข้อกล่าวหา 2. การใช้เรื่องเล่าเพื่อกล่าวโทษสิ่งอื่น 3. การใช้เรื่องเล่าเพื่อแสดงอำนาจ ซึ่งจำแนกออกเป็นการดูและการออกคำสั่ง

ผลการวิจัยพบว่า แม้จะมีทั้งการใช้กลวิธีการนำเสนอภาพด้านดีของตนเองและการนำเสนอแบบปกป้องตนเอง แต่พบการนำเสนอภาพด้านดีของตนเองมากถึง 81.34% ในขณะที่การนำเสนอแบบปกป้องตนเองพบเพียง 18.66% แสดงให้เห็นว่ากลวิธีการนำเสนอภาพด้านดีของตนเองเป็นกลวิธีที่นิยมใช้มากในการนำเสนอบุคคลในบทสัมภาษณ์ผู้มีชื่อเสียงในนิตยสารภาษาไทยสำหรับผู้หญิง

นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยของสุทธาทิพย์ อร่ามศักดิ์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องกลวิธีการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจในคอลัมน์หมวดแพชั่นในนิตยสาร SPICY พ.ศ. 2549 วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจในคอลัมน์หมวดแพชั่นในนิตยสาร SPICY ปี 2549 ผลการวิจัยพบว่า คอลัมน์แพชั่น นิตยสาร SPICY มีกลวิธีการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจ 2 กลวิธี คือ กลวิธีการใช้คำเพื่อโน้มน้าวใจ และกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจ

ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการใช้คำเพื่อโน้มน้าวใจ แบ่งออกเป็น กลวิธีการใช้คำตั้งชื่อเรื่อง และกลวิธีการใช้คำในเนื้อเรื่องกลวิธีการใช้คำตั้งชื่อเรื่องพบกลวิธีเด่น 2 กลวิธี คือ กลวิธีการใช้คำระบุประเภท และกลวิธีการใช้คำขยายเพื่อโน้มน้าวใจ กลวิธีการใช้คำระบุประเภท ประกอบด้วย การใช้คำระบุประเภท ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ การใช้คำระบุประเภทเครื่องแต่งกาย การใช้คำระบุโอกาส การใช้คำระบุรูปแบบแฟชั่น การใช้คำระบุสี และการใช้คำระบุกลุ่มเป้าหมาย กลวิธีการใช้คำขยายเพื่อโน้มน้าวใจนั้น ประกอบด้วยการใช้คำขยาย 3 ประเภท คือ การใช้คำขยายที่ระบุลักษณะพึงประสงค์ของกลุ่มเป้าหมาย การใช้คำขยายที่ระบุลักษณะพึงประสงค์ของเครื่องแต่งกาย และการใช้คำขยายที่โยงผู้อ่านเข้ากับบุคคลที่มีชื่อเสียง

ส่วนกลวิธีการใช้คำในส่วนของเนื้อเรื่อง พบกลวิธีเด่น 2 กลวิธี คือ กลวิธีการใช้คำเพื่อสร้างความเป็นกันเองและกลวิธีการใช้คำที่สื่อความหมายในด้านดีของแฟชั่น กลวิธีการใช้คำเพื่อสร้างความเป็นกันเองประกอบด้วย การทับศัพท์ การใช้คำสแลง การใช้คำสรรพนาม และการใช้คำที่เขียนเลียนแบบเสียงพูด ส่วนกลวิธีการใช้คำที่สื่อความหมายในด้านดี ประกอบด้วย การใช้คำระบุคุณสมบัติด้านความทันสมัย การใช้คำระบุคุณสมบัติด้านรสนิยม และการใช้คำระบุคุณสมบัติด้านความคงทนของแฟชั่น ในด้านกลวิธีการใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจพบว่ามีกลวิธีที่น่าสนใจ 7 กลวิธี คือ การใช้ระดับภาษาไม่เป็นทางการ การให้คำแนะนำ การกล่าวอ้างบุคคล การรับรองผล การกล่าวย้าความสำคัญ การเปรียบเทียบ และการใช้จุดจับใจด้านราคา

งานวิจัยเรื่องการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพ ของนพวัฒน์ สุวรรณช่วง (2553) วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพ โดยเก็บข้อมูลจากนิตยสารสุขภาพจำนวน 4 ชื่อ แบบสุ่มเป็นระยะเวลา 2 ปี ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2550 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ.2551

ผลการศึกษาพบว่า บทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพ มี 3 ประเภท แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการโฆษณา ได้แก่ บทโฆษณาสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพ บทโฆษณาสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวกับการป้องกันโรคหรือการส่งเสริมสุขภาพและบทโฆษณาสินค้าหรือบริการทั่วไป ซึ่งบทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพมีการใช้ภาษาโน้มน้าวใจหลากหลาย ดังนี้ การกล่าวถึงสรรพคุณหรือคุณสมบัติของสินค้าหรือบริการ การให้ข้อมูลความรู้ การกล่าวถึงสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ การกล่าวถึงสิ่งที่ยังประสงค์ การใช้คำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์หรือศัพท์เฉพาะ การกล่าวถึง

กระบวนการการทำงานของสินค้าหรือบริการ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ การให้คำแนะนำ การกล่าวอ้าง การระบุกลุ่มเป้าหมาย การใช้จุดจับใจเชิงข่าว การระบุความปลอดภัย และการลดราคาและการให้ของสมนาคุณหรือมีระยะเวลาส่งเสริมการขาย และบทโฆษณาแต่ละประเภทอาจเลือกเน้นใช้กลวิธีการใช้ภาษาโฆษณาแตกต่างกันไป เช่น บทโฆษณาสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพมักใช้การกล่าวถึงสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ บทโฆษณาสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวกับการป้องกันโรคหรือการส่งเสริมสุขภาพมักใช้การกล่าวถึงสิ่งที่พึงประสงค์ และบทโฆษณาสินค้าหรือบริการทั่วไปมักใช้การระบุความปลอดภัย เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบว่า กลวิธีการใช้กลวิธีการใช้ภาษาโน้มน้าวใจยังมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบของบทโฆษณา กล่าวคือ องค์ประกอบส่วนเนื้อความมีการใช้ภาษาโน้มน้าวใจด้วยกลวิธีที่หลากหลายกว่าส่วนพาดหัวและส่วนท้าย ซึ่งการใช้ภาษาโน้มน้าวใจในบทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพที่ปรากฏจะแปรไปตามองค์ประกอบของบทโฆษณา

งานวิจัยของภัทร์ศรียรรอง สังข์รุ่ง (2558) ได้ศึกษาการศึกษาเชิงพหุวิธีในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาพเพื่อสร้างความหมายบนปกนิตยสารภาษาไทย งานวิจัยฉบับนี้ทำการศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และรูปภาพในการสื่อความหมาย บนหน้าปกนิตยสาร “แพรว” จำนวน 24 ฉบับ วิเคราะห์การใช้ภาษาโดย ทฤษฎีไวยากรณ์เชิงระบบและหน้าที่ (Systemic Functional Linguistics) และการวิเคราะห์การสร้างความหมายแบบพหุวิธี (Multimodal Analysis) ศึกษารูปแบบของการผสมผสานของภาษาบนพื้นฐานของการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการผสมผสานภาษา และสืบค้นว่ารูปภาพและภาษาทำงานร่วมกันอย่างไรในการสื่อความหมาย ผ่านแนวคิดการวิเคราะห์การสร้างความหมายแบบพหุวิธี

โดยผลการศึกษาพบว่าหน้าปกนิตยสารแพรว สื่อความหมายในสามระดับ คือ ระดับวาทอรรถศาสตร์ (discourse semantics) ระดับวากยไวยากรณ์ (lexico-grammar) และระดับการแสดงผล (display) แต่ละระดับพบว่ามีการใช้ภาษา การผสมผสานของภาษาและการสร้างความหมายร่วมระหว่างรูปภาพและภาษา เป็นแหล่งของความหมาย ในระดับวาทอรรถศาสตร์ (discourse semantics) พบว่ามีการใช้การให้รายละเอียด (elaboration) และการแผ่ความหมาย (extension) สำหรับความหมายด้านการคงเนื้อความ (textual meaning) ในขณะที่การพ้องความหมาย (synonymy) และการกล่าวซ้ำ (repetition) มีการใช้มากที่สุดสำหรับความหมายด้านประสบการณ์และการรับรู้ (experiential meaning) ซึ่งเป็นโครงสร้างที่การผสมผสานของภาษาเกิดขึ้นมากที่สุดด้วย มีการใช้การเชื่อมโยงความหมายระหว่างภาษาและภาพ (lexico-image cross referencing) 25 ครั้ง ส่วนมากเกิดระหว่างรูปภาพบนปกและคำอธิบายของหัวเรื่องหลัก ในระดับวากยไวยากรณ์ (lexico-grammar) ภาษาถูกแสดงออกมาในรูปแบบของส่วนเติมเต็ม (complement) ในโครงสร้างมาลา (mood structure) หรือความหมายระหว่างบุคคล

(interpersonal meaning) เป้าหมาย (goal) ในโครงสร้างกรรม (transitivity structure) หรือความหมายด้านประสบการณ์และการรับรู้ (experiential meaning) และสาระรอง (rheme) ในโครงสร้างสาระหลักสาระรอง (theme structure) หรือความหมายด้านการคงเนื้อความ (textual meaning) ซึ่งเป็นโครงสร้างที่การผสมผสานของภาษาเกิดขึ้นอีกเหมือนกัน สัญลักษณ์ (semiotic metaphor) เกิดขึ้น 26 ครั้ง โดยส่วนใหญ่เกิดระหว่างรูปภาพบนปกและส่วนของหัวเรื่องหลัก ในระดับการแสดงผล (display) นั้น แบบอักษร (typeface) และสีถูกเลือกเพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (unity) หรือความหมายด้านการคงเนื้อความ (textual meaning) ในขณะที่ขนาดตัวอักษรเป็นตัวเลือกหลัก ๆ สำหรับสร้างจุดเด่น (saliency) หรือความหมายระหว่างบุคคล (interpersonal meaning) ส่วนความหมายด้านประสบการณ์และการรับรู้ (experiential meaning) ตั้งอยู่บนการใช้ความหมายตรง (denotation) และความหมายแฝง (connotation) พบว่าความหมายตรง (denotation) ถูกใช้ในการเล่าเรื่องราว โฆษณา และสร้างโครงหลัก (theme) ของหน้าปกและนิตยสารความหมายแฝง (connotation) ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับทางเลือกในการใช้ภาษา

ซึ่งภาษาไทยแสดงความเป็นเอกภาพและความเคารพ ส่วนภาษาอังกฤษแสดงถึงความมีรสนิยมที่เป็นสากลและควมมีคุณภาพ การผสมผสานของภาษาในระดับการแสดงผล (display) นี้เป็นรูปแบบของผสมผสานระหว่างภาษาและตัวเขียน (language-script combination) ในแต่ละหัวเรื่อง รูปแบบการผสมผสานที่ใช้บ่อยที่สุดคือภาษาอังกฤษตัวเขียนโรมัน, ภาษาอังกฤษตัวเขียนไทย, ภาษาไทยตัวเขียนไทย (ER, ET, TT) เอกมิตีของการสร้างความหมาย (homospaciality) ปรากฏอยู่ 4 ครั้งระหว่างกราฟิก (graphics) กับส่วนของหัวเรื่องหลัก กราฟิก (graphics) กับหัวเรื่องหลัก และระหว่างการตีกรอบ (encasement) ซึ่งเป็นกราฟิกชนิดหนึ่งกับโฆษณา รูปแบบในสามระดับข้างต้นแสดงให้เห็นว่านิตยสารมีเป้าหมายในการสื่อสารในขณะที่ต้องประหยัดเนื้อที่สร้างความเข้าใจให้ได้มากที่สุด ต้องดูเป็นสากล และยังคงความเป็นไทยและดูไม่เป็นทางการ

งานวิจัยทั้งหมดข้างต้น ศึกษาภาษาโฆษณาในสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสาร ซึ่งผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญในการนำมาเป็นแนวทางเรื่องการศึกษาทฤษฎีทางภาษาที่ใช้ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ เนื่องจากงานวิจัยที่ได้รวบรวมมาข้างต้น เป็นงานวิจัยที่ศึกษานิตยสารในภาษาไทย ทำให้เห็นถึง “ภาษา” และและกลวิธีต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในเนื้อหาของนิตยสาร ไม่ว่าจะวิเคราะห์ภาษาในด้านการใช้รูปภาษาหรือการใช้กลวิธีทางภาษาก็ตาม นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานิตยสารในศาสตร์อื่น ๆ เช่นกัน ดังรายละเอียดต่อไป

2.3.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานิตยสารในศาสตร์อื่น ๆ

งานวิจัยที่นำมาศึกษาด้านศาสตร์อื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับนิตยสารศึกษา ได้แก่ เจิมสิริ เหลืองศุภภรณ์ (2545) กติกา ศรีรักษา (2550) นันทน์ภัส หวังศรีโรจน์ (2552) ญัฐกาญจน์ เฟื่องแก้ว (2552) วิวรรธณี สุขยศ (2552) บุญญรัตน์ มีอิน (2552) อติณัฐ อสีปัญญา (2554) และอมร มงคล แก้วสกุล (2558) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษานิตยสารในศาสตร์อื่น ๆ พบงานวิจัยเรื่อง จินตนาการทางเพศของผู้หญิงผ่านนิตยสารวัยรุ่น ของเจิมสิริ เหลืองศุภภรณ์ (2545) การวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อศึกษาจินตนาการทางเพศของผู้หญิงผ่านนิตยสารวัยรุ่น โดยศึกษานิตยสารวัยรุ่นสำหรับผู้หญิงที่มียอดจำหน่ายสูงสุด จำนวน 2 ชื่อฉบับ คือ เธอกับฉันและ The Boy ที่ออกวางจำหน่ายในปี พ.ศ. 2544 รวมทั้งสิ้น 24 ฉบับ รวมทั้งสัมภาษณ์วัยรุ่นผู้อ่านนิตยสาร

ผลการวิจัยพบว่า 1. นิตยสารวัยรุ่นมีการนำเสนอจินตนาการทางเพศในแบบวจนภาษา ที่ผ่านระดับของจินตนาการทางเพศแบบชัดเจน และแอบแฝง และแบบอวัจนภาษาที่แสดงผ่านภาพถ่าย ภาพวาด การใช้สี และสัญลักษณ์ การวิเคราะห์จินตนาการทางเพศในเนื้อหาของนิตยสารพบว่า มีลักษณะของจินตนาการทางเพศในเนื้อหาเกี่ยวกับความรักแพชชั่นและความงาม เรื่องราวส่วนตัว/ภายในบ้าน ดนตรียอดนิยม และเนื้อหาที่ไม่ปรากฏจินตนาการทางเพศ ซึ่งสะท้อนจินตนาการทางเพศทั้งในบริบทสังคมไทยและสังคมตะวันตก 2. ลักษณะของจินตนาการทางเพศในนิตยสารวัยรุ่น เป็นกลวิธีสร้างความหมายเรื่องเพศของหญิงวัยรุ่น พบว่ามีการสร้างความหมายเรื่องความรัก และมายาคติเรื่องความรักอันแสนหวาน โรแมนติก การมีคู่รักเป็นแพชชั่น ตอกย้ำเรื่องการแต่งงานว่าเป็นจุดหมายสูงสุดสำหรับชีวิตผู้หญิง สร้างความเชื่อความหวังเรื่องความรักว่าขึ้นอยู่กับพรหมลิขิต มีการสร้างความหมายเรื่องเพศสัมพันธ์ โดยการทำให้เรื่องเพศเป็นเรื่องที่เปิดเผยได้ พบความขัดแย้งที่ให้ผู้หญิงกล้าและเก็บเรื่องเพศ ทศนคติเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศที่มากกว่าหนึ่งคน การมีความรัก หรือมีคู่รักที่ซ้ำซ้อน การปรากฏกายของเพศที่สาม มีการสร้างแบบแผนการเป็นผู้หญิงในอุดมคติ และความคาดหวังเกี่ยวกับผู้ชายในอุดมคติ 3. จากการวิเคราะห์เนื้อหาและสัมภาษณ์พบว่านิตยสารวัยรุ่นเป็นพื้นที่ในการสร้างความเห็นพ้อง ทำทนายอุดมการณ์หลักของสังคมไทย และต่อรองเสนอทางเลือกใหม่ในเรื่องการเสนอจินตนาการทางเพศของผู้หญิงวัยรุ่น โดยพบความเห็นพ้องในกลุ่มวัยรุ่นหญิงเรื่องการแต่งกายเซ็กซี่ตามแพชชั่น การมีความรักและคู่รักการมีเพศสัมพันธ์ การเที่ยวกลางคืนในหมู่วัยรุ่น และกลุ่มวัยรุ่นเพศที่สาม ซึ่งความเห็นพ้องในเรื่องเหล่านี้เป็นการทำทนายอุดมการณ์หลักของสังคมไทยในเวลาเดียวกันด้วย โดยได้ข้อสรุปเรื่องนิตยสารวัยรุ่นว่าเป็นพื้นที่ในการต่อรองเสนอทางเลือกใหม่ อันเป็นการประนีประนอมวัยรุ่นและผู้ใหญ่เข้าหากันและยอมรับในเรื่องต่าง ๆ ได้ร่วมกัน

นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยของกตিকা ศรีรักษา (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่องความหมายและกระบวนการสร้างความหมาย “บ้าน” ในนิตยสารบ้านและสวน การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการวิเคราะห์ความหมาย “บ้าน” ศึกษากระบวนการสร้างความหมาย “บ้าน” ในนิตยสารบ้านและสวน และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของความหมาย “บ้าน” ระหว่างนิตยสารบ้านและสวนกับผู้อยู่อาศัย โดยเป็นการศึกษานิตยสารบ้านและสวน จำนวน 44 ฉบับตั้งแต่ปี พ.ศ.2529-2550

ผลการวิจัยพบว่า ความหมายบ้านที่ปรากฏในนิตยสารบ้านและสวน มีความสอดคล้องตามแนวคิดสมัยใหม่ในประเด็นเรื่องความทันสมัย การอยู่ภายใต้ระบบแบบแผน การสนองการใช้งานเพื่อการอยู่อาศัยและความเป็นพื้นที่ส่วนตัว ส่วนแนวคิดหลังสมัยใหม่สอดคล้องในประเด็นการคำนึงถึงสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ความโยยหาอดีต การสนองการใช้งานเชิงสัญลักษณ์เพื่อการสื่อสารและความไม่จำกัดในการเป็นพื้นที่ส่วนตัว ส่วนของปัจจัยหลักที่มีผลต่อกระบวนการสร้างความหมายบ้านคือ สภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ สภาพการเมืองและกระแสการออกแบบจากต่างประเทศ ในส่วนผลของการเปรียบเทียบความหมายบ้านระหว่างนิตยสารบ้านและสวน กับผู้อาศัยคือ ผู้อาศัยได้ให้ความหมายที่คล้อยตามนิตยสารบ้านและสวนนำเสนอ

งานวิจัยเรื่องการสร้างเอกลักษณ์ของนิตยสารกับการเลือกใช้แบบอักษร ของนันทน์ภัส หวังศรีโรจน์ (2552) การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่า การสร้างเอกลักษณ์ของนิตยสารกับการเลือกใช้แบบอักษร แนวคิดในการเลือกใช้แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะในการสร้างเอกลักษณ์ของนิตยสาร และการเลือกใช้แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะของนิตยสารช่วยให้สามารถจดจำนิตยสารได้ดีขึ้น รวมทั้งทำให้ผู้อ่านมีความพึงพอใจมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร การวิจัยนี้ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดในการเลือกใช้แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะของผู้ผลิตนิตยสาร และขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองอ่านนิตยสารที่มีการเลือกใช้แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะและไม่มีลักษณะเฉพาะ มีผู้เข้าร่วมทดลอง 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่มๆละ 30 คน โดยกำหนดให้กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ซึ่งได้อ่านนิตยสารที่มีการเลือกใช้แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะ และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งได้อ่านนิตยสารที่ไม่มีการเลือกใช้แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะ ให้ผู้เข้าร่วมการทดลองทำการทดสอบการระลึกถึงชื่อนิตยสาร และทำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

ผลการวิจัยพบว่า 1. นิตยสารที่มีการจำหน่ายในประเทศไทย มีนิตยสารอยู่ 1 ฉบับที่มีการเลือกใช้แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ นิตยสาร WALLPAPER ฉบับภาษาไทย โดยมีเหตุผลในการเลือกใช้ แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะเนื่องจากต้องการคงเอกลักษณ์ของนิตยสารต้นฉบับภาษาอังกฤษ 2. การเลือกใช้แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะและไม่มีลักษณะเฉพาะส่งผลต่อความจำของผู้อ่าน โดยแบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะมีผลให้ผู้เข้าร่วมการทดลองระลึกถึงชื่อนิตยสารได้มากกว่านิตยสารที่ไม่มีการเลือกใช้แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะอย่างมีนัยสำคัญ 3. การเลือกใช้

แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะและไม่มีลักษณะเฉพาะส่งผลให้ผู้อ่านมีความพึงพอใจในการอ่าน นิตยสารแตกต่างกัน ดังนี้ คือ ผู้อ่านนิตยสารพึงพอใจในเรื่องความยากง่ายในการอ่านจากนิตยสารที่มีการเลือกใช้แบบอักษรที่ไม่มีลักษณะเฉพาะมากกว่านิตยสารที่มีการเลือกใช้แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะ ส่วนแง่ความสนใจในการอ่าน ผู้อ่านนิตยสารพึงพอใจในการเลือกใช้แบบอักษรที่มีลักษณะเฉพาะมากกว่าแบบอักษรที่ไม่มีลักษณะเฉพาะ

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของณัฐกาญจน์ เฟื่องแก้ว (2552) ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การจัดการ และรูปแบบของนิตยสารหัวนอกสำหรับวัยรุ่นหญิง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การจัดการ และรูปแบบของนิตยสารหัวนอกสำหรับวัยรุ่นหญิง โดยใช้วิธีวิจัยแบบวิเคราะห์ เนื้อหานิตยสารหัวนอกสำหรับวัยรุ่นหญิง คือ นิตยสารเซเว่นทีน (SEVENTEEN) และนิตยสารคาวาอิ (Cawaii!) ที่ออกจำหน่ายในปี พ.ศ. 2550 รวมทั้งสิ้น 24 ฉบับ และการสัมภาษณ์เชิงลึกบรรณาธิการบริหารนิตยสารแต่ละชื่อฉบับ

ผลการวิจัยพบว่า นิตยสารหัวนอกสำหรับวัยรุ่นหญิงทั้ง 2 ชื่อฉบับ นิตยสารทั้ง 2 ชื่อฉบับ มีกลยุทธ์การจัดการเหมือนกัน ดังนี้ 1.เลือกนิตยสารหัวนอกที่มีชื่อเสียง ประสบความสำเร็จ และเป็นที่รู้จักของกลุ่มผู้อ่านในตลาดต่างประเทศ 2. ทำสัญญาซื้อลิขสิทธิ์นิตยสารหัวนอก 3. การจัดการเนื้อหา ตรวจสอบความถูกต้องและคัดเลือกโฆษณาให้เหมาะสมกับรูปแบบและกลุ่มเป้าหมายของนิตยสาร มีการแบ่งพื้นที่โฆษณาอย่างชัดเจน 4. จัดการภายในองค์กร แบ่งหน้าที่เป็น 3 ฝ่ายหลัก คือ ฝ่ายโฆษณา กองบรรณาธิการ และฝ่ายศิลป์ 5. การจัดจำหน่าย มีการดูแลจัดจำหน่ายอย่างเป็นระบบ โดยนิตยสารเซเว่นทีน (SEVENTEEN) จ้างบริษัท เพ็ญบุญ เป็นบริษัทดูแลการจัดพิมพ์และจัดจำหน่ายนิตยสาร ส่วนนิตยสารคาวาอิ (Cawaii!) เป็นผู้ผลิตสิ่งพิมพ์ขนาดใหญ่ มีโรงพิมพ์เอง คือ บริษัท สยามสปอร์ต 6. มีการจัดการเว็บไซต์ เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้รวดเร็วยิ่งขึ้นและสร้างชุมชนออนไลน์ โดยเนื้อหาในเว็บไซต์เป็นส่วนเสริมจากเนื้อหาในเล่มนิตยสาร สำหรับรูปแบบเนื้อหาของนิตยสารทั้ง 2 ชื่อฉบับมีการนำเสนอรูปแบบเนื้อหาที่แตกต่างกัน คือ นิตยสารเซเว่นทีน (SEVENTEEN) ได้รับลิขสิทธิ์มาจากประเทศสหรัฐอเมริกา มีเนื้อหาไทย 90% เนื้อหาลิขสิทธิ์เพียง 10% การนำเสนอหน้าปกเป็นปกจากประเทศลิขสิทธิ์เท่านั้น มีสัดส่วนโฆษณา 30% จากเนื้อหาทั้งหมด และมีราคา 80 บาท ส่วนนิตยสารคาวาอิ (Cawaii!) ได้รับลิขสิทธิ์มาจากประเทศญี่ปุ่น มีเนื้อหาไทยเพียง 30% เนื้อหาลิขสิทธิ์ 70% การนำเสนอหน้าปกมีทั้งปกลิขสิทธิ์และปกในประเทศไทย สัดส่วนโฆษณา 20% จากเนื้อหาทั้งหมดและมีราคา 75 บาท ซึ่งรูปแบบเนื้อหาของนิตยสารเป็นตัวกำหนดตลาดเป้าหมายของนิตยสาร

งานวิจัยเรื่องนิตยสารซีเครีตกับการสื่อสารเพื่อส่งเสริมสุขภาวะทางจิตวิญญาณ ของ วรรรณิ สุขยศ (2552) การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์กร นโยบาย อุดมการณ์ในการผลิต นิตยสาร และการจัดการด้านการตลาดของนิตยสาร Secret เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอเนื้อหา ธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับการ สื่อสารสุขภาวะทางจิตวิญญาณในนิตยสาร Secret และเพื่อศึกษาการ เปิดรับ ความพึงพอใจ และการ ใช้ประโยชน์ของผู้รับสารหลังจากที่ได้่านนิตยสาร Secret ผู้วิจัยจึง เลือกรวบรวมข้อมูลจาก การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและคณะผู้จัดทำนิตยสารซีเครีต และ การวิเคราะห์เนื้อหาในนิตยสารซีเครีต ตั้งแต่เดือนมกราคม 2552 ถึงเดือนธันวาคม 2552 รวมถึงการ วิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามทั้ง คำถามปลายปิด และคำถามปลายเปิด เพื่อถามทัศนคติของ ผู้อ่านนิตยสารซีเครีตที่มีต่อเนื้อหาในนิตยสารซีเครีตมาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการ วิจัยครั้งนี้

จากการศึกษาในส่วนของการสัมภาษณ์ผู้บริหารและคณะผู้จัดทำนิตยสารซีเครีต พบว่า นิตยสารซีเครีตเป็นองค์กรที่มีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน ในส่วนของนโยบายทางผู้บริหาร บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) จะเป็นฝ่ายกำหนดทิศทางของนิตยสาร การลงโฆษณา และนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับนิตยสารซีเครีต ในส่วนของบรรณาธิการ กอง บรรณาธิการ ช่างภาพ และ กราฟฟิกดีไซน์ จะรับผิดชอบในส่วนของภาพประกอบและเนื้อหา ตลอดจนการจัดวางคอลัมน์และ ภาพประกอบในทุกคอลัมน์ของนิตยสารซีเครีต ในส่วนของการตลาด ของนิตยสารซีเครีตก็มีการรูปแบบ จัดการการตลาดใกล้เคียงกับนิตยสารเล่มอื่น ๆ

ในส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหาในนิตยสารซีเครีตทั้ง 24 ฉบับ พบว่า เนื้อหาใน นิตยสารซีเครีต ได้มีการนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจิตวิญญาณจากเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ทั้งหมด 17 เกณฑ์มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. ความสุข 2.ความรัก 3.ศีลธรรมของชีวิต 4.ความดีงามและ ความทุกข์ 5.สติ และมี การนำเสนอประเภทของโฆษณาในนิตยสารซีเครีตมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1.โฆษณาเกี่ยวกับ องค์กร และบริษัทห้างร้านต่าง ๆ 2.โฆษณาเกี่ยวกับสุขภาพและอาหาร 3. โฆษณาเกี่ยวกับความสวย ความงาม ในส่วนของการวิเคราะห์ผลแบบสอบถามจากผู้อ่านนิตยสาร ซีเครีตจำนวน 200 คน พบว่า มีการเปิดรับ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์หลังจากที่ได้่าน นิตยสารซีเครีตในระดับที่มากและให้ ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่านิตยสารซีเครีตสามารถส่งเสริมสุขภาวะ ทางจิตวิญญาณของผู้อ่านได้จริง

นอกจากนี้ยังมีงานของบุญญารัตน์ มีอิน (2552) ได้ศึกษาเรื่องเงื่อนไขทางด้าน ลิขสิทธิ์ กระบวนการผลิต และกลยุทธ์การตลาด ของนิตยสารเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย ศึกษาเงื่อนไขทางด้านลิขสิทธิ์ กระบวนการผลิตและกลยุทธ์การตลาด ของนิตยสารเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย โดยอาศัยการสัมภาษณ์เชิงลึกและจากการศึกษานิตยสารเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาพบว่า ในด้านเงื่อนไขลิขสิทธิ์ สมาคมเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ซึ่งเป็นเจ้าของนิตยสารเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก นั้น มีเงื่อนไขลิขสิทธิ์ที่เข้มงวดมาก โดยก่อนที่จะมีการซื้อขายลิขสิทธิ์ก็ได้มาตรวจสอบคุณภาพของ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทที่ติดต่อขอซื้อลิขสิทธิ์ว่า สามารถผลิตนิตยสารได้ตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ หลังจากซื้อขายลิขสิทธิ์ให้แล้วก็มีเงื่อนไขในด้านการผลิตที่ต้องปฏิบัติตาม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านมั่นใจในคุณภาพของนิตยสาร และเป็นการรักษาชื่อเสียงที่มีมายาวนานกว่า 122 ปี เงื่อนไขลิขสิทธิ์ที่เข้มงวดมีผลต่อกระบวนการผลิตของนิตยสารเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย ทั้งในด้านของต้นฉบับ การจัดวางเลย์เอาต์ และการพิมพ์ ซึ่งทางกองบรรณาธิการไทยต้องคอยตรวจสอบความถูกต้องทั้งในด้านของเนื้อหาและตัวเล่มนิตยสาร เพราะทางฉบับแม่จะสุ่มตรวจคุณภาพของนิตยสารเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย ทุกปี โดยการว่าจ้างคนไทยในสหรัฐอเมริกาเป็นผู้อ่าน ทางด้านการตลาดนิตยสารเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย ได้นำส่วนประสมการตลาดมาใช้เพื่อดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสมกับนิตยสาร

นอกจากนี้ยังใช้เว็บไซต์เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการให้ผู้สนใจเข้ามาติดตามเรื่องราวโดยย่อของสารคดีประจำเดือน ดาวนโหลตภาพ หรือสมัครสมาชิกออนไลน์ ซึ่งแนวโน้มในอนาคตเว็บไซต์จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นทั้งต่อผู้จัดทำและผู้อ่าน เพราะเป็นช่องทางการสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย

งานวิจัยเรื่องโลกาภิวัตน์ของประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมในนิตยสารผู้หญิง ของอดิษฐ์ อสีปัญญา Z2554) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอเนื้อหาสิ่งแวดล้อมที่ปรากฏในนิตยสารผู้หญิง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเสนอและรูปแบบของโลกาภิวัตน์ทางการสื่อสาร โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือนิตยสารผู้หญิงจำนวน 4 ฉบับ แบ่งเป็นนิตยสารหัวนอกคือ นิตยสารแมรี แคลร์ และนิตยสารมาตาม พิกาโร และนิตยสารหัวใน คือนิตยสารกุลสตรี และนิตยสารสุดสัปดาห์

ผลการวิจัยพบว่า 1. นิตยสารผู้หญิงหัวนอกและนิตยสารผู้หญิงหัวใน มีความแตกต่างกันในเรื่องของรูปแบบของการผลิต โดยนิตยสารหัวนอกจะได้รับข้อมูลจากนิตยสารต้นฉบับเพื่อนำมาแปลเป็นภาษาไทย ส่วนนิตยสารหัวใน เนื้อหาสิ่งแวดล้อมทั้งหมดในเล่ม จะถูกสร้างสรรค์ขึ้นเองโดยนักเขียนประจำกองบรรณาธิการ 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเสนอเนื้อหาสิ่งแวดล้อมของนิตยสารทั้ง 4 ฉบับคือ นโยบายองค์กร นโยบายเนื้อหาของกองบรรณาธิการ การวางตัวของนิตยสาร และแหล่งที่มาของเนื้อหา 3. นิตยสารผู้หญิง 3 ฉบับ คือแมรี แคลร์, มาตาม พิกาโร และกุลสตรี มีรูปแบบของโลกาภิวัตน์ทางการสื่อสารที่ไม่แตกต่างกัน คือมีรูปแบบทางการสื่อสารแบบโลกาภิวัตน์ (Globalization) ผสมผสานกับการทำให้เป็นท้องถิ่น (Localization) ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ในขณะที่นิตยสารสุดสัปดาห์ มีรูปแบบทางการสื่อสารแบบทำให้เป็นท้องถิ่น (Localization) มากกว่า

รูปแบบทางการสื่อสารประเภทอื่น ๆ ส่วนรูปแบบทางการสื่อสารแบบโลกาเทศาภิวัตน์ (Glocalization) มีปรากฏน้อยที่สุดในจำนวนรูปแบบทางการสื่อสารทั้งหมด

อีกทั้งงานวิจัยของอมร มงคลแก้วสกุล (2558) เรื่องการปรับตัวของนิตยสารตกแต่งบ้านในยุคหลอมรวมสื่อ การวิจัยเรื่องการปรับตัวของนิตยสารตกแต่งบ้านในยุคหลอมรวมสื่อ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบต่อการเกิดขึ้นของสื่อใหม่หลายประเภทที่มีต่อนิตยสารตกแต่งบ้าน และการปรับตัวต่อพฤติกรรมกรรมการเสพสื่อของกลุ่มผู้อ่านนิตยสารตกแต่งบ้านที่เปลี่ยนไป โดยหันไปเสพสื่อในรูปแบบดิจิทัล และสื่อออนไลน์มากขึ้น อันส่งผลกระทบต่อรายได้ของนิตยสารตกแต่งบ้านทั้งรายได้จากการขายเล่มนิตยสาร และรายได้จากการขายหน้าโฆษณาภายในเล่ม

โดยในงานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยในการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลในแวดวงนิตยสารตกแต่งบ้านจำนวน 10 คน ซึ่งสามารถสรุปผลของการปรับตัวของนิตยสารตกแต่งบ้านในยุคหลอมรวมสื่อ ที่จะสามารถทำให้นิตยสารตกแต่งบ้านยังดำรงอยู่ และประสบความสำเร็จ ได้แก่ การปรับโครงสร้างองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ การมองหาจุดเด่นของสื่อใหม่เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การใช้คุณค่าของหัวนิตยสารให้เกิดข้อได้เปรียบ และการสร้างเนื้อหาที่ดีควบคู่ไปกับการนำเสนอที่เข้ากับยุคสมัย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานิตยสารในศาสตร์อื่น ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ใช้แบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์เจาะลึกทางการตลาดและการโน้มแนวโน้มชักจูงใจผู้อ่าน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มองเห็นความสำคัญของงานวิจัยสามารถนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาภาษาโฆษณาและองค์ประกอบของนิตยสารรวมถึงองค์ประกอบของบทโฆษณาต่าง ๆ อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยเหล่านี้ยังไม่ได้วิเคราะห์ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวเนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า นอกจากการวิเคราะห์นิตยสารที่กล่าวมาข้างต้น ยังมีนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่ยังไม่มีการนำมาถ่ายทอดอุดมการณ์ทางสังคมและกลวิธีทางภาษามากเท่าที่ควร ดังนั้น งานวิจัยนี้ นอกจากจะวิเคราะห์ปฏิบัติการทางภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่แล้วก็จะเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษากับอุดมการณ์ทางสังคมที่แฝงอยู่ในเนื้อหาของนิตยสารลาวสมัยใหม่ด้วย

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาประเด็นสังคมลาว

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับประเด็นสังคมลาวในด้านสื่อมวลชน โดยพบงานวิจัยที่เกี่ยวกับประเด็นสังคมลาวที่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และหาข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อมวลชนในสังคมลาว

ในงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับประเด็นสังคมลาวที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหาในนิตยสารลาวทั้ง 3 ฉบับคือ นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจและนิตยสารมหาชน ซึ่งพบงานวิจัยจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของจิตรภรณ์ วันสพงศ์ (2539) ทองปาน สมพะวง (2542) วิภา อุดมฉันท (2543) ลำพอง คัญทะลีวัน (2551) และไพบวัน บุนทะวง (2556) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

งานวิจัยของจิตรภรณ์ วันสพงศ์ (2539) ได้ศึกษาเรื่องชาติพันธุ์นิยมในการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับประเทศลาว ในหนังสือพิมพ์ไทย การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวความคิดชาติพันธุ์นิยมที่สะท้อนอยู่ในเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ไทย โดยใช้ภาพลักษณ์ของประเทศลาวและชาวลาวเป็นกรณีศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์และแบบฉบับของประเทศลาวและชาวลาวในหนังสือพิมพ์ไทยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

การวิจัยใช้แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาซึ่งศึกษาจากตัวอย่างหนังสือพิมพ์ไทยในรอบ 10 ปี คือ ไทยรัฐและสยามรัฐ ผลการวิจัยพบว่า ปริมาณการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับประเทศลาวนั้น ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ด้านความสัมพันธ์ไทย-ลาว ปีที่มีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับลาวมากที่สุดคือปี พ.ศ.2531 ซึ่งเป็นปีที่เกิดเหตุการณ์สงครามพิพาทชายแดน รองลงมาคือปีพ.ศ. 2532 อันเป็นช่วงเวลาที่ยกกับลาวฟื้นฟูความสัมพันธ์ และปีพ.ศ.2537 ซึ่งเป็นปีที่มีการสร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาว

หนังสือพิมพ์ตัวอย่างทั้งสองฉบับ นำเสนอภาพลักษณ์ของลาวที่เป็นลบมากกว่าที่เป็นบวก คือ เสนอภาพลักษณ์ที่เป็นลบถึงร้อยละ 33.54 และเสนอภาพลักษณ์ที่เป็นบวก 33.46 โดยในช่วงปี พ.ศ.2528-2532 ภาพลักษณ์ด้านลบปรากฏน้อยกว่าภาพลักษณ์ด้านบวก ส่วนปีพ.ศ.2533-2537 ภาพลักษณ์ของลาวจะเป็นบวกมากกว่าลบ

จากการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรมีอิทธิพลต่อการนำเสนอภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทยให้เป็นบวกมากขึ้นคือ สถานการณ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยและลาวแต่ภาพลักษณ์ลบบางอย่างก็ถูกหนังสือพิมพ์ไทยตอกย้ำอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งให้เห็นว่าแนวคิดชาติพันธุ์นิยมก็มีอิทธิพลต่อการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับประเทศลาวในหนังสือพิมพ์ไทย โดยมีแนวคิดชาตินิยมสะท้อนออกมาในเนื้อหาข่าวเป็นบางช่วง และสนับสนุนแนวคิดชาติพันธุ์นิยมในการสร้างภาพลักษณ์ที่เป็นลบให้กับประเทศลาว

จะเห็นได้ว่างานวิจัยเรื่องนี้ได้นำเสนอความเป็นชาตินิยมผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์ของไทยผ่าน “ภาษา” เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของทั้งสองประเทศผ่านช่วงปี พ.ศ. ที่เกิดภาพลักษณ์ด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำวิจัยเรื่องนี้มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์อุดมการณ์ทางสังคมที่สะท้อนผ่านภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่เช่นเดียวกัน เนื่องจากนิตยสารลาวสมัยใหม่ได้ถือกำเนิดมาจากหนังสือพิมพ์ลาวมาก่อนเช่นกัน ดังนั้นการนำเสนอภาพลักษณ์ความเป็นชาตินิยมอาจมีส่วนที่คล้ายคลึงกับงานวิจัยเรื่องนี้ก็เป็นได้

นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยเรื่องการศึกษาพัฒนาการของระบบสื่อสารมวลชนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ค.ศ. 1950-1997 ของทองปาน สมพะวง (2542) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใจพัฒนาการ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระบบสื่อสารมวลชนลาวในระหว่างปี ค.ศ. 1950-1997 และแนวโน้มของระบบสื่อสารมวลชนลาวในอนาคต โดยใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีระบบ ทฤษฎีองค์กร ทฤษฎีอำนาจนิยม ทฤษฎีสื่อมวลชนโซเวียตและทฤษฎีสื่อเพื่อการพัฒนา วิธีการวิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า ระบบการสื่อสารมวลชนลาวกำเนิดเกิดขึ้นจากความเรียกร้องต้องการของผู้นำทางการเมืองในแต่ละยุคสมัย โดยมีการพัฒนาดังนี้ ในยุคที่หนึ่งระบบสื่อสารมวลชนลาวมีรูปแบบเป็น 2 ระบบในประเทศเดียวกัน คือ ฝ่ายราชอาณาจักรลาวมีหนังสือพิมพ์ 13 ฉบับ วิทยุกระจายเสียง 8 แห่ง และโรงภาพยนตร์ 15 แห่ง ฝ่ายประเทศลาว มีหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ วิทยุกระจายเสียง 2 แห่ง ในยุคที่สอง ระบบสื่อสารมวลชนลาวมีระบบเดียว เป็นระบบสื่อสารมวลชนของรัฐ เพื่อทำหน้าที่สนองต่ออุดมการณ์ของรัฐในการสร้างประเทศขึ้นมาใหม่ มีหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับ วิทยุกระจายเสียง 6 แห่ง โรงภาพยนตร์ 6 แห่ง และวิทยุโทรทัศน์ 1 แห่ง ในยุคที่สาม ระบบสื่อสารมวลชนลาวควบคุมโดยรัฐ มีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม มีหนังสือพิมพ์ 11 ฉบับ วารสาร 27 ฉบับ วิทยุกระจายเสียง 15 แห่ง และวิทยุโทรทัศน์ 17 แห่ง ลักษณะความสัมพันธ์ของระบบสื่อสารมวลชนลาว เป็นการรวมตัวอย่างเหนียวแน่น ซึ่งสื่อแต่ละประเทศต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐและ/หรือบทความสัมพันธ์ลาว ในแต่ละยุคสมัยที่ต่างกัน ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระบบสื่อสารมวลชน คือ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และเทคโนโลยี โดยมีปัจจัยทางการเมืองเป็นตัวกำหนดให้สื่อมวลชนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดมา แนวโน้มของระบบสื่อสารมวลชนลาวในอนาคตจะพัฒนาตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยี และอิทธิพลของบริบทข้ามชาติจะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเนื้อหาจะมีความหลากหลายสนองต่อความต้องการของมวลชนอย่างรวดเร็วกว่าเดิม

จากงานวิจัยข้างต้นจะเห็นว่าผู้วิจัยได้นำเสนอพัฒนาการของระบบสื่อมวลชนในสปป. ลาว ผ่านยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามระบอบของสังคม การเมืองและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ให้ความสำคัญของงานวิจัยชิ้นนี้ในประเด็นสังคมลาวที่ผู้วิจัยได้หยิบยก “สังคมลาว” ในแต่ละยุคผ่านการนำเสนอระบบสื่อมวลชนในรูปแบบที่แตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของสื่อสิ่งพิมพ์ประเภท “นิตยสาร” ที่ได้ถือกำเนิดขึ้น และพัฒนาต่อยอดมาจนถึงยุคปัจจุบันและกลายเป็น “นิตยสารลาวสมัยใหม่” เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้ได้สะท้อนอุดมการณ์ทางสังคมไม่ว่าจะเป็น อุดมการณ์เศรษฐกิจ อุดมการณ์การเมือง อุดมการณ์สังคม และอุดมการณ์โลกาภิวัตน์ ผ่านช่วงเวลาที่มีการพัฒนาอยู่ตลอด ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำวิจัยเรื่องนี้มาเป็นข้อมูลหลักในการแบ่งประเภทของนิตยสารลาว และเป็นแนวทางในการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมที่สื่อผ่านสื่อมวลชนในสปป.ลาวเช่นเดียวกัน

นอกจากงานวิจัยที่นำเสนอพัฒนาการของระบบสื่อมวลชนแล้วยังพบงานวิจัยที่นำเสนอเรื่องราวของทัศนคติและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากระบบการสื่อสารในสปป.ลาว ในงานวิจัยของวิภา อุดมฉันท (2543) ที่ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติของผู้รับสารและผลกระทบที่เกิดจากสัญญาณวิทยุและโทรทัศน์ข้ามพรมแดนไทย-ลาว ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้กล่าวถึงประเทศไทยที่มีประเทศเพื่อนบ้านล้อมรอบอยู่ทั้งสี่ด้าน ทิศเหนือและทิศตะวันออกมีพรมแดนติดต่อกับลาวระยะทาง 1750 กิโลเมตร รายการวิทยุและโทรทัศน์ฝั่งหนึ่งจึงข้ามพรมแดนไปสู่อีกฝั่งหนึ่งตลอดเวลา การวิจัยมุ่งศึกษาทัศนคติและผลกระทบของสื่อกระจายเสียงข้ามวัฒนธรรมที่มีต่อประเทศผู้รับที่อยู่ตรงข้าม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก และวิธีเชิงปริมาณเป็นส่วนเสริม วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลด้วยศาสตร์สหวิทยาการ บูรณาการเป็นแนวทางการนำเสนอ 3 แนวคือ เนื้อหาครอบคลุมกว้างขวาง ใช้ทฤษฎีหลากหลายมิติและยึดปทัสถานของสื่อมวลชนเป็นเกณฑ์

ผลการวิจัยพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจที่เหนือกว่าทำให้สื่อกระจายเสียงไทยได้เปรียบลาวในด้านจำนวนคลื่นวิทยุที่ข้ามไปจากไทย จำนวนชั่วโมงออกอากาศที่ต่อเนื่องและยาวนานกว่า เทคโนโลยีที่ทันสมัย และทุนการดำเนินงานที่สูงกว่ามาก ความแตกต่างในระบบการเมืองยังทำให้หน้าที่ของสื่อทั้งสองระบบแตกต่างกัน ส่งผลให้รายการของไทยมีลักษณะตามใจตลาด สามารถสร้างแรงดึงดูดผู้ชมได้มากกว่าสื่อของลาวซึ่งถูกกำหนดให้ทำหน้าที่ทางการเมือง

การวิจัยด้านแบบสอบถามพบว่า ประชาชนชาวไทยในจังหวัดชายแดนซึ่งอยู่ในรัศมีที่รับคลื่นวิทยุจากลาวได้ ร้อยละ 80.3 เคยรับสื่อจากลาว แต่เป็นการรับโดย 'บังเอิญ' ในจำนวนนี้มีร้อยละ 4.25 เท่านั้นที่ระบุว่าตั้งใจเปิดรับ เช่น ฝ่ายความมั่นคงเฝ้าฟังข่าวในภาวะที่มีเหตุการณ์ไม่ปกติ สื่อมวลชนไทยเปิดรับเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของสื่อในลาว ส่วนประชาชนดูหรือฟังเป็นบางครั้งเมื่อเห็นรายการบางอย่างแปลกไปจากรายการของไทย หรือดูถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬาเพราะไม่มีโฆษณาบวกรวน

อย่างไรก็ตามพฤติกรรมการเปิดรับสื่อจากลาวของคนไทยยังไม่อาจจัดว่าเป็น “ผู้รับสาร” ที่แท้จริงตามความหมายที่ยอมรับกันทั่วไป ทางด้านสื่อจากไทย ด้วยอุปกรณ์งานรับดาวเทียมของประชาชนประมาณ 30,000 เครื่องทั่วประเทศ ปัจจุบันรายการวิทยุและโทรทัศน์ของไทยสามารถเจาะลึกไปถึงชายแดนลาวด้านที่ติดกับจีนและเวียดนาม เข้าถึงประชาชนลาวประมาณร้อยละ 70-75 แต่ที่สำคัญก็คือร้อยละ ร้อย (100%) ของคนลาวที่มีเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์คือผู้รับสื่อไทยที่แท้จริง สื่อกระจายเสียงของไทยจึงเข้าไปครอบงำลาว ทำให้ลาวอยู่ในสภาพที่กินไม่เข้าคายไม่ออก พยายามหามาตรการมาปกป้องแต่ก็ไม่บังเกิดผลในทางปฏิบัติ

งานวิจัยได้ชี้ให้เห็นผลกระทบของสื่อกระจายเสียงไทยต่อเศรษฐกิจ การเมือง จิตวิทยา ภาษา วัฒนธรรม รวมถึงผลกระทบต่อระบบกระจายเสียงของลาวเอง วิเคราะห์ทัศนคติของผู้รับสารที่มีต่อรายการวิทยุและโทรทัศน์ของไทย ซึ่งเห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนตามภูมิภาคหลังส่วนตัวและสถานภาพทางสังคมของแต่ละกลุ่มคน

งานวิจัยมีข้อค้นพบว่า การเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน สื่อเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งของการเปลี่ยนแปลง สื่อกระจายเสียงของไทยไม่ได้ก่อผลกระทบต่อลาวมากมายอย่างที่คิด เพราะโครงสร้างการเมืองแบบสังคมนิยมและเศรษฐกิจที่ยังยากจนของลาวคอยทำหน้าที่ปกป้องคุ้มกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นจากสื่อไทย แต่ในอนาคตมีแนวโน้มว่าการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบาย โดยเฉพาะการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของผู้นำลาวจะช่วยเสริมพลังให้แก่สื่อไทยในการรุกรานวัฒนธรรมลาวและทำให้วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของลาวเบี่ยงเบนไป งานวิจัยได้เสนอทางออกให้แก่ความสัมพันธ์ทางสื่อระหว่างไทยและลาวด้วยหลักธรรมแห่งพุทธศาสนาซึ่งเป็นวิธีการแก้ปัญหาแบบเอเชีย

จะเห็นได้ว่างานวิจัยดังกล่าวได้นำเสนอประเด็นมุมมองของผู้รับสารที่มีต่อสื่อของประเทศไทยที่ได้ครอบงำประชาชนในสปป.ลาว แต่ทั้งนี้งานวิจัยนี้ได้เสนอประเด็นทางการศึกษาที่ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่สื่อไทยได้เข้าไปมีบทบาทในประเทศลาวนั้น “ภาษา” ก็ได้รับอิทธิพลดังกล่าวด้วย แสดงให้เห็นว่าฐานะทางเศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของกลุ่มคนและการรับรู้ของสังคมด้วย ผู้วิจัยจึงได้มองเห็นถึงประเด็นข้อค้นพบของงานวิจัยนี้คือ การเปลี่ยนแปลงของสังคมในสปป.ลาว เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ถึงแม้ว่าเราจะมองในฐานะคนที่หยิบยื่นสื่อชิ้นนั้นให้กับกลุ่มคนดังกล่าวก็ตาม แต่ความเป็นจริงสื่อเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งของการเปลี่ยนแปลง สื่อกระจายเสียงของไทยไม่ได้ก่อผลกระทบต่อลาวมากมายอย่างที่คาดการณ์ไว้ ดังนั้นข้อค้นพบนี้จึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยสนใจและนำมาเป็นแนวทางในการชี้แนะอุดมการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นผ่านสื่อมวลชนที่ผู้วิจัยตั้งข้อสันนิษฐานเอาไว้ว่านิเทศสารลาวสมัยใหม่ได้นำเสนอปรากฏการณ์ทางภาษาและสะท้อนอุดมการณ์ทางสังคมอย่างไร และมีผลกระทบต่อการสร้างความหมายให้กับสังคมลาวจริงหรือไม่ อย่างไร

นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยของลำพอง คัญทะลีวัน (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่องภาพตัวแทนผู้หญิงในนิตยสารของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวช่วงปี ค.ศ. 2002 – 2007 ซึ่งการศึกษาเรื่อง ภาพตัวแทนผู้หญิงในนิตยสารของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวช่วงปี ค.ศ. 2002 – 2007 มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาภาพตัวแทนผู้หญิงลาวในเนื้อหา ข้อเขียน และภาพในนิตยสารลาวที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน และกึ่งรัฐกึ่งเอกชน 2. เพื่อศึกษาสถานภาพของผู้หญิงลาวภายใต้ยุคจินตนาการใหม่ผ่านสื่อในกระแสโลกาภิวัตน์ และ 3. เพื่อศึกษาการใช้นิตยสารที่มีการนำเสนอความเป็นผู้หญิงลาวผ่านสื่อเอกชน และกึ่งรัฐกึ่งเอกชน

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสารที่มุ่งวิเคราะห์ว่าภายใต้ต้นนโยบายการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และด้านอื่น ๆ ของลาวนับตั้งแต่ยุคจินตนาการใหม่ในปี 1986 และนโยบายการเปิดเสรี “ในระดับหนึ่ง” หลังปี 2000 สื่อประเภทนิตยสารของเอกชน และกึ่งรัฐกึ่งเอกชนได้มีกระบวนการประกอบสร้างเพื่อนำเสนอภาพตัวแทนผู้หญิงลาวอย่างไร เพื่อตอบสนองกับระบบแบบชายเป็นใหญ่ที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการควบคุมผู้หญิงอย่างไร โดยผ่านมุมมองของสตรีนิยมแต่ละสาย หรือสตรีนิยมแบบบูรณาการ นอกจากนี้ยังได้ใช้แนวคิดการประกอบสร้างและแนวคิดการนำเสนอภาพตัวแทนของผู้หญิงมานำไปใช้เพื่อวิเคราะห์ปัญหาให้ครอบคลุมทุกประเด็น

จากผลการศึกษาพบว่า นิตยสารทั้ง 3 ฉบับที่ผู้ศึกษาได้นำมาวิเคราะห์เพื่อสะท้อนกระบวนการประกอบสร้างความเป็นหญิงให้กับผู้หญิงลาวสามารถแยกออกเป็น 4 ประเด็นหลักด้วยกันคือ (1) ผู้หญิงกับสุขภาพอนามัย (2) ผู้หญิงกับบทบาทตามจารีตประเพณี (3) ผู้หญิงกับผลิตภัณฑ์สินค้า และ (4) ผู้หญิงกับสถานะทางสังคม ซึ่งทุกประเด็นล้วนแต่เป็นการกำหนดบทบาทผู้หญิงให้ตอกอยู่กับสภาพจำยอมที่ตั้งอยู่บนฐานการถือคติทางเพศ จากระบบทุนนิยมปีตาลีปไตยที่มีผู้ชายกำกับ โดยการสร้างมายาคติว่าเป็นคุณสมบัติอันดีงามของลูกผู้หญิง ด้วยการบริโภคสินค้าต่าง ๆ ที่ระบบทุนนิยมสร้างขึ้นเพื่อทำให้ผู้หญิงกลายเป็นหญิงยุคใหม่ที่เน้นความทันสมัยทางวัตถุมากกว่าความรู้ที่เป็นอีกด้านหนึ่งที่สำคัญของความทันสมัย

อนึ่ง สาระสำคัญของการศึกษาครั้งนี้พบว่า ภาพตัวแทนผู้หญิงในนิตยสารทั้ง 3 ฉบับถือได้ว่าเป็นภาพตัวแทนผู้หญิงลาวที่พรัลเลื่อน หลากหลาย ชัดแย้ง เลื่อนไหลไปมาระหว่างความเป็นผู้หญิงลาวตามจารีต สังคมนิยมและทุนนิยมบริโภคนิยมตามมิติทางด้านเวลา หรือประวัติศาสตร์ร่วมสมัยที่ไม่หยุดนิ่ง ภาพตัวแทนผู้หญิงลาวดังกล่าวจึงเป็นภาพตัวแทนของสังคมลาวที่กำลังสับสนหรือกล่าวได้ว่าอยู่ในภาวะวิกฤตอัตลักษณ์ เนื่องจากกำลังอยู่ในกระบวนการถูกทำให้เป็นส่วนหนึ่งของโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้กระบวนการดังกล่าวนี้ปรากฏให้เห็นอย่างละเอียดชัดเจนในชีวิตประจำวันของผู้หญิงลาวในเมืองใหญ่ มากกว่าภาพตัวแทนที่ปรากฏในสื่อที่ศึกษา สุดท้ายแล้วสื่อที่ดี พรรคและรัฐฯ ก็ดี ไม่ได้บอก หรือแสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมว่า “สังคมนิยม” คืออะไร คืออย่างไร และจะบรรลุถึงได้อย่างไร

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการนำเสนอภาพตัวแทนผู้หญิงลาวผ่านนิตยสารลาวนั้นเป็นการนำเสนอในมุมมองทางสังคมที่นำความเป็นชาตินิยมและความเป็นโลกาภิวัตน์เข้ามาจับประเด็นผ่านเนื้อหาในนิตยสารและรูปภาพหน้าปกนิตยสารที่ถ่ายทอดผ่านแนวคิดการประกอบสร้างและแนวคิดการนำเสนอภาพตัวแทนของผู้หญิง ผู้วิจัยได้เห็นถึงการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมที่วิจัยชิ้นนี้ได้นำเสนอผ่านเฉพาะภาพตัวแทนผู้หญิงลาวเท่านั้น กล่าวคือในงานของผู้วิจัยต้องการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมที่นอกเหนือจากความเป็นผู้หญิงลาวด้วย ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึงเป็นแนวทางในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และพิจารณาถึงรูปแบบเนื้อหาที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อประเภทเดียวกันนั้นคือ “นิตยสาร”

นอกจากการศึกษาในนิตยสารแล้วยังพบงานวิจัยของไพบวัน บุนทะวง (2556) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ สปป.ลาว ค.ศ.1975-2010 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการของหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ ในประเด็นพัฒนาการด้านเนื้อหา รูปแบบ และภาษา และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่กับพัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์

จากผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่เป็นหนังสือพิมพ์ที่สังกัดพรรคประชาชนปฏิวัติลาว มีพัฒนาการด้านเนื้อหา รูปแบบ และภาษา สัมพันธ์กับพัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคม ใน สปป.ลาว อย่างต่อเนื่องและเป็นหนังสือพิมพ์ที่ปรับตัวเข้ากับยุคสมัย ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ระยะเวลาสำคัญ คือ ช่วงที่ 1 หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองถึงกำเนิดนโยบายจินตนาการใหม่ (ค.ศ.1975-1986) เป็นช่วงเหยี่ยวยาผลสงคราม หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ ทำหน้าที่สนับสนุนนโยบายและแนวทางของพรรครัฐต่อประชาชน เนื้อหาหลักคือ เผยแพร่อุดมการณ์สังคมนิยมพร้อมกับต่อต้านระบอบทุนนิยม รวมถึงการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนรักชาติ พร้อมจะต่อสู้เพื่อประเทศชาติ ส่งเสริมประชาชนให้มีเอกภาพ ให้ความรู้ในการพึ่งตนเองด้วยการเกษตรกรรมรวมหมู่ และช่วงที่ 2 สมัยจินตนาการใหม่ถึงปัจจุบัน (ค.ศ.1986-2010) เป็นยุคที่ลาวเปิดกว้างทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมสู่โลกภายนอก ลาวปรับนโยบายเศรษฐกิจ จาก “การผลิตเพื่อเลี้ยงตนเอง” เป็น “การผลิตเพื่อเป็นสินค้า” ผลิตส่งออกต่างประเทศ หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่นี้ช่วง ปรับตัวสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของประเทศ โดยลดทอนเนื้อหาทางการเมืองการปกครอง เพิ่มเนื้อหาทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับสากล เน้นการทำหน้าที่กระตุ้นให้ประชาชนสร้างผลผลิตด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเพื่อเป็นสินค้า รวมทั้งการโฆษณาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่จึงต้องพัฒนารูปแบบ เนื้อหา และภาษาให้ทันสมัยแต่เนื้อหาสาระต้องสอดคล้องกับแนวทางของพรรครัฐ

ส่วนความสัมพันธ์กับโครงสร้างสังคมพบว่า เนื้อหาหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ช่วงที่ 1 เน้นการตอบสนองพรรคประชาชนปฏิวัติลาว รัฐบาล และองค์กรภาครัฐ เป็นสำคัญ ในช่วงที่ 2 เนื้อหาหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างสังคมทั้งในส่วนของพรรค รัฐบาล องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทุกส่วนของประเทศ รวมทั้งได้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ ระหว่างโครงสร้างสังคมทั้งภายในประเทศ กับนานาชาติอย่างชัดเจน

จากงานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพัฒนาการของหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของ สปป.ลาว มีผลกระทบต่อสังคม ผู้อ่านและพรรค โดยมีศัพท์ทางการเมืองการปกครองจะแตกต่างไปจากภาษาที่ใช้ทั่วไป ผู้วิจัยได้เห็นถึงการเสนอสารหรือเนื้อหาหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ไปสู่กลุ่มผู้อ่าน ภาษามีการปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงของการเมือง สังคม วัฒนธรรม รวมทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ ที่มีคำศัพท์ใหม่แทรกหรือปนอยู่กับภาษาลาว ส่งผลต่อการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ กล่าวคือในงานของผู้วิจัยต้องการนำเสนอให้เห็นถึงการใชภษาลาวผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เช่นเดียวกัน โดยมุ่งประเด็นไปที่การนำเสนอผ่านตัวภาษาเป็นหลัก ดังนั้นงานวิจัยของไพวัน บุนทะวง จึงเป็นแนวทางในการนำข้อมูลเรื่องพัฒนาการของสื่อสิ่งพิมพ์มาใช้ในงานของผู้วิจัยได้ค่อนข้างมาก ตลอดจนบริบททางสังคมที่เกิดขึ้นระหว่างช่วงที่ 1 และ 2 ก่อนจะกำเนิดนิตยสารลาวในปัจจุบัน

การรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสังคมลาวข้างต้น ผู้วิจัยได้รวบรวมเฉพาะประเด็นสังคมลาวที่เกี่ยวข้องกับตัวบทของงานวิจัยนั้นคือ “สื่อมวลชน” เท่านั้น ซึ่งประเด็นการศึกษานี้ยังมีข้อมูลอยู่น้อยมาก ดังนั้นการรวบรวมเอกสารในครั้งนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยงานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในสังคมลาวด้านอื่น ๆ เข้ามาประกอบกับเนื้อหาในงานวิจัยนั้นคือ “พัฒนาการของระบบสื่อมวลชน” ซึ่งจะกล่าวถึงในบทที่ 3 ต่อไป

ดังนั้น การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผ่านมาข้างต้น ผู้วิจัยเลือกศึกษาตามประเด็นที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น โดยใช้มุมมองของนักภาษาศาสตร์เพราะงานวิจัยทางภาษาที่ผ่านมายังไม่มีผู้ศึกษาไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้แนวทางการวิเคราะห์ตามแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995) อีกทั้งงานวิจัยส่วนใหญ่เน้นการมุ่งคำตอบไปที่ประเด็นทางสังคม ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์นั้นควรมีการศึกษาในมุมมองของภาษาที่มีความสัมพันธ์กับสังคมด้วยเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนและเห็นความแตกต่าง เนื่องจากนิตยสารลาวสมัยใหม่ยังไม่มีงานวิจัยเรื่องไหนได้ศึกษาถึงการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคม รวมทั้งผู้วิจัยเชื่อว่าภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถถ่ายทอดชุดความคิดหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมได้

บทที่ 3

ลักษณะของนิตยสารและพัฒนาการของนิตยสารลาว

ก่อนที่ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผู้วิจัยขอกล่าวถึงลักษณะของนิตยสารและพัฒนาการของนิตยสารลาวเพื่อเป็นบริบทอันจะนำไปสู่ภาพรวมของการวิจัยที่ชัดเจน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 3.1 แนวคิดและลักษณะของนิตยสาร
- 3.2 พัฒนาการของนิตยสารในสังคมลาว
- 3.3 นิตยสารลาวสมัยใหม่

3.1 แนวคิดและลักษณะของนิตยสาร

ก่อนจะกล่าวถึงเรื่องของนิตยสาร ผู้วิจัยจะเกริ่นนำเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับสังคม (media and society) ก่อนเพื่อให้เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับนิตยสารได้ง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น

สื่อสารมวลชนนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเพราะทำหน้าที่นำเสนอข่าวสารต่อมวลชน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการต่อยอดอุดมการณ์ความเชื่อบางอย่างให้ดำรงอยู่ สื่อมวลชนมีบทบาทมากต่อการรับรู้และเข้าใจโลกของคนในสังคม สื่อมวลชนจึงมีส่วนสำคัญช่วยให้เราสร้างโลกแห่งความเป็นจริงได้ง่ายยิ่งขึ้น

สจ๊วต ฮอลล์ (Hall, 1999: 271) ได้กล่าวว่า จุดมุ่งหมายหลักของการปฏิบัติการของสื่อคือการผลิตและถ่ายทอดอุดมการณ์ และชี้ให้เห็นว่า อุดมการณ์สามารถก่อตัวและกลายเป็นสิ่งที่ยั่งยืน โดยผ่านกระบวนการในการผลิตซ้ำจากสถาบันต่าง ๆ ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนจะทำหน้าที่นี้ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด และทำให้อุดมการณ์ถ่ายทอดไปสู่มวลชนอย่างแท้จริง

ดังนั้น ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับนิตยสาร ออกเป็น 5 ส่วน คือ ความหมายของนิตยสาร การจัดประเภทของนิตยสาร องค์ประกอบของนิตยสาร ลักษณะการใช้ภาษาของนิตยสาร และบทบาทหน้าที่ของนิตยสาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 ความหมายของนิตยสาร

1) ความหมายของนิตยสาร

สำหรับความหมายของคำว่า นิตยสาร ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “สาร” ที่อยู่ในนิตยสาร และ วารสาร ว่า หมายถึง หนังสือ คำว่า “นิตยสาร” มาจากคำว่า นิตย+สาร นิตย- เป็นคำภาษาสันสกฤต แปลว่า เสมอไป สม่าเสมอ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า กาถา ภาณู (2531) หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายคาบ เช่น นิตยสารรายสัปดาห์ นิตยสารรายเดือน พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน อธิบายว่า นิตยสาร มาจากภาษาอังกฤษว่า Magazine เป็นหนังสือที่ออกเป็นกำหนดเวลา มีเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องสั้น ความเรียง บทความ บทวิจารณ์ บทพรรณนา บทขบขัน และบางทีก็มีนวนิยายเป็นตอน ๆ นิตยสารพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ปัจจุบันนิตยสารนับเป็นหนังสือที่นิยมเผยแพร่หลายที่สุดในวงการการอ่าน นิตยสารใดมีผู้อ่านมาก นิตยสารนั้นก็จะมีอิทธิพลสูงไม่เฉพาะแต่ในวงการวรรณกรรมเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลในด้านสังคม และการเมืองอีกด้วย (อิสริยา เสหาดีรานนท์. 2553)

คำว่า “นิตยสาร” มาจากรากศัพท์ คือ นิตย (สม่ำเสมอ) และสาร (เนื้อหา) คำว่า “นิตยสาร” โดยทั่วไปอาจมีความหมายคาบเกี่ยวกับคำว่า วารสาร ซึ่งออกตามกำหนดเวลาที่แน่นอนเช่นกัน แต่ในทางบรรณารักษศาสตร์ปัจจุบัน เมื่อมีการใช้อินเทอร์เน็ต ทำให้มีนิตยสารในอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีใช้สิ่งพิมพ์ แต่ก็ยังเรียกกันว่า “นิตยสาร”

มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับนิตยสารไว้มากมายหลายอย่าง ดังที่ ระวีวรรณ ประกอบผล (2530) อธิบายไว้ว่า นิตยสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ซึ่งตามปกติมีปกอ่อน ระบุกำหนดที่แน่นอน ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่ให้ทั้งความรู้ และความบันเทิง เช่น บทความ โดยผู้เขียนหลายคน บทสัมภาษณ์ เรื่องสั้น นวนิยาย บทวิจารณ์ ข่าวต่าง ๆ และโฆษณา มีภาพประกอบค่อนข้างมาก

พีระ จิระโสภณ (2529) ให้ความหมายเพิ่มเติมอธิบายความแตกต่างของนิตยสารและหนังสือพิมพ์ว่า ความแตกต่างสำคัญคือ นิตยสารเน้นการนำเสนอเนื้อหาประเภทบทความ สารคดี ข้อเขียนต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้อ่าน มากกว่าการโฆษณาสินค้า นิตยสารมีภาพประกอบ การจัดหน้าสีสันและรูปเล่มที่สวยงาม รูปเล่มมีความกะทัดรัดและสะอาดตากว่าหนังสือพิมพ์ โดยปกตินิตยสารจะมีขนาด 8.5 นิ้ว คูณ 11.5 นิ้ว บางฉบับมีขนาดเล็ก (Tabloid) แต่บางเล่มก็มีขนาดเล็กพอ ๆ กับพ็อกเก็ตบุ๊ก นิตยสารส่วนใหญ่จะมีปกที่พิมพ์ด้วยกระดาษที่หนากว่าข้างใน ปกมีสีสัน และรูปภาพที่สวยงาม สะอาดตา นิตยสารนั้น จะเย็บเล่มรวมกับเนื้อใน ส่วนความหนาหรือจำนวนหน้าของนิตยสารนั้นจะไม่แน่นอน

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2544: 183) ได้ให้ความหมายว่า นิตยสาร (Magazine) หมายถึง หนังสือซึ่งออกเป็นประจำ อาจเป็นรายสัปดาห์ รายปักษ์ หรือรายเดือน เนื้อหามุ่งให้ความบันเทิง จึงมีงานเขียนประเภทบันเทิงคดี ได้แก่ เรื่องสั้น นวนิยาย บทร้อยกรอง หรืออาจมีงานเขียนประเภทสารคดีที่อ่านได้เพลิน ๆ ประเภทเกร็ดความรู้ต่าง ๆ กล่าวคือ เป็นหนังสือที่ให้ทั้งความเพลิดเพลิน และความรอบรู้ได้ในเวลาเดียวกัน

ส่วน ดร.ฉวี หิรัญรักษ์ (2530: 1) ได้ให้ความหมายของนิตยสารไว้ว่า คำว่า “นิตยสาร” มีความหมายตรงกับคำว่า Magazine ซึ่งมีรากศัพท์มาจากภาษาอาหรับ หมายถึง ร้าน คลังสินค้าหรือห้างสรรพสินค้า โดยที่ความหมายดังกล่าวได้ให้ความหมายกับนิตยสารในด้านของการเป็นที่รวมของแหล่งข่าวสารหลาย ๆ ประเภทที่มีความแตกต่างกันออกไป

จากนิยามความหมายของคำว่า นิตยสาร ที่ผู้รู้ได้กล่าวมาทั้งหมด จึงพอสรุปรวมความหมายของนิตยสารโดยรวมได้ว่า หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มีกำหนดระยะเวลาออกไว้นาน เช่น รายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน รายสองเดือน รายสามเดือน และรายปี เป็นต้น การออกจะเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ และมีชื่อที่ใช้เรียกแน่นอน โดยจะตีพิมพ์บทความและเรื่องราวต่าง ๆ ที่ทันสมัยไว้ในเล่มเดียวกัน เขียนโดยผู้เขียนหลายคน เนื้อหาสาระภายในมีหลายเรื่องหลายแบบรวมกันจัดเป็นคอลัมน์หรือแบ่งส่วนเฉพาะ อาจมีบทความที่ให้ความรู้หรือแสดงความคิดเห็น มีเรื่องสั้น นวนิยายเป็นตอนๆ รวมไปถึงสารคดีทั่วไป และแฟชั่น มีประกาศโฆษณาขายสินค้า และบริการต่าง ๆ ด้วย เรื่องของการจัดทำจะประกอบไปด้วยคณะผู้จัดทำหลายคน แต่ละคนก็รับผิดชอบหน้าที่กันไปคนละอย่าง ตั้งแต่เจ้าของ ผู้อำนวยการ กองบรรณาธิการ บรรณาธิการฝ่ายศิลป์ เป็นต้น (เศลทิพย์ จารุภูมิ. 2550 : 246)

จุดเริ่มต้นของนิตยสารในประเทศไทยสำหรับในประเทศไทยนั้น นิตยสารฉบับแรกเกิดขึ้นเมื่อใดยังเป็นเรื่องที่มีความเห็นแตกต่างกันอยู่ นักวิชาการบางท่านเชื่อว่าสิ่งที่ หมอบรัดเลย์ริเริ่มขึ้นใน พ.ศ. 2387 “มีใช้หนังสือพิมพ์ในรูปแบบที่คนในปัจจุบันส่วนใหญ่เข้าใจกัน หากแต่เป็นนิตยสารมากกว่า” เหตุผลก็เพราะทั้งรูปแบบ ขนาดรูปเล่ม ตลอดจนเนื้อหา มีลักษณะเป็นนิตยสารที่มุ่งให้ความรู้ผู้อ่านมากกว่าที่จะประสงค์บอกข่าวเช่นที่เป็นวัตถุประสงค์หลักของหนังสือพิมพ์ ดังนั้น บางกอกเรียลไทม์ หรือหนังสือจดหมายเหตุของหมอบรัดเลย์ ที่ออกเป็นรายปักษ์จึงถูกนักวิชาการจัดว่าเป็นนิตยสารเล่มแรกของเมืองไทยด้วย

ด้วยเหตุผลของการตีความหมายสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ แตกต่างกันไป ในบางครั้งก็เป็นเรื่องยากที่จะชี้ชัดลงไปว่าสิ่งพิมพ์นี้เป็นหนังสือพิมพ์ เป็นนิตยสาร หรือเป็นเพียงหนังสือประเภทหนึ่ง ดังนั้นในกรณีของบางกอกเรียลไทม์ทางออกที่ดีที่สุดคือ เราต้องยอมรับว่าสิ่งพิมพ์ดังกล่าวนี้ อาจถือได้ว่าเป็นทั้งหนังสือพิมพ์หรือนิตยสาร หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือบางกอกเรียลไทม์

เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นรายประจำฉบับแรกของเมืองไทย อาจจะถูกจัดเป็นหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารก็ได้ (พีระ จิระโสภณ, 2529: 73)

สำหรับตรุณี หิรัญรักษ์ ได้ให้ความเห็นไว้ว่า สิ่งทั้งหมดบรัดเลย์ริเริ่มขึ้นมามิใช่หนังสือพิมพ์ในรูปแบบที่คนปัจจุบันเข้าใจ หากแต่จะเป็นในรูปแบบของนิตยสารมากกว่า เพราะทั้งรูปแบบและขนาดรูปเล่ม ตลอดจนเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นนิตยสารที่มุ่งให้ความรู้แก่ผู้อ่านที่จะบอกข่าวเช่นที่เป็นวัตถุประสงค์หลักของหนังสือพิมพ์ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเราจะมองในอีกแง่หนึ่งการริเริ่มกิจการหนังสือพิมพ์ในสังคมสมัยปลายรัชกาลที่ 3 ซึ่งกิจการพิมพ์เพิ่งจะเริ่มนั้นย่อมเป็นไปได้ที่จะมีผู้สามารถทำหนังสือพิมพ์รายวันออกมาได้ทันที เพราะข้อจำกัดทางด้านเทคนิคการพิมพ์ การแสวงหาข่าว ตลอดจนบุคคลที่จะมีความรู้ความสามารถในการหนังสือพิมพ์อำนวยให้ก็แต่เพียงหนังสือรายคาบอย่างที่หมอบรัดเลย์ทำอยู่ ฉะนั้นการมองกิจการสื่อมวลชนเริ่มที่นิตยสาร เป็นการพยายามแยกนิตยสารกับหนังสือพิมพ์ออกจากกันตามทรรศนะของการมองสื่อในปัจจุบัน

บางกอกเรคอร์ดเดอร์ (Bangkok Recorder) ซึ่งจัดทำโดยหมอบรัดเลย์ (Dan Beach Bradley)มิชชันนารีชาวอเมริกันนั้น เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2387 ตรงกับสมัยรัชกาลที่ 3 เป็นนิตยสารที่ออกเป็นรายปักษ์ แต่ดำเนินกิจการได้เพียงปีเดียวก็เลิกกิจการไป หลังจากนั้นนิตยสารที่จัดทำขึ้นต่อมาส่วนมากจะเป็นภาษาต่างประเทศ และมีเจ้าของเป็นชาวต่างชาติ จนกระทั่งสมัยรัชกาลที่ 5 นิตยสารภาษาไทยและจัดทำโดยคนไทยฉบับแรกก็ได้ถือกำเนิดขึ้น นั่นก็คือ ดร.โณวาท ซึ่งเป็นนิตยสารรายสัปดาห์ จัดทำโดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเกษมสันต์โสภาคย์กรมหลวงพรหมวรานุรักษ์ พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ดร.โณวาทมีอายุได้เพียง 1 ปี ก็ต้องหยุดกิจการลง เพราะขาดทุนและขาดผู้ช่วยจัดทำความล้มเหลวของนิตยสารในยุคแรก ๆ ไม่ได้ทำให้กิจการนิตยสารในยุคนี้หยุดลงโดยสิ้นเชิง แต่มีการปรับปรุงและเริ่มทำกันขึ้นมาใหม่ ซึ่งการดำเนินกิจการนิตยสารในสมัยต่อ ๆ มานั้น มีคนไทยเป็นเจ้าของเพิ่มมากขึ้น

สำหรับในประเทศไทย นิตยสารเริ่มมีบทบาทสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ โดยวัดได้จากจำนวนนิตยสารที่มีหัวหนังสือเพิ่มมากขึ้นทุกปี นอกจากนี้ มีผู้สังเกตว่าในปัจจุบันนิตยสารยังได้เพิ่มบทบาทหน้าที่ขึ้นมาอีกบางประการ (สุชาติ สวัสดิ์ศรี อ้างถึงใน นรนิติ สุวณิชย์, 2547) คือกลายเป็นเครื่องแสดงฐานะทางสังคมมากกว่าที่จะเป็นเครื่องแสดงฐานะทางปัญญาหรือแสดงค่านิยมอะไรบางอย่างที่เขาถือ เช่น นิตยสารที่บุคคลถือสามารถเป็นเครื่องบ่งชี้อัตลักษณ์หรือเครื่องประดับประจำกายได้ เช่น ผู้หญิงที่ถือนิตยสารที่มีรูปลักษณ์สวย ๆ อาจหมายถึงการเป็นคนทันสมัย

จากนิยามที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า นิตยสาร คือ ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอสาระความรู้ในลักษณะของการสรุปหรือการวิเคราะห์วิจารณ์ มีเรื่องราวทั้งด้านความรู้และความงาม ความบันเทิง ตลอดจนมีลักษณะของการจัดหน้าที่สวยงาม มักมีกำหนดการออกจำหน่ายที่แน่นอน อาทิ รายปักษ์หรือรายเดือน เป็นต้น

3.1.2 การจัดประเภทของนิตยสาร

ในทางวารสารศาสตร์ มีคำศัพท์อยู่ 2 คำที่ใช้แทนกันได้สำหรับเรียกสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสาร คือ คำว่า “นิตยสาร” (magazine) และคำว่า “วารสาร” (periodical) แต่คำว่า “วารสาร” มีความหมายกว้างและใช้เรียกรวมสิ่งพิมพ์อีกหลายประเภท เช่น นิตยสาร วารสารวิชาการ หนังสือประกาศ ราชกิจจานุเบกษา วารสารวิจารณ์ หรือหนังสือชุด ส่วนคำว่านิตยสารตามความเข้าใจของคนทั่วไป หมายถึง นิตยสารที่ออกจำหน่ายให้ประชาชนทั่วไปอ่าน มุ่งไปในทางให้ความบันเทิงเริงรมย์ หรือให้ความรู้

จากจุดเริ่มต้นของนิตยสารฉบับแรกที่มีชาวต่างชาติเป็นผู้บุกเบิก นิตยสารก็มีการพัฒนาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันที่มีนิตยสารหลายร้อยฉบับบนแผงหนังสือ โดยนิตยสารที่มีเนื้อหาเฉพาะด้านซึ่งมีเพิ่มมากขึ้น (ไสลทิพย์ จารุภูมิ. 2550: 251) ได้แบ่งนิตยสารออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

(1) Mass magazine หมายถึง นิตยสารที่มุ่งสู่มวลชน (mass) ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากเรื่องราวที่น่าสนใจเป็นเรื่องราว ๆ ไป เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า general magazine นิตยสารประเภทนี้อาจตีความได้ 2 ประการ ประการแรก หมายถึง นิตยสารที่มีจำนวนจำหน่ายล้านฉบับขึ้นไป (ประเทศไทยยังไม่มีนิตยสารฉบับใดที่ขุดจำหน่ายถึงล้านฉบับ) ประการที่สอง เป็นนิตยสารที่มุ่งไปยังกลุ่มผู้อ่านทุกระดับการศึกษา รายได้ ศาสนาและอื่น ๆ เช่น นิตยสาร Reader's Digest ซึ่งจำหน่ายในประเทศไทยใช้ชื่อว่า สรรสาระ

(2) Class magazine บางที่ใช้คำว่า Group magazine มุ่งผู้อ่านเป็นกลุ่มเล็ก ไม่กว้างเท่า Mass magazine จำนวนจำหน่ายอาจไม่สูงมากนัก แต่เนื้อหาที่น่าสนใจเป็นเรื่องที่คนกลุ่มเล็กให้ความสนใจ เช่น ผู้หญิงทำงานอ่าน ดิฉัน Cosmopolitan นักศึกษาสนใจอ่าน แพรว เปรี๊ยะ แม่บ้านและผู้หญิงทำงานอ่าน ขวัญเรือน สกุลไทย เป็นต้น

(3) Specialized magazine เป็นนิตยสารที่มุ่งไปยังกลุ่มผู้อ่านที่สนใจเฉพาะเรื่อง เช่น เทคโนโลยีชาวบ้าน สำหรับผู้อ่านที่สนใจด้านการเกษตร เพื่อนไก่ชน สำหรับกลุ่มที่เลี้ยงไก่ชน นักเลงรถกระบะ สำหรับกลุ่มที่สนใจรถกระบะ หรือในกลุ่มคนที่สนใจคอมพิวเตอร์ก็จะอ่าน Computer User Com Today หรือ Phone สำหรับผู้ที่สนใจโทรศัพท์มือถือ

นิตยสารไทยในตลาดปัจจุบันจัดว่าเป็นนิตยสารที่มีสัดส่วนระหว่าง Class Magazine กับ Specialized Magazine ซึ่งก็ยังเป็นการจัดประเภทนิตยสารที่ค่อนข้างกว้าง ในที่นี้จะขอใช้เกณฑ์การจัดประเภทของนิตยสารไทย ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

(1) นิตยสารที่จัดทำโดยเอกชน หรือบริษัทธุรกิจการพิมพ์ต่าง ๆ เป็นนิตยสารที่เรียกได้ว่านิตยสารเพื่อผู้บริโภค คือ นิตยสารที่จัดทำขึ้นเพื่อจำหน่ายมุ่งผลกำไร มีการหารายได้จากการลงโฆษณา ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยได้อีก โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ เนื้อหา และ

กลุ่มผู้อ่าน มีการจัดจำหน่ายขายปลีก มีผู้อ่านจำนวนมาก มีการโฆษณาสินค้าอุปโภคบริโภค เช่น สบู่ ยาสีฟัน เครื่องสำอาง

(2) นิตยสาร (หรือเรียกตามความนิยมว่า วารสาร) ที่ออกโดยหน่วยงานราชการ สมาคม วิชาชีพหรือสถาบันต่าง ๆ ที่มีได้มุ่งผู้อ่านทั่วไป วิธีเผยแพร่อาจใช้วิธีขายหรือให้เปล่า

นิตยสารเพื่อผู้บริโภค สามารถแบ่งประเภทตามกลุ่มผู้อ่านกับลักษณะเนื้อหาได้เป็น 8 ประเภท คือ

1. นิตยสารผู้หญิง

เป็นนิตยสารที่จัดทำขึ้นโดยเน้นกลุ่มผู้อ่านที่เป็นผู้หญิง เนื้อหาจะเน้นตอบสนองความสนใจของผู้หญิง เช่น ความรู้ด้านแม่บ้านแม่เรือน ครอบครัว ความบันเทิง และความรู้ทั่วไป ตัวอย่างนิตยสารของผู้หญิง ได้แก่ กุลสตรี ขวัญเรือน แพรว CLEO IMAGE COSMOPOLITAN เป็นต้น

2. นิตยสารผู้ชาย

เป็นนิตยสารที่จัดทำขึ้นโดยมุ่งกลุ่มผู้อ่านที่เป็นผู้ชาย ดังนั้นจึงมีเนื้อหาที่ตอบสนองความสนใจของผู้ชาย เช่น ด้านรถยนต์กลไก รถ กีฬา ตัวอย่างของนิตยสารผู้ชาย ได้แก่ GM BOSS HI CLASS ฟอรั่มลา สตาร์ชอคเกอร์ เป็นต้น

3. นิตยสารเด็ก

เป็นนิตยสารที่จัดทำขึ้นโดยมุ่งกลุ่มผู้อ่านที่เป็นเด็กและเยาวชน มีเนื้อหาที่เน้นการให้ความรู้ เช่น ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ความรู้ทั่วไป ตัวอย่างของนิตยสารเด็ก ได้แก่ STUDENT WEEKLY NATION JUNIOR เป็นต้น

4. นิตยสารสำหรับครอบครัว

เป็นนิตยสารที่มีเนื้อหาสำหรับทุกคนในครอบครัว โดยสามารถแบ่งออกเป็น

4.1 นิตยสารบ้านและการตกแต่งบ้าน

เป็นนิตยสารที่เสนอเรื่องเกี่ยวกับการตกแต่งบ้านและเฟอร์นิเจอร์ต่าง ๆ เช่น บ้านและสวน Wallpaper Elle Décor เป็นต้น

4.2 นิตยสารการท่องเที่ยว

เน้นการแนะนำสถานที่เที่ยว เช่น อนุสรณ์ อสท เพื่อนเดินทาง เป็นต้น

4.3 นิตยสารสุขภาพและอนามัย

เป็นนิตยสารที่ออกวางจำหน่ายเพื่อสนองต่อความต้องการข้อมูลและความรู้เรื่องโรคร้ายของประชาชน เช่น หมอชาวบ้าน ชีวิต เป็นต้น

4.4 นิตยสารสารคดี

เน้นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น สารคดี National Geographic เป็นต้น

5. นิตยสารการเมือง

เป็นนิตยสารที่มีคอลัมน์วิเคราะห์วิจารณ์ข่าวในรอบสัปดาห์ ทั้งข่าวการเมือง สังคม เศรษฐกิจ รวมทั้งคอลัมน์วิเคราะห์ข่าวต่างประเทศด้วย ตัวอย่างของนิตยสารการเมือง ได้แก่ มติชนสุดสัปดาห์ เนชั่นสุดสัปดาห์ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ เป็นต้น

6. นิตยสารเศรษฐกิจและธุรกิจ

เป็นนิตยสารแนวเศรษฐกิจ ธุรกิจ การตลาดและการโฆษณา เป็นภาพสะท้อนที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของข้อมูลเชิงเศรษฐกิจที่มีต่อวิถีชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน ตัวอย่างของนิตยสารเศรษฐกิจและธุรกิจ ได้แก่ ผู้จัดการรายสัปดาห์ และสยามธุรกิจ เป็นต้น

7. นิตยสารศิลปะและวัฒนธรรม และนิตยสารวรรณกรรม

เป็นนิตยสารที่เน้นการให้ความรู้ที่ละเอียด ลึกซึ้ง และหนักไปในการให้สาระที่เป็นการจุดแสงสว่างทางปัญญาแก่ผู้อ่าน ตัวอย่างของนิตยสารประเภทนี้ ได้แก่ ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

8. นิตยสารบันเทิง

เป็นนิตยสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับแวดวงสื่อเพื่อความบันเทิงทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็น แวดวงภาพยนตร์ โทรทัศน์ และดนตรี ตัวอย่างของนิตยสารบันเทิง ได้แก่ ทีวีพูล คู่สร้างคู่สม STARPICS CINEMAG เป็นต้น

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อ้างอิงเกณฑ์การแบ่งประเภทนิตยสารของ ระวีวรรณ ประกอบผล (2530: 170 - 203) เป็นหลักและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกนิตยสารลาวสมัยใหม่ในครั้งนี้ด้วย โดยเลือกศึกษาเฉพาะนิตยสารเพื่อผู้บริโภค โดยเลือกศึกษานิตยสารที่มียอดจำหน่ายสูงสุดในสปป.ลาว ซึ่งได้แก่นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจและนิตยสารมหาชน ซึ่งจะชี้แจงรายละเอียดในหัวข้อส่วนที่สองของแนวคิดนิตยสารในสปป.ลาว

3.1.3 องค์ประกอบของนิตยสาร

การออกแบบนิตยสารมีส่วนประกอบที่แตกต่างจากสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ทั้งนี้นิตยสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีรายละเอียดเพิ่มเติมในการออกแบบส่วนประกอบที่สำคัญแต่ละส่วน เพื่อดึงดูดความสนใจ และมีความทันสมัย กล่าวคือองค์ประกอบของนิตยสารเป็นส่วนที่สำคัญในการนำมาเป็นแนวทางในการจัดหัวข้อและรายละเอียดในการวิเคราะห์และแบ่งแยกข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจในส่วนของ

นิตยสารที่ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอองค์ประกอบของนิตยสารที่พีระ จิโรโสภณ (2547: 72-76) แบ่งรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. ปกหน้า

ปกหน้า คือ ส่วนของนิตยสารซึ่งผู้ดูเห็นเป็นครั้งแรก และนักออกแบบต้องตระหนักว่าความหวังทั้งหมดของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำนิตยสารขึ้นอยู่กับหน้านี้ โดยนักออกแบบต้องพยายามสร้างสรรค์ให้ปกหน้าของนิตยสารทำหน้าที่ตามลำดับ ดังนี้

- 1) ทำให้ผู้ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสามารถระบุกลุ่มได้
- 2) ดึงดูดความสนใจจากผู้ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
- 3) กำหนดบุคลิกภาพของนิตยสาร
- 4) ขายนิตยสาร

นอกจากนี้ปกหน้า ยังประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ ทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้ 1) หัวนิตยสาร และรายละเอียดของฉบับ (ฉบับ ปีที่ ฯลฯ) 2) ข้อความบนปก (Cover Lines) และ 3) ภาพประกอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) หัวนิตยสารและรายละเอียดของฉบับ (ฉบับ ปีที่ ฯลฯ)

ในบรรดาองค์ประกอบต่าง ๆ ปรากฏบนปกหน้าของนิตยสารสำคัญที่สุด คือ ชื่อ หรือที่เรียกว่าหัวหนังสือหรือหัวนิตยสาร ซึ่งโดยลักษณะส่วนใหญ่จะเป็นตราสัญลักษณ์ตัวอักษร ที่สามารถอ่านออกได้โดยประกอบไปด้วยตัวอักษรทั้งหมดในชื่อของนิตยสารนั้น ตราสัญลักษณ์นี้ไม่ได้ถูกนำมาใช้งานเฉพาะที่เป็นแถบชื่อปกเท่านั้น แต่จะไปปรากฏในสื่อต่าง ๆ ทุกสื่อที่เกี่ยวข้องกับนิตยสารนั้น ตั้งแต่หัวจดหมาย ซอง นามบัตร ไปจนถึงสื่อโฆษณาทั้งหมด

(2) ข้อความบนปก (Cover Lines)

วัตถุประสงค์ของการใช้ตัวโปรยเป็นข้อความบนปกก็เพื่อแนะนำ เรื่องที่น่าสนใจในฉบับ นิตยสารบางฉบับอาจจะมีข้อความบนปกข้อความเดียวเพื่อแนะนำ เองเด่นสุดในฉบับในกรณีนี้นักออกแบบจะเลือกภาพประกอบปกที่เป็นเรื่องเดียวกันกับข้อความนั้นแต่หากมีข้อความบนปกหลายข้อความเพื่อนำ เรื่องหลายเรื่องในฉบับนักออกแบบก็สามารถเลือกภาพประกอบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใดก็ได้ ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นภาพเกี่ยวกับเรื่องเด่นก็ได้ ส่วนขนาดของข้อความบนปกนั้น ไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป เพราะจะแย่งความเด่นกับภาพประกอบ

(3) ภาพประกอบ

การจัดวางภาพบนปกนิตยสารส่วนใหญ่แล้วมีลักษณะคือ แบบแรกเป็นแบบเต็มหน้ากระดาษโดยตัดตกแต่งทั้ง 4 ด้านมีแถบชื่อและตัวอักษรอื่น ๆ ซ้อนอยู่ในภาพนั้นแบบที่สองเป็นแบบอยู่ในกรอบใต้ชื่อโดยมีพื้นที่ว่างล้อมรอบทั้งสองลักษณะมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน โดยแบบใช้ภาพตัดตกแต่งนั้นจะทำให้ภาพดูใหญ่สะดุดตาและดูเหมือนว่าไม่ได้มีแค่นั้นแต่มีส่วนของภาพต่อออกไปอีก แต่ในแบบซึ่งซ้อนอยู่ในภาพทำให้ตัดกับสีของภาพแต่หากเป็นภาพที่มีสีหลากหลายสีก็ยิ่งยากที่จะแก้ไข

การใช้ภาพประกอบแบบตัดตกแต่งนั้นจะทำให้ภาพประกอบดูใหญ่สะดุดตาและดูเหมือนภาพไม่ได้มีพื้นที่แค่นำปกเท่านั้น แต่มีส่วนของภาพต่อไปอีก ส่วนข้อเสียของการใช้ภาพแบบตัดตกแต่งก็คือในบางครั้งจะไปมีผลกระทบต่อแถบชื่อและตัวอักษรที่ซ้อนอยู่ในภาพทำให้อ่านออกได้ยาก

ในขณะที่การใช้ภาพแบบอยู่ในกรอบจะไม่ต้องกังวลเรื่องนี้เพราะแถบชื่อและตัวอักษรจะอยู่ในพื้นที่ว่างรอบภาพทำให้ง่ายแก่การอ่านแต่มีข้อเสียคือทำให้ดูอึดอัด การเลือกใช้ภาพถ่ายหรือภาพประกอบอื่น ๆ นั้นขึ้นอยู่กับธรรมชาติของนิตยสารและผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

2. หน้าสารบัญ

หากนักร้องแบบสามารถออกแบบปกหน้าให้ดึงดูดใจพอที่จะทำให้ผู้พบเห็นหยิบนิตยสารขึ้นมาดูแล้วสิ่งที่จะเกิดต่อไปก็คือผู้ดูจะพลิกดูนิตยสารผ่าน ๆ อย่างรวดเร็ว หากมีเนื้อดูที่มีความน่าสนใจเป็นพิเศษก็จะหยุดดูจากนั้นบางคนอาจจะพลิกหาเรื่องจากปก แล้วมาถึงหน้าสารบัญเพื่อตรวจสอบว่ามีเรื่องที่น่าสนใจพอที่จะซื้อหาไปอ่านหรือไม่ หน้าสารบัญจึงเหมือนกับโอกาสสำคัญที่เสนอสิ่งที่คิดว่าผู้อ่านสนใจ ดังนั้นในการออกแบบหน้าสารบัญ นักออกแบบจะต้องพยายามทำให้ง่ายแก่การอ่านและซึมซับข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ในการออกแบบหน้าสารบัญมีองค์ประกอบที่จะต้องนำมาจัดวาง ที่สำคัญคือ

(1) ส่วนสารบัญ

การออกแบบส่วนสารบัญนี้ จะต้องเน้นความชัดเจนและความสะดวกของผู้อ่านในการสืบค้นว่าเนื้อหาที่ต้องการอยู่ที่หน้าใดในนิตยสาร ส่วนใหญ่นิยมทำกันเป็น 2 คอลัมน์ คือ มีชื่อเรื่อง ชื่อคอลัมน์ ชื่อผู้เขียน อยู่ในคอลัมน์ซ้าย และมีเลขหน้าในบรรทัดเดียวกับชื่อเรื่องที่อยู่ในคอลัมน์ขวา การเรียงลำดับนั้น จะเรียงบรรทัดจากบนมาล่างตามลำดับขนาดตัวพิมพ์จะใช้ประมาณ 14-16 พอยต์การปรับแนวบรรทัดสำหรับสารบัญ โดยส่วนใหญ่นิยมเรียงชิดซ้าย

(2) ตราสัญลักษณ์ของนิตยสาร

นิตยสารส่วนใหญ่นิยมเอาตราสัญลักษณ์ของนิตยสารหรือหนังสือหรือคำขวัญของนิตยสารรวมทั้งข้อความที่ระบุเล่มที่ ฉบับที่ เดือนและปี มาไว้ในหน้าสารบัญด้วย หน้าสารบัญจึงเหมือนเป็นหน้าที่ต่อกับข้อมูลต่าง ๆ ที่ระบุถึงนิตยสารเล่มนั้น ๆ ตราสัญลักษณ์ของนิตยสารหรือหัว

หนังสือในหน้าสารบัญนี้จะไม่ใช่ขนาดที่ใหญ่อย่างในหน้าปก แต่จะเป็นขนาดที่เล็กลงเหลือความกว้างไม่เกินหนึ่งในสามของความกว้างของหน้ากระดาษ

(3) พิมพ์ประกาศ

เนื่องจากหน้าสารบัญเป็นหน้าที่นิยมใช้เพื่อให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนิตยสารเล่มนั้น ๆ จึงเป็นหน้าที่เหมาะสมที่จะวางส่วนพิมพ์ประกาศไว้ด้วย ส่วนพิมพ์ประกาศนี้นิยมวางไว้ด้านล่างของหน้ากระดาษ โดยเรียงข้อมูลทั้งหมดต่อเนื่องกันตลอดความกว้างของหน้าหรือไม่กี่วางเป็นคอลัมน์แคบ ๆ แยกออกมาต่างหากไว้ทางซ้ายสุดหรือทางขวาสุดของหน้า โดยเรียงชื่อตำแหน่งและชื่อบุคคลในกองบรรณาธิการ ระบุหน้าที่อย่างชัดเจน และเรียงเป็นบรรทัดไล่จากบนลงล่าง ต่อด้วยข้อมูลเกี่ยวกับนิตยสาร ที่อยู่ สถานที่พิมพ์ สถานที่ติดต่อ มักใช้ตัวพิมพ์เล็กกว่าขนาดของเนื้อเรื่อง

จะเห็นได้ว่าในหน้านี้มีองค์ประกอบที่ต้องจัดวางไม่น้อย และเป็นองค์ประกอบที่มีความจำเป็นทั้งในเชิงการใช้ประโยชน์นิตยสาร และเชิงการระบุดตามกฎหมาย ดังนั้นสิ่งแรกที่นักออกแบบจะต้องตระหนักก็คือจะทำให้หน้าสารบัญนี้มีเนื้อหาเยอะมากจนผู้อ่านรู้สึกไม่แน่นไปหมดจนไม่อยากจะหยุดดู

3. หน้าบรรณาธิการ

ในการออกแบบหน้าบรรณาธิการ นักออกแบบควรพิจารณาถึงความพิเศษประการหนึ่งที่ทำให้หน้านี้แตกต่างจากหน้าอื่น ๆ ในนิตยสาร นั่นก็คือในขณะที่หน้าอื่น ๆ ของนิตยสารเป็นการนำเรื่องราวต่าง ๆ จากภายนอกนิตยสารมาบอกเล่า แต่หน้าบรรณาธิการเป็นการบอกเล่าถึงเรื่องราวความคิดเห็น และความเชื่อของผู้เล่าเรื่องเหล่านั้นซึ่งมีปรากฏอยู่ในนิตยสารให้ผู้อ่านได้รับทราบองค์ประกอบที่ปรากฏอยู่ในหน้าบรรณาธิการนี้ได้แก่

(1) บทนำหรือบทบรรณาธิการ

หัวใจของหน้าบทบรรณาธิการ ก็คือ ข้อความที่เขียนโดยบรรณาธิการ ส่วนใหญ่แล้วบทนำจะมีความยาวไม่เกินครึ่งหน้ากระดาษ การจัดวางมักจะนิยมเรียงเต็มขนาดความกว้างของหน้ากระดาษ แต่เนื่องจากไม่ได้มีข้อความมากมาย นักออกแบบจึงมีอิสระในการออกแบบค่อนข้างมากขนาดของตัวพิมพ์ประมาณ 14 –16 พอยต์ ในขนาดปกติเท่ากับกับตัวเนื้อเรื่อง

(2) ชื่อหรือลายมือชื่อ

นอกจากบทนำ หรือบทบรรณาธิการแล้ว ในตอนท้ายจะต้องมีการระบุชื่อของผู้เขียนบทบรรณาธิการนั้น ๆ และระบุตำแหน่งด้วยว่าเป็นหัวหน้ากองบรรณาธิการหรือบรรณาธิการใหญ่ในบางครั้งยังนิยมที่จะวางลายมือชื่อไว้ตอนท้ายของบทนำ หรือบทบรรณาธิการด้วยซึ่งจะช่วยเพิ่มความมีตัวตนของของผู้จัดทำนิตยสารมากยิ่งขึ้น

(3) จดหมายถึงบรรณาธิการ

นิตยสารส่วนใหญ่ในปัจจุบันจะมีส่วนจดหมายถึงบรรณาธิการซึ่งเป็นส่วนที่ผู้อ่านเขียนจดหมายมาถึงนิตยสารเพื่อถามคำถาม ชมเชย ตีเตือนหรือแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ แล้วบรรณาธิการทำหน้าที่ในการตอบจดหมายต่าง ๆ เหล่านี้ ใช้ตัวพิมพ์ขนาดเดียวกันคือ 14 -16 พอยต์

4. หน้าเปิดเรื่อง

หน้าเปิดเรื่องหรือหน้าแรกของเรื่องนับเป็นหน้าที่สำคัญอีกหน้าหนึ่ง นักออกแบบจะต้องพยายามสร้างความรู้สึกรื่นตาตื่นใจให้เกิดขึ้นกับผู้อ่าน วิธีการที่จะทำให้หน้าเปิดเรื่องโดดเด่นออกจากหน้าอื่น ๆ ของนิตยสาร อาจจะเป็นสูตรสำเร็จของการออกแบบหน้าเปิดเรื่อง ก็คือการออกแบบให้ดูเรียบง่ายและมีองค์ประกอบเท่าที่จำเป็น โดยพยายามให้มีพื้นที่ว่างมากกว่าปกติ เนื่องจากในหน้านิตยสารโดยส่วนใหญ่จะเต็มไปด้วยภาพและตัวอักษรเต็มหน้าไปหมด หรือไม่ก็ใช้ภาพเดียวที่มีขนาดใหญ่มาก ๆ โดยมีข้อความอยู่เป็นจำนวนน้อย หรือใช้หน้าซ้ายและขวาร่วมกันเป็นหน้าเปิด

(1) ชื่อเรื่อง

นิตยสารแต่ละฉบับจะให้ความสำคัญแก่ชื่อหรือตราสัญลักษณ์ของแต่ละคอลัมน์แตกต่างกันแทบจะเรียกว่าแบบใดเป็นมาตรฐานไม่ได้เลย บางฉบับอาจใช้ตัวพิมพ์ขนาด 48 พอยต์เป็นชื่อเรื่อง หรือใช้ตัวพิมพ์ที่หนากว่าตัวเนื้อเรื่อง

(2) ชื่อหรือตราสัญลักษณ์คอลัมน์ประจำ

ชื่อหรือตราสัญลักษณ์ประจำ คอลัมน์นิตยสารบางฉบับจะใช้ตัวพิมพ์ขนาด 20 พอยต์ เรียงชิดซ้ายและวางไว้บนมุมซ้าย หรือเรียงชิดขวาไว้มุมบนขวาของหน้ากระดาษ บางฉบับจะมีการออกแบบตราสัญลักษณ์เหล่านี้ขึ้นมาใหม่เป็นพิเศษสำหรับคอลัมน์ประจำต่าง ๆ โดยอาจจะตัดแปลงจากตัวอักษรที่เป็นชื่อเต็มของคอลัมน์

(3) ชื่อผู้เขียน

โดยส่วนใหญ่แล้ว ชื่อผู้เขียนจะนิยมใช้ตัวพิมพ์ที่มีขนาดใหญ่กว่าตัวเนื้อเรื่องเล็กน้อย เช่นขนาดประมาณ 18 -20 พอยต์ ชื่อผู้เขียนมักวางไว้ใต้ชื่อเรื่องหรือชื่อคอลัมน์ประจำเหนือส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง บางฉบับจะวางไว้ตอนจบของเนื้อเรื่อง

(4) เนื้อเรื่องในหน้าเปิดเรื่อง

ในนิตยสารส่วนใหญ่จะมีเนื้อเรื่องอยู่ในหน้าเปิดเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่องในหน้าเปิดนี้จะเป็นส่วนต้นของเนื้อเรื่อง ดังนั้นอาจจะมีการเน้นให้แตกต่างจากตัวเนื้อเรื่องส่วนอื่น โดยอาจจะใช้ตัวหนาหรือตัวพิมพ์ขนาดใหญ่กว่าปกติ เช่น 20 พอยต์ ในย่อหน้าแรก หรืออาจจะใช้ตัวต้นที่มีขนาดใหญ่เช่น 60 พอยต์

(5) ภาพในหน้าเปิดเรื่อง

การใช้ภาพประกอบในหน้าเปิดเรื่องเป็นสิ่งที่ต้องระวังการใช้ภาพที่ใหญ่หรือเด่นมาก อาจทำให้ผู้อ่านนึกว่าเป็นหน้าโฆษณาอย่างไรก็ตามก็ไม่ได้มีกฎเกณฑ์ตายตัว นักออกแบบอาจจะใช้ภาพขนาดใหญ่เพื่อดึงดูดความสนใจก็ได้ แต่สิ่งที่สำคัญคือต้องไม่ลืมพื้นที่ว่างที่จะทำให้หน้าดูเรียบง่าย ไม่แน่นไปด้วยภาพและตัวอักษรในบางกรณีหากมีหน้าเปิดเรื่องเป็นหน้าคู่ ก็อาจจะใช้ภาพขนาดใหญ่เต็มหน้าซ้าย โดยไม่มีข้อความใด ๆ ทั้งสิ้น แล้วเอาชื่อเรื่องและข้อความมาไว้หน้าขวา ส่วนที่สำคัญที่สุด คือนักออกแบบต้องรู้จักการวางแผนให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลตามลำดับที่ถูกต้อง

5. หน้าเนื้อเรื่อง

ในความเป็นจริงแล้วในหน้าเนื้อเรื่องเป็นหน้าที่สนองเจตนาหรือวัตถุประสงค์ของผู้จัดทำนิตยสารมากที่สุดกว่าหน้าอื่น หน้าเนื้อเรื่อง ทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลอันเป็นหัวใจของนิตยสาร เพื่อสื่อสารกับผู้อ่านจนอาจเปรียบได้ว่าเนื้อเรื่องเป็นของขวัญ ในขณะที่หน้าอื่นเป็นเหมือนกระดาษห่อของขวัญ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

(1) เนื้อเรื่อง

ข้อมูลส่วนใหญ่ของนิตยสารคือส่วนเนื้อเรื่อง ขนาดของเนื้อเรื่องก็มีความแตกต่างกัน บางฉบับอาจจะสั้นเพียง 2 หน้า ในขณะที่บางเรื่องอาจจะยาวหลายสิบหน้า เนื้อเรื่องในหน้าในมักจะใช้ตัวพิมพ์ที่อ่านง่าย ภาษาไทยควรใช้ตัวแบบมีหัวขนาด 14-16 พอยต์

(2) ภาพประกอบเรื่อง

นิตยสารหลายฉบับนิยมใช้ภาพประกอบเรื่องเพื่อให้รายละเอียดที่ยากต่อการบรรยายหรือเพิ่มไว้ให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการเรื่องได้ชัดเจนขึ้น ภาพประกอบเรื่องมักเป็นภาพที่ไม่ใหญ่เกินกว่าครึ่งหน้าส่วนใหญ่จะมีการจัดวางให้พอดีกับความกว้างของคอลัมน์ โดยในหน้าหนึ่งอาจจะมีภาพประกอบหลายภาพก็ได้ การใช้ภาพจำนวนมายน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับตัวแปรสำคัญคือประเภทของนิตยสารและผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

ในการออกแบบนิตยสารนั้น ส่วนหน้าปกเป็นส่วนที่ได้รับการเอาใจใส่ในด้านการออกแบบมากที่สุด ตามมาด้วยหน้าเปิดเรื่องต่าง ๆ ในขณะที่หน้าเนื้อเรื่องไม่ได้มีการพิถีพิถันอะไรมากนักทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าหน้าเนื้อเรื่องนี้มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ เนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นส่วนที่มีเนื้อหาและต้องการการติดตามที่ง่าย ดังนั้นในการออกแบบจึงมักจะมุ่งเน้นไปที่ความเรียบง่าย เพื่อให้เกิดความ สะดวกในการอ่านและติดตามเนื้อหา อย่างไรก็ตามความคิดนี้อาจจะถือว่าถูกต้องเพียงครึ่งเดียว เพราะนอกจากจะต้องสนองประโยชน์ใช้สอยในแง่การอ่านแล้วก็ต้องสนองความต้องการในเชิงจิตวิทยาด้วย กล่าวคือจะต้องดูแล้วไม่น่าเบื่อ น่าติดตามเนื้อเรื่องไปจนจบในขณะเดียวกันก็ควรจะช่วยเสริมสร้างให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนที่ต้องการจะถ่ายทอด โดยขยายบุคลิกภาพของเนื้อหาให้รับรู้ได้ชัดเจนขึ้นว่าการอ่านแค่ตัวหนังสือเฉย ๆ ซึ่งในส่วนของผู้วิจัย

ได้นำองค์ประกอบของนิตยสารมาเป็นแนวทางในการคัดแยกข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และมองหาคอสมการทางสังคมที่ซ่อนอยู่ภายในนิตยสารลาวสมัยใหม่

3.1.4 ลักษณะการใช้ภาษาในนิตยสาร

การใช้ภาษาในนิตยสารนับเป็นหัวใจสำคัญในการถ่ายทอดข้อมูล เนื่องจากเป็นสารที่ส่งมายังผู้อ่านผ่านรูปแบบที่เป็นวิจนภาษาและอวิจนภาษา ทั้งนี้ผู้วิจัยจะขอนำเสนอลักษณะการใช้ภาษาในนิตยสารออกเป็น 3 ส่วน คือ ลักษณะการใช้ภาษาข่าวในนิตยสาร ลักษณะการใช้ภาษาในบทความบนนิตยสาร และลักษณะการใช้ภาษาในสารคดีบนนิตยสาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

จันทนา ทองประยูร และมนวิภา วรจุริระ (2550: 148-160) อธิบายเรื่องการใช้ภาษาข่าว การใช้ภาษาบทความและการใช้ภาษาสารคดีในนิตยสาร ดังนี้

1. ลักษณะการใช้ภาษาข่าวในนิตยสาร

ลักษณะภาษาข่าวในนิตยสาร มีดังนี้

1.1 การพาดหัวข่าว

ข่าวในนิตยสารไม่มีข้อจำกัดในเรื่องความยาวของคอลัมน์หรือพื้นที่มากเท่ากับข่าวหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่พาดหัวข่าว การเขียนพาดหัวข่าวนิตยสาร มักเขียนโดยผู้สื่อข่าวหรือผู้ที่รับผิดชอบรายงานข่าวขึ้นดังกล่าว ในรูปวลีสั้น ๆ หรือประโยคสั้น ๆ เพียงหนึ่งบรรทัด และใช้ภาษาแบบเป็นทางการหรือกึ่งทางการ

1.2 รูปแบบประโยค

ภาษาข่าวนิตยสารนิยมเขียนประโยคที่สมบูรณ์มากกว่าภาษาข่าวหนังสือพิมพ์ ที่มีกลະประธานหรือตัดทอนคำเชื่อมบางส่วนออกเพื่อประหยัดพื้นที่ ใช้ประโยคสั้น กระชับ ชัดเจน ได้ใจความ ไม่ยืดยาวหรือวกวน และนิยมใช้ประโยคเดี่ยวมากกว่าประโยคซ้อน

1.3 ระดับภาษา

ภาษาข่าวนิตยสารโดยทั่วไปเป็นภาษากึ่งแบบแผน และใช้ลีลาการเขียนแบบให้ข้อเท็จจริง (fact story) แต่อาจใช้ภาษาสนทนาปะปนในข่าวได้โดยเฉพาะคอลัมน์ข่าวที่ต้องการเสนอข่าวคราวกิจกรรมของคนในสังคมเฉพาะที่ผู้อ่านสนใจ ด้วยลีลาการเขียนแบบ หยิกแกมหยอก

1.4 การใช้คำสแลง หรือคำเฉพาะสมัย

ภาษาข่าวในนิตยสารไม่นิยมใช้คำสแลง คำเฉพาะสมัย หรือคำแสดงภาพลักษณ์เกินจริง เหมือนภาษาข่าวหนังสือพิมพ์ เพราะข่าวในนิตยสารมักมุ่งเน้นการแจ้งความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในสังคมหรือกิจกรรมเฉพาะกลุ่มที่สนใจ

1.5 การใช้ฉายาหรือชื่อเล่นของบุคคล

ข่าวนิตยสารอาจใช้ฉายาหรือชื่อเล่นของบุคคล ในข่าว โดยเฉพาะในส่วนพาดหัวข่าวบ้าง แต่จะไม่พบในเนื้อความข่าว ยกเว้นข่าวที่ปรากฏ ในคอลัมน์ที่ผู้เขียนมีจุดประสงค์เสนอ ข่าวคราวความเคลื่อนไหว ของแวดวงสังคมเฉพาะกลุ่ม และต้องการให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินด้วยลีลากระชับเข้าหาเหยื่อบุคคลที่เป็นข่าวจึง ใช้ฉายาหรือชื่อเล่นของบุคคล ในข่าวมาประกอบการเขียน

1.6 การใช้ภาษาเชิงวิพากษ์

ความแตกต่างของงานเขียนข่าวในนิตยสารกับหนังสือพิมพ์ คือ ความชัดเจนในการแสดงจุดยืนหรือข้อคิดเห็น นักศึกษาด้านวารสารศาสตร์มักได้รับคำสั่งสอนว่าไม่ให้ใส่ ความคิดเห็นลงไป ในข่าวหนังสือพิมพ์ แต่สำหรับนิตยสารผู้เขียนอาจมีแนวคิดต่อข่าว ที่เกิดขึ้นและอาจแสดงจุดยืนชัดเจน บางกรณีเราจึงพบคอลัมน์ข่าวในนิตยสารมีความเป็นกลาง น้อยกว่าข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ ด้วยการ ใช้ภาษาเชิงวิพากษ์ ยกเว้นกรณีข่าวสั้น หรือการสรุปข่าวรอบสัปดาห์ หรือรอบเดือนที่รายงานข้อเท็จจริงล้วน ๆ ซึ่งผู้เขียนจะไม่ใช้ภาษาเชิงวิพากษ์

2. ลักษณะการใช้ภาษาในบทความบนนิตยสาร

ลักษณะการใช้ภาษาในบทความบนนิตยสาร แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 บทบรรณาธิการ

2.1.1 ผู้เขียน

ผู้เขียนบทบรรณาธิการโดยทั่วไปก็คือบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารฉบับนั้น ๆ นิตยสารมีบรรณาธิการเป็นผู้เขียนบทบรรณาธิการเพียงผู้เดียว

2.1.2 เนื้อหา

บทบรรณาธิการในนิตยสารมีเนื้อหาที่ไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือข่าวที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วนเหมือนบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ แต่เป็นการแสดงความคิดเห็นในเรื่องทั่วไป เรื่องที่อยู่ในกระแสนิยมหรือเป็นการมองการณ์ไกลถึงอนาคต หรือสะท้อนนโยบายหรือจุดยืนของนิตยสารในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้

2.1.3 การใช้ภาษา

การใช้ภาษาในบทบรรณาธิการนิตยสารบางฉบับอาจมีความเป็นทางการ หรือความขึงขัง จริงจัง น้อยกว่าบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ บางครั้งจะพบว่าบรรณาธิการใช้ภาษาถึงทางการหรือภาษาสนทนาที่เป็นกันเองกับผู้อ่าน เช่น การแทนตัวผู้เขียนว่า “ผม” หรือ “ดิฉัน” เป็นต้น นอกจากนี้บทบรรณาธิการนิตยสารจะลงชื่อหรืออาจมีลายเซ็นของบรรณาธิการนิตยสารซึ่งเป็นผู้เขียนในส่วนท้ายของบทความ ซึ่งแตกต่างจากบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ที่จะไม่ระบุชื่อผู้เขียน

2.2 บทวิเคราะห์และบทวิจารณ์

ลีลาการใช้ภาษาในบทวิเคราะห์และบทวิจารณ์ในนิตยสารจำแนกออกได้ 3 ลักษณะคือ

2.2.1 แบบจริงจัง ตรงไปตรงมา

เป็นการวิเคราะห์หรือวิจารณ์ปรากฏการณ์ หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมุ่งเน้นการตีความหรือแจกแจงประเด็นของเรื่อง ใช้เหตุและผลตามหลักการหรือวิชาการ และชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหอย่างตรงไปตรงมา มักใช้สำนวนโวหารเชิงบรรยาย อธิบายความ แจกแจงมากกว่าจะใช้สำนวนโวหารแบบพรรณนาความเปรียบ ให้เห็นภาพพจน์ (figure of speech)

2.2.2 แบบประชดประชันเสียดสี

คือการใช้ภาษาแบบกระทบกระเทียบ เปรียบเปรย หรือในลักษณะเสียดสีประชดประชัน โดยไม่วิเคราะห์วิจารณ์หรือกล่าวตำหนิโดยตรง แต่มุ่งใช้สำนวนโวหารเชิงพรรณนาความเปรียบหรือเขียนวิจารณ์เชิงแดกดันเพื่อแสดงความหมายนัยประหวัดมากกว่านัยตรง จนบางครั้งผู้อ่านไม่เห็นสิ่งที่เสียดสีไว้ก็มี

2.2.3 แบบสนุกสนาน

คือการเขียนโดยนำประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์วิจารณ์มากล่าวถึงโดยเป็นการพูดถึงเชิงที่เล่นทีจริง ไม่รุนแรง เป็นลักษณะหยิกแกมหยอก และใช้ภาษาที่ตลกขบขัน ทั้งภาษาพูดและภาษาสแลงผสมผสานกันไป หรือใช้โวหารสร้างภาพพจน์จูงใจให้ผู้อ่านรู้สึกเพลิดเพลิน ลีลาการใช้ภาษาในบทวิเคราะห์วิจารณ์ของผู้เขียนแต่ละคนแต่จะไม่เหมือนกัน แต่สิ่งที่จะควรมีเหมือนกันก็คือการใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย เพราะหนังสือพิมพ์และนิตยสารมีคนอ่าน ทุกระดับทำให้ต้องสื่อความหมายกับคนทุกกลุ่ม การใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์แม้จะเป็นเรื่องสำคัญ

3. ลักษณะการใช้ภาษาในสารคดีบนนิตยสาร

ลักษณะการใช้ภาษาในงานสารคดีนิตยสารมีดังนี้

3.1 การเปิดเรื่อง

คือการเขียนส่วนนำเรื่องจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดึงดูดความสนใจคนอ่านได้มาก การเปิดเรื่องมีหลายลักษณะ ได้แก่ (มาลี บุญศิริพันธ์ อ่างถึงใน จันทนา ทองประยูร และมนวิภา วงรุจิระ. 2550: 158-160)

3.1.1 บรรยายสรุปประเด็นสำคัญ เป็นการเปิดเรื่องที่เหมาะสมกับสารคดีเชิงข่าว เพราะจะให้ ข้อมูล สรุปปรากฏการณ์ หรือประเด็นของข่าวที่เกิดขึ้น ก่อนที่จะขยายความรายละเอียดหรือเบื้องหลังของข่าวในส่วนเนื้อหาต่อไป

3.1.2 บรรยายบรรยากาศของเรื่องให้ตื่นตาตื่นใจ จะเป็นการบรรยายฉากหรือเรื่องราว ที่เป็นจุดสนใจ หรือสำคัญโดยละเอียด มักเป็นวิธีการเปิดเรื่องที่ใช้กับสารคดีประเภทตื่นเต้นเร้าใจ

3.1.3 พรรณนา การเปิดเรื่องด้วยวิธีพรรณนาจะให้ความรู้สึกอารมณ์ร่วม ที่ผู้อ่านจะสัมผัสจินตนาการ ที่เกิดขึ้นจากการเขียน คือเสมือนจะได้ยิน ได้เห็นได้รู้สึกร่วมกับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอด วิธีการนี้ผู้เขียนมักใช้สำนวนภาษาเชิงพรรณนาโวหาร ให้ผู้อ่านเห็นภาพพจน์ซึ่งเหมาะ กับสารคดีท่องเที่ยว หรือสารคดีบุคคล

3.1.4 การใช้คำพูด การเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมควรค่าแก่การเปิดเรื่อง อาจเป็นคำคม ข้อคิดหรือคำพูดธรรมดา ของคนที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง การเลือกหยิบยกคำพูดขึ้นอยู่กับผู้เขียน ที่ต้องการดึงความสนใจ ไปสู่จุดใด หรือสร้างอารมณ์ของเรื่องไปในแนวทางใด เหมาะกับการเขียนสารคดีบุคคล

3.1.5 การใช้คำถามเปิดเรื่อง เป็นการเริ่มต้นสารคดีที่ท้าทายความอยากรู้ของผู้อ่านเพื่อโยงความคิดประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการกล่าวถึงและคลี่คลายคำตอบในแต่ละประเด็นในเนื้อหาต่อไป

3.1.6 การใช้ภาษาสนทนาพูดคุยกับผู้อ่านโดยตรง การเปิดเรื่องแบบเป็นกันเองเหมือนเพื่อน ชวนคุยเช่นนี้ผู้เขียนจะใช้ภาษาพูด และใช้สรรพนาม “ผม” “คุณ” หรือมีคำสร้อย เช่น “ครับ” “คะ” เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกใกล้ชิด หรือมีส่วนร่วม ช่วยลดความรู้สึกตึงเครียดได้

3.1.7 การหยอกล้อ ยั่วเย้า เป็นการเปิดเรื่องโดยใช้ภาษาสนทนาเชิงสัพยอกเพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกผ่อนคลาย ไม่เคร่งเครียด โดยอาจไม่ได้บอกเล่าประเด็นของเรื่องตรง ๆ แต่จะนำเข้าสู่ประเด็นจริงในลำดับต่อไป

3.2 ระดับการใช้ภาษา

ภาษาสารคดีในนิตยสารมีทุกระดับ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้เขียน สารคดีบางเรื่องต้องการนำเสนอเรื่องราวทางวิชาการ ก็ใช้ภาษาแบบเป็นทางการ บางเรื่องต้องการนำเสนอเรื่องราวที่เพลิดเพลินบันเทิงใจ โดยเฉพาะสารคดีท่องเที่ยว การใช้ภาษาก็จะเป็นระดับกึ่งทางการ หรืออาจใช้ภาษาสนทนากับผู้อ่านเพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเองแต่ภาษาสารคดี มักหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาคะนองหรือภาษาสแลงที่ไม่ใช้ภาษาเขียน ยกเว้นกรณีที่เนื้อหาที่ต้องการนำเสนอเป็นไปเพื่อสะท้อนอารมณ์ของเรื่อง หรือผู้เขียนหยิบยกคำพูดของบุคคลตามที่เป็นจริง จากคำให้สัมภาษณ์ เช่นในงานสารคดีบุคคล

3.3 การใช้สำนวนโวหาร

ภาษาสารคดีในนิตยสารใช้สำนวนโวหารหลากหลายลักษณะขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่นำเสนอ และประเภทของสารคดีซึ่งมีหลากหลาย อาทิ สารคดีเชิงข่าว ซึ่งพบมาก ในนิตยสารวิเคราะห์ข่าวสารคดีท่องเที่ยว สารคดีอัตชีวประวัติบุคคล สารคดีความรู้ทั่วไป สารคดีประวัติศาสตร์ การใช้สำนวนโวหารเชิงอธิบายหรือบรรยายความนิยมใช้ในงานสารคดีที่ให้ความรู้ ทางวิชาการหรือสารคดีวิทยาศาสตร์รวมทั้งการเล่าเรื่อง ในสารคดีประวัติศาสตร์ และบางส่วน ในงานสารคดี

ท่องเที่ยว การใช้ภาษาในงานสารคดีมีหลายรูปแบบ และหลายลักษณะภาษาที่ใช้ในงานเขียนนิตยสารควรมีความลึกซึ้ง เฉียบคมและชัดเจนรวมทั้งพิถีพิถันกว่าภาษาที่ใช้ในงานเขียนหนังสือพิมพ์ เพราะนิตยสารมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและพื้นที่ในการนำเสนอข้อมูลน้อยกว่ารวมทั้งมุ่งสื่อสารกับกลุ่มคนเฉพาะที่เป็นเป้าหมาย การสื่อสารของนิตยสารจึงควร สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะกลุ่มเป็นสำคัญ ทำให้การใช้ภาษามีความหลากหลาย ภาษาในนิตยสารจึงมีทั้งลึกซึ้งกินใจ แบบวรรณกรรม มีศัพท์สูง หรืออาจใช้คำง่าย ๆ ไปจนถึงการใช้ภาษาสแลง ภาษาคนองภาษาเฉพาะสมัย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อเรื่อง ผู้อ่าน รสนิยมของผู้เขียน ความเชื่อ ทศนคติและความสนใจ

ลักษณะการใช้ภาษาในนิตยสารนั้นนอกจากจะเป็นส่วนที่สำคัญในการวิเคราะห์เนื้อหาในนิตยสารแล้ว ยังเป็นการแสดงออกถึงคุณภาพและความนิยมของผู้อ่านด้วยเช่นกัน กล่าวคือลักษณะของภาษาที่ใช้ขึ้นอยู่กับประเภทของเนื้อหาที่นิตยสารต้องการนำเสนอ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิตยสารที่ได้รับความนิยมจะสะท้อนถึงการแสดงออกผ่านภาษาได้ในระดับหนึ่งเช่นกัน อาทิ นิตยสารหัวนอก นิตยสารสมัยใหม่ นิตยสารผู้หญิง นิตยสารผู้ชาย ล้วนอาศัยระดับของ “ภาษา” และ “วัจนลีลา” ในการถ่ายทอดข้อมูลให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและได้รับความนิยมจากผู้อ่านเช่นกัน

3.1.5 บทบาทหน้าที่ของนิตยสาร

นิตยสารประเภทต่าง ๆ ล้วนมีบทบาทหน้าที่ในการรับใช้สังคมในด้านต่าง ๆ นิตยสารมีหน้าที่ถ่ายทอดสารสนเทศ(Information) ให้ความรู้ (Education) ให้ความบันเทิง (Entertainment) และการให้บริการในการประกาศและโฆษณาต่าง ๆ หรือในอีกแง่หนึ่ง นิตยสารเป็นสื่อในการเล่าเรื่องราว เหตุการณ์ ความทรงจำ เป็นเวทีสำหรับทัศนะและเป็นประจักษ์สะพาน เชื่อมโยงจากสังคมเก่าไปยังสังคมใหม่ โดยบทบาทหน้าที่ นิตยสารจัดเป็นสื่อมวลชนที่ผสมผสานระหว่างหนังสือพิมพ์กับหนังสือเล่ม กล่าวคือ คล้ายกับหนังสือพิมพ์ในเรื่องการให้ข้อมูลข่าวสารความคิดเห็น ความบันเทิง และการโฆษณา ส่วนที่คล้ายคลึงกับหนังสือเล่มนั้น อยู่ที่การเจาะลึกรายละเอียด เหตุการณ์เบื้องหลังข่าว และมุ่งให้ความรู้แก่ผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม (โสภา สถาพรชัยวัฒน์, 2550: 20 - 21)

มาลี บุญศิริพันธ์ กล่าวว่า ผู้ชื่อนิตยสารอ่านส่วนใหญ่มักใช้เวลาว่างให้กับการอ่านนิตยสารมากกว่าจะอ่านอย่างฉาบฉวยรวดเร็วแบบสื่ออื่น ๆ นิตยสารจึงมีอิทธิพลต่อการซึมซับข่าวสารความรู้ในความคิดของผู้อ่านได้มากกว่า นอกจากนั้นนิตยสาร 1 ฉบับ จะอ่านโดยสมาชิกในครอบครัวเกือบทุกคน และอยู่กับผู้อ่านเป็นระยะเวลายาวนานกว่า จึงทำให้นิตยสารมีทั้งบทบาทและอิทธิพลต่อการรับรู้ ทศนคติของผู้อ่านได้มากที่สุดทีเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการโน้มน้าวชักจูงใจให้คล้อยตามได้ถึงแม้ว่าจะเป็นไปอย่างช้า ๆ แต่ก็ส่งผลอันยาวนาน

นอกจากนี้ ระวีวรรณ ประกอบผล (อ้างถึงใน ไสลทิพย์ จารุภูมิ 2550 : 246) ได้แบ่งหน้าที่ของนิตยสารที่มีต่อสังคมไว้ 5 ประการ คือ

1. การทำหน้าที่เป็นเสมือนยาม คอยรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้สมาชิกในสังคมได้ทราบ โดยนิตยสารจะทำหน้าที่ในลักษณะที่คอยรวบรวมเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ทั้งทางกายภาพและทางความคิดของคนในสังคมแล้วนำมาวิเคราะห์วิจารณ์ สรุป ในลักษณะที่มีรายละเอียดมากขึ้น ซึ่งแตกต่างจากหนังสือพิมพ์เพราะนิตยสารนั้นเป็นสื่อมวลชนที่มีกำหนดออกห่างกว่าหนังสือพิมพ์ นิตยสารจึงไม่สามารถที่จะเสนอรายงานข่าวเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคมได้เร็วและฉับไวเท่า

2. การทำหน้าที่เป็นเสมือนสะพาน เชื่อมโยงระหว่างสังคมเก่ากับสังคมใหม่ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมทุกขณะ นิตยสารย่อมสามารถที่ถ่ายทอดเรื่องราวลักษณะของความเปลี่ยนแปลงให้ประชาคมได้รับทราบไม่ว่าจะเป็นในเรื่องที่เล็กน้อยหรือเรื่องใหญ่ที่มีความสำคัญมาก ๆ อาทิ การถ่ายทอดความเปลี่ยนแปลงในทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนในช่วงต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการใช้ภาษาและการใช้ภาพ

3. การทำหน้าที่เป็นเสมือนเวที หรือสื่อกลางในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งนิตยสารมีความได้เปรียบกว่าสื่ออื่น ๆ โดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นิตยสารเป็นสื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อที่ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ ความสามารถ มีความรักการอ่าน นิตยสารสามารถเสนอเรื่องที่เป็นรายละเอียดอ่อน ประณีต และลึกซึ้งได้ จึงเป็นเวทีหรือสื่อกลางในการแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นของเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้มากและอย่างละเอียดลออ และเป็นสื่อซึ่งเอื้ออำนวยต่อการใช้ความคิดและการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นนั้น ๆ

4. การทำหน้าที่เป็นเสมือนครู ให้ความรู้ และการศึกษาแก่ประชาชน หน้าที่นี้เป็นหน้าที่หลักประการหนึ่งของสื่อมวลชน และนิตยสารที่ดีก็ย่อมไม่ละเลยการกระทำหน้าที่นี้ นิตยสารบางฉบับอาจจะมุ่งที่จะให้ความรู้และการศึกษาแก่ผู้อ่านของตนโดยตรง ในขณะที่นิตยสารอีกหลายฉบับอาจจะให้ความรู้แก่ผู้อ่านของตนด้วยวิธีที่ไม่เร่งรัด ค่อยซึมซับไปกับความบันเทิงเรีงรมย์ที่ได้ทั้งนี้ การทำหน้าที่นี้ของนิตยสารจะเป็นเช่นใดก็ขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายและแนวทางในการดำเนินการของนิตยสารแต่ละฉบับ

5. การทำหน้าที่ในการให้บริการทางด้านธุรกิจ หน้าที่นี้เป็นหน้าที่อีกประการหนึ่งที่สำคัญของสื่อมวลชนในระบอบการปกครองแบบเสรีนิยม นิตยสารสามารถที่จะให้บริการทางด้านธุรกิจได้ โดยเฉพาะในแง่ของการประกาศและโฆษณา ทั้งที่เป็นเรื่องของการโฆษณาสินค้า และที่เป็นเรื่องของการสาธารณประโยชน์ ในเรื่องของการโฆษณาสินค้า ผู้ผลิตสินค้าจะแข่งขันกันผลิตสินค้านานาชนิด เพื่อดึงดูดความสนใจจากลูกค้าในท่ามกลางข้อมูลอันมากมายนี้ สื่อมวลชนจะกระทำหน้าที่ในการให้บริการโดยการเสนอโฆษณาของสินค้าต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้ทราบข้อมูล ได้เห็นสินค้าและ

บริการที่เป็นที่ต้องการของตน หน้าที่นี้นิตยสารสามารถทำได้ดีไม่แพ้สื่ออื่น เช่น วิทยุ หรือ หนังสือพิมพ์

จึงกล่าวได้ว่า นิตยสารมีหน้าที่สำคัญในการเป็นสื่อถ่ายทอดสารสนเทศ (information) สื่อให้ความรู้ (education) ให้ความบันเทิงใจ (entertainment) และการให้บริการในการประกาศและโฆษณาต่าง ๆ หรือในอีกแง่หนึ่ง นิตยสารเป็นสื่อในการบันทึกเรื่องราว เหตุการณ์ ความทรงจำเป็นเวทีแห่งการแสดงทรรศนะ และเป็นประดุกสะพานเชื่อมโยงจากสังคมเก่าไปยังสังคมใหม่เป็นแหล่งค้นคว้าเพื่อความรู้จักกับอดีตและความเป็นมาของสังคมมนุษย์ (ระวีวรรณ ประกอบผล, 2530: 1)

นิตยสารมักประกอบไปด้วยเนื้อหาหลายประเภท แต่จัดพิมพ์อยู่ในรูปเล่ม เนื้อหาและเรื่องราวของนิตยสารแต่ละฉบับจะสะท้อนให้เห็นบุคลิกลักษณะของนิตยสารนั้น ๆ ได้โดดเด่นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเนื้อหาของนิตยสารก็คือ ส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพของนิตยสารฉบับนั้นโดยทั่วไปแล้ว นิตยสารจะมีส่วนประกอบของเนื้อหา (Editorial content) ดังนี้

1. คอลัมน์ประจำ ส่วนประกอบที่สำคัญของนิตยสารก็คือ การมีคอลัมน์ประจำซึ่งจะมีเนื้อหาสาระแนวเดียวกันต่อเนื่อง การจัดคอลัมน์ประจำจึงมีประโยชน์อย่างยิ่งในด้านที่ว่า ผู้อ่านได้เรียนรู้บุคลิกของนิตยสารจนเกิดความเคยชินกับรูปแบบของนิตยสารนั้น ๆ

2. บทความในคอลัมน์ประจำ นิตยสารบางฉบับจะเปิดคอลัมน์ประจำบางคอลัมน์ที่เห็นว่ามีความสำคัญสอดคล้องกับนโยบายหลักให้กว้างขวางมากกว่าคอลัมน์อื่น ๆ คอลัมน์ประเภทนี้เห็นว่ามีความสำคัญสอดคล้องกับนโยบายหลักให้กว้างขวางมากกว่าคอลัมน์อื่น ๆ คอลัมน์ประเภทนี้สามารถบรรจุบทความเรื่องราวต่าง ๆ ได้หลายเรื่อง บางเรื่องอาจจะต่อเนื่องกันหลาย ๆ ฉบับ ในการพิจารณาว่าบทความใดควรจะมีในคอลัมน์ใด ก็ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการจัดคอลัมน์นั้น ๆ

3. เรื่องทั่ว ๆ ไป นอกเหนือจากส่วนประกอบของเนื้อหาใน 2 ประเภทที่กล่าวมาแล้ว นิตยสารยังประกอบไปด้วยเรื่องทั่ว ๆ ไป ที่ไม่ได้สังกัดหรือประจำในคอลัมน์หนึ่งคอลัมน์ใดโดยเฉพาะ เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น ท่องเที่ยว อาหาร ฯลฯ ทั้งนี้แล้วแต่ความเหมาะสมแต่ละโอกาส

ในการทำนิตยสารฉบับหนึ่ง ๆ บรรณาธิการจะเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบต้นฉบับจากทุกแหล่งที่ส่งถึงกองบรรณาธิการและเป็นผู้ประสานงานกับผู้เขียนทุกคน เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนให้สอดคล้องกลมกลืนนโยบายหรือ Concept ของนิตยสารที่กำหนดไว้ รวมทั้งการแก้ไขสำนวนการเขียนด้วย ดังนั้น บรรณาธิการจึงเป็นเสมือนศูนย์กลางหรือหัวใจของคณะผู้จัดทำนิตยสาร

นอกจากนี้บทบาทหน้าที่ นิตยสารจัดเป็นสื่อมวลชนที่ผสมผสานระหว่างหนังสือพิมพ์กับหนังสือเล่ม กล่าวคือ คล้ายหนังสือพิมพ์ในเรื่องการให้ข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็น ความบันเทิงของการโฆษณา ส่วนคล้ายคลึงกับหนังสือเล่มนั้น อยู่ที่การเจาะลึกรายละเอียด เหตุการณ์เบื้องหลังข่าว และให้ความรู้ แก่ผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม จากการผสมผสานดังกล่าวทำให้นิตยสารมีวิวัฒนาการ แตกแขนงออกเป็น นิตยสารประเภทต่าง ๆ ตามเนื้อหาและกลุ่มผู้อ่าน

จากบทบาทหน้าที่ของนิตยสารข้างต้น จะเห็นได้ว่า นิตยสารเป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสารเป็นอย่างมากในบทบาทหน้าที่โดยทั่ว ๆ ไป ดังนั้นการรับรู้ถึงบทบาทของนิตยสารจะช่วยให้ผู้อ่าน/ผู้รับสารเข้าใจถึงหน้าที่ของนิตยสาร และนำไปสู่การนำเสนอเนื้อหาที่ปรากฏในรูปแบบปัจจุบันได้เช่นกัน

3.2 พัฒนาการของนิตยสารในสังคมนลาว

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารเกี่ยวกับพัฒนาการของนิตยสารในสังคมนลาว ใน สปป.ลาว เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงที่มาที่ไปของสื่อก่อนจะกำเนิดนิตยสารที่ผู้วิจัยได้นำมาพิจารณา จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของสื่อมวลชน ก็คือช่วงภายหลังที่พรรคประชาชนปฏิวัติลาวก็มีนโยบายเปลี่ยนแปลงใหม่ในปี 1986 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อวงการสื่อมวลชนลาว และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากมาย ทั้งในแง่เนื้อหาและรูปแบบ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในด้านการหนังสือพิมพ์นั้น สามารถออกหนังสือพิมพ์ได้ง่ายกว่าเดิม และมีหลายหน่วยงานของรัฐสนใจในกิจการหนังสือพิมพ์มากขึ้นเป็นผลให้หนังสือพิมพ์เพิ่มจำนวนฉบับออกสู่ตลาด เนื่องมาจากรัฐบาลเปิดโอกาสให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐในการขอเปิดหนังสือพิมพ์แต่ก็ยังคงจำกัดอยู่วงการของหน่วยงานรัฐ ส่วนเอกชนก็ยังไม่ได้รับอนุญาตให้ทำกิจการหนังสือพิมพ์ ถึงอย่างไรก็ยังเป็นการดีที่ปัญญาชนหลายคนได้แสดงความคิดเห็นของตนออกในหน้าหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ

มาถึงปี 1996 มีจำนวนหนังสือพิมพ์ทั้งรายวัน รายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน รายสองเดือน และรายไตรมาสกว่า 40 ฉบับ ที่ออกจำหน่ายในตลาดภายในประเทศลาว ประชาชนผู้สนใจอ่านหนังสือพิมพ์สามารถเลือกอ่านได้สบายกว่าเดิม (ทองปาน สมพะวง, 2542: 5 - 8)

ระบบสื่อสารมวลชนลาวตั้งแต่ปี 1950-1997 ได้มีการเปลี่ยนแปลงเกือบทุกด้าน อาทิ ในด้านโครงสร้างการควบคุมได้มีการพัฒนาโครงสร้างของกระทรวงแถลงข่าวและโฆษณาการได้มีการปรับให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ การเมืองยุคใหม่ เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่การเมืองของพรรคอย่างเต็มส่วนในด้านนโยบายได้มีการพัฒนาให้มีลักษณะที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น จากเดิมที่มุ่งสนองนโยบายรัฐบาลได้ปรับปรุงรายได้ แนวทางการแสวงหารายได้เพื่อให้แต่ละองค์กรอยู่รอดโดยไม่เป็นภาระของรัฐบาล รวมทั้งเปลี่ยนมาเน้นการมุ่งให้บริการกับประชาชน และพัฒนาองค์การให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษามาถึงที่มาของระบบสื่อมวลชนในสปป.ลาว มีความสำคัญต่อการนำเสนอความเป็นลาวผ่านสื่อไม่ว่าจะเป็นด้านสื่อมวลชน หรือสื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งทราบถึงข้อดีข้อบกพร่องต่าง ๆ ของระบบสื่อสารมวลชนทำให้ผู้วิจัยสามารถแยกแยะการวิเคราะห์สื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้

3.2.1 พัฒนาการของสื่อสิ่งพิมพ์หลังยุค ค.ศ. 1975

ในช่วงปี ค.ศ.1976-1985 ถือเป็นยุคจินตนาการเก่า (ทองปาน สมพะวง, 2542: 83 - 85) เป็นช่วงเวลาที่หนังสือพิมพ์ลาวมีจำนวนน้อยมาก มีหนังสือพิมพ์รายวันรวมทั้งในข่าวสารประเทศลาวเพียง 3 ฉบับ นอกจากนั้นก็คือนหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ รายปักษ์ และวารสารรายเดือน (นิตยสาร) ซึ่งจัดแบ่งได้ 3 ประเภท หรือกลุ่มของหนังสือพิมพ์ ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ของพรรค 1 ฉบับ
  - หนังสือพิมพ์ “ประชาชน” รายวัน
2. หนังสือพิมพ์ของรัฐ 4 ฉบับ ดังนี้
  - ใบข่าวสารประเทศลาวรายวัน
  - หนังสือพิมพ์ “กองทัพ” รายสัปดาห์
  - หนังสือพิมพ์ “เวียงจันทน์ใหม่” รายวัน
  - วารสาร “วันนะลิน” รายเดือน
3. หนังสือพิมพ์ขององค์กรจัดตั้งมวลชน 3 ฉบับ ดังนี้
  - หนังสือพิมพ์ “แรงงาน” รายเดือน
  - หนังสือพิมพ์ “แม่หญิงลาว” รายไตรมาส
  - หนังสือพิมพ์ “หนุ่มลาว” รายปักษ์

ตั้งแต่ปี ค.ศ.1976 เป็นต้นมา หนังสือพิมพ์ได้กลายเป็นเครื่องมือโฆษณาชวนเชื่อเพื่อส่วนรวม และต้องอยู่ในความคุ้มครองของพรรคโดยพรรคได้มอบหมายให้กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแลและจัดการงานการผลิต การจัดจำหน่ายไปยังเป้าหมายต่าง ๆ

หน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์จึงเป็นการนำแนวคิดอุดมการณ์ของพรรคไปเผยแพร่ต่อประชาชน หนังสือพิมพ์จะต้องเป็นอุปกรณ์เพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเพื่อการควบคุมทางสังคมภายในแนวกรอบที่ได้กำหนดไว้ โดยกำหนดให้สื่อมวลชนลาวต้องสนองจุดมุ่งหมายของรัฐ คือ การสร้างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวขึ้นมาใหม่ เพื่อหวังว่าประชาชนจะมีความสงบและมีความอยู่ดีกินดีตลอดไป และเพื่อให้ประชาชนลาวมีความเชื่อศรัทธาต่อพรรคและรัฐบาลในระบบใหม่

นอกจากนี้ นักข่าวนักเขียน และคณะบรรณาธิการ โดยเฉพาะคณะบรรณาธิการต้องเป็นคนที่มีความสามารถเป็นคนของพรรค เป็นผู้มีความจงรักภักดีต่อพรรคและรัฐบาล ไม่เป็นคนที่ขาดคุณธรรม และไม่เป็นคนที่มือคดต่อพรรค จึงจะเข้าทำงานได้ พนักงานและนักข่าวส่วนใหญ่ต้องผ่านการฝึกอบรมทางการเมืองเป็นผู้รู้และชื่นชมแนวทางการเมืองของพรรคควบคู่กับความรู้วิชาชีพด้านหนังสือพิมพ์ด้วย

หนังสือพิมพ์ของรัฐ ในช่วงสิ้นปี ค.ศ. 1973 ข่าวสารประเทศลาวเริ่มพิมพ์ใบข่าวสารรายวัน วันละ 1,500 ฉบับ ออกจำหน่ายอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ที่ตรงเครียดในการเจรจาสัญญาเวียงจันทน์ รวมทั้งมีการปฏิบัติการตามสัญญา การจัดตั้งรัฐบาลผสมและคณะมนตรีการเมืองแห่งชาติ

โดยเน้นผู้อ่านส่วนใหญ่เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่ทำงานในเวียงจันทน์และนักการทูตที่ประจำอยู่ในลาว (เวียงจันทน์) ซึ่งมีความแตกต่างจาก หนังสือพิมพ์กองทัพที่มีเป้าหมายคือเพื่อใช้เป็นปากเสียงของกองทัพในการโฆษณา เผยแพร่และแจ้งข่าวชัยชนะของกองทัพและประชาชนลาวในการบุกโจมตีศัตรูพร้อมทั้งทำหน้าที่ปลุกกระตือรือร้นรักชาติของนักรบและประชาชนลาว และลักษณะรูปแบบของหนังสือพิมพ์มีส่วนคล้ายกับหนังสือพิมพ์กองทัพประชาชนเวียดนาม (ทองปาน สมพะวง. 2542: 87) เพราะว่ามีนักเขียนและคณะบรรณาธิการส่วนใหญ่เคยไปศึกษาเล่าเรียนและไปฝึกอบรมวิชาการหนังสือพิมพ์มาจากเวียดนาม

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์กองทัพยังมีส่วนของการวิจารณ์สังคมอย่างระมัดระวังด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่นุ่มนวล เช่น การวิจารณ์นักรบขาดความเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติระเบียบวินัยของกองทัพ โดยหนังสือพิมพ์พยายามเขียนเป็นรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเขียนเป็นบทกลอนและอ่านม่วนชวนคิด ล้วนแต่สะท้อนถึงการวิพากษ์วิจารณ์ปรากฏการณ์ที่ไม่ดีไม่งามในสังคมลาว

หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ เป็นหนังสือพิมพ์รายวันที่มีแนวโน้มที่ปลุกกระตือรือร้นนักศึกษาและประชาชนลาวให้เข้าร่วมกระบวนการประท้วงยึดอำนาจการปกครองฝ่ายเวียงจันทน์เมื่อปี ค.ศ. 1975 เวียงจันทน์ใหม่เน้นการเผยแพร่ข่าวสารด้านการผลิตเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของพรรคและรัฐบาลลาว พร้อมกันนี้ยังมีบทความบทวิจารณ์ทั่วไปที่ไม่ขัดกับนโยบายของพรรคและรัฐบาล นอกจากนี้ยังมีการนำข่าวเหตุการณ์ต่าง ๆ ในจังหวัดและต่างจังหวัดมาตีพิมพ์เผยแพร่เพื่อให้ประชาชนชาวเมืองเวียงจันทน์ได้รับข่าวสารเป็นประจำ แต่ในช่วงปี ค.ศ. 1976-1985 หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ไม่ได้โฆษณาสินค้าเลยมีแต่แจ้งข่าวสารบริการสังคมที่ไม่ใช่การโฆษณาสินค้าเท่านั้น เพราะถึงแม้ว่ามีหลายคนสนใจอยากให้อเวียงจันทน์ใหม่แจ้งข่าวและโฆษณาสินค้าก็ไม่อาจทำได้ หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่เน้นผู้อ่านส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ พนักงานของรัฐและพ่อค้าแม่ค้าจำนวนหนึ่งเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ของรัฐและหนังสือพิมพ์กองทัพ

3.2.2 จุดเริ่มต้นของวารสาร (นิตยสาร) ในสังคมลาว

วารสารวันนะสิน ได้ถือกำเนิดต่อจากหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ ในวันที่ 5 พฤศจิกายน 1979 โดยความเรียกร้องของวงงานนักเขียนลาวที่ต้องการให้มีวารสารเพื่อแสดงผลงานในงานฉลองวันครบรอบ 5 ปีแห่งการสถาปนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (2 ธันวาคม 1980) มีท่านสุวันทร บุผาวง เป็นหัวหน้าบรรณาธิการ และภายใต้การนำของท่านสิสชนะ สีสาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแถลงข่าวและโฆษณาในเวลานั้น

วารสารวันนะสิน มีจุดประสงค์เพื่อเป็นเวทีส่งเสริมวรรณคดีและศิลปะของคนลาว เพื่อให้ให้นักเขียน ศิลปินลาวมีโอกาสได้เขียนนวนิยาย บทกลอนที่สะท้อนความดีเลิศของระบอบใหม่ ทั้งเป็นการสรรเสริญผลงานการนำพาของพรรค และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่ได้นำพาประชาชนลาวดำเนินการต่อสู้ปลดปล่อยชาติและการพัฒนาประเทศชาติลาวเพื่อจะก้าวไปสู่การสร้างประเทศตามแนวทางสังคมนิยมโดยเน้นสรรเสริญหน่วยการผลิต การเกษตร และหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่ทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมหรือบุคคลที่เป็นแบบอย่างในการทำงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติถูกต้องตามแนวทางของพรรคและรัฐบาลกำหนดไว้ (ทองปาน สมพะวง, 2542: 89 - 90)

จำนวนนักเขียนและบรรณาธิการวารสารวันนะสินส่วนใหญ่ได้เรียนมาจากต่างประเทศ เช่น รัสเซีย เวียดนาม หรือเรียนอยู่ภายในประเทศ เช่น เรียนนิพนธ์วรรณคดี ภาษาศาสตร์และบางคนก็เรียนวิชาฟิสิกส์หรือวิชาคณิตศาสตร์แต่ด้วยความชอบและความรักในการเขียนจึงเข้ามาทำงานด้านนี้ จำนวนคนที่ทำงานวารสารมากที่สุดมี 17 คน น้อยที่สุด 14 คน ซึ่งวารสารวันนะสินมีเป้าหมายเพื่อรับใช้ปัญญาชนซึ่งผู้อ่านส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีระดับความรู้สูงพอควร ส่วนชาวบ้านธรรมดาสามัญนั้นมีย่อยที่สมัครสมาชิก วารสารนี้จึงรับใช้เฉพาะพวกที่ทำหน้าที่เป็นนักเขียนประเภทวรรณคดีต่าง ๆ

ซึ่งการจัดพิมพ์ในระยะแรกวารสารออกจำหน่ายเป็นรายเดือน ครั้งละ 1,500 ฉบับ พิมพ์เป็นรูปเล่มที่สวยงาม จำนวน 60 หน้า สีสันจะเน้นสีฟ้าและสีดำ และหน้าปกจะมีรูปภาพหญิงสาวสวยงาม โดยเนื้อหาข้างในส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมวัฒนธรรมลาว ศิลปะดนตรี โดยจะเน้นถึงลักษณะชาติ ลักษณะมหาชน (มวลชน) และลักษณะก้าวหน้าโดยสรุปแล้ววารสารวันนะสินเป็นวารสารเพื่อวัฒนธรรมและเป็นเวทีส่งเสริมวรรณคดีและศิลปะของลาว

วารสารวันนะสินเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกระทรวงแถลงข่าววัฒนธรรม การจัดการมรดกมรดกง่ายตาย คือ กองบรรณาธิการและพนักงานจำนวนหนึ่งซึ่งทำหน้าที่ในการจัดรูปเล่มแล้วส่งเข้าโรงพิมพ์ จากนั้นก็นำมาแจกจ่ายตามการสั่งจองของสมาชิกที่สังกัดหน่วยงานสื่อมวลชนและบุคคลที่เป็นนักเขียนในเมืองเวียงจันทน์และต่างจังหวัด ด้วยเหตุนี้วารสารวันนะสินจึงมีความสัมพันธ์กับองค์การสื่อมวลชนทั้งสังกัดกระทรวงแถลงข่าวโฆษณาและองค์การสื่อมวลชนต่าง ๆ อย่างแนบแน่น

นอกจากหนังสือพิมพ์ของรัฐ หนังสือพิมพ์กองทัพ หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ และวารสารวันนะสิน ได้เข้ามามีบทบาทในองค์การกระทรวงวัฒนธรรมและกระทรวงแถลงข่าวโฆษณาและองค์การสื่อมวลชนต่าง ๆ นั้น สื่อสิ่งพิมพ์ในสปป.ลาวก็ถือกำเนิดหนังสือพิมพ์ขององค์การจัดตั้งมวลชนขึ้นมา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

หนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว ถือกำเนิดเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 1980 โดยมีนางคำพอน พิมมะแสง เป็นบรรณาธิการคนแรกและต่อมามีนางวิไลเวียง พิมมะสอน เป็นบรรณาธิการ ปัจจุบัน (1997) มีนางสหวะดี โดดโยทา เป็นบรรณาธิการ ซึ่งทั้ง 3 คนนี้เคยทำงานอยู่ในศูนย์กลางสหพันธ์แม่หญิงลาวมานานแล้ว และเกิดจากความร่วมมือกันกับนักหนังสือพิมพ์อื่น ๆ และองค์กรสื่อมวลชนลาวเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและแนะนำ

ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่ออกจำหน่ายเป็นรายเดือน ได้รับความนิยมจากผู้อ่านเพศหญิงเป็นจำนวนมากเพราะพิมพ์แจกฟรีในกลุ่มเป้าหมายสตรี ทั้งในเมืองหลวงเวียงจันทน์และต่างจังหวัด ซึ่งมีความคล้ายกับหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่คือไม่พบการโฆษณาสินค้า และที่สำคัญหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาวมีเนื้อหาที่เน้นข่าวภายใน ข่าวบันเทิง เรื่องของคนดีคนเด่น การตอบจดหมายปัญหาในชีวิต (สตรี) ภาพยนตร์กลอนชวนหัวและเวทีส่งเสริมศิลปวรรณคดีต่าง ๆ

หนังสือพิมพ์หนุ่มลาว ถือกำเนิดในวันที่ 1 มกราคม 1979 โดยท่านดวงดี อินทะวง เป็นบรรณาธิการคนแรก ซึ่งท่านดวงดีเคยเป็นพนักงานโฆษณาชวนเชื่อมาก่อน และต่อมาเมื่อปี 1988 ท่านสมสุข สุกสะหวัด จึงเข้ามาเป็นบรรณาธิการคนที่สอง และปัจจุบันมีท่านสีสุก สิมมะวง เป็นบรรณาธิการซึ่งเนื้อหาหลักของหนังสือพิมพ์หนุ่มลาวคือ การปลุกกระตมสมาชิกเยาวชนลาวเข้าร่วมกระบวนการพัฒนาประเทศชาติ เผยแพร่แนวทางของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวให้เยาวชนเข้าใจ รวมทั้งให้มีความชื่นชมและให้เกิดมีการกระทำในกระบวนการต่าง ๆ เช่น ให้เยาวชนกล้าหาญในการต่อสู้ปกป้องรักษาสร้างประเทศชาติและเข้าร่วมเป็นทหารเพื่อปกป้องดินแดนลาวและความสงบสุขของบ้านเมือง โดยมีเป้าหมายของผู้อ่านคือเน้นเยาวชนทั้งเพศชายและหญิง อายุระหว่าง 15-40 ปี

ซึ่งมีการพิมพ์จำหน่ายของหนังสือพิมพ์หนุ่มลาวมียอดที่ไม่แน่นอน ซึ่งแตกต่างจากหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว โดยจะอาศัยการสั่งจองขององค์กรเยาวชนของแต่ละท้องถิ่น และสำนักงานต่าง ๆ ในนครเวียงจันทน์แต่สิ่งที่เหมือนกับหนังสือพิมพ์ที่ผ่านมาทั้งหมดนั่นคือไม่พบการโฆษณาสินค้าใด ๆ เลย บนเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ โดยหนังสือพิมพ์หนุ่มลาวได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณของรัฐโดยศูนย์กลางชาวหนุ่มลาวเป็นผู้สนับสนุนเงินทุนทั้งหมด เพราะเป็นหน่วยงานหนึ่งที่พรรคตั้งขึ้นเพื่อดูแลเยาวชนลาวทั่วทั้งประเทศ ที่อยู่ภายใต้การดูแลของกรมสื่อมวลชนลาวด้วย ฉะนั้นหนังสือพิมพ์จึงต้องอยู่ในความดูแลของหลายหน่วยงานเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ และองค์กรสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ของประเทศลาว

นอกจากนี้หนังสือพิมพ์หนุ่มลาวยังมีความสัมพันธ์กับหนังสือพิมพ์ของพรรคแล้วยังมีความสัมพันธ์กับหนังสือพิมพ์แม่หญิงลาว และหนังสือพิมพ์แรงงาน รวมทั้งหน่วยงานราชการต่าง ๆ ทั้งของพรรคและรัฐที่มีเยาวชนลาวสังกัดอยู่ทั่วประเทศอีกด้วย

หนังสือพิมพ์แรงงาน ถือกำเนิดในวันที่ 5 พฤศจิกายน 1980 โดยท่านเรืองสอนเป็นบรรณาธิการภายใต้การชี้นำของคณะชนวนขวายสร้างศูนย์กลางสหสัมพันธ์กรรมบาลลาว (สหพันธ์แรงงานลาว) ซึ่งมีท่านสนั่น สุดทิจัก เป็นประธานเวลานั้น ซึ่งนักข่าวนักเขียนส่วนใหญ่มาจากสำนักข่าวสารประเทศลาว

หนังสือพิมพ์แรงงานเน้นการปลุกกระตมกรรมกรให้การศึกษาอบรมกรรมให้มีน้ำใจรักชาติ ให้มีความขยันหมั่นเพียร ทำการผลิต ผลักดันขบวนการของกรรมกรลาว และนำมติคำสั่งนโยบายของพรรคและรัฐบาลไปเผยแพร่ให้ชนชั้นแรงงานลาวได้รับทราบอย่างเป็นประจำ ควบคู่กับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความบันเทิงให้แก่กรรมกรในที่ทำงานต่าง ๆ เนื้อหาส่วนใหญ่จะเน้นข่าวเด่นในกระบวนการของกรรมกร สารระนำรู้ (รู้ไว้ได้ประโยชน์) กระบวนการของชนชั้นแรงงานในต่างประเทศ สารระบันเทิง และวรรณคดีซึ่งเป็นเรื่องสั้น

โดยหนังสือพิมพ์แรงงานมีกลุ่มเป้าหมายในการอ่านคือสมาชิกกรรมบาลและกรรมกรในโรงงานต่าง ๆ รวมทั้งสมาชิกพรรคในสำนักงานของพรรคและรัฐบาลทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ด้วยการออกจำหน่ายจำนวน 2,500 ฉบับ เป็นรายปักษ์ แจกจ่ายฟรี โดยมอบให้ตัวแทนของชนชั้นแรงงานแต่ละสำนักงานหรือแต่ละแขวง เป็นผู้ส่งต่อไปยังสมาชิกของตน ซึ่งหนังสือพิมพ์แรงงานเป็นหน่วยงานหนึ่งของศูนย์กลางสหสัมพันธ์กรรมบาลลาว และถูกการควบคุมโดยศูนย์กลางสหสัมพันธ์กรรมบาลลาวและกระทรวงแถลงข่าววัฒนธรรม (ทองปาน สมพะวง, 2542: 93 - 95)

ดังนั้นผู้วิจัยขอสรุปจากพัฒนาการของสื่อสิ่งพิมพ์หลังยุคปี ค.ศ.1975 ได้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์ในยุคจินตนาการเก่า จะมีความสัมพันธ์กันไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ที่ดำเนินการภายใต้พรรคและรัฐหรือองค์การสื่อมวลชนอิสระนั้น แต่ละหนังสือพิมพ์ก็มีความเกี่ยวข้องกัน โดยมีกรรมสื่อมวลชนเป็นศูนย์กลางในการประสานและให้ความร่วมมือในการเขียนคอลัมน์และการนำเสนอเนื้อหาต่าง ๆ บนหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าหนังสือพิมพ์ในยุคนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของพรรคและรัฐบาลลาว เพื่อทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการและสื่ออุดมการณ์ของรัฐในการสร้างประเทศขึ้นมาใหม่ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ ฉบับที่ 7

นอกจากหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ แล้ว ยังพบการถือกำเนิดของวารสารฉบับแรกของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวขึ้นมาคือ “วารสารวันนะสิน” ผู้วิจัยขออธิบายในส่วนวารสารเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงความเป็นมาวารสารที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาในหัวข้อต่อไป

3.2.3 นิตยสารลาวในบริบทสังคมสมัยใหม่

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นในหัวข้อที่ 3.2.2 นั้นผู้วิจัยจะขอเสนอในส่วนของการพัฒนาการเฉพาะวารสาร (นิตยสาร) ก่อนเพื่อให้มองเห็นที่มาของตัวบทผู้วิจัยมากขึ้น ในช่วงยุคจินตนาการเก่า (1976-1985) นั้น การเมืองมีส่วนในการกำหนดรายละเอียดในการเสนอข่าวด้วย ในช่วงนี้ประเทศลาวจะได้รับความช่วยเหลือจากบรรดาประเทศสังคมนิยมตะวันออก เช่น โซเวียต เวียดนาม และเยอรมันตะวันออกในด้านต่าง ๆ สำหรับสื่อมวลชนนั้นจะได้รับการช่วยเหลือจากประเทศเหล่านั้นในหลายด้าน เช่น อุปกรณ์เครื่องมือทางวิทยุกระจายเสียง เครื่องพิมพ์หนังสือพิมพ์ และที่สำคัญคือรับเอาคนลาวไปเรียนและฝึกอบรมด้านหนังสือพิมพ์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวพัฒนาการของสื่อสิ่งพิมพ์ในช่วงนั้นจึงมีความเป็นแบบฉบับสังคมนิยม

ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี ค.ศ.1986 ถึงปัจจุบัน ลาวได้มีสื่อสิ่งพิมพ์ 11 ฉบับ เป็นหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ฉบับเหมือนเดิม หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ 5 ฉบับ หนังสือพิมพ์รายเดือน 2 ฉบับ และรายไตรมาส อีก 1 ฉบับ ดังนั้นเพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการของวารสารลาวในยุคจินตนาการใหม่ผู้วิจัยขอเสนอเฉพาะประเด็นของสิ่งพิมพ์ประเภทวารสารเท่านั้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความเปลี่ยนแปลงของวงการสื่อในลาวได้เริ่มอีกครั้งเมื่อก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์แห่งการบริโภคข้อมูลข่าวสาร เศรษฐกิจของโลกได้เชื่อมโยงเข้าหากัน ทำให้รัฐบาลลาวเปิดโอกาสให้เอกชนดำเนินกิจการสื่อเป็นของตัวเอง โดยเฉพาะนิตยสาร (เป็นกรณีพิเศษ) โดยอิงตามมติเลขที่ 36/กมศพลลงวันที่ 19 มิถุนายน 1993 “ว่าด้วยการเพิ่มทวีการนำพาของพรรคและการคุ้มครองของรัฐต่อสื่อมวลชนในระยะใหม่” ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมจึงได้ออกข้อตกลงให้เอกชนสร้างตั้ง (เฉพาะ) นิตยสารตามการพิจารณาของกระทรวงแถลงข่าวฯ ซึ่งในช่วงปี 2000 เป็นต้นมามีนิตยสารเอกชนเกิดขึ้นหลายฉบับ อาทิเช่น นิตยสารวันนะสิน (Vannasin) นิตยสารเมืองลาว (Muong Lao) นิตยสารดิสคัฟเวอร์ลาว (Discover Lao) นิตยสารทาเก็ท(Target) หรือนิตยสารไซโยลาว (Sayo Laos) (ลำพอง คัญทะลิวิน, 2551: 74)

วารสาร (นิตยสาร) เหล่านี้ยังจำกัดเนื้อหาและบทความไปที่การท่องเที่ยวเป็นหลัก และเน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นชาวต่างชาติเพื่อเป็นข้อมูลในการเดินทาง (ท่องเที่ยว) เข้าไปในลาว ยกเว้นนิตยสารวันนะสินที่เป็นของรัฐ กำเนิดขึ้นในวันที่ 5 พฤศจิกายน 1979 โดยเน้นเรื่องศิลปวัฒนธรรมของชาติ แนวทางนโยบายของพรรคกฎหมายของรัฐเป็นหลัก แต่เพื่อให้เข้ากับวัฒนธรรมร่วมสมัยจึงมีการนำเสนอเนื้อหาหลากหลายมุมมองแบบเดียวกันกับสื่อเอกชนและเน้นกลุ่มเป้าหมายไปที่วัยรุ่นมากขึ้น แต่สื่อเอกชนที่มีบทบาทต่อสังคมลาวมากขึ้น และกำลังเป็นที่สนใจเป็นพิเศษ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นคือ นิตยสารอัปเดต (Update) ขวัญใจ (kwanjai) และมหาชน (Mahason) ซึ่งชื่อของนิตยสารแต่ละฉบับก็บ่งบอกถึงความหมายของ “ความทันสมัย” (Modernity) หรือคนยุคใหม่ (New Generation) มีการนำเสนอทั้งภาพ และเนื้อหาของผู้หญิงเก่งหัวก้าวหน้าตามแบบฉบับหญิงยุคใหม่

ในพื้นที่สาธารณะโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งเห็นได้จากการใส่เสื้อผ้า การแต่งตัว หรือคำพูด ฯลฯ ที่ค่อนข้างแตกต่างจากวัฒนธรรม “ลาว” ที่เคยมีมาโดยเน้นความเป็นกุลสตรี การอ่อนน้อมถ่อมตน “ตามจารีตประเพณี” เช่น หญิงลาวต้องใส่ซิ่น เก้าอี้ผืนผ้าเปียง (สไบ) ฯลฯ (ลำพอง คัญทะลีวัน, 2551: 75)

จากวารสาร (นิตยสาร) ลาวในยุคจินตนาการเก่าก้าวเข้าสู่ยุคจินตนาการใหม่ สิ่งที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้นคืออุดมการณ์ที่ถูกเปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอุดมการณ์สุขภาพ อุดมการณ์ผู้หญิง อุดมการณ์โลกาภิวัตน์ที่ได้สอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาของนิตยสารยุคจินตนาการใหม่ ทั้งนี้การก้าวเข้าสู่ “ยุคจินตนาการใหม่” การปรับเปลี่ยนรูปแบบของระบบเศรษฐกิจให้เป็นไปตามกระแสโลก อุดมการณ์เศรษฐกิจ ได้สอดแทรกในเนื้อหาของนิตยสารเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐบาล เพื่อหวังให้การลงทุนในลาวได้ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น สิ่งที่ตามมาคือการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ปรากฏในเนื้อหาของนิตยสารลาวสมัยใหม่ ที่ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าแผนยุทธศาสตร์ชาติมีผลต่อการสร้างเนื้อหาและรูปแบบในสื่อสิ่งพิมพ์ตามยุคสมัย

นอกจากเนื้อหาทางด้านเศรษฐกิจแล้ว ลาวได้ดำเนินนโยบายเปิดประเทศ ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น การวิเคราะห์ทิวทัศน์ปัญหาของสังคม หรือนโยบายของรัฐมีความอิสระอีกระดับหนึ่งและในทางสร้างสรรค์เพื่อแก้ปัญหาข้อขาดตกบกพร่องที่เกิดจากการดำเนินการของรัฐ การจำหน่ายครอบคลุมไปทั่วประเทศ ผู้คนเริ่มให้ความสนใจบริโภคสื่อสิ่งพิมพ์ภายในประเทศ ทำให้ยอดจำหน่ายของสื่อเพิ่มจำนวนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค หนังสือพิมพ์หลายฉบับพิมพ์ออกจำหน่ายเป็นรายวัน และรายอาทิตย์ในช่วงปี 2000 เป็นต้นมา (ลำพอง คัญทะลีวัน, 2551: 86)

นอกจากนี้ การถือกำเนิดนิตยสาร (เอกชน) หลายฉบับในช่วงเดียวกันสำหรับคนรุ่นใหม่ ได้มีทางเลือกบริโภคสื่อสิ่งพิมพ์มากขึ้น เนื่องจากรัฐต้องการนำนโยบายของรัฐสอดแทรกเข้าไปในพื้นที่ของนิตยสาร เพื่อส่งถึงกลุ่มคนรุ่นเก่าไปสู่คนรุ่นใหม่ที่อาจหลงลืมความเป็นตัวตน ถือเป็นการสอดแทรกอุดมการณ์ชาติพันธุ์ขึ้นในนิตยสาร ดังนั้นนอกจากที่นิตยสารเน้นในเรื่องแฟชั่น การบันเทิง หรือสุขภาพอนามัยในการดูแลร่างกายของวัยรุ่นแล้ว ยังเป็นเครื่องมืออีกทางหนึ่งที่จะดึงดูดให้คนกลุ่มนี้รับรู้รับนโยบายของพรรคและรัฐบาลลาววางออกแต่ละระยะ โดยเฉพาะกฎระเบียบทางสังคม หรือข้อแข่งขัน 3 ดีให้วัยรุ่นรู้เอาไว้ นั่นคือ 1. เป็นภรรยาที่ดี 2. เป็นแม่ที่ดี และ 3. เป็นพลเมืองดี

จะเห็นว่าที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการกล่าวถึงที่มาของนิตยสารในสปป.ลาว ที่มาจากการควบคุมภายใต้พรรคและรัฐบาล รวมถึงองค์การสื่อมวลชนลาว จะพบว่าสื่อสิ่งพิมพ์ฝ่ายประเทศลาวทั้งก่อนและหลังการสถาปนาประเทศเมื่อปี 1975 ที่ยังคงเหลืออยู่จนถึงปัจจุบัน บางฉบับออกจำหน่ายเป็นรายสัปดาห์ รายปักษ์ และรายเดือน ผู้วิจัยพิจารณาว่านั่นคือหนังสือพิมพ์ตามความ

เข้าใจของคนในสปป.ลาว แต่อาจมีความแตกต่างจากความเข้าใจของคนไทย เนื่องจากหนังสือพิมพ์ในฐานะสื่อสิ่งพิมพ์ต้องออกจำหน่ายทุกวัน จึงจะเรียกว่า “หนังสือพิมพ์” ส่วนวารสารตามความเข้าใจของคนลาวคือ “นิตยสาร” ที่ตรงกับความเข้าใจของคนไทย ดังนั้นผู้วิจัยอาจตีความได้ว่า “วารสาร” หมายถึง “นิตยสาร” เท่านั้น ดังที่ปรากฏในหัวข้อ 3.1 ข้างต้น ซึ่งมีผู้รวบรวมรายชื่อสิ่งพิมพ์สปป.ลาวเอาไว้แล้วคือ ลำพอง คัญทะลีวัน (2551) ที่ได้สรุปสื่อสิ่งพิมพ์ที่ปรากฏหลังยุคปี ค.ศ.1975

ดังนั้น ผู้วิจัยจะขอนำเสนอรายละเอียดของนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษา โดยแบ่งตามในหัวข้อถัดไปเพื่อให้เข้าใจถึงเนื้อหาและรายละเอียดที่ชัดเจนมากขึ้น

3.3 นิตยสารลาวสมัยใหม่

เมื่อก้าวถึงยุค “ศึกษานิตยสาร” การเจาะกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มวัยทำงานไม่ว่าจะเพศหญิงหรือเพศชาย ต่างก็เกิดการแข่งขันมากขึ้น การเปิดตัวของนิตยสารแต่ละฉบับ ปัจจุบันถือว่าเป็นที่น่าจับตามอง ดังที่ ลำพอง คัญทะลีวัน (2551) ได้กล่าวถึงนิตยสารลาวว่า กลุ่มคนที่ให้ความสนใจอ่านนิตยสารนั้นโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่เป็นกลุ่มที่จะเลือกอ่านนิตยสารที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าหนังสือพิมพ์ ส่วนนิตยสารที่เป็นของเอกชนแน่นอนต้องเน้นในเรื่องสิ่งที่จะดึงดูดให้คนรุ่นใหม่สนใจเป็นพิเศษนั่นก็คือ “แฟชั่น การบันเทิง ปัญหาสุขภาพในการดูแลเนื้อตัวร่างกาย” โดยเฉพาะผู้หญิงเป็นกลุ่มเป้าหมายอันดับแรกทีื่อนิตยสารต้องได้คำนึงถึงความต้องการของกลุ่มวัยรุ่นผู้หญิงเป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยมองว่าโดยภาพรวมแล้วนิตยสารทั้งหมดไม่ใช่สื่อสำหรับผู้หญิงโดยเฉพาะ เห็นได้จากคอลัมน์ในแต่ละเล่มมีหลากหลายมุมมองทั้งหญิงและชาย เช่น ข่าวการเมือง ธุรกิจ ภาพที่ปรากฏบนหน้ากระดาษมีทั้งหญิงและชาย สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของบริษัททางสังคมที่ก้าวเข้าสู่ยุคจินตนาการใหม่อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ คนลาวส่วนใหญ่ยังคงรักษาวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมไว้ได้อย่างครบถ้วน แต่วัยรุ่นลาวก็รักษาการแต่งตัวและสนใจแฟชั่นสมัยใหม่ไม่น้อยกว่าวัยรุ่นทั่วโลก นิตยสารอัปเดตซึ่งนำเสนอแฟชั่นทันสมัยจึงเป็นที่นิยมมากในหมู่วัยรุ่น เช่นเดียวกับนิตยสารขวัญใจก็เป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่นและวัยทำงาน ส่วนนิตยสารมหาชนเป็นนิตยสารที่พนักงานบริษัทและนักธุรกิจชอบอ่าน (ชนิษฐา คันระวีชัย. 2556: 24)

ดังที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อข้างต้นสังคมลาวในปัจจุบันกำลังเข้าสู่ยุคแห่งการบริโภคนิยมซึ่งถือว่าเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนให้ประเทศชาติเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ความเจริญรุ่งเรืองทัดเทียมกับนานาประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มอาเซียน ดังนั้นสื่อสิ่งพิมพ์จึงเป็นหัวใจหลักในการถ่ายทอดความทันสมัยของสปป.ลาวได้ในระดับหนึ่ง นั่นคือ นิตยสารสมัยใหม่ ที่เริ่มมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคมลาวให้มีความแตกต่างจากสื่อของรัฐ โดยเฉพาะการนำเสนอความทันสมัย การถ่ายทอดกระบวนการคิดในวิถีคนลาวยุคใหม่เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ในสังคมปัจจุบัน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของนิตยสารลาวสมัยใหม่ พบว่าการกล่าวถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาและการก่อตั้งบริษัทของนิตยสารทั้ง 3 ฉบับ มีจำนวนของข้อมูลไม่มากนัก ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำเนื้อหาและลักษณะเด่น ลักษณะเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายของนิตยสารมานำเสนอ เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจมากขึ้น ซึ่งนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่ผู้วิจัยเลือกนำมาศึกษาวิเคราะห์เป็นของเอกชน และกึ่งรัฐกึ่งเอกชน เพราะจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากสถิติการจำหน่ายที่สุดแห่งปีและสอบถามไปยังผู้แทนจำหน่ายการขายนิตยสารลาวสมัยใหม่ พบว่านิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้งสามฉบับมียอดขายมากกว่าฉบับอื่น ๆ ในปี 2558-2559

นิตยสารลาวสมัยใหม่ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาครั้งนี้ เป็นนิตยสารที่มีโครงสร้างการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่ทันสมัย นอกจากจะนำเสนอปรากฏการณ์ทางสังคมแล้ว ยังนำเสนอชุดความคิดแบบใหม่ขึ้นมา ซึ่งถือว่าเป็นความทันสมัยที่เข้ากับยุคสมัยใหม่แห่งการเปลี่ยนแปลงของวงการสื่อสิ่งพิมพ์ลาว และเพื่อไม่ให้ผู้อ่านเกิดความสับสนในการอ่านตัวสะกดในเนื้อหา ส่วนนี้ผู้วิจัยต้องขอทำความเข้าใจกับผู้อ่านในเบื้องต้นว่า จะสะกดชื่อนิตยสาร ชื่อคอลัมน์ และเนื้อหาในบทความต่าง ๆ เป็นภาษาไทยเท่านั้น แต่ในส่วนของการยกตัวอย่างในการวิเคราะห์จะสะกดเป็นภาษาลาว โดยกำกับภาษาไทยไว้ด้านล่างด้วยการใส่วงเล็บ ยกเว้นชื่อเฉพาะของบุคคลจะสะกดไปตามภาษาลาวเท่านั้น เนื่องจากเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่เป็นภาษาลาวตลอดทั้งเล่ม ดังนั้น ผู้วิจัยจะขออธิบายรายละเอียดของนิตยสารลาวสมัยใหม่แต่ละฉบับเพื่อให้ผู้อ่านได้รู้ถึงที่มาและประเด็นหลักของนิตยสารแต่ละฉบับ รวมไปถึงลักษณะเด่นในการนำเสนอเนื้อหาของนิตยสารดังกล่าวละเอียดต่อไป

3.3.1 นิตยสารอัปเดต (อัปเดต)

ถ้าพอง คัญทะลีวัน (2551) ได้กล่าวถึงรายละเอียดว่า นิตยสารอัปเดต ได้ถูกจัดตั้งเมื่อปี 2002 โดย นายอะนูลัก คำมะลาวง เป็นหัวหน้าบรรณาธิการในช่วงแรกพิมพ์รายเดือนครั้งละ 2,000 ฉบับ จนถึงเดือนมกราคม 2007 จึงเริ่มพิมพ์เป็นรายปักษ์ (15 วัน) 6,000 ฉบับต่อครั้งในราคา 12,000 กีบ (สกุลเงินลาว) มีรูปเล่มขนาด 17.5 x 25.5 ซม. ซึ่งเป็นขนาดที่ง่ายสำหรับการพกพาติดตัว เพราะวัยรุ่นชอบอ่านหลายครั้ง และพกติดตัวไปมาได้ง่าย

คำขวัญของนิตยสารอัปเดต คือ “นิตยสารเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า” มีทั้งหมด 48 หน้า สำหรับชื่อคอลัมน์นั้นบางฉบับมี 11 คอลัมน์แต่อีกบางฉบับก็มีถึง 13 คอลัมน์ ซึ่งคอลัมน์ประจำประกอบด้วยบทบรรณาธิการ (แต่ช่วงหลัง ๆ ใส่ชื่อว่า บก. บอกข่าว) บ้านเมือง นานาทัศนสำรวจ แนะนำร้านอาหาร ประสบการณ์ชีวิตและกฎหมาย ท่องเที่ยว ทำนายโชคชะตา สุขภาพความงาม บันเทิงและชวนยิ้ม เป็นต้น ถือได้ว่าเป็นนิตยสารของเอกชนที่กำลังได้รับความสนใจจากสาธารณชนทุกเพศวัย มากที่สุดในสังคมลาว โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น และวัยทำงาน เพราะนิตยสารฉบับนี้ นอกจากเน้นในเรื่องบทความเกี่ยวกับธุรกิจ การเมือง เศรษฐกิจสังคม กฎหมาย ซึ่งกลุ่มเป้าหมายคือ

วัยกลางคน วัยทำงานแล้ว ยังมีประเด็นสำหรับกลุ่มคนรุ่นใหม่เช่น บทความเกี่ยวกับเรื่องการบันเทิง สุขภาพ ความงาม หรือ ท่องเที่ยว และเป็นคอลัมน์ประจำแต่ละฉบับที่จะขาดมิได้ ในช่วงแรกนั้น นิตยสารฉบับนี้จะเน้นในเรื่องธุรกิจเป็นหลัก และกลุ่มเป้าหมายคือวัยคนทำงาน ซึ่งเห็นได้จากมี บทความในเล่ม และภาพบนหน้าปกจะเป็นนักธุรกิจ (ชาย) และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นมาเพื่อ การค้าเป็นหลัก จนมาถึงฉบับที่ 3 ปี 2004 จึงได้เน้นประเด็นผู้หญิงมากขึ้น โดยได้นำเอาภาพของ ผู้หญิงวัยรุ่น แต่งกายแบบลาวประยุกต์ที่มีความผสมผสานระหว่างแบบจารีตและแบบสมัยใหม่เป็น ฉบับแรก และช่วงต่อมาจึงมีแต่ภาพของผู้หญิงแบบสมัยใหม่ปรากฏบนหน้าปกของนิตยสารเท่านั้น

ส่วนเนื้อหาภายในเล่มมีการใช้ตัวอักษรเป็นภาษาลาวและภาษาอังกฤษตลอดทั้งเล่ม อ่านง่ายและมีสีสันสวยงาม เนื้อหาและภาพประกอบจะเกี่ยวข้องกับคนยุคใหม่เป็นหลัก เช่น ภาพ หน้าปกจะเน้นผู้หญิงวัยรุ่นที่มีความกล้าแสดงออก แต่งตัวทันสมัยผสมผสานกับวัฒนธรรม เนื้อหาที่ ถูกนำเสนอส่วนใหญ่จะใช้ภาษาดึงดูดความสนใจ เช่น กล้าเปลี่ยนแปลงตัวเองเพื่ออนาคตเหมือนคำลี เป็นต้น ดังนั้นการใช้ภาษาและภาพประกอบมักจะมีความสัมพันธ์กันกับการนำเสนออุดมการณ์ที่แฝง อยู่ในข้อความเหล่านั้น

สำหรับนิตยสารอัปเดต (อัปเดต) ที่ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 72 เล่ม ซึ่ง ผู้วิจัยได้ใช้ตัวบทในเดือนมกราคม-ธันวาคมในปี 2558-2559 โดยผู้วิจัยจะหยิบยกประเด็นใน การศึกษาตามหัวข้อที่ผู้วิจัยได้ตั้งเอาไว้ เพื่อให้เห็นถึงการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาว สมัยใหม่ ซึ่งนิตยสารอัปเดตฉบับต่าง ๆ ที่นำมาวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงความเป็นสาวทันสมัย

3.3.2 นิตยสารขวัญใจ (ขวัญใจ)

นิตยสารขวัญใจ จัดตั้งเมื่อปี 2012 เป็นนิตยสารของคนรุ่นใหม่ ราคา 12,000 กีบ (สกุลเงินลาว) เท่ากับ 48 บาท (สกุลเงินไทย) เป็นนิตยสารรายเดือน ออกทุกวันที่ 15 ของเดือน โดย เน้นกลุ่มผู้อ่านที่มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 16-35 ปี มีจำนวนการพิมพ์ออกจำหน่ายต่อครั้ง 5,000 ฉบับ เป็นนิตยสารที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิง ความงาม และแฟชั่นต่าง ๆ

คำขวัญของนิตยสารขวัญใจ (ขวัญใจ) คือ วารสารของสาวทันสมัย มีทั้งหมด 69 หน้า สำหรับชื่อคอลัมน์นั้นบางฉบับมี 16 คอลัมน์ ซึ่งคอลัมน์ประจำประกอบด้วย บทความบรรยายการ Just Happened, Entertainment, Just For love, Our Cover, His Mind, Career Advice, Get Smart, My Gyne, Money, Beauty Spy, Chic Working Women, delicious Guide, Healthy, Kuanjai Travel, Kuanjai Cae Trick, and Horoscope เป็นต้น เป็นนิตยสารที่เหมาะสม กับผู้หญิงที่ทันสมัย และกำลังเป็นที่นิยมของบรรดาผู้หญิงที่กล้าแสดงออก ซึ่งเป็นนิตยสารของเอกชน ที่ถือได้ว่ากำลังเป็นนิตยสารที่น่าจับตามอง เนื่องจากเนื้อหาและรูปแบบของนิตยสารฉบับนี้จะเน้นในเรื่องความ สวยความงาม ความรัก เงิน การท่องเที่ยว ดวงชะตาพยากรณ์ ฯลฯ ซึ่งเป็นคอลัมน์ที่เน้นผู้อ่านคือเพศ

หญิง และสิ่งที่ขาดไม่ได้ในนิตยสารฉบับนี้คือบทสัมภาษณ์ของดารา/นักร้องที่ผ่านเวทีการประกวดต่าง ๆ และประสบผลสำเร็จพร้อมเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ที่ต้องการก้าวเข้าสู่สังคมบันเทิง

ส่วนของเนื้อหาภายในเล่มมีการใช้ตัวอักษรเป็นภาษาลาวและภาษาอังกฤษตลอดทั้งเล่ม ในส่วนของภาพประกอบเป็นสีเส้นขนานนำติดตาม ผู้ผลิตได้ใช้ภาพหน้าปกเป็นผู้หญิงที่แสดงออกถึงความทันสมัย คือ ดารา/นักร้อง/นางงามลาว ที่ผ่านการประกวดและกำลังมีผลงานในขณะนั้น เพื่อดึงดูดให้ผู้อ่านอยากติดตามเนื้อหาภายในเล่ม

สำหรับนิตยสารขวัญใจ (ຂວັນใจ) ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 24 เล่ม ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ตัวบทในเดือนมกราคม-ธันวาคมในปี 2558-2559 โดยผู้วิจัยจะหยิบยกประเด็นในการศึกษาตามหัวข้อที่ผู้วิจัยได้ตั้งเอาไว้ เพื่อให้เห็นถึงการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารขวัญใจ (ຂວັນใจ)

3.3.3 นิตยสารมหาชน (ມະຫາຊົນ)

นิตยสารมหาชน ก่อตั้งโดยนายวิบูลย์ แสงดารา เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2006 เป็นนิตยสารของเอกชน พิมพ์รายปักษ์ (15 วัน) ครั้งละ 5,000 ฉบับ จำหน่ายในราคา 9,000 กีบต่อฉบับ นิตยสารฉบับนี้มีความแตกต่างจากนิตยสารสองฉบับแรกตรงที่มีขนาดใหญ่กว่าคือ 22.5 x 35.5 ซม. นอกนั้นไม่ว่าจะเป็นภาพบนหน้าปก ตัวอักษรการออกแบบต่าง ๆ มีลักษณะคล้ายกับสองฉบับแรกเป็นอย่างมาก ดังเช่น ภาพของวัยรุ่นเกือบทั้งหมด โดยเฉพาะภาพของผู้หญิงยุคใหม่ที่เป็นดารานักร้อง นักแสดงบุคคลทั่วไปที่แต่งตัวในรูปแบบ “ทันสมัย” และอื่น ๆ เหมือนกันเกือบทั้งหมดซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่เน้นที่กลุ่มวัยรุ่นเป็นหลัก (ลำพอง คัญทะเลิวัน, 2551: 132)

นิตยสารฉบับนี้มีทั้งหมด 36 หน้าซึ่งคอลัมน์ (ประจำ) ประกอบด้วย สุขภาพและการออกกำลังกาย ความงามและแฟชั่นบันเทิง กีฬา ธุรกิจ ชีวิตและครอบครัว วัฒนธรรม ประเพณีท่องเที่ยว เทคโนโลยีการปรุงอาหาร ทำนายโชคชะตา เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ นายวิบูลย์ แสงดารา เจ้าของนิตยสารมหาชน เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2007 ถึงที่มาการก่อตั้งนิตยสารของเขาได้ความว่า “การจัดตั้งนิตยสารนี้ขึ้นมานั้น เพราะเห็นวิถีทางการทำธุรกิจทางด้านนี้ เพราะในช่วงนั้นยังไม่มีนิตยสารเอกชนมากนักหรือเท่าที่มีก็มีเนื้อหาดึงดูดลูกค้าน้อยเกินไป ดังนั้นเขาจึงตัดสินใจลงทุน และเริ่มตีพิมพ์ออกสู่สังคมลาว ซึ่งก็เห็นว่าได้รับการตอบรับจากสังคมลาวมากพอสมควร สังเกตได้จากยอดขายเกือบหมด โดยเฉพาะจากกลุ่มผู้หญิงวัยทำงานเพราะมีกำลังซื้อมากกว่ากลุ่มอื่น เหตุผลที่ทำให้นิตยสารของเขาได้รับความนิยมก็เพราะนิตยสารมีเนื้อหาสาระ และสร้างผลประโยชน์ต่อทุกเพศทุกวัยในสังคมลาว”

นอกจากนี้ยังเพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนลาวมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น ให้คนลาวมีหนังสือที่ดึงดูดให้อ่าน และได้รับความรู้จากการอ่าน แล้วยังสามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นที่สำหรับการทำธุรกิจโดยการโฆษณาสินค้า ให้ข้อมูลสำหรับคนทุกเพศทุกวัยทั้งคนลาวและต่างประเทศ (มหาชน. ฉบับที่ 24. 2007: 32)

นายวิไล ยังกล่าวเพิ่มอีกว่า การออกแบบแต่ละฉบับ จะมีผู้ออกแบบอยู่ 2 คน โดยเขาก็จะเป็นผู้คอยให้คำชี้แนะอย่างใกล้ชิด เนื้อหาทั้งหมดจะไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง และทางรัฐบาลเองก็ไม่เคยหวังดีว่ามีเนื้อหาผิดต่อนโยบายและหลักการใด ๆ ของรัฐ เท่าที่ผ่านมามีไม่กี่ฉบับที่ผิดคำพูดเท่านั้น แต่ก็ได้แจ้งคำขอโทษต่อความผิดพลาดในฉบับที่ 6 ท้ายเดือนกุมภาพันธ์ 2016: ฉบับต่อมา (ลำพอง คัญทะลีวัน, 2551: 133)

สำหรับนิตยสารมหาชน (มะชาฮฺิม) ที่ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้มีจำนวน 48 เล่ม ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ตัวบทในเดือนมกราคม-ธันวาคมในปี 2558-2559 โดยผู้วิจัยจะหยิบยกประเด็นในการศึกษาตามหัวข้อที่ผู้วิจัยได้ตั้งเอาไว้ เพื่อให้เห็นถึงการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารมหาชน (มะชาฮฺิม)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าบริบทการพัฒนาสื่อมวลชนในสปป.ลาว ได้มีช่วงเวลาของการเติบโตเข้ามาสู่ความเป็นทุนนิยมมากขึ้นภายหลังปีค.ศ.1975 เป็นต้นมา โดยเฉพาะทางสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีการขยายตัวมากขึ้น เนื่องจากกระแสสังคมสมัยใหม่ได้หลั่งไหลเข้ามาทำให้ประชาชนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้เรียนรู้ถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ หรือวารสารที่ถูกเผยแพร่โดยพรรคและรัฐบาล รวมไปถึงองค์การสื่อมวลชนลาว ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อสังคมลาวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ดังนั้นการบริโภคนิยมของคนลาวจึงเปลี่ยนไปตามกระแสสังคม การรับเอาวัฒนธรรมที่หลากหลายเข้ามาปรับใช้ในวิถีการดำเนินชีวิตจึงเป็นวัฒนธรรมที่ถูกกลืนโดยความเป็นโลกาภิวัตน์ และในที่สุดสังคมลาวในปัจจุบันจะก้าวขึ้นไปสู่ความเป็นพหุวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงต้องการสะท้อนความเป็นลาวผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่แฝงไปด้วยการนำเสนออุดมการณ์ ผ่านกระบวนการพิจารณาทางภาษาเพื่อมองเห็นมิติของสังคมและวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคจินตนาการใหม่อย่างแท้จริง

บทที่ 4

ปฏิบัติการทางภาษาและวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

จากการนำเสนอลักษณะของนิตยสารและพัฒนาการของนิตยสารลาวในบทที่ 3 นั้น ทำให้เห็นถึงพัฒนาการของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ปรากฏอยู่ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวว่ามีต้นกำเนิดมาจากสื่อประเภทใดบ้างและนำมาสู่การนำเสนอในรูปแบบนิตยสารในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้สังเกตว่าการนำเสนอสื่อใน สปป.ลาว ในช่วงปี พ.ศ.2557 – พ.ศ. 2558 นั้น เริ่มมีการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารในรูปแบบที่ทันสมัยและถึงมือผู้รับสารได้ทันที โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มของวัยรุ่นที่นิยมติดตามข้อมูลข่าวสารผ่านทางนิตยสารและสื่อออนไลน์ก็มีเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน เห็นได้จากสถิติการรับข้อมูลข่าวสารที่กล่าวไว้ในบทที่ 1 ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปฏิบัติการทางภาษาและวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

ปฏิบัติการทางภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่

ปฏิบัติการทางภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่เป็นกลวิธีทางภาษาที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอในรูปแบบของรูปภาพหรือถ้อยคำต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาของนิตยสารลาวสมัยใหม่ เพื่อสื่อความหมายและประกอบสร้างความคิดความเชื่อในวาทกรรม โดยผู้ส่งสารนั้นอาจเลือกใช้กลวิธีทางภาษาผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งในนิตยสารลาวสมัยใหม่พบว่ากลวิธีทางภาษาที่ผู้ส่งสารเลือกใช้ในการสื่อความคิดความเชื่อในวาทกรรมนั้นมีหลายวิธี ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอกลวิธีทางภาษา เพื่อให้เห็นถึงภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม ตามกรอบแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของแฟร์คลัฟ Fairclough (1995) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การเลือกใช้คำศัพท์

กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ที่พบในนิตยสารลาวสมัยใหม่ คือ การที่ผู้ส่งสาร/ผู้ผลิตสื่อได้เลือกสรรคำมาใช้เป็นการแสดงความคิดและสื่อแทนความคิดของผู้ส่งสาร แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995: 185) ชี้ให้เห็นว่าการเลือกใช้คำศัพท์ของผู้เขียนในฐานะผู้ผลิตตัวบทนั้นเป็นเรื่องที่แปรไปตามปัจจัยทางสังคมนวมทั้งจะต้องเผชิญกับกระบวนการทางสังคม วัฒนธรรมในวงกว้างอีกด้วย การใช้คำศัพท์ที่ต่างมุมมองกันของผู้เขียนที่มีประสบการณ์หรือหล่อหลอมจากวงการหรือชุมชนที่ตนเองสังกัดเป็นสมาชิกอยู่ หรือที่เรียกว่าชุมชนปฏิบัติการ เมื่อคนเราอยู่ในวงการต่างกันอยู่ในชุมชนต่างกัน

ยอมทำให้เห็นมุมมองของผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังกล่าวถึงและการเลือกใช้ภาษาก็ต่างกันไป ซึ่งผู้วิจัยพบว่าผู้สงสารเลือกใช้กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ดังนี้

- (1) การใช้คำศัพท์ด้วย “คำทับศัพท์”
- (2) การใช้คำศัพท์ด้วย “การอ้างอิง”
- (3) การใช้คำศัพท์ด้วย “การกล่าวเกินจริง”

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 การใช้คำศัพท์ด้วย “คำทับศัพท์”

ผู้วิจัยเห็นว่านิยายสารลาวสมัยใหม่ ได้แก่ นิยายสารอัปเดต นิยายสารขวัญใจ และนิยายสารมหาชน เป็นนิยายสารที่ได้รับความสนใจในกลุ่มผู้อ่านที่เป็นผู้หญิง ดังนั้นกลวิธีการใช้คำศัพท์ด้วย “คำทับศัพท์” นั้น คือ การใช้คำศัพท์ที่ใช้สื่อสารกันอยู่ในชีวิตประจำวันและมีความคุ้นเคยกับภาษารูปแบบของภาษาที่ใช้ในนิยายสารจึงเป็นการสร้างความเป็นกันเองเพื่อให้ผู้รับสารเกิดความไว้วางใจและเสมือนเป็นที่ปรึกษาในด้านแฟชั่น เกร็ดความรู้ ข่าวสารบ้านเมือง ตลอดจนการนำเสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์และภัยใกล้ตัวให้กับผู้อ่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การใช้คำทับศัพท์โดยใช้ภาษาอังกฤษ

การใช้คำทับศัพท์ส่วนมากเป็นคำที่มาจากภาษาอังกฤษเพราะเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อสาร รวมถึงเป็นภาษาที่แสดงออกถึงความทันสมัยและเมื่อได้นำมาใช้มากขึ้นกลับพบว่าคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษส่วนใหญ่อาจมีความหมายไม่ตรงกับความหมายของคำในภาษาลาว จึงยากที่จะหาคำภาษาลาวมาใช้แทนเพื่อสื่อความหมาย ดังนั้นการใช้ภาษาอังกฤษในนิยายสารลาวสมัยใหม่จึงได้รับความนิยมและเป็นอัตลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นโลกาภิวัตน์ของสปป.ลาว มากขึ้น

การใช้คำทับศัพท์โดยใช้ภาษาอังกฤษที่พบในนิยายสาร ได้แก่ Inspiration, Music Video, It, Golf, Designer, Ice cream, Smart, Net Idol, Fit, Perfect, Safety First, Hot และ Social Network ซึ่งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าผู้เขียนเลือกคำภาษาอังกฤษที่เป็นคำเรียกชื่อเฉพาะ เช่น Lao, Page, TV, Week night และใช้คำที่ไม่นิยมเขียนทับศัพท์เป็นภาษาลาว เช่น Living, Aphrodite, Uniquely, Attractive, Contents, Beauty, Culture เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจความหมายของคำมากขึ้น

ตัวอย่างที่ 1

สาว Hot ที่กำลังได้รับความนิยมใน Social Network ຫຼື Lao Net Idol ຊຶ່ງມີ ຫຼາຍຄົນຊື່ນຊົມຜາລະກົດຂອງສາວນ້ອຍເຊັກຊີຄົນນີ້ ນັ້ນກໍຄື; “ນາງຝາ ກູໄພ” ຜູ້ທີ່ມັກຊ່ວຍເຫຼືອຄົນໃນ ສະຖານະການສຸກເສີນຕ່າງ ໆ ທີ່ພົບເຫັນເປັນປະຈຳໃນສັງຄົມອອນລາຍ

(ขวัญใจ ฉบับที่ 108 กรกฎาคม 2559: 40)

(สาว Hot ที่กำลังได้รับความนิยมใน Social Network หรือ Lao Net Idol ซึ่งมีหลาย คนชื่นชมภารกิจของสาวน้อยเซ็กซี่คนนี้ นั่นก็คือ; “นางฟ้า กุ๊ภย” ผู้ที่คอยช่วยเหลือคนใน สถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ที่พบเห็นเป็นประจำในสังคมออนไลน์)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนเลือกใช้คำว่า Hot, Social Network และ Lao Net Idol ซึ่งเป็น คำภาษาอังกฤษที่ใช้ในวงการสื่อสารในยุคปัจจุบัน และไม่นิยมเขียนเป็นภาษาลาว เพื่อแสดงถึงความ ทันสมัย แสดงให้ผู้อ่านได้ทราบว่าผู้หญิงลาวยุคใหม่จะต้องมีความโดดเด่นทางสังคม ไม่ว่าจะ เป็น สังคมลาวหรือในสังคมออนไลน์ โดยผู้เขียนได้เลือกใช้คำว่า สาว Hot ที่ต้องการแสดงให้เห็นถึงบุคคล ที่กำลังได้รับความนิยมของผู้หญิงลาวยุคปัจจุบันว่าสิ่งที่สังคมกำลังจับตามองหรือเป็นที่นิยมนั้นคือ สังคมยุค Social Network ส่งผลให้วัยรุ่นใน สปป.ลาว ให้ความสนใจผ่านโลกสังคมออนไลน์มากขึ้น ดังนั้นการเป็นตัวแทนผู้หญิงยุคใหม่จึงต้องมีความโดดเด่นทางสังคมโดยผู้เขียนได้เลือกใช้คำว่า Lao Net Idol ที่ต้องการสื่อถึงบุคคลตัวอย่าง บุคคลต้นแบบของคนยุคใหม่อาจทำให้ผู้อ่านหลายคนให้ ความสนใจกับคำนี้มากขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

ถือว่าได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีสำหรับโครงการบ้านจัดสรร Green Resident ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ກໍ່ສ້າງສໍາເລັດແບບ 100% ໃນລະຍະທີ່ 1 ຊຶ່ງມີບ້ານ 69 ຫຼັງ ໂດຍມີລູກຄ້າເຂົ້າມາຈັບຈອງ ບ້ານແລ້ວຫຼາຍກວ່າ 70% ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນຄົນລາວ

(อัปเดต ฉบับที่ 33 ธันวาคม 2559: 33)

(ถือว่าได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีสำหรับโครงการบ้านจัดสรร Green Resident ກາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ກໍ່ສ້າງສໍາເລັດແບບ 100% ໃນລະຍະທີ່ 1 ຊຶ່ງມີບ້ານ 69 ຫຼັງ ໂດຍມີລູກຄ້າເຂົ້າມາຈັບຈອງບ້ານ ແລ້ວມາກວ່າ 70% ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນຄົນລາວ)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนเลือกใช้คำว่า Resident ซึ่งเป็นคำภาษาอังกฤษที่นิยมใช้ในวงการ ทางธุรกิจเกี่ยวกับอาคาร สถานที่ ที่พัก โรงแรม หรืออพาร์ทเมนท์ต่าง ๆ เพื่อบ่งบอกถึงลักษณะของที่ พักที่ต้องการนำเสนอ และใช้คำว่า Green นำหน้าเพื่อมาขยายลักษณะของ Resident ให้มีความ

(เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารให้กับผู้สนใจในวงการแฟชั่นอย่างมีระดับ โดยทีมงาน Wow Magazine Society ได้จัดงานแถลงข่าวเปิดตัวดีไซน์เนอร์ ระดับแนวหน้าของ สปป ลาว ที่มาจากบรรดาร้านตัดเสื้อผ้าชั้นนำ)

จากตัวอย่างข้างต้น พบการใช้คำทับศัพท์จำนวน 2 คำ คือ

(1) แฟชั่น มาจาก Fashion (n.) แฟชั่น รูปแบบที่กำลังนิยม, สิ่งที่กำลังเป็นที่นิยม, วิธีการที่กำลังนิยม

(2) ดีไซน์เนอร์ มาจาก Designer (n.) นักออกแบบ ดีไซน์เนอร์, ผู้ออกแบบ, นักออกแบบภายใน

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้ใช้คำว่า แฟชั่น เพื่อแสดงให้เห็นผู้อ่านทราบว่าวงการแฟชั่นในสังคมลาวได้ก้าวเข้ามาสู่ความทันสมัยและเป็นสากลมากขึ้น โดยมีการเปิดตัวนักออกแบบเสื้อผ้าเครื่องประดับแนวหน้าของ สปป ลาว โดยผู้เขียนเลือกใช้คำว่า ดีไซน์เนอร์ แสดงให้เห็นว่าการออกแบบสินค้าเหล่านี้ได้รับความนิยมและมีกลิ่นอายความทันสมัยอยู่ด้วย

ตัวอย่างที่ 3

เว็บไซต์ วิถีชีวิต อธิบายเพิ่มอีกว่าสารไนเตรต จะพัดทะนุไปเป็น ไนโตร แล้วเกิดเป็นสารประกอบชนิดใหม่ ที่เรียกว่า ไนโตรซามิน ด้วยเชื้อแบคทีเรียที่มีในร่างกายมนุษย์ โดยเฉพาะในเวลาทีกระเพาะมีน้ำย่อยเป็นกรดมาก

(อัปเดต ฉบับที่ 4 กุมภาพันธ์ 2558: 8)

(เว็บไซต์ วิถีชีวิต อธิบายเพิ่มอีกว่าสารไนเตรตจะพัฒนาไปเป็นไนโตร แล้วเกิดเป็นสารประกอบชนิดใหม่ที่เรียกว่า ไนโตรซามิน ด้วยเชื้อแบคทีเรียที่มีในร่างกายมนุษย์ โดยเฉพาะในเวลาทีกระเพาะมีน้ำย่อยเป็นกรดมาก)

จากตัวอย่างข้างต้น พบการใช้คำทับศัพท์จำนวน 5 คำ คือ

(1) เว็บไซต์ มาจาก Web site เว็บไซต์ (n.) แฟ้มข้อมูลหรือกลุ่มแฟ้มข้อมูลที่มีอยู่บนเวปไซด์ไวด์เว็บ

(2) ไนเตรต มาจาก Nitrate ไนเตรท (n.) สารประกอบไนโตรเจน

(3) ไนไตรท์ มาจาก Nitrite ไนไตรท์ (n.) สารประกอบไนโตรเจน

(4) ไนโตรซามิน มาจาก Nitrosamines ไนโตรซามิน (n.) สารประกอบรวมกันระหว่างไนเตรทและไนไตรท์

(5) **แบคทีเรีย** มาจาก bacteria แบคทีเรีย (n.) เชื้อแบคทีเรีย, เชื้อโรค

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนได้เลือกใช้คำทับศัพท์โดยใช้ภาษาลาวที่ใช้ในวงการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่คำว่า ไนโตรเจน, ไนโตร, ไนโตรซามีน, แบคทีเรีย ซึ่งเป็นศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกสารประกอบต่าง ๆ ทางเคมีชีวภาพที่เกิดปฏิกิริยากับสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ซึ่งผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านได้เข้าใจง่ายขึ้น และเมื่อผู้อ่านไม่เข้าใจคำดังกล่าวสามารถค้นคว้าหาคำตอบได้ทันที นอกจากนี้คำว่า **เว็บบไซต์** มีเครื่องหมายที่ผิดปกติกำกับไว้คล้ายกับคำในภาษาไทย แสดงให้เห็นพลวัตทางภาษาที่เกิดขึ้นกับคำในภาษาลาวปัจจุบัน

จากตัวอย่างที่ 1-3 ข้างต้นจะเห็นว่า ผู้เขียนได้พยายามเลือกใช้คำทับศัพท์โดยใช้ภาษาลาวที่เป็นคำนามชี้เฉพาะเพื่อแสดงให้เห็นว่า ความนิยมในการใช้คำทับศัพท์ส่วนใหญ่เป็นคำที่ใช้เรียกสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ต้องการแสดงให้เห็นถึงความเป็นสากล เนื่องจากเป็นคำที่มีความหมายในตัวเองและเป็นคำที่ประชาชนทั่วไปไม่ทราบถึงความหมาย ผู้เขียนจึงเลือกใช้ภาษาลาวแทนการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อที่ต้องการสื่อความหมายของคำได้ดีมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าในงานวิจัยชิ้นนี้ได้้นำเอาการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสะท้อนการแสดงความคิดเห็นและการสื่อความหมายของผู้เขียนนิตยสารลาวสมัยใหม่ผ่านมุมมองผู้เขียน อีกทั้งกลวิธีนี้ยังแฝงความคิดที่ว่านิตยสารลาวสมัยใหม่ในปัจจุบันคือกระบอกเสียงของความทันสมัยให้กับผู้อ่านที่ทันสมัย

4.1.2 การใช้คำศัพท์ด้วย “การอ้างถึง”

การอ้างถึงเป็นการกล่าวอ้างถึงข้อมูลต่าง ๆ ด้วยความเป็นเหตุเป็นผล การอ้างถึงข้อเท็จจริง การอ้างถึงข้อสนับสนุนหลัก การอ้างถึงผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือและแสดงให้เห็นถึงหลักฐานที่ชัดเจนเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้อ่าน จากข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยพบการอ้างถึง คือ การอ้างถึงผลการวิจัย และการอ้างถึงบุคคลที่น่าเชื่อถือ และมีชื่อเสียงในสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การอ้างถึงผลการวิจัย

การอ้างถึงผลการวิจัย เป็นการใช้อ้างอิงข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนต้องการนำเสนอข้อมูลให้เกิดการยอมรับและสร้างความน่าเชื่อถือ โดยข้อมูลที่นำมาใช้อ้างอิงผลการวิจัยนั้นอาจเป็นข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารมั่นใจว่าจะเป็นประโยชน์กับผู้อ่านมากที่สุด

ตัวอย่างที่ 1

ບໍາລຸງດ້ວຍໂປຣຕິນ ແລະ ທາດສັງກະສີ : ຈາກຜົນການວິໄຈ ພົບວ່າ ອາຫານຈໍາພວກໂປຣຕິນ ແລະສັງກະສີ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຮ່າງກາຍມີຜູນດ້ານທານໂຣຄມາກື້ນ ສິ່ງຜົນໃຫ້ຂະບວນການເຮັດວຽກຂອງຈຸລັງຕ່າງ ໆ ໃນຮ່າງກາຍກັບມາເຮັດໜ້າທີ່ຕາມປົກກະຕິ

(ອັບເດດ ຄບັບທີ່ 1 ມກຣາຄມ 2558: 52)

(ບໍາລຸງດ້ວຍໂປຣຕິນແລະທາດສັງກະສີ : ຈາກຜົນການວິໄຈ ພົບວ່າ ອາຫານຈໍາພວກໂປຣຕິນແລະສັງກະສີຈະຊ່ວຍໃຫ້ຮ່າງກາຍມີຜູນດ້ານທານໂຣຄມາກື້ນ ສ່ວນໃຫ້ຂະບວນການເຮັດວຽກຂອງສິ່ງຕ່າງ ໆ ໃນຮ່າງກາຍກັບມາເຮັດໜ້າທີ່ຕາມປົກກະຕິ)

ຈາກຕົວຢ່າງຂ້າງຕົ້ນແສດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ເຊື່ອນໄດ້ເລືອກໃຊ້ຄຳວ່າ ຜົນການວິໄຈ ໂດຍໃນຂໍ້ຄວາມນຳເສດງວ່າ “ຈາກຜົນການວິໄຈ ພົບວ່າ ອາຫານຈໍາພວກໂປຣຕິນແລະສັງກະສີຈະຊ່ວຍໃຫ້ຮ່າງກາຍມີຜູນດ້ານທານໂຣຄມາກື້ນສ່ວນໃຫ້ຂະບວນການເຮັດວຽກຂອງສິ່ງຕ່າງ ໆ ໃນຮ່າງກາຍກັບມາເຮັດໜ້າທີ່ຕາມປົກກະຕິ” ເພື່ອແສດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການສ້າງຄວາມນຳເຊື່ອຄື້ອໃຫ້ກັບຜູ້ອ່ານມາກື້ນ ທັງນີ້ຜູ້ເຊື່ອນໄດ້ອ້າງຜົນການວິໄຈຊື່ງຄື້ອເປັນການອ້າງທີ່ເຫຼດແລະຜລ

ตัวอย่างที่ 2

ລ່າສຸດງານວິໄຈຈາກມະຫາວິທະຍາໄລໂລມາລິນດາປະເທດສະຫະລັດອາເມລິກາ ພົບວ່າການຫົວພຽງແຕ່ 20 ນາທີ ສິ່ງຜົນໃຫ້ຄວາມຈື່ຈຳໃນໄລຍະສັ້ນດີຂື້ນ ລະດັບອໍໂຣໂມນຄໍຕິຊອນ (Cortisol) ຫລັງໜ້ອຍລົງແລະຄວາມດັນເລືອດຫລຸດລົງນຳອີກ ແນະນຳໃຫ້ເບິ່ງຮຸບເງົາຕະຫລົກກັບໝູ່ ຫລືຄົນຮູ້ໃຈກື່ນເປັນວິທີໜື່ງໃນການສ້າງສຽງຫົວໄດ້

(ມາຊາ ຄບັບທີ່ 204 ກຸມພາພັນຮ 2558: 12)

(ລ່າສຸດງານວິໄຈຈາກມາຫາວິທະຍາໄລໂລມາລິນດາ ປະເທດສະຫະລັດອາເມລິກາ ພົບວ່າການຫົວພຽງແຕ່ 20 ນາທີ ສ່ວນໃຫ້ຄວາມຈື່ຈຳໃນຮະຍະສັ້ນດີຂື້ນ ຮະດັບອໍໂຣໂມນຄໍຕິຊອນ (Cortisol) ຫລັງໜ້ອຍລົງ ແລະຄວາມດັນເລືອດຫລຸດລົງອີກດ້ວຍ ແນະນຳໃຫ້ຮຸບເງົາຕະຫລົກກັບໝູ່ ຫລືຄົນຮູ້ໃຈກື່ນເປັນວິທີໜື່ງໃນການສ້າງເສື່ອຍຫົວໄດ້)

ຈາກຕົວຢ່າງຂ້າງຕົ້ນແສດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ເຊື່ອນໄດ້ສ້າງຄວາມນຳເຊື່ອຄື້ອໂດຍການອ້າງເຖິງຜົນການວິໄຈຈາກມາຫາວິທະຍາໄລໂລມາລິນດາ ປະເທດສະຫະລັດອາເມລິກາ ນັ້ນແສດງໃຫ້ເຫັນວ່າຜູ້ເຊື່ອນມີຄວາມເຊື່ອວ່າ ຜົນການວິໄຈຄື້ອເປັນຜົນການທີ່ນຳເຊື່ອຄື້ອ ໂດຍເລືອກອ້າງຜົນການວິໄຈລ່າສຸດຫລືຜົນການວິໄຈທີ່ເຄື່ອຍເຊື່ອກັບປັດຈຸບັນຍິ່ງສ່ວນໂດຍຕົວຕົນສ້າງຄວາມນຳເຊື່ອຄື້ອ ເພາະການອ້າງເຖິງ (ຜົນການວິໄຈ) ນັບວ່າເປັນຄວາມວິທີທາງພາສາທີ່ນິຍມໃຊ້ໃນຮຸບແບບຂອງເນື້ອຄວາມໃນ How to

ตัวอย่างที่ 3

ผิวนานวิโจจากสะทาบงานแพด ธาวาด แทง สะทาลัด อาเมธิตา ที่ตีพิมพ์ใน วาละสานธิวแมน ธิโพรดักชั่น เป็ดเสียวว่า: เด็กผู้ย้งที่ขอบตีมน้ำอัดลิม มีละปองเถ็ญຂໍ້นໄປຈະມີປະຈຳເດືອນໄວຂໍ້ນ ກວ່າປົກກະຕິ ຍ່າງໜ້ອຍ 3 ເດືອນ ແລະຈະມີຄວາມສຽງເປັນມະເຮັງເຕົ້າມິມ ຫຼາຍກວ່າເດັກຜູ້ຍິງທົ່ວໄປ

(ອັບເດດ ຄບັບທີ່ 9 ມີນາຄມ 2558: 29)

(ผลการวิจัยจากสถาบันการแพทย์ ฮาวาด แห่งสหรัฐอเมริกา ที่ตีพิมพ์ในวารสารริวแมน รีโพรดักชั่น เป็ดเผยว่า : เด็กผู้หญิงที่ชอบดื่มน้ำอัดลม วันละปองครึ่งขึ้นไปจะมีประจำเดือนเร็วขึ้นกว่าปกติ อย่างน้อย 3 เดือน และจะมีความเสี่ยงเป็นมะเร็งเต้านมมากกว่าเด็กผู้หญิงทั่วไป)

การอ้างผลการวิจัยของสถาบันการแพทย์นั้น ผู้เขียนต้องการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้อ่าน โดยใช้ผลการวิจัยที่คิดค้นปัญหาใหม่ ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบดื่มน้ำอัดลมแทนน้ำเปล่าในปัจจุบัน ปกติแล้วการดื่มน้ำอัดลมในปริมาณมากเกินไปนั้น ปริมาณน้ำตาลที่มีในน้ำอัดลมจะส่งผลต่อร่างกายในเรื่องของน้ำหนักและน้ำตาลในเลือด แต่ผู้เขียนได้เน้นย้ำเรื่องของสุขภาพเด็กผู้หญิงที่นอกจากจะมีปริมาณน้ำตาลที่ตามมาแล้วยังส่งผลต่อภาวะการเป็นประจำเดือนก่อนเวลาอันเหมาะสมของร่างกาย และเสี่ยงเกิดโรคมะเร็งตามมาอีกด้วย

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีทางภาษาด้วยการอ้างถึงผลการวิจัยที่เป็นข้อมูลแบบเหมารวมเพื่อชี้ให้เห็นว่า สุขภาพที่ดีสร้างได้ด้วยตนเองเพียงแค่มีความใส่ใจ มีความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อมั่น และเชื่อถือในสิ่งที่ผู้เขียนได้พยายามรวบรวมและนำมาเสนอให้ผ่านคอลัมน์นี้ในรูปลักษณะต่าง ๆ ทั้งนี้การอ้างผลงานวิจัยถือเป็นช่องทางของการส่งสารอย่างหนึ่งที่สร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้บริโภคได้ในระดับหนึ่งเช่นกัน

2) การอ้างถึงบุคคลที่น่าเชื่อถือ และมีชื่อเสียงในสังคม

การอ้างถึงบุคคลที่น่าเชื่อถือ และมีชื่อเสียงในสังคม ในงานวิจัยชิ้นนี้ คือการแนะนำข้อมูล ข้อเท็จจริง คำพูด หรือคำแนะนำของบุคคลที่น่าเชื่อถือในสังคม หรือทำให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้นส่งผลต่ออิทธิพลการรับสารในด้านการคิดและความเชื่อ รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามคำแนะนำของบุคคลเหล่านั้น

ตัวอย่างที่ 1

ชิ้นที่ที่ดีที่สุด: ผู้รู้วอซามยืนยันว่า เท็งชิ้นทาน และชิ้นเปิดจะมีปริมาณไขมัน เท่าๆ กับชิ้นหมู, วัว และแกะ แต่เนื่องจากชิ้นทาน และเปิดมีโครงสร้างทางเคมีที่ใกล้เคียงกับ โครงสร้างของน้ำมันมะกอก ซึ่งทำให้มีประโยชน์ต่อหัวใจ

(มหาชน ฉบับที่ 227 กุมภาพันธ์ 2559: 26)

(เนื้อที่ที่ดีที่สุด: ผู้เชี่ยวชาญชาวฝรั่งเศสยืนยันว่า ถึงแม้เนื้อห่าน และเนื้อเป็ดจะมีปริมาณ ไขมันเท่า ๆ กับเนื้อหมู, วัว และแกะ แต่เนื่องจากเนื้อห่าน และเป็ดมีโครงสร้างทางเคมีที่ใกล้เคียงกับ โครงสร้างของน้ำมันมะกอก ซึ่งทำให้มีประโยชน์ต่อหัวใจ)

ผู้เขียนได้อ้างถึงผู้เชี่ยวชาญฝรั่งเศส ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือว่าการยืนยันให้ รับประทานเนื้อสัตว์ประเภทเนื้อห่านและเนื้อเป็ด ถึงแม้จะมีปริมาณไขมันเท่า ๆ กับเนื้อหมู วัว และ แกะ ก็ตาม ผู้เขียนได้อ้างข้อมูลที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือโครงสร้างทางเคมีของสัตว์ประเภทห่านและ เป็ดว่ายังมีความสำคัญกับร่างกายไม่แพ้เนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ ซึ่งกลวิธีนี้จะช่วยให้ผู้อ่านที่เกิดความ กังวลที่จะรับประทานเนื้อสัตว์ที่มีไขมันให้มีความรู้สึกดีเหมือนกับทานผัก ผลไม้ เพราะมีโครงสร้าง ใกล้เคียงกับน้ำมันมะกอก ที่ส่งผลดีต่อระบบของหัวใจ

ตัวอย่างที่ 2

แพดจิ้นเชื่อว่า การที่ร่างกายแสดงอาการผิดปกติ คือการส่งสัญญาณเตือน ว่า ละบิบภายในร่างกาย กำลังมีขัฒนาการ เจริญ การที่ลัฒนาการ หรือ ลักษณะที่ผิดปกติไปกว่าเก่า เป็นลักษณะที่บ่งบอกถึงปัญหาสุขภาพที่กำเริบเกิดขึ้น

(อัปเดต ฉบับที่ 11 เมษายน 2558: 47)

(แพทย์จิ้นเชื่อว่า การที่ร่างกายแสดงอาการผิดปกติ คือการส่งสัญญาณเตือนว่า ระบบ ภายในร่างกายกำลังมีปัญหา เช่น การที่ลัฒนาการ หรือ ลักษณะที่ผิดปกติไปกว่าเดิม เป็นลักษณะที่ บ่งบอกถึงปัญหาสุขภาพที่กำเริบเกิดขึ้น)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้กลวิธีการอ้างถึงบุคคลที่น่าเชื่อถือ โดยใช้คำว่า แพทย์ จิ้นเชื่อว่า เพื่อเป็นการยืนยันให้ผู้อ่านมั่นใจว่า การที่ร่างกายของมนุษย์แสดงอาการผิดปกติ นั้น คือการ ส่งสัญญาณเตือนว่าร่างกายคนเราไม่ปกติ ทำให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อมั่นว่า หากตนเองสามารถดูแลหรือ ตรวจสุขภาพร่างกายเองได้ การดูแลสุขภาพก็เป็นเรื่องที่สามารถทำได้ทุกเพศ ทุกวัย อีกทั้งผู้เขียน

ได้ยกตัวอย่างลักษณะของลัทธิที่เปลี่ยนสี ถือเป็นลักษณะที่บ่งบอกถึงความผิดปกติที่กำลังเกิดขึ้นเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 3

ตินา ใช้สื่อออนไลน์อย่างสะຫຼາດ

(อัปเดต ฉบับที่ 31 พฤศจิกายน 2558: 54)

(ตินา ใช้สื่อออนไลน์อย่างฉลาด)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนได้ยกเอาดารานีตไฮดอล มาโนมน้ำใจผู้อ่านด้วยการพาดหัวเนื้อความว่า ตินา ใช้สื่อออนไลน์อย่างฉลาด ซึ่งในช่วงปี 2558 ตินาเป็นดารานีตไฮดอลที่ขายสินค้าผ่านโลกออนไลน์ที่มีชื่อเสียงใน สปป.ลาว ซึ่งกลวิธีนี้จะช่วยโนมน้ำใจให้คนที่ชอบซื้อสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ตหรือแม่ค้าที่ขายของผ่านช่องทางนี้ได้ตระหนักถึงวิธีการซื้อและขาย หรือกลยุทธ์ในการขายผ่านการนำเสนอในคอลัมน์นี้

ผู้วิจัยเห็นว่า กลวิธีการอ้างถึงทั้ง 2 ประเภท คือ (1) การอ้างถึงผลการวิจัย และ (2) การอ้างถึงบุคคลที่น่าเชื่อถือ และมีชื่อเสียงในสังคม เป็นกลวิธีที่ผู้เขียนต้องการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับเนื้อความและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้อ่าน พร้อมทั้งเป็นการโนมน้ำใจให้ผู้อ่านเกิดความต้องการที่จะปรับพฤติกรรมไปกับคำแนะนำต่าง ๆ ที่ได้ถูกนำเสนอผ่านคอลัมน์

จะเห็นได้ว่าการใช้กลวิธีการอ้างถึงในนิตยสารลาวสมัยใหม่ สะท้อนให้เห็นถึงสถานภาพของผู้เขียนและผู้อ่านผ่านมุมมองของผู้เขียนในคอลัมน์ต่าง ๆ อีกทั้งยังแฝงความคิดที่ว่า การเชื่อมั่นในบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือได้รับการยอมรับนั้น ไม่ว่าจะเป็นสังคมใดก็ตามล้วนเกิดจากการโนมน้ำใจและการให้คำแนะนำต่าง ๆ ผ่านสารที่ผู้เขียนได้นำเสนอเอาไว้

4.1.3 การใช้คำศัพท์ด้วย “การกล่าวเกินจริง”

การกล่าวเกินจริง ถือเป็นกลวิธีหนึ่งที่ต้องการขยายความให้สิ่งที่ถูกกล่าวถึงมีคุณค่าหรือมีความหมายมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำการใช้คำศัพท์ด้วย “การกล่าวเกินจริง” มาใช้ในการวิเคราะห์ตัวบทผ่านนิตยสารอัปเดต ขวัญใจ และมหาชน ในครั้งนี้ เพื่อต้องการแสดงให้เห็นถึงปฏิบัติการทางภาษาและเพื่อเน้นย้ำความรู้สึกที่มีต่อความหมายนั้นให้เห็นเป็นเรื่องยิ่งใหญ่เพื่อสร้างอารมณ์และความรู้สึกให้รุนแรงเกินจริง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

โจอี้ ผลิตตะขังเสริมอาทาน สานเสริมอาทานสะกັດจากทำมะฮาด ปลอดภัย 100% คุณภาพมาตรฐานถูกต้อง และได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย)

(อัปเดต ฉบับที่ 17 มิถุนายน 2559: 15)

(โจอี้ ผลิตผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สารอาหารเสริมสกัดจากธรรมชาติ ปลอดภัย 100% คุณภาพมาตรฐานถูกต้อง และได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย))

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนโฆษณาผลิตภัณฑ์เสริมอาหารได้เลือกใช้กลวิธีการกล่าวเกินจริง คือ ผู้เขียนโฆษณาได้เลือกใช้ถ้อยคำว่า “ปลอดภัย 100% ” เพื่อเป็นการเน้นย้ำความรู้สึกให้กับผู้อ่านหรือผู้ที่กำลังมองหาผลิตภัณฑ์เสริมอาหารให้เกิดความมั่นใจว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากธรรมชาติและผ่านการรับรองโดยสถาบันที่น่าเชื่อถือ นอกจากนี้ผู้เขียนยังแฝงความคิดว่าการเลือกทานผลิตภัณฑ์ที่เป็นอาหารเสริมควรเลือกผลิตภัณฑ์ที่สกัดจากธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นการแนะนำทางเลือกให้กับผู้อ่านเพื่อแสดงให้เห็นว่า อาหารเสริมที่มีคุณภาพต้องได้รับการผลิตและการรับรองอย่างถูกต้อง

ตัวอย่างที่ 2

สะยิบผ้า ลบสิว ผิวขาวใส ในชุดเดรส เนื้อผิวหน้าขาวใส ลบฝ้า บ่มีสามอันตะลวย จึ่งมั่นใจได้ในความปลอดภัย 100% ทำให้ลอง ชายดี ใน สปป.ลาว

(ขวัญใจ ฉบับที่ 11 ตุลาคม 2559: 9)

(สะยิบผ้า ลบสิว ผิวขาวใส ในชุดเดรส เนื้อผิวหน้าขาวใส ลบฝ้า ไม่มีสารอันตรายจึ่งมั่นใจได้ในความปลอดภัย 100% ทำให้ลอง ชายดี ใน สปป.ลาว)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนโฆษณาสินค้าได้เลือกใช้กลวิธีการกล่าวเกินจริง กล่าวคือ ผู้เขียนได้เลือกใช้ถ้อยคำ คือ “ปลอดภัย 100% ” แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์จากการใช้สินค้าที่ผู้บริโภคจะได้ผลเกินความคาดหมาย และยังแฝงความคิดให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงความรวดเร็วของการแสดงผลลัพธ์คือ ในชุดเดรส ก็สามารถเห็นผลที่เกินความคาดหมาย นอกจากนี้ยังอ้างเหตุผลที่ชักจูงให้ผู้อ่านเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้นคือ คำว่า ชายดี ใน สปป.ลาว เพื่อแสดงให้เห็นถึงค่านิยมของผู้หญิง

ลาวยุคใหม่ที่กำลังให้ความสนใจกับการมีผิวหน้าที่ขาวใส ไร้ฝ้า ไร้สิว และที่สำคัญที่สุดคือ ความปลอดภัย

ตัวอย่างที่ 3

ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศลาว มะชาธิม วิงเจินสูง ใช้ท่านได้ขยายกว่าที่ท่าน
คิด...

(อัปเดต ฉบับที่ 13 พฤษภาคม 2559: 1)

(ธนาคารการค้าต่างประเทศลาว มหาชน วงเงินสูง ให้ท่านได้มากกว่าที่ท่านคิด.....)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีการกล่าวเกินจริง กล่าวคือ ผู้เขียนได้เลือกใช้ถ้อยคำว่า “วงเงินสูง ให้ท่านได้มากกว่าที่ท่านคิด” โดยผู้เขียนใช้การกล่าวเกินจริง เพื่อต้องการสื่อให้เห็นว่าธนาคารการค้าต่างประเทศลาว มหาชน เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีสนใจทำธุรกรรมทางการเงินได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการทำสินเชื่อเงินกู้ต่าง ๆ โดยมีวงเงินสูง อีกทั้งยังให้วงเงินมากกว่าที่คิด ซึ่งล้วนแต่เป็นความต้องการที่สำคัญที่สุดสำหรับคนที่ทำสินเชื่อเงินกู้ต่าง ๆ แต่ในความเป็นจริงแล้วการทำธุรกรรมทางการเงินไม่ว่าจะเป็นสินเชื่อหรืออื่น ๆ จะมีขอบเขตหรือข้อจำกัดตามระดับหรือรายได้ของกู้เสมอ ทั้งนี้ผู้เขียนต้องการเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างธนาคารของตนและธนาคารอื่น ๆ ว่ามีความแตกต่างกันและสร้างความน่าสนใจให้กับผู้อ่านอีกด้วย

จากตัวอย่างที่ 1-3 แสดงให้เห็นว่า การใช้การกล่าวเกินจริงเป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นให้กับผู้อ่าน โดยเฉพาะการโฆษณาต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจในการเลือกใช้ เลือกซื้อสินค้า ต่าง ๆ รวมไปถึงการตัดสินใจเลือกใช้บริการนั้น ๆ ด้วย

จะเห็นได้ว่ากลวิธีการกล่าวเกินจริงที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ เป็นกลวิธีที่ผู้เขียนต้องการใช้เพื่อตอกย้ำและผลิตซ้ำความคิด ความเชื่อให้กับผู้อ่านเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามในสิ่งที่ถูกนำเสนอ อีกทั้งยังแฝงความคิดที่ว่า การสร้างความมั่นใจ การไว้วางใจในการบริการต่าง ๆ ผู้อ่านหรือผู้บริโภคควรศึกษาให้ดีกว่าตัดสินใจ

สรุปได้ว่ากลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ที่ผู้เขียนใช้เพื่อประสงค์จุดความคิดต่าง ๆ มี 3 กลวิธีได้แก่ การใช้คำศัพท์ด้วย “คำทับศัพท์” การใช้คำศัพท์ด้วย “การอ้างอิง” และ การใช้คำศัพท์ด้วย “การกล่าวเกินจริง”

4.2 กลวิธีทางวาทศิลป์

กลวิธีทางวาทศิลป์ในนิตยสารลาวสมัยใหม่เป็นการใช้ภาษาอย่างมีศิลปะในการสื่อสารหรือสื่อความหมายเกี่ยวกับเรื่องหรือสิ่งต้องการนำเสนอ ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงตัวบทที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ อาจพบการใช้กลวิธีทางวาทศิลป์ที่มีความแตกต่างออกไปตามรูปแบบของการสื่อความหมาย เนื่องจากตัวบทที่ใช้เป็นตัวบทภาษาลาว อาจมีผลต่อการนำเสนอข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออธิบายกลวิธีหลัก ๆ ทางวาทศิลป์ได้ดังต่อไปนี้

- (1) การใช้อุปลักษณ์ (metaphor)
  - (2) การใช้ทัศนภาวะ (Modality)
  - (3) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 การใช้อุปลักษณ์ (metaphor)

อุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบความคล้ายคลึงกันระหว่างแนวคิด หรือการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่แตกต่างกัน โดยอุปลักษณ์จะประกอบด้วย “สิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ” (Source Domain) และ “สิ่งทีนำมาเปรียบเทียบ” (Target Domain) โดยสิ่งทีนำมาเปรียบเทียบกันนั้นมาจากสิ่งทีอยู่คนละวงความหมายกัน แต่มีคุณลักษณะเด่นที่เชื่อมโยงทั้งสองเข้าด้วยกัน (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2542)

สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นิยามคำว่า อุปลักษณ์ ว่าหมายถึง ความหมายที่ซ่อนอยู่กับสิ่งที่ถูกเปรียบเทียบ หรือสิ่งทีนำไปเปรียบเทียบจะมีคำเชื่อมหรือไม่มีคำเชื่อมก็ได้ ซึ่งอุปลักษณ์จะมีหลายระดับ พิสูจน์ได้ด้วยการดูถ้อยคำ เช่น เวลาคือเงิน ชีวิตคือการเดินทาง เป็นต้น ซึ่งงานวิจัยนี้จะเน้นสิ่งทีอุปลักษณ์มาวิพากษ์ผ่านอุดมการณ์ทีเป็นส่วนหนึ่งของวาทกรรม โดยทีอุปลักษณ์แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ถ้อยคำอุปลักษณ์ และมนโออุปลักษณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ถ้อยคำอุปลักษณ์

ถ้อยคำอุปลักษณ์ หมายถึง รูปภาษาทีแสดงการเปรียบเทียบกันระหว่างสิ่งทีแตกต่างกันสองสิ่ง ได้แก่ แบบเปรียบเทียบ และสิ่งทีถูกเปรียบเทียบ โดยทั้งสองสิ่งนั้นต้องอยู่ต่างความหมายกัน (รัชนิญญา กลิ่นน้ำหอม และ ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2551: 137)

ตัวอย่างที่ 1

Genting Highland: สระวัณบดินของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว

(อัปเดต ฉบับที่ 29 ตุลาคม 2559: 36)

(Genting Highland: สระวัณบดินของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว)

จากตัวอย่างเป็นพาดหัวคอลัมน์สารหน้ารู้ที่แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้ใช้ถ้อยคำอุป
 ลักษณะ คือคำว่า “สระวัณบดิน” เพื่อสื่อความหมายและแสดงให้เห็นการเปรียบเทียบเหมือน “สระวัณบดิน” ซึ่ง
 สิ่งนำมาเปรียบคือ “สระวัณบดิน” และสิ่งที่ถูกเปรียบคือ “สถานที่ท่องเที่ยว Genting Highland” การ
 เปรียบเทียบในลักษณะนี้แสดงให้เห็นว่า สถานที่ท่องเที่ยว Genting Highland เป็นสถานที่ที่
 เปรียบเสมือนสระวัณบดิน กล่าวคือ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้
 ความหมายของคำว่า “สระวัณบดิน” คือ โลกของเทวดา, เมืองฟ้า โดยสถานที่ท่องเที่ยว Genting
 Highland ได้เปรียบตนเองให้เสมือนเป็นสระวัณบดิน เพราะต้องการเปรียบสถานที่ท่องเที่ยว
 Genting Highland ให้เป็นเสมือนสระวัณบดินของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว ซึ่งในความเป็นสถานที่ท่องเที่ยวจะมีการ
 ให้บริการและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึก
 ประทับใจ สะดวกสบาย และคุ้มค่ากับเงินที่เสียไปในการท่องเที่ยว นอกจากนี้ตัวอย่างข้างต้นยัง
 สะท้อนให้เห็นว่านักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวจะได้ทั้งความสะดวกสบาย และคุ้มค่า อีกทั้งยังเป็นการแฝงความคิดว่า
 Genting Highland เปรียบเสมือนสระวัณบดินของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวทุกคน

ตัวอย่างที่ 2

น้ำมันงา: ยาคิวเสกที่ถวนจี๋ขึ้นใจ

(อัปเดต ฉบับที่ 27 กันยายน 2558: 46)

(น้ำมันงา : ยาคิวเสกที่ควรจำขึ้นใจ)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้ใช้ถ้อยคำอุปลักษณะ คือคำว่า “ยาคิวเสก” เพื่อสื่อ
 ความหมายและแสดงให้เห็นการเปรียบเทียบคุณสมบัติของน้ำมันงาว่าเปรียบเสมือน “ยาคิวเสก” ซึ่ง
 สิ่งนำมาเปรียบคือ “น้ำมันงา” และสิ่งที่ถูกเปรียบคือ “ยาคิวเสก” การเปรียบเทียบในลักษณะ
 ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า น้ำมันงาเป็นน้ำมันที่มีประโยชน์ กล่าวคือ “งา” ในทางโภชนาการจะมี
 แคลเซียมสูง และมีไขมันหลายชนิดที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น Oleic acid, Stearic acid,
 Linoleic acid และ Palmitic acid น้ำมันงาได้เปรียบตนเองให้เสมือนเป็นยาคิวเสก เพื่อแสดงให้เห็น
 ว่าน้ำมันงาถือเป็นน้ำมันที่มีคุณภาพและมีประโยชน์ต่อร่างกายเพื่อให้อ่านเกิดความรู้สึกเหมือนยา
 คิวเสก ที่สามารถดูแลสุขภาพสุขภาพได้ อีกทั้งยังแฝงความคิดว่าน้ำมันงาเปรียบเสมือนยาคิวเสก

ตัวอย่างที่ 3

ขมวดกเขตอะกา

(อัปเดต ฉบับที่ 34 ธันวาคม 2558: 16)

(หมอนวดเทวดา)

จากตัวอย่างเป็นพาดหัวคอลัมน์สาระนั้น่ารู้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้ใช้ถ้อยคำอุป
 ลักษณะ “เทวดา” เพื่อสื่อความหมายและแสดงให้เห็นการเปรียบเทียบหมอนวดชาวบ้านที่เป็น
 “เทวดา” ซึ่งสิ่งที่นำมาเปรียบคือ “เทวดา” และสิ่งที่ถูกเปรียบคือ “หมอนวด” การเปรียบเทียบใน
 ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หมอนวดเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเปรียบเสมือนเทวดา กล่าวคือ
 คำว่า “เทวดา” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายว่า เทวดา คือ
 ชาวสวรรค์มีกายทิพย์ ตาทิพย์ หูทิพย์ และกินอาหารทิพย์ เป็นโอปปาติกะ โดยปกติแล้วคำว่า เทวดา
 จะใช้กับเรื่องบาป บุญ คุณ โทษ เรื่องของความเชื่อทางพระพุทธศาสนา แต่ผู้เขียนคอลัมน์ได้นำมา
 เปรียบกับหมอนวด ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบว่าหมอนวดเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้วิเศษ
 สามารถรักษาอาการเจ็บป่วย ปวดตามร่างกายได้เหมือนเป็นเทวดาที่คอยปกป้องรักษาคุ้มครองกับสิ่ง
 ต่าง ๆ ได้ โดยในที่นี้เปรียบหมอนวดเป็นหมอนวดที่จะรักษาอาการเจ็บป่วยต่าง ๆ ได้ เพื่อให้
 ผู้อ่านหรือผู้ที่สนใจรู้สึกได้ถึงความน่าเชื่อถือ ทั้งยังแฝงความคิดว่า หมอนวดเป็นผู้ที่สามารถรักษา
 อาการต่าง ๆ ได้เหมือนเทวดาบนสวรรค์

จากตัวอย่างที่ 1-3 แสดงให้เห็นว่า การใช้กลวิธีทางวาทศิลป์โดยการใช้ถ้อยคำอุป
 ลักษณะ เป็นกลวิธีหนึ่งที่คุณเขียนมักซ่อนความหมายอยู่กับสิ่งที่ถูกเปรียบ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ
 ตามที่คุณเขียนได้แนะนำไว้ นอกจากนี้การใช้ถ้อยคำอุปลักษณะในนิตยสารลาวสมัยใหม่ในครั้งนี้ สะท้อน
 ให้เห็นถึงภาษาที่มีพลังในการโน้มน้าวใจของคุณเขียน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดความคิดของคุณ
 ใน สปป.ลาว ผ่านมุมมองของผู้อ่านได้อีกด้วย

2) มโนอุปลักษณะ

มโนอุปลักษณะ เป็นความคิดซึ่งมีลักษณะเป็นความเปรียบเทียบที่มีอยู่ในระบบการรับรู้
 หรือระบบปริชานของผู้ใช้ภาษา (เลคอฟและจอห์นสัน, 1998 อ้างถึงใน ชินณพงศ์ อินทรเกษม.
 2554: 73) ซึ่งในงานวิจัยนี้การใช้กลวิธีทางวาทศิลป์ด้วยการใช้มโนอุปลักษณะเพื่อต้องการที่จะ
 สะท้อนความคิดของคุณใน สปป.ลาว ผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) มโนอุปลักษณ์ (ผู้หญิงลาวสมัยใหม่ คือ ความหวัง)

มโนอุปลักษณ์ผู้หญิงลาวสมัยใหม่ คือ ความหวัง เป็นมโนทัศน์ที่สะท้อนให้เห็นว่า ผู้หญิงลาวสมัยใหม่ คือ ความหวังที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่านที่ต้องการเป็นสาวทันสมัยได้ลองคิดและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามสิ่งที่ถูกนำเสนอมา เนื่องจากในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำมาจากบทบรรณาธิการของนิตยสาร ซึ่งเป็นสิ่งที่เกริ่นนำความต้องการของผู้เขียนให้ผู้อ่านได้ทราบถึงเนื้อหาภายในเล่มทั้งหมด อีกทั้งความหวังของผู้เขียนที่ต้องการเปลี่ยนมุมมองของผู้หญิงลาวให้ทันสมัยและดูมีคุณค่ามากยิ่งขึ้นด้วยการใช้ถ้อยคำที่ต้องการสื่อถึงอุปลักษณ์ความหวัง เช่น ขยัน อดทน ความรู้ สติปัญญา เก่ง งาม เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...ถวามรู้ละติปัญญา เหวะวันหนึ่งมัน ช่วยไห้สาว ๆ ฑาอยู่ฑากินได้

(ขวัญใจ ฉบับที่ 110 กันยายน 2559: 4)

(...ความรู้คือสติปัญญา เพราะวันหนึ่งมัน ช่วยไห้สาว ๆ หาอยู่หากินได้)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ “ความรู้” และ “สติปัญญา” ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่ต้องการสื่อให้เห็นถึงความฉลาดหลักแหลมของผู้หญิงลาวที่ควรเป็นในยุคสมัยนี้ ถ้อยคำอุปลักษณ์ดังกล่าวใช้เพื่อสื่อมโนทัศน์ให้เห็นว่า การมีความรู้คือการมีสติปัญญา มโนอุปลักษณ์นี้เป็นกลวิธีหนึ่งที่ผู้เขียนใช้เพื่อประกอบสร้างความคิดว่า ผู้หญิงลาวสมัยใหม่ คือ ความหวังของคนลาว ซึ่งการมองผู้หญิงลาวในสมัยก่อนมักเปรียบผู้หญิงลาวว่างดงามเหมือนนางบนสวรรค์ งามเหมือนนางอัปสร เป็นการชื่นชมความงามเพียงอย่างเดียว แต่ในยุคปัจจุบันผู้หญิงลาวสมัยใหม่สามารถทำงานนอกบ้านได้เหมือนผู้ชาย มีความรู้ความสามารถที่สามารถเลี้ยงชีพตนเองได้ โดยในที่นี้ มโนอุปลักษณ์นี้จึงต้องการสะท้อนความหวังของผู้เขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่ได้นำเสนอผ่านบทบรรณาธิการดังกล่าว

ตัวอย่างที่ 2

เดือนนี้เป้นมี่ม่วนซุ่มຂອງເພດຍິງເພະວັນທີ່ 8 มีนาเปັນວັນແມ່ຍິງສາກິນ ແມ່ຍິງเปັນຜູ້ດຸໝັ່ນ ຂະຫຍັນພຽນໃນການຜະລິດເຂົ້າປາອາຫານ ກໍຄືເຄື່ອງໃຊ້ສອຍທີ່ຈໍາເປັນເພື່ອລ້ຽງດູຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມ

(ขวัญใจ ฉบับที่ 104 มีนาคม 2559: 4)

(เดือนนี้เป็นเดือนของผู้หญิง เพราะวันที่ 8 มีนาคมเป็นวันผู้หญิงสากล ผู้หญิงเป็นเพศที่ขยัน หมั่นเพียร ในการหาข้าวปลาอาหาร มันคือเครื่องมือที่สำคัญเพื่อเลี้ยงดูครอบครัว และสังคม)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนใช้ถ้อยคำอุปสรรคณ์ “ดุษั่มัน” และ “ขัันเพียร” ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่สื่อความหมายในเรื่องของความขััน หมัันเพียร ในที่นี้ ผู้เขียนได้ใช้ถ้อยคำอุปสรรคณ์ดังกล่าวเพื่อสื่อมโนทัศน์ว่า ผู้หญิงลาวสมัยใหม่ คือ ความหวังของครอบครัว สามารถพึ่งพาอาศัยได้ และมีความเป็นผู้นำได้ ผู้เขียนต้องการสะท้อนถึงความคาดหวังที่สังคมต้องการให้เกิดความเปลี่ยนแปลง จากเดิมที่มีคำสอนที่สืบทอดกันมาว่า ผู้หญิงคือช่างเท้าหลังที่คอยสนับสนุนให้ผู้ชายที่เป็นหัวหน้าครอบครัวเดินผ่านอุปสรรคและก้าวไปพร้อม ๆ กัน อย่างสมบูรณ์แบบนั้น ปัจจุบันนี้การเปลี่ยนระบบความคิดของผู้หญิงได้ถูกเปลี่ยนไป ผู้หญิงยุคใหม่มีความขัันหมัันเพียรในการทำมาหากินมากขึ้น เพราะสังคมลาวทุกวันนี้ได้เปิดโอกาสให้ผู้หญิงขึ้นมามีบทบาท สิทธิ เสรีภาพได้เท่า ๆ กับผู้ชายเช่นกัน ซึ่งในบทบรรณาธิการฉบับนี้จึงได้ยกเอาวันผู้หญิงสากลของลาวขึ้นมาเปรียบเทียบกับเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่ผู้เขียนต้องการให้เป็นโดยมโนอุปสรรคณ์นี้จึงต้องการสะท้อนความหวังของผู้เขียนที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่ได้นำเสนอผ่านบทบรรณาธิการดังกล่าว

(2) มโนอุปสรรคณ์ (เวลา คือ ชีวิต)

มโนอุปสรรคณ์เวลา คือ ชีวิต เป็นมโนทัศน์ที่สะท้อนให้เห็นว่า เวลาเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเรียกย้อนกลับคืนมาได้ เปรียบเหมือนชีวิตที่ไม่สามารถกลับไปแก้ไขอดีตได้ แต่เราสามารถทำอนาคตให้ได้ดี ถ้อยคำ อุปสรรคณ์เวลาที่พบ คือ

ตัวอย่างที่ 1

เวลา มั้กจะถูกรูปรุษบทรุษบใส่กับเว็ม และถ่า แต่ถวามจัจแล้ว มั้กขั้ฉัดมิถุมถ่า ทลายกว่ามั้บ เฉาะเวลาถึขั้วัด เวลาเป็นสิ่จขອງที่มีถ่าที่สุถ่เท่าที่ถึมเร้าสามารถจับจัายเอ้าได้

(ขวัญใจ ฉบับที่ 102 มกราคม 2559: 4)

(เวลา มั้กจะถูกรูปรุษบทรุษบใส่กับเงิน และทอง แต่ความจัจแล้ว มั้กกลับมีคุณค่ามากกว่านั้น เพราะเวลาคือชีวิต เวลาเป็นสิ่จของที่มีค่าที่สุถ่เท่าที่คนเราสามารถจับจัายเอ้าได้)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนใช้ถ้อยคำอุปสรรคณ์ “ชีวิต” ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่สื่อความหมายเกี่ยวกับความเป็น ความตาม ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ผู้เขียนได้ใช้ถ้อยคำอุปสรรคณ์ดังกล่าวเพื่อสื่อมโนทัศน์ว่า เวลา คือ ชีวิต มโนอุปสรรคณ์นี้เป็นกลวิธีหนึ่งที่ผู้เขียนใช้เพื่อประกอบสร้างความคิดว่า เวลา คือ ชีวิตที่ส่วนใหญ่คนเรามั้กจะเปรียบเวลาคือเงิน เวลาคือทอง แต่ความเป็นจัจจริง ชีวิตของมนุษย์ ส่วนใหญ่ใช้เวลาเป็นเครื่องมือในการเดินทาง รวมถึงเวลาเป็นสิ่จของที่มีมนุษย์เราสามารถจับจัายเอ้าได้ เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกว่เวลามีค่ามากกว่าเงิน และทอง นั้น ผู้เขียนยังได้แฝงความคิดว่า มนุษย์สามารถควบคุมเวลาได้ด้วยตนเอง

ตัวอย่างที่ 2

วันเวลาผ่านไปเหมือนสายน้ำไหล

(ขวัญใจ ฉบับที่ 113 ธันวาคม 2559: 4)

(วันเวลาผ่านไปเหมือนสายน้ำไหล)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมย “สายน้ำไหล” ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่สื่อความหมายในเรื่องของการไหลผ่าน การเลื่อนไหล ไปไม่มีที่สิ้นสุด ในที่นี้ “สายน้ำไหล” จึงหมายถึงช่วงเวลาที่ผ่านมาไปเหมือนกับสายน้ำไม่ไหลย้อนกลับ ซึ่งถ้อยคำอุปมาอุปไมยดังกล่าวใช้เพื่อสื่อมโนทัศน์ว่า เวลา คือ สายน้ำไหล มโนอุปมาอุปไมยนี้เป็นกลวิธีหนึ่งที่ผู้เขียนใช้เพื่อสะท้อนความคิดว่า วันเวลาผ่านไปเหมือนสายน้ำไหล เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความตระหนักในความสำคัญของเวลามากขึ้น และพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนผ่านของช่วงเวลาไปอย่างรวดเร็ว

(3) มโนอุปมาอุปไมย (ความรัก คือ ความทุกข์)

มโนอุปมาอุปไมยความรัก คือ ความทุกข์ เป็นมโนทัศน์ที่สะท้อนให้เห็นว่า ความรัก คือ ความทุกข์ ซึ่งบางครั้งอาจมีทั้งความสุขและความทุกข์ควบคู่กันไป ถ้อยคำอุปมาอุปไมยความรักที่พบคือ

ตัวอย่างที่ 1

ถวามรักภักดีกับกับแปวไฟ ถิ่นจะรู้จัก ฐิ บ่รู้จักไผ่ท่าม แต่เมื่อท่านเอามีไปจับไผ่ท่าจะรู้สึกร้อนขึ้นมาทันที ถวามรักภักดีกับ

(มหาชน ฉบับที่ 227 กุมภาพันธ์ 2559: 30)

(ความรักก็คืออกันกับเปลวไฟ คนจะรู้จัก หรือ บ่รู้จักก็ตาม แต่เมื่อท่านเอามีไปจับไฟก็จะรู้สึกร้อนขึ้นมาทันที ความรักก็เช่นกัน)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ใช้ถ้อยคำที่สื่อมโนทัศน์ความรัก คือ ความทุกข์ โดยผู้เขียนบทบรรณาธิการได้เลือกใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมย “เปลวไฟ” เป็นคำที่มีความหมายถึงลักษณะของไฟที่ลุกแลบพวยพุ่งออกมา ในที่นี้ “เปลวไฟ” จึงหมายถึงความรักที่ร้อนแรง ความรักที่เจ็บปวด ความรักที่ต้องพบกับความทุกข์เป็นธรรมดาของชีวิต ถ้อยคำอุปมาอุปไมยดังกล่าวใช้เพื่อสื่อมโนทัศน์ว่า ความรัก คือ ความทุกข์ มโนอุปมาอุปไมยนี้เป็นกลวิธีหนึ่งที่ผู้เขียนใช้เพื่อสะท้อนความคิดว่า ถึงแม้ความ

รักจะเป็นสิ่งที่สวยงาม แต่ความรักเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความทุกข์ได้เช่นกัน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความตระหนักสังขรณ์ของชีวิตที่พร้อมเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากความทุกข์เพราะความรัก

ตัวอย่างที่ 2

ถาวรกาย-ยง ธิ ถังณินดาวตก เทียงแม้นว่าจะสวยงาม แต่ว่าร่มพริบ

๓

(มหาชน ฉบับที่ 227 กุมภาพันธ์ 2559: 30)

(ความรักชาย-หญิง คือ ตั้งฝนดาวตก ถึงแม้นจะสวยงาม แต่ว่าร่มเพียงชั่วพริบตา)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนใช้ถ้อยคำอุปมาอุปไมย “ฝนดาวตก” ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวกับกลุ่มดาวเคราะห์ที่เกิดปรากฏการณ์เป็น ฝนดาวตก ซึ่งจะเกิดขึ้นประมาณ 6 ครั้งต่อปี ในที่นี้ฝนดาวตก จึงหมายถึง ความงดงามที่หาดูได้ยาก และเกิดขึ้นภายในชั่วพริบตา ถ้อยคำอุปมาอุปไมยดังกล่าวใช้เพื่อสื่อโน้ตศันว่า ความรักของชาย-หญิง คือ ตั้งฝนดาวตก มโนอุปมาอุปไมยนี้เป็นกลวิธีหนึ่งที่ผู้เขียนใช้เพื่อสะท้อนความคิดว่า ความรักของผู้ชายและผู้หญิง เปรียบเสมือนฝนดาวตกถึงแม้จะมีความสวยงาม แต่ก็เกิดขึ้นเพียงแค่ชั่วพริบตา อีกทั้งยังแฝงความคิดว่า ความรักของคุณผู้หญิง ไม่ใช่ความรักที่เริ่มต้นจากจุดเริ่มต้น แต่มันเป็นความรักที่เริ่มต้นจากความหลง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความตระหนักในคุณค่าของความรักที่มีทั้งความสุขและความทุกข์เกิดขึ้นและดับไปพร้อมกันเสมอ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นจะเห็นว่า นิตยสารลาวสมัยใหม่ที่ได้นำเสนอนั้นผู้เขียนใช้อุปมาอุปไมยเป็นกลวิธีในการนำเสนอวาทกรรมเพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงลาวสมัยใหม่ เวลา และความรัก โดยการนำเสนอผ่านบทพรรณนาธิการ คอลัมน์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าวิถีชีวิตแบบใหม่หรือการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัลมีความสำคัญต่อระบบการคิดและการดำเนินชีวิตในอนาคต ผู้เขียนจึงใช้อุปมาอุปไมยเป็นกลวิธีที่จะช่วยถ่ายทอดความคิดดังกล่าวให้กับผู้อ่าน

4.2.2 การใช้ทัศนภาวะ (Modality)

ทัศนภาวะ หมายถึง คำ ที่ครอบคลุมรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งยอมให้ผู้พูดแสดงการเปลี่ยนแปลงระดับของการให้คำมั่นหรือความเชื่อในบางเรื่อง (ชนกพร อังศุวิริยะ, 2550: 157) สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาการใช้ทัศนภาวะมาพิจารณาภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่เพื่อสะท้อนให้เห็นมุมมองการสนทนารวมไปถึงการแสดงความคิดของผู้รับสาร เพื่อสื่อถึงอารมณ์นึกคิดบางประการ การใช้ทัศนภาวะ ที่พบในงานวิจัยนี้ได้แก่ การใช้ทัศนภาวะแสดงความเชื่อมั่น การใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น และการใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไข ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การใช้ทัศนภาวะแสดงความเชื่อมั่น

การใช้ทัศนภาวะแสดงความเชื่อมั่น ได้แก่ การที่ผู้พูดใช้คำ เพื่อแสดงว่าทัศนคติหรือสารที่ตนสื่อออกไปนั้นมีความน่าเชื่อถือหรือเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ด้วยเหตุผลบางประการ มักปรากฏคำว่า “ต้อง” หรือ “ควร” และอาจปรากฏร่วมกับคำขยาย “เป็นอย่างดี” หรือ “อย่างแท้จริง” “รับประกัน” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ยามมีชีวิตดี ต้องปรุงรรมขัดสะระตะ

(อัปเดต ฉบับที่ 28 ตุลาคม 2558: 8)

(อยากมีชีวิตดี ต้องเปลี่ยนทัศนคติ)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนคอลัมน์ได้เลือกใช้กลวิธีการใช้ทัศนภาวะ กล่าวคือ ผู้เขียนได้ใช้ถ้อยคำว่า “ต้อง” เพื่อเป็นการแสดงถึงความเชื่อมั่นของผู้พูด ในขณะเดียวกันยังแสดงความคาดหวังว่าผู้อ่านควรนำไปพิจารณาหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตาม พร้อมกับการใช้เหตุผลดังกล่าวมาประกอบเพื่อให้คำแนะนำดังกล่าวนั้นมีน้ำหนักและเกิดความเชื่อมั่น โดยตัวอย่างข้างต้นได้แนะนำให้ผู้อ่านที่อยากมีชีวิตที่ดีขึ้น ต้องเปลี่ยนทัศนคติของตนเองด้วย อีกทั้งยังเป็นการแฝงความคิดว่าชีวิตที่ดีเกิดขึ้นจากการมีทัศนคติที่ดี

ตัวอย่างที่ 2

ผลิตตะฉับปากที่บ้านท่าเรือ ที่ขายอยู่บ้านท่าเรือนี้แถมรับประกันความสะอาด และถุนมะขาบ เพาะผลิตตะฉับของพวกเราได้รับภาระยังยืนความสะอาด และความปลอดภัยจากภูมิอาทาน และยา (อย)

(อัปเดต ฉบับที่ 33 ธันวาคม 2559: 40)

(ผลิตภัณฑ์ปลาที่บ้านท่าเรือ ที่ขายอยู่บ้านท่าเรือนี้รับประกันความสะอาด และคุณภาพ เพราะผลิตภัณฑ์ของพวกเราได้รับการยืนยันความสะอาด และความปลอดภัยจากภูมิอาทานและยา (อย))

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีการใช้ทัศนภาวะแสดงความเชื่อมั่น กล่าวคือ ผู้เขียนได้เลือกใช้ถ้อยคำว่า “รับประกัน” เพื่อเป็นการแสดงถึงความเชื่อมั่นของผู้พูด และยังเป็น การแสดงความคาดหวังว่าผู้อ่านหรือผู้บริโภคจะเข้าใจและไว้วางใจในผลิตภัณฑ์ปลาที่ผู้เขียนได้นำเสนอเอาไว้ นั่นคือกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน สินค้าที่มีคุณภาพและปลอดภัย อีกทั้ง

ยังเป็นการแฝงความคิดว่าผลิตภัณฑ์ปลาที่วางขายอยู่ที่บ้านท่าเรือเป็นผลิตภัณฑ์ที่ไร้สารปนเปื้อน เป็นสินค้าที่ปลอดภัย ด้วยการรับรองจาก (อย)

ตัวอย่างที่ 3

วัตถุดิบต้นไม้ที่นำมาเพาะรดแฉ่มมีความทนทานสามารถใช้งานได้หลาย 10 ปี บวกกับสีไม้ลายมือ ที่ประณีตของช่างคนลาวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของตลาดเป็นอย่างดี

(อัปเดต ฉบับที่ 30 ตุลาคม 2558: 22)

(วัตถุดิบต้นไม้ที่นำมาผลิตจะมีความทนทานสามารถใช้งานได้หลาย 10 ปี บวกกับสีไม้ลายมือ ที่ประณีตของช่างคนลาวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของตลาดเป็นอย่างดี)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีการใช้ทัศนภาวะแสดงความเชื่อมั่น กล่าวคือ ผู้เขียนได้เลือกใช้ถ้อยคำว่า “เป็นอย่างดี” เพื่อเป็นการแสดงความเชื่อมั่นของผู้พูด ด้วยการให้เหตุผลและผล และการใช้คำว่า เป็นอย่างดี เป็นการยืนยันวัตถุดิบที่นำมาแกะสลักขายว่ามีความทนทานยาวนานถึง 10 ปี พร้อมกับการให้เหตุผลดังกล่าวมาประกอบเพื่อให้ข้อคิดเห็นนั้นมีความหนักแน่นน่าเชื่อถือมากขึ้น โดยตัวอย่างข้างต้นได้กล่าวยืนยันว่าสินค้ามีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดเป็นอย่างดี อีกทั้งยังแฝงความคิดว่าฝีมือของช่างคนลาวนอกจากจะมีความสวยงามแล้ว ผลงานมีความทนทานและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใครส่งผลให้การแกะสลักจากต้นไม้ลาวเป็นที่นิยมของตลาดลาวไม่แพ้ชาติใด

ตัวอย่างที่ 4

ແນ່ນອນເຖິງການອອກກຳລັງກາຍຈະເປັນປະໂຫຍດແກ່ສະໝອງ ແຕ່ທ່ານຢາລິມວ່າອາຫານສະໝອງກໍຕ້ອງໄດ້ມາຈາກອາຫານທີ່ທ່ານບໍລິໂພກ ສະນັ້ນ ຄວນເລືອກເຝີນຮັບປະທານອາຫານທີ່ມີປະໂຫຍດໃນສັດສ່ວນພໍດີ

(มหาชน ฉบับที่ 245 พฤศจิกายน 2559: 21)

(แน่นอนถึงการออกกำลังกายจะเป็นประโยชน์แก่สมอง แต่ท่านอย่าลืมนะว่าอาหารสมองก็ต้องได้มาจากอาหารที่ท่านบริโภค ฉะนั้นควรเลือกเฟ้นรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ในสัดส่วนพอดี)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีการใช้ทัศนภาวะแสดงความเชื่อมั่น กล่าวคือ ผู้เขียนได้เลือกใช้ถ้อยคำว่า “แน่นอน” เพื่อเป็นการแสดงความเชื่อมั่นของผู้พูดด้วยการใช้เหตุและผล และการใช้คำว่า “แน่นอน” เป็นการยืนยันในสิ่งที่ผู้พูดต้องการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้อ่าน พร้อมกับการใช้เหตุผลดังกล่าวมาประกอบเพื่อให้การแนะนำข้างต้นมีน้ำหนักและน่าเชื่อถือมากขึ้น อีกทั้งยังแฝงความคิดว่า การออกกำลังกายถึงแม้จะมีประโยชน์จริงแต่การบริโภคอาหารในชีวิตประจำวันก็สำคัญเช่นกัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้นำเสนอความคิดโดยใช้ทัศนภาวะการแสดงความเชื่อมั่นตลอดจนการแฝงความคิดความเชื่อต่าง ๆ ตามที่วาทกรรมได้ถูกนำเสนอไป อีกทั้งนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับถือเป็นนิตยสารของคนรุ่นใหม่และผู้เขียนต้องการสร้างกรอบความคิดที่ว่า “การแลหลัง มองหน้า” จะนำพาให้คุณภาพชีวิตของคนลาวเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ดังนั้นกลวิธีการใช้ทัศนภาวะการแสดงความเชื่อมั่นจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้อ่านเพื่อให้เกิดความเชื่อในสิ่งที่แนะนำดังกล่าว

2) การใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น

การใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น ได้แก่ การที่ผู้พูดใช้คำ เพื่อแสดงว่าทัศนคติหรือสารที่ตนสื่อออกมาเป็นเพียงความคิดเห็นของผู้พูดเท่านั้น อาจเป็นจริงหรือเท็จก็ได้มักปรากฏคำ บอกลา “ว่า” “เห็น” “คิด” “เห็นว่า” หรือ “คิดว่า” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ว่ากันว่า เล่มจากยุคนี้ไปทหาอนาคต มະນຸດເຮົາ ຈະຕາຍຍ້ອນໂລກລະບາດ ຫຼື ຕາຍຍ້ອນເຊື້ອພະຍາດໜ້ອຍລຶງ ແຕ່ຈະຕາຍຍ້ອນໂລກທີ່ບໍ່ແຜ່ລະບາດ ຫຼື ໂລກທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບຕົນເອງຫຼາຍຂຶ້ນໂລກ 10 ຊະນິດຕໍ່ໄປນີ້ ເປັນໂລກທີ່ເຮົາອາດສ້າງມັນຂຶ້ນມາດ້ວຍຕົວເຮົາເອງ ຊຶ່ງຜົນເອີ້ນວ່າ: ໂລກຂອງຍຸກໄອທີ (IT)

(มหาชน ฉบับที่ 201 มกราคม 2558: 12)

(ว่ากันว่า เริ่มจากยุคนี้ไปหาอนาคต มนุษย์เราจะตายด้วยโรคระบาด หรือ ตายด้วยเชื้อพยาธิน้อยลง แต่จะตายด้วยโรคที่ไม่แพร่ระบาด หรือ โรคที่เกิดขึ้นกับตัวเองมากขึ้น โรค 10 ชนิดต่อไปนี้ เป็นโรคที่เราอาจสร้างมันขึ้นมาด้วยตัวเราเอง ซึ่งเรียกว่า : โรคของยุคไอที (IT))

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีการใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น กล่าวคือ ผู้เขียนได้เลือกใช้ถ้อยคำว่า “ว่า” เพื่อแสดงว่าทัศนคติที่สื่อออกมาว่าเป็นความคิดเห็นของผู้พูดเท่านั้น พร้อมกับการใช้เหตุและผลมาประกอบเพื่อให้ความคิดเห็นของตนมีน้ำหนักมากขึ้น โดยผู้เขียนได้แฝงความคิดที่ว่า ในอนาคต IT จะเข้ามาครอบงำวิถีชีวิตของมนุษย์ และมนุษย์เองจะเป็นผู้สร้างเชื้อโรคตัวใหม่ขึ้นมาภายใต้การกระทำของตนเอง

ตัวอย่างที่ 2

ท้ายนี้ ผู้ขอรณคิดว่าชะงาดไฉนจะบ่ฝานมายังบ่ขันทได้เข้าเออิซี ยังอิภะทิกขานบ่ฝานบ่แล้ว ลອງถิดเบ็ງว่า บับแต่วันที่ 31 ขันวอ 2015 เป็นตันไป เมื่อเรเข้าเออิซีแล้ว 8 อาธิบเสริจะเข้า-ออก ประเทศเราแบบสวดกสบาย บ่ยารถิดเลียวว่าแรงงานลาวจะพากันว่างงานมากขนาดไหน

(มหาชน ฉบับที่ 225 มกราคม 2559: 32)

(ท้ายนี้ ผู้เขียนคิดว่าขนาดระยะที่ผ่านมายังไม่ทันได้เข้าเออิซี ยังอีกกะทิกขนาดนี้แล้ว ลองคิดดูว่า นับตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2015 เป็นต้นไป เมื่อเราเข้าเออิซีแล้ว 8 อาธิบเสริจะเข้า-ออก ประเทศเราแบบสวดกสบาย ไม่อยากคิดเลยว่าแรงงานลาวจะพากันว่างงานมากขนาดไหน)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีการใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น กล่าวคือ ผู้เขียนได้เลือกใช้ถ้อยคำว่า “คิดว่า” เพื่อเป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้พูด ในขณะที่ผู้พูดยังให้แง่คิดกับผู้อ่านในเรื่องของการว่างงานของแรงงานลาว นั่นคือการแสดงความคิดเห็นของผู้พูดเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจและรับรู้ถึงผลกระทบที่จะตามมา อีกทั้งยังแฝงความคิดว่าก่อนเข้าสู่ประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศลาวยังมีปัญหาการว่างงานของแรงงานลาว และถ้าเข้าสู่ประเทศสมาชิกอาเซียนจะเกิดอะไรขึ้น ซึ่งเป็นการให้ข้อคิดกับผู้อ่านได้ตระหนักถึงผลกระทบที่จะตามมาอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 3

ผู้ข่าถิดว่า ถ้าหากอิภะทิกขานบ่ฝานบ่แล้ว ลອງถิดเบ็ງว่า บับแต่วันที่ 31 ขันวอ 2015 เป็นตันไป เมื่อเรเข้าเออิซีแล้ว 8 อาธิบเสริจะเข้า-ออก ประเทศเราแบบสวดกสบาย บ่ยารถิดเลียวว่าแรงงานลาวจะพากันว่างงานมากขนาดไหน

ผู้ข่าถิดว่า ถ้าหากอิภะทิกขานบ่ฝานบ่แล้ว ลອງถิดเบ็ງว่า บับแต่วันที่ 31 ขันวอ 2015 เป็นตันไป เมื่อเรเข้าเออิซีแล้ว 8 อาธิบเสริจะเข้า-ออก ประเทศเราแบบสวดกสบาย บ่ยารถิดเลียวว่าแรงงานลาวจะพากันว่างงานมากขนาดไหน

ผู้ข่าถิดว่า ถ้าหากอิภะทิกขานบ่ฝานบ่แล้ว ลອງถิดเบ็ງว่า บับแต่วันที่ 31 ขันวอ 2015 เป็นตันไป เมื่อเรเข้าเออิซีแล้ว 8 อาธิบเสริจะเข้า-ออก ประเทศเราแบบสวดกสบาย บ่ยารถิดเลียวว่าแรงงานลาวจะพากันว่างงานมากขนาดไหน

ผู้ข่าถิดว่า ถ้าหากอิภะทิกขานบ่ฝานบ่แล้ว ลອງถิดเบ็ງว่า บับแต่วันที่ 31 ขันวอ 2015 เป็นตันไป เมื่อเรเข้าเออิซีแล้ว 8 อาธิบเสริจะเข้า-ออก ประเทศเราแบบสวดกสบาย บ่ยารถิดเลียวว่าแรงงานลาวจะพากันว่างงานมากขนาดไหน

(อัปเดต ฉบับที่ 2 มกราคม 2559: 10-12)

(ข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าหากองค์การเกี่ยวข้องงานปฏิบัติแผนการยกย้ายตลาดสด หนีจากจุดที่กล่าวมานั้น เศรษฐกิจรวมของนครหลวงเวียงจันทน์จะขยายตัวช้าลงกว่าที่ควรจะเป็น เพราะว่าพนักงานจำนวนมากเสียเวลาเฉย ๆ ประมาณ 1 ชั่วโมง ที่ต้องเอาตัวเองไปติดอยู่กับถนน นี่ยังไม่ได้รวมกับการเสียเวลาจากกลับบ้านในตอนเย็นที่ต้องใช้เวลานานกว่าตอนเช้า เพราะมีเจ้าหน้าที่จราจรช่วยเหลือแก้ไขการขัดสนตามเส้นทางน้อยกว่าตอนเช้า หรืออาจไม่มีเลยในบางระยะ)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีการใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น กล่าวคือ ผู้เขียนได้เลือกใช้ถ้อยคำว่า “คิดว่า” เพื่อเป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้พูด เช่นเดียวกับกับตัวอย่างที่ 2 ในขณะเดียวกันผู้เขียนยังแฝงความคิดว่า ปัจจุบันการจราจรไป-มา ในนครหลวงเวียงจันทน์เกิดการขัดสนมากกว่าในอดีต ส่งผลให้พนักงานขายของในตลาดสดเสียเวลาอยู่บนท้องถนน ถึงแม้จะมีเจ้าหน้าที่จราจรมาให้บริการบนท้องถนนก็ตาม เพราะในบางครั้งเจ้าหน้าที่จราจรก็ไม่ได้มาปฏิบัติหน้าที่ทุกวัน ผู้เขียนจึงต้องการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวลงไว้ว่า การโยกย้ายตลาดสดตามแผนปฏิบัติงานอาจส่งเสียมากกว่าผลดีก็เป็นได้

จากตัวอย่างที่ 1-3 จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้นำเสนอความคิดโดยใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็นเพื่อนำเสนอความคิดของผู้ที่เป็นกระบอกเสียงในด้านสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจและรับรู้ถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขต่าง ๆ ตลอดจนผู้เขียนได้สร้างความคิดและความเชื่อต่าง ๆ ที่ได้ถูกนำเสนอว่า ผู้เขียนเป็นช่องทางหนึ่งที่ผู้อ่านสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ ดังนั้นกลวิธีการใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็นจึงเป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดคล้อยตามสิ่งที่ผู้เขียนได้นำเสนอดังกล่าว

3) การใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไข

การใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไข ได้แก่ การที่ผู้พูดใช้คำ เพื่อแสดงว่าทัศนคติหรือสารที่ตนสื่อออกมาจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นได้นั้นเป็นผลมาจากเงื่อนไขบางประการมักปรากฏอยู่ในรูปประโยคแสดงเงื่อนไขที่มีคำ ว่า “ถ้า” “หาก” หรือ “ถ้า... หาก” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ถ้าถามว่า ภาวนาสัจฉินมาปฐมฉินนับยากบ่? ถ้าตอบภักถิ ยากที่สุด เเพาะฉินถิฉุบฉินถิมีถักที่สุกสำลัษทุกฉิงภอน ปะเขตเถธาถิภักถิในสะฆาบถักอัยฉัดทะนะนาในທຸກມື້ນີ້ກໍເຜາະວ່າປະເທດເຮົາຂາດฉິນນັ້ນເອງ

(อัปเดต ฉบับที่ 6 กุมภาพันธ์ 2558: 8)

(ถ้าถามว่า การสร้างคนมาเปลี่ยนคนนั้นยากหรือไม่ คำตอบก็คือ ยากที่สุด เพราะคนคือทรัพย์สินที่มีค่าที่สุดสำหรับทุกองค์กร ประเทศเราตกอยู่ในสภาพด้อยพัฒนา ในทุกวันนี้ ก็เพราะว่าประเทศเราขาดคนนั่นเอง)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีการใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไข กล่าวคือ ผู้เขียนได้เลือกใช้ถ้อยคำว่า “ถ้า” เพื่อเป็นการสื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงสิ่งที่ผู้พูดได้ถูกนำเสนอ โดยผู้เขียนได้แนะแนวทางการพัฒนาประเทศให้กลายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วให้เกิดขึ้นนั้น ไม่ได้อยู่ที่การเปลี่ยนคนมาบริหารประเทศ แต่ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในประเทศมากกว่า

ตัวอย่างที่ 2

อะลาติเมย อิลิต เลนิน ผู้นำคอมมิวนิสต์ผู้นำโลกสังคมนิยมเลื่องลือที่ว่า: ทหากข้าพเจ้ารู้ว่า ติมเองรู้ช้อยในเลื่องใด ข้าพเจ้าจะตั้งหน้าเรียนรู้มันให้ได้ลึกซึ้งกว่าเก่า

(ขวัญใจ ฉบับที่ 107 มิถุนายน 2559: 4)

(วาละดีเมีย อิลิต เลนิน ผู้นำคอมมิวนิสต์ ผู้นำโลกสังคมนิยมเลื่องลือที่ว่า : หากข้าพเจ้ารู้ว่า ตนเองรู้น้อยในเรื่องใด ข้าพเจ้าจะตั้งหน้าเรียนรู้มันให้ได้ลึกซึ้งกว่าเก่า)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ยกเอาคำพูดของผู้นำคอมมิวนิสต์มาใช้ในกลวิธีการใช้ทัศน ภาวะแสดงเงื่อนไข กล่าวคือ ผู้เขียนได้เลือกใช้ถ้อยคำว่า “หาก” เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงทัศนคติของผู้เขียน ในขณะที่เดียวกันยังได้แนะแนวทางการให้กับผู้อ่าน นั่นคือคำพูดของผู้นำที่สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งยังเป็นการแฝงความคิดว่าการจะเป็นผู้นำของสังคมนั้น ต้องรู้จักเรียนรู้ให้มาก พัฒนาคณะเองอยู่เสมอ

ตัวอย่างที่ 3

ເພາະສະນັ້ນ ຖ້າທ່ານສິ່ງເສີມຄວາມເຫັນແກ່ຕົວຂອງພະນັກງານຂອງລັດ ທ່ານກໍ່ຢາກວັງເລີຍວ່າ ປະເທດລາວຈະ ຈະເລີນກ້າວໜ້າ ຖ້າທ່ານເປັນຜູ້ນຶ່ງທີ່ຮັກຊາດ ຮັກຄວາມຈະເລີນກ້າວໜ້າ ທ່ານຕ້ອງຫາທາງແກ້ໄຂຕົວທ່ານເອງ

(อัปเดต ฉบับที่ 24 สิงหาคม 2559: 6)

(เพราะฉะนั้น ถ้าท่านส่งเสริมความเห็นแก่ตัวของพนักงานของรัฐ ท่านก็อย่าหวังเลยว่าประเทศลาวจะเจริญก้าวหน้า ถ้าท่านเป็นคนหนึ่งที่รักชาติรักความเจริญก้าวหน้า ท่านต้องหาทางแก้ไขตัวท่านเอง)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีการใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไข กล่าวคือ ผู้เขียนได้เลือกใช้ถ้อยคำว่า “ถ้า” เหมือนกับตัวอย่างที่ 1 เพื่อเป็นเป็นการสื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงสิ่งที่ผู้พูดได้ถูกนำเสนอด้วยการใช้เหตุและผล และการใช้คำว่าถ้า ในตัวอย่างนี้ เป็นการแนะนำวิธีปฏิบัติตัวของเจ้าหน้าที่พนักงานของรัฐ พร้อมกับการใช้เหตุผลดังกล่าวมาประกอบเพื่อให้การแสดงเงื่อนไขเป็นไปด้วยความน่าเชื่อถือ อีกทั้งยังเป็นการแฝงความคิดที่ว่าชาติจะเจริญได้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าชาติเป็นของใครคนใดคนหนึ่ง แต่ชาติเป็นของประชาชนทุกคนที่คอยปกป้องรักษาให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นจะเห็นว่า ผู้เขียนได้นำเสนอความคิดโดยใช้ทัศนภาวะเพื่อแสดงเงื่อนไขเพื่อนำเสนอสิ่งที่ดีและทำให้ผู้อ่านรู้สึกคล้อยตามและยอมรับตลอดจนการแฝงความคิดและความเชื่อต่าง ๆ ดังนั้นกลวิธีการใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไขจึงเป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความคล้อยตามและพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามสิ่งที่คุณเขียนได้นำเสนอไป

4.2.3 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question) เป็นคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ ดังที่แบล็ค (Black, 1992) กล่าวว่า คำถามวาทศิลป์สามารถกำกับความคิดของผู้อ่านได้เพราะผู้อ่านจะต้องสร้างจินตนาการตามที่ผู้เขียนถาม นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นิยามคำถามเชิงวาทศิลป์ไว้ว่า การตั้งคำถามแต่ไม่ได้หวังคำตอบ หรือถ้ามีคำตอบก็เป็นคำตอบที่ผู้ถามและผู้ตอบรู้ดีอยู่แล้ว นักเขียนจะใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อเร้าอารมณ์ผู้อ่าน หรือสื่อความหมายและข้อคิดที่ต้องการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

แล้วจะรู้ได้จ้ะใจว่า เมื่อใดถอมเปิดไฟตัดหมอก? โดยปริภะทีแล้ว ไฟตัดหมอก ทัງทางข้บและทางข้บ จะมีการเปิดใช้กั่มเมื่อสะบะบอากาศ ฝายนอกรั่มกั่ม ฝิมสิ่งฝิมระกั่ม ทั่มกั่มสะบะบวิสะเค้ามั่ม (ถ้าข้บฝิมกั่มเล็กรั่ม น้อยๆ แบบที่ใข้ใบปัดน้ำฝิมข้บๆ กั่มจ้บะบะบเปิด) ใข้สิ่งกั่มเบ็บว่าถ้าเร้าบ้บสามารถเบ็บเค้ามั่มไฟข้บฝิมลัดลั่มข้บข้บการุข้บฝิม ใบไลยะ 50-100 แม็ด กั่มสามารถเปิดไฟตัดหมอก ฝุ่บได้แล้ว

(มหาชน ฉบับที่ 213 กรกฎาคม 2558: 39)

(แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่า เมื่อใดควรเปิดไฟตัดหมอก? โดยปกติแล้ว ไฟตัดหมอกทั้งด้านหน้าและด้านหลัง จะมีการเปิดใช้ก็ต่อเมื่อสภาพอากาศ ภายนอกไม่ดีจริง ๆ จนส่งผลกระทบต่อทัศนวิสัยเท่านั้น (ถ้าเพียงฝนตกเล็ก ๆ น้อย ๆ แบบที่ใช้ใบปัดน้ำฝนข้บ ๆ ก็ไม่จำเป็นต้องเปิด) ให้

สังเกตดูว่าถ้าเราไม่สามารถมองเห็นไฟท้ายรถคันหน้าท่ามกลางสายฝน ในระยะ 50-100 เมตร ก็
สามารถเปิดไฟตัดหมอกช่วยได้แล้ว)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนคอลัมน์ใช้กลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อทำให้
ผู้อ่านเกิดการคิดตามและตระหนักถึงการเตรียมพร้อมในการขับขีรถยนต์ และผู้เขียนได้พยายาม
นำเสนอเพื่อให้อ่านคิดและนำไปใช้ได้จริง เนื่องจากผู้อ่านบางคนอาจใช้ชีวิตอยู่หลังพวงมาลัยในเวลา
กลางคืน หากได้อ่านบทความการแนะนำวิธีการเปิดไฟตัดหมอกแล้ว อาจลดการเกิดอุบัติเหตุบนท้อง
ถนนลงได้ อีกทั้งผู้เขียนมีความคาดหวังให้อ่านนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และยังแฝงความคิด
ว่าทัศนวิสัยในการขับขีรถยนต์เป็นเรื่องสำคัญ อย่าละเลยอุปกรณ์บนรถควรศึกษาให้ดีกว่าก่อนขับขึ้นบน
ท้องถนน

ตัวอย่างที่ 2

เส็งจ๋งไถ! ไช้เก็ด มช? แ่่งป๋นปะสบภานิจจากรุ่นเฮื้อนรุ่นฮ้ายที่สอบเส็ง
เก็ดฮันดับตื้นๆ ของสายวิจารย์เดิ่นๆ ในมะทาวีทะยาไลแ่่งซาด

(มหาชน ฉบับที่ 214 กรกฎาคม 2558: 38)

(สอบฮ้อยไร! ไช้เก็ด มช? แ่่งป๋นปะสบภานิจจากรุ่นที่ที่สอบเก็ดฮันดับตื้น ๆ
ของสายวิชาเรียนเดิ่น ๆ ในมหาวิทยาลัยแห่งชาติ)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนพยายามกระตุ้นและทำให้อ่านเกิดการฉุกละหุกคิดว่า
ตนเองพร้อมหรือยังในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย โดยที่ผู้เขียนได้มีคำตอบไว้ในใจแล้วว่าเป็นการ
แบ่งปันประสบการณ์จากรุ่นพี่ที่สอบได้ในอันดับต้น ๆ ในคณะเด่น ๆ ดังนั้นการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์
จึงเป็นกลวิธีหนึ่งที่ทำให้อ่านเกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงและคล้อยตามสิ่งที่นำเสนอมา อีกทั้ง
ผู้เขียนได้พยายามผลิตซ้ำและตอกย้ำความคิดการสอบแข่งขันเข้ามหาวิทยาลัยเป็นเรื่องที่ยากเสมอ
การเข้าฟังหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากคนที่ประสบความสำเร็จจึงเป็นอีกหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้
การสอบแข่งขันประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้

ตัวอย่างที่ 3

แ่่งโฝมหมายเท็ชฮยัง? ปัดจูปัน วิจารย์ถาวมจามเข็นสิ่งทีป๋บปุงอยู่ทะชูด
จินเท็ชฮยังฮั้นว่า ฮาน่าบ่ฮันเลีย และ เจื้อว่า ฮาวจ ติเยไถฮั้นว่า แ่่งโฝมกันมาแ่แล้ว แต่ถ่าไฝฮ
ยังบ่รู้จักว่า แ่่งโฝม หมายเท็ชฮยัง ภาแ่แล้วเข็นแ่นวไถ จังฮานบิดนี้ แ่่งโฝมถิ ถิมกันแ่ถ
เมื่อเป๊า ที่มาในรูปแ่บบโฝม ฐิ เมื่อมุดส์ นั้นเอง

(อัปเดต ฉบับที่ 21 กรกฎาคม 2559: 49)

(แบ้งโพนหมายถึงอะไร? ปัจจุบันวงการความงามเป็นสิ่งที่ปรับปรุงอยู่ตลอด จนถึงขั้นว่าอาจตามไม่ทันเลย และ เชื่อว่า สาว ๆ เคยได้ยินว่า แบ้งโพนกันมาแล้ว แต่ถ้าใครที่ยังไม่รู้จักรว่า แบ้งโพนหมายถึงอะไร ทาแล้วเป็นอย่างไร จงอ่านบทนี้ แบ้งโพนคือ ครีมกันแดดเนื้อเบา ที่มาในรูปแบบโพน หรือ เนื้อมูท นั้นเอง)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ เพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้ เนื่องจากผู้อ่านบางคนอาจยังไม่ทราบว่าแบ้งโพนคืออะไร หากอ่านบทความนี้แล้วจะเข้าใจว่าแบ้ง โพนคือครีมกันแดดในรูปแบบใหม่ อีกทั้งผู้เขียนยังแฝงความคิดว่านวัตกรรมการผลิตเครื่องสำอางเกี่ยวกับความงามในปัจจุบันก้าวหน้าไปไกลมาก ดังนั้นถ้าอยากเป็นคนทันสมัยให้อ่านบทความต่อไปนี้จะช่วยให้ก้าวทันวงการความงามในปัจจุบันได้

จากตัวอย่างที่ 1-3 ผู้เขียนได้ใช้กลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อให้อ่านได้สร้างจินตนาการตามทีผู้เขียนได้นำเสนอไป ในที่นี้ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ ยังพบการใช้กลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์อยู่อีกมากมาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เขียนยังคงมีความคาดหวังคำตอบจากผู้อ่านข้อความไม่มากนักน้อย เนื่องจากคำถามส่วนใหญ่เป็นคำถามที่ผู้เขียนมีคำตอบอยู่ในใจแล้วส่งผลให้กลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ที่พบในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ส่วนใหญ่เป็นวิธีการแนะนำและชักจูงผู้อ่าน

สรุปได้ว่ากลวิธีทางวาทศิลป์ที่ใช้เพื่อประกอบสร้างชุดความคิดต่าง ๆ จากวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ นั้น มี 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้อุปลักษณ์ (metaphor) การใช้ทัศนภาวะ (Modality) และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

4.3 การใช้วัจนกรรม (Speech Act)

การใช้วัจนกรรม ในการศึกษางานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์วัจนกรรมตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์ เป็นหลักในการวิเคราะห์ตามแนวคิดการวิเคราะห์วัจนกรรมเพื่ออธิบายว่าวัจนกรรมที่ใช้ในนิตยสารลาวสมัยใหม่มีการใช้รูปคำ รูปภาษาที่แสดงถึงการกระทำใดบ้างและสามารถตีความออกมาได้ในลักษณะใดบ้าง โดยวิธีการวิเคราะห์วัจนกรรมผ่านถ้อยคำที่สื่อการกระทำ 3 ระดับ คือ 1. วัจนกรรมสื่อความหมาย (Locutionary act) 2. วัจนกรรมสื่อเจตนา (Illocutionary act) และ 3. วัจนกรรมสื่อผลลัพธ์ (Perlocutionary act) (ทรงธรรม อินทจักร, 2550) ในงานวิจัยเรื่อง “ปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่” ต้องการนำเสนอผ่านรูปภาษาและนำรูปภาษามาพิจารณาแล้วจะเห็นว่าถ้อยคำที่ได้ถูกนำเสนอผ่านตัวบทนั้น มีการแสดงเจตนาอย่างไรต่อผู้รับสาร อาจจะตรงหรือไม่ตรงตามความคาดหวังของผู้รับสารก็ได้ ซึ่งผู้วิจัยพบว่า ผู้ส่งสารเลือกใช้วัจนกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ได้ดังนี้

- (1) การใช้วัจนกรรม “กลุ่มบอกกล่าว”
  - (2) การใช้วัจนกรรม “กลุ่มชี้แนะ”
  - (3) การใช้วัจนกรรม “กลุ่มผูกมัด”
  - (4) การใช้วัจนกรรม “กลุ่มแสดงความรู้สึก”
- ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.1 การใช้วัจนกรรม “กลุ่มบอกกล่าว”

ผู้วิจัยเห็นว่านิตยสารลาวสมัยใหม่ ได้แก่ นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมหาชน เป็นนิตยสารที่ได้รับความนิยมสูงสุดใน สปป.ลาว กลวิธีการใช้ภาษาจึงมีลักษณะแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะการดึงดูดความสนใจ การใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความคล้อยตามและการสร้างความน่าเชื่อถือจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ข้อความนั้น ๆ น่าอ่าน และน่าติดตาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎีวัจนกรรมเข้ามาศึกษาถึงการกระทำและตีความออกมาผ่านการใช้วัจนกรรม “กลุ่มบอกกล่าว” ซึ่งพบทั้งหมด 2 กลวิธี ได้แก่ การยืนยัน และการพูดโอ้อวด (การกล่าวเกินจริง) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การยืนยัน

กลวิธีการใช้วัจนกรรม “กลุ่มบอกกล่าว” ด้วยการใช้ถ้อยคำ “การยืนยัน” เป็นกลวิธีทางภาษาในการย้ำและยืนยันให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจ หรือมีเจตนาสร้างความน่าเชื่อถือ ได้แก่คำว่า แน่نون ประสพการณ์ตรง ทันที่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ແນ່ນອນວ່າສາວໆ ຂວັນໃຈເຮົາ ຈະເຕັມປຽມໄປດ້ວຍຮອຍຍິ້ມ ຄວາມສຸກ ແຮງບັນດານໃຈ ຄວາມໝັ້ນໃຈ ແລະມີຄຸນຄ່າ ກ້າສະແດງອອກຕົວຕົນໃຫ້ໂລກຮູ້ຜ່ອມທັງກ້າລົງມີປຽມຄວາມໃຝ່ຝັນໃຫ້ກາຍເປັນຄວາມຈິງ

(ขวัญใจ ฉบับที่ 113 ธันวาคม 2559: 6)

(แน่อนอนว่าสาว ๆ ขวัญใจเรา จะเต็มเปี่ยมไปด้วยรอยยิ้ม ความสุข แรงบันดาลใจ ความมั่นใจ และมีคุณค่า ก้าวแสดงออกตัวตนให้โลกรู้ พร้อมทั้งกล้าลงมือเปลี่ยนความใฝ่ฝันให้กลายเป็นความจริง)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว โดยใช้ถ้อยคำว่า “แน่นอน” เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจและกล้าที่จะปรับพฤติกรรมให้กลายเป็นสาวที่ทันสมัย โดยผู้เขียนใช้ถ้อยคำที่มีเจตนาย้ำว่า สาว ๆ ขวัญใจเรา ซึ่งเป็นการให้เหตุผลในการเสริมความน่าเชื่อถือให้กับข้อความเสมือนว่าเป็นครอบครัวเดียวกันเพื่อสร้างความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 2

เปิดบัญชีมีนี่...! รับบัด ATM ทันทีพร้อม Free ค่าทำธุรกรรมนำใช้ตลอดปี 2015 รับบส่วนชลดทันที 10-20% เมื่อใช้บัตรชำระค่าสินค้าที่ร้านค้าที่ร่วมรายการ JDB

(มหาชน ฉบับที่ 215 สิงหาคม 2558: 5)

(เปิดบัญชีวันนี้...! รับบัตร ATM ทันทีพร้อม Free ค่าธรรมเนียมการใช้ตลอดปี 2015 รับบส่วนลดทันที 10-20% เมื่อใช้บัตรชำระค่าสินค้าที่ร้านค้าที่ร่วมรายการ JDB)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว โดยใช้ถ้อยคำว่า “ทันที” เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและไว้วางใจในการให้บริการ โดยผู้เขียนได้แฝงเจตนาว่าการเปิดบัญชีธนาคารจะไม่เสียค่าธรรมเนียมอีกต่อไปถ้าเปิดบัญชีพร้อมใช้เป็นบัตร ATM ของธนาคารที่ได้นำเสนอไปดังกล่าวข้างต้น

ตัวอย่างที่ 3

ผู้ຂຽນມີປະສົບການໂດຍກົງກ່ຽວກັບໂລກກະເພາະອາຫານຂອງຜູ້ເປັນພໍ່ ຕ້ອງທຽວໄປໂຮງໝໍເພື່ອກິນດອກໄຟສ່ອງກະເພາະລຳໄສ້ ກໍພົບວ່າເຜີນເປັນກະເພາະລຳໄສ້ອັກເສບ ກິນອາຫານຫຍັງກໍບໍ່ໄດ້ ເຮັດໃຫ້ຮ່າງກາຍນັບມື້ຈ່ອຍຜອມ ຈົນກະທັ້ງໄດ້ຮັບຄຳແນະນຳຈາກນັກທຳມະຊາດບຳບັດຜູ້ໜຶ່ງ ເຜີນບອກໃຫ້ງົດຍາຫຼວງ ແລະ ຫັນມາໃສ່ໃຈອາຫານການກິນແບບຈິງຈັງ

(มหาชน ฉบับที่ 242 กันยายน 2559: 21)

(ผู้เขียนมีประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับโรคกระเพาะของผู้เป็นพ่อ ต้องเที่ยวไปโรงพยาบาลเพื่อส่องกล้องดูกระเพาะลำไส้ ก็พบว่าพ่อเป็นกระเพาะลำไส้อักเสบ กินอาหารไม่ได้ ทำให้ร่างกายนับวันซูบผอม จนกระทั่งได้รับคำแนะนำจากนักธรรมชาติบำบัดคนหนึ่ง เขาบอกให้งดรับยาจากโรงพยาบาล และหันมาใส่ใจอาหารการกินแบบจริงจัง)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว โดยใช้ถ้อยคำว่า “ประสบการณ์โดยตรง” เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและไว้วางใจในการรักษาด้วยวิธีที่ผู้เขียนแนะนำไว้ โดยผู้เขียนได้นำเอาประสบการณ์โดยตรงของพ่อตนเองมาเล่าต่อ บอกกล่าวให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความห่วงใยและใส่

ใจกับทุกคนแบบจริงจัง นอกจากนี้ผู้เขียนได้ใช้ถ้อยคำแสดงเจตนาในการอธิบายถึงการกระทำที่ก่อให้เกิดโรคระเพาะว่าไม่จำเป็นต้องไปพบแพทย์เสมอไป เพียงแค่หันมาใส่ใจดูแลตัวเอง โดยเริ่มจากการกินอาหารให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ

จากตัวอย่างที่ 1-3 เป็นการใช้วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว โดยใช้การยืนยัน ถึงข้อความที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความไว้วางใจและเชื่อมั่นในความปลอดภัยและถูกต้อง ซึ่งการยืนยันเป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดการตัดสินใจได้เร็วขึ้น

2) การพูดโอ้อวด

กลวิธีการใช้วัจนกรรม “กลุ่มบอกกล่าว” ด้วยการ “พูดโอ้อวด” เป็นกลวิธีทางภาษาวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความฉุกฉิบ และให้ความสนใจกับถ้อยคำเหล่านั้น โดยผู้เขียนมีเจตนาที่ทำให้รู้สึกว่าเป็นการกล่าวเกินจริงต่อเนื้อหาหรือสินค้าที่ถูกนำเสนอ ได้แก่คำว่า มหัศจรรย์ อวกาศ เวทมนต์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ถึมบ่าลวฝือมะขัดสะจันที่ตอบโจดทุมทอวามต้องงานด้อวงานสะกัตจากรังนกมิกและพิเทร่า ที่จะเร็ดไ้ฝือຂອງທ່ານກັບມາຄືເດັກອີກຄັ້ງ ຫລຸດຜ້າ ກະ ຈຸດຕ່າງຕໍາ ປອດໄພ ອ່ອນໂຍນ ໃຊ້ໄດ້ທຸກສະພາບຜົວ ບໍາລຸງໄດ້ທັງເຂົ້າແລະແລງ

(มหาชน ฉบับที่ 204 กุมภาพันธ์ 2558: 9)

(ครีมบำรุงผิวมหัศจรรย์ที่ตอบโจทย์ทุกความต้องการ ด้วยการสกัดจากรังนกและพิเทร่า ที่จะทำให้ผิวของท่านกลับมาเหมือนเด็กอีกครั้ง ลดฝ้า กระ จุดต่างดํา ปลอดภัย อ่อนโยน ใช้ได้ทุกสภาพผิว บำรุงได้ทั้งเช้าและเย็น)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว โดยใช้ถ้อยคำว่า “มหัศจรรย์” เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและคล้อยตาม โดยผู้เขียนมีเจตนาในการพูดอวดอ้างสรรพคุณของสินค้าที่สามารถตอบโจทย์ทุกปัญหาของผิวที่ปัญหา ด้วยการใช้คำว่า “มหัศจรรย์” ดังนั้น ผู้เขียนพูดจึงโอ้อวดให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากลอง หรือต้องการสินค้ามากขึ้น

ตัวอย่างที่ 2

ຜິໂກະກລຸຕ້າ ຂາວກວ່າເກົ່າ 10 ເທົ່າ ກລຸຕ້າອະວະກາດ ຜົວຂາວໃສໃນ 3 ວັນ ກລຸຕ້າທີ່ແພດຊະກຳໝັ້ນໃຈ ປອດໄພ ແລະເຫັນຜົນ

(อัปเดต ฉบับที่ 11 เมษายน 2559: 11)

(พิโกะกลูต้า ชาวกว่าเดิม 10 เท่า กลูต้าอวกาศ ผิวขาวใสใน 3 วัน กลูต้าที่แพทย์ ศัลยกรรมมั่นใจ ปลอดภัย และเห็นผล)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว โดยใช้ถ้อยคำว่า “อวกาศ” เพื่อสร้างความแปลกใหม่สินค้า โดยผู้เขียนมีเจตนาในการพูดโอ้อวดสรรพคุณของสินค้าที่สามารถทำให้ ผู้บริโภคมีผิวขาว ใส ด้วยการใช้คำว่า “กลูต้าอวกาศ” อีกทั้งเป็นการอวดอ้างว่าจะเป็นประโยชน์ต่อ ผู้อ่านภายใน 3 วันหลังจากใช้สินค้า และมีความปลอดภัย โดยการใช้เหตุและผลด้วยการยืนยันจาก แพทย์เฉพาะทางที่ผู้เขียนต้องการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับสินค้าของตน

ตัวอย่างที่ 3

“งามด้วงชะลึงแหว่งเวทมนต์” เซรั่มแม่มด เล้งถวามขาว ฝีมถวามใส ด้วยสาน สะกัถจกทษยัธิแฉ ใถ่กัถใวภานส้อมแฉมุสวณต่ากัถ ๑ ที่เป็นขัณทขในร่ากัถโดยสะแฉะกัถ ฝิวฉัณ

(อัปเดต ฉบับที่ 21 กรกฎาคม 2559: 13)

(“งามด้วงชะลึงแหว่งเวทมนต์” เซรั่มแม่มด เร่งความขาว เพิ่มผิวใส ด้วยสารสกัดจากหญ้ารี แพ้ ใถ่กัถใวภานส้อมแฉมุสวณต่ากัถ ๑ ที่เป็นปัญหาใวร่ากัถโดยแฉะกัถกัถฝิวพรรณ)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว โดยใช้ถ้อยคำว่า “เวทมนต์” ให้ ผู้อ่านเห็นว่าถ้าผู้อ่านทำตามคำแนะนำของผู้เขียน ผู้อ่านจะมีผิวพรรณเหมือนที่ต้องการ โดยใน ตัวอย่างผู้เขียนได้ใช้การอวดอ้างสรรพคุณของสินค้าพร้อมทั้งใช้เหตุและผลในการเสริมให้สินค้าดูมี ความน่าสนใจมากขึ้น

จากตัวอย่างที่ 1-3 เป็นการใช่วิจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว โดยใช้การพูดโอ้อวด (การกล่าว เกินจริง) เพื่อนำเสนอสินค้าและทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่ผู้เขียนได้นำเสนอไป ซึ่งการ พูดโอ้อวด (การกล่าวเกินจริง) เป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยสร้างความพึงพอใจให้กับสินค้าและทำให้ผู้อ่าน เกิดความต้องการได้เช่นกัน

กล่าวโดยสรุป การใช้วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ส่วนใหญ่จะพบ ในการโฆษณาสินค้ามากกว่าการนำเสนอข่าวสารทั่วไป เนื่องจากวัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าวเป็นกลุ่มที่ ต้องการให้ผู้รับสารรับทราบหรือเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้อ่านเอง

4.3.2 การใช้วัจนกรรม “กลุ่มชี้หน้า”

การใช้วัจนกรรม “กลุ่มชี้หน้า” มาวิเคราะห์ถึงรูปภาษาที่ปรากฏอยู่ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ของผู้วิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการแสดงให้เห็นถึงปฏิบัติการทางภาษาที่ผู้เขียนได้เลือกใช้ในรูปแบบของการชี้หน้า โดยผู้วิจัยได้พิจารณารูปภาษาและความหมายที่ซ่อนอยู่ในภาษาลาวสมัยใหม่ พร้อมทั้งอาศัยแนวคิดด้านวัจนกรรมในการจำแนกกลุ่มวัจนกรรมชี้หน้าในครั้งนี้ กล่าวคือ ใช้วัจนกรรม “กลุ่มชี้หน้า” หมายถึง การแสดงถึงความพยายามของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟังกระทำการบางอย่าง ซึ่งพบทั้งหมด 2 กลวิธี ได้แก่ การแนะนำ และการนำเสนอผลทางบวกหรือลบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) การแนะนำ

กลวิธีการใช้วัจนกรรมกลุ่มชี้หน้า ด้วยการแนะนำ เป็นกลวิธีทางภาษาอย่างหนึ่งที่ผู้เขียนชี้หน้าผู้อ่านโดยตรงไปตรงมาโดยใช้รูปภาษาที่แสดงเจตนาในการชี้หน้าโดยตรง ได้แก่ คำว่า แนะนำ ควร เพื่อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

น้ำฆากผ้าวเถืองก็มเหือผู้ยั้ง เป้นที่รู้กันกิดว่า น้ำฆากผ้าวมิปะโทษดมะฆาสาณ โดยสะเพาะแ่มบแ่มยั้งที่ติญา นอภจากรนียังมิถินภ่าวไ่ว้วา ฆากผ้าวเถิดมาเหือผู้ยั้ง.....

(อัปเดต ฉบับที่ 3 มกราคม 2558: 49)

(น้ำมะพร้าวเครื่องดื่มเพื่อผู้หญิง เป็นที่รู้จักกันว่า น้ำมะพร้าวมีประโยชน์มหาศาล โดยเฉพาะกับผู้หญิงตั้งครรภ์ นอกจากนี้ยังมีคนกล่าวไว้ว่า มะพร้าวเกิดมาเพื่อผู้หญิง.....)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มชี้หน้า โดยใช้ถ้อยคำว่า “เพื่อ” ให้ผู้อ่านเห็นว่าการดื่มน้ำมะพร้าวเป็นสิ่งที่คู่ควรกับผู้หญิง โดยเฉพาะกับผู้หญิงตั้งครรภ์ โดยในตัวอย่างได้ชี้หน้าโดยตรงไปตรงมาเพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความสำคัญของน้ำมะพร้าวที่มีต่อผู้หญิง ผ่านรูปภาษาที่แสดงเจตนาชี้หน้าโดยตรงคือ “มีคนกล่าวไว้ว่า มะพร้าวเกิดมาเพื่อผู้หญิง” ด้วยเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 2

สิ่งทีถวณใช้ลฎฐและใช้เร็ดก่อนอายุ 45 ปี

(อัปเดต ฉบับที่ 29 ตุลาคม 2559: 38)

(สิ่งที่ควรให้ลูกรู้และให้ทำก่อนอายุ 45 ปี)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มชี้หน้า โดยใช้ถ้อยคำว่า “ควร” เพื่อต้องการชี้หน้าให้ผู้อ่านเกิดการกระทำการบางอย่าง โดยผู้เขียนมีเจตนาในการแนะนำวิธีหรือเคล็ดลับต่าง ๆ ให้กับ

ผู้ปกครองที่มีบุตร เห็นได้จากประโยคที่ว่า “ให้ทำก่อนอายุ 45 ปี” ดังนั้น ผู้เขียนจึงใช้ถ้อยคำอย่างตรงไปตรงมาเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่าน

ตัวอย่างที่ 3

ຂວັນໃຈສະບັບນີ້ ມີວິທີແນະນຳໃຫ້ເລີ່ມບໍລິຫານສະໝອງເມື່ອຊ່ວຍເພີ່ມຄວາມຈຳ ແລະກະຕຸ້ນຕໍ່ມຮັບຮູ້ຂອງສະໝອງໃຫ້ເຮັດວຽກໄດ້ດີຂຶ້ນ

(ขวัญใจ ฉบับที่ 106 พฤษภาคม 2559: 47)

(ขวัญใจฉบับนี้ มีวิธีแนะนำให้เริ่มบริหารสมองเพื่อช่วยเพิ่มความจำ และกระตุ้นต่อมรับรู้ของสมองให้ทำงานได้ดีขึ้น)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ โดยใช้ถ้อยคำว่า “แนะนำ” เพื่อต้องการชี้แนะให้เห็นถึงเจตนาที่ผู้เขียนได้นำเสนอผ่านรูปภาพ จากข้อความในตัวอย่างผู้เขียนแนะนำวิธีการบริหารสมองเพื่อช่วยเพิ่มความจำให้กับผู้อ่าน ดังนั้นการแนะนำเจตนาของผู้เขียนในตัวอย่างนี้คือ “วิธี” หรือ How to ชี้แนะให้ผู้อ่านเกิดการปฏิบัติตาม

จากตัวอย่างที่ 1-3 เป็นการใช่วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ โดยใช้การแนะนำ ถึงข้อความที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอเพื่อให้ผู้อ่านได้กระทำการบางอย่างในอนาคตต่อข้อความที่ผู้เขียนได้เสนอผ่านรูปภาพในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ซึ่งถือเป็นกลวิธีหนึ่งที่ช่วยสร้างตัวเลือกหรือช่วยในการตัดสินใจให้กับผู้อ่านได้อีกหนึ่งช่องทาง

2) การนำเสนอผลทางบวกหรือลบ

กลวิธีการใช่วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ ด้วยการนำเสนอผลทางบวกหรือลบ เป็นกลวิธีทางภาษาอย่างหนึ่งที่ผู้เขียนต้องการให้เกิดการกระทำของผู้ฟังในอนาคต และเชื่อว่าผู้ฟังจะได้รับประโยชน์และรู้ถึงโทษจากการกระทำนี้จริง ๆ ได้แก่ คำว่า รักษา บรรเทา อย่า ถ่วง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ສະຫຼັດ ຊ່ວຍປິ່ນປົວຝືດຝືນຕາມຜົວໜຶ່ງ ທ່ານຮູ້ບໍ່ວ່າ ຜັກສະຫຼັດທີ່ເຮົາກິນຢູ່ທຸກມື້ອັນີ ອຸດົມໄປດ້ວຍວິຕາມິນ A, B1, B2, B3, B6 C ແລະ E ທັງຍັງມີແຮ່ທາດ ເຊັ່ນ ແຄວຊຽມ, ທອງແດງ, ແມັກນີຊຽມ ແລະເຫຼັກ

(อัปเดต ฉบับที่ 27 กันยายน 2559: 44)

(สลัด ช่วยรักษาผดผื่นตามผิวหนัง ท่านรู้หรือไม่ว่า ผักสลัดที่เรากินอยู่ทุกวันนี้อุดมไปด้วยวิตามิน A, B1, B2, B3, B6 C และ E ทั้งยังมีแร่ธาตุ เช่น แคลเซียม, ทองแดง, แมกนีเซียม และเหล็ก)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ โดยใช้ถ้อยคำว่า “รักษา” เพื่อต้องการชี้แนะให้เห็นถึงเจตนาที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอผลทางบวกของการกินผักสลัด จากข้อความตัวอย่างผู้เขียนได้ยกตัวอย่างวิตามินและแร่ธาตุที่จำเป็นต่อร่างกายให้ผู้อ่านได้มองเห็นถึงคุณประโยชน์ในการนำเสนอผลครั้งนี้อีกด้วย

ตัวอย่างที่ 2

วิตามินทำมะขาดับเหืออาทานเจ็บค้

(อัปเดต ฉบับที่ 31 พฤศจิกายน 2559: 53)

(วิตามินธรรมชาติบรรเทาอาการเจ็บคอ)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ โดยใช้ถ้อยคำว่า “บรรเทา” เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อมั่นและหันมาใส่ใจในการดูแลสุขภาพมากขึ้น ซึ่งกลวิธีนี้ผู้เขียนต้องการนำเสนอผลทางบวกของวิตามินที่ได้มาจากธรรมชาติสามารถบรรเทาอาการเจ็บคอได้เหมือนยาแผนปัจจุบันโดยไม่ต้องกินยา

ตัวอย่างที่ 3

ย้านั่งเกิน 2 ชั่วโมง ภาบนั่งเร็ดอวรกเป็นเวลาดินเกิน 2 ชั่วโมง จะเพิ่มความเสี่ยงต่อโรคร้ายชนิด เพราะระบบการทำงานในร่างกายเราถูกออกแบบมาให้ทำงานได้ในขณะเคลื่อนไหว

(อัปเดต ฉบับที่ 26 กันยายน 2559: 52)

(อย่านั่งเกิน 2 ชั่วโมง การนั่งทำงานเป็นเวลานานเกิน 2 ชั่วโมง จะเพิ่มความเสี่ยงต่อโรคหลายชนิด เพราะระบบการทำงานในร่างกายเราถูกออกแบบมาให้ทำงานได้ในขณะเคลื่อนไหว)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ เพื่อต้องการชี้แนะให้เห็นถึงเจตนาที่ผู้เขียนได้นำเสนอผ่านรูปภาพ จากข้อความในตัวอย่างผู้เขียนได้นำเสนอผลทางด้านลบให้ผู้อ่านเห็นถึงโทษในการนั่งทำงานเป็นเวลานานเกินไป ซึ่งเห็นได้จากการเน้นย้ำข้อความคำว่า “เกิน 2 ชั่วโมง”

แสดงให้เห็นถึงผลร้ายที่จะตามมาและมีความเสี่ยงต่อโรคนานาชนิด ดังนั้นผู้เขียนจึงขึ้นต้นผลการนำเสนอด้วยคำว่า “อย่า” ให้ผู้อ่านได้นำไปปฏิบัติและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

จากตัวอย่างที่ 1-3 เป็นการใช้วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ โดยใช้การนำเสนอผลทางบวกหรือลบผ่านรูปแบบของภาษาเพื่อให้ผู้อ่านได้รับผลที่เกิดจากการนำเสนอดังกล่าว กลวิธีนี้ช่วยให้ผู้อ่านมีแนวทางหรือเคล็ดลับในการดำเนินชีวิตในทางที่ดีไม่มากนัก

กล่าวโดยสรุป การใช้วัจนกรรมกลุ่มชี้แนะ ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ส่วนใหญ่จะพบในการนำเสนอข้อมูลสาระน่ารู้มากกว่าการโฆษณา เนื่องจากวัจนกรรมกลุ่มชี้แนะเป็นกลุ่มที่ต้องการให้ผู้รับสารได้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในอนาคต

4.3.3 การใช้วัจนกรรม “กลุ่มผูกมัด”

การใช้วัจนกรรมกลุ่มผูกมัดในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการนำเสนอถึงปฏิบัติการทางภาษาที่ปรากฏอยู่ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ซึ่งวัจนกรรมกลุ่มผูกมัดจะมีคุณสมบัติพื้นฐานร่วมกับถ้อยคำในกลุ่มชี้แนะ (ทรงธรรม อินทจักร. 2550: 46) กล่าวคือ การใช้ถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาส่งผลให้เกิดการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่มีความแตกต่างกันคือกลุ่มชี้แนะจะกำหนดให้ผู้อ่านเป็นผู้กระทำ กลุ่มผูกมัดกำหนดให้ตัวผู้พูดหรือผู้เขียนเป็นผู้กระทำ ซึ่งปรากฏอยู่ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ได้แก่ การรับรองดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การรับรอง

กลวิธีการใช้วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด ด้วยการรับรอง เพื่อแสดงเจตนาว่าผู้พูดจะต้องทำสิ่งที่กล่าวไปแล้วให้สำเร็จ ซึ่งเป็นกลวิธีทางภาษาที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจและไว้วางใจในการสื่อสารของผู้เขียนได้ อาจอยู่ในรูปแบบของการรับประกัน หรือรับรองผลต่าง ๆ ซึ่งได้แก่คำว่า ประสบการณ์ ผลการวิจัย มาตรฐาน คุณภาพ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ผู้นำทางด้านเครื่องประดับ และอัญมณี จากประสบการณ์ในทางออกแบบ-ผลิตเครื่องประดับและได้รับความไว้วางใจ จากลูกค้ามาเป็นเวลา 20 กว่าปี

(มหาชน ฉบับที่ 229 มีนาคม 2559: 25)

(ผู้นำทางด้านเครื่องประดับ และอัญมณี จากประสบการณ์ในการออกแบบ-ผลิตเครื่องประดับและได้รับความไว้วางใจ จากลูกค้ามาเป็นเวลา 20 กว่าปี)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด โดยใช้ถ้อยคำว่า “ประสบการณ์” เพื่อแสดงให้เห็นถึงเจตนาของผู้เขียนที่ต้องการรับรองคุณภาพของสินค้าและรับประกันความสวยงามของเครื่องประดับที่ได้นำเสนอผ่านรูปแบบของภาษา ซึ่งกลวิธีนี้ส่วนใหญ่มักพบในเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอสินค้าหรือบริการต่าง ๆ ในนิตยสารไทย ส่วนในนิตยสารลาวสมัยใหม่จะพบในรูปแบบที่หลากหลายขึ้นอยู่กับเจตนาที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านเกิดความไว้วางใจในเรื่องใดเป็นพิเศษ

ตัวอย่างที่ 2

ຜົນການວິໄຈ ຢາພາຣາ ເຮັດໃຫ້ມີອາລົມເຢັນຊາ ວາລະສາມ ວິທະຍາສາດ ຈິດວິທະຍາ ໄດ້ຕິຜົນງານວິໄຈຂອງມະຫາວິທະຍາໄລ ໂອໄຮໂອສະເຕດ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຈາກການໃຊ້ຢາພາຣາ ຊຶ່ງຜົບວ່າ ມັນອາດສົ່ງຜົນໃຫ້ອາລົມຄວາມຮູ້ສຶກຂອງຄົນເຮົາເຢັນຊາຫຼາຍກວ່າປົກກະຕິ ແລະເຮັດໃຫ້ຄົນທີ່ກິນມີປະຕິກິລິຍາທາງອາລົມ ໜ້ອຍລົງ ທັງໃນທາງບວກແລະທາງລົບ

(อัปเดต ฉบับที่ 14 พฤษภาคม 2558: 47)

(ผลการวิจัย ยาพาราทำให้มีอาการเย็นชา วารสารวิทยาศาสตร์ จิตวิทยา ได้ตีพิมพ์งานวิจัยของมหาวิทยาลัยโอไฮโอสเตต เกี่ยวกับผลกระทบจากการใช้ยาพารา ซึ่งพบว่ามันอาจส่งผลให้อารมณ์ความรู้สึกของเราเย็นชามากกว่าปกติ และทำให้คนที่กินมีปฏิกิริยาทางอารมณ์น้อยลงทั้งในทางบวกและทางลบ)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด โดยใช้ถ้อยคำว่า “ผลการวิจัย” ซึ่งเป็นการรับรองผลในการนำเสนอข้อมูลที่ได้มาจากมหาวิทยาลัย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความตระหนักในการใช้ยาพารา รวมถึงการมีสภาพทางอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งเห็นได้จากการที่ผู้เขียนได้เน้นย้ำถ้อยคำว่า “อารมณ์” อยู่บ่อยครั้ง เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่ตามมาจากการใช้ยาพาราในลักษณะที่ใช้บ่อยเกินความจำเป็น ดังนั้นการรับรองผลการวิจัยที่ผู้เขียนได้นำมาเสนอจึงต้องการแสดงเจตนาให้ผู้อ่านเชื่อมั่นในผลการรับรองดังกล่าว

ตัวอย่างที่ 3

ຮ້ານ ຄຳພູວິງ ຈຳໜ່າຍຄຳແທ້ 100% ນາກ ເພັດແທ້ ຮັບຕີເຄື່ອງປະດັບຝັງເພັດຄຳຂາວ ໂດຍຊ່າງມີສິມິມາດຕະຖານ ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ

(อัปเดต ฉบับที่ 21 กรกฎาคม 2559: 5)

(ร้านคำพวง จำหน่ายทองคำแท้ 100% นาก เพชรแท้ รับตีเครื่องประดับฝังเพชรทองคำขาว โดยช่างฝีมือมาตรฐาน รับประกันคุณภาพ)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด โดยใช้ถ้อยคำว่า “มาตรฐาน” เพื่อเป็นการรับรองและสร้างความมั่นใจให้กับผู้อ่านว่าผู้เขียนสามารถการันตีความสวยงามได้มาตรฐานจากช่างที่มีฝีมือ ซึ่งกลวิธีนี้ต้องการเสริมให้ข้อความดังกล่าวดูน่าเชื่อถือมากขึ้น เนื่องจากเป็นข้อความโฆษณาขายทองคำ เพชร และนาฬิกา ผู้เขียนจึงสร้างถ้อยคำให้ข้อความดังกล่าวดูมีน้ำหนัก และส่งเสริมความมั่นใจให้กับผู้อ่านเช่นกัน

จากตัวอย่างที่ 1-3 ผู้เขียนได้ใช้วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด ด้วยการรับรอง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจและไว้วางใจในการสื่อสารของผู้เขียนได้ ผู้วิจัยมองว่าอาจเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยเสริมให้ข้อความดูมีน้ำหนักและน่าเชื่อถือมากขึ้นไม่มากก็น้อย

การใช้วัจนกรรมกลุ่มผูกมัด ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ส่วนใหญ่จะพบในการนำเสนอโฆษณาและการนำเสนอบทความเกี่ยวกับสุขภาพ เนื่องจากวัจนกรรมกลุ่มผูกมัดเป็นกลุ่มที่ต้องการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับตัวผู้อ่านมากกว่าการคาดหวัง

4.3.4 การใช้วัจนกรรม “กลุ่มแสดงความรู้สึก”

การใช้วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึกในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการนำเสนอถึงปฏิบัติการทางภาษาที่ปรากฏอยู่ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ซึ่งวัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึกมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงสภาวะทางอารมณ์ความรู้สึก รวมไปถึงทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้พูดเชื่อว่าจะเกิดเหตุการณ์บางอย่างขึ้นกับผู้ฟัง (ทรงธรรม อินทจักร, 2550: 47) ผ่านถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหา ได้แก่ การทักทาย และการขอบคุณ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การทักทาย

กลวิธีการใช้วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก ด้วยการทักทาย เพื่อแสดงให้เห็นถึงการสร้างความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ผ่านกลวิธีทางภาษาที่ช่วยทำให้ผู้อ่านเกิดความสนิทสนมหรือสร้างความเป็นกันเองให้กับผู้อ่าน ซึ่งได้แก่คำว่า สวัสดี สาธุ พบกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

สະບາຍດີ! ເພື່ອນຜູ້ອ່ານວາລະສານຂວັນໃຈ ເດືອນນີ້ມີວັນເດັກນ້ອຍສາກົນ ແລະປູກຕົ້ນໄມ້ ແຫ່ງຊາດ

(ขวัญใจ ฉบับที่ 107 มิถุนายน 2559: 4)

(สวัสดี! เพื่อนผู้อ่านนิตยสารขวัญใจ เดือนนี้มีวันเด็กสากล และปลูกต้นไม้แห่งชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก โดยใช้ถ้อยคำว่า “สวัสดิ์” ซึ่งเป็นคำกล่าวทักทายของคนในสังคมลาวที่ใช้กันเป็นประจำ ในที่นี้ผู้เขียนได้กล่าวคำทักทายผู้อ่านนิตยสารเพื่อเปิดทางให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง ซึ่งกลวิธีนี้จะช่วยสร้างบรรยากาศของสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างที่ 2

สาທຸທຳ ບັນດາທ່ານຜູ້ອ່ານຄຳລຳທຳມະ ມາພົບກັນສະບັບນີ້ກໍ່ພົບກັບໄລຍະສະເຫຼີມສະຫຼອງວັນແມ່ຍິງສາກົນ ຜູ້ຂຽນກໍ່ຂໍຍົກເອົາບົດບາດຂອງແມ່ຜູ້ເປັນພຣະພິມ ເປັນພຣະໃນບ້ານຂອງລູກ ດັ່ງມີຄຳສຸພາສິດບົດໜຶ່ງທີ່ສິ້ນລະເສີນບຸນຄຸນຂອງແມ່ໄວ້ວ່າ: ຄຸນພໍ່ນັ້ນເທົ່າກັບພູເຂົາກຳ ຄຸນແມ່ນັ້ນເທົ່າກັບແຜ່ນຝ້າ ແລະທໍລະນີ...

(มหาชน ฉบับที่ 229 มีนาคม 2559: 30)

(สาธุธรรม บรรดาท่านผู้อ่านกลอนจารธรรมะ มาพบกับฉบับนี้ก็พอดีกับระยะเฉลิมฉลองวันผู้หญิงสากล ผู้เขียนก็ขอยกเอาบทบาทของผู้หญิงผู้เป็นพระพรหม เป็นพระในบ้านของลูก ตั้งมีคำสุภาชิตบทหนึ่งที่สรรเสริญบุญคุณของพ่อแม่ไว้ว่า : คุณพ่อ นั้นเท่า กับภูเขา กล้า คุณแม่ นั้นเท่า กับ แผ่นฟ้า และ ธรณี)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนได้กล่าวคำทักทายด้วยคำว่า “สาธุธรรม” ผ่านวัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวทักทายเป็นภาษาทางธรรมะเพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกถึงคุณงามความดีของพ่อแม่ผ่านบทสุภาชิตที่นำเสนอ เนื่องจากในปัจจุบันการกล่าวทักทายกันในชีวิตประจำวันถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ตัวอย่างที่ 3

ພົບກັນໃນສະບັບນີ້ ຜູ້ຂຽນຂໍນຳສະເໜີກ່ຽວກັບ 5 ຈຸດພິເສດທີ່ທັງຄ້າຍຄືກັນ ແລະທັງແຕກຕ່າງກັນຂອງ 10 ຊາດສາມາຊິກທີ່ໂຮມເຂົ້າກັນເປັນກຸ່ມໃນນາມບັນດາປະເທດທີ່ມອນຢູ່ໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ຫຼືມີຊື່ຫຍໍ້ສັ້ນໆວ່າ ອາຊຽນ

(มหาชน ฉบับที่ 215 สิงหาคม 2558: 26)

(พบกันในฉบับนี้ ผู้เขียนขอนำเสนอเกี่ยวกับ 5 จุดพิเศษที่คล้ายกัน และแตกต่างกันของ 10 ชาตินสมาชิกที่รวมเข้ากันเป็นกลุ่มในนามบรรดาประเทศที่อยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือมีชื่อย่อสั้น ๆ ว่า อาเซียน)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนได้กล่าวคำทักทายด้วยคำว่า “พบกัน” ผ่านวัจนกรรมกลุ่ม แสดงความรู้สึก เพื่อเป็นการสร้างความสนิทสนมและสร้างความเป็นกันเองกับผู้อ่านและให้ผู้อ่านรู้สึก เหมือนเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนวารสารของตน เห็นได้จากคำว่า “พบกันในฉบับนี้” ที่แสดงให้เห็นว่าฉบับก่อนหน้าผู้อ่านได้มีการติดตามมาแล้ว ดังนั้นการทักทายจึงมีส่วนสำคัญในการสร้างความรู้สึกให้กับผู้อ่านไม่มากนักน้อย

จากตัวอย่างที่ 1-3 ผู้เขียนได้ใช้วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก ผ่านการทักทาย เพื่อให้ผู้อ่านได้เกิดความสนิทสนมหรือเป็นกันเอง รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์เบื้องต้นให้กับผู้อ่าน ผู้วิจัยมองว่าอาจเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความผูกพันหรือได้รับความรู้สึกจากผู้เขียนจริง ๆ

2) การขอบคุณ

กลวิธีการใช้วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก ด้วยการขอบคุณ เพื่อแสดงเจตนาถึงผู้อ่านในการกระทำในอดีตที่ผู้พูดได้แสดงความรู้สึกถือเป็นการแสดงออกถึงความชื่นชมผ่านกลวิธีทางภาษาที่ช่วยให้ผู้อ่านรู้สึกดี ซึ่งได้แก่คำว่า ขอขอบใจ ขอคารวะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ຂໍຂອບໃຈທຸກການສະໜັບສະໜູນ ຂໍນ້ອມຮັບເອົາທຸກຄຳຕຳນິຕິຊົມຈາກບັນດາທ່ານ ພົບ
ກັນໃໝ່ສະບັບໜ້າ

(ขวัญใจ ฉบับที่ 103 กุมภาพันธ์ 2559: 4)

(ขอขอบใจทุกการสนับสนุน ขอโน้มรับเอาทุกคำติชมจากบรรดาท่าน พบกันใหม่ฉบับ
หน้า)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก โดยใช้ถ้อยคำว่า “ขอขอบใจ” เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยเฉพาะการแสดงความรู้สึกผ่านการขอบคุณถือเป็นการแสดงออกในลักษณะของการชื่นชม ซึ่งกลวิธีนี้ผู้เขียนต้องการสร้างบรรยากาศให้ผู้อ่านรู้สึกถึงการกล่าวขอบคุณในการกระทำนี้จริง ๆ

ตัวอย่างที่ 2

ສະມັ້ນວາລະສານຂວັນໃຈ ຂໍນ້ອມຕາລະວະແຕ່ຄຸນງາມຄວາມດີທັງໝົດຂອງເພດຍິງທຸກໆ
ຄົນ ສະບັບນີ້ຂໍນຳສະເໜີ ສິມິການອອກແບບເຄື່ອງນຸ່ງຊຸດປະຍຸກສຸດອະລັງການ.....

(ขวัญใจ ฉบับที่ 96 กรกฎาคม 2558: 4)

(ฉะนั้นนิตยสารขวัญใจ ขอน้อมคาราวะแต่คุณงามความดีทั้งหมดของผู้หญิงทุก ๆ คน ฉบับนี้ขอนำเสนอ ฝีมือการออกแบบเครื่องนุ่งชุดประยุกต์สุดอลังการ...)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนได้ใช้การกล่าวขอบคุณผ่านวัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก ด้วยคำว่า “ขอน้อมคาราวะ” เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกที่จริงใจของผู้เขียนที่มีต่อผู้อ่านผ่าน ถ้อยคำที่ยกย่อง เชิดชู และให้เกียรติผู้หญิง นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้นำเสนอให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความมีคุณค่าของผู้หญิงผ่านการออกแบบเครื่องนุ่งห่มที่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคมลาว ซึ่งกลวิธีนี้ส่วนใหญ่จะพบในเนื้อหาประเภทบทบรรณาธิการและการให้สัมภาษณ์บุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมลาว

ตัวอย่างที่ 3

นอกจากนี้ ไร่ຂໍຂອບໃຈແຟນເຟງ ທຸກໆ ຄົນ ຕັ້ງແຕ່ລຸ່ມລູກຈົນຮອດລຸ່ມພໍ່ແມ່ທີ່ຄອຍຕິດຕາມ ຕິດຕາມຜົນງານຂອງໄກ່ແລະໃຫ້ກຳລັງໃຈດີ ໆ ຕະຫຼອດມາ

(ขวัญใจ ฉบับที่ 106 พฤษภาคม 2559: 16)

(นอกจากนี้ ไก่ขอขอบใจแฟนเพลง ทุก ๆ คน ตั้งแต่รุ่นลูกจนถึงรุ่นพ่อแม่ที่คอยติดตาม ผลงานของไก่และให้กำลังใจดี ๆ ตลอดมา)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้เขียนใช้วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก โดยใช้ถ้อยคำว่า “ขอขอบใจ” ซึ่งเป็นข้อความจากบทการสัมภาษณ์นักร้องที่มีชื่อเสียงในสังคมลาว ผ่านการแสดงความรู้สึก เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงความตั้งใจและความสัมพันธ์ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอให้ผู้อ่านรู้สึกถึงการกระทำนั้นจริง ๆ

จากตัวอย่างที่ 1-3 ผู้เขียนได้ใช้วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก ผ่านการขอบคุณ เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้สึกถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ผู้วิจัยมองว่าอาจเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความผูกพันหรือได้รับความรู้สึกจากผู้เขียนจริง ๆ

การใช้วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ส่วนใหญ่จะพบในบทบรรณาธิการและการให้สัมภาษณ์จากบุคคลที่มีชื่อเสียง เนื่องจากวัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึกเป็นกลุ่มที่ต้องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสร้างความรู้สึกหรือการกระทำให้กับผู้อ่านได้รับรู้จริง ๆ

จากการศึกษาการใช้วัจนกรรมได้แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมในการใช้ภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ เป็นลักษณะการใช้ภาษาแบบ “ภาษาระดับสนทนา” ด้วยคำที่เข้าใจง่าย กระชับ แต่มีความหมายลึกซึ้ง และแสดงให้เห็นว่าถ้อยคำที่ได้ถูกนำเสนอผ่านตัวบทนั้นมีการแสดงเจตนาอย่างไรต่อผู้รับสาร อาจตรงหรือไม่ตรงตามความคาดหวังของผู้รับสารก็ได้

บทที่ 5

ปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

จากการวิเคราะห์ปฏิบัติการทางภาษาและวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ในบทที่ 4 นั้น ทำให้เห็นถึงรูปภาพที่ปรากฏอยู่ในตัวบทผ่านกลวิธีทางภาษาและองค์ประกอบต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงได้นำตัวบทที่ปรากฏในบทข้างต้นมาวิเคราะห์ในบทที่ 5 เพื่อแสดงให้เห็นถึงระเบียบวาทกรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคมและ เพื่อแสดงให้เห็นถึงปัจจัยสภาพแวดล้อมหรือบริบททางสังคมและวัฒนธรรมผ่านรูปภาพว่ามีผลต่อความสอดคล้องกันระหว่างการสร้างตัวบท และปฏิบัติการทางสังคมในลักษณะต่าง ๆ อย่างไร โดยมีรายละเอียดดังนี้

การศึกษาภาคปฏิบัติการทางสังคมและวัฒนธรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

สำหรับการวิเคราะห์ภาคปฏิบัติการทางสังคมและวัฒนธรรมนั้น แฟร์คลัฟ (Fairclough. 1995) ได้กล่าวไว้คือ “การศึกษาสถานการณ์หรือปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับการผลิตและบริโภคตัวบทและอิทธิพลที่ตัวบทมีต่อวัฒนธรรม” เนื่องจากงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายหลักคือ การวิเคราะห์ปฏิบัติการทางภาษาที่ใช้ประกอบสร้างชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ดังนั้นมุมมองที่ได้จึงมาจากมุมมองในการใช้กลวิธีทางภาษาที่สะท้อนสังคมวัฒนธรรมเท่านั้น โดยผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อการศึกษาได้ดังนี้

- 5.1 ปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่
  - 5.2 อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อนิตยสารลาวสมัยใหม่
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 ปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่

การใช้ภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้น นอกจากจะมุ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับความทันสมัยของสังคมในสปป.ลาวแล้ว ยังแฝงความคิดหรืออุดมการณ์บางอย่างด้วย จากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในบทที่ 4 ที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้น ทำให้ได้เห็นชุดความคิดบางประการที่สัมพันธ์กับปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ซึ่งอุดมการณ์และชุดความคิดนั้นประกอบด้วยชุดความคิดที่สัมพันธ์กัน 2 ประการดังนี้

- (1) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “ความทันสมัย”
  - (2) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่”
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.1 ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “ความทันสมัย”

ผู้วิจัยเห็นว่านิตยสารลาวสมัยใหม่ ได้แก่ นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมหาชน เป็นนิตยสารที่ได้รับความนิยมในกลุ่มผู้อ่านที่เป็นผู้หญิง ซึ่งได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 แล้ว ดังนั้น นิตยสารลาวสมัยใหม่ได้แฝงความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความทันสมัยไว้หลายด้านไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงลาวยุคใหม่ การให้ความสนใจกับการศึกษา หรือการดูแลสุขภาพ สิ่งที่น่าเสนอนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษาเนื่องจากสปป.ลาว ตั้งแต่เริ่มเข้าสู่ยุคจินตนาการใหม่การเปลี่ยนแปลงสภาพทางสังคมที่รัฐบาลให้ความสนใจในอันดับแรก คือ การมีสุขภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนลาว อาทิ การศึกษา สุขภาพ (ปิ่นขพ ตั้งศรีวงศ์. 2555) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำนิตยสารทั้ง 3 ฉบับมาศึกษาทวิวิธีทางภาษาต่าง ๆ เพื่อนำเสนอความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความทันสมัยที่สัมพันธ์กับนิตยสารสมัยใหม่ โดยความคิดต่าง ๆ นั้น ประกอบไปด้วยทวิวิธีต่าง ๆ ที่สื่อความคิดที่สัมพันธ์กันดังนี้

1) ผู้หญิงลาวต้อง “เก่ง” “ขยัน” และ “สุขภาพดี”

ทวิวิธีทางภาษาในบทที่ผ่านมาได้สร้างคุณลักษณะที่ดีของผู้หญิงลาว ได้แก่ การที่เป็นคนเก่ง ขยัน และมีสุขภาพดี เพื่อแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงลาวในยุคปัจจุบันจะต้องเป็นเก่งการทำงานนอกบ้าน และในบ้าน ผู้หญิงลาวจะต้องเป็นผู้ที่ขยันทำมาหากินโดยสุจริตและมีความรับผิดชอบสูง และที่สำคัญผู้หญิงลาวที่มีความทันสมัยจะต้องเป็นผู้หญิงที่รักษาสุขภาพหรือการมีสุขภาพที่ดี แต่ปัญหาสำคัญของสังคมลาวคือผู้หญิงทุกคนไม่ได้มีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ผู้ผลิตนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ จึงได้ใช้ทวิวิธีทางภาษาต่าง ๆ ในการนำเสนอความคิดดังกล่าว ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ที่แสดงคุณลักษณะที่ดีของผู้หญิงลาว

ตัวอย่างที่ 1

ສໍາລັບນ້ອງແລ້ວ ວຽກງານການສະແດງ ເປັນປະສົບການໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ນ້ອງມີຄວາມກ້າຫານ, ກ້າສະແດງອອກ ບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງດ້ານກິລິຍາ, ການປາກເວົ້າ ແລະບຸລະລິກຕ່າງ ໆ ໃນການເຂົ້າຫາຜູ້ໃຫຍ່

(อัปเดต ฉบับที่ 18 มิถุนายน 2558: 55)

(สำหรับน้องแล้ว งานการแสดงเป็นประสบการณ์ที่ทำให้น้องมีความกล้าหาญ กล้าแสดงออก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านกิริยา การพูดจา และบุคลิกต่าง ๆ ในการเข้าหาผู้ใหญ่)

ในอะนาถิณมัจฉิตโตวว่า ถ้าเข้าเฝ้าแล้ว ยากเปิดถีนภ ฏวกับถวามาม
 เฝิมโตเองกัมีกถันมัจฉิตโตว เฆะตอนนัจฉิตโตวมีฏวกับถวามาม ถิมຂາວ

(มหาชน ฉบัที่ 213 กรกฏาคม 2558: 22)

(ในอนาคตัจฉิตโตวว่า ถ้าเข้าทำงานแล้ว ยากเปิดคลินิกเกี่ยวกับความงามเพิ่ม
 ตนเองก็ชอบด้านนี้อยู่แล้ว เพราะตอนนัจฉิตโตวมีธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องสำอาง คริมขาว)

จากตัวอย่างเป็นบทสัมภาษณ์นักแสดงหญิงที่มีชื่อเสียงในขณะนั้นเพื่อแสดงให้เห็น
 ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ในนิตยสารเลือกใช้กลวิธีการใช้คำศัพท์ที่แสดงคุณลักษณะที่ดีของผู้หญิง เช่นคำว่า
 ความกล้าหาญ กล้าแสดงออก เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เข้าร่วมกับการแสดงว่าคุณลักษณะ
 เหล่านั้นเป็นสิ่งที่ผู้หญิงลาวที่ทันสมัยควรเป็น ด้วยการบอกว่า “สำหรับน้องแล้ว” ซึ่งเป็นการ
 ถ้อยทอดความคิดว่า ผู้หญิงลาวควร “กล้าแสดงออก” และ “มีความกล้าหาญ” อีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่า
 นอกจากการเป็นผู้หญิงที่ทันสมัยภายใต้ความกล้าหาญหรือการกล้าแสดงออกแล้ว ความขยันก็มีส่วน
 ทำให้ผู้ผลิตนิตยสารต้องการนำเสนอเช่นกัน ในตัวอย่างที่กล่าวว่า “อยากเปิดธุรกิจเกี่ยวกับความงาม
 เพิ่ม” และ “ตอนนัจฉิตโตวมีธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องสำอาง คริมขาว” จากตัวอย่างข้างต้นเป็นกลวิธีการ
 อ้างถึงข้อมูลแบบเหมารวมเพื่อทำให้ผู้หญิงลาวเกิดความคิดว่า ผู้หญิงที่ทันสมัยต้องสวย เก่ง และขยัน
 ตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลที่แฝงความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความทันสมัยไว้

ตัวอย่างที่ 2

ແມ່ນອນເລື່ອງສຸຂະພາບ ຈະຕ້ອງມາກ່ອນສຳລັບຄຳລີ້ແລ້ວ ແມ່ນເປັນຄົນມັກ
 ອອກກຳລັງກາຍ ເພື່ອໃຫ້ຮ່າງກາຍເຮົາສົດໃສຢູ່ຈະຫຼອດ

(ขวัญใจ ฉบัที่ 96 กรกฏาคม 2558: 33)

(ແນ່ນອນເລື່ອງສຸຂະພາບ ຈະຕ້ອງມາກ່ອນສຳລັບຄຳລີ້ແລ້ວ ເປັນຄົນຂອບອອກກຳລັງກາຍ
 ເພື່ອໃຫ້ຮ່າງກາຍເຮົາສົດໃສຢູ່ທຸ່ວຍ)

ຝາກເຖິງແມ່ຍິງທຸກຄົນ ຈິ່ງຮັກສາສຸຂະພາບດ້ວຍການອອກກຳລັງກາຍ ບໍ່ຕ້ອງອາຍ ບໍ່
 ຕ້ອງຢ້ານວ່າຈະເຮັດບໍ່ໄດ້

(ขวัญใจ ฉบัที่ 109 กรกฏาคม 2559: 54)

(ฝากถึงผู้หญิงทุกคน จงรักษาสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย ไม่ต้องอาย ไม่ต้องกลัว
 ว่าจะไม่ไหว)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นดารานักแสดงที่มีชื่อเสียงในขณะนั้น มาให้สัมภาษณ์ถึงการเป็นผู้หญิงที่มีสุขภาพดี และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้คำว่า “สดใส” เพื่อเป็นการสร้างและสื่อว่า ผู้หญิงลาวที่ทันสมัยจะต้องให้ความสำคัญกับสุขภาพ นอกจากการใช้ดารานักแสดงมายืนยันการรักสุขภาพแล้ว ผู้ผลิตยังได้สัมภาษณ์นักธุรกิจที่เปิด Fitness ไว้บริการคนรักสุขภาพ เพื่อยืนยันความคิดและความเชื่อในเรื่องการออกกำลังกาย จะเห็นได้จากคำกล่าวที่ว่า “จงรักษาสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย” ดังนั้นการแฝงชุดความคิดความเชื่อว่าการมีสุขภาพดี ขยันออกกำลังกายเป็นประจำเป็นคุณลักษณะที่ผู้หญิงลาวสมัยใหม่ต้องการ ดังนั้นบทความการให้สัมภาษณ์ได้สื่อให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของการขยันออกกำลังกาย ว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับผู้หญิงที่ทันสมัย

จะเห็นว่าชุดความคิดเกี่ยวกับผู้หญิงลาวต้อง “เก่ง” “ขยัน” และ “สุขภาพดี” นั้น เป้าหมายสำคัญคือการเป็นสาวทันสมัย ผู้ส่งสารยังสื่อให้เห็นว่าผู้หญิงลาวในยุคปัจจุบันมีความสามารถเทียบเท่ากับผู้ชาย หาเงิน สร้างครอบครัว และเลี้ยงดูพ่อแม่และตนเองได้ การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้น่าส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่อย่างแท้จริงเห็นได้จากการเป็นเจ้าของธุรกิจ การมีความรับผิดชอบที่สูงขึ้น การเป็นผู้นำในสังคม ทั้งหมดนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดของผู้หญิงลาว นอกจากนี้การเป็นสาวทันสมัยนั้นต้องเป็นคนที่ไม่ใส่ใจในเรื่องของสุขภาพ หันมาดูแลเรื่องปากท้องมากขึ้น เห็นได้จากธุรกิจอาหารคลีน หรือธุรกิจ Fitness ที่กำลังได้รับความนิยม ในสังคมลาว ในขณะที่เดียวกันจะเห็นได้ว่า ผู้ส่งสารได้ใช้คำศัพท์เรียกแทนบุคคลเพื่อแสดงความเป็นกันเอง เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกได้รับความเป็นกันเองและสามารถเป็นผู้หญิงที่ทันสมัยได้ไม่ยาก

2) คนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษา

การสร้างชุดความคิดความเชื่อเกี่ยวกับความทันสมัยนั้น สภาพทางสังคมก็มีส่วนสำคัญในการปรับและเปลี่ยนให้เป็นที่ไปตามระบบสังคมปัจจุบัน ในสภาพสังคมของสปป.ลาว นั้นระบบการศึกษาถือว่ายังอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียน นักศึกษา ยังคงใช้ชีวิตอยู่ในระบบที่สังคมได้กำหนดเอาไว้ ผู้วิจัยจึงได้มองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคมลาวที่ให้ความสำคัญกับ Net Idol ซึ่งไม่ต่างกับประเทศไทยที่ให้บุคคลหรือเด็กตัวอย่างที่มีความประพฤติดี การเรียนดี เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสังคม เพื่อพัฒนาให้วงการการศึกษามีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ในที่นี้เห็นได้จากนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ ที่ได้นำบุคคลตัวอย่างที่มีชื่อเสียงและไม่มีชื่อเสียงขึ้นมายกย่องผ่านสื่อเพื่อกระตุ้นให้วัยรุ่น และวัยทำงานหันมาสนใจในความสำคัญกับการศึกษามากยิ่งขึ้น แต่ปัญหาของสภาพการศึกษาในสังคมลาวคือ ทุกครอบครัวมีระดับชนชั้นที่แตกต่างกันหรือฐานะทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นผู้ผลิตนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ จึงได้ใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ในการนำเสนอ

ความคิดดังกล่าว เพื่อสะท้อนความคิดดังกล่าว ซึ่งพบกลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ที่บ่งบอกถึงคนรุ่นใหม่ ใส่ใจการศึกษา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ปะจจุบันนี้ຮຽນຈົບແລ້ວບໍ່?

ປະຈຸບັນນີ້ນ້ອງຍັງຮຽນບໍ່ທັນຈົບເຊິ່ງຍັງສຶກສາຢູ່
ປະເທດຫວຽດນາມ (ຮ່າໂນ້ຍ)

ຮຽນວິຊາຫຍັງຢູ່ ຫວຽດນາມ?

ຮຽນກ່ຽວກັບການເງິນການທະນາຄານ ພາກວິຊາ
ການບັນຊີ ປີ 3

ຖ້າຮຽນຈົບແລ້ວຈະມາເຮັດວຽກ

ໂດຍ ແນ່ນອນແລ້ວຫຼັງຈາກທີ່ຮຽນຈົບນ້ອງກໍ່ຕ້ອງ
ກັບມາ

ຢູ່ບ້ານເຮົາບໍ່?

ມາເຮັດວຽກຢູ່ບ້ານເຮົາ ເພາະຕ້ອງໄດ້ມາເບິ່ງແຍງ
ຄອບຄົວ ເພາະນ້ອງເປັນລູກຄົນດຽວ

(ມหาชน ฉบับที่ 213 กรกฎาคม 2558: 22)

(ປັຈຈຸບັນນີ້ຮຽນຈົບຫຼືຍັງ?

ປັຈຈຸບັນນີ້ນ້ອງຍັງຮຽນບໍ່ຈົບ ຈຶ່ງຍັງສຶກສາຢູ່
ປະເທດເວີດນາມ (ສານອຍ)

ຮຽນວິຊາອະໄກຢູ່ ເວີດນາມ?

ຮຽນເຖິງກ່ຽວກັບການເງິນການທະນາຄານ ກາວິຊາການ

บัญชี ปี 3

ຖ້າຮຽນຈົບແລ້ວຈະມາທຳການ

ຕໍ່ ແນ່ນອນແລ້ວຫຼັງຈາກທີ່ຮຽນຈົບນ້ອງກໍ່ຕ້ອງ
ກັບມາ

ຢູ່ບ້ານຕົນເອງໄໝ?

ທຳການຢູ່ບ້ານຕົນເອງ ເພາະຕ້ອງໄດ້ມາຕູແລ
ຄອບຄົວ ເພາະນ້ອງເປັນລູກຄົນເດີຍາວ)

ເສັ້ງຈັ່ງໃດ! ໃຫ້ຕິດ ມຊ?

(มหาชน ฉบับที่ 214 กรกฎาคม 2558: 38)

(ສອບ ອ່າງຮຽນ ໃຫ້ຕິດ ມຊ?)

ມີນັກສຶກສາ 7,000 ຄົນ ຈົບຈາກ ມຊ

(อัปเดต ฉบับที่ 27 กันยายน 2558: 20)

(ມີນັກສຶກສາ 7,000 ຄົນ ຈົບຈາກ ມຊ)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นนักแสดงที่มีชื่อเสียงในสปป.ลาว ซึ่งผู้ส่งสารต้องการนำเสนอข้อมูลให้ผู้อ่านเกิดความคิดและความเชื่อในเรื่องของการศึกษา การจะเป็นบุคคลตัวอย่างได้ต้องเรียนหนังสือ นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ศึกษาอยู่ที่ต่างประเทศ (เวียดนาม) ซึ่งเป็นกระแสนิยมที่คนรุ่นใหม่ต้องใส่ใจการศึกษาทั้งในและนอกประเทศเพื่อผลักดันให้ตนเองก้าวเข้าสู่โลกที่ทันสมัยกว่า และที่สำคัญยังแฝงความคิดที่ว่า การกลับมาทำงานในบ้านเกิดของตัวเองเป็นเรื่องที่น่ายกย่องและเชิดชู การเลี้ยงดูพ่อแม่เป็นสิ่งที่วัยรุ่นยุคใหม่ควรกระทำ

อีกทั้งมีการอ้างอิงถึงข้อมูลแบบเหมารวมก็เป็นกลวิธีหนึ่งที่ถูกเขียนเลือกใช้เพื่อสื่อความคิดว่า การศึกษามีเป้าหมายคือการสอบเข้าเรียนต่อในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง ดังตัวอย่างที่บอกว่า “เส็งจ๋องโง! ไซ่เติก มข?” โดยพยายามสื่อความคิดให้กับผู้อ่านว่า เป้าหมายของนักเรียน คือ การสอบเข้าเรียนต่อในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงของสปป.ลาว รวมถึงผู้ส่งสารได้พยายามสร้างความคิดให้กับนักเรียนได้เห็นว่าสิ่งที่นำเสนอเป็นสิ่งที่ผู้คนในสังคมรับรู้และยอมรับความคิดดังกล่าว

นอกจากนี้ผู้ส่งสารได้ใช้กลวิธีการอ้างอิงถึงข้อมูลเชิงปริมาณโดยการใช้ตัวเลขบอกจำนวนนักศึกษาว่า 7,000 คน เพื่อต้องการสร้างและสื่อความคิดว่า มหาวิทยาลัยแห่งชาติทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งเป็นการการันตีคุณภาพที่ผู้ส่งสารต้องการนำเสนอด้วยการแสดงถึงตัวเลขที่มากมาย ทั้งนี้เป็นการชี้แนะว่าการเลือกเรียนสถาบันทางการศึกษาที่ดีทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้ความสามารถของสถาบันการศึกษาด้วย

ตัวอย่างที่ 2

ປະເທດລາວເຮົາມີການປະຕິຮູບລະບົບການສຶກສາໃຫ້ໄປຢູ່ໃນລະດັບໃໝ່ ແຕ່ຮູບແບບຂອງການສຶກສາຍັງເປັນແບບເດີມ ຄືຕ້ອງການໃຫ້ເດັກຮູ້ອ່ານຮູ້ຂຽນ ແລ້ວກ້າວໄປຮຽນເອົາວິຊາສະເພາະ ແຕ່ວ່າບັນດາປະເທດທີ່ຈະເລີນກ້າວຫນ້າ ເຂົາເຈົ້າພາກັນໃຫ້ນັກຮຽນຮູ້ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຮຽນຮູ້ວິຊາສະເພາະຂັ້ນຜູ້ນຳຕາມຕັ້ງແຕ່ຍັງເປັນເດັກນ້ອຍ

(อัปเดต ฉบับที่ 26 กันยายน 2559: 40)

(ประเทศลาวของเรามีการปฏิรูประบบการศึกษาให้ไปอยู่ในระดับใหม่ แต่รูปแบบของการศึกษายังเป็นแบบเดิม คือต้องการให้เด็กรู้ อ่านรู้เขียน แล้วก้าวไปเรียนเอาวิชาเฉพาะ แต่ว่าบรรดาประเทศที่เจริญก้าวหน้า เขาพากันให้นักเรียนรู้การค้นคว้า และเรียนรู้วิชาเฉพาะขั้นพื้นฐานตั้งแต่ยังเป็นเด็ก)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารเลือกใช้กลวิธีการใช้ทัศนภาวะเพื่อต้องการสื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าการเรียนหนังสือสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการอ่านออกเขียนได้ไม่ว่าระบบการศึกษาอยู่ในระดับใดก็ตาม โดยได้นำเสนอความคิดว่าประเทศลาวในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการศึกษามากขึ้น ด้วยการยกระดับการศึกษาของลาวให้สูงขึ้น ในขณะที่รูปแบบการเรียนการสอนยังคงเป็นรูปแบบเดิมเน้นการรู้ อ่านและเขียนมากกว่าการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง อีกทั้งผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นให้เห็นว่าเดิมระดับการศึกษาก่อนการปฏิรูประบบการศึกษาในประเทศลาวมีระบบการเรียนแบบรู้ อ่านรู้เขียน ซึ่งไม่แตกต่างไปจากเดิมถึงแม้จะมีการปฏิรูปเพื่อยกระดับการศึกษาใหม่ โดยผู้เขียนได้ยกตัวอย่างประเทศที่เจริญก้าวหน้า เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่พบกับนักเรียน นอกจากนี้ผู้เขียนได้นำเสนอความคิดว่าหากยังใช้รูปแบบการสอนแบบเดิมอยู่ คงไม่มีความแตกต่างหากจะยกระดับการศึกษาไปแล้วก็ตาม ปัญหาของระบบการศึกษาในสังคมลาวคือ สภาพทางสังคมที่ไม่เอื้ออำนวย ส่งผลให้การปรับเปลี่ยนหรือยกระดับจึงค่อยเป็นค่อยไป ดังนั้นการพัฒนาระบบการศึกษาให้ทันสมัยจึงเข้ามามีบทบาทกับสังคมลาว และถูกทำให้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน ทั้งหมดนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นปัญหาของระบบการเรียนการสอนในสังคมลาวที่ยังไม่สามารถทำได้เช่นเดียวกันกับการแก้ปัญหาสภาพทางสังคมของคนในสปป.ลาว

ตัวอย่างที่ 3

ขี้ງໃນໂຮງຮຽນທີ່ດີທີ່ສຸດຢູ່ໃນລາວ ກັບການສຶກສາລະດັບນານາຊາດ ສ້າງລູກຂອງທ່ານໃຫ້ເປັນຜູ້ນຳໃນອະນາຄົດ

(มหาชน ฉบับที่ 225 มกราคม 2559: 31)

(หนึ่งในโรงเรียนที่ดีที่สุดอยู่ในลาว กับการศึกษาในระดับนานาชาติ สร้างลูกของท่านให้เป็นผู้นำในอนาคต)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้พยายามสื่อความคิดให้กับผู้ปกครองว่าเป้าหมายของพ่อแม่ที่ต้องการให้ลูกเป็นคือ การเป็นผู้นำ อีกทั้งผู้ส่งสารได้พยายามสร้างความคิดให้กับผู้อ่านได้เห็นว่าสิ่งที่ได้นำเสนอเป็นสิ่งที่ดีที่ดีที่สุดและเป็นสิ่งที่ผู้คนในสังคมลาวรับรู้และยอมรับ ความคิดดังกล่าว ซึ่งชุดความคิดนี้ได้สื่อให้เห็นถึงความทันสมัยของการบริหารจัดการผ่านการศึกษาระดับนานาชาติว่าสามารถสร้างอนาคตเด็กได้ทั้งนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาว่าเด็กที่มีโอกาสในการเรียนโรงเรียนที่ดีที่สุดในประเทศลาวมีโอกาสเป็นผู้นำและมีอนาคตที่ดีกว่าและยังเป็นการสะท้อนระบบการศึกษาในโรงเรียนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่โรงเรียนเอกชนว่ายังไม่มีความมาตรฐานเดียวกัน และคุณภาพของโรงเรียนแต่ละที่ก็ไม่เท่ากัน ซึ่งจัดว่าเป็นความล้มเหลวของระบบการศึกษา

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอความคิดที่ว่า คนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษานั้นเป็นเรื่องที่ทุกคนควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เนื่องจากผู้ส่งสารได้พยายามสะท้อนให้เห็นถึงระบบการศึกษาในสังคมลาวที่ถูกยกระดับให้ดีขึ้น ประชาชนภายในประเทศต้องปรับตัวตามสภาพสังคม เห็นได้จากบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือดารา นักแสดงที่เป็นแบบอย่างให้วัยรุ่นในสังคมลาวหันมาให้ความสนใจกับการศึกษามากขึ้น อีกทั้งนโยบายในประเทศก็ผลักดันและสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนมากขึ้น แต่ปัญหาที่พบในสังคมลาวคือ ชนชั้นทางสังคมที่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ส่งผลต่อการบริหารจัดการ เห็นได้จากการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา การศึกษาในระดับนี้คือการศึกษาระดับภาคบังคับ เด็กทุกคนต้องจบการศึกษาในระดับนี้ แต่ในทางปฏิบัติการศึกษาระดับภาคบังคับจะมีผลดีแต่เฉพาะเด็กในเมืองใหญ่เท่านั้น เนื่องจากลาวมีพื้นที่ประเทศกว้างขวางและประชากรกระจายกันอยู่ จากสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นปัญหาที่สังคมลาวกำลังดำเนินการแก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อพัฒนาให้เป็นสังคมที่ทันสมัยและก้าวหน้า

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความทันสมัย ที่พบในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ ได้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพทางสังคมในปัจจุบันและระบบการศึกษาในสังคมที่สื่อผ่านกลวิธีต่าง ๆ ด้วยการใช้ภาษาเพื่อสร้างและสื่อความคิดให้คนในสังคมยอมรับและเชื่อตามสิ่งที่ผู้ส่งสารได้นำเสนอ อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องของบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อความคิดความเชื่อต่าง ๆ ทั้งภาษาและสังคมซึ่งล้วนมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมก็ว่าได้

5.1.2 ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่”

ภาษาที่ใช้ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ นั้น นอกจากจะมุ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับความทันสมัยแล้วยังแฝงความคิดบางอย่างด้วย จากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่นำเสนอในบทที่ 4 นั้น ทำให้ได้เห็นชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่” ภายใต้การนำของไกสอน พมวิหาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของเศรษฐกิจ และสังคม ในงานวิจัยนี้ได้นำระบบการพัฒนาประเทศของไกสอน พมวิหาน เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกการนำเสนอของชุดข้อมูลที่ปรากฏในนิตยสาร ซึ่งชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่” นั้น ไม่ใช่การหันหลังให้กับอุดมการณ์สังคมนิยมแต่เป็นการนำเสนอร่องรอยของการขยายประเทศไปในทิศทางระบบทุนนิยมประชาธิปไตย (ไกสอน พมวิหาน, 2548) ดังนั้นการนำเสนอในหัวข้อนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอชุดความคิดที่มีความสัมพันธ์กันดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) จากประเทศ Land Lock กลายเป็น Land Link

การนำเสนอความคิดเกี่ยวกับประเทศที่เป็นจุดต่อได้กลายเป็นประเทศเดียวที่เชื่อมโยง 5 ประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง จากการพัฒนาตามวิสัยทัศน์ของท่านผู้นำคือโกสอน พมวิหาน ส่งผลให้ผู้วิจัยได้มองเห็นชุดความคิดที่ถูกนำเสนอผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ ทั้งนี้ผู้ส่งสารได้ใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ในการนำเสนอความคิดดังกล่าว ในด้านการคมนาคม ขนส่ง และสินค้าส่งออก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ODOP ภายใต้อาณาเขตความเข้มแข็งให้คนลาว

(อัปเดต ฉบับที่ 17 มิถุนายน 2558: 27)

(ODOP เครื่องหมายที่สร้างความเข้มแข็งให้คนลาว)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้เลือกใช้คำศัพท์ที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาทางด้านการค้าขายที่เกิดขึ้นในสังคมลาว คือ ODOP ทั้งนี้ผู้ส่งสารได้ใช้ร่วมกับการแสดงว่าตราสัญลักษณ์นี้เป็นสิ่งที่ดีของคุณภาพของสินค้าให้กับคนลาว ด้วยการบอกว่า “สร้างอาณาเขต” ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความคิดว่าตราสัญลักษณ์ ODOP นี้ได้สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับคนในสังคมลาว

ตัวอย่างที่ 2

โสมข่าใหม่ ในระบบการขนส่งเวียงจันทน์ อีก 3-4 ปีข้างหน้า มะถอนซวง วรจัน จะมีโสมข่าอินใหม่ บั๊นภักดิ์ ละบิภานขินสิ่วสาทาละนะ, ป๋อนจอดลิด, ละบิภานสันจอน, แดมทาจ, ทาย่าง และอื่นๆ

(อัปเดต ฉบับที่ 18 มิถุนายน 2558: 22)

(โฉมหน้าใหม่ ในระบบการขนส่งเวียงจันทน์ อีก 3-4 ปี ข้างหน้า นครหลวงเวียงจันทน์ จะมีโฉมหน้าใหม่ นั่นก็คือ ระบบการขนส่งสาธารณะ, ที่จอดรถ, ระบบการสัญจร, ถนน, ทางเดิน และอื่น ๆ)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้ใช้คำยืนยันของการพัฒนาระบบการขนส่งที่นครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นกลวิธีหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของระบบการขนส่งในสังคมลาว เพื่อถ่ายทอดความคิดว่าการคมนาคมในประเทศลาวไม่ใช่เรื่องที่ยากลำบากอีกต่อไป อีกทั้งยังแฝง

ความคิดความเชื่อที่ว่านอกเหนือจากระบบการขนส่งหรือทางคมนาคมแล้ว ยังมีช่องทางอื่น ๆ ที่จะพัฒนาให้กลายเป็นเมืองที่พร้อมในการท่องเที่ยวและสัญจร

ตัวอย่างที่ 3

Air Asia เปิดเที่ยวบินกัวลาลัมเปิ-ຫຼວງພະບາງ Air Asia ได้สืบต่อเพิ่มทางเลือก ในການເດີນທາງໃນປະເທດລາວ ດ້ວຍການเปิดเส้นทางบินใหม่ ژیງບິນກົງຈາກຂອງຫຼວງພະບາງ ໄປນະຄອນຫຼວງ ກົວລາລັມເປີ ກາຍເປັນສາຍການບິນທໍາອິດ ແລະສາຍການບິນຕ່າງປະເທດແຫ່ງດຽວໃນລາວທີ່ໃຫ້ບໍລິການຫຼາຍເຖິງ 4 ເສັ້ນທາງໃນປະເທດລາວ ຄື : ວຽງຈັນ-ກົວລາລັມເປີ, ວຽງຈັນ-ບາງກອກ, ຫຼວງພະບາງ-ບາງກອກ ແລະ ຫຼວງພະບາງ-ກົວລາລັມເປີ

(อัปเดต ฉบับที่ 32 ธันวาคม 2559: 12)

(Air Asia เปิดสายการบินกัวลาลัมเปอร์-หลวงพระบาง Air Asia ได้สืบเนื่องมาจากทางเลือกใหม่ในการเดินทางในประเทศลาว ด้วยการเปิดเส้นทางบินใหม่ ซึ่งบินตรงจากแขวงหลวงพระบางไปนครหลวงกัวลาลัมเปอร์ กลายเป็นสายการบินแรก และสายการบินต่างประเทศแห่งเดียวในลาวที่ให้บริการถึง 4 เส้นทางในประเทศลาว คือ เวียงจันทน์-กัวลาลัมเปอร์, เวียงจันทน์-บางกอก, หลวงพระบาง-บางกอก และหลวงพระบาง-กัวลาลัมเปอร์)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้ใช้กลวิธีการอ้างข้อมูลเชิงปริมาณโดยการใช้ตัวเลขบอกจำนวนเส้นทางการบินใหม่ เพื่อต้องการสร้างและสื่อความคิดว่า สายการบิน Air Asia ทำให้ผู้โดยสารเดินทางได้อย่างสะดวกสบายและมีให้เลือกหลายเส้นทาง ทั้งนี้เป็นการชี้แนะว่าสายการบิน Air Asia เป็นสายการบินแรกและสายการบินเดียวของสปป.ลาวที่มีให้เลือกหลายเส้นทางและบินตรงไปยังจุดหมายที่ต้องการได้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและความทันสมัยของการเดินทางในสังคมลาวมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าการใช้ภาษาที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้นได้นำเสนอความคิดว่า ประเทศลาวเป็นประเทศที่มีระบบการขนส่งและการคมนาคมที่ค่อนข้างมีตัวเลือกน้อย และการเดินทางค่อนข้างลำบากเนื่องจากไม่มีขนส่งที่เป็นนานาชาติเท่าที่ควร ผู้ส่งสารจึงได้นำเสนอความคิดเรื่องการพัฒนาประเทศที่ถูกปิดได้ก้าวเข้าสู่ประเทศที่เปิดเสรีทางการขนส่งและคมนาคมมากขึ้นผ่านช่องทางการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ในสื่อ ทั้งนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า ประเทศลาวได้กลายเป็น Battery of Asia ซึ่งเห็นได้จากการที่มีเงินลงทุนหลั่งไหลจากต่างประเทศเข้ามามากในธุรกิจ อีกทั้งองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้ลาวมีบทบาทในเวทีเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น

2) สีสันการตลาดเกิดใหม่ใน “สังคมนานาชาติ”

การนำเสนอความคิดเกี่ยวกับยุคแห่ง “จินตนาการใหม่” นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ มาแสดงให้เห็นถึงชุดความคิดที่ถูกประกอบสร้างขึ้นในสังคมนานาชาติ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลเบื้องต้นจากหนังสือลาว Land Link จินตนาการใหม่เพื่อเป็นข้อมูลปฐมภูมิในการวิเคราะห์และเก็บข้อมูลจากตัวบท (นิตยสารลาวสมัยใหม่) ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ วงการธุรกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ธนาคาร ธุรกิจประเภทรถยนต์ ธุรกิจประเภทโทรคมนาคม และธุรกิจประกันภัยต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ธุรกิจประเภทโทรคมนาคม

**4G เปิดให้บริการแล้วที่ แขวงจำปาสัก 30 จุด ครอบคลุมพื้นที่แตกต่าง..กับลาว
ไวท์เทร็ทว่า ลาวโทลละถิม ผู้ใช้บิลิການພຽງຜູ້ດຽວ ໃນ ສປປ ລາວ**

(อัปเดต ฉบับที่ 11 เมษายน 2558: 1)

(4G เปิดให้บริการแล้วที่ แขวงจำปาสัก 30 จุด ครอบคลุมพื้นที่แตกต่าง..กับความไวท์
เหนือกว่า ลาวโทรคม ผู้ให้บริการเพียงผู้เดียวใน สปป.ลาว)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ส่งสารได้ใช้กลวิธีการอ้างถึงข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อสื่อความคิดเกี่ยวกับการให้บริการที่ก้าวไกล ไปที่ใดในประเทศลาวก็วางใจเรื่องสัญญาณ 4G ที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศลาว อีกทั้งยังเป็นการยืนยันถึงการตลาดใหม่เกี่ยวกับธุรกิจประเภทโทรคมนาคม โดยใช้คำว่า “4G เปิดให้บริการแล้ว” เพื่อเป็นการนำเสนอความคิดว่าผู้ให้บริการ 4G เป็นเจ้าแรกและเจ้าเดียวใน สปป.ลาว

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า ผู้ส่งสารเลือกใช้คำศัพท์ที่แสดงการเปรียบเทียบ โดยตัวอย่างเลือกใช้คำเปรียบเทียบชั้นกว่าว่า “เหนือกว่า” เพื่อเป็นการสื่อให้เห็นว่าการให้บริการของลาวโทรคมมีความเหนือกว่าทุกที่ที่ผู้อ่านได้เคยใช้มา

**ETL บิลิສັດ ອີທີແອລ ມະຫາຊົນ ສະບາຍດີແອັດໂຣມ ຝັກພາສະດວກສະບາຍ ໃໝ່ ETL
ຮັບໂບນັດ 20,000 ກີບ ເລີ່ມວັນນີ້ ເຖິງ 31 ຕຸລາ 2016**

(มหาชน ฉบับที่ 239 สิงหาคม 2559: 17)

(ETL บริษัท อีทีแอล มหาชน สบายดีแอดโฮม พกพาสะดวกสบาย ใหม่ ETLรับโบนัส
20,000 กีบ เริ่มวันนี้ ถึง 31 ตุลาคม 2559)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่ามีมติใหม่แห่งวงการโทรคมนาคมในสปป.ลาว คือการมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารที่ง่ายขึ้น เห็นได้จากการที่ผู้ส่งสารได้ใช้มุลบทเพื่อแนะนำการใช้โทรศัพท์บ้านจะไม่เป็นปัญหาอีกต่อไป โดยผู้ส่งสารได้สื่อให้เห็นว่าปัจจุบันคนไม่ให้ความสำคัญกับโทรศัพท์บ้านเนื่องจากพกพาไม่ได้ ไม่สะดวกในการใช้งานและสิ่งที่กังวลจะหมดไป เพื่อจะทำให้ผู้อ่านหันมาให้ความสำคัญกับโทรศัพท์บ้านแบบพกพาที่สะดวก สบาย ใช้งานง่าย อีกทั้งยังมีโบนัสให้ 20,000 กีบ

นอกจากนี้ การใช้มุลบทเพื่อแนะนำคุณสมบัติที่ดีของโทรศัพท์บ้านเป็นกลวิธีหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการนำเสนอความคิดว่าโทรศัพท์บ้านแบบใหม่ทำให้ชีวิตสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น นับว่าเป็นสีสันตลาดเกิดใหม่ในสังคมลาวได้เช่นกัน

M phone GSM ลาธาฎักใจ...ທັງໂທ. ແລະອິນເຕີເນັດ.ກັບບໍລິການໂທຂ້າມແດນ **ອັດຕະໂນມັດ**

(มหาชน ฉบับที่ 241 กันยายน 2559: 1)

(M phone GSM ราคาถูกใจ..ทั้งโทร..และอินเทอร์เน็ต...กับบริการโทรข้ามแดน
อัตโนมัติ)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้เลือกใช้คำศัพท์ที่สื่อความหมายถึง “ธุรกิจเชิงพาณิชย์” กล่าวคือ มีการเลือกใช้คำศัพท์ “ลาธาฎักใจ” เพื่อต้องการสื่อว่าระบบโทรคมนาคมของ M phone GSM มีราคาถูกใจผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคเห็นถึงความคุ้มค่า ถูกใจ แต่ถึงอย่างไรก็ตามผู้บริโภคจะได้รับความคุ้มค่าเหมาะสมกับราคาที่ถูกใจนั้นจะต้องเป็นผู้ใช้บริการของ M phone GSM ก่อนจึงจะได้มาซึ่งราคาที่ถูกใจ นอกจากนี้ผู้ส่งสารยังแฝงความคิดเรื่องความสะดวกสบายในการใช้งานผ่านการโทรและเล่นอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศได้ ไม่ยุ่งยาก นับได้ว่าตลาดแห่งยุคไร้สายได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น เห็นได้จากการเลือกใช้คำศัพท์ “บໍລິການໂທຂ້າມແດນອັດຕະໂນມັດ”

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า ผู้ส่งสารได้ใช้การโฆษณาในนิตยสารลาวสมัยใหม่เพื่อสื่อความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการติดต่อสื่อสารในสังคมลาวว่ามีความเจริญก้าวหน้าสามารถใช้งานได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังสามารถใช้การสื่อสารระหว่างประเทศได้ เห็นได้จากตัวอย่างที่นำเสนอมา เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมที่มีการแข่งขันเรื่องของระบบการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น และยังแสดงให้เห็นถึงการแข่งขันกันเองของระบบการสื่อสารลาวโทรคมนาคมที่เป็นเครือข่ายใหญ่ใน สปป.ลาว ซึ่งต่างก็นำเรื่องความเร็ว ความสะดวก คุ้มค่า ความแรง และมีให้บริการครอบคลุมทุกพื้นที่มาเสนอให้กับผู้บริโภค โดยใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ซึ่งนำไปผู้อ่านเห็นถึงความจำเป็นและความคุ้มค่าของการสื่อสารแบบไร้สาย

จากที่ผ่านมาข้างต้น ผู้วิจัยได้อธิบายชุดความคิดของสี่สันการตลาดเกิดใหม่ใน “สังคมลาว” ผ่านธุรกิจโทรคมนาคมทำให้เห็นภาพรวมของความคิดที่ผู้ส่งสารได้แฝงไว้ผ่านโฆษณาดังกล่าว โดยความคิดต่าง ๆ นั้นล้วนแต่สัมพันธ์กันอย่างมีระบบและต่อกันอย่างชุดความคิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะวงการไร้สายในสังคมลาวถือได้ว่าเติบโตได้อย่างรวดเร็วถ้าเทียบกับประเทศไทย

ตัวอย่างที่ 2

ธนาคาร

JDB สะຫຼອງ 25 ປີ ປີນີ້ ເປັນປີທີ່ ທະນາຄານຮ່ວມພັດທະນາ (JDB) ມີອາຍຸຄົບຮອບ 25 ປີ ຊຶ່ງທາງທະນາຄານດັງກ່າວ ກໍໄດ້ຈັດພິທີສະເຫຼີມສະຫຼອງຍ່າຍຢ່າງໃຫຍ່ ເມື່ອຄ່ຳຄືນຂອງວັນທີ່ 30 ມີນາ 2015 ທີ່ໂຮງແຮມ ດອນຈັນ ພາເລດ

(อัปเดต ฉบับที่ 11 เมษายน 2558: 24)

(JDB ฉลอง 25 ปี ปีนี้เป็นปีที่ธนาคารร่วมพัฒนา (JDB) มีอายุครบรอบ 25 ปี ซึ่งทางธนาคารดังกล่าว ก็ได้จัดพิธีเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ เมื่อคำคืนของวันที่ 30 มีนาคม 2558 ที่โรงแรม ดอนจัน พาเลซ)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า การอ้างอิงข้อมูลเชิงปริมาณโดยการใช้ตัวเลขบอกระยะเวลาครบ 25 ปี เพื่อต้องการสร้างและสื่อความคิดว่า ธนาคาร JDB มีความน่าเชื่อถือในเรื่องการเงินมายาวนาน จึงเป็นธนาคารที่น่าไว้วางใจของประชาชน การนำเสนอระยะเวลาที่เปิดทำการของธนาคารนั้นทำให้เห็นว่าเรื่องการเงินควรไว้วางใจธนาคารที่สังคมให้การยอมรับและเชื่อถือ อีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่า การอ้างอิงข้อมูลเชิงปริมาณยังเป็นอีกกลวิธีหนึ่ง que แสดงให้เห็นถึงประสบการณ์ ความไว้วางใจ ตลอดจนความน่าเชื่อถือว่าเป็นธนาคารชั้นนำของสปป.ลาว

ທຸລ ທະນາຄານພັດທະນາລາວ Online Statement ເບິ່ງລາຍການເຄື່ອນໄຫວບັນຊີຂອງທ່ານ ທະຫຼອດ 24 ຊົ່ວໂມງ ຜ່ານອິນເຕີເນັດ (Statement ຂອງທຸກ ໆ ປະເພດບັນຊີ ແລະທຸກ ໆ ການເຄື່ອນໄຫວບັນຊີ)

(อัปเดต ฉบับที่ 1 มกราคม 2559: 23)

(ทพล ธนาคารพัฒนาลาว Online Statement ตรวจสอบรายการเคลื่อนไหวบัญชีของท่านตลอด 24 ชั่วโมง ผ่านอินเทอร์เน็ต (Statement ของทุก ๆ ประเภทบัญชี และทุก ๆ การเคลื่อนไหว))

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารเลือกใช้คำศัพท์ที่แสดงคุณสมบัติที่ดีของธนาคาร เช่น **ตะฆูด 24 ชั่วโมง** Online Statement เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ส่งสารได้ใช้คำร่วมกับการแสดงว่า คุณสมบัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่ลูกค้าของธนาคารควรรับรู้ ด้วยการบอกว่า “**เบี่ยงลางานเถื่อนไซบอร์**” และ “**ผ่านอินเทิเน็ต**” ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความคิดว่า ลูกค้าของธนาคารสามารถดูรายการเคลื่อนไหวหรือการอัปเดตข้อมูลในบัญชีธนาคารของตนเองผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ โดยผู้ส่งสารได้พยายามชี้ให้เห็นว่านี่คือผลผลิตของธนาคาร ทพล ที่สามารถทำให้เรื่องการเงินเป็นเรื่องที่ง่ายและสะดวกกับลูกค้าทุกคน

อีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่า สีสันตลาดเกิดใหม่ในสังคมลาว ช่วยให้การดำเนินชีวิตในสังคมของคนลาวง่ายและสะดวกมากขึ้น เพียงแค่มีอินเทอร์เน็ตและเป็นลูกค้าของ ทพล (ธนาคารพัฒนาลาว) การเคลื่อนไหวบัญชีจะไม่ใช่ว่าเรื่องยากอีกต่อไป ตามที่ผู้ส่งสารได้นำเสนอ

ธนาคารโลกอนุมัติให้ลาวกู้ยืมเงิน 30 ล้านดอลลาร์

(มหาชน ฉบับที่ 238 กรกฎาคม 2559: 57)

(ธนาคารโลกอนุมัติให้ลาวกู้ยืมเงิน 30 ล้านดอลลาร์)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารใช้การอ้างถึงข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้ตัวเลขบอกจำนวนเพื่อสร้างและสื่อความคิดเกี่ยวกับความมั่นคงทางการเงินในสังคมลาวที่มีต่อธนาคารโลก และสะท้อนให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือทางการเงินในสปป.ลาว อีกทั้งยังเป็นการถ่ายทอดความคิดว่า ธนาคารโลกได้อนุมัติให้ประเทศลาวกู้ยืมเงินสูงถึง 30 ล้านดอลลาร์ ทั้งนี้เป็นการชี้แนะว่าสังคมลาวในปัจจุบันมีสีสันในตลาดหลักทรัพย์และมีความน่าเชื่อถือสำหรับธนาคารโลก

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอความคิดเกี่ยวกับจินตนาการใหม่ในวงการธุรกิจประเภท “ธนาคาร” ที่มีในสังคมลาวเป็นการสร้างและสื่อให้เห็นว่า สังคมลาวได้นำเอาวิสัยทัศน์เข้ามาใช้ในด้าน การสร้างความน่าเชื่อถือเปรียบเสมือนการ “เปิดประเทศ” ให้ทัดเทียมกับสากลถือว่าเป็นการวางรากฐานทางระบบเศรษฐกิจให้ สปป.ลาว ซึ่งระบบการเงิน การธนาคารนับได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญอย่างหนึ่งที่จะต้องเริ่มต้นให้ดีและมั่นคง

ตัวอย่างที่ 3

รถยนต์

ยอดขายอันดับ 1 ปะชายัดน้ำมันอันดับ 1 ที่ 1 ในใจถิ่นลาว ใหม่ HILUX VIGO CHAMP ฝังสุดด้วยยอดขาย 5 ล้านคันทั่วโลก

(อัปเดต ฉบับที่ 11 เมษายน 2558: 63)

(ยอดขายอันดับ 1 ประหยัดน้ำมันอันดับ 1 ที่ 1 ในใจคนลาว ใหม่ HILUX VIGO CHAMP พิสูจน์ด้วยยอดขาย 5 ล้านคันทั่วโลก)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้เลือกใช้กลวิธีการใช้คำศัพท์ที่แสดงคุณสมบัติที่ดี และโดดเด่นของสินค้าประเภทรถยนต์ เช่น อันดับ 1 และ ที่ 1 ในใจ เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ส่งสารได้ใช้วิธีการโฆษณาผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่โดยการใช้ข้อความร่วมกับการแสดงคุณสมบัติเหล่านั้นเพื่อถ่ายทอดความคิดว่า คนลาวส่วนใหญ่นิยมใช้รถยนต์รุ่น HILUX VIGO CHAMP โดยผู้ส่งสารได้พยายามชี้ให้เห็นว่านี่คือผลการยอมรับของคนในสังคมลาว และรถยนต์รุ่นนี้สามารถเป็นที่ 1 ในใจของคนในสังคมลาวได้

อีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่า ผู้ส่งสารได้ใช้กลวิธีอ้างอิงถึงข้อมูลแบบเหมารวม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิดว่า รถยนต์ที่ดีควร มียอดขายอันดับ 1 และ ประหยัดน้ำมันอันดับ 1 รวมทั้งเป็นที่ 1 ในใจของผู้บริโภค ตามที่ได้นำเสนอมาข้างต้น

JAGUAR LAND ROVER เปิดสู่วolumexบริการใหม่ บัลิสต์ ลาว แลมโลเวอริ เป็นตัวแทนจำหน่ายรถ จากัวร์ และแลมโลเวอริ นับตั้งแตปี 2009 เป็นต้นมา และได้ดำเนินการก่อสร้างตึกอาคารหลังใหม่ในช่วงระยะ 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งได้ใช้งบประมาณในการก่อสร้างสูงถึง 3 ล้านดอลลา มีหน้าที่ว่าเป็นการใช้ถ้ำขั้บสันยาจากบัลิสต์ ลาว แลมโลเวอริ ที่มีต่อตลาด

(มหาชน ฉบับที่ 227 กุมภาพันธ์ 2559: 41)

(JAGUAR LAND ROVER เปิดศูนย์รวมบริการใหม่ บริษัท ลาว แลมโลเวอริ เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์ จากัวร์ และแลมโลเวอริ นับตั้งแตปี 2009 เป็นต้นมา และได้ดำเนินการก่อสร้างตึกอาคารหลังใหม่ในช่วงระยะ 12 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งได้ใช้งบประมาณในการก่อสร้างสูงถึง 3 ล้านดอลลา นั้นก็ถือว่าเป็นการให้คำมั่นสัญญาจากบริษัท ลาว แลมโลเวอริ ที่มีต่อตลาด)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า การอ้างอิงข้อมูลเชิงปริมาณ ยังเป็นวิธีหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือและความนิยมของคนในสังคมโดยการใช้ตัวเลขบอกระยะเวลานับตั้งแต่ปี 2009 เป็นต้นมา เพื่อต้องการสร้างและสื่อความคิดว่า บริษัท ลาว แลมโลเวอริ มีประสบการณ์เรื่องรถยนต์นำเข้าและเป็นตัวแทนจำหน่ายที่เปิดมายาวนาน จึงมีความรู้ความถนัดในเรื่องของรถยนต์นำเข้าจากต่างประเทศและเป็นที่ไว้วางใจของผู้ใช้บริการ ซึ่งการนำเสนอระยะเวลาการเปิดศูนย์ตัวแทนจำหน่ายนั้นทำให้เห็นว่าตัวแทนจำหน่ายได้พัฒนาศูนย์บริการเพื่อตอบสนองคนในสังคมลาวและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับตลาดหลักทรัพย์ประเภทธุรกิจรถยนต์นำเข้าอีกด้วย

ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า การอ้างอิงข้อมูลเชิงคุณภาพ ยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติและมาตรฐาน ตลอดจนความเชี่ยวชาญของตัวแทนจำหน่ายรถยนต์นำเข้าว่ามีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของคนสังคมลาวที่เพิ่มมากขึ้น

FORD FOCUS 2016 NEW แนะนำอย่างเป็นทางการสำหรับ FORD FOCUS 2016 ใหม่ รุ่น 5 ประตู เชิญเป็นการขับโสมใหม่พร้อมขุมพลัง Ecoboost ขนาดน้อย แต่ชิงประสิทธิภาพยอดเยี่ยม ลวมทั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัย และความปลอดภัยที่มาครบแบบไม่น้อยหน้าใคร ในระดับเดียวกัน

(ขวัญใจ ฉบับที่ 107 มิถุนายน 2559: 62)

(FORD FOCUS 2016 NEW แนะนำอย่างเป็นทางการสำหรับ FORD FOCUS 2016 ใหม่ รุ่น 5 ประตู ซึ่งเป็นการปรับโฉมใหม่พร้อมขุมพลัง Ecoboost ขนาดเล็ก แต่ทรงประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเทคโนโลยีที่ทันสมัย และความปลอดภัยที่มาครบแบบไม่น้อยหน้าใคร ในระดับเดียวกัน)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้ใช้การอ้างอิงข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำเสนอคุณสมบัติที่โดดเด่นของรถยนต์ ตลอดจนจรรยาบรรณลักษณะภายนอกที่น่าสนใจที่แสดงถึงความทันสมัยของสินค้า ซึ่งเป็นการสื่อให้เห็นถึงประสิทธิภาพและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาพร้อมกับความปลอดภัย ทั้งนี้ผู้ส่งสารได้พยายามนำเสนอรายละเอียด ต่าง ๆ เพื่อเป็นการยืนยันคุณสมบัติที่ล้ำและมีประสิทธิภาพ ถือได้ว่าเป็นรถยนต์ที่มีคุณสมบัติเพียบพร้อมในการขับขี่ย่างแท้จริง

นอกจากนี้ผู้ส่งสารยังใช้ถ้อยคำอุปสรรคเพื่อต้องการสื่อให้เห็นว่ารถยนต์รุ่นนี้มีคุณสมบัติโดดเด่น ไม่ซ้ำใคร โดยใช้การเปรียบเทียบกับรถยนต์ในระดับเดียวกันเพื่อต้องการให้ผู้อ่านเชื่อถือและยอมรับในคุณสมบัติและประสิทธิภาพของสินค้านี้ดังกล่าว

ALL NEW FORTUNER เพื่อคนลาว

(ขวัญใจ ฉบับที่ 106 พฤษภาคม 2559: 12)

(ALL NEW FORTUNER เพื่อคนลาว)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้ใช้การพาดหัวสั้น ๆ เพื่อต้องการสื่อให้เห็นว่ารถยนต์รุ่น ALL NEW FORTUNER เป็นรถยนต์เพื่อคนลาวโดยแท้จริง โดยที่ผู้ส่งสารได้สร้างความคิดและความเชื่อด้วยการใช้ภาษาที่สั้น กระชับ เข้าใจได้ทันที เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิดว่าสินค้าที่ดีมีคุณภาพอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องโฆษณาให้ยืดเยื้อ เห็นได้จากการใช้คำว่า “เพื่อ” ที่สื่อความคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีควรและเหมาะสมกับคนในสังคมลาวอย่างแท้จริง

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอความคิดเกี่ยวกับธุรกิจประเภทรถยนต์ที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้น ผู้ส่งสารจะใช้วิธีการโฆษณาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิดและความเชื่อผ่านตัวภาษา อีกทั้งเป็นการสื่อให้เห็นถึงสภาพสังคมลาวในปัจจุบัน ปริมาณรถยนต์ได้เพิ่มมากขึ้นเห็นได้จากการนยาสเสนอข้อมูลเกี่ยวกับรถยนต์ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ที่เคียงคูใจคนลาวมาตลอดอย่าง TOYOTA นับตั้งแต่ปี 2518 มาแล้ว ยังมีรถยนต์ยี่ห้ออื่น ๆ ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นโซนยุโรปหรือเอเชียก็ตาม ต่างก็เป็นสินค้าที่นำมาเสนอผ่านสี่ส้นตลาดเกิดใหม่ในสังคมลาว

อีกทั้งการซื้อขายเกี่ยวกับตลาดรถยนต์ในประเทศลาว เป็นการซื้อขายผ่านเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ และส่วนมากซื้อด้วยเงินสด เพราะสังคมลาวเป็นสังคมที่ไม่ต้องการการเป็นหนี้ ซึ่งเห็นได้ว่าตั้งแต่มีการเริ่มก้าวตามวิสัยทัศน์ของท่านไกสอน พมวิหาน เพื่อเข้าสู่ยุคจินตนาการใหม่ ตลาดธุรกิจรถยนต์ในประเทศลาวก็เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วใน 5 ปีที่ผ่านมา สະທ້ອນให้เห็นว่าสี่ส้นตลาดเกิดใหม่ในสังคมลาวสำหรับธุรกิจประเภทรถยนต์ยังคงเป็นที่น่าจับตามองและน่าติดตามต่อไป ตามที่ได้นำเสนอข้อมูลดังกล่าว

ตัวอย่างที่ 4

ประกันภัย

25 ปี ແຫ່ງການເຕີບໂຕຂອງອາລີອັນ ປະກັນໄພລາວ

(ອັບເດດ ຈຸນຍາມ 1 ມັກຣາກມ 2559: 22)

(25 ປີ ແຫ່ງການເຕີບໂຕຂອງອາລີອັນ ປະກັນໄພລາວ)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้ใช้กลวิธีการอ้างข้อมูลเชิงปริมาณโดยการใช้ตัวเลขบอกระยะเวลา 25 ปี เพื่อต้องการสร้างและสื่อความคิดว่า บริษัทประกันภัยมีความน่าเชื่อถือมายาวนาน จึงเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของคนในสังคมลาว การนำเสนอระยะเวลาด้วยเวลาอันยาวนานนั้นทำให้เห็นว่าบริษัทประกันภัยไม่ใช่บริษัทอะไรก็ได้ที่น่าเชื่อถือและถูกไว้วางใจ แต่จะต้องเป็นบริษัทที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์การทำงานอย่างแท้จริง อีกทั้งผู้วิจัยยังพบว่าผู้ส่งสารเลือกที่จะแสดงให้เห็นถึงความไว้วางใจของคนในสังคมลาวที่มีต่อบริษัทประกันภัยลาว

ປະກັນໄພທີ່ຢູ່ອາໄສ ຊ່ວຍຄຸ້ມກັນໄພຕ່າງ ໆ ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນກັບທີ່ຢູ່ອາໄສແລະຊັບສິນຂອງທ່ານ ບປສ ຄຽງຄູ່ທ່ານຕະຫລອດເວລາ

(มหาชน ฉบับที่ 240 สิงหาคม 2559: 31)

(ประกันภัยที่อยู่อาศัย ช่วยคุ้มครองภัยต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นกับที่อยู่อาศัยและทรัพย์สินของท่าน บปส เคียงคู่ท่านตลอดเวลา)

ตัวอย่างที่ 1

ปัญญาภิบาล ป้ายโฆษณา และการพิมพ์

บริการของเรา OUR SERVICES

>>> บริการสิ่งพิมพ์

>>> ป้ายโฆษณาให้เช่า

>>> ผลิตป้ายโฆษณา

(ขวัญใจ ฉบับที่ 103 กุมภาพันธ์ 2559: 13)

(ปัญญาภิบาล ป้ายโฆษณา และการพิมพ์

บริการของเรา OUR SERVICES >>> บริการสิ่งพิมพ์

>>> ป้ายโฆษณาให้เช่า

>>> ผลิตป้ายโฆษณา)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้สื่อให้เห็นว่าธุรกิจประเภทงานสื่อสิ่งพิมพ์ในสังคมลาวได้ขยายและเติบโตมากขึ้น เห็นได้จากคำที่ใช้สื่อถึงความคิดที่ว่า “ให้เช่า” เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการบริการของร้านดังกล่าวที่นอกจากจะรับผลิตป้ายและบริการสิ่งพิมพ์แล้ว ยังมีบริการป้ายโฆษณาให้เช่า ทั้งนี้ผู้ผลิตได้พยายามนำเสนอความคิดที่ว่าสภาพสังคมในสปป.ลาว ได้ยกระดับวงการการพิมพ์ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล ซึ่งเห็นได้จากการใช้คำศัพท์ที่แสดงคุณสมบัติที่โดดเด่นของร้านดังกล่าว รวมทั้งการโฆษณาสินค้าต่าง ๆ ในสังคมลาวก็เติบโตไปพร้อม ๆ กับเศรษฐกิจที่ขยายตัวเช่นกัน

วาลະສານດີ, ມີຄຸນນະພາບແບບນີ້ ຕ້ອງພິມທີ່: ໂຮງພິມ ແມັກ ອອຟເຊດ ຮັບອອກແບບສິ່ງພິມຕ່າງ ໆ

(อัปเดต ฉบับที่ 5 กุมภาพันธ์ 2558: 47)

(วารสารดี, มีคุณภาพแบบนี้ ต้องพิมพ์ที่: โรงพิมพ์ แมก ออฟเซต รับออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้ใช้ข้อความเพื่อชี้แนะให้ผู้อ่านเกิดความคิดและความเชื่อถือในโรงพิมพ์ที่ถูกนำเสนอว่าเป็นโรงพิมพ์ที่ดีและมีคุณภาพ อีกทั้งยังเป็นการยืนยันข้อมูลว่าหากอยากให้งานพิมพ์ออกมามีคุณภาพ ผู้ส่งสารเลือกใช้คำว่า “ต้อง” เพื่อสื่อความคิดว่าไม่มีโรงพิมพ์ไหนจะพิมพ์งานได้ดีกว่าโรงพิมพ์แมก ออฟเซต ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงวงการสื่อสิ่งพิมพ์ในสังคมลาวที่มีการแข่งขันกันและปรับตัวตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่สูงขึ้นอีกด้วย

ตัวอย่างที่ 2

FM 95 MHz คลื่นยอดนิยม ส้าลับທຸກຄົນ ສາມາດຮັບຟັງ online ໄດ້ທີ່

www.cmm.la/fm95/

(ขวัญใจ ฉบับที่ 103 กุมภาพันธ์ 2559: 41)

(FM 95 MHz คลื่นยอดนิยม สำหรับทุกคน สามารถรับฟัง online ได้ที่

www.cmm.la/fm95/)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้สร้างและสื่อความคิดเรื่องค่านิยมของคนในสังคมลาวที่นิยมการฟังคลื่นวิทยุผ่านระบบออนไลน์ได้แล้ว ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงวงการแบบไร้สายที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมมากขึ้น นอกจากนี้ผู้ส่งสารได้ชี้้นำความคิดให้ผู้อ่านเชื่อว่า คลื่นดังกล่าวจัดว่าเป็นคลื่นวิทยุที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

ວິທະຍຸກະຈາຍສຽງແຫ່ງຊາດລາວ ສັນຍານປົກຄຸມທົ່ວປະເທດ ເວັບໄຊ ເບິ່ງ ແລະຟັງໄດ້ທົ່ວໂລກ ໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທັນຍຸກ ທັນເຫດການ ໃຫ້ຄວາມສຸກສໍາລານ ແກ່ທຸກ ໆ ທ່ານ

(อัปเดต ฉบับที่ 16 มิถุนายน 2559: 18)

(วิทยุกระจายเสียงแห่งชาติลาว สัญญาณปกคลุมทั่วประเทศ เว็บไซต์ ดู และฟังได้ทั่วโลก ให้ข้อมูลข่าวสารทันยุค ทันเหตุการณ์ ให้ความสุขสำราญ แก่ทุก ๆ ท่าน)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้ส่งสารได้พยายามสื่อความคิดและความเชื่อว่า คลื่นวิทยุดังกล่าวเป็นช่องทางสำหรับคนในสังคมลาวและที่อื่น ๆ อีกทั้งเป็นคลื่นวิทยุที่มีสัญญาณปกคลุมทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการชี้้นำความคิดให้ผู้อ่านเชื่อว่าคลื่นวิทยุในประเทศลาวที่สามารถรับชม และรับฟังได้ดีที่สุดคือคลื่นวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติลาว ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการรับสารอีกช่องทางหนึ่งของคนในสังคมลาวที่นอกจากการรับฟังรายการวิทยุจากประเทศไทยแล้ว คลื่นวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติลาวเป็นคลื่นที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 3

ທິວິລາວ TV LAO ກ້າວໂກ ວ່ອງໄວ ທັນສະໄໝ

(ขวัญใจ ฉบับที่ 103 กุมภาพันธ์ 2559:

43)

(ทีวีลาว TV LAO ก้าวไกล ว่องไว ทันสมัย)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ช่องทางการรับข่าวสารของคนในสังคมลาวได้เปิดสู่ความเป็นสากลมากขึ้น เห็นได้จากช่องรายการที่ถูกนำเสนอผ่านการโฆษณาดังกล่าว ซึ่งผู้ส่งสารเลือกใช้คำที่สื่อความคิดถึงความทันสมัยและมาตรฐานสากลของช่องทีวีลาว เนื่องจากเดิมที่รายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ในลาวจะเป็นการจัดรายการของหน่วยงานรัฐ หรือไม่ก็เป็นการเช่าเวลาเพื่อจัดรายการขายตรงสินค้า ผู้ส่งสารจึงได้ชี้ให้เห็นถึงความทันสมัยของช่องรายการผ่านการโฆษณาในสิ่งสิ่งพิมพ์ (นิตยสารลาวสมัยใหม่)

ตัวอย่างที่ 4

WANTED วาละสามทาเก็ด ต້ອງການເພື່ອນຮ່ວມງານ ນັກຂ່າວ ນັກຂຽນປະຈຳ

ອາຍຸ ລະຫວ່າງ 25-40 ປີ

ມີຄວາມຮັກນັກ, ຕ້ອງການຢາກພັດທະນາອາຊີບ

ຈົບສາຂາສື່ສານມວນຊົນ ແລະຮູ້ພາສາຕ່າງປະເທດ

ເງິນເດືອນ, ສະຫວັດດີການດີ

ສົນໃຈຕິດຕໍ່: 021-216666

(ขวัญใจ ฉบับที่ 104 มีนาคม 2559: 17)

(WANTED วารสารทาเก็ด ต້ອງການເພື່ອນຮ່ວມງານ ນັກຂ່າວ ນັກຂຽນປະຈຳ

ອາຍຸ ຮ່ວງ 25-40 ປີ

ມີຄວາມຮັກ ຕ້ອງການອາຊີບພັດທະນາອາຊີບ

ຈົບສາຂາສື່ສານມວນຊົນ ແລະຮູ້ພາສາຕ່າງປະເທດ

ເງິນເດືອນ ສວັດດີການດີ

ສົນໃຈຕິດຕໍ່ : 021-216666)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า วงการสื่อในสังคมลาวยังคงมีความต้องการในตลาดแรงงานลาวอยู่ไม่แพ้อาชีพอื่น ๆ อีกทั้งการนำเสนอข้อมูลผ่านวารสารที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านในสังคมลาวนั้น ถือเป็นช่องทางหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ให้คนที่สนใจและรักในอาชีพดังกล่าวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการทำงาน นอกจากนี้ผู้ส่งสารยังได้เลือกคำที่สื่อความคิดให้ผู้อ่านเกิดความคุ้นเคย และสนิทสนมเพื่อลดความเป็นทางการลงด้วยคำว่า “เพื่อนร่วมงาน” ซึ่งเป็นการสะท้อนสภาพทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันว่า ประเทศลาวได้เปิดเสรีทางความคิดผ่านการเขียน การพิมพ์ การแสดง ฯลฯ อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับภาษาต่างประเทศและสาขาวิชาสื่อสารมวลชน เพื่อเป็นการยืนยันว่าสังคมลาวได้ก้าวเข้าสู่มาตรฐานสากลแล้ว

จะเห็นว่า การนำเสนอชุดความคิดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมลาว นั้น ไม่ใช่เพียงแค่สื่อมวลชนเท่านั้น แต่ยังมีทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์ ที่เป็นรากฐานของความเจริญในสังคมลาว ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงมาตรฐานในประเทศว่า การก้าวเข้าสู่โลกของจินตนาการใหม่นั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการทัศน์ใหม่ทางธุรกิจและทัศนคติของคนในสังคมที่มีต่ออัตลักษณ์ของตนเอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปฏิบัติการทางสังคมที่พบในปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมลาวได้สร้างและสื่อให้เห็นถึงการพัฒนาด้านวิสัยทัศน์ของท่านไกสอน พมวิหาน เพื่อให้ประเทศชาติหลุดพ้นจากความยากจนและก้าวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วในปี 2020

จากที่ผ่านข้างต้น ผู้วิจัยได้อธิบายชุดความคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ และชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับจินตนาการใหม่ โดยผู้วิจัยได้อธิบายถึงกลวิธีทางภาษากับการนำเสนอความคิดในปฏิบัติการทางสังคม ซึ่งทำให้เห็นภาพรวมของความคิดความเชื่อต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารได้แฝงไว้ในตัวบท (นิตยสารลาวสมัยใหม่) ดังกล่าว โดยความคิดต่าง ๆ นั้นล้วนแต่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบและต่อกันชุดความคิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมอยู่แล้วให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งความคิดต่าง ๆ ล้วนแต่สะท้อนการพัฒนากระบวนการเศรษฐกิจและสังคมด้านต่าง ๆ โดยแสดงให้เห็นว่าช่องทางของการส่งสารถือเป็นกระบอกเสียงที่สำคัญในการประชาสัมพันธ์หรือส่งสารให้กับผู้อ่านได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้นภาษากับสังคมจึงไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ผู้วิจัยจึงได้นำกลวิธีทางภาษามาสนับสนุนชุดความคิดเพื่อให้เห็นภาพในสังคมลาวชัดเจนมากยิ่งขึ้น

5.2 อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อนิตยสารลาวสมัยใหม่

จากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาและวิถีปฏิบัติทางสังคมในหัวข้อที่ 5.1 จะเห็นว่า ตัวบทนั้นถ่ายทอดอุดมการณ์ที่สำคัญหลายประการ ซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเรื่องอุดมการณ์ไปไว้ในบทที่ 6 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลทำให้เกิดการผลิต/กระจายตัวบทที่แฝงอุดมการณ์ต่าง ๆ ซึ่งนำมาสู่การบริโภค/ตีความตัวบทในสังคม ชุดความคิด ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมลาว ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอนำมาอธิบายดังหัวข้อต่อไปนี้

(1) ความเชื่อและค่านิยมในสังคมลาว

(2) ภาพลักษณ์ความเป็นลาว

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.2.1 ความเชื่อและค่านิยมในสังคมลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) เปิดประเทศตามวิสัยทัศน์ “จินตนาการใหม่” ของท่านไกสอน พมวิหาร มาตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2529 ซึ่งถือว่าเป็นเวลากว่า 25 ที่สปป.ลาวได้มีการพัฒนาตามวิสัยทัศน์ของท่านมีการจัดวางโครงสร้างพื้นฐานหลักของประเทศเป็นไปตามขั้นตอน จากเดิมที่เป็นประเทศไม่มีทางออกสู่ทะเล ทุกวันนี้ สปป.ลาวกลายเป็นประเทศที่สามารถเชื่อมโยงทุกประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ภายในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงให้กลายเป็น Battery of Asia ขึ้นมาได้

องค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้ สปป.ลาวเป็นประเทศที่สามารถออกไปมีบทบาทในเวทีเศรษฐกิจระหว่างประเทศได้นั้นสืบเนื่องมาจากรัฐบาลลาวได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) สปป.ลาวจะต้องหลุดพ้นจากความเป็นประเทศยากจนไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้หยิบยกประเด็นที่จะศึกษาในเรื่องของความเชื่อและค่านิยมในสังคมลาวมานำเสนอผ่านอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อนิเวศสารลาวสมัยใหม่ เพื่อนำเสนอให้เห็นว่าสังคมลาวมีความเชื่อและค่านิยมใดแฝงอยู่ในตัวบท (นิเวศสารลาวสมัยใหม่) อยู่บ้าง เนื่องจากคนในสังคมลาวส่วนใหญ่มีความเชื่อมาตลอดว่าการที่ สปป.ลาว เป็นประเทศที่ยากจนติดต่อกันมาหลายปีนั้น นอกจากโดยสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ไม่มีทางออกสู่ทะเลแล้ว ยังเป็นผลมาจากการที่ประเทศต้องคำสาปที่เกิดขึ้นตั้งแต่ยุคที่พระยาศรีโคตรบูรณ หรือพระยาศรีโคตรบอง ผู้ครองนครในบริเวณตอนกลางของลาวถูกลอบปลงพระชนม์ ตามตำนานของลาว ก่อนที่พระยาศรีโคตรบองจะเสด็จสวรรคต ความที่โกรธแค้นที่ถูกลอบปลงพระชนม์ จึงสาปแช่งเอาไว้ว่า “ขอให้ดินแดนสองฝั่งโขง ไม่ได้พบกับความเจริญอย่างถึงที่สุด และถึงจะเจริญ..ก็เพียงแค่ช่วงข้างพับหู-งูแลบลิ้นเท่านั้น” แต่คำสาปดังกล่าว จะมี 3 สิ่งที่สามารถแก้ หรือล้างคำสาปนี้ออกไปได้ 3 สิ่งนั้นก็คือ “หินฟูน้า-พญาใหญ่เข้ามา-ข้างเผือกเข้ามา”

จะเห็นได้ว่าบนพื้นฐานความเชื่อเดิมของคนลาวจะอยู่ที่ตัวบุคคลที่ทุกคนในสังคมให้การยอมรับและนับถือ สปป.ลาว มีระบอบการปกครองไม่แตกต่างจากประเทศไทยของเรานัก การมีสถาบันกษัตริย์คอยยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชาตินับเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตในสังคม แต่ทว่าสภาพการปกครองในสปป.ลาว ได้เปลี่ยนแปลงไปตามผู้นำประเทศคือท่านไกสอน พมวิหาน ที่ได้เป็นผู้นำในการปฏิวัติกู้ชาติลาว และดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนแรกของ สปป.ลาว (พ.ศ. 2518-2534) และประธานประเทศคนที่ 2 (พ.ศ.2534-2535) ถือว่าเป็นผู้นำประเทศที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมองเห็นอนาคตของลาวอย่างทะลุปรุโปร่ง

จากความเชื่อดั้งเดิมของคนลาวที่มีต่อสภาพทางสังคมในสมัยก่อน หากมองในมิติความเชื่อข้างต้นนั้น จะไม่ตรงกับหลักทางวิทยาศาสตร์ เนื่องจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสปป.ลาว ช่วงหลายปีที่ผ่านมาเป็นสัญญาณที่บ่งบอกถึงอะไรบางอย่างว่าผืนแผ่นดินที่เจียบสงบแห่งนี้ กำลังมีความน่าสนใจเพิ่มขึ้นทุกขณะ จากที่กล่าวมาข้างต้นถือเป็นอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่เป็นตัวกำหนดให้

สื่อในสังคมลาวนำเสนอผลสะท้อนออกมาในหลากหลายรูปแบบ อาทิ นิตยสาร เนื่องจากนิตยสารมีบทบาทสำคัญ มีอิทธิพลหรือมีอำนาจที่ทำให้เกิดความคิดยอมรับ ปฏิเสธ หรือต่อรองเกิดขึ้น จนอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางความคิดระหว่างคนในสังคมได้ ดังนั้น เมื่อได้ศึกษาข้อมูลในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ พบว่ามีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อนิตยสาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความเชื่อเรื่อง หินฟู-พญางูใหญ่-ช่างเผือก

การนำเสนอความเชื่อเรื่องหินฟู-พญางูใหญ่-ช่างเผือกที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ภายหลังจากการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งแรก นั้นการพยายามตีความว่าคำสาปที่ลาวประสบมาตลอดนั้นกำลังจะหมดลงเพราะเกิดปรากฏการณ์ 3 อย่างตามที่คนลาวเชื่อมาตลอด “หินฟูน้ำ” ถูกตีความว่าหมายถึงสะพาน ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบถึงการที่หินซึ่งอยู่ใต้น้ำฟูลอยขึ้นมาอยู่เหนือน้ำ “ช่างเผือก” ถูกตีความว่าหมายถึงฝรั่ง หรือชาวตะวันตกที่เดินทางเข้ามายัง สปป.ลาว เป็นจำนวนมากขึ้น และ “พญางูใหญ่” ถูกตีความว่าเป็นขบวนรถไฟที่เปิดใช้อย่างเปิดทางการของเส้นทางหนองคาย-ท่านาแล้ง เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2552 เมื่อทั้ง 3 สิ่งได้เกิดขึ้นจริงในสังคมลาว คำสาปเมื่อหลายร้อยปีก่อนได้ถูกลบล้างลง ทำให้คนลาวเกิดความเชื่ออย่างปิติยินดีว่า จากนี้ไปผืนแผ่นดินลาวหลุดพ้นคำสาป และจะพบแต่ความเจริญ รุ่งเรืองขึ้นเรื่อย ๆ (ปัญทพ ตั้งศรีวงศ์. 2555 : 13)

จากอิทธิพลความเชื่อดังกล่าวทำให้สังคมลาวได้พัฒนาตนเองขึ้นมาเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลผ่านตัวบท (นิตยสารลาวสมัยใหม่) ที่สะท้อนถึงระบบความเชื่อดั้งเดิมที่แฝงอยู่ในรูปแบบของการให้สัมภาษณ์ บทความ ต่าง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

กินบ้อกผู้นำที่ถิ่นลาวพะลิด กรวมีอาถามไชยชวยชวยอยู่บ้านเร้า ไค่เล็มนำไค่กินบ้อกผู้นำเข้าในภานภ่สำงแล้ว เผาะมันเป็นนวัตกรรใหม่ทีเหมาะสิมกับภานภ่สำงยุคใหม่และทีสำถัม ในปัดจุบัน แมนมีถิ่นลาวพะลิดกินบ้อกพะเณนี้แล้ว

(อัปเดต ฉบับที่ 6 กุมภาพันธ์ 2558: 8)

(อิฐบล้อคที่คนลาวผลิต เดี่ยวนี้อาคารใหญ่หลายหลังอยู่บ้านเรา ได้เริ่มนำใช้อิฐบล้อคเข้าในการก่อสร้างแล้ว เพราะมันเป็นนวัตกรรมใหม่ที่เหมาะสมกับการก่อสร้างยุคใหม่ และที่สำคัญในปัจจุบัน คือมีคนลาวผลิตอิฐบล้อคประเภทนี้แล้ว)

จากความเชื่อดั้งเดิมของคนลาวที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ได้ส่งผลต่อปัจจัยทางสังคมลาวสมัยใหม่ที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิดความเชื่อดั้งเดิมที่มีอยู่ก่อน การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจนั้น คนลาวจะสร้างความภาคภูมิใจในตนเองขึ้นเห็นได้จากตัวอย่างข้างต้นที่

ผู้ส่งสารได้พยายามนำเสนอความคิดความเชื่อเรื่องการผลิตนวัตกรรมที่ทันสมัยที่มีใช้ในประเทสลาว และที่สำคัญนวัตกรรมดังกล่าวไม่ได้นำเข้าจากต่างประเทศแต่อย่างใด แต่เกิดขึ้นจากฝีมือของคนลาวเองที่สามารถผลิตและสร้างอิฐบล็อกใช้ในประเทศของตน อีกทั้งยังแฝงความคิดเรื่องความเป็นลาวเอาไว้อีกด้วย

ถ่านสะหวัน-มุกดาขาน ข้ามถิ่น 18 ปี ข้ามใจ

(อัปเดต ฉบับที่ 7 มีนาคม 2558: 12)

(ด้านสะหวันเขต-มุกดาหาร ห้ามคน 18 ปี ข้ามสะพาน)

อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่ถูกนำเสนอผ่านความเชื่อต่าง ๆ นั้นได้ถูกสะท้อนออกมาผ่านระบบของคนในสังคมลาวชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากตัวอย่างข้างต้นผู้ส่งสารได้พยายามนำเสนอความเชื่อเรื่องของเยาวชนในประเทศที่มีอายุ 18 ปี ซึ่งถือเป็นช่วงวัยที่ดำเนินในประเทศไทยพบการลักลอบเข้ามาขายบริการในบางพื้นที่ของจังหวัดมุกดาหาร จากการพาดหัวดังกล่าวนี้ผู้ส่งสารได้สื่อความคิดความเชื่อเรื่องของการข้ามชายแดนข้ามชาติที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดจุดบอดในสังคม สะพานมิตรภาพแห่งที่ 3 ที่มุกดาหาร-สะหวันเขต เป็นจุดที่มีการเข้า-ออกจำนวนมากรองลงมาจากนครหลวงเวียงจันทน์ การจะไปมาข้ามประเทศสำหรับเยาวชนอายุ 18 ปี ควรมีผู้ปกครองมาด้วย เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลว่ามีตัวตนและสามารถรับรองบุตรหลานของตนเองได้เมื่อเกิดเหตุสุดวิสัย แต่ประเด็นนี้ไม่ใช่เหตุผลหลักที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอ เนื่องจากการพัฒนาประเทศที่เกิดขึ้นในสปป.ลาว มีทั้งข้อดีและข้อเสียตามมา การมีจุดเชื่อมต่อที่เชื่อว่าเป็น “หินปูนน้ำ” นั้นจะนำคนลาวมาสู่ความเจริญรุ่งเรืองนับว่าเป็นเรื่องที่ดีสำหรับการพัฒนาประเทศ แต่บางครั้งก็เป็นดาบสองคมที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 2

ทางรถไฟ ลาว-จีน ใ้จะสร้าง โครงการกวางโจว จะเป็นงานปะกอบส่วนสำคัญให้ปะเทดเร้าที่บ่มีทางออกสู่ทะเล สามีดเชื่อมจอดกับปะเทดในพากฉั้นได้, อำนวยความสะดวกในทางขนส่งสินค้า, ภายไปมาทางสู, ภายส่งออกสินค้าที่มีถิ่นถิ่นต่ำ, ภายลิจิณ, ภายบ่ลิจิณ และภายฉิมฉิมอื่น ๆ ซึ่งจะสร้างลวยรับใช้กับปะเทด ภูมิปะชาฉิมใช้สูงชันกว่าเก้า

(อัปเดต ฉบับที่ 30 ตุลาคม 2558: 12)

(ทางรถไฟ ลาว-จีน ใกล้จะสร้าง โครงการดังกล่าว จะเป็นส่วนประกอบหลักที่ทำให้ประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล สามารถเชื่อมต่อกับประเทศในภาคพื้นได้, อำนาจความสะดวกในการขนส่งสินค้า, การไปมาหาสู่, การส่งออกสินค้าที่มีต้นทุนต่ำ, การลงทุน, การบริการ และการประสานงานอื่น ๆ ที่จะสร้างรายรับให้กับประเทศชาติ และประชาชนได้ดีขึ้น)

“พญานูใหญ่” ตามความเชื่อของคนในสังคมนลาว คือปรากฏการณ์สุดท้ายที่เกิดขึ้น ทุกคนตีความกันว่าหมายถึงขบวนรถไฟ หรือการคมนาคมขนส่งความเร็วสูงที่เข้ามาพลิกชะตาบ้านเมืองให้ดีขึ้น เห็นได้จากการนำเสนอข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นว่า การก่อสร้างทางรถไฟระหว่าง ลาว-จีน ได้มีการก่อสร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน ผลักดันให้ประเทศเจริญรุ่งเรือง โดยใช้จุดบอดของประเทศ (Land Lock) มาพลิกประวัติศาสตร์ความเชื่อเดิมให้สังคมมีความก้าวหน้าและเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ผู้ส่งสารยังแฝงความเชื่อว่าการก่อสร้างให้แล้วเสร็จเมื่อใด รายรับของประชาชนก็จะสูงขึ้นเท่านั้น

ยิม 800 ตี้ ป๋รุมโสมซำเถินบิณวัดไต สะซามบิณวัดไตมิปะซัดถวมเป้นมาที่ ยาวนานหลายสิบปี ที่อยู่ตรงกึ่งกับบ่วงขินลิวลาวกัฏซาด เว้าลวม, เว้าสะพะเวะ ฆาวณะถอนทวูจวูจัน ในภานเป้นถ่านเ้า-อออกทาวูภาก (ทาวูเถือบิณ) ฆอผู้โดยสามทักพายใน และต่างปะเขตที่เถินทาวูไป-มา เ้ามีภานทักซำซันแต่ในละบอบเก้าทอนปิดบ่อยปะเขตซาด, ถักบั้น ฮิวใสออายุภานใ้ฎางนทักยาวนานกัฏทาวู จักมีถวมจำเป้นจะต้อฎได้บับบุงบูนะเถินใ้ใหม่ใ้แตกแฆาะกับถวมธรรฎอฎต้อฎางนไลยะใ้ใหม่

(มหาชน ฉบับที่ 213 กรกฎาคม 2558: 24)

(ยิม 100 ล้านดอลลาร์ เปลี่ยนโฉมหน้าสนามบิณวัดไต สนามบิณวัดไตมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานหลายสิบปีอยู่เคียงคู่กับปวงชนคนลาวโดยเฉพาะชาวนครหลวงเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นท่าอากาศยานผู้โดยสารขาเข้า-ขาออก ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เดินทางไป-มา ซึ่งมีการก่อสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยก่อนการปลดปล่อยประเทศชาติลาว ดังนั้น เมื่อเทียบกับอายุการใช้งานที่ยาวนานดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงบูรณะให้เหมาะสมกับความต้องการในช่วงนี้)

การมองเฉพาะมิติความเชื่อเรื่อง “พญานูใหญ่” เปรียบเสมือนเป็นรถไฟที่เข้ามาปลดล็อกให้กับประเทศนั้น การลงทุนก่อสร้างบูรณะสนามบิณในสปป.ลาว ถือเป็นสัญญาณอย่างหนึ่งที่บ่งบอกว่าพญานูใหญ่ว่านั้นอาจหมายรวมถึง “เครื่องบิน” ด้วยก็เป็นได้ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในสังคมนลาวที่ถูกปรับเปลี่ยนไปตามผู้นำประเทศนั้น การลงทุนขยายสิ่งอำนวยความสะดวกก็ตามมาส่งผลให้ผืนแผ่นดินลาวกลายเป็นผืนดินทองคำที่ชาวต่างชาติกำลังให้ความสนใจ ซึ่งนอกเหนือจากการมีรถไฟ-เครื่องบินไว้คอยบริการคนในประเทศและต่างประเทศแล้ว ผู้ส่งสารได้แฝงความเชื่อ

การปรับปรุงสนามบินในครั้งนี้อาจไม่ใช่เป็นการบูรณะเพื่อตอบสนองคนในชาติเท่านั้น แต่เป็นการคอยรับมือจากต่างประเทศที่จะเข้ามาในสปป.ลาวที่เพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี อีกด้วย

ตัวอย่างที่ 3

ลาวตั้งเป้าใหญ่ใส่กาบงท่งท่งว ใน 5 ปี ในขุมปีຂ້າງໜ້າ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບວຽກງານກາບງທ່ອງທ່ຽວ ໄດ້ວາງແຜນເອົາໄວ້ວ່າ ຈະດຶງດູດນັກທ່ອງທ່ຽວເຂົ້າມາຍ້ຽມຊົມປະເທດລາວໃຫ້ໄດ້ 6 ລ້ານຄົນຕໍ່ປີ

(ອັບເດດ ຄວບທີ່ 21 ກກກູາຄມ 2559: 38)

(ລາວຕັ້ງເປົ້າໂຮມໃສ່ກາບງທ່ອງທ່ຽວ ໃນ 5 ປີຂ້າງໜ້າ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບການກາບງທ່ອງທ່ຽວ ໄດ້ວາງແຜນເອົາໄວ້ວ່າ ຈະດຶງດູດນັກທ່ອງທ່ຽວເຂົ້າມາເຍື່ມໝປະເທດລາວໃຫ້ໄດ້ 6 ລ້ານຄົນຕໍ່ປີ)

ຄົນໃນຊາດເລີ່ມຮ້ອງໄຫ້ ເມື່ອໄພນາຍທົນຕ່າງຊາດຮຸກຮານ

(ມາຫາຂນ ຄວບທີ່ 247 ຮັນວາຄມ 2559: 5)

(ຄນໃນຊາດເລີ່ມຮ້ອງໄຫ້ ເມື່ອຄົນນາຍທົນຕ່າງຊາດຮຸກຮານ)

ນັກລົງທຶນຈີນ ຈະລົງທຶນໃນລາວ 7 ຕື້ ໂດລາໃນປີ 2015

(ມາຫາຂນ ຄວບທີ່ 213 ກກກູາຄມ 2558: 54)

(ນັກລົງທຶນຈີນ ຈະລົງທຶນໃນລາວ 7 ລ້ານດອລລາຣ໌ໃນປີ 2015)

ຈາກຕົວຢ່າງຂ້າງຕົ້ນໄດ້ສະທ້ອນຄວາມເຊື່ອທີ່ວ່າ “ຂ້າງເຜືອກເຂົ້າມາ” ໄດ້ອ່າງຂັດເຈນເນື່ອງຈາກທີ່ສປປ.ລາວ ມີນໂຍບາຍເປີດກວ້າງເພື່ອຮັບການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະມີໂຄຣງການລົງທຶນຂອງປະເທດຕ່າງ ຯ ທ່າຍໂຄຣງການເກີດຂຶ້ນ ຜູ້ສ່ງສາຣ໌ໄດ້ແຜ່ຄວາມເຊື່ອວ່າປະເທດລາວເປັນປະເທດທີ່ເໝາະກັບການທ່ອງທ່ຽວ ແລະການລົງທຶນ ຕ່່ວ່າການລົງທຶນໃນຕ່່ລະຄຶ້ງສ່ວນໃຫຍ່ເປັນຂາວຕ່າງຊາດທີ່ເຂົ້າມາພັດທະນາປະເທດໃຫ້ກັບສປປ.ລາວ ທາກມອງໃນແງ່ຂອງການຂັບເຄື່ອນປະເທດລາວເປັນປະເທດທີ່ມີຂາວຕ່າງຊາດເປັນນາຍທຶນຮ່ວມສ່ງຜລຕ່ອປັຈຈັຍທາງສັງຄມເຣື່ອງຂອງເສຣຊຸກຄົງແລະສະທ້ອນເຣື່ອງຂອງການກູ້ຍົມເງິນດອລລາຣ໌ກັບຮນາຄາຣ໌ໂລກໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ ຕ່່ວ່າກມອງເຣື່ອງຂອງຄນໃນຊາດຶງດູດເປີດບັງແລະຮຸກຮານຈາກຕ່າງຊາດ ຄນໃນຊາດຈະອ່ຽງອ່າງໃນວັນທີ່ມີແຕ່ນາຍທຶນຈາກຕ່າງຊາດເຂົ້າມາ ເື່ອນໄດ້ຈາກການພາດຫັບທຄວາມທີ່ຜູ້ສ່ງສາຣ໌ໄດ້ພາຍາມສື່ອຄວາມຄິດຄວາມເຊື່ອຂອງຄນໃນສັງຄມລາວຜ່ານກະບອກເສີຍທາງສື່ອສັງພົມພ໌ເພື່ອກະດຸ້ນໃຫ້ຄນລາວຣັກແລະກູມໃຈໃນອາຊີພແລະສິ່ງທີ່ອ່ຽງໃນປະເທດ ໄມ່ວ່າຈະເປັນທຣ໌ພາຍາກທາງຮຣຣມຊາດ ທຣ໌ອນວັດຣຣມທີ່ຜລິຕຶ້ນມາລ້ວນຕ່່ເປັນການສຣັ່ງຣາຍໄດ້ ໄດ້ເຂ່ນກັນ

ธรมแบบสังฆมิตตาเวณทิก ใผว่าบ่กั ถึยมีคำเว้าซึ่จึ่ว่า ย่าธรมแบบสังฆมิตตาเวณทิก คำเว้านี้มีที่มาจากสะໄໝປະເທດເຮົາເປັນເມືອງຂຶ້ນຈັກກະພັດ ທີ່ຜວກເຮົາໄດ້ນຳເອົາວັດທະນະທຳເປື່ອຍເຮືອຍແບບຕາເວັນຕົກເຂົ້າມາເບື້ອງເມົາຊາວໜຸ່ມລາວ ເຊັ່ນ: ໂສເພນີ, ກິນເຫຼົ້າເຂົ້າເທັກ, ຫຼິ້ນກິນຝຸ່ມເຜືອຍ...ແຕ່ປັດຈຸບັນຍຸກສະໄໝໄດ້ປ່ຽນໄປສັງຄົມມີການເປີດກວ້າງຫຼາຍຂຶ້ນ ການດຳລົງຊີວິດແບບຄົນຕາເວັນຕົກບໍ່ແມ່ນວ່າຈະບໍ່ດີທັງໝົດ ມີຫຼາຍສິ່ງຫຼາຍແນວທີ່ທຳຮຽນຮູ້ ແລະເອົາເປັນແບບຢ່າງ

(มหาชน ฉบับที่ 246 พฤศจิกายน 2559: 27)

(เลียนแบบคนตะวันตกใครว่าไม่ดี เคยมีคำพูดหนึ่งว่า อย่าเลียนแบบสังคมตะวันตก คำพูดนี้มีที่มาจากสมัยประเทศของเรายังเป็นเมืองขึ้นจักรพรรดิ ที่พวกเราได้นำเอาวัฒนธรรมหลากหลายแบบตะวันตกเข้ามาอมเมอชาวหนุมลาว เช่น โสເພນີ, ກິນເຫຼົ້າເຂົ້າເທັກ, ເລ່ນກິນຝຸ່ມເຜືອຍ...ແຕ່ປັດຈຸບັນຍຸກສັມຍໄດ້ເປີດກວ້າງຫຼາຍຂຶ້ນ ການດຳລົງຊີວິດແບບຄົນຕາເວັນຕົກບໍ່ແມ່ນວ່າຈະບໍ່ດີທັງໝົດ ມີຫຼາຍສິ່ງຫຼາຍຢ່າງທີ່ນຳເຮົາຮຽນຮູ້ ແລະເອົາເປັນແບບຢ່າງ)

นอกจากนี้ การสะท้อนความเชื่อของคนในสังคมลาวเรื่อง “ข้างเผือกเข้ามา” นั้น ถือเป็นข้อดีในเรื่องของพัฒนาธรรมที่คนลาวได้เรียนรู้และเปิดกว้างมากขึ้น ซึ่งจากความเชื่อดั้งเดิมที่มีอยู่ก่อนของคนลาวที่ผู้วิจัยได้เกริ่นเอาไว้ข้างต้นนั้น ส่วนใหญ่มักทำให้คนในสังคมมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน สาเหตุหลักมาจากเรื่องอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมได้แก่ วัฒนธรรม จากตัวอย่างข้างต้นผู้สังสารได้สร้างความเชื่อว่าคนในสังคมลาวยุคใหม่ เป็นคนฉลาดเลือก ฉลาดทำ สามารถแยกแยะความเหมาะสมได้มากขึ้น การเลียนแบบคนตะวันตกในความเข้าใจของคนรุ่นใหม่คือการนำเอาสิ่งที่ดีและน่าเป็นแบบอย่างเข้ามาปรับใช้ให้ทันต่อเหตุการณ์

จะเห็นได้ว่า การสร้างความเชื่อในสังคมลาวผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้น เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมลาวได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะความเชื่อพื้นฐานของคนในสังคมยังคงเป็นตัวกำหนดรากฐานชีวิตที่ส่งผลต่อความรู้สึก ความคิด และความเชื่อ ออกมาเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งในหัวข้อถัดไปผู้วิจัยจะนำเสนอภาพความเป็นลาวผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ เพื่อสะท้อนให้เห็นว่านอกจากความคิดและความเชื่อของคนในสังคมที่ได้รับจากอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมแล้ว การนำเสนอภาพความเป็นลาวนับเป็นส่วนสำคัญในการสร้างและสืบปฏิบัติทางการทางสังคมได้ชัดเจนเช่นกัน

5.2.2 ภาพลักษณ์ความเป็นลาว

จากหัวข้อความเชื่อในสังคมลาวทำให้ผู้วิจัยได้มองเห็นถึงภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของประเทศลาวที่เคยมีประวัติมายาวนานก่อนเข้าสู่ยุคจินตนาการใหม่ “การเสนอภาพความเป็นลาว” ที่ถูกนำเสนอและถ่ายทอดผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่เป็นข้อมูลที่ทันสมัยตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนลาวในสังคมที่ไหลไปตามกระแสโลก ซึ่งประเทศลาวไม่เพียงแต่หมุนไปข้างหน้าอย่างเดียว ประเทศลาวยังมีการแลหลังมองหน้า อยู่เสมอ การพัฒนาเศรษฐกิจถูกนำมาเป็นดัชนีชี้วัดความก้าวหน้าของประเทศ และความกินดีอยู่ดีของประชากรลาวยังคงอยู่ในสภาพกำลังพัฒนาซึ่งผู้วิจัยจะขอกกล่าวถึงประเด็นการบริโภคนิยมไว้ในหัวข้อถัดไป

หลังจากที่ประเทศลาวได้พัฒนาในด้านเทคโนโลยีการสื่อสารในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ไปแล้วนั้นประชากรในประเทศจะถูกส่งเสริมและถูกกระตุ้นให้พูดและทำการสื่อสารกันมากขึ้น โดยช่องทางการสื่อสารจะผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ผู้วิจัยจะขอนำเสนอภาพความเป็นลาวในช่วงปี พ.ศ. 2558-2559 ที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ เท่านั้น อันเป็นช่วงเวลาที่มีความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในประเทศลาว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(1) ความเป็นลาวในมิติทางสังคม

ภายหลังการปฏิวัติชาติเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม ค.ศ. 1975 (พ.ศ. 2518) ส่งผลให้สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ส่งผลต่อระบบโครงสร้างในสังคม เป็นสาเหตุให้ภาครัฐออกมากำกับดูแลเรื่องการสร้างอุดมการณ์และจิตสำนึกร่วมกันระหว่างคนในสังคมและภาครัฐ ทั้งนี้สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่ในระยะที่ต้องฟื้นฟูหลังจากที่ได้รับความเสียหายจากภาวะสงคราม การสร้างอุดมการณ์ความเป็นลาวจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำอย่างเร่งด่วนสำหรับคนในชาติ

ความเป็นลาวที่ถูกนำเสนอผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ในมิติทางสังคมนั้น โดยการเสนอภาพความเป็นลาวได้รับการถ่ายทอดในรูปแบบของการให้สัมภาษณ์บุคคลที่ประสบผลสำเร็จในชีวิตผ่านนิตยสารเพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดความตระหนักและสำนึกในความเป็นลาว มีความรักชาติ รักระบอบการปกครองใหม่ ตลอดจนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมลาวให้อยู่ในสังคมสมัยใหม่ได้โดยที่ไม่ถูกต่างชาติกลืนกินทางวัฒนธรรม

กล่าวได้ว่านิตยสารลาวสมัยใหม่ หลังสิ้นสุดยุคการเกิดหนังสือพิมพ์ และนิตยสารหัวรัฐบาลนั้น การเสนอภาพของนิตยสารลาวสมัยใหม่ได้ดำเนินไปภายใต้กระแสความคิดและความต้องการระหว่างภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เพราะมีการควบคุมสื่อจากรัฐ ส่งผลให้รูปแบบและแนว

ทางการนำเสนอเนื้อหาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ส่วนใหญ่ออกมาในทำนองเดียวกัน คือ การเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการรักชาติ ความภาคภูมิใจในความเป็นลาว เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

กระเป๋ามารี : สິນຄ້າດີຂອງລາວ กระเป๋ามารี ເປັນກະເປົາລາວປະຍຸກ ທີ່ປະສົມປະສານກັນລະຫວ່າງຜ້າ ໄໝລາວ ແລະ ຄວາມທັນສະໄໝ ໃນຍຸກປັດຈຸບັນ ຊຶ່ງຖືວ່າເປັນກະເປົາທີ່ມີຢື່ນ ຫຼື Brand Name ທຳອິດຂອງປະເທດລາວ ໂດຍໄດ້ຈິດລິຂະສິດ ເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ

(ອັບເດດ ຈຸນຍາມ 5 ກຸມພາພັນ 2559: 26)

(กระเป๋ามารี : ສິນຄ້າຂອງລາວ ກະເປົາມາຣີເປັນກະເປົາລາວປະຍຸກ ທີ່ສົມສອນກັນ ຮ່ວງຜ້າໄໝລາວແລະຄວາມທັນສະໄໝ ໃນຍຸກປັດຈຸບັນ ສິ່ງທີ່ຖືວ່າເປັນກະເປົາທີ່ມີຢື່ນ ຫຼື Brand Name ຮາກຂອງປະເທດລາວ ໂດຍໄດ້ຈິດລິຂະສິດເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ)

ຄວາມຫຼົງໄຫຼພາໃຫ້ມີຮ້ານຜ້າໄໝ ທ່ານນາງວິໄລພອນ ບຸບຜາວັນ ເປັນຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຼົງໄຫຼ ໃນວັດທະນະທຳການນຸ່ງຖືຂອງແມ່ຍິງລາວ ເຊັ່ນ ສິ້ນໄໝ ເສື້ອໄໝ ແລະເກົ້າຜົມປຽງແພ ຊຶ່ງຈາກຄວາມມັກຄັງກ່າວນີ້ໄດ້ເຮັດໃຫ້ລາວກ້າວໄປສູ່ ການມີທຸລະກິດຜ້າໄໝລາວຢ່າງເຕັມຮູບແບບ

(ອັບເດດ ຈຸນຍາມ 3 ມັງກອນ 2558: 12)

(ຄວາມຫຼົງໄຫຼເຮັດໃຫ້ມີຮ້ານຜ້າໄໝ ທ່ານນາງວິໄລພອນ ບຸບຜາວັນ ເປັນຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຼົງໄຫຼ ໃນວັດທະນະທຳການນຸ່ງຖືຂອງຜູ້ເຮົາລາວ ເຊັ່ນ ຜ້າໄໝ ເສື້ອໄໝແລະເກົ້າຜົມເບິ່ງແພ ສິ່ງຈາກຄວາມມັກຄັງກ່າວນີ້ໄດ້ເຮັດໃຫ້ລາວກ້າວໄປສູ່ການມີທຸລະກິດຜ້າໄໝລາວຢ່າງເຕັມຮູບແບບ)

ລາຍໄດ້ຂອງຜູ້ເຮັດຕູບຂາຍ ນາງຕິ່ງ ສີຫາລາດ ອາຍຸ 50 ປີ ບ້ານໂຄກສີວິໄລ ເມືອງໄຊທານີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເລືອກເຮັດການຜະລິດຕູບນ້ອຍຂາຍ ໄດ້ 3 ປີແລ້ວ ແລະເຫັນວ່າມີຄວາມມຸມໃຈ ກັບການຜະລິດຂອງລາວ

(ອັບເດດ ຈຸນຍາມ 2 ມັງກອນ 2558: 22)

(ລາຍໄດ້ຂອງຜູ້ເຮັດຕູບຂາຍ ນາງຕິ່ງ ສີຫາລາດ ອາຍຸ 50 ປີ ບ້ານໂຄກສີວິໄລ ເມືອງໄຊທານີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເລືອກເຮັດການຜະລິດຕູບນ້ອຍຂາຍໄດ້ 3 ປີແລ້ວ ແລະເຫັນວ່າມີຄວາມມຸມໃຈກັບການຜະລິດຂອງລາວ)

ເອກະລັກໄມ້ໄຜ່ລາວ ກ້າວໄກເຖິງເມືອງນອກ

(ມາຫາຂນ ຈຸນຍາມ 246 ພຸດສິຈາຍນ 2559: 36)

(ເອກະລັກໄມ້ໄຜ່ລາວ ກ້າວໄກເຖິງເມືອງນອກ)

จากตัวอย่างข้างต้นได้ถูกนำเสนอผ่าน “ความเป็นลาว” ในมิติทางสังคมที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นลาวและสื่อได้นำเสนอการส่งเสริมสินค้า หัตถกรรมที่มาจากงานฝีมือของคนลาวซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ว่าสังคมลาวจะเปลี่ยนไปตามยุคสมัยแค่ไหนแต่สิ่งหนึ่งที่คนลาวยังคงรักษาไว้คือ “ความเป็นลาว” ที่ถูกถ่ายทอดออกมาผ่านการแต่งกาย ดังข้อความที่ว่า “ນາງວິໄລພອນ ບຸບຜາວັນ ເປັນຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຼົງໄຫຼໃນວັດທະນະທຳການນຸ່ງຖືຂອງແມ່ຍິງລາວ” หรือการส่งเสริมศิลปหัตถกรรมในข้อความที่ว่า “ຮະເປົາມາຣີ : ສິນຄ້າດີຂອງລາວ” หรือการมีธุรกิจที่เกิดจากฝีมือของตนเองในข้อความที่ว่า “ແລະເຫັນວ່າມີຄວາມມຸ່ມໃຈກັບການຜະລິດຂອງລາວ” เป็นต้น

การแสดงให้เห็นถึงความรักชาติและภูมิใจในชาติซึ่งเป็นลักษณะสากลที่พบอยู่ในทุกชาติสำหรับนิยายสารลาวสมัยใหม่นั้นถือว่าการนำเสนอภาพความเป็นลาวอีกอย่างหนึ่งที่ปรากฏในเนื้อหาของนิยายสารลาวสมัยใหม่ กล่าวคือ นิยายสารลาวสมัยใหม่ในปัจจุบันส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความทันสมัย และความก้าวหน้าตามยุทธศาสตร์ชาติ นั่นคือทำให้ผู้อ่านมีความรักชาติและภาคภูมิใจในชาติดังตัวอย่างข้างต้นที่กล่าวไว้

ตัวอย่างที่ 2

ອະນຸສອນສະຖານ ກອງຮາດຊະວົງ ບ່ອນຮຽນຮູ້ຂອງຄົນຮຸ່ນໃໝ່ ໂຄງການກໍ່ສ້າງອະນຸສອນສະຖານ ກອງຮາດຊະວົງ ສະໄໝປະທານ ໄກສອນ ຝົມວິຫານ ແລະຜູ້ນຳອີກ 25 ທ່ານ ທີ່ກຳລັງດຳເນີນການກໍ່ສ້າງຢູ່ທີ່ຈຸດຖ້ຳແນວ ເຂດລາວຮຸ່ງ-ຝຽງສາ ເມືອງຊຽງຄໍ້ ແຂວງຫົວພັນ ຖືເປັນອີກໂຄງການໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຄົນຮຸ່ນ ໃໝ່ໄດ້ຮູ້ເຖິງປະຫວັດສາດລາວຫຼາຍຂຶ້ນ

(อัปเดต ฉบับที่ 4 กุมภาพันธ์ 2559: 16)

(อนุสรณ์สถาน กองราชวงศ์ สถานที่เรียนรู้ของคนรุ่นใหม่ โครงการก่อสร้างอนุสรณ์สถาน กองราชวงศ์สมัยประธาน ไกสอน พมวิหาน และผู้นำอีก 25 ท่าน ที่กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ที่จุดถ้ำแถว เขตลาวรุ่ง-เพียงสา เมืองเชียงค้อ แขวงหัวพัน ถือเป็นอีกโครงการหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะทำให้คนรุ่นใหม่ได้รู้ถึงประวัติศาสตร์ลาวมากขึ้น)

จากตัวอย่างข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่าถ้าจะมาเป็นประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบันนี้ คนลาวต้องผ่านอดีตอะไรมาบ้าง โดยให้พื้นที่กับผู้นำประเทศที่นำพาประเทศไปสู่ความเจริญ โดยการสร้างอนุสรณ์สถานให้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับคนรุ่นใหม่ได้เข้าไปศึกษาและเกิดความสำนึกในการรักและภูมิใจในชาติมากยิ่งขึ้น

ให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือในข้อความที่ว่า “ในระยะเวลา 40 ปีที่ผ่านมาจะแหงๆแหวงๆ, วัตถุประสงค์ และช่องทาง ได้สั่งพิมพ์และวางจำหน่ายอย่างขยันขันแข็ง ได้เป็นบ่อของความรู้ที่ไว้วางใจได้ของนัก ขອງขาด และขອງปะดา” ซึ่งเป็นการตอกย้ำให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในการนำเสนอข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นช่องทางที่ประชาชนในชาติให้ความไว้วางใจมาตลอด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นลาวในมิติสังคมและวัฒนธรรมได้สะท้อนให้เห็นว่าการนำเสนอเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่มีปัจจัยทางสังคมต่าง ๆ ที่ส่งผลให้นิตยสารต้องนำเสนอเนื้อหาที่ทำให้ผู้อ่านเชื่อว่าการสำนึกรักชาติและมีความภาคภูมิใจในชาติ รวมทั้งการศรัทธาและเชื่อมั่นในระบอบการปกครองของผู้นำประเทศในปัจจุบันมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของผู้อ่านอย่างแท้จริง

(2) กระแสบริโภคนิยมในสังคมลาว

แนวคิดบริโภคนิยม (Consumerism) หมายถึง การกระตุ้นพฤติกรรมผู้บริโภคของผู้บริโภคให้สนใจซื้อสินค้าและบริการ และมุ่งหวังให้ได้รับการยอมรับในกลุ่มผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด จากการศึกษาตัวบทนิตยสารลาวสมัยใหม่ทำให้มองเห็นอิทธิพลของสังคมบริโภคนิยมในปัจจุบันได้อย่างชัดเจน เนื่องจากในเนื้อหาที่ถูกนำเสนอมากจากการสัมภาษณ์เป็นส่วนใหญ่ และมาจากความนิยมที่ถูกถ่ายทอดมาจากสื่อของประเทศไทย ทำให้ประชาชนในเมืองโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นติดตามกระแสแฟชั่นสมัยใหม่จากไทย สื่อโทรทัศน์ของไทยมีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้า สินค้าด้านเครื่องแต่งกายและการดูแลสุขภาพได้รับความสนใจมากขึ้นในกลุ่มคนที่มีกำลังซื้อสูง เนื่องจากคนลาวไม่นิยมสินค้าเงินผ่อนมักเก็บออมแล้วซื้อเงินสด เพราะคนลาวยังมีทัศนคติที่ไม่ดีกับสินค้าเงินผ่อนอยู่ ดังนั้นสินค้าอุปโภคบริโภคในตลาดส่วนใหญ่เป็นสินค้าจากไทย จีน และเวียดนาม แต่ถ้าเป็นกลุ่มสินค้าที่ใช้บริโภคของกินของใช้ สินค้าที่ใช้กับร่างกายและมีผลต่อสุขภาพ ชาวลาวยังเชื่อถือในคุณภาพความปลอดภัย และนิยมสินค้าไทยมากกว่าสินค้าจากจีนและเวียดนาม

โดยปกติแล้วเมื่อพูดถึงสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ส่วนใหญ่ทุกคนจะนึกถึงวัฒนธรรมและทรัพยากรด้านธรรมชาติ แต่ในปัจจุบันประเทศลาวได้รับการพัฒนากระดืบขึ้นมาเพื่อก้าวเข้าสู่เออีซี ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนไป ปกติชาวลาวยังมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ใช้ชีวิตแบบสอดคล้องกับธรรมชาติ และมีความพอเพียง ใช้ชีวิตแบบสบาย ๆ ไม่รีบร้อนต่างจากคนเมืองในประเทศไทย ส่งผลให้การตัดสินใจในการซื้อสินค้าจะมีการพิจารณาถึงคุณประโยชน์มาก สินค้าฟุ่มเฟือยจึงมีแนวโน้มที่ไม่ดีนักในสปป.ลาว ในด้านพฤติกรรมการรับประทานอาหารเน้นวิธีการปรุงอาหารแบบดั้งเดิม โดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น อาหารส่วนใหญ่จะมีรสจัด ดังนั้น อาหารไทย อาหารอินเดีย หรืออาหารนานาชาติ จึงมักได้รับความนิยมในสปป.ลาว แต่ชาว

สปป.ลาวจะรับประทานอาหารนอกบ้านในโอกาสพิเศษเท่านั้น (ส่องพฤติกรรมการบริโภคในสปป.ลาว. 2558)

จากเหตุผลดังกล่าวกระแสบริโภคนิยมในสังคมลาวที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอคือคำว่า บริโภคได้มีผู้ที่ได้ให้ความหมายเอาไว้อย่างหลากหลายแต่สามารถที่จะสรุปเป็นภาพรวมของความหมายได้ว่า บริโภค หมายถึง การเลือกใช้สินค้าหรือบริการเพื่อให้เกิดความพึงพอใจต่อตัวเองมากที่สุด นอกจากนี้อาจจะยังทำให้คุณภาพในด้านต่าง ๆ ของชีวิตดีมากขึ้นยิ่งกว่าเดิมด้วย เรียกได้ว่าการกระทำที่เกิดจากความต้องการของเราทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นการบริโภคด้วยกันทั้งสิ้น ไม่ใช่เพียงแค่เรื่องของการกินอาหาร น้ำ ชื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เท่านั้น การเข้าเรียนหนังสือ การเข้ารับรักษาตัวที่โรงพยาบาล หรือแม้แต่การไปทำผมที่ร้านก็ถือว่าเป็นการบริโภคเพื่อต้องการสร้างความสุขและตอบสนองความต้องการของเราด้วยเช่นเดียวกันถ้าจะมองในมุมของการบริโภคจริง ๆ แล้วนั้นมันต้องเกิดจากปัจจัยในด้านของความต้องการก่อน พุดง่าย ๆ ก็คือเมื่อเกิดความต้องการ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

กระแสบริโภคนิยมที่ถูกนำเสนอผ่าน “ความเป็นลาว” อีกอย่างหนึ่งที่เด่นชัดในนิตยสารลาวสมัยใหม่คือ การเป็นผู้ที่สุขภาพดี โดยการพยายามตอกย้ำผู้อ่านอย่างสม่ำเสมอในนิตยสาร โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์จากการบริโภคหรือการนำเสนอให้เห็นถึงกระแสที่คนในสังคมลาวที่ได้รับความนิยมดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

ได้ยาดิจจากวาระสามฮัยแดด ท่านนางจันตนา ลิดติ (แม่คำ) อายุ 52 ปี ที่บ้านคำสาหวาด เมืองจันทบุรี นครหลวงเวียงจันทน์ มีความสนใจในหมู่บ้านหนึ่งที่ออกข่าวทางโทรทัศน์ไทย แต่ไม่รู้ละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบของหมู่บ้านดังกล่าว แต่ภายหลังที่เห็นข่าวในวารสารฮัยแดด ฉบับที่ 25 ปี 2014 จึงรู้ขนาดแต่ของชื่อยาและได้นำมาปิวถิ่นเองจันติ

(ฮัยแดด ฉบับที่ 3 มกราคม 2558: 24)

(ได้ยาดิจจากวารสารฮัยแดด ท่านนางจันตนา ลิดติ (แม่คำ) อายุ 52 ปี ที่บ้านคำสาหวาด เมืองจันทบุรี นครหลวงเวียงจันทน์ มีความสนใจในหมู่บ้านหนึ่งที่ออกข่าวทางโทรทัศน์ไทย แต่ไม่รู้ละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบของหมู่บ้านดังกล่าว แต่ภายหลังที่เห็นข่าวในวารสารฮัยแดด ฉบับที่ 25 ปี 2014 จึงรู้สรรพคุณของหมู่บ้านและได้นำมารักษาตนเองจนดีขึ้น)

ผู้ปลูกผักกั้นฮอนปอดสามผัดขายลาวได้ทำฮิดในลาว ถิดว่า ปัดจุบันนี้ ท่านผู้อ่านส่วนไทยยังปัดกันได้ลອງฮิมผักกั้นฮอน แต่ในลาวมาเป็นจริงแล้ว ฮาวจัน, ยี่ฮุ่น, เก้าฮู ฮู๊ แม่น แต่ฮาวจันนาม แม่นฮุ่นเถียงกับผักกั้นฮอนมาเป็นเวลาถิ่นนานผัดลอม “ผักกั้นฮอนปอดสามผัด ถิเป็นฮาวเล็องใหม่ สำล็บท่านที่ฮักฮูฮะผาบ”

(อัปเดต ฉบับที่ 8 มีนาคม 2558: 16)

(ผู้ปลูกผักต้นอ่อนปลอดสารพิษขาย เจ้าแรกในลาว ปัจจุบันนี้ ท่านผู้อ่านส่วนใหญ่ยังไม่ได้ลองชิมผักต้นอ่อน แต่ในความเป็นจริงแล้ว ชาวจีน, ญี่ปุ่น, เกาหลี หรือแม้แต่ชาวเวียดนาม จะคุ้นเคยกับผักจำพวกนี้มาเป็นเวลานานพอสมควร “ผักต้นอ่อนปลอดสารพิษ ถือเป็นทางเลือกใหม่สำหรับท่านที่รักสุขภาพ”)

ทุบถั่ว ฝอยงาม ด้วยยานาง 2-3 ใบ ดังที่เรารู้กันว่า ยานางเป็นผิวกินนำมาใช้เพื่อเพิ่มสีส้มให้กับอาหารลาวหลายชนิด เช่น แกงหน่อไม้, อ่อมบอน, อ่อมเห็ด แต่ท่านรู้หรือป่าว ยานางเป็นพืชที่มีสีสรรพคุณทางยาหลายประการ เช่น มีฤทธิ์เย็น บำรุงผิวพรรณ เป็นต้น

(มหาชน ฉบับที่ 240 สิงหาคม 2559: 18)

(ทุบถั่ว ฝอยงาม ด้วยยานาง 2-3 ใบ เหมือนที่เราคุ้นเคยว่า ยานางเป็นพืชที่นำมาใช้เพื่อเพิ่มสีส้มให้กับอาหารลาวหลายชนิด เช่น แกงหน่อไม้, อ่อมบอน, อ่อมเห็ด แต่ท่านรู้หรือป่าว ยานางเป็นพืชที่มีสีสรรพคุณทางยาหลายประการ เช่น มีฤทธิ์เย็น บำรุงผิวพรรณ เป็นต้น)

จากตัวอย่างทั้งหมดข้างต้นล้วนกล่าวในทำนองเดียวกันว่าการกระทำเหล่านี้จะทำให้วิถีชีวิตของคนลาวดีขึ้น เนื่องจากปัจจุบันคนลาวให้ความสำคัญกับการบริโภคตามกระแสสังคมมากขึ้น ซึ่งได้รับอิทธิพลจากสภาพสังคมในปัจจุบันที่เป็น “สังคมบริโภคนิยม” ทำให้การนำเสนอดังกล่าวกลายเป็นสินค้า และมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้า ด้วยการทำให้ผู้บริโภคเชื่อว่าการได้ครอบครองสินค้าหรือวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่งจะนำไปสู่ความพึงปรารถนาและทำให้มีความสุขในชีวิตได้

นอกจากกระแสการบริโภคนิยมทางด้านสุขภาพแล้ว ประเทศลาวได้ให้ความสำคัญกับกระแสการพัฒนาประเทศที่ตอบโจทย์วิถีชีวิตของคนในสังคมที่ถูกพัฒนาให้มีความทันสมัยมากขึ้นเห็นได้จากกระแสการบริโภคสินค้านำเข้าจากต่างประเทศดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 2

H&M กำลังไปได้ดี เป็นร้านขายเสื้อผ้าแฟชั่นสำหรับผู้หญิง ถนนพระยาภิรมย์ ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ, ปัจจุบันทะเลาะกันกำลังดำเนินไปได้ดี ฝั่งทางเจ้าของร้าน ก็มีแผนจะนำชุดแฟชั่นขาย เข้ามาขายเสริมอีกด้วย

(อัปเดต ฉบับที่ 33 พฤศจิกายน 2558: 22)

(H&M กำลังไปได้ดี เป็นร้านขายเสื้อผ้าแฟชั่นสำหรับผู้หญิง คุณภาพดี ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ปัจจุบันธุรกิจกำลังดำเนินไปได้ดี ซึ่งทางเจ้าของร้านก็มีแผนจะนำชุดแฟชั่นชายเข้ามาขายเสริมอีกด้วย)

SUMSUNG นำสุดยอดโหละພາບມາໃຫ້ຄົນລາວ ນັ້ນກໍຄື ໂທລະພາບເອັສຢູເຣັດດີທິສວີ SUHD TV ທີ່ເປັນໂທລະພາບທີ່ມີຄວາມທັນສະໄໝ ແລະພາບຄົມແຈ້ງສົມຈິງທີ່ສຸດທີ່ເຄີຍມີມາໃນບັນດາໂທລະພາບຮຸ່ນຕ່າງໆ ໃນລາວ

(อัปเดต ฉบับที่ 19 กรกฎาคม 2558: 28)

(SUMSUNG นำสุดยอดโทรทัศน์มาให้คนลาว นั่นก็คือ โทรทัศน์เอชเอชยูดีทีวี SUHD TV ที่เป็นโทรทัศน์ที่มีความทันสมัย และภาพคมชัดสมจริงที่สุดที่เคยมีมาในบรรดาโทรทัศน์รุ่นต่าง ๆ ในลาว)

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงถึงการยอมรับกระแสบริโภคนิยมที่ส่งผลให้การดำเนินชีวิตของคนในประเทศเกิดการบริโภคสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศมากยิ่งขึ้นแบบหลีกเลี่ยงไม่ได้ เห็นได้จากตัวอย่างด้านบนที่ว่า “ທາງເຈົ້າຂອງຮ້ານ ກໍມີແຜນຈະນຳຊຸດແຟຊັນຊາຍ ເຂົ້າມາຂາຍເສີມອີກດ້ວຍ” ซึ่งเป็นการตอกย้ำให้เห็นว่าชุดแฟชั่นของผู้หญิงขายดีและเป็นที่ยอมรับจนทำให้ต้องมีการนำสินค้าแฟชั่นของสุภาพบุรุษเข้ามาจำหน่ายเช่นกัน

นอกจากการนำเข้าของเสื้อผ้ายังมีเทคโนโลยีที่นิตยสารลาวสมัยใหม่ได้นำเสนอเพื่อต่อยอดย้ำกระแสบริโภคนิยมว่าเป็นสิ่งที่ประเทศลาวไม่สามารถผลิตหรือสร้างขึ้นมาตัวเอง จึงมีการนำเข้ามาเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในสังคมจะเห็นได้จากข้อความที่ว่า “ໂທລະພາບທີ່ມີຄວາມທັນສະໄໝ ແລະພາບຄົມແຈ້ງສົມຈິງທີ່ສຸດທີ່ເຄີຍມີມາໃນບັນດາໂທລະພາບຮຸ່ນຕ່າງໆ ໃນລາວ” จากการนำเสนอความต้องการของคนในสังคมลาวแล้ว ต่างประเทศได้เข้ามาลงทุนทางธุรกิจการเงินให้คนในสังคมลาวได้ใช้ชีวิตได้สะดวกสบายมากยิ่งขึ้นเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 3

MARUHAN JAPAN BANK LAO ເທັກໂນໂລຢີອິນກ້າວລ້ຳຂອງຕູ້ ATM ຝາກເງິນໄດ້ສາມສະກຸນ: ເງິນກີບ, ເງິນບາດໄທ ແລະເງິນໂດລາສະຫະລັດ ພວກເຮົາມີຕູ້ ATM ພຽງໜຶ່ງດຽວໃນລາວ ທີ່ສາມາດຮັບຝາກ: ເງິນກີບ, ເງິນບາດໄທ ແລະເງິນໂດລາສະຫະລັດໄດ້

(มหาชน ฉบับที่ 236 มิถุนายน 2559: 15)

(MARUHAN JAPAN BANK LAO เทคโนโลยีอันก้าวล้ำของตู้ ATM ฝากเงินได้สามสกุล : เงินกิบ, เงินบาทไทย และเงินดอลลาร์สหรัฐ พวกเรามีตู้ ATM เพียงหนึ่งเดียวในลาวที่สามารถรับฝาก : เงินกิบ, เงินบาทไทย และเงินดอลลาร์สหรัฐได้)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่านิตยสารลาวสมัยใหม่ได้เสนอการบริการทำธุรกรรมทางการเงินให้กับคนในประเทศลาวมากขึ้น เพื่อลดปัญหาการเดินทางไปทำธุรกรรมที่ธนาคารและตอบโจทย์ความทันสมัยด้วยเทคโนโลยีที่มีเพียงหนึ่งเดียวในประเทศลาว สะท้อนให้เห็นว่าคนในสังคมลาวปัจจุบันมีกำลังการซื้อ-ขายเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ต่างประเทศเข้ามาลงทุนและขยายธุรกิจมากยิ่งขึ้น

นอกจากการลงทุนจากต่างชาติแล้วประเทศลาวได้พัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ชาติที่จะหลุดพ้นจากประเทศที่ด้อยพัฒนาเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในปี 2020 ด้วยการเปิดใช้เขื่อนไฟฟ้าภายในประเทศเพื่อให้คุณภาพชีวิตของคนในชาติดีขึ้นเห็นได้จากตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างที่ 4

ลาวจะเปิดนำใช้เขื่อนไฟฟ้า 10 แห่งในปี 2015 และมีประชาชนทั่วประเทศในจำนวน 148 ตัวเมือง จะมีไฟฟ้าใช้ถึง 80% และ 90% ภายในปี 2020

(อัปเดต ฉบับที่ 19 กรกฎาคม 2558: 22)

(ลาวจะเปิดนำใช้เขื่อนไฟฟ้า 10 แห่งในปี 2015 และมีประชาชนทั่วประเทศ ในจำนวน 148 ตัวเมือง จะมีไฟฟ้าใช้ถึง 80% และ 90% ภายในปี 2020)

โดยกล่าวเปรียบเทียบปี 2015 กับปี 2020 ว่าประชาชนทั่วประเทศจะมีไฟฟ้าใช้ถึง 80% ถือว่าเป็นเกณฑ์ที่ดีมากสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาให้หลุดพ้นจากสภาพประเทศที่ยากจนที่สุดในอาเซียน ดังนั้นกระแสบริโภคนิยมทางด้านอาหาร หรือสินค้านำเข้า รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิต คนลาวได้ให้ความสำคัญกับทุก ๆ ด้านและที่เด่นชัดอีกด้านคือการศึกษาซึ่งเห็นได้จากตัวอย่างดังนี้

หนึ่งในโรงเรียนที่ดีที่สุดในลาว กับการศึกษาในระดับนานาชาติ สร้างลูกของ ท่านให้
ใช้เงินผู้นำในอนาคต

(มหาชน ฉบับที่ 227 กุมภาพันธ์ 2559: 47)

(หนึ่งในโรงเรียนที่ดีที่สุดในลาว กับการศึกษาระดับนานาชาติ สร้างลูกของท่านให้
เป็นผู้นำในอนาคต)

ประเทศลาวเรามีงานปะติรูปละบิภานสิภสาใช้ไปอยู่ในละดับใหม่ แต่รูปแบบของงานสิภสายังเป็นแบบเดิม ถึต่องานใช้เด็ภรฐอานฐ์ฐวน แล้วก้าวไปฐวนเหอิวิฐาสะเหาะ

แต่ว่าบัณฑิตประเทศที่จะเดินก้าวหน้า เขาเจ้าพวกกันใช้บัตรรณรงค์ภาพถ้ำ และ ธรรมรัฐวิจา
 สะเพาะຂັນພິນຖານຕັ້ງແຕ່ຍັງເປັນເດັກນ້ອຍ

(อัปเดต ฉบับที่ 26 กันยายน 2559: 40)

(ประเทศลาวของเรามีการปฏิรูประบบการศึกษาให้ไปอยู่ในระดับใหม่ แต่รูปแบบของ
 การศึกษายังเป็นแบบเดิม คือต้องการให้เด็กอ่านรู้เขียน แล้วก้าวไปเรียนเอาวิชาเฉพาะ แต่ว่าบัณฑิต
 ประเทศที่เจริญก้าวหน้า เขาพากันให้นักเรียนรู้การค้นคว้า และเรียนรู้วิชาเฉพาะขั้นพื้นฐานตั้งแต่ยัง
 เป็นเด็กน้อย)

การเข้าเรียนโรงเรียนที่ผู้บริโภคมักมีความต้องการแสดงให้เห็นถึงกระแสบริโภคนิยมของ
 คนในสังคมลาวที่เปลี่ยนไป การให้ความสำคัญกับสถานศึกษาหรือการให้ความสำคัญกับการเรียน
 หนังสือถือว่าเป็นเรื่องที่สังคมลาวกำลังให้ความสนใจเช่นกัน เห็นได้จากการโฆษณาโรงเรียนใน
 นิตยสารลาวสมัยใหม่ ซึ่งผู้นำเสนอต้องการให้นิตยสารเป็นกระบอกเสียงอีกช่องทางหนึ่งในการ
 ประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่มีคุณภาพและมีความทันสมัย เห็นได้จากข้อความที่ว่า “**ໜຶ່ງໃນໂຮງຮຽນທີ່ດີ
 ທີ່ສຸດຢູ່ໃນລາວ ກັບການສຶກສາລະດັບນາມາຊາດ**” สะท้อนให้เห็นถึงทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับผู้อ่าน
 นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้นำเสนอว่าการศึกษาในประเทศลาวถึงแม้จะมีการปฏิรูประบบใหม่ไปแล้ว แต่
 รูปแบบการศึกษายังคงเป็นแบบเดิม ดังนั้นการจะพัฒนาให้นักเรียนอ่านเขียนควรมาจากการค้นคว้า
 มากกว่าการเรียนแบบเดิมที่ประเทศลาวได้ปฏิบัติมา โดยผู้เขียนได้สะท้อนผ่านช่องทางนิตยสารที่มี
 คนอ่านมากที่สุดเพื่อให้เป็นอีกหนึ่งช่องทางในการนำเสนอความก้าวหน้าของระบบการศึกษาในลาวที่
 ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร

จากการศึกษาตัวบททำให้มองเห็นอิทธิพลของกระแสบริโภคนิยมในปัจจุบันได้อย่าง
 ชัดเจน กล่าวคือความต้องการของประชากรในประเทศลาวมีความต้องการที่สูงขึ้นเห็นได้จากตัวอย่าง
 ที่ผ่านมามีว่าจะเป็นเรื่องของการกิน การแต่งกาย การศึกษา หรือแม้กระทั่งการดำเนินชีวิตที่อยู่บน
 ความสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลตอบแทนที่พึงปรารถนา ทำให้การนำเสนอเนื้อหาในนิตยสารลาว
 สมัยใหม่กลายเป็นสินค้าและมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเกิดความต้องการตามมา

ด้วยเหตุนี้ ภาพลักษณ์ความเป็นลาวจึงเป็นกลวิธีหนึ่งในการขจัดเกลาคคนในสังคมให้
 ยอมรับว่าการมีสำนึกในการรักชาติ ความภาคภูมิใจในชาติ การมีความศรัทธาและเชื่อมั่นในระบบ
 การปกครองแบบใหม่คือส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของตนเอง รวมทั้งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ ซึ่งถ้า
 ผู้อ่านเชื่อเช่นนั้นจริง ๆ อาจส่งผลให้การดำเนินชีวิตในสังคมเกิดความสุขและไม่ต้องพยายาม
 เปลี่ยนแปลงอะไรในการดำเนินชีวิตขอเพียงแค่เชื่อมั่นและสำนึกรักในชาติสังคมลาวจะเป็นสังคมที่มี
 แต่ความสุข

การวิเคราะห์ปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ในบทที่ 5 ทำให้มองเห็นว่าการนำเสนอเนื้อหาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทำให้เกิดชุดความคิดความเชื่อที่ปรากฏอยู่ในสังคมได้แก่ ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับความทันสมัย ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับจินตนาการใหม่ ความเชื่อในสังคมลาว และการเสนอภาพความเป็นลาวในปัจจุบัน ขณะเดียวกันปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ก็มีส่วนช่วยทำให้ความคิดความเชื่อเรื่องความเป็นลาวและการเปลี่ยนแปลงในสังคมอาจมีผลต่อความคิดและความเชื่อของคนในสังคมลาวในด้านต่าง ๆ ได้ เช่น การนำเสนอภาพความทันสมัย การนำเสนอความเป็นลาว รวมถึงการกำหนดแบบแผนการดำเนินชีวิตของคนในสังคม เพราะหากผู้อ่านได้เชื่อว่าการมีชีวิตที่ดีขึ้นอาจมาจากการสำนึกรักในชาติ การอยู่ในระบอบสังคมที่มีการจัดการที่ดี และการส่งเสริมกันและกันในสังคมล้วนแต่เป็นสิ่งที่เกิดจากปัจจัยทางสังคมทั้งสิ้น

บทที่ 6

การนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

การนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ในบทนี้ ศึกษาเนื้อหาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้งหมด 3 ฉบับ ได้แก่ อัปเดต ขวัญใจ และมหาชน ในปี พ.ศ. 2558-2559 เพื่อศึกษาการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่นำเสนอในประเด็นใด ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ต่อบทที่นำมาศึกษาเพื่อสนับสนุนความคิดด้านต่าง ๆ โดยสามารถจำแนกเป็นประเด็นต่าง ๆ ที่มีผลต่อการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

- 6.1 อุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่
- 6.2 อุดมการณ์ทางการเมืองในนิตยสารลาวสมัยใหม่
- 6.3 อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจในนิตยสารลาวสมัยใหม่

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาในนิตยสารลาวสมัยใหม่มีรายละเอียด ดังนี้

6.1 อุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

เนื้อหาในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ เพื่อให้เห็นว่าสภาพเหตุการณ์สังคมที่แวดล้อมตัวบทนั้นย่อมมีส่วนทำให้เกิดการผลิตอุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม ได้อีกทางหนึ่ง โดยผู้วิจัยจะนำเสนอในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 6.1.1 อุดมการณ์ด้านพุทธศาสนา
- 6.1.2 อุดมการณ์ด้านท้องถิ่นนิยม
- 6.1.3 อุดมการณ์ด้านชาตินิยม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1.1 อุดมการณ์ด้านพุทธศาสนา

พระพุทธรูปถือว่ามียศบพาทสำคัญเป็นเครื่องวัดคุณสมบัตินี้ของคนในสังคมลาว ตั้งแต่สมัยเจ้าฟ้าจ๋ม (1353-1373) ที่ได้ยกยอพระพุทธรูปให้เป็นศูนย์กลางยึดเหนี่ยวของประชาชน (กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม. 2002: 272) อีกทั้งพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อสถาบันทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมประเพณีของประชาชนลาว ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองราชอาณาจักรลาวเป็น สปป. ลาว เข้าสู่ระบอบสังคมนิยมเต็มรูปแบบ (1975-1985) สิ่งที่สำคัญเร่งด่วนคือ คณะสงฆ์ของพุทธศาสนา ได้ให้มีการผนวกรวมองค์กรเข้าร่วมกับภาครัฐ นอกจากนี้

พุทธศาสนาในสังคมลาวได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร การปกครองคณะสงฆ์อีกด้วย (สมบุรณ์ สุขสำราญ, 2534: 106-109) ทำให้พุทธศาสนาในปัจจุบันอยู่เหนือจิตใจของประชาชนลาว มาโดยตลอด

หากกล่าวถึงอุดมการณ์พุทธศาสนาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ จากที่ทำการวิเคราะห์ตัวบทนั้นพบอุดมการณ์พุทธศาสนามักจะถูกนำเสนอผ่านหัวข้อธรรมะ (ขำมะ) ทุกฉบับ เช่น การทำบุญตามประเพณี แต่สิ่งที่น่าสนใจมากกว่านั้นคือ ภายในเนื้อหาได้บรรจุอุดมการณ์พุทธศาสนาเอาไว้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ไฉยะภายัณสาแบบนี เจื้อแ่งว่าเข้าผู้ทชะสาสะนิภกะฉินขัฎยภักถิงจะฮิมบุน ภูสิมกันต๋อนข่า เพาะนอภจภจะแ่มนภานข่าบุนวันสิม วันพะทื่อไปแแล้ว สิ่งทีขาดบ่ได้ถิ บุนเข้าสะชฎาก เป็นริคทีถินลาวฮวอผู้ปะเทิบักสิบต๋ันภมาแแต่บั้นพะบลุด

(มหาชน ฉบับที่ 242 กันยายน 2559: 40)

(ระยะกลางพรรษาแบบนี้ เชื่อแน่ว่าเหล่าพุทธศาสนิกชนทั้งหลายก็คงจะอิมบุญกุศลกันถ้วนหน้า เพราะนอกจากจะเป็นการทำบุญวันศีล วันพระทั่วไปแล้ว สิ่งทีขาดไม่ได้คือ บุญเข้าสลาท เป็นฮีตทีคนลาวชาวพุทธปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ)

ผู้ขรจนยภกใช้ผู้อ่านรู้ว่บุนข่เข้าปะดักดิน นอภจภจะได้อุภิตบุนภูสิมใช้ยาด ฝิ่น้องแแล้ว ยังปุกจิตสำนิภใช้ถินขัฎได้ธั แลละคำนิงถิงถอวามภะถันยธัถุนข่บั้นพะบลุดขອງเร้า ได้สร้างไว้ก่อนแและยังเป็บบุนขัฎทีสัดสวอสิ่งได้ธับอะนิสิงจภข่เข้าทีฮวอผู้ได้นำไปปะไว้

(มหาชน ฉบับที่ 241 กันยายน 2559: 9)

(ผู้เขียนอยากให้ผู้่านรู้ว่าบุญห่อข้าวประดับดิน นอกจากจะได้อุทิศบุญกุศลให้ญาติพี่น้องแล้ว ยังปลุกจิตสำนึกให้คนรุ่นหลังได้รู้ และคำนึงถึงความกตัญญูรู้คุณทีบรรพบุรุษของเราได้สร้างไว้ก่อนแและยังเป็นบุญหนึ่งทีสัดว่ต่าง ๆ ได้รับอานิสงค์จากห่อข้าวทีชาวพุทธได้นำไปวางไว้)

เมือภ่าวเข้าสู่ละถุฝิน ฮวอไร่ ฮวอนภักเล็มลิวมิขัฎภักดาบปี สอวนสัดสวอสิ่งภักได้ ไร่ถิดเรือมธัฎเื่อขุขิฝิน และสิ่งขัฎทีฮวอผู้ลาวเร้าปะฝิดปะเทิบักสิบทอถันภมายาว นาน ภักถิภานไร่ถิดบุนเข้าฝินสา เจื้อนอนอยู่ในริคที 8 ขອງริคสิบสงจลาวเร้า

(มหาชน ฉบับที่ 237 กรกฎาคม 2559: 49)

(เมือภ่าวเข้าสู่ถุฝิน ชาวไร่ ชาวนาภักเริ่มลงมือปักกล้าดำนาปี ส่วนสัตว์ต่าง ๆ ก็ได้สร้างที่อยู่อาศัยเพื่อหลบฟ้าหลิกฝน แลละสิ่งหนึ่งทีชาวพุทธลาวของเราประพฤติปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา ยาวนาน ก็คือการทำบุญเข้าพรรษา ซึ่ขนอนอยู่ในฮีตที 8 ของฮีตสิบสงจลาวของภวภเรา)

ผู้วิจัยพบว่าจากการนำเสนออุดมการณ์พุทธศาสนาบางประเด็นข้างต้นถูกให้ความสนใจในรูปแบบใหม่ คือ การทำบุญตามประเพณีของชาวลาวส่วนใหญ่มักหยาบผลของการกระทำที่ได้สืบทอดต่อกันมาทำให้ผู้อ่านรู้สึกตระหนักถึงความสำคัญของประเพณีและได้นำไปประพฤติปฏิบัติตนในทางที่เหมาะสมตามวิถีของชาวลาว อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมประเพณีและเผยแผ่วัฒนธรรมให้คงอยู่สืบไปจนเกิดกระแสของอุดมการณ์พุทธศาสนาที่หันกลับไปให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดมาจากอดีต อันกลายเป็นกระแสของการพยายามสร้างวัฒนธรรมแห่งชาติในรูปแบบของการนำเสนอผ่านความต่อเนื่องทางประวัติศาสตร์ชาติสมัยใหม่ใน สปป.ลาว

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบการนำเสนออุดมการณ์พุทธศาสนาในประเด็นอื่น ๆ เช่น การเวียนว่ายตายเกิด การสร้างบุญกุศล ความสุข ความทุกข์ ที่ผู้เขียนได้นำเสนอผ่านนิยายสารลาวสมัยใหม่ที่เป็นเครื่องมือหนึ่งในการปลูกฝังให้ผู้อ่านเกิดความคิดและนำไปประพฤติและปฏิบัติตาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 2

ສຳລັບຄະຕິຂອງພວກເຮົາຄົນລາວຊາວພຸດ ຈຶ່ງຈຳໄວ້ສະເໝີວ່າຄວາມສວຍຄວາມງາມບໍ່ຄົງທີ່ ຄວາມດີຕ່າງໆທາງທີ່ຄົງທົນ ເມື່ອຄົນເຮົາເກີດຂຶ້ນມາມົນຕາເບິ່ງໂລກ ສິ່ງທຳອິດທີ່ຈະຕ້ອງເຮັດກໍຄືຮູ້ຈັກປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມຂອງທຳມະຊາດ ນັ້ນກໍຄື ການປ່ຽນແປງ ບໍ່ວ່າຈະເປັນການເກີດ ແກ່ ເຈັບ ຕາຍ ສຸກ ທຸກ ມີພົບ ມີພັດພາກທີ່ເອີ້ນວ່າ: ສັງຂາລະທຳ ຄືຄວາມບໍ່ທ່ຽງແທ້ ແນ່ນອນຂອງສັງຂານ ຖ້າມີແຕ່ໄປປັບທຳມະຊາດໄວ້ເປັນຈຸດໃຈກາງແລ້ວ ມະນຸດເຮົາກໍປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບທຳມະຊາດ ແລະ ຍອມຮັບໃນສິ່ງທີ່ປ່ຽນແປງທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ

(มหาชน ฉบับที่ 228 กุมภาพันธ์ 2559: 40)

(สำหรับคติของพวกเราคนลาวชาวพุทธ จงจำไว้เสมอว่าความสวยความงามไม่คงที่ ความดีต่างหากที่คงทน เมื่อคนเราเกิดขึ้นมาลี้มตาดูโลก สิ่งแรกที่จะต้องทำก็คือรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของธรรมชาติ นั่นก็คือ การเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการเกิด แก่ เจ็บ ตาย สุข ทุกข์ มี พบ มีพลัดพรากที่เรียกว่า : สังขารธรรม คือความไม่เที่ยงแท้ แน่นอนของสังขาร ถ้ามันแต่ไปปรับธรรมชาติไว้เป็นจุดใจกลางแล้ว มนุษย์เราก็ปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติและยอมรับในสิ่งที่เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น)

ເມື່ອເວົ້າເຖິງຄວາມຮັກຫຼາຍຄົນ ແມ່ນຈະມີຄວາມຮູ້ສຶກໃຈວ່າເປັນສິ່ງທີ່ສວຍສົດງົດງາມ ເມື່ອມີຄວາມຮັກແລ້ວຈະເຮັດໃຫ້ຕົນເອງມີຄວາມສຸກ ແຕ່ສິ່ງທີ່ທ່ານຄິດມານັ້ນແມ່ນກົງກັນຂ້າມກັບພຣະພຸດທະເຈົ້າສອນໄວ້ວ່າຄວາມຮັກເປັນສາເຫດໜຶ່ງທີ່ຜິດໃຫ້ເກີດຄວາມທຸກ ທ່ານຍົກຕົວຢ່າງປຽບທຽບຢ່າງ ວ່າ ຄວາມຮັກກໍຄືກັນກັບແປວໄຟ ຄົນຈະຮູ້ຈັກ ຫຼື ບໍ່ຮູ້ຈັກໄຟກໍຕາມ ແຕ່ເມື່ອທ່ານເອົາມືໄປຈັບໄຟກໍຈະຮູ້ສຶກຮ້ອນຂຶ້ນມາທັນທີ ຄວາມຮັກກໍເຊັ່ນກັນ ເຖິງວ່າທ່ານຈະຮູ້ ຫຼື ບໍ່ຮູ້ກໍຕາມ ເມື່ອໄດ້ຮັກ

แล้ว แมนอนກໍຕ້ອງໄດ້ພົບກັບຄວາມທຸກ ຄວາມເຈັບປວດອັນເປັນເລື່ອງທຳມະດາຂອງຊີວິດ ແລະກໍຕ້ອງຜ່ອມທີ່ປະເຊີນປັນຫານັ້ນ ເພາະວ່າຄວາມພັດພາກຈາກໄປມັນເກີດຂຶ້ນໄດ້ທຸກເມື່ອ

(ມหาชน ฉบัที่ 227 กุมภพันธ์ 2559: 30)

(เมื่อพูดถึงความรัก หลายคนคงจะมีความรู้สึกในใจว่าเป็นสิ่งที่สวยงามดงาม เมื่อมีความรักแล้วจะทำให้ตนเองมีความสุข แต่สิ่งที่ท่านคิดมานั้นแน่นอนตรงกันข้ามกับพระพุทธเจ้าสอนไว้ว่าความรักเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความทุกข์ ท่านยกตัวอย่างเปรียบเทียบง่าย ๆ ว่า ความรักก็คือกันกับเปลวไฟ คนจะรู้จัก หรือ ไม่รู้จักไฟก็ตาม แต่เมื่อท่านเอามือไปจับไฟก็จะรู้สึกร้อนขึ้นมาทันที ความรักก็เช่นกัน ถึงว่าท่านจะรู้ หรือ ไม่รู้ก็ตาม เมื่อได้รักแล้ว แมนอนก็ต้องได้พบกับความทุกข์ ความເຈັບປວດອັນເປັນເລື່ອງຮຽນຕາຂອງຊີວິດ ແລະກໍຕ້ອງພ້ອມທີ່ຈະເຜີຍປຸງບຸນນັ້ນ ເພາະວ່າຄວາມພັດພາກຈາກໄປມັນເກີດຂຶ້ນໄດ້ທຸກເມື່ອ)

ການເຮັດບຸນໃນຜຸດທະສາສະໜາແມ່ນມີຫຼາຍຮູບແບບ ແຕ່ຫຼາຍໆ ຄົນກໍອາດຈະຄິດວ່າການເຮັດບຸນແມ່ນຕ້ອງໄປທີ່ວັດເທົ່ານັ້ນ ເຊິ່ງແທ້ທີ່ຈິງແລ້ວແມ່ນສາມາດເຮັດໄດ້ທັງຢູ່ໃນວັດ ແລະນອກວັດ ເຊັ່ນ: ການຊ່ວຍເຫຼືອສັງຄົມ, ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ດ້ອຍໂອກາດກໍຖືວ່າຈັດຢູ່ໃນການເຮັດບຸນໃຫ້ທານເຊັ່ນດຽວກັນສະນັ້ນ ແລ້ວເມື່ອມະນຸດເກີດມາກໍຕ້ອງພົ້ນໃນການເຮັດບຸນໃຫ້ທານໃຫ້ຫຼາຍໆ ເພື່ອເປັນສະບຽງບຸນໄວ້ໃນພິບຊາດທ້າ ການເຮັດບຸນກະປຽບຄືກັນກັບເຮົາສະສົມສະບຽງອາຫານໃນການເດີນທາງໄປທີ່ອື່ນໄກໆ ຍິ່ງເຮົາສະສົມໄວ້ຫຼາຍເທົ່າໃດຍິ່ງເປັນການດີ

(ມหาชน ฉบัที่ 226 มกราคม 2559: 54)

(การทำบุญในพุทธศาสนามีหลายรูปแบบ แต่หลาย ๆ คนก็อาจจะคิดว่าการทำบุญคือต้องไปที่วัดเท่านั้น ซึ่งแท้ที่จริงแล้วมันสามารถทำได้ทั้งอยู่ในวัด และนอกรวัด เช่น การช่วยเหลือสังคม, ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ก็ถือว่จັດຢູ່ໃນການກຳບຸນໃຫ້ທານເຊັ່ນເດີຍວກັນ ຈະນັ້ນແລ້ວເມື່ອມະນຸດເກີດມາກໍຕ້ອງພ້ອມໃນການກຳບຸນໃຫ້ທານໃຫ້ມາກ ໆ ເພື່ອເປັນເສບິຍໄວ້ໃນຖາວອນທຳ ການກຳບຸນກໍເປັນກັບເຮົາສະສົມເສບິຍອາຫານໃນການເດີນທາງໄປທີ່ອື່ນໄກໆ ຍິ່ງເຮົາສະສົມໄວ້ມາກເທົ່າໃດ ຍິ່ງເປັນການດີ)

ການນຳເສນອຸດມກຳມະໄນຂັ້ນຕົ້ນເປັນການນຳເສນອຸດມກຳມະໄນໃນລະດັບຂອງການກະທຳ ການປະຕິບັດ ເຊັ່ນ ການເວີຍນວ່າຍຕາເກີດ ການສ້າງບຸນກຸສົນ ການຕັ້ງສະໄຫຼ ຄວາມສຸຂ ແລະຄວາມທຸກ ໂດຍນຳເສນອຸດມກຳມະໄນທາງພຸດທະສາສະໜາເປັນຫຼັກ ເນື່ອງຈາກປະຊາຊົນລາວສ່ວນໃຫຍ່ນັບຖືສາສະໜາພຸດ ເຊັ່ນເປັນສາສະໜາປະຈຳຊາດ ການດຳຮຽນຊີວິດຂອງຄົນລາວໄດ້ຮັບອິທິພົນຈາກຫຼັກຮຽນທາງສາສະໜາພຸດ ເຊັ່ນສາສະໜາພຸດ ຈຶ່ງຮາກຊື່ຢູ່ໃນຄວາມຄິດແລະຊີວິດຈິດໃຈຂອງຄົນລາວມາເປັນເວລາຊ້ານານ ການນຳເສນອຸດມກຳມະໄນພຸດທະສາສະໜາຂັ້ນຕົ້ນຜູ້ເຊີນໄດ້ນຳອົງປະກອບໃນພຸດທະສາສະໜາເຂົ້າມາໃນດ້ວຍທຳເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມນຳເຊື່ອຄືອມາກຍິ່ງຂຶ້ນ ນັ້ນຄື “ພຸດທະຮຽນ ຫຼື ພຸດທະຮຽນທາງສາສະໜາພຸດທະສາສະໜາ”

ທີ່ປະຊາຊນລາວຍກຍອໃຫ້ເປັນເຄື່ອງວັດຊຸມຄ່າຂອງຄົນໃນສັງຄມລາວໃຫ້ມີບຸກຄົນໃນການຖ່າຍທອດທຳກຳຮຽນ
ຄຳສອນທີ່ເຄື່ອງວັດຊຸມຄ່າຂອງຄົນໃນສັງຄມລາວໃຫ້ມີບຸກຄົນໃນການຖ່າຍທອດທຳກຳຮຽນ

ນອກຈາກນີ້ ການນຳເສນອອຸທິດທຳກຳຮຽນອື່ນອີກປະເດັນທີ່ຜູ້ເຊື່ອໄດ້ບຸກຄົນເຮົາໄວ້ຢ່າງ
ແນບເນີນ ນັ້ນຄື ການນຳເສນອອຸທິດທຳກຳຮຽນໃນແງ່ຂອງກຳລັງຈິດ ການມີເປັນເຫຼັກຮຸນ
ຜົນໃນການດຳເນີນຊີວິດຕາມທຳກຳຮຽນເປັນຈິງ ດັ່ງຕ້ວຍຢ່າງຕໍ່ໄປນີ້

ຕ້ວຍຢ່າງທີ່ 3

ພວກເຮົາເຄີຍຄິດແລະເຄີຍສັງເກດເຫັນວ່າ ຍິ່ງສັງຄົມຜັດທະນາຫຼາຍເທົ່າໃດ ຈິດໃຈຂອງມະນຸດ
ກໍນັບມື້ນັບຕົກຕໍ່າລົງ ໂດຍສ່ວນທາງກັນກັບການຜັດທະນາທາງດ້ານວັດຖຸທີ່ເຮັດໃຫ້ຈິດໃຈນັບມື້ນັບຖອຍ
ຫ່າງອອກຈາກຄຳວ່າມະນຸດ (ຜູ້ທີ່ມີໃຈສູງ)

ໃນທາງພຸດທະສາສະໜາ ທຳມະທີ່ເປັນຂັ້ນຜູ້ຖືກເຮັດເຮັດຮັບປະກັນສັນຕິພາບ ແລະຄວາມ
ສະຫງົບສຸກຂອງສັງຄົມນັ້ນ ກໍຄົງໜີບໍ່ຜິ່ນເລື່ອງຂອງສິນ ທີ່ເປັນຂໍ້ກຳນົດກົດລະບຽບໄວ້ສຳລັບຮັກສາກາຍ
ຮັກສາວາຈາ ຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນເອົາໄວ້ໃຫ້ຢູ່ໃນຄວາມປົກກະຕິຮຽບຮ້ອຍ ສ່ວນຈິດໃຈສິນບໍ່ສາມາດໄປ
ຍັບຍັ້ງຄວາມຄິດທ່ານໄດ້ ແລະຄົນລາວຊາວພວກເຮົາທັງຫຼາຍ ກໍເຊົາວັດຮັບສິນພອນກັນເປັນປະຈຳຢູ່ແລ້ວ
ກໍຄວນທີ່ຈະນ້ອມນຳເອົາລິດພະທຳ ທີ່ພວກເຮົາຍຶດຖືກັນວ່າສິນ 5 ມາປະຕິບັດກັນ

(ມາຫາສຳ ຈຸດທີ່ 238 ກຸມກຳມະ 2559: 36)

(ພວກເຮົາເຄີຍຄິດແລະເຄີຍສັງເກດເຫັນວ່າ ຍິ່ງສັງຄົມພັດທະນາມາກເທົ່າໃດ ຈິດໃຈຂອງມະນຸດ
ນັບວັນນັບຕົກຕໍ່າລົງ ໂດຍສ່ວນທາງກັນກັບການພັດທະນາທາງດ້ານວັດຖຸທີ່ເຮັດໃຫ້ຈິດໃຈນັບມື້ນັບຖອຍຫ່າງອອກຈາກ
ຄຳວ່າມະນຸດ (ຜູ້ທີ່ມີໃຈສູງ)

ໃນທາງພຸດທະສາສະໜາ ຮຽນທີ່ເປັນຂັ້ນພື້ນຖານເພື່ອຮັບປະກັນສັນຕິພາບ ແລະຄວາມສະຫງົບສຸກ
ຂອງສັງຄົມນັ້ນ ກໍຄົງໜີບໍ່ຜິ່ນເລື່ອງຂອງສິນ ທີ່ເປັນຂໍ້ກຳນົດກົດລະບຽບໄວ້ສຳລັບຮັກສາກາຍ ຮັກສາວາຈາ
ຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນເອົາໄວ້ໃຫ້ຢູ່ໃນຄວາມປົກກະຕິ ເຮັດຮັບຮ້ອຍ ສ່ວນຈິດໃຈສິນບໍ່ສາມາດໄປຍັບຍັ້ງຄວາມຄິດທ່ານໄດ້
ແລະຄົນລາວຊາວພວກເຮົາທັງຫຼາຍ ກໍເຊົາວັດຮັບສິນພອນກັນເປັນປະຈຳຢູ່ແລ້ວ ກໍຄວນທີ່ຈະນ້ອມນຳເອົາສາສະ
ຮຽນທີ່ພວກເຮົາຍຶດຖືກັນວ່າສິນ 5 ມາປະຕິບັດກັນ)

ມະນຸດເປັນຜູ້ທີ່ປະເສີດ ເປັນຜູ້ທີ່ມີຈິດໃຈສູງສິ່ງ ເຊິ່ງຕ່າງກັນກັບສັດເດຍລະສານ ໂດຍອາໄສ
ມູນເຫດຂອງຄວາມຕັ້ງຢູ່ຢ່າງຖາວອນຂອງໂລກ 2 ປະການ ຄື: ອຸປະກາລະຄຸນ ເປັນການຊ່ວຍເຫຼືອ
ເກື້ອກຸນຕໍ່ຜູ້ອື່ນ ເຖິງຈະບໍ່ແມ່ນຜູ້ນ້ອມນຳຮ່ວມອຸທິດທຳກຳຮຽນກັນກໍຕາມ ແລະ ປະຕິກາລະຄຸນ ຄືການຕອບບຸນ
ແທນຄຸນຄົນອື່ນທີ່ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ຕົນ

ໃນທາງປະຕິບັດ ຖ້າຫາກວ່າມະນຸດທັງຫຼາຍຮູ້ຈັກຄຳວ່າອຸປະກາລະຄຸນຂອງທ່ານຜູ້ອື່ນ ທີ່ໄດ້
ມີໄວ້ໃຫ້ແກ່ເຮົາ ແລະຕັ້ງໃຈຕອບແທນດ້ວຍຄວາມເຄົາລົບ ເອື້ອເຜື້ອ ໂລກມະນຸດຂອງເຮົາກໍຈະໜ້າຢູ່ຫຼາຍ
ຂຶ້ນ ແຕ່ໃນປັດຈຸບັນ ເມື່ອວິວັດທະນາການ ວິທະຍາສາດສ້າງຄວາມຈະເລີນທາງດ້ານວັດຖຸ ທີ່ເປັນປັດໄຈ
4 ສິ່ງຜົນໃຫ້ເກີດການສະແຫວງຫາສຸກ ອັນເກີດຈາກການໄດ້ຄອບຄອງວັດຖຸ ຈົນນຳໄປສູ່ຄຳວ່າກິເລດ

6.1.2 อุดมการณ์ด้านท้องถิ่นนิยม

ท้องถิ่นนิยม คือ ความผูกพันของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีต่อถิ่นที่อยู่ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา อุดมการณ์ท้องถิ่นนิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่เป็นไปในลักษณะการสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตแบบสังคมเกษตรกรรมอันเป็นรากเหง้าของคนลาว การปลูกฝังให้รักในวิถีพื้นบ้าน การส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น ฯลฯ ที่ถูกนำเสนอผ่านนิตยสารเป็นการแสดงออกถึงความรักในผืนแผ่นดินลาว ในบ้านเกิดถิ่นที่อยู่ของตัวเอง ด้วยวิธีการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม และสภาพความเป็นอยู่ในท้องถิ่น

ผู้วิจัยพบการนำเสนออุดมการณ์ท้องถิ่นนิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ในคอลัมน์ เวียกดีคนเด่น ของนิตยสารมหาชน ซึ่งเป็นการนำเสนอกลุ่มคนที่แสดงออกถึงความผูกพันกับท้องถิ่นด้วยการนำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4

“ຂາຍຂອງລາວ ແຕ່ລາຍຮັບບໍ່ລາວ” ປັດຈຸບັນປະເພດເຄື່ອງຫັດຖະກຳຢູ່ພາຍໃນປະເທດເຮົານັບແຕ່ເໜືອຕະຫຼອດໄຕ້ໄດ້ມີການອອກແຮງແຂ່ງຂັນກັນຜະລິດ ແລະໄດ້ເປີດເປັນສິນຄ້າ ODOP ໜຶ່ງເມືອງໜຶ່ງຜະລິດຕະພັນ

ທ່ານ ປິຕູກິມ ເຈົ້າຂອງຮ້ານເລົ່າໃຫ້ຟັງວ່າ: ຕົນເອງໄດ້ສັງເກດເຫັນເຄື່ອງຫັດຖະກຳຂອງລາວເຮົາທີ່ເປັນຄົນລາວເຮັດເອງ ມັນເປັນຫັດຖະກຳປະເພດທີ່ດີ ແລະມີຄຸນຄ່າທີ່ສຸດ ແຕ່ບໍ່ມີຕະຫຼາດຮອງຮັບໄດ້ຢ່າງພຽງພໍ ສ່ວນຫຼາຍຄົນເຮົາມັກໃຊ້ແຕ່ເຄື່ອງສຳເລັດຮູບທີ່ສົ່ງມາຈາກປະເທດເພື່ອນບ້ານປະເທດໄທເປັນຕົ້ນ ເພາະສະນັ້ນເພື່ອເປັນການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມສິນຄ້າ ແລະຜະລິດຕະພັນຂອງຄົນລາວທີ່ຄົນລາວເຮົາເຮັດເອງ ຈຶ່ງໄດ້ມາຕັ້ງຮ້ານແລະຮັບຊື່ເຄື່ອງຫັດຖະກຳທຸກປະເພດຂອງລາວມາຂາຍ

ເພື່ອນຜູ້ອ່ານທັງຫຼາຍ ພວກເຮົາຄວນຍ້ອງຍໍຊົມເຊີຍເຈົ້າຂອງຮ້ານທີ່ມີນ້ຳໃຈຮັກຊາດລາວ ຮັກມູນເຊື້ອທີ່ດຸໝັ່ນ ຮັກວິຊາຊີບ ແລະສິໄມ້ລາຍມີຂອງຄົນລາວ ທັງນີ້ກໍເພື່ອເປັນການຊຸກຍູ້ ແລະສົ່ງເສີມຫັດຖະກຳທີ່ເປັນມູນມໍລະດົກສືບທອດມາຈາກປູ່ຍາຕາຍາຍມາຫຼາຍສິບປີໃຫ້ຍືນຍົງຕົວຫຼອດໄປ

(มหาชน ฉบับที่ 213 กรกฎาคม 2558: 13)

(“ขายของลาว แต่รายรับบໍ່ลาว” ปัจจุบันประเภทเครื่องหัตถกรรมอยู่ภายในประเทศเรานับตั้งแต่เหนือจรดใต้ได้มีการออกแรงแข่งขันกันผลิต และได้เปิดเป็นสินค้า ODOP หนึ่งเมืองหนึ่งผลิตภัณฑ์

ท่าน ปิตูกิม เจ้าของร้านเล่าให้ฟังว่า : ตนเองได้สังเกตเห็นเครื่องหัตถกรรมของลาวที่เป็นคนลาวทำเอง มันเป็นหัตถกรรมประเภทที่ดี และมีคุณค่าที่สุด แต่ไม่มีตลาดรองรับได้อย่างเพียงพอ ส่วนหลายคนมักใช้แต่เครื่องสำเร็จรูปที่ส่งมาจากประเทศเพื่อนบ้านประเทศไทย เป็นต้น

เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นการกระตุ้น ส่งเสริมสินค้า และผลิตภัณฑ์ของคนลาวที่คนลาวเราทำเอง จึงได้มาตั้งร้านและรับซื้อเครื่องหัตถกรรมทุกประเภทของลาวมาขาย

เพื่อนผู้อ่านทั้งหลาย พวกเราควรยกย่องชมเชยเจ้าของร้านที่มีน้ำใจรักชาติลาว รักเชื้อสายที่ขยันหมั่นเพียร รักวิชาชีพ และฝีมือลายมือของคนลาว ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการกระตุ้น และส่งเสริมหัตถกรรมที่เป็นมูลมรดก สืบทอดมาจากปู่ย่า ตายาย มาหลายสิบปีให้ยืดยางตลอดไป)

จากตัวอย่างการนำเสนออุตสาหกรรมข้างต้น โครงการ ODOP หนึ่งเมืองหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นโครงการผลิตภัณฑ์ของชุมชนและท้องถิ่นใน สปป.ลาว ซึ่งอาจมีแรงบันดาลใจมาจากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ หรือ One Tambon One Product (OTOP) ของประเทศไทยที่มุ่งเน้นเป้าหมายเดียวกันคือ การสร้างรายได้และกำไรให้กับชุมชนและท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนี้ยังพบการส่งเสริม และปลูกจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่นให้รู้จักเห็นคุณค่าอนุรักษ์ รักษา และหวงแหนทรัพยากรภายในท้องถิ่นของตนเองผ่านการนำเสนอเครื่องหัตถกรรมของคนในท้องถิ่น

ศิษย์ปะภิกขุใหม่ใช้กับวิญจนาพัทธะภักลาว ในงานนำเอาวัตถุขะนะข่าชะว่องสองเมือง ข้างหลวงพระบาง และเวียงจันทน์ มาปะยุทให้กลายเป็นชะลิตตะฉัณปะกัฎังฮ่วมสะໄໝທີ່ແປກໃໝ່ ແລະຍັງຄົງຮັກສາເອກະລັກໄວ້ໄດ້ເປັນຢ່າງດີ

ชะลิตตะฉัณปะกัฎัง ฮ่วมสะໄໝ ທີ່ວ່ານີ້ ແມ່ນສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍທ່ານນາງຈິດພາວັນ ວິຈິດວິງສາ ຜູ້ທີ່ທີ່ມີຄວາມຮັກໃນງານ ສິລະປະ ໂດຍໄດ້ນຳເອົາຂັ້ນຕອນການປັກດິ່ງ ແບບປະສົມປະສານລະຫວ່າງຜູ້ມືນຍາທ້ອງຖິ່ນ ຂອງຊາວຫຼວງພະບາງ ມາປະສົມປະສານກັບດວງດອກສອດໄໝຄຳຝັນ ທີ່ຕຳເປັນແຜຮອງ ໂດຍຜົນງານອອກມາເປັນງານສິນທີ່ມີຄວາມເປັນເອກະລັກສະເພາະຜະລິດຕະຜົນນີ້ “ການທີ່ໃຊ້ແຜຮອງດິ່ງທີ່ຕຳດ້ວຍໄໝຄຳຝັນແບບຊາວວຽງຈັນ ເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າຂອງດິ່ງສອງເມືອງມີລາຄາສູງກວ່າດິ່ງທົ່ວໄປ ທ່ານນາງ ຈິດພາວັນ ກ່າວ”

(อัปเดต ฉบับที่ 1 มกราคม 2559: 29)

(ถือเป็นปรากฏการณ์ใหม่ให้กับวงการหัตถกรรมลาว ในการนำเอาวัฒนธรรมระหว่างสองเมืองทั้งหลวงพระบาง และเวียงจันทน์ มาประยุกต์ให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ ปักดี่ง ร่วมสมัยที่แปลกใหม่และยังคงรักษาเอกลักษณ์ไว้ได้เป็นอย่างดี

ผลิตภัณฑ์ปักดี่งร่วมสมัยที่ว่ານີ້ ได้สร้างขึ้น โดยท่านนาง จิตพาวัน วิจิตวงสา ผู้ที่มีความรักในงานศิลปะ โดยได้นำเอาขั้นตอนการปักดี่งแบบผสมผสานระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่น ของชาวหลวงพระบางมาผสมกับดวงดอกสอດໄໝຄຳຝັນ ທີ່ຕຳເປັນແຜຮອງ ໂດຍผลงานออกมาเป็นงานศิลปะที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะผลิตภัณฑ์นี้ “การใช้แพรອງดี่งที่ຕຳດ້ວຍໄໝຄຳຝັນແບບຂາວເວີງຈັນທັນ ທຳໃຫ້ມູນຄ່າຂອງດິ່ງສອງເມືອງມີລາຄາສູງກວ່າດິ່ງທົ່ວໄປ ທ່ານນາງ ຈິດພາວັນ ກ່າວ”)

ในการนำเสนออุดมการณ์ท้องถิ่นข้างต้นยังสะท้อนให้เห็นถึงความร่วมสมัยของภูมิปัญญาที่คนในท้องถิ่นได้สร้างขึ้นมาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ด้วยการนำเสนอความตั้งใจและความรักต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้พยายามแสวงหาความแปลกใหม่ที่ลงตัวมาผสมผสานจนทำให้เกิดสินค้าท้องถิ่นที่มีมูลค่าสูงขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้ยังเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นของตนให้เป็นที่รู้จักอีกด้วย

แต่จ๋ ไໝ-ຝ້າຍ: ຄວາມນິຍົມຈາກອະດີດສູ່ປັດຈຸບັນ ດ້ວຍການຜະລິດຜ້າໄໝ ແລະຜ້າຝ້າຍ ທີ່ເປັນເອກະລັກສະເພາະຂອງຕົນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຮ້ານ ແຕ່ງ ໄໝ-ຝ້າຍ (ຄູວຽງ) ກຳລັງໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມ ຈາກລູກຄ້າຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແຕ່ວ່າຄວາມນິຍົມດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ມາຈາກມູນມໍລະດົກຂອງຜູ້ເປັນແມ່ບວກ ໃສ່ຄວາມມຸ່ງຫມັ້ນພັດທະນາໃຫ້ເຂົ້າກັບຍຸດສະໄໝຂອງລູກໆ ທີ່ເປັນຜູ້ສືບທອດ

(อัปเดต ฉบับที่ 24 สิงหาคม 2559: 36)

(ແຕ່ງ ໄໝ-ຝ້າຍ : ຄວາມນິຍົມຈາກອະດີດສູ່ປັດຈຸບັນ ດ້ວຍການຜະລິດຜ້າໄໝ ແລະຜ້າຝ້າຍທີ່ເປັນ ເອກະລັກສະເພາະຂອງຕົນ ຈຶ່ງໃຫ້ຮ້ານ ແຕ່ງ ໄໝ-ຝ້າຍ (ຄູວຽງ) ກຳລັງໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມຈາກລູກຄ້າຢ່າງ ກວ້າງຂວາງ ແຕ່ວ່າຄວາມນິຍົມດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກມູນມໍລະດົກຂອງຜູ້ເປັນແມ່ບວກໃສ່ຄວາມມຸ່ງຫມັ້ນພັດທະນາໃຫ້ ເຂົ້າກັບຍຸດສະໄໝຂອງລູກ ໆ ທີ່ເປັນຜູ້ສືບທອດ)

อุดมการณ์ท้องถิ่นนิยม ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ข้างต้นเป็นไปในลักษณะของการนำเสนอให้เห็นถึงวัฒนธรรมการแต่งกายของคนลาวทั้งในอดีตและปัจจุบัน การปลูกฝังและถ่ายทอด สืบต่อกันมานั้นแสดงออกถึงความรักและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตัวเอง ด้วยการอนุรักษ์ รักษา ເອກະລັກສະເພາະໃຫ້คงอยู่มาจนถึงปัจจุบัน นับว่าเป็นการถ่ายทอดมรดกทางภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น

ตั้งนั้นอุดมการณ์ท้องถิ่นนิยมกับการนำเสนอผ่าน “ภูมิปัญญาท้องถิ่น” ในนิตยสารลาว สมัยใหม่สะท้อนให้เห็นถึงการส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจ การปลูกฝังค่านิยมความเป็นตัวตนของ คนในท้องถิ่นให้เกิดความรักและสร้างคุณค่าให้กับพื้นที่ของตนเอง

นอกจากนี้ นิตยสารลาวสมัยใหม่ยังสะท้อนให้เห็นจากการส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยว ประจำจังหวัด (แขวง) โดยเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในจังหวัด (แขวง) หรือเคยเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ และถูกส่งต่อผ่านสถานที่สำคัญ ๆ ทางศาสนา ซึ่งสะท้อนผ่านเรื่องราวความเป็นมาที่มีความผูกพันกับ ผู้คนในท้องถิ่นด้วยกัน และพยายามส่งเสริมวัฒนธรรมผ่านลักษณะเฉพาะของตนให้เป็นที่รู้จัก ดัง ตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 5

ຫລວງພະບາງເປັນເມືອງທີ່ໜ້າທ່ຽວທີ່ສຸດໃນໂລກ ຈາກການລາຍງານຂອງເວັບໄຊ Wanderlust ຂອງອັງກິດ ໃນວັນທີ່ 29 ມັງກອນ 2015 ທີ່ຜ່ານມາໃນງານ Destination Show 2015 ທີ່ໂອເລມເປຍ ນະຄອນລອນດອນ ປະເທດອັງກິດ ຫລວງພະບາງຍັງເປັນເມືອງທ່ອງທ່ຽວ ອັນດັບໜຶ່ງຂອງໂລກ ໃນປີ 2015 ຍ້ອນວ່າເປັນເມືອງທີ່ຍັງຮັກສາໄວ້ເຊິ່ງຮູບແບບການກໍ່ສ້າງ, ຂະນົບທຳນຽມ, ມີຄວາມສວຍງາມ, ອາກາດສົດຊື່ນຕະຫຼອດປີ ແລະມີສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວຫຼວງຫຼາຍ ພຽງແຕ່ທ່ຽວຊົມວັດ ເລາະເບິ່ງສະຖາປັດຕະຍະກຳບູຮານກໍເກີນຄຸ້ມແລ້ວ...

(ມາຫາຂ່າວ ລຸກບັບທີ່ 204 ກຸມກາພັນຈ໌ 2558: 10)

(ຫລວງພະບາງເປັນເມືອງທີ່ໜ້າທ່ຽວທີ່ສຸດໃນໂລກ ຈາກການລາຍງານຂອງເວັບໄຊ Wanderlust ຂອງອັງກິດ ໃນວັນທີ່ 29 ມັງກອນ 2015 ທີ່ຜ່ານມາໃນງານ Destination Show 2015 ທີ່ໂອເລມເປຍ ນະຄອນລອນດອນ ປະເທດອັງກິດ ຫລວງພະບາງຍັງເປັນເມືອງທ່ອງທ່ຽວ ອັນດັບໜຶ່ງຂອງໂລກໃນປີ 2015 ເພາະວ່າເປັນເມືອງທີ່ຍັງຮັກສາໄວ້ເຊິ່ງຮູບແບບການກໍ່ສ້າງ ຂະນົບທຳນຽມ ມີຄວາມສວຍງາມ ອາກາດສົດຊື່ນຕະຫຼອດປີ ແລະມີສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວຫຼວງຫຼາຍ ເພິ່ງແຕ່ເຫຼົ່າໝວດ ທ່ອງທ່ຽວ ສະຖາປັດຕະຍະກຳບູຮານກໍເກີນຄຸ້ມແລ້ວ....)

ພູຄູນແຫ່ງນີ້...ສູນທະລິກວ່າທີ່ຄິດ “ເມື່ອກ່າວເຖິງພູຄູນ ຫຼາຍຄົນຈະຄິດເຖິງທະເລໝອກ ທີ່ໂອບອ້ອມເປັນພູສູດສາຍຫູສາຍຕາ ແຕ່ຄວາມຈິງແລ້ວມີຄວາມລັບຫຼາຍຢ່າງທີ່ເຊື່ອຊ້ອນໃນເມືອງໜາວ ແຫ່ງນີ້ ໂດຍທີ່ຫຼາຍຄົນບໍ່ຮູ້ມາກ່ອນ” ເຖິງແມ້ວ່າເມືອງພູຄູນຍັງບໍ່ທັນແມ່ນເມືອງເປີດ ຍັງບໍ່ມີແຫຼ່ງທ່ອງ ທ່ຽວຢ່າງເປັນທາງການຄືກັບຕົວເມືອງອື່ນໆ ໃນແຂວງຫຼວງພະບາງ ແຕ່ໃນອະນາຄົດໄວໆ ນີ້ເຊື່ອວ່າເມືອງ ພູຄູນຈະກາຍເປັນອີກຕົວເລືອກໜຶ່ງຂອງນັກທ່ອງທ່ຽວຜູ້ທີ່ຢາກສຳຜັດກັບທຳມະຊາດອັນແປກໃໝ່ ແລະ ວິຖີຊີວິດອັນລຽບງ່າຍຂອງປະຊາຊົນລາວ

(ມາຫາຂ່າວ ລຸກບັບທີ່ 225 ກຸມກາພັນຈ໌ 2559: 10)

(ພູຄູນແຫ່ງນີ້...ສູນທະລິກວ່າທີ່ຄິດ “ເມື່ອກ່າວເຖິງພູຄູນ ຫຼາຍຄົນຈະຄິດເຖິງທະເລໝອກທີ່ໂອບ ອ້ອມເປັນພູສູດສາຍຫູສາຍຕາ ແຕ່ຄວາມຈິງແລ້ວມີຄວາມລັບຫຼາຍຢ່າງທີ່ແປກໃໝ່ໃນເມືອງໜາວແຫ່ງນີ້ ໂດຍທີ່ຫຼາຍຄົນບໍ່ຮູ້ມາກ່ອນ” ຄືງ່າວວ່າເມືອງພູຄູນຍັງບໍ່ທັນເປັນເມືອງເປີດ ຍັງບໍ່ມີແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວຢ່າງເປັນ ທາງການເໝືອນກັບຕົວເມືອງອື່ນໆ ໃນແຂວງຫລວງພະບາງ ແຕ່ໃນອະນາຄົດໄວໆ ນີ້ ເຊື່ອວ່າເມືອງພູຄູນຈະ ກາຍເປັນອີກຕົວເລືອກໜຶ່ງຂອງນັກທ່ອງທ່ຽວຜູ້ທີ່ຢາກສຳຜັດກັບທຳມະຊາດອັນແປກໃໝ່ ແລະ ວິຖີຊີວິດອັນ ເລີຍງ່າຍຂອງປະຊາຊົນລາວ)

ຈະເຫັນວ່າການນຳເສນອສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວທຳມະຊາດ (ແຂວງ) ມັກຖືກນຳເສນອຜ່ານ ຄວາມຄິດຂອງຜູ້ເຊື່ອທີ່ຕ້ອງການສູນທະລິກວ່າທີ່ຄິດ ແລະ ຄວາມສົນໃຈໃນທ່ອງທ່ຽວຂອງຕົນເອງ ມາດື່ມຂຶ້ນ ເຫັນໄດ້ຈາກການອ້າງຜົນການລາຍງານຈາກເວັບໄຊສູນທະລິກວ່າທີ່ຄິດ ຫຼື ການນຳເສນອຄວາມແປກໃໝ່ ຂອງສະຖານທີ່ ທີ່ຮູ້ວ່າເປັນການສູນທະລິກວ່າທີ່ຄິດ ແລະ ຄວາມສົນໃຈຂອງຕົນເອງ

เมื่อกล่าวถึงคำว่า “ท้องถิ่นนิยม” นับเป็นกระแสของชุมชนท้องถิ่นที่มีรากฐานทาง ทรัพยากร และภูมิปัญญา ขณะเดียวกันความเป็นท้องถิ่นนั้นอาจเต็มไปด้วยความแตกต่างหลากหลาย สลับซับซ้อน ซึ่งผู้วิจัยได้นำนิตยสารลาวสมัยใหม่มาศึกษาในกรณีท้องถิ่นนิยม เพื่อสื่อให้เห็นถึง ปรัชญาการผ่านกระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมในรูปแบบต่าง เช่น ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของ ตนเอง และการนำเสนอทรัพยากรที่มีคุณค่าของท้องถิ่น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 6

ເຮັດໄມ້ປັ້ງຂາຍ ລາຍໄດ້ເປັນກອບ ການເຮັດໄມ້ປັ້ງຂາຍກໍເປັນອາຊີບໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ແລະກໍບໍ່ ໄດ້ຕໍ່າຕ້ອຍນ້ອຍໜ້າຈາກອາຊີບອື່ນໆ ໃນການສ້າງລາຍຮັບມາໃຫ້ຄອບຄົວ ຖ້າຄົນເຮົາບໍ່ມອງຂ້າມອາຊີບ ນີ້ ແລະຕັ້ງໃຈເຮັດເປັນອາຊີບເສີມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ ຈະມີລາຍຮັບເຂົ້າມາຕື່ມໃນແຕ່ລະວັນ ແລະແຕ່ລະ ເດືອນ ເຮັດໃຫ້ຄອບຄົວມີຢູ່ມີກິນຢ່າງພຽງພໍ ແລະພົ້ນຈາກຄວາມທຸກຍາກໄດ້

ເໝືອນດັ່ງຄອບຄົວຂອງທ່ານ ຈິນລັບ ແລະນາງ ແກ້ວ ຢູ່ບ້ານນາຊາຍເໜືອ ເມືອງມາຊາຍ ທອງ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ນອກຈາກມີອາຊີບເຮັດນາແລ້ວ ຍັງໄດ້ມາເຮັດໄມ້ປັ້ງຂາຍເປັນອາຊີບເສີມອີກ

ເພື່ອນຜູ້ອ່ານທັງຫຼາຍ ນີ້ຄືອາຊີບທີ່ສຸດຈະລົດທີ່ແທ້ຈິງ ທີ່ມີລາຍຮັບຈາກຢາດເທື່ອແຮງງານ ຈາກສະຕິປັນຍາ ຄວາມດຸໝັ່ນແລະຄວາມອິດທິນພາກພຽນຂອງຕົນເອງ ເພາະວ່າມັນສາມາດສ້າງລາຍຮັບ ໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຢ່າງໜ້າເພິ່ງພໍໃຈທີ່ສຸດເລີຍ ຂ້າພະເຈົ້າກໍຂ້າວກໍຍັງພູມໃຈນໍາອາຊີບນີ້ເຊັ່ນດຽວກັນ ແລະ ຂໍສະແດງຄວາມຍ້ອງຍໍຊົມເຊີຍ ໃຫ້ແກ່ເຈົ້າຂອງອາຊີບນີ້ດ້ວຍ

(มหาชน ฉบับที่ 202 มกราคม 2558: 6)

(ทำไม้ปั้งขาย รายได้เป็นกอบ การทำไม้ปั้งขายก็เป็นอาชีพหนึ่งที่สำคัญ และก็ไม่ได้ຕໍ່າ ຕ້ອຍນ້ອຍໜ້າຈາກອາຊີບອື່ນ ໆ ໃນການສ້າງລາຍຮັບມາໃຫ້ຄອບຄົວ ຖ້າຄົນເຮົາບໍ່ມອງຂ້າມອາຊີບນີ້ ແລະ ຕັ້ງໃຈເປັນອາຊີບເສີມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ ຈະມີລາຍຮັບເຂົ້າມາຕື່ມໃນແຕ່ລະວັນ ແລະແຕ່ລະເດືອນ ທີ່ ຄອບຄົວມີຢູ່ມີກິນຢ່າງພຽງພໍ ແລະພົ້ນຈາກຄວາມທຸກຍາກໄດ້

ເໝືອນດັ່ງຄອບຄົວຂອງທ່ານ ຈິນລັບ ແລະນາງ ແກ້ວ ຢູ່ບ້ານນາຊາຍເໜືອ ເມືອງມາຊາຍ ທອງ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ນອກຈາກມີອາຊີບເຮັດນາແລ້ວ ຍັງໄດ້ມາເຮັດໄມ້ປັ້ງຂາຍເປັນອາຊີບເສີມອີກ

ເພື່ອນຜູ້ອ່ານທັງຫຼາຍ ນີ້ຄືອາຊີບທີ່ສຸດຈະລົດທີ່ແທ້ຈິງ ທີ່ມີລາຍຮັບຈາກຢາດເທື່ອແຮງງານ ຈາກ ສະຕິປັນຍາ ຄວາມຍິນດີເພິ່ນແລະຄວາມອິດທິນພາກພຽນຂອງຕົນເອງ ເພາະວ່າມັນສາມາດສ້າງລາຍຮັບ ໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຢ່າງໜ້າເພິ່ງພໍໃຈທີ່ສຸດຂອງພໍ່ເຈົ້າ ນັກຂ່າວກໍຍັງພູມໃຈນໍາອາຊີບນີ້ເຊັ່ນດຽວກັນ ແລະຂອ ສະແດງຄວາມຍ້ອງຍໍ ພໍ່ເພິ່ນ ໃຫ້ແກ່ເຈົ້າຂອງອາຊີບນີ້ດ້ວຍ)

จากตัวอย่างข้างต้น กระแสท้องถิ่นนิยมในสังคมลาวกำลังเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมมากขึ้น ส่งผลให้คนในท้องถิ่นเริ่มหันมาทำอาชีพเสริมเพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว เห็นได้จากตัวอย่างข้างต้นที่มีความภาคภูมิใจในอาชีพที่สุจริตและเป็นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ผู้เขียนได้พยายามนำเสนอความตั้งใจของครอบครัวดังกล่าวที่มีความขยัน อดทน ซึ่งนำไปสู่ความสุขและความภาคภูมิใจต่อทรัพยากรที่มีคุณค่าในท้องถิ่นของตนเองอีกด้วย นอกจากนี้ความภาคภูมิใจในทรัพยากรท้องถิ่นแล้ว ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่ถูกนำเสนอผ่านการผสมผสานระหว่างความทันสมัยกับความเป็นท้องถิ่นนิยม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นักอาชานลาวเขินยามร้านอาชานจำปาลาว สะมันเผื่อเป็นงานตอบสนองไข้
ແກ່ລູກຄ້າທີ່ນິຍົມຮັບປະທານອາຫານລາວ ທ່ານ ສຸວັນນີ ສະເຫຼີມໂຊກ ຈຶ່ງຕັດສິນໃຈເປີດຮ້ານອາຫານ
ຊຳປາລາວ ຂຶ້ນມາໃນເດືອນ ມິຖຸນາ 2016 ໂດຍຕັ້ງຢູ່ທີ່ຈັນທະບູລີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ທ່ານ ສຸວັນນີ ສະເຫຼີມໂຊກ ເຈົ້າຂອງຮ້ານອາຫານ ຊຳປາລາວ ກ່າວວ່າ: ນອກຈາກຈະເປັນ
ການຕອບສະໜອງອາຫານລາວແລ້ວ ຍັງເປັນການອະນຸລັກ ຮັກສາອາຫານລາວທີ່ຢູ່ຕາມທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ
ໄວ້ນຳອີກ ແລະເປັນການສົ່ງເສີມຊາວກະສິກອນລາວໄປໃນໂຕ ເພາະວັດຖຸດິບທຸກໆ ຢ່າງ ທີ່ໃຊ້ລ້ວນ
ແລ້ວແຕ່ເປັນຜົນຜະລິດຂອງຄົນລາວ

(อัปเดต ฉบับที่ 32 ธันวาคม 2559: 16-18)

(นักชิมอาหารลาวเชิญเยี่ยมชมร้านอาหารจำปาลาว ฉะนั้นเพื่อเป็นการตอบสนองให้แก่
ลูกค้าที่นิยมรับประทานอาหารลาว ท่าน สุวันนี สະເຫຼີມໂຊກ ຈຶ່ງຕັດສິນໃຈເປີດຮ້ານອາຫານ ຊຳປາລາວ
ຂຶ້ນມາໃນເດືອນ ມິຖຸນາ 2016 ໂດຍຕັ້ງຢູ່ທີ່ຈັນທະບູລີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ທ່ານ ສຸວັນນີ ສະເຫຼີມໂຊກ ເຈົ້າຂອງຮ້ານອາຫານຊຳປາລາວ ກ່າວວ່າ : ນອກຈາກຈະເປັນການ
ຕອບສະໜອງອາຫານລາວແລ້ວ ຍັງເປັນການອະນຸລັກ ຮັກສາອາຫານລາວທີ່ຢູ່ຕາມທ້ອງຖິ່ນຕ່າງ ໆ ໄວ້ອີກດ້ວຍ ແລະ
ເປັນການສົ່ງເສີມຜູ້ຜະລິດຮາກໄປໃນຕົວ ເພາະວັດຖຸດິບທຸກ ໆ ຢ່າງ ທີ່ໃຊ້ລ້ວນແລ້ວແຕ່ເປັນຜົນຜະລິດຂອງ
ຄົນລາວ)

ดังนั้นอุดมการณ์ท้องถิ่นนิยมที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ได้สะท้อนให้เห็นจากการ
ส่งเสริมให้เกิดความสำนึกรักในบ้านเกิด ถิ่นที่อยู่ ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น การให้คุณค่ากับ
ทรัพยากร และพยายามสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นเพื่อให้สามารถยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเอง
ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์

มนุษย์ นอกจากนี้การนำเสนอในมุมมองดังกล่าวได้สะท้อนภาพของคนในสังคมลาวที่อาศัยธรรมชาติในการดำเนินชีวิตเห็นได้จากประโยคที่ว่า “ผายຫລັງຜູ້ຫົນໜາມໜໍ່ເຂົ້າເປັນມໍລະດົກໂລກ ຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຢູ່ໃກ້ຄຽງມີວຽກເຮັດງານທຳ ຈະມີນັກທ່ອງທ່ຽວທັງພາຍໃນ ແລະຕ່າງປະເທດຫລັງໄຫລເຂົ້າມາທ່ຽວຊົມ ຊຶ່ງຈະເປັນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດໄດ້ເປັນຢ່າງດີ”

ลักษณะที่ถูกนำเสนอข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่าธรรมชาติกับมนุษย์ถือเป็นสิ่งที่มีค่าสำหรับกันและกัน หากธรรมชาติขาดมนุษย์ดูแล ธรรมชาติก็จะเป็นเพียงธรรมชาติเท่านั้น หากมนุษย์ไม่พึ่งพาธรรมชาติ มนุษย์ก็จะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ดังนั้นธรรมชาตินิยม-มนุษย์นิยม เป็นสิ่งที่เคียงคู่กันในฐานะผู้อาศัยร่วมกัน

ตัวอย่างที่ 8

ປັນຫາປ່າໄມ້ ກັບຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງ

ປະເທດເຮົາ ກຳລັງປະເຊີນໜ້າກັບໄພຮຸກຮານຈາກການທຳລາຍຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ຢ່າງຮຸນແຮງ ແລະນັບມື້ເພີ່ມທະວີຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ຖືກທຳລາຍເປັນຈຳນວນຫຼາຍ ອັນສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ປະຊາຊົນ ສັງຄົມ ລະບົບນິເວດ ກໍຄືຜົນປະໂຫຍດລວມຂອງຊາດ

ສຳລັບມາດຕະການຄຸ້ມຄອງລັດຖະບານກໍໄດ້ພະຍາຍາມສ້າງນິຕິກຳອອກມາຄຸ້ມຄອງອອກມາເປັນຈຳນວນຫຼາຍ ບໍ່ວ່າຈະເປັນກົດໝາຍ ດຳລັດ ແລະຄຳສັ່ງ ເຊິ່ງຫຼ້າສຸດລັດຖະບານຊຸດໃໝ່ພາຍໃຕ້ການນຳຂອງທ່ານ ດຣ ທອງລຸນ ສີສຸລິດ ກໍເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມເປັນຈິງພາວະວິໄສຂອງສະຖານະການທີ່ປະເທດຊາດກຳລັງປະເຊີນໜ້າຢູ່ ຈິງໄດ້ອອກຄຳສັ່ງຄຸ້ມຄອງແລະກວດກາການຊຸດຄຸ້ນໄມ້ ການເຄື່ອນຍ້າຍໄມ້ ແລະທຸລະກິດໄມ້ ເຊິ່ງໄດ້ເນັ້ນໃຫ້ຍຸດຕິການສິ່ງອອກໄມ້ທີ່ຊຸດຄຸ້ນອອກຈາກປ່າທຳມະຊາດໄປຕ່າງປະເທດ ໃນທຸກກໍລະນີຢ່າງເດັດຂາດ

ພາຍໃຕ້ແຜງສະຫວ່າງຂອງຜົນປ່າຜ່ານຄຳສັ່ງ ແລະຄວາມເອົາຈິງເອົາຈັງຂອງຄະນະລັດຖະບານຊຸດນີ້ ເປັນອີກຄວາມຫວັງໜຶ່ງຂອງທົ່ວປວງຊົນທັງຊາດ

(มหาชน ฉบับที่ 236 มิถุนายน 2559: 17)

(ปัญหาป่าไม้ กับยุทธศาสตร์การคุ้มครอง ประเทศเรา กำลังเผชิญหน้ากับภัยรุกรานจากการทำลายทรัพยากรป่าไม้อย่างรุนแรง และนับวันยิ่งเพิ่มทวีคูณ ทำให้พื้นที่ป่าไม้ถูกทำลายเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน สังคม ระบบนิเวศ รวมถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของคนในชาติ

ສຳລັບມາດຕະການຄຸ້ມຄອງ ຣູ່ຊັບລາດໄດ້ພະຍາຍາມສ້າງນິຕິກຳອອກມາຄຸ້ມຄອງເປັນຈຳນວນ ຫຼາຍ ໄມ້ວ່າຈະເປັນກົດໝາຍ ພຣະຣາຊກຸດຊະກຳລັກແລະຄຳສັ່ງ ສິ່ງສຳສຸດຣູ່ຊັບລາດຊຸດໃໝ່ ກາຍໃຕ້ການນຳຂອງທ່ານ ດຣ ທອງລຸນ ສີສຸລິດ ໄດ້ເຫັນຄືງຄວາມເປັນຈິງຂອງສະຖານະການທີ່ປະເທດຊາດກຳລັງເຊີນຜົນຜູ້ ຈິງໄດ້ອອກ ຄຳສັ່ງຄຸ້ມຄອງແລະຕຣວງສອບການບັນທຶກການຊຸດ ຣີ້ ຄອນ ຕັ້ນໄມ້ ການເຄື່ອນຍ້າຍຕັ້ນໄມ້ ແລະຣຸກກິຈໄມ້ ສິ່ງ ໄດ້ເນັ້ນໃຫ້ຍຸດຕິການສິ່ງອອກໄມ້ທີ່ຊຸດຄຸ້ນອອກຈາກປ່າຮຣມຊາດໄປຕ່າງປະເທດ ໃນທຸກກຣນີຢ່າງເດັດຂາດ

ภายใต้แสงสว่างของผืนป่า ผ่านคำสั่งและความเอาใจจริงเอาใจของคณะรัฐบาลชุดนี้ เป็นอีกความหวังหนึ่งของปวงชนทั้งชาติ)

การนำเสนออุดมการณ์ธรรมชาตินิยมข้างต้นเป็นการนำเสนอการรักษาผลประโยชน์ร่วมของคนในชาติ โดยนำเสนอผ่านยุทธศาสตร์การคุ้มครองป่าไม้ของประเทศ เนื่องจากในปัจจุบันประเทศลาวได้มีนักลงทุนจากต่างชาติเข้ามาจับจองและสร้างอุตสาหกรรมมากมาย ส่งผลให้ประชาชนในสังคม ระบบนิเวศทางธรรมชาติได้ถูกทำลาย การนำเสนออุดมการณ์ธรรมชาตินิยมข้างต้นผู้เขียนได้หยิบยกเอายุทธศาสตร์ที่คุ้มครองป่าไม้ขึ้นมาแสดงให้เห็นถึงความคาดหวังที่ประชาชนลาวทุกคนกำลังรอและมีความหวังให้คณะรัฐบาลได้จัดการอย่างเร่งด่วนและจริงจัง ซึ่งเห็นได้จากประโยคที่ถูกนำเสนอว่า “ภายใต้แสงสว่างของผืนป่าผ่านคำสั่ง และความเอาใจจริงเอาใจของคณะรัฐบาลชุดนี้ เป็นอีกความหวังของปวงชนทั้งชาติ” และนี่ก็เป็นรูปแบบหนึ่งของอุดมการณ์ธรรมชาตินิยมที่ถูกนำเสนอผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่

ตัวอย่างที่ 9

กระแสวิกฤต และยืนยัน

สำหรับประเทศลาวทิศทางการพัฒนากระแสวิกฤต และยืนยัน ถึงการนำดินแดนในภอญปะชุมไฮยั้งที่ X ของสูงนภายักเมื่อทว่าตั้งต้นปีที่ผ่านมา

เมื่อเจ้าเวียงคำว้าสิขร และ ยืนยัน แม้จะความจำเป็นของยุทธศาสตร์ มั่นจิ่ง ภายเป็นความท้าทายอันใหม่ที่ผวกเราต้องร่วมกันขันลู่ เผาะเวียงแม้ว่าลัดทะบานจะได้ทำนิตอกรเป็นวาระແຫ່ງຊາດແຕ່ກໍຍັງມີຫຼາຍດ້ານທີ່ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ ໜຶ່ງໃນປັດໄຈຄວາມສໍາເລັດນັ້ນກໍຄືຄວາມເຂົ້າໃຈແລະຮ່ວມມືກັນຂອງປະຊາຊົນ ເຖິງແມ່ນວ່າປະຊາຊົນໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ຈະຕິດພັນແລະອາໄສທໍາມາຫາກິນກັບທໍາມະຊາດ ແຕ່ນັ້ນກໍບໍ່ໄດ້ໝາຍເຖິງຈະຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງ ເພາະພວກເຮົາກໍລັງປະເຊີນໜ້າກັບສະຖານະການບຸກພື້ນທີ່ທາງທໍາມະຊາດຫຼາຍຂຶ້ນ

ໂດຍສະເພາະກໍແມ່ນອີງກອນນອກລັດຖະບານທີ່ຊື່ວ່າເປັນການທໍາລາຍຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດແລະລະບົບນິເວັດ ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນໂຈດທີ່ພວກເຮົາຕ້ອງຮ່ວມກັນແກ້ ຕາມທິດທາງທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ທັນສະໄໝ ແລະເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ

(มหาชน ฉบับที่ 237 กรกฎาคม 2559: 12)

(กระแสวิกฤตและมั่นคง)

สำหรับประเทศลาวทิศทางการพัฒนากระแสวิกฤตและมั่นคง ได้ถูกกำหนดเข้าในกองประชุมใหญ่ครั้งที่ 10 ของศูนย์กลางพรรคเมื่อต้นปีที่ผ่านมา

เมื่อพูดถึงคำว่าสีเขียวและมั่นคงมันคือสิ่งสำคัญในยุคสมัยนี้ เป็นความท้าทายใหม่ที่พวกเราต้องร่วมกันทำให้สำเร็จ เพราะถึงแม้ว่ารัฐบาลจะกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ แต่ก็ยังมีอีก

หลายด้านที่ต้องเอาใจใส่มากขึ้น หนึ่งในปัจจัยความสำคัญก็คือความเข้าใจและการร่วมมือกันของประชาชน ถึงแม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่จะอาศัยธรรมชาติในการทำมาหากิน แต่นั่นก็ไม่ได้รับประกันความมั่นคงของธรรมชาติ เพราะพวกเรากำลังเผชิญหน้ากับสถานการณ์บุกรุกพื้นที่ทางธรรมชาติมากเกินไป

โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การปกครองของรัฐบาลที่เป็นตัวการการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ ซึ่งถือว่าเป็นโจทย์ที่พวกเราต้องร่วมกันแก้ไขตามทิศทางที่ดี มีประสิทธิภาพ ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)

การนำเสนออุดมการณ์ชาตินิยมข้างต้นเป็นการนำเสนอที่มาของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ โดยผู้เขียนนำเสนอข้อมูลผ่านการประชุมครั้งใหญ่ของประเทศลาวที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติ เห็นได้จากการยกกรณีวาระแห่งชาติที่กระตุ้นให้คนในสังคมร่วมกันแก้ไขปัญหาให้ตรงจุด ที่นับเป็นความท้าทายของทุกคนในประเทศ นอกจากนี้การนำเสนอในมุมมองดังกล่าวได้สะท้อนภาพของคนในสังคมลาวที่อาศัยธรรมชาติในการดำเนินชีวิตเห็นได้จากประโยคที่ว่า “ເຖິງແມ່ນວ່າປະຊາຊົນໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ຈະຕິດພັນແລະອາໄສທຳມາຫາກິນກັບທຳມະຊາດ ແຕ່ນັ້ນກໍບໍ່ໄດ້ໝາຍເຖິງຈະຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງ” ลักษณะที่ผู้นำเสนอข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่าธรรมชาติกับมนุษย์ถือเป็นสิ่งที่มีค่าสำหรับกันและกัน

ชาตินิยม เป็นอุดมการณ์ที่ถูกจัดวางให้เห็นผ่านมุมมอง ทักษะของผู้เขียน โดยเป็นการแสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์ชาตินิยมที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่เชื่อว่า ชาตินิยมเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตของคนในสังคมลาว ธรรมชาติเป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ไว้ ธรรมชาติเป็นสิ่งที่สวยงามหากมนุษย์มองเห็นคุณค่าของกันและกัน ดังนั้นชาตินิยมให้ทุกสิ่งแก่มนุษย์ ถ้าหากมนุษย์ทำลายธรรมชาติก็เท่ากับทำลายตนเอง

อุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่ถูกนำเสนอผ่านทางด้านพุทธศาสนา ด้านท้องถิ่นนิยม และด้านชาตินิยม เป็นการแสดงให้เห็นว่านิตยสารลาวสมัยใหม่เป็นช่องทางหนึ่งที่สามารถถ่ายทอดอุดมการณ์ได้ในลักษณะของการนำเสนอในรูปแบบของมุมมองของสำนักพิมพ์ มุมมองของคนมีชื่อเสียง มุมมองของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ทำให้การนำเสนออุดมการณ์ดังกล่าวได้ต่อยอดความเป็นลาวผ่านรูปแบบความทันสมัยที่มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสังคมและวัฒนธรรมกับบุคคลได้อีกช่องทางหนึ่ง

6.2 อุดมการณ์ทางการเมืองในนิตยสารลาวสมัยใหม่

อุดมการณ์ คือ ชูของความเชื่อพื้นฐานที่สร้างกรอบความคิดและกำหนดการกระทำของเรา มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับกลุ่มรวมถึงสนับสนุนและท้าทายโครงสร้างทางอำนาจในสังคม อุดมการณ์จึงเกี่ยวข้องกับอำนาจ การครอบงำ การใช้ภาษา การสร้างความชอบธรรม และความเห็นพ้อง (อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท, 2547, หน้า 211)

อุดมการณ์ทางการเมืองจึงเป็นอุดมการณ์ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับรัฐหรือแผ่นดิน เกี่ยวกับการบริหารประเทศ หรือนโยบายในการบริหารประเทศ ซึ่งผู้วิจัยพบการนำเสนออุดมการณ์ทางการเมืองผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ในประเด็น อุดมการณ์ชาตินิยม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.2.1 อุดมการณ์ชาตินิยม

อุดมการณ์ชาตินิยม คืออุดมการณ์ที่ถูกประกอบสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองต่อการสร้างรัฐชาติ มีภาระหน้าที่ทางอุดมการณ์ในการสร้างเอกภาพ สร้างความเป็นชาติขึ้นมาจากความหลากหลายของคนในชาติ รวมไปถึงการหวงแหนแผ่นดินและผลประโยชน์ร่วมของคนในชาติ การสร้างสำนึกให้เกิดความรักความชอบ และความศรัทธาในความเป็น “ลาว” และที่สำคัญคือเป็นกลไกทางอุดมการณ์ในการสร้างความชอบธรรมให้กับครองอำนาจทางการเมืองของรัฐ สำนึกความเป็นชาติที่ถูกสร้างขึ้นจึงสอดคล้องกับผลประโยชน์ของรัฐมากกว่าประชาชน เช่น การหวงแหนในแผ่นดินเกิดการสำนึกความเป็นชาติ การฉลองวันชาติ เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 10

ຈີດີພິສູງນັ້ນ ກໍ່ບໍ່ສໍາຄັນເທົ່າປາກທ້ອງຂອງຄົນພາຍໃນຊາດ

ໃນເລື່ອງນີ້ທາງພາດລັດເອງກໍ່ຖືວ່າມີຄວາມສະດັງໄວພໍສົມຄວນ ເພາະຈາກການຊີ້ແຈງໃນໂອກາດກອງປະຊຸມສະໄໝສາມັນເທື່ອທີ 2 ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ທ່ານທອງລຸນ ສີສຸລິດ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໄດ້ມີຄໍາເຫັນບາງຕອນກ່າວວ່າ: ເນື່ອງຈາກຈີດີພິແມ່ນການເພີ່ມຂຶ້ນຈາກການເອົາໂຄງການລົງທຶນຕ່າງປະເທດ ມາຈິດທະບຽນໃນມູນຄ່າຕ່າງໆ ແຕ່ວ່າມັນໄປກະທົບການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນທີ່ແທ້ຈິງເຮັດໃຫ້ບໍ່ມີລາຍຮັບ

ສະນັ້ນ, ສິ່ງທີ່ຄວນຫັນມາເບິ່ງ ແລະແກ້ໄຂຮີບດ່ວນກໍ່ຄືເລື່ອງປາກທ້ອງຂອງປະຊາຊົນທີ່ກໍາລັງຖືກກະທົບຈາກກະແສການເພີ່ມເງິນເດືອນຜະນົກງານລັດຖະກອນ 500 ກີບຕໍ່ດັດສະນີ ເມື່ອເບິ່ງທາງດ້ານສັງຄົມໂລກເອງກໍ່ບໍ່ມີຫຼັກການໃດທີ່ມາຍັງຍືນຄໍາປະກັນວ່າ ຈີດີພິ ທີ່ສູງແມ່ນໝາຍເຖິງປະຊາຊົນພາຍໃນຊາດຈະຢູ່ດີມີສຸກ ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ລ້ວນແຕ່ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າພາບລວມຂອງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດທີ່ເຮົາເອົາມາອວດອ້າງ ກໍ່ບໍ່ສໍາຄັນເທົ່າກັບການຢູ່ດີກິນດີຂອງຄົນພາຍໃນຊາດ

(มหาชน ฉบับที่ 246 พฤศจิกายน 2559: 5)

(จิตีพีสูงนั้น ก็ไม่สำคัญเท่าปากท้องของคนภายในชาติ ในเรื่องนี้ทางภาครัฐเองก็ถือว่ามีความสะดุ้งเร็วพอสมควร เพราะจากการชี้แจงในโอกาสของกองประชุมสมัยสามัญครั้งที่ 2 ของสภาแห่งชาติ ท่านทองลุน สีสุลิด นายกรัฐมนตรี ได้มีความเห็นบางตอนกล่าวว่า: เนื่องจากจิตีพี ได้มีการเพิ่มขึ้นจากการเอาโครงการลงทุนของต่างประเทศมาจดทะเบียนในมูลค่าต่าง ๆ แต่ว่ามันไปกระทบการผลิตของประชาชนที่แท้จริงทำให้ไม่มีรายรับ

ฉะนั้น สิ่งที่ควรหันมาดูแลและแก้ไขอย่างเร่งด่วนก็คือเรื่องปากท้องของประชาชนที่กำลังถูกกระทบจากการแสวงหาเพิ่มเงินเดือนพนักงานรัฐกร 500 กีบต่อดัชนี เมื่อมองทางด้านสังคมโลกเองก็ไม่มีหลักการใดที่มายืนยัน รับประกันว่า จิตีพี ที่สูงนั้นหมายถึงประชาชนภายในชาติจะอยู่ดีมีสุข สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ชี้ให้เห็นว่าภาพรวมของการขยายตัวของเศรษฐกิจแห่งชาติที่เราเอามาอวดอ้างนั้น ไม่สำคัญเท่ากับการอยู่ดีกินดีของคนภายในชาติ)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นลักษณะของอุดมการณ์ชาตินิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่ถูกนำเสนอให้เห็นถึงความเป็นห่วงเป็นใยคนในชาติ และผลประโยชน์ร่วมของคนในชาติ มากกว่าการลงทุนกับต่างประเทศ ดังเช่นในประโยคที่กล่าวว่า “ຫຼັກການໃດທີ່ມາຍັງຍືນຄຳປະກັນວ່າ ຈີດີພີ ທີ່ສູງແມ່ນໝາຍເຖິງປະຊາຊົນພາຍໃນຊາດຈະຢູ່ດີມີສຸກ” ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าคนลาวมีความรักและห่วงใยซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะเรื่องปากท้องถือเป็นจุดสำคัญในการดำเนินชีวิต หากแม้ประเทศจะก้าวหน้าไปไกลแค่ไหนแต่ประชาชนลำบากในการหาเลี้ยงชีพ จิตีพี ที่ประเทศให้ความสำคัญมันก็ไม่สามารถที่จะนำพาให้คนลาวทุกคนมีความสุขและอยู่ดีกินดีได้

ຄົນຂາຍຊາດ

ໃນຍຸກປັດຈຸບັນ ການສະແຫວງຫາຜົນປະໂຫຍດຈາກຊາດທີ່ດ້ອຍກວ່າ ຈຶ່ງອອກມາໃນຮູບແບບໃໝ່ທີ່ເອີ້ນວ່າ ການລົງທຶນ ແລະ ຫຼາຍຄົນກໍຮູ້ດີວ່າການລົງທຶນແມ່ນກິນໄກການສະແຫວງຫາຜົນປະໂຫຍດແບບໃໝ່ຂອງບັນດາປະເທດທີ່ມີອຳນາດທາງເສດຖະກິດ

ໃນຍຸກປັດຈຸບັນເຮົາມີໂອກາດເສຍຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ເສຍຄວາມເປັນເຈົ້າໂຕເອງ ດ້ວຍຫຼາຍລິກສະນະ ຖ້າເຮົາບໍ່ມີຫຼັກໜັ້ນທາງດ້ານແນວຄິດທີ່ສູງຜໍ ແນວຄິດຫຼັກໜັ້ນທີ່ຜູ້ຂ້າກຳລັງເວົ້າເຖິງມັນ ຫມາຍເຖິງແນວຄິດທີ່ຮັກຫວງແຫນ ແລະຄຳນຶງເຖິງຜົນປະໂຫຍດຂອງຊາດເປັນຫຼັກ ໄຜຣຸກຄາມໂຕຮ້າຍກາດຕໍ່ຜົນປະໂຫຍດຂອງຊາດນັ້ນ ມັນແມ່ນ ຜົນປະໂຫຍດສ່ວນຕົວ

ຖ້າໄຜຣ້າຍແຮງນັ້ນເກີດຂຶ້ນ ມັນກໍຫມາຍຄວາມວ່າ ປະເທດທັງປະເທດຕ້ອງເສຍຜົນປະໂຫຍດຜື່ນໆເອີຍ, ດັ່ງທີ່ພວກເຮົາຮູ້ນຳກັນແລ້ວວ່າ ສັງຄົມມະນຸດເຮົາມີການແຂ່ງຂັນຊິງດີຊິງເດັ່ນກັນ ຕັ້ງແຕ່ໃດມາ ແລະຍັງຈະສືບຕໍ່ແຂ່ງຂັນກັນໄປອີກດີນ ຫຼື ອາດຈະບໍ່ມີສິ້ນສຸດ ການລົງທຶນ ກໍຖືກຈັດເຂົ້າໃນການແຂ່ງຂັນອີກແບບນຶ່ງຂອງຍຸກປັດຈຸບັນ ແຕ່ວ່າພວກເຮົາຈະສາມາດເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນຢ່າງສົມກຽດໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອພວກເຮົາເປັນຕົວຂອງຕົວເອງ

บิดความนี้ บໍ່ได้มีเจตนาท้าวสรวงใส่บุกรณใจ แต่เป็นขจรถวามถิดฝาก
 เติบสะเตีไฝบายถินที่กำล้งฎิภท ฐิ อากจะฎิภทวินโภภานลึงทินทฐอภลวง จินเร็ดใช้เสยฐัก
 ทมันสินท่าปะถิวัค

(อัปเดต ฉบับที่ 12 เมษายน 2559: 8)

(คนขายชาติ ในยุคปัจจุบัน การแสวงหาผลประโยชน์จากชาติที่ต่อยกว่า มักออกมาใน
 รูปแบบใหม่ที่เรียกว่า การลงทุน และหลายคนก็รู้ดีว่าการลงทุนคือกลไกการแสวงหาผลประโยชน์
 แบบใหม่ของบรรดาประเทศที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจ

ในยุคปัจจุบัน เรามีโอกาสเสียผลประโยชน์ หรือ เสียความเป็นตัวของตัวเอง ด้วยหลาย
 ลักษณะ ถ้าเราไม่มีหลักยึดมั่นทางด้านแนวคิดที่สูงพอ แนวคิดหลักมันที่ข้าพเจ้ากำลังพูดถึงนั้น
 หมายถึงแนวคิดที่รักและหวงแหน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นหลัก ภัยคุกคามตัวร้ายที่มี
 ผลต่อประโยชน์ของชาตินั้นก็คือผลประโยชน์ส่วนตัว

ถ้าภัยร้ายแรงนั้นได้เกิดขึ้น มันก็หมายความว่า ประเทศทั้งประเทศต้องเสียผลประโยชน์
 พี่น้องเอ๋ย ดังที่พวกเรา รู้กันอยู่แล้วว่า สังคมมนุษย์เรามีการแข่งขัน ชิงดีชิงเด่นกันตั้งแต่โตมา และ
 ยังคงสืบทอดต่อไปอีกเป็นเวลานาน หรือ อาจจะไม่มีที่สิ้นสุด การลงทุนนั้นก็ถูกจัดเข้าในการแข่งขัน
 อีกรูปแบบหนึ่งของยุคปัจจุบัน แต่ว่าพวกเราจะสามารถเข้าร่วมเกมการแข่งขันอย่างสมเกียรติได้ก็
 ต่อเมื่อพวกเราเป็นตัวของตัวเอง

บทความนี้ ไม่ได้มีเจตนากล่าวหาว่าเสียดสีบุคคลใด แต่เป็นเพียงความคิดฝากเตือนสติใคร
 บางคนที่กำลังถูก หรือ อาจจะถูกลักการลงทุนหลอกลวง จนทำให้เสียหลักมัน ทางคุณธรรม
 ศีลธรรม)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการนำเสนอชาตินิยมในลักษณะการหวงแหนแผ่นดินและ
 ผลประโยชน์ร่วมของคนในชาติ การสร้างสำนึกให้เกิดความรักความชอบต่อประเทศชาติ ผ่าน
 บทความที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ซึ่งเห็นได้จากประโยคที่กล่าวว่า “แนวถิดฐักข้มที่ผู้ฐ่า
 กำล้งเว้าฎิภทมันทมายฎิภทแนวถิดฐักฐิธักทวงแชน และลำนึงฎิภทฝินปะโทยถดอญฐากปะนฐัก”
 ลักษณะที่ถูกนำเสนอข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่าคนลาวไม่ชอบการถูกเอารัดเอาเปรียบ ถึงแม้ว่าประเทศ
 ลาวจะเป็นประเทศที่ต่อยกว่าแต่ไม่ได้หมายความว่าประเทศอื่น ๆ จะเข้ามาเอาเปรียบหรือดักดวง
 ผลประโยชน์ของคนในชาติออกไปได้ เป็นการนำเสนอในรูปแบบของการหวงแหนแผ่นดินและ
 ผลประโยชน์ของคนในชาติ นอกจากนี้การนำเสนออุดมการณ์ชาตินิยมในประเด็นข้างต้นยังพบการ
 สร้างสำนึกให้เกิดความรักความชอบต่อประเทศชาติในคำว่า “ฝินอญเอีย” ซึ่งวิธีการนำเสนอใน
 ลักษณะนี้ทำให้เห็นอุดมการณ์ชาตินิยมที่ถูกปลูกฝังให้กับคนในชาติ ให้มีความรักและความชอบ

เสมือนพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน ดังนั้นการส่งเสริมให้เกิดความรักในผืนแผ่นดินลาว ส่งเสริมให้มีความภาคภูมิใจในความเป็นลาวและความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายอย่างไม่มีชาติใดในโลกเสมอเหมือน

ตัวอย่างที่ 11

อาຊີບທີ່ຂ້ອຍເລືອກ ເຖິງລຳບາກກໍພາກພູມໃຈ

ທຽມດວງນ້ອຍໆ ທີ່ຈຸດເຜົາຕົນເອງເພື່ອເບິ່ງແສງສະຫວ່າງກາງຊົນນະບົດອັນມີດິມິດ
ຫວັງພຽງຊ່ວຍນຳທາງໃຫ້ແກ່ເດັກໆ ກ້າວໄປສູ່ແສງສະຫວ່າງແຫ່ງອະນາຄົດ

ອາຊີບຄູຄູ່ອາຊີບທີ່ຕ້ອງເສຍສະຫຼະ ແລະຕ້ອງໃຊ້ຄວາມມານະອິດທິນສູງ ໂດຍສະເພາະຄູ
ໃນເຂດຊົນນະບົດທ່າໄກສອກຫຼີກ ຖ້າໃຈບໍ່ມັກຮັກໃນອາຊີບນີ້ແທ້ໆ ພວກເຂົາຄົງປ່ອຍໃຫ້ໂຮງຮຽນຮ້າງ
ຄູ ແລະຄວາມຫວັງຂອງເດັກໆ ກໍຄົງສູນສະຫຼາຍ ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າສັງຄົມຈະເຂົ້າອີກເຂົ້າໃຈ ແລະດູແລ
ເອົາໃຈໃສ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າໃຫ້ດີຍິ່ງຂຶ້ນ

(มหาชน ฉบับที่ 234 พฤษภาคม 2559: 10-11)

(อาชีพอที่ฉันเลือก ถึงจะลำบากแต่ก็ภาคภูมิใจ เทียนดวงน้อย ๆ ที่จุดเผาตนเองเพื่อเป่ง
แสงสว่างกลางชนบทอันมืดมิด หวังเพียงช่วยนำทางให้แก่เด็ก ๆ ก้าวไปสู่แสงสว่างแห่งอนาคต

อาชีพครู คืออาชีพที่ต้องเสียสละ และต้องใช้ความมานะ อดทนสูง โดยเฉพาะครูในเขต
ชนบทห่างไกลความเจริญ ถ้าไม่มีใจรักในอาชีพนี้จริง ๆ พวกเขาคงปล่อยให้โรงเรียนนี้ร้าง และ
ความหวังของเด็ก ๆ ก็คงสูญสลาย หวังอย่างยิ่งว่าสังคมจะเข้าอกเข้าใจ และดูแลเอาใจใส่ชีวิตการ
เป็นอยู่ของพวกเขาเหล่านั้นให้ดียิ่งขึ้น)

จะเห็นว่าการนำเสนอความภาคภูมิใจของคนในชาติ ส่วนใหญ่มักถูกนำเสนอผ่าน
ผลประโยชน์ที่เป็นส่วนรวมของคนในชาติมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว ดังในพาดหัวเรื่องข้างต้น
“อาຊີບທີ່ຂ້ອຍເລືອກ ເຖິງລຳບາກກໍພາກພູມໃຈ” ຈຶ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນถึงความภาคภูมิใจ การยอมสละชีวิต
เพื่อชาติ ดังเช่นครูท่านนี้ได้เสียสละชีวิตของตนเพื่อมาสอนเด็ก ๆ ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ โดย
ครูท่านนี้มีความยึดมั่นในอาชีพที่รัก โดยแสดงออกถึงความภาคภูมิใจที่ได้ทำให้เด็ก ๆ มีความรู้และ
นำพาเด็ก ๆ เหล่านั้นไปสู่อนาคตที่ดีได้ และพร้อมที่จะเสียสละ อดทนเพื่อแผ่นดินด้วยความเต็มใจ
เห็นได้จากประโยคที่บอกว่า “ຖ້າໃຈບໍ່ມັກຮັກໃນອາຊີບນີ້ແທ້ໆ ພວກເຂົາຄົງປ່ອຍໃຫ້ໂຮງຮຽນຮ້າງ
ຄູ ແລະຄວາມຫວັງຂອງເດັກໆ ກໍຄົງສູນສະຫຼາຍ ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າສັງຄົມຈະເຂົ້າອີກເຂົ້າໃຈ ແລະດູແລ
ເອົາໃຈໃສ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າໃຫ້ດີຍິ່ງຂຶ້ນ”

อุดมการณ์ชาตินิยม นั้นเป็นอุดมการณ์ที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ในประเด็นที่ถูก
นำเสนอในมุมมองความรักและห่วงหา ความภาคภูมิใจของคนในชาติ ตามที่ได้กล่าวไปแล้วใน
ตัวอย่างข้างต้น นอกจากนี้ในตัวอย่างที่จะกล่าวถึงครั้งนี้ได้สะท้อนอุดมการณ์ชาตินิยมผ่านบุคคลที่มี
อาชีพเป็นข้าราชการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคณะรัฐบาลลาว ซึ่งถูกนำเสนอในแง่ของการใช้ชีวิตจน
ประสบความสำเร็จ โดยเป็นบุคคลตัวอย่างที่สามารถนำมาสร้างให้เกิดจิตสำนึกและความภาคภูมิใจใน

ความเป็นลาวได้ นั่นคือ ท่านนางแพงพอน ชั้นทะยงทอง ซึ่งเป็นบุคคลที่ประเทศลาวให้ความสนใจในเรื่องหน้าที่การงานและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยการรักษาผลประโยชน์ให้กับประเทศชาติ เห็นได้จากประโยคที่ว่า “ທ່ານນາງແພງພອນ ຂັ້ນທະຍິງທອງ ເປັນວິລະຊົນແຫ່ງຊາດ” นอกจากนี้เป็นวีรชนแห่งชาติแล้ว ท่านนางแพงพอนได้ถูกนำเสนออุดมการณ์ชาตินิยมผ่านการให้สัมภาษณ์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่มีต่อชาติในฐานะที่เป็นคนสร้างชาติคนหนึ่ง ในประโยคที่ว่า “ວຽກງານຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍຈາກລັດຖະບານ ບໍ່ວ່າຈະເປັນວຽກໃຫຍ່ ຫຼື ນ້ອຍກໍຕາມແມ່ນມີຄວາມໝາຍຄວາມສໍາຄັນທຸກວຽກ ບໍ່ສວຍໃຊ້ໂອກາດເອົາຜົນປະໂຫຍດເຂົ້າໂຕເອງ ສັດຊື່ຕໍ່ປະເທດຊາດ ແລະການຈັດຕັ້ງເພື່ອສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ກັບພັກລັດໃນການດໍາເນີນໂຄງການຕໍ່ໄປ” ซึ่งวิธีการนำเสนอในลักษณะนี้ทำให้เห็นถึงอุดมการณ์ชาตินิยมที่ถูกฝังอยู่ในรากลึกของจิตใจของคนในชาติลาวได้อย่างสมบูรณ์ และนี่ก็เป็นรูปแบบหนึ่งของอุดมการณ์ชาตินิยมที่ถูกนำเสนอผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่

ຄົນແທ້ ເຮັດແທ້

ໃນສະໄໝຕໍ່ສູ້ກູ້ຊາດ ທ່ານນາງແພງພອນ ຂັ້ນທະຍິງທອງ ເປັນວິລະຊົນແຫ່ງຊາດ ແລະໃນຍຸກທີ່ປະເທດຊາດມີການພັດທະນາ ດັ່ງປັດຈຸບັນ ທ່ານນາງແພງພອນ ກໍເປັນນັກທຸລະກິດ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມພື້ນເດັ່ນສູງ ແຕ່ວ່າ ສາເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ທ່ານນາງແພງພອນ ມີຄວາມພື້ນເດັ່ນ ຄືແນວນັ້ນ ກໍເພາະແນວຄິດຈິດໃຈທີ່ເຂັ້ມແຂງ ບຸກບືນຂອງທ່ານນາງ

ເພິ່ນເວົ້າວ່າ ເພິ່ນມັກດ້ານການກໍ່ສ້າງເພື່ອປະກອບສ່ວນ ໃນການສ້າງສາແລະພັດທະນາປະເທດຊາດ ຕະຫຼອດໄລຍະທີ່ຜ່ານມາວຽກງານດ້ານການພັດທະນາຂອງເພິ່ນເລີ່ມມີບົດບາດໃນສັງຄົມຫຼາຍຂຶ້ນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການພັດທະນາເສັ້ນທາງ 2 ເສັ້ນ ແລະຂົວ 1 ແຫ່ງທີ່ເມືອງ ສັງທອງ

ທ່ານນາງ ແພງພອນ ກ່າວຕື່ມອີກວ່າ ວຽກງານຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍຈາກລັດຖະບານ ບໍ່ວ່າຈະເປັນວຽກໃຫຍ່ ຫຼື ນ້ອຍກໍຕາມແມ່ນມີຄວາມໝາຍຄວາມສໍາຄັນທຸກວຽກ ບໍ່ສວຍໃຊ້ໂອກາດເອົາຜົນປະໂຫຍດເຂົ້າໂຕເອງ ສັດຊື່ຕໍ່ປະເທດຊາດ ແລະການຈັດຕັ້ງເພື່ອສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ກັບພັກລັດໃນການດໍາເນີນໂຄງການຕໍ່ໄປ

(ອັບເດດ ລຸນັບທີ່ 26 ກັນຍາຍນ 2558: 14)

(คนจริง ทำจริง ในสมัยต่อสู้กู้ชาติ ท่านนางแพงพอน ชั้นทะยงทอง เป็นวีรชนแห่งชาติ และในยุคที่ประเทศชาติมีการพัฒนา ดังเช่นปัจจุบัน ท่านนางแพงพอนก็เป็นนักธุรกิจ ผู้ที่มีความสามารถสูง สาเหตุที่ทำให้ท่านนางแพงพอน มีความสามารถโดดเด่น ก็คือวิธีคิดกับจิตใจที่เข้มแข็งและแข็งแกร่งของเธอ

ທ່ານນາງແພງພອນກ່າວວ່າ ເຂາສຸນຸກກັບງານກໍ່ສ້າງເພື່ອພັດທະນາແລະການພັດທະນາປະເທດຊາດ ຕອດຮອຍເວລາທີ່ຜ່ານມາ ການທຳງານດ້ານການພັດທະນາຂອງເຂາເລີ່ມມີບົດບາດໃນສັງຄົມມາກື້ນ ເຊັ່ນ ການພັດທະນາຄົນ 2 ເສັ້ນທາງ ແລະສະພານ 1 ແຫ່ງ ທີ່ເມືອງສັງທອງ

ท่านนางแพงพอน กล่าวต่ออีกว่า การทำงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล ไม่ว่าจะ เป็นงานใหญ่หรืองานเล็ก ล้วนแต่เป็นงานที่มีความสำคัญและมีความหมาย เขาจะไม่ฉวยโอกาสเอาผลประโยชน์ส่วนตัว ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติ และสร้างความน่าเชื่อถือให้กับภาครัฐในการดำเนินโครงการต่อไป)

ตัวอย่างที่ 12

อำลาปีเก่า 2014 ต้อนรับปีใหม่ 2015 ผ่อมเขตການໃຫຍ່ຫຼາຍຢ່າງ

ການສະເຫຼີມສະຫຼອງ 2 ວັນ ປະຫວັດສາດໃນປີ 2015 ຄື ວັນສ້າງຕັ້ງຝັກ ປປ ລາວ ຄົບຮອບ 60 ປີ ແລະ ວັນສະຖາປະນາ ສປປ ລາວ ຄົບຮອບ 40 ປີ ໝາຍຄວາມວ່າໃນປີ 2015 ນີ້ ເປັນການໝູນວຽນມາບັນຈົບຄົບຮອບແບບປະຈວບເໝາະຝັດ ເປັນປີຕົວເລກມົນ (ເລກງາມ) ທັງຂອງອາຍຸ ຝັກເຮົາ ຄົບ 60 ປີ (ວັນທີ່ 22/3/1955 – 22/3/2015) ແລະອາຍຸ ລິດເຮົາ ຄົບ 40 ປີ (ວັນທີ່ 2/2/1975 – 2/12/2015)

ດັ່ງນັ້ນ ທັງ 2 ວັນດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງແມ່ນເຫດການ ການເມືອງສຳຄັນທາງປະຫວັດສາດຂອງຊາດລາວ ໃນຍຸກສະໄໝ ຍຸກທີ່ມີຝັກນຳຟາ ຍຸກທີ່ປະຊາຊົນຫຼຸດຜົນອອກຈາກການເປັນຂ້ອຍຂ້າ ຂອງຈັກກະພັດ ແລະສັກດີນາ ຍາດເອົາເອກກະລາດ ອິດສະລະພາບ ແລະອຳນາດ ມາໃຫ້ປະຊາຊົນລາວ ບັນດາເຜົ່າ

ດັ່ງນັ້ນ ການທົບທວນ ຫວນຄົນມູນເຊື້ອຂອງຝັກແລະຂອງຊາດ ໃນປີ 2015 ຢ່າງຍິ່ງ ໃຫຍ່ ກໍເພື່ອແນໃສ່ຖືເອົາການສະເຫຼີມສະຫຼອງ 2 ວັນປະຫວັດສາດນີ້ ເປັນໂອກາດແຫ່ງການຍູ້ແຮງຂະບວນການໃນດ້ານຕ່າງໆ ໃຫ້ມີການເື່ອນໄຫວ ແລະບັນລຸຜົນສຳເລັດຕາມຄາດໝາຍ ຫຼືລືນຄາດໝາຍທີ່ວາງໄວ້

(ມາຫຊນ ຄບັບທີ່ 201 ມກຣາຄມ 2558: 27)

(อำลาปีเก่า 2014 ต้อนรับปีใหม่ 2015 พร้อมเหตุการณ์ใหญ่หลายอย่าง

การเฉลิมฉลอง 2 วัน ประวัติศาสตร์ในปี 2015 วันก่อตั้งพรรค ปป ลาว ครบรอบ 60 ปี และวันสถาปนา สปป.ลาว ครบรอบ 40 ปี หมายความว่าในปี 2015 นี้ เป็นการหมุนเวียนมาบรรจบครบรอบแบบประจวบเหมาะพอดี เป็นปีตัวเลขมน (เลขสวย) ทั้งของอายุ พรรค ครบ 60 ปี (วันที่ 22/3/1955 – 22/3/2015) และมีอายุไขครบ 40 ปี (วันที่ 2/2/1975 – 2/12/2015)

ดังนั้น ทั้ง 2 วันดังกล่าวจึงเป็นเหตุการณ์ การเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาติลาว ในยุคสมัยที่มีการพัฒนา ยุคที่ประชาชนหลุดพ้นจากการเป็นทาสของจักรพรรดิและศักดินา แย่งชิงเอกราช อิสสรภาพและอำนาจคืนให้แก่ประชาชนลาวทุกคนเฝ้า

ดังนั้นการครบรอบการกลับมาของพรรคและพรรคแห่งชาติในปี 2015 จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดงานเฉลิมฉลอง 2 วันประวัติศาสตร์นี้ เป็นโอกาสในการส่งเสริมกระบวนการในด้านต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้)

ในส่วนของอุดมการณ์ชาตินิยมในตัวอย่างที่ 14 นี้เป็นอุดมการณ์ชาตินิยมที่สะท้อนผ่านความเป็นลาว และ ชาติลาว อย่างเต็มรูปแบบ เช่น การเฉลิมฉลองวันชาติลาว วันสถาปนาชาติ วันรอบครบ 40 ปีของชาติ นับตั้งแต่มีการตั้งระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนขึ้นในประเทศลาว โดยใส่ชื่อว่า “ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ตั้งแต่ วันที่ 2 เดือนธันวาคม ปี 1975 ลักษณะของอุดมการณ์ชาตินิยมที่ปรากฏในตัวอย่างข้างต้นเป็นการส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ ซึ่งเป็นแสดงออกถึงความรักชาติ รักแผ่นดิน ดังเช่นในประโยคที่ว่า “ດັງນັ້ນ ທັງ 2 ວັນດັງກ່າວ ຈຶ່ງແມ່ນເຫດການ ການເມືອງສໍາຄັນທາງປະຫວັດສາດຂອງຊາດລາວ ໃນຍຸກສະໄໝ ຍຸກທີ່ມີຝັກນໍາພາ ຍຸກທີ່ປະຊາຊົນຫຼຸດຜົນອອກຈາກການເປັນຂ້ອຍຂ້າ ຂອງຈັກກະພັດ ແລະສັກດີນາ ຍາດເອົາເອກະລາດ ອິດສະລະພາບ ແລະອໍານາດ ມາໃຫ້ປະຊາຊົນລາວ ບັນດາເຜົ່າ” โดยการจัดงานดังกล่าวมีความยึดมั่นในความเป็นลาว โดยแสดงออกถึงความภาคภูมิใจที่ได้หลุดพ้นจากการเป็นทาสของจักรพรรดิและศักดินา และพร้อมที่จะส่งเสริมและพัฒนาประเทศชาติให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อีกด้วย

ການສະຫຼອງວັນຊາດໃນຄວາມຄິດຂອງ ບກ

ການສະເຫຼີມສະຫຼອງ ວັນສະຖາປະນາ ສາມາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ຄົບຮອບ 40 ປີ ຫາກຜ່ານຜົນໄປໃໝ່ໝາດໆ ຊຶ່ງເປັນທີ່ປະທັບໃຈຂອງຫຼາຍໆ ຄົນທີ່ເຫັນປະເທດຊາດມີຫຼາຍສິ່ງທີ່ເອກອ້າງ

ການສະຫຼອງຄັ້ງຍິ່ງໃຫຍ່ ອີກຄັ້ງໜຶ່ງໃນວັນທີ່ 2 ທັນວາ ປີນີ້ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນບາດກ້າວອັນສໍາຄັນຂອງການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດ ພາຍໃຕ້ການນໍາຂອງຝັກປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ

ນອກຈາກນັ້ນ ການສະເຫຼີມສະຫຼອງວັນຊາດຍັງເປັນການຝຶກຊົມສໍານຶກຂອງຄວາມເປັນຊາດ ເຮັດໃຫ້ຊາວລາວມີສະຕິຈື່ຈໍາຕໍ່ຄຸນງາມຄວາມດີແລະການເສຍສະຫຼະອັນຍິ່ງໃຫຍ່ຂອງບັນດາຜູ້ນໍາປະຕິວັດ ປະຊາຊົນ ແລະນັກຮົບ ພ້ອມນັ້ນ ກໍເປັນການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ການນໍາພາຂອງຝັກໃນແຕ່ລະໄລຍະ

ຂ້າພະເຈົ້າ ຄິດວ່າ ຕັ້ງແຕ່ປະເທດຊາດໄດ້ຮັບການປົດປ່ອຍມາເຖິງປັດຈຸບັນ ມວນຊົນລາວຕ່າງກໍມີຈິດໃຈຈື່ຈໍາກັບການສະເຫຼີມສະຫຼອງວັນຊາດ ໃນແຕ່ລະປີ ໃນໃຈໃຜໆ ກໍຢາກເຫັນແຕ່ຄວາມຍິ່ງໃຫຍ່ ແຕ່ມັນກໍເປັນການສິ້ນເບື້ອງຫຼາຍ ຖ້າເຮັດໃຫຍ່ທຸກປີ ສະນັ້ນ ເທົ່າທີ່ຝັກ ແລະລັດຖະບານເຮັດການສະຫຼອງຜ່ານໆ ມາຖືວ່າເໝາະສົມແລ້ວ

(ອັບເດດ ຈຸນຍາມີ 35 ຈຸນຍາມີ 2558: 14)

(ການฉลองวันชาติในความคิดของ บก การเฉลิมฉลอง วันสถาปนา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ครบรอบ 40 ปี พึ่งผ่านพ้นไป เป็นที่ประทับใจของหลาย ๆ คน ที่เห็นประเทศชาติมีหลายสิ่งที่น่ายกย่อง เชิดชู

การฉลองครั้งยิ่งใหญ่ อีกครั้งหนึ่งในวันที่ 2 ธันวาคม ปีนี้ได้แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนอันสำคัญของการปกป้องรักษา และพัฒนาประเทศชาติ ภายใต้การนำของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว

นอกจากนั้น การเฉลิมฉลองวันชาติ ยังเป็นการฟื้นฟูจิตสำนึกของความเป็นชาติทำให้ชาวลาวมีสติและจดจำคุณงาม ความดีและการเสียสละอันยิ่งใหญ่ของบรรดาผู้นำปฏิวัติประชาชนและนักรบ ก็มีส่วนทำให้เกิดความเข้าใจในความเป็นผู้นำของพรรคเมื่อเวลาผ่านไป

ข้าพเจ้าคิดว่า ตั้งแต่ประเทศชาติได้รับการปลดปล่อยมาถึงปัจจุบัน คนลาวมีความชื่นชอบในการเฉลิมฉลองวันชาติในแต่ละปี ความจริงแล้วใคร ๆ ก็อยากให้มีการเฉลิมฉลองที่ยิ่งใหญ่ แต่มันก็เป็นการสิ้นเปลืองมากกว่าถ้าหากจัดแบบยิ่งใหญ่ทุกปี ดังนั้นการจัดการเฉลิมฉลองที่ผ่าน ๆ มาของพรรคและรัฐบาลนั้นถือว่าจัดได้เหมาะสมแล้ว)

นอกจากนั้นอุดมการณ์ชาตินิยมยังมีปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ในคอลัมน์ความคิดของ บก. (บรรณาธิการ) ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงวิถีคิดของคนลาวตั้งแต่ตั้งเดิมที่กล่าวถึงความเป็นอยู่ของสภาพบ้านเมืองก่อนนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่นี้ โดยนำเสนอให้เห็นถึงความสำคัญของการเฉลิมฉลองวันชาติลาว ที่คนในประเทศชาติให้ความสนใจและเกิดความประทับใจที่เห็นประเทศชาติได้พัฒนาและนำยกย่อง

อุดมการณ์ชาตินิยมที่ปรากฏในตัวอย่างข้างล่างนี้ถูกนำเสนอผ่านความคิดของบก (บรรณาธิการ) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของชาติ เช่น การเสียสละอันยิ่งใหญ่ของบรรดาผู้นำปฏิวัติประชาชน และนักรบ เป็นต้น ดังในประโยคที่บอกว่า “ການເສຍສະຫຼະອັນຍິ່ງໃຫຍ່ຂອງບັນດາຜູ້ນຳປະຕິວັດ ປະຊາຊົນ ແລະນັກຮົບ ພ້ອມັນ ກໍເປັນການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ການນຳພາຂອງພັກໃນແຕ່ລະໄລຍະ” นอกจากนี้ยังได้นำเสนออุดมการณ์ชาตินิยมผ่านมุมมองของการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติในประโยคที่ว่า “ນອກຈາກນັ້ນ ການສະເຫຼີມສະຫຼອງວັນຊາດຍັງເປັນການຝຶກຊົມຊື່ສຳນັກຂອງຄວາມເປັນຊາດ ເຮັດໃຫ້ຊາວລາວມີສະຕິຈຳຕໍ່ຄຸນງາມຄວາມດີ” ซึ่งเป็นการเน้นย้ำให้ผู้อ่านเกิดความคิดและสำนึกรักในชาติมากยิ่งขึ้น

จะเห็นว่าการนำเสนอการสร้างสำนึกให้เกิดความรักความชอบ และความศรัทธาในความเป็น “ลาว” ข้างต้นนั้น มักถูกนำเสนอผ่านความคิดของผู้เขียนที่ต้องการกระตุ้นและส่งเสริมหรือแนะนำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึก ห่วงแค้น และภาคภูมิใจในชาติของตนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนพรรคและรัฐบาลให้เกิดการเฉลิมฉลองแบบนี้ไปเรื่อย ๆ ถึงแม้มันอาจจะสิ้นเปลืองแต่มันสามารถสะท้อนวิถีชีวิตของคนในสังคมลาวและสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นในประเทศชาติได้ไม่มากนัก

อุดมการณ์ชาตินิยมที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้นเป็นอุดมการณ์ที่ถูกนำเสนอในลักษณะของมีลักษณะของการถ่ายทอดในเรื่องความรักชาติ รักแผ่นดิน ห่วงแค้นสมบัติชาติ การสละชีวิตเพื่อชาติ และรักษารากเหง้าความเป็นลาวในสังคมเกษตรกรรม ผ่านการวางรากฐานชาตินิยมทาง

วัฒนธรรมเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาวิกฤตของประเทศและการพัฒนาของประเทศชาติผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่

6.3 อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจในนิตยสารลาวสมัยใหม่

อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจ (economic ideology) เป็นอุดมการณ์สำคัญที่มีส่วนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเช่นกัน ได้แก่ (1) ทุนนิยม (capitalism) คือ การให้ความสำคัญกับเงินทุนและปัจจัยการผลิตแรงงานจัดเป็นสินค้าประเภทหนึ่ง และ (2) วัตถุนิยม (materialism) คือ การสะสมความมั่งคั่งและความสะดวกสบายโดยการแสวงหาวัตถุมาครอบครอง รวมถึงใช้วัตถุเป็นตัวตัดสินคุณค่าของบุคคล (พิมพ์ร สุนทรวิริยกุล, 2551, หน้า 32-33)

ผู้วิจัยขออธิบายเฉพาะอุดมการณ์ที่ปรากฏทางเศรษฐกิจที่สำคัญในสังคมนาว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.3.1 อุดมการณ์ทุนนิยม

อุดมการณ์ทุนนิยม คือ ระบบเศรษฐกิจที่ให้ความสำคัญกับการเป็นเจ้าของในทรัพยากรและการจัดสรรปันส่วนวัตถุ ผลผลิต หรือสินค้าตามกลไกการตลาดแบบเสรีโดยปัจเจกหรือภาคเอกชน ประชาชนทุกคนมีสิทธิส่วนตัวในการเป็นเจ้าของหรือครอบครองสินค้า บริการ แรงงาน และสินทรัพย์ทางกายภาพ (Gwartney & Stroup, 1995, p. 51) รวมถึงความสามารถในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนจากเงินทุน สินทรัพย์ และทรัพยากรได้อย่างเสรี (Samuelson & Nordhaus, 2010, p. 34) ในที่นี้หมายถึงเอกชนเป็นเจ้าของหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรส่วนใหญ่ แต่โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสาธารณประโยชน์ยังคงถูกควบคุมดูแล บริหารจัดการ และเป็นเจ้าของโดยภาครัฐอยู่ (Ekelund, Ressler & Tollison, 2006, p. 92)

เศรษฐกิจการเมืองลาวในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากในสมัยสงครามเย็นอย่างมาก ประการแรก ลาวมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้หลุดพ้นจากสถานะประเทศที่ยากจนและด้อยพัฒนา ด้วยการเปิดรับระบบทุนนิยมซึ่งเคยเป็นสิ่งต้องห้ามในสมัยสังคมนิยม ประการที่สอง การดำเนินความสัมพันธ์กับต่างประเทศไม่ได้อิงอยู่กับพันธมิตรที่มีระบอบการปกครองเดียวกันอีกต่อไป ทว่าเปิดกว้างกับทุกประเทศและหน่วยงานที่มีศักยภาพให้ลาวบรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนา นอกจากนี้ ลาวยังต้อนรับความช่วยเหลือของประเทศอื่นเพื่อแปลงข้อจำกัดเป็นโอกาส เช่น ลักษณะทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ "ไม่มีทางออกทะเลกำลังถูกเปลี่ยนเป็นพื้นที่เชื่อมโยงระหว่างจีนกับอาเซียน เป็นต้น ในการดำเนินความสัมพันธ์กับเวียดนาม แม้ว่าจะไม่ได้ครองสถานะพันธมิตรหนึ่งเดียวที่ลาวสามารถพึ่งพา แต่ความสัมพันธ์พิเศษระหว่างลาว-เวียดนามยังคงอยู่และเกี่ยวเนื่องกันต่อไปในฐานะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ขณะที่ความสัมพันธ์กับอดีตศัตรูในช่วงสงครามเย็นอย่างจีน ลาวก็เปิดกว้าง

เพื่อบรรลุเป้าหมายภายในประเทศและเป้าหมายในระดับภูมิภาคที่ลาวมีส่วนได้ส่วนเสีย อย่าง อาเซียนและอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (คมสัน นวคุณสุชาติ, มปป.)

ในทรรศนะของผู้วิจัยมองว่าอุดมการณ์ทุนนิยมมีความสัมพันธ์และส่งผลให้เกิดโลกทัศน์ ความสำเร็จเชิงวัตถุนิยมซึ่งครอบงำวิถีคิดและมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนลาวในปัจจุบัน เช่นเดียวกับที่ ชาญชัย รัตนปรการ (2555: 31) อธิบายว่าทุนนิยมและวัตถุนิยมมีความเกี่ยวข้องกันอย่างเหนียวแน่นมาตั้งแต่ก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม ดังนั้นในนิตยสารลาวสมัยใหม่จึงได้ถูกนำเสนออุดมการณ์ ทุนนิยมผ่านรูปแบบของการสัมภาษณ์ การโฆษณา ฯลฯ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงระบบทุนนิยมที่มีผลต่อ การดำเนินชีวิตของคนในสังคมลาวช่วงปี พ.ศ. 2558-2559 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 13

AEC มิฉินกิต์สูกสมบูน

ການເປີດໃຫ້ເປັນປະຊາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ AEC ເຮັດໃຫ້ຫຼາຍໆຝ່າຍຄວາມຍ່ານກົວ ວ່າ ຫຼາຍໆເຂດທຸລະກິດຂອງປະເທດລາວ ຈະເສຍປຽບໃນການແຂ່ງຂັນ ແຕ່ວ່າກຸ່ມບໍລິສັດສຸກສິມບູນ ເຫັນວ່າການເຂົ້າ AEC ມີຜົນດີຕໍ່ບໍລິສັດ ເພາະວ່າທາງບໍລິສັດມີຄວາມພ້ອມແລ້ວທີ່ຈະຮັບມືກັບການ ແຂ່ງຂັນນີ້

ທ່ານຈິດຕະກອນ ສຸກສິມບູນ ປະທານກຸ່ມ ສຸກສິມບູນ ກ່າວວ່າ ກຸ່ມບໍລິສັດສຸກສິມບູນ ເປັນທຸລະກິດຂອງຄົນລາວ 100% ປັດຈຸບັນ ກຸ່ມສຸກສິມບູນ ມີຫຼາຍທຸລະກິດທີ່ກຳລັງດຳເນີນກິດຈະການ ເຮົາບໍ່ອາດປະຕິເສດໄດ້ວ່າ AEC ແມ່ນການແຂ່ງຂັນທີ່ສິມບູນແບບທີ່ໝາຍຄວາມວ່າ ສິນຄ້າຕ້ອງມີ ຄວາມເຂັ້ມແຂງແລະມີຄຸນນະພາບສູງເທົ່ານັ້ນທີ່ຈະເປັນຕົວວັດແທກ ການຕັດສິນໃຈຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້

(ອັບເດດ ຄັ້ງທີ 2 ມກຣາກມ 2559: 28)

(AEC ມີຜົນດີຕໍ່ສຸກສິມບູນ)

ການເປີດໃຫ້ເປັນປະຊາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ AEC ທີ່ຫຼາຍໆ ຝ່າຍມີຄວາມກັງວົນວ່າ ຫຼາຍເຂດທຸລະກິດຂອງປະເທດລາວ ຈະເສຍປຽບໃນການແຂ່ງຂັນ ແຕ່ວ່າກຸ່ມບໍລິສັດ ສຸກສິມບູນ ເຫັນວ່າການ ເຂົ້າ AEC ມີຜົນດີຕໍ່ບໍລິສັດ ເພາະວ່າທາງບໍລິສັດມີຄວາມພ້ອມແລ້ວທີ່ຈະຮັບມືກັບການແຂ່ງຂັນນີ້

ທ່ານຈິດຕະກອນ ສຸກສິມບູນ ປະທານກຸ່ມ ສຸກສິມບູນ ກ່າວວ່າກຸ່ມບໍລິສັດສຸກສິມບູນ ເປັນ ທຸລະກິດຂອງຄົນລາວ 100% ປັດຈຸບັນ ກຸ່ມສຸກສິມບູນ ມີຫຼາຍທຸລະກິດທີ່ກຳລັງດຳເນີນກິດຈະການ ເຮົາບໍ່ອາດປະຕິເສດ ໄດ້ວ່າ AEC ຄືການແຂ່ງຂັນທີ່ສຸກສິມບູນແບບທີ່ໝາຍຄວາມວ່າ ສິນຄ້າຕ້ອງມີຄວາມເຂັ້ມແຂງແລະມີຄຸນນະພາບສູງ ເທົ່ານັ້ນທີ່ຈະເປັນຕົວເປີຍເປີຍ ການຕັດສິນໃຈຂອງຜູ້ໃຊ້)

จากประโยคที่ว่า “เพื่อดึงดูดการลงทุนจากภาครัฐแล้วยังมีนโยบายพิเศษให้แก่ธุรกิจที่มาลงทุน” จากที่กล่าวมาข้างต้นได้แสดงให้เห็นระบบความคิดความเชื่อของทุนนิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่สะท้อนภาพของความต้องการเป็นนายทุน การขยายกลุ่มทุน การรักษาผลกำไรและผลประโยชน์ของกลุ่ม รวมทั้งการให้การยกย่องนายทุนว่าเป็นชนชั้นนำของสังคมในยุคปัจจุบัน

ທຸລະກິດມໍລະດົກລຸ້ນສືບທອດຂອງຄອບຄົວ

ທຸລະກິດດັ່ງກ່າວເປັນທຸລະກິດຄອບຄົວທີ່ສືບທອດກັນມາຕັ້ງແຕ່ລຸ້ນປູ ໂດຍເລີ່ມຈາກການເຮັດບ້ານນໍ້າມັນຂະໜາດນ້ອຍ ເຊິ່ງເລີ່ມສ້າງໄດ້ປະມານເກືອບ 50 ປີມາແລ້ວ ເພາະວ່ານັບຕັ້ງແຕ່ຈີ່ຄວາມໄດ້ຕົນເອງກໍເຫັນບ້ານນໍ້າມັນແລ້ວ ໃນເບື້ອງຕົ້ນເປັນຍີ່ຫໍ້ເອັດໂຊ ປ່ຽນມາເປັນແຊວ ແລະໃນປັດຈຸບັນແຊວໄດ້ຂາຍໃຫ້ທາງບໍລິສັດຫວຽດນາມຟີວີອອຍ (PV Oil) ໃນປັດຈຸບັນ

ໃນອີກບໍ່ພໍເທົ່າໃດປະເທດເຮົາກໍຈະກ້າວເຂົ້າສູ່ປະຊາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ (AEC) ກໍອາດຈະໄດ້ພົບປັນຫາຫຼາຍຢ່າງທີ່ສິ່ງຜົນກະທົບເຖິງທຸລະກິດຂອງພວກເຮົາ ເພາະຍັງມີບ້ານນໍ້າມັນເຜິ້ວຂຶ້ນຫຼາຍເທົ່າໃດ ຄູ່ແຂ່ງຫຼາຍຂຶ້ນແລະເຮົາກໍຈະຕ້ອງໄດ້ຂາຍໜ້ອຍລົງ

ນໍ້າມັນທີ່ພວກເຮົານຳມາຈຳໜ່າຍໃນປະເທດແລ້ວ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມາຈາກປະເທດໄທ ແລະຈະມີຢູ່ 3 ປະເພດທີ່ຈຳໜ່າຍຢູ່ໃນລາວຄື ແອັດຊັງທຳມະດາ ແອັດຊັງ Super95 ແລະກາຊອນຟິເສດ ແຕ່ສ່ວນຫຼາຍແອັດຊັງ Super95 ພວກເຮົາບໍ່ຄ່ອຍໄດ້ເອົາມາເນື່ອງຈາກມັນມີລາຄາຕົ້ນທຶນສູງຫຼາຍ ກຳໄລຊ້ຳພັດໜ້ອຍ ແຕ່ກໍຍັງມີບາງບໍລິສັດນຳເຂົ້າມາຢູ່ ແອັດຊັງ Super95 ສ່ວນຫຼາຍຈະຖືກນຳມາໃຊ້ໃນໜວດລົດທີ່ຫຼຸຫຼາ ແລະລາຄາແພງ

ສຳຫຼັບຜູ້ໃດສົນໃຈເຮັດທຸລະກິດແບບນີ້ ແນ່ນອນເລີຍຕ້ອງມີການສຶກສາຫາຂໍ້ມູນລາຍລະອຽດຢ່າງຄົບຖ້ວນ ທີ່ສຳຄັນປຶກສາຄົນທີ່ເຮັດທຸລະກິດໂດຍກົງຈະເປັນການດີແລະຄວນຈະມີຕົ້ນທຶນທີ່ພຽງພໍ ເພາະຈະໄດ້ກຳໄລຢ່າງເຕັມສ່ວນ ຖ້າຫາກເຮົາໃຫ້ຜົນສ້າງໃຫ້ທຸກຢ່າງ ເຮົາກໍຈະບໍ່ໄດ້ຜົນຕອບແທນຫຼາຍເທົ່າເຮົາລົງທຶນເອງ

(มหาชน ฉบับที่ 233 พฤษภาคม 2559: 32-33)

(ຮຸກຮົງຈົມຮດກຸ່ນສືບທອດຂອງຄອບຄົວ)

ຮຸກຮົງຈົມຮດກຸ່ນສືບທອດກັນມາຕັ້ງແຕ່ລຸ້ນປູ ໂດຍເລີ່ມຈາກການກຳປັ້ນນໍ້າມັນຂະໜາດນ້ອຍ ເຊິ່ງເລີ່ມສ້າງໄດ້ປະມານເກືອບ 50 ປີມາແລ້ວ ເພາະວ່ານັບຕັ້ງແຕ່ຈຳໜ່າຍໄດ້ຕົນເອງກໍເຫັນປັ້ນນໍ້າມັນແລ້ວ ໃນເບື້ອງຕົ້ນເປັນຍີ່ຫໍ້ເອັດໂຊ ເປັນເຊລ ແລະໃນປັດຈຸບັນໄດ້ຂາຍໃຫ້ທາງບໍລິສັດເວີດນາມຟີວີອອຍ (PV Oil) ໃນປັດຈຸບັນ

ໃນອີກໄມ້ທີ່ເຕືອນປະເທດລາວຂອງເຮົາກໍຈະກ້າວເຂົ້າສູ່ປະຊາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ (AEC) ກໍອາດຈະໄດ້ພົບປັນຫາຫຼາຍຢ່າງທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບເຖິງຮຸກຮົງຈົມຮດກຸ່ນສືບທອດຂອງພວກເຮົາ ເພາະຍັງມີປັ້ນນໍ້າມັນເຜິ້ວຂຶ້ນຫຼາຍເທົ່າໃດ ຄູ່ແຂ່ງກໍຍັງມີຂຶ້ນແລະເຮົາກໍຕ້ອງໄດ້ຂາຍໜ້ອຍລົງ

น้ำมันที่พวกเรานำมาจำหน่ายในประเทศลาว ส่วนใหญ่มาจากประเทศไทย และจะมีอยู่ 3 ประเภทที่จำหน่ายในลาวคือ ดีเซล ดีเซล95 และเบนซิน แต่ส่วนใหญ่ดีเซล95 พวกเราไม่ค่อยได้เอามาเนื่องจากมันมีราคาต้นทุนสูงมาก กำไรก็น้อย แต่ก็ยังมีบางบริษัทนำเข้ามาขายอยู่ ดีเซล95 ส่วนใหญ่จะถูกนำมาใช้ในหมวดรถบรรทุกและราคาแพง

สำหรับผู้ใดสนใจทำธุรกิจแบบนี้ แนนอนเลยต้องมีการศึกษาหาข้อมูลรายละเอียดอย่างครบถ้วน ที่สำคัญปรึกษาหารือคนที่ทำธุรกิจโดยตรงจะเป็นการดีและควรจะมีต้นทุนที่เพียงพอ เพราะจะได้กำไรอย่างเต็มส่วน ถ้าหากเราให้เขาสร้างให้ทุกอย่าง เราก็จะไม่ได้ผลตอบแทนมากเท่าที่เราลงทุนเอง)

จากตัวอย่างข้างต้นทำให้สังเกตเห็นได้ถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างมุมมองต่อทุนนิยมกับนโยบายปรากฏการณ์ และกระแสทางเศรษฐกิจที่โดดเด่นขึ้นมาในช่วงเวลาที่ต่อเนื่องกัน จากประโยคที่ให้สัมภาษณ์ว่า “ในอีกบໍ່ເທົ່າໃດປະເທດເຮົາກໍ່ຈະກ້າວເຂົ້າສູ່ປະຊາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ (AEC) ກໍ່ອາດຈະໄດ້ພົບຫາຫຼາຍຢ່າງທີ່ສິ່ງຜົນກະທົບເຖິງທຸລະກິດຂອງພວກເຮົາ ເພາະຍັງມີບ້ານ້ຳມັນເພິ່ວຂຶ້ນຫຼາຍເທົ່າໃດ ຄູ່ແຂ່ງຫຼາຍຂຶ້ນແລະເຮົາກໍ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຂາຍໜ້ອຍລົງ” แสดงให้เห็นถึงวาทกรรมกระแสหลักทางเศรษฐกิจและกระแสต่อต้านและต่อรองกับทิศทางเศรษฐกิจที่ปะทะรังสรรค์กันอยู่ในสังคม ทำให้เกิดผลกระทบทางสังคมและมนุษย์ในฐานะปัจเจกบุคคล จากการนำเสนอดังกล่าวผู้เขียนจึงได้นำเสนอมุมมองอีกด้านของระบบทุนนิยมผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่เพื่อนำเสนอสภาวะทางเศรษฐกิจของ สปป.ลาว ในช่วง 2558-2559

ตัวอย่างที่ 14

ລີໄຊ ກຽມໂຕໃສ່ນັກທ່ອງທ່ຽວ

ອີກບໍ່ເທົ່າໃດເດືອນ ປະເທດລາວກໍ່ຈະໄດ້ເຂົ້າເປັນສະມາຊິກປະຊາຄົມເສດຖະກິດອາຊຽນ (AEC) ສະນັ້ນການທ່ອງທ່ຽວກໍ່ເປັນອີກວຽກງານໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະທຸລະກິດທາງດ້ານໂຮງແຮມ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ກຽມພ້ອມເພື່ອຮອງຮັບນັກທ່ອງທ່ຽວ ໂຮງແຮມລີໄຊ ກໍ່ເປັນໂຮງແຮມໜຶ່ງທີ່ກະກຽມຄວາມພ້ອມໄວ້ຄືກັນທ່ານນາງ ສຸດສະດີ ກ່າວວ່າ ພະນັກງານທຸກພະແນກພາຍໃນໂຮງແຮມໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກັນເປັນປະຈຳ ທັງພະນັກງານເກົ່າແລະໃໝ່ ຕ້ອງສາມາດເວົ້າພາສາອັງກິດໄດ້ ເພື່ອສື່ສານກັບນັກທ່ອງທ່ຽວໄດ້ ໃນແຕ່ລະປີທາງໂຮງແຮມໄດ້ມີການຍົກລະດັບພະນັກງານ ໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂຶ້ນເຮື່ອຍໆ ໂດຍໄດ້ຮັບການຊີ້ນຳຈາກສະມາຄົມໂຮງແຮມ ແລະຮ່ານອາຫານ ທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ ວັດທະນະທຳ ແລະທ່ອງທ່ຽວ

(ອັບເດດ ຄຸນນະພາບທີ່ 22 ສິງຫາຄມ 2558: 30)

ท่านนาง บัวลิพัน บุบผาพันธ์ เจ้าของบ้านพัก พุดสะหวันนำโชค กล่าวว่า พลเมืองในแขวงอัตตะปือ ในปี 2015 มีประมาณ 139,600 กว่าคน นอกจากนี้ยังมีบรรดานักท่องเที่ยว, นักธุรกิจ, พนักงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เดินทางเข้ามาภายในแขวง โดยเฉพาะเมืองลาวของเราเข้าเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ทั้งนี้ก็เป็นอีกทางที่ส่งเสริมให้เศรษฐกิจภายในแขวงดีขึ้นไปตาม ๆ กัน ซึ่งจะกลายเป็นแหล่งทำมาหากินให้กับประชาชน โดยเฉพาะวัยหนุ่มที่ได้หิ้วไหออกไปทำงานอยู่ต่างประเทศให้กลับมาทำงานที่บ้านเพิ่มขึ้น)

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของการนำเสนอเนื้อหาข้างต้นผู้เขียนได้ให้ข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์เจ้าของธุรกิจบ้านพักที่มีกิจการกำลังไปได้ดีในช่วงที่เข้าสู่การเป็นสมาชิกสมาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยผู้ให้สัมภาษณ์ได้ใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นถึงกระแสการท่องเที่ยวประเทศลาวขึ้นในหมู่คนลาว ส่งผลให้ธุรกิจเฟื่องฟู ทั้งนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงระบบทุนนิยมที่ได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในแขวงอัตตะปือ นิตยสารลาวสมัยใหม่จึงได้นำเสนออุดมการณ์ทุนนิยมในฐานะกระบอกเสียงให้กับคนรุ่นใหม่ให้กลับมาทำงานที่บ้านเกิดของตนเอง

ตัวอย่างที่ 15

ทิบพะยะ ปะกันไห สะทงอวามสำเล็ดย่างยิ่งไทย

บลีสัก ดึงท้าวแมนได้เล็มดำเนินทูละภักอยู่ใน สปป ลาว ตั้งแต่ปี 2014 จินเจ็ยปักจวบมีงานเติบโตด้วยมูลค่าขยายกว่า 600% ปักจวบมีลูกค้าที่ถือสัญญาประกันไหขยายกว่า 15,000 เซตนอกจากรัน ทิบพะยะปะกันไห ยังได้ช่วยเหลือสิ่งเสริมสิ่งติม สปป ลาว ด้วยการจัดภักจะทำต่างๆ ่างต่งเนื่อง เพื่อก้าวไปพร้อมกับการพัฒนาสังคมให้ยืนยง

(ขวัญใจ ฉบับที่ 108 กรกฎาคม 2559: 12)

(ทิพยประกันภัย ฉลองความสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่)

บริษัทดังกล่าวได้เริ่มดำเนินธุรกิจอยู่ใน สปป.ลาว ตั้งแต่ปี 2014 จนถึงปัจจุบัน มีการเติบโตใหญ่ด้วยมูลค่ามากกว่า 600% ปัจจุบันมีลูกค้าที่ถือสัญญาประกันภัยมากกว่า 15,000 เซตนอกจากนั้นทิพยประกันภัย ยังได้ช่วยเหลือส่งเสริมสังคม สปป. ลาว ด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ ่างต่งเนื่อง เพื่อก้าวไปพร้อมกับการพัฒนาสังคมให้ยืนยง)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนต้องการนำเสนอกระแสการบริโภคที่ขยายตัวจากเศรษฐกิจระบบทุนนิยมตั้งแต่ปี 2014 ทำให้เกิดมุมมองว่าการทำประกันชีวิตส่งผลให้สังคมใน สปป. ลาว พัฒนาและสภาพชีวิตของคนลาวดีขึ้น เห็นได้จากประโยคที่ว่า “ทิบพะยะปะกันไห ยังได้ช่วยเหลือสิ่งเสริมสิ่งติม สปป ลาว ด้วยการจัดภักจะทำต่างๆ ่างต่งเนื่อง เพื่อก้าวไปพร้อมกับการพัฒนาสังคมให้ยืนยง

ການບິນໄທ ສົມມະນາບຸນຄຸນຕົວແທນຈຳໜ່າຍ

ຍ້ອນເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງບັນດາຕົວແທນຈຳໜ່າຍທີ່ເຮັດໃຫ້ຍອດຂາຍຂອງສາຍການບິນໄທເພີ່ມຂຶ້ນໃນທຸກໆ ປີ ໃນວັນທີ່ 18 ກໍລະກົດ ທີ່ຜ່ານມາ ບໍລິສັດການບິນໄທ ມະຫາຊົນຈຳກັດ (ສາຍການບິນໄທ) ຈຶ່ງໄດ້ຈັດກິດຈະກຳແລະມອບລາງວັນເພື່ອສົມມະນາບຸນຄຸນຕົວແທນຈຳໜ່າຍທີ່ມີຍອດຂາຍທະລຸເປົ້າ ທີ່ຮ້ານອາຫານອິນທາວ

ທ່ານນາງ ພາຣິນີ ຈັນທະຣະຣຸບ ຜູ້ຈັດການທົ່ວໄປ ສາຂາປະເທດລາວ ຂອງສາຍການບິນໄທ ກ່າວວ່າ ການບິນໄທຂະຫຍາຍສາຂາມາຕັ້ງຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນເປັນເວລາຫຼາຍກວ່າ 20 ປີ ແລະການດຳເນີນທຸລະກິດໃນໄລຍະຜ່ານມາກໍມີທ່າອ່ຽງດີຂຶ້ນ ໃນນັ້ນຕົວແທນຈຳໜ່າຍກໍເພີ່ມຂຶ້ນເປັນຫຼາຍສິບຕົວແທນແລະນີ້ຖືວ່າເປັນປັດໄຈສຳຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ທຸລະກິດຂອງສາຍການບິນໄທຂະຫຍາຍຕົວມາຕະຫຼອດສຳລັບຜົນການມອບລາງວັນຄັ້ງນີ້ແມ່ນ ແນໃສ່ສົມມະນາບຸນໃຫ້ກັບ 16 ຕົວແທນທີ່ມີຍອດຂາຍດີ ແລະອີກ 4 ທຸລະກິດທີ່ໄດ້ຮ່ວມມືກັບການບິນໄທມາກວ່າ 20 ປີ

ທີ່ສຳຄັນການບິນໄທ ແມ່ນເປັນສາຍການບິນແຫ່ງຊາດທີ່ມີການບໍລິການເຖິງ 4 ລະດັບ ຄື ຜູ້ໂດຍສານຊັ້ນ 1, ຊັ້ນນັກທຸລະກິດ, ຊັ້ນທົ່ວໄປ ແລະຊັ້ນປະຫຍັດ ໂດຍມີເຄືອຂ່າຍທີ່ແຂງແຮງ ສາມາດຮອງຮັບຜູ້ໂດຍສານໄດ້ໃນທຸກລະດັບ

(มหาชน ฉบับที่ 239 สิงหาคม 2559: 56)

(ການບິນໄທ ສົມມາຄຸນຕົວແທນຈຳໜ່າຍ)

หากพูดถึงความสำคัญของบรรดาตัวแทนจำหน่ายที่ทำให้ยอดขายของสายการบินไทยเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี ในวันที่ 18 กรกฎาคม ที่ผ่านมา บริษัทการบินไทย มหาชน จำกัด (สายการบินไทย) จึงได้จัดกิจกรรมและมอบรางวัลเพื่อสมมนาคูณตัวแทนจำหน่ายที่มียอดขายทะลุเป้า ที่ร้านอาหารอินทาว

ท่านนาง พารินิ จันทะระรุบ ผู้จัดการทั่วไป สาขาประเทศลาว ของสายการบินไทย กล่าวว่าการบินไทยขยายสาขามาตั้งอยู่นครหลวงเวียงจันทร์เป็นเวลานานกว่า 20 ปี และการดำเนินธุรกิจในระยะผ่านมาก็มีท่าทางที่ดีขึ้น ตัวแทนจำหน่ายก็เพิ่มขึ้นมากกว่าสิบตัวแทนและนี่ก็ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ธุรกิจของสายการบินไทยขยายตัวมาตลอด สำหรับพิธีการมอบรางวัลครั้งนี้ จะสมมนาคูณให้กับ 16 ตัวแทนที่มียอดขายดี และอีก 4 ธุรกิจที่เข้าร่วมมือกับการบินไทยมากกว่า 20 ปี

ที่สำคัญการบินไทย เป็นสายการบินแห่งชาติที่มีการบริการถึง 4 ระดับ คือ ผู้โดยสารชั้น 1, ชั้นนักธุรกิจ, ชั้นทั่วไป และชั้นประหยัด โดยมีเครือข่ายที่แข็งแกร่ง สามารถรองรับผู้โดยสารได้ทุกระดับ)

จากการนำเสนอข้างต้นพบอุดมการณ์ทุนนิยมผ่านการให้สัมภาษณ์ของผู้จัดการทั่วไปของสายการบินไทยในประโยคที่ว่า “ການບິນໄທຂະຫຍາຍສາຂາມາຕັ້ງຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນເປັນເວລາຫຼາຍກວ່າ 20 ປີ” ຊຶ່ງເປັນການນຳເສນອໃຫ້ເຫັນถึงระบบนายทุนระหว่างประเทศที่เข้ามามีบทบาทใน

สังคมลาวถึง 20 ปี ส่งผลให้ประเทศลาว มีตัวแทนจำหน่ายถึง 16 ตัวแทน เมื่อพิจารณาการนำเสนอ
 อุดมการณ์ดังกล่าว พบว่า การเลือกใช้ตัวเลขเข้ามายืนยันความน่าเชื่อถือให้กับธุรกิจ อีกทั้งยังส่งผล
 ให้ชุดความคิดของจินตนาการใหม่เข้ามาประกอบกับการนำเสนอภาพเศรษฐกิจในสังคมลาว โฆษณา
 ขึ้นนี้จึงเป็นการนำเสนออุดมการณ์ทุนนิยมผ่านกลไกการตลาดโดยสมบูรณ์แบบเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 16

ตะຫຼາດຫຼັກຊັບລາວ ປັບຫົວໜ່ວຍ ຊື້-ຂາຍໃໝ່ຈາກ 1 ຮຸ້ນ ເປັນ 100 ຮຸ້ນ

ເພື່ອເປັນການສ້າງສະພາບຄ່ອງໃຫ້ແກ່ຕະຫຼາດຫຼັກຊັບລາວ ທາງຕະຫຼາດຫຼັກຊັບລາວຈະໄດ້
 ມີການປັບຫົວ ໜ່ວຍການແລກປ່ຽນຊື້-ຂາຍຕໍ່ສຸດຈາກ 1 ຮຸ້ນໃນຂະນະນີ້ ມາເປັນ 100 ຮຸ້ນ ຊຶ່ງຈະມີ
 ຜົນບັງຄັບໃຊ້ແຕ່ ວັນທີ 11 ມັງກອນ 2016 ເປັນຕົ້ນໄປ

ທ່ານ ວັນຄໍາ ວໍລະວິງ ຜູ້ອໍານວຍການໃຫຍ່ຕະຫຼາດຫຼັກຊັບລາວ ກ່າວວ່າ ຕະຫຼອດໄລຍະ 1
 ປີທີ່ຜ່ານມາຕະຫຼາດຫຼັກຊັບໄດ້ສຸ່ມໃສ່ການຜັດທະນາແລະປັບປຸງ ກົນໄກການແລກປ່ຽນຊື້-ຂາຍຫຼັກຊັບ
 ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ບັນດານັກລົງທຶນພາຍໃນແລະຕ່າງປະເທດໃນການຊື້ຂາຍ
 ຫຼັກຊັບ ຊຶ່ງພາຍຫຼັງໄດ້ສໍາເລັດການຍົກລະດັບກົນໄກການແລກປ່ຽນຊື້ຂາຍຫຼັກຊັບ ຈາກຮູບແບບການຈັບ
 ຄູ່ເປັນຊ່ວງເວລາ ມາເປັນການຈັບຄູ່ແບບຕໍ່ເນື່ອງວິນາທີຕໍ່ວິນາທີ ຄຽງຄູ່ກັບການເພີ່ມຂອບເຂດເວລາລາຍ
 ວັນ

ນອກຈາກນີ້ ແຜນການດໍາເນີນງານໃນປີ 2016 ຕະຫຼາດຫຼັກຊັບລາວ ຍັງຈະມີການສືບຕໍ່
 ສ້າງເງື່ອນໄຂ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການບໍລິການທຸລະກິດດູແລຊັບສິນທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານສາກົນ ສືບຕໍ່ຜັດທະນາ
 ຕະຫຼາດຮຸ້ນກູ້ ແລະຜັນທະບັດ ຜັດທະນາລະບົບການແລກປ່ຽນຊື້ຂາຍລາຍໃຫຍ່ ແລະເວັບໄຊເພື່ອອໍານວຍ
 ຄວາມສະດວກໃນການໃຊ້ສິດເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມຜູ້ຖືຮຸ້ນໃຫ້ແກ່ນັກລົງທຶນໃຫ້ສໍາເລັດ ແລະສາມາດນໍາ
 ໃຊ້ໄດ້ໃນໄຕມາດ 2 ຂອງປີ 2016 ແລະຄາດວ່າຈະມີບໍລິສັດຈິດທະບຽນໃໝ່ຕໍ່ມອີກ ຢ່າງໜ້ອຍ 2
 ບໍລິສັດໃນປີ 2016 ແລະຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 25 ຫາ 35 ບໍລິສັດໃນປີ 2020

(ອັບເດດ ຈຸນຍາມ 2 ມັງກອນ 2559: 20)

(ຕະຫຼາດຫຼັກຊັບລາວ ປັບຫົວໜ່ວຍ ຊື້-ຂາຍໃໝ່ ຈາກ 1 ຮຸ້ນເປັນ 100 ຮຸ້ນ)

ເພື່ອເປັນການສ້າງສະພາບຄ່ອງໃຫ້ແກ່ຕະຫຼາດຫຼັກຊັບລາວ ທາງຕະຫຼາດຫຼັກຊັບລາວຈະໄດ້
 ມີການປັບຫົວໜ່ວຍການແລກປ່ຽນຊື້-ຂາຍຕໍ່ສຸດຈາກ 1 ຮຸ້ນໃນຂະນະນີ້ ມາເປັນ 100 ຮຸ້ນ ຊຶ່ງຈະມີຜົນ
 ບັງຄັບໃຊ້ຕັ້ງແຕ່ວັນທີ 11 ມັງກອນ 2016 ເປັນຕົ້ນໄປ

ທ່ານວັນຄໍາ ວໍລະວິງ ຜູ້ອໍານວຍການໃຫຍ່ຕະຫຼາດຫຼັກຊັບລາວ ກ່າວວ່າ ຕະຫຼອດໄລຍະ 1 ປີທີ່
 ຜ່ານມາຕະຫຼາດຫຼັກຊັບໄດ້ສຸ່ມໃສ່ການຜັດທະນາແລະປັບປຸງ ກົນໄກການແລກປ່ຽນຊື້-ຂາຍຫຼັກຊັບ
 ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ບັນດານັກລົງທຶນທັງພາຍໃນແລະຕ່າງປະເທດໃນການຊື້ຂາຍ
 ຫຼັກຊັບ ຊຶ່ງພາຍຫຼັງໄດ້ສໍາເລັດການຍົກລະດັບກົນໄກການແລກປ່ຽນຊື້ຂາຍຫຼັກຊັບ ຈາກຮູບແບບການ
 ຈັບຄູ່ເປັນຊ່ວງເວລາ ມາເປັນການຈັບຄູ່ແບບຕໍ່ເນື່ອງວິນາທີຕໍ່ວິນາທີ ຄຽງຄູ່ກັບການເພີ່ມຂອບເຂດເວລາລາຍ
 ວັນ

นอกจากนี้ แผนการดำเนินงานปี 2016 ตลาดหลักทรัพย์ลาว ยังจะมีการสืบต่อ สร้างเงื่อนไขส่งเสริมให้มีการบริการธุรกิจดูแลทรัพย์สินที่ได้มาตรฐานสากล สืบต่อพัฒนาตลาดหุ้นกู้ และพันธบัตร พัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนซื้อขายรายใหม่ และเว็บไซต์เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิเข้าร่วมกองทุนผู้ถือหุ้นให้แก่นักลงทุนให้สำเร็จ และสามารถนำใช้ได้ไตรมาส 2 ของปี 2016 และคาดว่าจะมีบริษัทจดทะเบียนใหม่เพิ่มอีก อย่างน้อย 2 บริษัท ในปี 2016 และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 25 ไปถึง 35 บริษัทในปี 2020)

จากตัวอย่างข้างต้นได้ปรากฏอุดมการณ์ทุนนิยมขึ้นจากการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มนายทุน คือ ความพยายามขยายและปรับหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นความต้องการรักษาผลกำไรและผลประโยชน์ของกลุ่ม เห็นได้จากประโยคที่ว่า “ทะซูดไฉยะ 1 ปีที่ผ่านมามีภาวะขาดทุนขาดได้สูญเสียบรรยากาศและปัญหา ภัยพิบัติทางเศรษฐกิจ-ขาดทุนขาดอย่างแท้จริงเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่สถาบันการเงินและต่างประเทศในภาวะขาดทุนขาด” นอกจากนี้เป็นการนำเสนอผ่านการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มนายทุนหลักแล้ว รัฐบาลก็มีส่วนในการขับเคลื่อนและลงทุนกับภาคเอกชนเห็นได้จากกานำเสนอข้อมูลของผู้เขียนในประโยคที่ว่า “ซึ่งจะมีเงินยังติดใจแต่ วันที่ 11 มกราคม 2016 เป็นต้นไป” แสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์ทุนนิยมไม่ได้ถูกต่อต้านหรือต่อรอง แต่เป็นไปลักษณะของการประนีประนอมควบคู่อยู่ด้วยกัน จากการนำเสนอดังกล่าวนี้นี้จะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพของอุดมการณ์ทุนนิยมในมิติของการเป็นสิ่งที่สะท้อนบทบาทของนายทุนที่ดี และการเป็นชนชั้นนำที่ควรค่าแก่การยอมรับในสังคม

APM LAO จะนำ 3 บริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ปีนี้ บริษัท ชูทักซ์เอพีเอ็มลาว จำกัด (APM LAO) ปรุุมที่จะนำเอา 3 บริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ลาวและเพิ่มบุคลากรลาอองที่เป็นพะนะบักงานลาวและไทเพื่อรองรับธุรกิจที่ถูกระกิดที่ปีกรสาขางานเงินที่เติบโตเพิ่มขึ้น ในปี 2016

(อัปเดต ฉบับที่ 3 มกราคม 2559: 14)

(APM LAO จะนำ 3 บริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ปีนี้ บริษัท หลักทรัพย์เอพีเอ็มลาว จำกัด (APM LAO) เตรียมที่จะนำเอา 3 บริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ลาวและเพิ่มบุคลากรที่เป็นพนักงานลาวและไทยเพื่อรองรับธุรกิจที่ปรึกษาทางการเงินที่เติบโตเพิ่มขึ้น ในปี 2016)

นอกเหนือจากการปรับหน่วยในตลาดหลักทรัพย์ลาวแล้ว การนำบริษัทเข้ามาจดทะเบียนเพิ่มในตลาดหลักทรัพย์ลาวนั้นถือเป็นความพยายามในการขยายกลุ่มทุนให้ใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ เช่นกัน จนนำไปสู่การรับบุคลากรเข้ามาทำงานในธุรกิจของตน จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงระบบความคิดความเชื่อของทุนนิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่สะท้อนภาพของความต้องการเป็นนายทุน การขยายกลุ่มทุน รวมทั้งการยกย่องนายทุนว่าเป็นชนชั้นนำของสังคมในยุคปัจจุบัน ซึ่งจากตัวอย่างดังกล่าวได้พยายามนำเสนอระบบความคิดความเชื่อแบบทุนนิยมด้านดีผ่านบริษัทของเอกชน ดังนั้นอุดมการณ์ทุนนิยมในตัวอย่างข้างต้นนี้จึงถูกนำเสนอในลักษณะของการยกย่องเช่นเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป คือ อุดมการณ์ทุนนิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้นจะถูกนำเสนอในลักษณะ 2 แบบคือ ด้านหนึ่งจะนำเสนอผ่านการลงทุนทางธุรกิจ เช่น บริษัทสุขสมบูรณ์ ในช่วงแรกมองการเข้าสู่สมาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่าเป็นการเปิดโอกาสให้มีคู่แข่ง แต่เมื่อได้เข้ามาสู่การรับมือจริงกลุ่มนายทุนกลับมองว่าเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับบริษัทของตน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์ทุนนิยมไม่ได้ถูกต่อต้านอย่างเดียวน่ามีลักษณะของการประนีประนอมควบคู่กันอยู่ด้วย ด้านที่สองถูกนำเสนอผ่านการตั้งรับหรือเตรียมความพร้อม เช่น ในตัวอย่างของธุรกิจโรงแรมลือไซ ที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่าการเข้าสู่สมาชิกสมาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นทำให้สภาพทางเศรษฐกิจดีขึ้นกว่าเดิม กล่าวคือในทางธุรกิจประเภทโรงแรมหรือบ้านพักนั้นยังคงให้การยอมรับและเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ระบบทุนนิยมอย่างเต็มตัว แต่อย่างไรก็ตามในท้ายที่สุดแล้วถึงแม้ว่าจะมีการปฏิเสธอย่างไรก็ตามอุดมการณ์ทุนนิยมก็มักถูกยกให้เป็นอุดมการณ์หลักในเรื่องของระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยไม่อาจปฏิเสธได้

6.3.2 อุดมการณ์วัตถุนิยม

อุดมการณ์วัตถุนิยม คือ หลักการที่มองปรากฏการณ์ทางจิตใจ ความคิด ความรู้สึก ความปรารถนา และขีดความสามารถของมนุษย์ว่าสามารถวัดและคำนวณได้เช่นเดียวกับวัตถุสิ่งของ ความทุกข์หรือความสุขของคนเป็นสิ่งที่สะสม เก็บเกี่ยว และชี้วัดได้คล้ายคลึงกับความเป็นวัตถุหรือสัมพันธ์กับวัตถุที่ได้ครอบครอง รวมถึงการใช้สินค้าหรือวัตถุสิ่งของเป็นตัวบ่งบอกความแตกต่างด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Cottrell, 1998, p.288-289) Hofmeister and Neulinger (2013, p. 321) อธิบายคุณลักษณะสำคัญของความเป็นวัตถุนิยม (ทัศนคติต่อทั้งวัตถุและเงินตรา) ได้แก่ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความเห็นแก่ตัว ความอิจฉาริษยาเมื่อเทียบกับผู้อื่น การบริโภควัตถุสิ่งของเพื่อสร้างอัตลักษณ์และเป็นรางวัลแห่งความสำเร็จของตน วัตถุนิยมเป็นต้นตอให้เกิดพฤติกรรมการบริโภคที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การใช้สินค้าและบริการเพื่อการโอ้อวด ความฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย การใช้จ่ายโดยไม่ไตร่ตรอง ผู้มีความเป็นวัตถุนิยมจึงมักมีพฤติกรรมการบริโภคเพื่อโอ้อวด ใช้วัตถุแสดงสถานะและชี้

วัดความสำเร็จ รวมถึงรู้สึกพึงพอใจเมื่อได้ครอบครองหรือบริโภควัสดุสิ่งของ (กฤษณ์ สมุทรจักร และ มนสิการ กาญจนะจิตรา, 2557, หน้า 52-53)

ในทฤษฎีของผู้วิจัยมองว่าอุดมการณ์วัตถุนิยมมีความสัมพันธ์และส่งผลให้เกิดความต้องการความคิดและการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตของคนลาวในปัจจุบัน กล่าวคือในสมัยก่อนการจับจ่ายหรือการบริโภคไม่ได้มีความต้องการสูงเหมือนในปัจจุบัน แต่ปัจจัยทางสังคมในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่าความต้องการหรือขีดจำกัดของคนในปัจจุบันมีอยู่ไม่จำกัด ทั้งนี้เรื่องเงินมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมขึ้นในสังคม ความต้องการที่จะครอบครองวัตถุต่าง ๆ ล้วนเกิดจากพฤติกรรมของผู้บริโภคทั้งสิ้น ดังนั้นเนื้อหาในหัวข้อนี้จึงต้องการแสดงให้เห็นถึงอุดมการณ์วัตถุนิยมที่ถูกนำเสนอผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ โดยผู้วิจัยจะขอนำเสนอตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 17

The Green Residence ฝើอความเป็นอยู่ที่ດີຂຶ້ນ

ການພັດທະນາແລະຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດນັບມື້ນັບສູງຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ດິນດອນຕອນຫຼັກກໍມີລາຄາແຜງຂຶ້ນໄປຕາມໆ ກັນ ສິ່ງດັ່ງກ່າວເປັນສາເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນທົ່ວໄປແລະພະນັກງານລັດຖະກອນຕ້ອງໄດ້ດື່ມຮົນຊອກຫາເກັບເງິນເພື່ອທີ່ຈະໄປຊອກຊື້ທີ່ດິນເພື່ອປູກເປັນເຮືອນຕົນເອງ ແຕ່ກໍແສນຈະລຳບາກເພາະເຮົາບໍ່ມີເງິນເປັນກ້ອນ ເນື່ອງຈາກເປັນພະນັກງານລຳຖ້າເງິນເດືອນ ແລະຜູ້ຄຳແມ່ຄຳທີ່ຫາເຊົ່າກິນຄ່າ ເຊິ່ງສິ່ງທີ່ພວກເຮົາຈະມານຳສະເໜີນີ້ສາມາດຕອບໂຈດຄວາມຕ້ອງການຂອງເຮົາໄດ້ຢ່າງສະບາຍເລີຍ

ທ່ານນາງ ດາລຸນນີ ພູມມະສັກ ໄດ້ໃຫ້ສຳພາດວ່າ ໂຄງການບ້ານຈັດສັນນີ້ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຄົນໃນສັງຄົມ ສຳລັບຜູ້ທີ່ກຳລັງຈະຊອກຫາທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ແໜ້ນໜາຖາວອນ ມີຄວາມສວຍງາມ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ສະອາດ ແລະທີ່ສຳຄັນຄືລະບົບຄວາມປອດໄພດັ່ງນັ້ນ Green Residence ແຫ່ງນີ້ສາມາດສະໜອງຄວາມຕ້ອງການທັງໝົດໃຫ້ທ່ານໄດ້

ຂ່າວດີຂອງໂຄງການນີ້ມີຫຼາຍໆຄົນຄົງຢາກຮູ້ວ່າມັນສະບາຍແນວໃດ ເຮົາສາມາດເປັນເຈົ້າຂອງມັນໄດ້ແນວໃດ ເຊິ່ງໃນນີ້ທັງຄົນລາວເຮົາເອງ ແລະຕ່າງປະເທດກໍສາມາດຈັບຈອງໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນ ຖ້າເປັນຕ່າງປະເທດຈະມີສິນຍາແຕກຕ່າງຈາກຄົນລາວ ສ່ວນຂໍ້ສະດວກສະບາຍແມ່ນການໃຫ້ຜ່ອນຊຳບາຍເຖິງ 20-25 ປີ ໂດຍຈ່າຍກ່ອນ 20% ຂອງມູນຄ່າທີ່ດິນແລະເຮືອນ ເຊິ່ງເລີ່ມຕົ້ນພຽງແຕ່ 627 ໂດລາເທົ່ານັ້ນ ທ່ານກໍສາມາດເຂົ້າມາເປັນເຈົ້າຂອງກຳມະສິດເຮືອນແລະທີ່ດິນໄດ້ແລ້ວ ພ້ອມດ້ວຍໃບຕາດິນຂອບທອງ

(ມหาชน ฉบับที่ 230 มีนาคม 2559: 46-47)

(The Green Residence เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

การพัฒนาและขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจนับวันยิ่งสูงขึ้น ทำให้ที่ดินมีราคาแพงขึ้นไปตาม ๆ กัน สิ่งดังกล่าวเป็นสาเหตุให้ประชาชนทั่วไปและพนักงานรัฐวิสาหกิจต้องดิ้นรนเก็บเงินเพื่อที่จะได้หาซื้อที่ดินเพื่อปลูกสร้างบ้านเรือนของตนเอง แต่ก็แสนจะลำบากเพราะไม่มีเงินก้อน เนื่องจากเป็นพนักงานก็ต้องรอเงินเดือน และพ่อค้าแม่ค้าที่หาเข้ากินค้า ซึ่งสิ่งที่พวกเราจะนำมาเสนอนี้สามารถตอบโจทย์ความต้องการของเราได้อย่างสะดวกสบาย

ท่านนาง ดาณินี พุ่มมะสัก ได้ให้สัมภาษณ์ว่า โครงการบ้านจัดสรรนี้ได้สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในสังคม สำหรับผู้ที่กำลังมองหาที่อยู่อาศัยที่แน่นอนหนาถาวร มีความสวยงาม สิ่งอำนวยความสะดวก สบายและที่สำคัญคือระบบความปลอดภัย ดังนั้น Green Residence แห่งนี้สามารถสนองความต้องการทั้งหมดให้ท่านได้

ข่าวดีของโครงการนี้มีหลายคนคงอยากรู้ว่ามันสบายอย่างไร เราสามารถเป็นเจ้าของมันได้อย่างไร ซึ่งในที่นี้ทั้งคนลาวและคนต่างประเทศก็สามารถจับจองได้เช่นเดียวกัน ถ้าเป็นต่างประเทศจะมีสัญญาแตกต่างจากคนลาว ส่วนข้อสะดวกสบายก็คือการผ่อนสบายถึง 20-25 ปี โดยจ่ายก่อน 20% ของมูลค่าที่ดินและบ้าน ซึ่งเริ่มต้นเพียง 627 ดอลลาร์ เท่านั้น ท่านก็สามารถเข้ามาเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์บ้านและที่ดินได้แล้วพร้อมด้วยโฉนดที่ดินขอบทอง)

จากการนำเสนอข้างต้นนั้นในเนื้อหาแนะนำเสนอประเด็นอุดมการณ์วัตถุประสงค์ด้านการบ่งบอกความแตกต่างทางสถานะและเศรษฐกิจ ในประเด็นการสร้างความต้องการให้กับกลุ่มคนทำงานที่มีรายรับอยู่ในฐานกลุ่มเงินเดือนและกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าที่มีรายรับเป็นรายวัน กรณีนี้เนื้อหาได้เสนอทางเลือกของการมีอสังหาริมทรัพย์ในราคาที่สามารถจับจองได้ ผ่อนสบาย โดยไม่จำเป็นต้องมีเงินก้อนมาซื้อครั้งเดียว ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการสร้างความต้องการให้กับผู้บริโภคเห็นได้จากประโยคที่ว่า “The Green Residence เมื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น” เป็นการนำเสนอผ่านกลวิธีทางภาษาด้วยการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อดึงดูดความสนใจและสื่อถึงชุดความคิดที่ทันสมัย ส่งผลให้เกิดปัจจัยทางสังคมที่ทำให้ผู้บริโภคมองว่านั่นคือสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและสามารถทำให้คุณภาพชีวิตของผู้บริโภคดีขึ้น อุดมการณ์ข้างต้นนี้เป็นการนำเสนอในทิศทางบวก คือ ส่งเสริมและสนับสนุนอุดมการณ์วัตถุประสงค์ให้กลายเป็นวัตถุประสงค์สถานะและชีวิตความสำเร็จ รวมถึงรู้สึกพึงพอใจเมื่อได้ครอบครองหรือบริโภควัตถุสิ่งของนั้น

ตัวอย่างที่ 18

ເຊີນພົບກັບ ລົດກະບະ ຕົງຟັງ DFSK 2 ປະຕູ ແລະ 4 ປະຕູ

ຈ່າຍກ່ອນ 16,000,000 ກີບ ເອົາລົດອອກໄດ້ເລີຍ ຈ່າຍຜ່ອນພຽງ 50,000 ກີບ/ມື້
ບໍລິສັດ ຫົງຝ້າ ຈະເລີນຍິນ ຈຳກັດ ໂທ 020 5562 2249 ໜອງແຕ່ງ

(ອັບເດດ ຄັ້ງທີ 36 ຈຳນວນ 2558: 19)

(ເຈົ້າພົບກັບ ຣົດກະບະ ຕົງຟັງ DFSK 2 ປະຕູ ແລະ 4 ປະຕູ

ຈ່າຍກ່ອນ 16,000,000 ກີບ ເອົາລົດອອກໄດ້ເລີຍ ຈ່າຍຜ່ອນເທິງ 50,000 ກີບ/ວັນ

ບໍລິສັດ ຫົງຝ້າ ຈະເລີນຍິນ ຈຳກັດ ໂທ 020 5562 2249 ຫົງແຕ່ງ)

ຈາກການນຳເສນອເນື້ອໃນໂພຣ໌ເນຊາຂ້າງຕົ້ນນັ້ນໃນເນື້ອເນື້ອນຳເສນອປະເດີນອຸດມການຜູ້ຜູ້
ນິຍມດ້ານທາງເລືອກໃໝ່ ໃນປະເດີນການຜ່ອນຈ່າຍຮອດຍົນ ກຣຸໂນໂພຣ໌ເນຊານີ້ເສນອການຊື້ຮອດຍົນປະເພດ
ຣົດກະບະດ້ວຍການຜ່ອນຈ່າຍເໝືອນການຊື້-ຂາຍໃນປະເທດໄທ ເຫັນໄດ້ຈາກປະໂຫຍດທີ່ວ່າ “ຈ່າຍກ່ອນ
16,000,000 ກີບ ເອົາລົດອອກໄດ້ເລີຍ ຈ່າຍຜ່ອນພຽງ 50,000 ກີບ/ມື້ ” ນອກຈາກຈະເປັນການ
ນຳເສນອທີ່ສ້າງຄວາມຕ້ອງການທາງວັດຖຸໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂກດດ້ວຍລາຄາທີ່ສາມາດຈັບຕ້ອງໄດ້ແລະຜ່ອນສບາຍແລ້ວການ
ໃຊ້ພາສາໃນການໂພຣ໌ເນຊາມີລັກສະນະຄ້າຍກັບການນຳເສນອໃນປະເທດໄທດ້ວຍຄຳວ່າ “ເອົາລົດອອກໄດ້ເລີຍ”
ທີ່ເປັນການສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຄ່ານິຍມທາງວັດຖຸໄດ້ເຂົ້າມາມີບົດບາດກັບສັງຄົມລາວທັງທາງດ້ານພາສາແລະການ
ບໍລິໂກດ

Equus ລົດຫູ້ທີ່ສຸດຂອງ HYUNDAI ເກືອບບໍ່ຢາກເຊື່ອ ສາຍຕາເລີຍຜິ້ນ້ອງ ເມື່ອໄດ້ເຫັນ
ແລະຕົກສະເງົ່ວນີ້ມັນແມ່ນລົດຍີ່ຫໍ້ຫຍັງຫວະ ເມື່ອວັນທີ່ 6 ທັນວາ 2014 ຜູ້ຂຽນໄດ້ຂີ່ລົດໄປກັບ
ຄອບຄົວໄປແຖວວົງວຽນ ຈີນາຍໂມ້ ໄດ້ເຫັນລົດເກັງສີດຳຄັນໜຶ່ງແລ່ນສວນທາງເຂົ້າໂຄ້ງ ຈີນາຍໂມ້ ມຸ່ງ
ໜ້າໄປທາງຂົວມິດຕະພາບ ເມຍທີ່ຢູ່ໃນລົດຖາມວ່າ ອ້າຍມັນແມ່ນລົດຫຍັງ ຄືມາງາມແທ້ ຂ້າພະເຈົ້າຫຼຽວ
ເບິ່ງເຫັນໂລໂກ້ເປັນຮູບຄ້າຍປີກນົກ ທີ່ກຳລັງບິນ ເລີຍຕອບເມຍວ່າອາດຈະເປັນລົດຫູ້ຈາກຕ່າງຢູໂຣບ ຫຼື
ອາເມຣິກາ ຕີເບາະ

ແຕ່ເມື່ອກັບມາຮອດຫ້ອງການຂ້າພະເຈົ້າກໍຍັງຄາໃຈ ກໍເລີຍເຂົ້າໄປເບິ່ງໃນ internet ແລ້ວກໍ
ຕ້ອງຕື່ນຍຸບວ່າເປັນລົດຮຸ່ນ Equus ຈາກຄ້າຍ ຮຸນໄດ ສຳລັບຢູ່ບ້ານເຮົາທາງ ບໍລິສັດ ໂຄລາວ ບອກວ່າ
ບໍ່ໄດ້ນຳເຂົ້າມາຂາຍຢ່າງເປັນທາງການ ເພາະຕ້ອງເບິ່ງຕະຫຼາດ ແລະກຸ່ມລູກຄ້າເປົ້າໝາຍກ່ອນ ເນື່ອງຈາກ
ວ່າເປັນລົດທີ່ຫຼູຫຼາ ບໍ່ແມ່ນລົດສຳລັບຕະຫຼາດທົ່ວໄປ

(ອັບເດດ ຄັ້ງທີ 36 ຈຳນວນ 2558: 34-35)

(Equus ຣົດຫູ້ທີ່ສຸດຂອງ HYUNDAI ໄມ່ນຳເຂົ້າສາຍຕາເລີຍຜິ້ນ້ອງ ເມື່ອໄດ້ເຫັນແລະຕົກສະເງົ່ວນີ້
ມັນຄືຣົດຍີ່ຫໍ້ອະໄກ ເມື່ອວັນທີ່ 6 ຈຳນວນ 2557 ຜູ້ເຊີນໄດ້ຈັບຮົດໄປກັບຄອບຄົວໄປແຖວວົງວຽນ ຈີນາຍ
ໂມ້ ໄດ້ເຫັນຣົດເກັງສີດຳຄັນໜຶ່ງຮຸ່ນທາງເຂົ້າໂຄ້ງ ຈີນາຍໂມ້ ມຸ່ງໜ້າໄປທາງສະພານມິດຣາພາ ກຣາຣາທີ່ຢູ່ໃນ

รถถามว่าที่มันคือรถอะไร ทำไมสวยจัง ข้าพเจ้าหันไปมองเห็นโลโก้เป็นรูปปีกนกที่กำลังบิน เลยตอบ
ภรรยาว่าอาจจะเป็นรถหรูจากยุโรปหรืออเมริกา

แต่เมื่อกลับมาที่ทำงานข้าพเจ้าก็ยังคับข้องใจ ก็เลยเข้าไปหาข้อมูลใน Internet ถึงกับตกใจ
ว่าเป็นรถรุ่น Equus จากค่ายฮุนได สำหรับอยู่บ้านเรา บริษัท โคลาว บอกว่าไม่ได้นำเข้ามาย่ออย่าง
เป็นทางการ เพราะต้องดูตลาดและกลุ่มลูกค้า กลุ่มเป้าหมายก่อน เนื่องจากว่าเป็นรถที่หรูหรา ไม่ใช่
รถสำหรับท้องตลาดทั่วไป)

การนำเสนอในตัวอย่างข้างต้นนี้มีทั้งการนำเสนอแบบแสดงความต้องการของผู้บริโภค
และการใช้วัสดุสิ่งของเป็นตัวบ่งบอกความแตกต่างด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เห็นได้จาก
ประโยคที่ว่า “ເນືອງຈາກວ່າເປັນລົດທີ່ຫຼຸຫຼາ ບໍ່ແມ່ນລົດສໍາລັບຕະຫຼາດທົ່ວໄປ” ซึ่งเป็นการนำเสนอให้
เห็นถึงปัจจัยทางสังคมที่ได้วัดคุณค่าการครอบครองวัตถุจากมูลค่าของสินค้า นอกจากนี้ยังมีการ
นำเสนอให้เห็นความต้องการของผู้บริโภคถึงแม้เนื้อหาไม่ได้แฝงนัยยะทางอุดมการณ์วัตถุนิยมชัดเจน
แต่ก็ส่งผลต่อผู้บริโภคในแง่ของการแสดงความต้องการหรือสนใจกับวัตถุชิ้นนั้น จากประโยคที่ว่า
“Equus ลົດຫຼຸຫຼາທີ່ສຸດຂອງ HYUNDAI ເກືອບບໍ່ຢາກເຊື່ອ ສາຍຕາເລີຍພີ່ນ້ອງ” การนำเสนอข้างต้น
เป็นการพยายามอ้างความเป็นลาวด้วยคำว่า “ພີ່ນ້ອງ” สะท้อนให้เห็นถึงความจริงใจของผู้เขียน
ความเป็นเครือญาติกันในสังคมลาวผ่านการนำเสนอเนื้อหาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ อุดมการณ์วัตถุ
นิยมข้างต้นนี้จึงเป็นการนำเสนอให้เห็นทิศทางของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ปรากฏอยู่ใน
สังคมลาวผ่านการนำเสนอเนื้อหาในนิตยสารลาวสมัยใหม่

ALL NEW FORTUNER ເພື່ອຄົນລາວ

ບໍລິສັດໂຕໂຍຕ້າ ມໍເຕີ ຈໍາກັດ ໄດ້ແນະນຳລົດຝ່ຽນເນີ່ ລຸນທີ 2 ໃໝ່ລ່າສຸດໃນຕອນຄ່ຳວັນ
ທີ່ 25 ມີນາ 2016 ທີ່ຮ້ານອາຫານ mix ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໂດຍການເປັນກຽດເຂົ້າຮ່ວມງານຂອງ
ທ່ານວິຊຽນ ເອມປະເສີດສຸກ ປະທານບໍລິຫານ ALL NEW FORTUNER ເປັນລົດທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມ
ນິຍົມຫຼາຍທີ່ສຸດ ຊຶ່ງມາພ້ອມຄວາມແຂ້ງແກ່ນ ນຸ້ມນວນ ໝັ້ນຄົງ ຕອບສະໜອງກັບການຂັບຂີ່ໃນທຸກ
ສະພາບຖະໜົນ ລວມເຖິງການອອກແບບທີ່ຫຼຸຫຼາທັງພາຍໃນແລະພາຍນອກ ພ້ອມເພີ່ມຄວາມສົມບູນ
ແບບດ້ວຍເຕັກໂນໂລຢີສ້າງຄວາມໝັ້ນໃຈແຫ່ງຄວາມປອດໄພຂອງຊີວິດທີ່ເໝືອລະດັບ

(ຂໍວິຊາ ຄຸນນະພາບທີ່ 106 ພຸດທະສາດ 2559: 12)

(อัปเดต ฉบับที่ 14 พฤษภาคม 2558: 54-55)

(วีณา ตกหลุมรัก SAMSUNG GALAXY S6/ S6 Edge

การเป็นนางแบบให้ผลิตภัณฑ์ SAMSUNG มีจุดดีหลายอย่างเพราะว่าทำให้รู้และเข้าใจถึงความลึกซึ้งของสินค้าดังกล่าว พร้อมทั้งรู้ว่าผลิตภัณฑ์นี้ไม่น้อยหน้าผลิตภัณฑ์อื่น หรือยี่ห้ออื่น คือมันเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ รูปแบบทันสมัย นอกจากนี้ ยังเป็นยี่ห้ออันดับ 1 ของอาเซียนอีกด้วย ที่สามารถก้าวเข้าสู่สากล

และโดยเฉพาะผลิตภัณฑ์มือถือที่เพิ่งเปิดตัวมาใหม่ของซัมซุง ก็คือ SAMSUNG S6 และ S6 Edge ทำให้วีณาลืมมือถือยี่ห้ออื่นไปเลย ด้วยสุดยอดการออกแบบที่ไม่เหมือนใคร และทันสมัยที่สุด ได้มีนวัตกรรมใหม่ล่าสุด โดยมีจอสัมผัสด้านข้าง นอกจากรูปทรงด้านนอกสวยงามหรูหราแล้ว ฟังก์ชันการใช้งานก็เป็นเลิศอีกด้วย โดยเฉพาะวีณา เป็นคนที่ชอบถ่ายรูปอยู่แล้ว กล้องมือถือ GALAXY S6 และ S6 Edge ได้ใจวีณาสุด ๆ เลย เพราะถ่ายออกมาแล้ว ภาพสว่าง สวย ถึงแม้ว่าจะอยู่ที่มีแสงน้อย ภาพก็ยังคงคมชัดจริง)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการนำเสนออุดมการณ์วัฒนธรรมผ่านกลวิธีทางภาษาด้วยการใช้บุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมมาเชิดชูสินค้าที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอเห็นได้จากพาดหัวที่ว่า “วีณา ตกหลุมรัก SAMSUNG GALAXY S6/ S6 Edge” ภายใต้คำว่า ตกหลุมรัก เป็นการสื่อความหมายไปในทิศทางบวกเพื่อแสดงให้เห็นถึงการครอบครองวัตถุดังกล่าวแล้วเกิดความภาคภูมิใจในสินค้าอีกทั้งยังนำเสนอผ่านชุดความคิดภายใต้ความทันสมัยที่กล่าวว่า “เป็นสินค้าที่มีคุณภาพ รูปแบบทันสมัย นอกรากนี้ ยังเป็นยี่ห้ออันดับ 1 ของอาเซียนอีก ที่สามารถก้าวเข้าสู่สากล” เพื่อเป็นการการันตีคุณภาพของสินค้าและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับวัตถุ นอกจากนี้ผู้เขียนยังนำเสนออุดมการณ์วัฒนธรรมในประเด็นความรู้สึกเป็นเจ้าของและการเปรียบเทียบและในหลักการใช้เหตุและผล อุดมการณ์วัฒนธรรมข้างต้นนี้จึงเป็นการนำเสนอให้เห็นทิศทางของสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ปรากฏอยู่ในสังคมลาวผ่านการนำเสนอเนื้อหาในนิตยสารลาวสมัยใหม่

เป็นที่ยัง P9 จิ้งจอกวนเลือน เป็นสมาคมโพนຂອງเจ้า

ໃໝ່ຫຼ້າສຸດ ຫົວເຫວີຍໄດ້ນຳເອົາເຕັກໂນໂລຢີກ້ອງລະດັບສູງໃຫ້ທຸກຄົນໄດ້ຊົມໃຊ້ຜ່ານສະມາຄ໌ໂຟນທີ່ມີລາຄາເໝາະສົມເມື່ອປຽບທຽບກັບລາຄາໃນການຊື້ກ້ອງ ແລະຖືກກວ່າໄອໂຟນ 6 ເຖິງ 180\$ ສະນັ້ນ ຫົວເຫວີຍ P9 ຈຶ່ງຖືໄດ້ວ່າເປັນຕົວເລືອກທີ່ດີ ທີ່ຈະເປັນສະມາຄ໌ໂຟນເຄື່ອງດ່ຳໄປຂອງທ່ານ

ສະມາຄ໌ໂຟນຮຸ່ນ P9 ໄດ້ຖືກຕັ້ງສາຍາວ່າ The Leica Phone ເຊິ່ງສ້າງມາຕະຖານໃໝ່ສຳລັບການຖ່າຍຮູບຫຼູຫຼາແລະມີປະສິດທິພາບທີ່ດີທີ່ສຸດຈາກຫົວເຫວີຍ

(มหาชน ฉบับที่ 241 กันยายน 2559: 55)

(ทำไม P9 จึงควรเลือกเป็นสมาร์ตโฟนของคุณ

ใหม่ล่าสุด หัวเหว่ยได้นำเอาเทคโนโลยีกล้องระดับสูงให้ทุกคนได้ใช้ผ่านสมาร์ตโฟนที่มีราคาเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับราคาในการซื้อกล้อง และถูกกว่าไปโฟน 6 ถึง 180\$ ฉะนั้น หัวเหว่ย P9 จึงถือได้ว่าเป็นตัวเลือกที่ดี ที่จะเป็สมาร์ตโฟนเครื่องต่อไปของท่าน

สมาร์ตโฟนรุ่น P9 ได้ถูกตั้งฉายาว่า The Leica Phone ซึ่งสร้างมาตรฐานใหม่สำหรับการถ่ายรูปหรรษาและมีประสิทธิภาพที่ดีที่สุดจากหัวเหว่ย)

การนำเสนออุดมการณ์วัฒนธรรมผ่านโฆษณาโทรทัศน์มือถือ นับว่าเป็นโฆษณาที่นำเสนอวัตถุนาตเล็กที่สามารถจับจองได้ง่ายกว่ารถยนต์หรือบ้านจัดสรร การนำเสนออุดมการณ์ดังกล่าวได้นำเสนอผ่านพาดหัวโฆษณา “เป็ชย้ง P9 จ้งถวมเล็อก เป็ชสะมาดโผนຂອງເຈົ້າ” เป็นการใช่วิธีเชิงวาทศิลป์ กล่าวคือ การแสดงคำถกเถียงวาทศิลป์เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความต้อการและอยากรู้ถึงความจำเป็นในการเลือกซื้อสินค้าดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอผ่านชุดความคิด “ความทันสมัย” ภายใต้คำว่า “มาดตะพานใหม่” คือการแสดงให้เห็นถึงอุดมการณ์วัฒนธรรมที่ผู้เขียนได้พยายามสาอดแทรกลงในเนื้อหาในโฆษณา เพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจว่ามั่นคงคือความต้อการและสิ่งจำเป็นในชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมลาวปัจจุบัน

ตัวอย่างที่ 20

Naked ส้าล็บสะบັบมีຂວັນໃຈຂໍນໍາສະເໜີກ່ຽວກັບ CovergirlTru Naked Eye-shadow ສີຂອງໄອແຊດໂດທີ່ມາໃນໂທນສີມຸມງ ທອງໆ ແລະສີກີບກຸຫລາບທີ່ສາມາດເຂົ້າກັບທຸກໆສີຜິວ ໃຜທີ່ມີຂໍ້ຈຳກັດດ້ານງົບປະມານ ໃນການຊື້ເຄື່ອງສໍາອາງຂອງສິນຄ້າຍີ່ຫໍ້ອັດັງ ເຄື່ອງສໍາອາງຕົວນີ້ກໍ່ເປັນອີກທາງເລືອກໜຶ່ງ ທີ່ຂວັນໃຈຢາກຈະແນະນໍາໃຫ້ສາວໆ

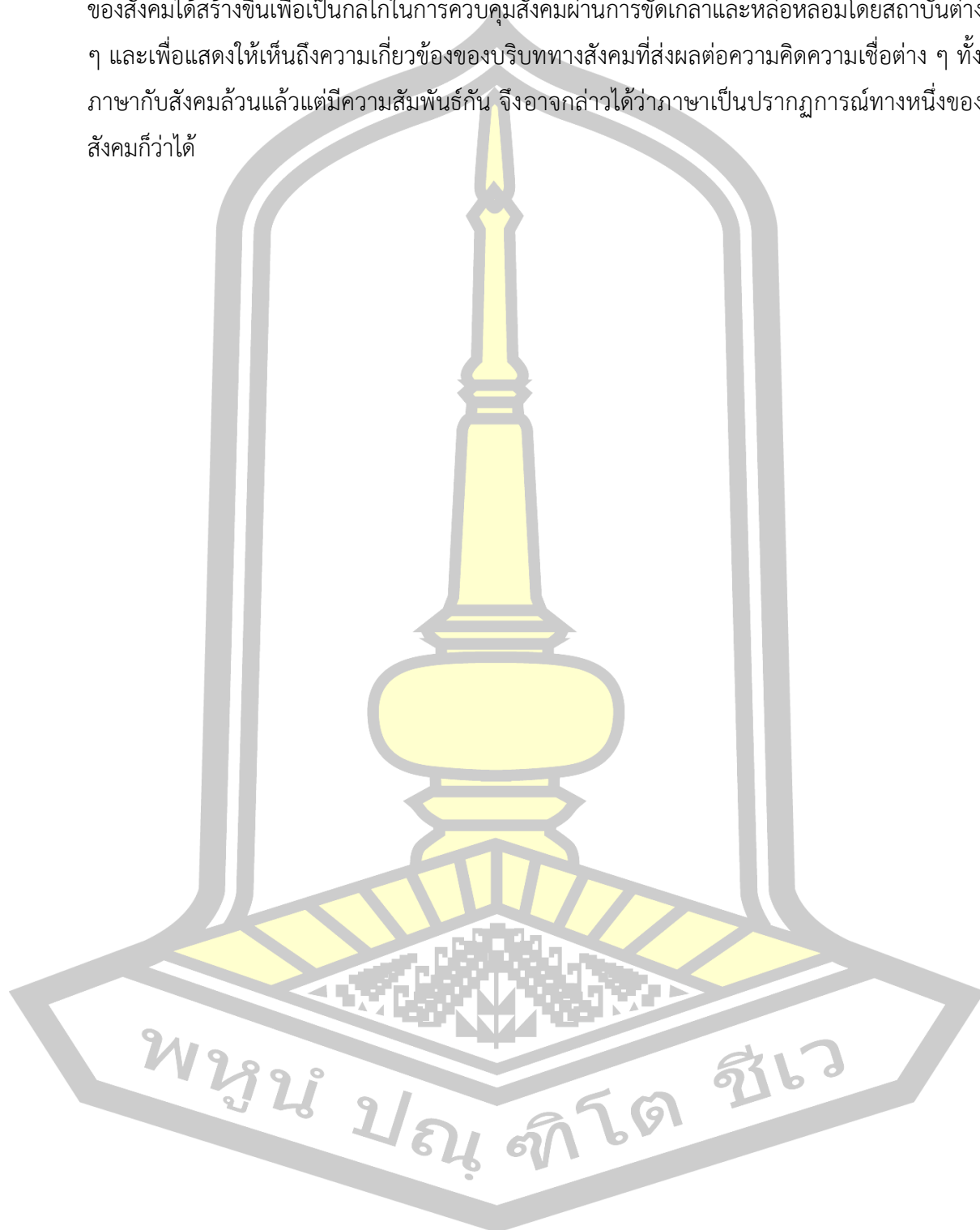
(ขวัญใจ ฉบับที่ 110 กันยายน 2559: 50)

(Naked ສໍາລັບฉบับนี้ ขวัญใจขอแนะนำเกี่ยวกับ CovergirlTru Naked Eye-shadow ສີຂອງໄອແຊດໂດທີ່ມາໃນໂທນສີນຸ້ດ ໆ ທອງ ໆ ແລະສີກີບກຸຫລາບທີ່ສາມາດເຂົ້າກັບທຸກ ໆ ສີຜິວ ໃຜທີ່ມີຂໍ້ຈຳກັດດ້ານງົບປະມານໃນການຊື້ເຄື່ອງສໍາອາງຂອງສິນຄ້າຍີ່ຫໍ້ອັດັງ ເຄື່ອງສໍາອາງຕົວນີ້ກໍ່ເປັນອີກທາງເລືອກໜຶ່ງ ທີ່ຂວັນໃຈຢາກຈະແນະນໍາໃຫ້ສາວ ໆ)

จากการนำเสนอโฆษณาเครื่องสำอางข้างต้นได้แฝงความคิดว่า ทางเลือกใหม่ของผู้หญิงที่สามารถดูดีได้งบประมาณไม่บานปลาย กล่าวคือ ผู้หญิงทุกคนมักให้ความสำคัญกับความสวย ความงามรวมทั้งงบประมาณก็มีส่วนสำคัญในการเลือกซื้อสินค้าตามแบรนด์ต่าง ๆ โฆษณาชิ้นนี้จึงได้สร้างและกำหนดวาทกรรมขึ้นมาเพื่อประกอบความคิดที่สัมพันธ์กันว่า Naked เป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับ

เชื่อมโยงความหลากหลายของกลุ่มคนกับสังคมเข้าไว้ด้วยกัน ถือได้ว่าเป็นกรอบความคิดที่ซับซ้อนนำของสังคมได้สร้างขึ้นเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมสังคมผ่านการขัดเกลาและหล่อหลอมโดยสถาบันต่างๆ และเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องของบริบททางสังคมที่ส่งผลต่อความคิดความเชื่อต่าง ๆ ทั้งภาษา กับสังคมล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์กัน จึงอาจกล่าวได้ว่าภาษาเป็นปรากฏการณ์ทางหนึ่งของสังคมก็ว่าได้

บทที่ 7

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ มีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อเพื่อศึกษาปฏิบัติการทางภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ และเพื่อศึกษาการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ โดยมีคำถามในการวิจัยว่า นิตยสารลาวสมัยใหม่ได้สะท้อนปฏิบัติการทางภาษาของผู้คนในสังคมลาวอย่างไร และพบกลวิธีการนำเสนอทางภาษาในลักษณะใดบ้าง และนิตยสารลาวสมัยใหม่ปรากฏการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในบริบททางวัฒนธรรมอย่างไร และความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ความรู้ และความจริงมีอิทธิพลต่อการสร้างความหมายทางสังคมลาวได้อย่างไร ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากนิตยสารลาวสมัยใหม่จำนวน 3 ฉบับ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2558 – 2559 รวมทั้งสิ้น 144 เล่ม ประกอบไปด้วย นิตยสารอัปเดต จำนวน 72 เล่ม นิตยสารขวัญใจ จำนวน 24 เล่ม และนิตยสารมหาชน จำนวน 48 เล่ม ทั้งนี้เนื้อหาในนิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมหาชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558-2559 ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาเป็นนิตยสารต่างประเทศ (สปป.ลาว) จึงมีการใช้ตัวอักษรภาษาลาวตลอดทั้งเล่ม ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงขอถอดถ่ายภาษาออกมาศึกษาเฉพาะบางคำที่ปรากฏในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้แนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) เพื่อวิเคราะห์ปฏิบัติการทางภาษาในการนำเสนอ นิตยสารลาวสมัยใหม่ ในด้านกลวิธีทางภาษา ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ กลวิธีทางวาทศิลป์ การจัดวางประโยค การคัดเลือกประเด็นในการนำเสนอ การจัดวางตำแหน่ง เพื่อให้เห็นถึงภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม และวิเคราะห์เนื้อหาและความหมายที่ปรากฏในมิติทางสังคม จากนิตยสารลาวสมัยใหม่ ได้แก่ ตัวบท ภาษาเขียน บทสนทนา บทสัมภาษณ์ และโฆษณา และวิเคราะห์นิตยสารลาวสมัยใหม่ด้านวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรมที่แฝงอยู่ภายใต้รูปของภาษาเพื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์ทางสังคม ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยการนำเสนอผลการวิจัย โดยเรียงเรียงการวิจัยสรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

7.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการศึกษา เรื่อง ปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมใน นิตยสารลาวสมัยใหม่ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ประเด็น คือ สรุปผลที่ได้จากการศึกษา ลักษณะของนิตยสารและพัฒนาการของนิตยสารลาว สรุปผลที่ได้จากการศึกษาปฏิบัติการทางภาษา และวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ สรุปผลที่ได้จากการศึกษาปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาว สมัยใหม่ และสรุปผลที่ได้จากการศึกษาการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ดังนี้

1. ลักษณะของนิตยสารและพัฒนาการของนิตยสารลาว

จากการศึกษานิตยสารและพัฒนาการของนิตยสารลาว พบว่า ลักษณะของนิตยสาร และพัฒนาการของนิตยสารลาว จำแนกตามเนื้อหาที่ปรากฏ ได้ 3 กลุ่ม คือ 1) แนวคิดและลักษณะ ของนิตยสาร 2) พัฒนาการของนิตยสารในสังคมนาว และ 3) นิตยสารลาวสมัยใหม่ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1.1 แนวคิดและลักษณะของนิตยสาร ผลการวิจัยพบว่า สื่อสารมวลชนนั้นเป็นสิ่งที่มี บทบาทที่สำคัญมากเพราะทำหน้าที่นำเสนอข่าวสารต่อมวลชน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่มี ประสิทธิภาพในการต่อยอดอุดมการณ์ความเชื่อบางอย่างให้ดำรงอยู่ สื่อมวลชนมีบทบาทมากต่อการ รับรู้และเข้าใจโลกของคนในสังคม สื่อมวลชนจึงมีส่วนสำคัญช่วยให้เราสร้างโลกแห่งความเป็นจริงได้ ง่ายขึ้น ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารแนวคิดเกี่ยวกับนิตยสาร ออกเป็น 5 ส่วน คือ 1) ความหมายของนิตยสาร 2) การจัดประเภทของนิตยสาร 3) องค์ประกอบของนิตยสาร 4) ลักษณะ การใช้ภาษาของนิตยสาร และ 5) บทบาทหน้าที่ของนิตยสาร

1.2 พัฒนาการของนิตยสารในสังคมนาว ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงของ สื่อมวลชน ก็คือช่วงภายหลังที่พรรคประชาชนปฏิวัติลาวก็มีนโยบายเปลี่ยนแปลงใหม่ในปี 1986 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อวงการสื่อมวลชนลาว และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากมาย ทั้งในแง่เนื้อหาและรูปแบบ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในด้านการหนังสือพิมพ์นั้น สามารถ ออกหนังสือพิมพ์ได้ง่ายกว่าเดิม และมีหลายหน่วยงานของรัฐสนใจในกิจการหนังสือพิมพ์มากขึ้นเป็น ผลให้หนังสือพิมพ์เพิ่มจำนวนฉบับออกสู่ตลาด เนื่องมาจากรัฐบาลเปิดโอกาสให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐในการขอเปิดหนังสือพิมพ์แต่ก็ยังจำกัดอยู่วงการของหน่วยงานรัฐ ส่วนเอกชนก็ยังไม่ได้รับ อนุญาตให้ทำกิจการหนังสือพิมพ์ ถึงอย่างไรก็ดีก็ยังเป็นการดีที่ปัญญาชนหลายคนได้แสดงความคิดเห็น ของตนออกในหน้าหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาถึงที่มาของระบบสื่อมวลชนใน สปป.ลาว มีความสำคัญต่อการนำเสนอความเป็นลาวผ่านสื่อไม่ว่าจะเป็นด้านสื่อมวลชน หรือสื่อ สิ่งพิมพ์ รวมทั้งทราบถึงข้อดีข้อบกพร่องต่าง ๆ ของระบบสื่อสารมวลชนทำให้ผู้วิจัยสามารถแยกแยะ การวิเคราะห์สื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ ออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) พัฒนาการของ

สื่อสิ่งพิมพ์หลังยุค ค.ศ. 1975 2) จุดเริ่มต้นของวารสาร (นิตยสาร) ในสังคมลาวและ 3) นิตยสารลาวในบริบทสังคมสมัยใหม่

1.3 นิตยสารลาวสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การกล่าวถึงประวัติความเป็นมาและการก่อตั้งบริษัทของนิตยสารทั้ง 3 ฉบับ มีจำนวนของข้อมูลไม่มากนัก ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำเนื้อหาและลักษณะเด่น ลักษณะเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายของนิตยสารมานำเสนอ เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจมากขึ้น ซึ่งนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่ผู้วิจัยเลือกนำมาศึกษาวิเคราะห์เป็นของเอกชน และกึ่งรัฐกึ่งเอกชน เพราะจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากสถิติการจำหน่ายที่สุ่มแห่งปีและสอบถามไปยังผู้แทนจำหน่ายการขาย นิตยสารลาวสมัยใหม่ พบว่านิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้งสามฉบับมียอดขายมากกว่าฉบับอื่น ๆ ในปี 2558-2559 ดังนั้น ผู้วิจัยจะขออธิบายรายละเอียดของนิตยสารลาวสมัยใหม่แต่ละฉบับเพื่อให้ผู้อ่านได้รู้ถึงที่มาและประเด็นหลักของนิตยสารแต่ละฉบับ รวมไปถึงลักษณะเด่นในการนำเสนอเนื้อหาของนิตยสารดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1) นิตยสารอัปเดต (อัปเดต) 2) นิตยสารขวัญใจ (ขวัญใจ) และ 3) นิตยสารมหาชน (มหาชน)

2. ปฏิบัติการทางภาษาและวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

ผลการศึกษาปฏิบัติการทางภาษาและวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ พบว่า การนำเสนอในรูปแบบของรูปภาพหรือถ้อยคำต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาของนิตยสารลาวสมัยใหม่ เพื่อสื่อความหมายและประกอบสร้างความคิดความเชื่อในวาทกรรม โดยผู้ส่งสารนั้นอาจเลือกใช้กลวิธีทางภาษาผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งในนิตยสารลาวสมัยใหม่พบว่ากลวิธีทางภาษาที่ผู้ส่งสารเลือกใช้ ในการสื่อความคิดความเชื่อในวาทกรรมนั้นมีหลายวิธี ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอกลวิธีทางภาษา เพื่อให้เห็นถึงภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม ตามกรอบแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของ Fairclough (1995) จำแนกตามเนื้อหาที่ปรากฏได้ 3 กลุ่ม คือ 1) การเลือกใช้คำศัพท์ 2) กลวิธีทางวาทศิลป์ และ 3) การใช้วัจนกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กลวิธีเลือกใช้คำศัพท์ ผลการวิจัยพบว่า การเลือกใช้คำศัพท์ของผู้เขียนในฐานะผู้ผลิตตัวบทนั้นเป็นเรื่องที่แปรไปตามปัจจัยทางสังคมรวมทั้งจะต้องเผชิญกับกระบวนการทางสังคมวัฒนธรรมในวงกว้างอีกด้วย การใช้คำศัพท์ที่ต่างมุมมองกันของผู้เขียนที่มีประสบการณ์หรือหล่อหลอมจากวงการหรือชุมชนที่ตนเองสังกัดเป็นสมาชิกอยู่ หรือที่เรียกว่าชุมชนปฏิบัติการ เมื่อคนเราอยู่ในวงการต่างกันอยู่ในชุมชนต่างกัน ย่อมทำให้เห็นมุมมองของผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังกล่าวถึงและการเลือกใช้ภาษาก็ต่างกันไป ซึ่งผู้วิจัยพบว่า ผู้ส่งสารเลือกใช้กลวิธีเลือกใช้คำศัพท์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ 3 กลุ่ม คือ 1) การใช้คำศัพท์ด้วย “คำทับศัพท์” 2) การใช้คำศัพท์ด้วย “การอ้างถึง” และ 3) การใช้คำศัพท์ด้วย “การกล่าวเกินจริง”

2.1.1 การใช้คำศัพท์ด้วย “คำทับศัพท์” พบว่า การใช้คำศัพท์ที่ใช้สื่อสารกันอยู่ในชีวิตประจำวันและมีความคุ้นเคยกับภาษา รูปแบบของภาษาที่ใช้ในนิตยสารจึงเป็นการสร้างความคุ้นเคยเพื่อให้ผู้รับสารเกิดความไว้วางใจและเสมือนเป็นที่ปรึกษาในด้านแฟชั่น เกร็ดความรู้ ข่าวสาร บ้านเมือง ตลอดจนการนำเสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์และภัยใกล้ตัวให้กับผู้อ่าน ซึ่งกลวิธีการใช้คำศัพท์ด้วย “คำทับศัพท์” ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ คือ

การใช้คำทับศัพท์ผู้วิจัยพบว่า ผู้ส่งสาร/ผู้เขียนเนื้อหาเลือกใช้วิธีการทับศัพท์โดยแบ่งการทับศัพท์ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การทับศัพท์โดยใช้ภาษาอังกฤษ และ 2) การใช้คำทับศัพท์โดยใช้ภาษาลาว

2.1.2 การใช้คำศัพท์ด้วย “การอ้างถึง” พบว่า การอ้างถึงเป็นการกล่าวอ้างถึงข้อมูลต่าง ๆ ด้วยความเป็นเหตุเป็นผล การอ้างถึงข้อเท็จจริง การอ้างถึงข้อสนับสนุนหลัก การอ้างถึงผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือและแสดงให้เห็นถึงหลักฐานที่ชัดเจนเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้อ่าน จากข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยพบการอ้างถึง 2 แบบ คือ 1) การอ้างถึงผลการวิจัย และ 2) การอ้างถึงบุคคลที่น่าเชื่อถือและมีชื่อเสียงในสังคม

การอ้างถึงผลการวิจัย พบว่า เป็นการใช้ข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนต้องการนำเสนอข้อมูลให้เกิดการยอมรับและสร้างความน่าเชื่อถือ โดยข้อมูลที่นำมาใช้อ้างผลการวิจัยนั้นอาจเป็นข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารมั่นใจว่าจะเป็นประโยชน์กับผู้อ่านมากที่สุด

การอ้างถึงบุคคลที่น่าเชื่อถือ และมีชื่อเสียงในสังคม ในงานวิจัยชิ้นนี้ พบว่า คือการแนะนำข้อมูล ข้อเท็จจริง คำพูด หรือคำแนะนำของบุคคลที่น่าเชื่อในสังคม หรือทำให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้นส่งผลต่ออิทธิพลการรับสารในด้านการคิดและความเชื่อ รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามคำแนะนำของบุคคลเหล่านั้น

2.1.3 การใช้คำศัพท์ด้วย “การกล่าวเกินจริง” พบว่า เป็นกลวิธีหนึ่งที่ต้องการขยายความให้สิ่งที่ถูกกล่าวถึงมีคุณค่าหรือมีความหมายมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำการใช้คำศัพท์ด้วยการกล่าวเกินจริง มาใช้ในการวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีผ่านนิตยสารอัปเดต ขวัญใจ และมหาชน ในครั้งนี้ เพื่อต้องการแสดงให้เห็นถึงปฏิบัติการทางภาษาและเพื่อเน้นย้ำความรู้สึกที่มีต่อความหมายนั้นให้เห็นเป็นเรื่องยิ่งใหญ่เพื่อสร้างอารมณ์และความรู้สึกให้รุนแรงเกินจริง

2.2 กลวิธีทางวาทศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า การใช้กลวิธีทางวาทศิลป์ที่มีความแตกต่างออกไปตามรูปแบบของการสื่อความหมาย เนื่องจากตัวบทที่ใช้เป็นตัวบทภาษาลาว อาจมีผลต่อการนำเสนอข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออธิบายกลวิธีหลัก ๆ ทางวาทศิลป์ได้ 3 กลุ่ม คือ 1) การใช้อุปลักษณ์ (metaphor) 2) การใช้ทัศนภาวะ (Modality) และ 3) การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์

2.2.1 การใช้อุปลักษณ์ (metaphor) พบว่า ความหมายที่ซ่อนอยู่กับสิ่งที่ถูกเปรียบหรือสิ่งที่นำไปเปรียบจะมีค่าเชื่อมหรือไม่มีค่าเชื่อมก็ได้ ซึ่งอุปลักษณ์จะมีหลายระดับพิสูจน์ได้ด้วยการ

ดู้อยคำ เช่น เวลาคือเงิน ชีวิตคือการเดินทาง เป็นต้น ซึ่งงานวิจัยนี้จะเน้นสิ่งที่อุปลักษณะมาวิพากษ์ผ่านอุดมการณ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของวาทกรรม โดยที่อุปลักษณะแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ 1) ้อยคำอุปลักษณะ และ 2) มโนอุปลักษณะ

2.2.2 การใช้ทัศนภาวะ (Modality) พบว่า การพิจารณาภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่เพื่อสะท้อนให้เห็นมุมมองการสนทนารวมไปถึงการแสดงความคิดของผู้รับสาร เพื่อสื่อถึงอารมณ์นึกคิดบางประการ การใช้ทัศนภาวะ ที่พบในงานวิจัยนี้ได้แก่ 1) การใช้ทัศนภาวะแสดงความเชื่อมั่น 2) การใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น และ 3) การใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไข ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การใช้ทัศนภาวะแสดงความเชื่อมั่น พบว่า การที่ผู้พูดใช้คำ เพื่อแสดงว่าทัศนคติหรือสารที่ตนสื่อออกไปนั้นมีความน่าเชื่อถือหรือเป็นที่ยืนยันได้ด้วยเหตุผลบางประการ มักปรากฏคำว่า “ต้อง” หรือ “ควร” และอาจปรากฏร่วมกับคำขยาย “เป็นอย่างดี” หรือ “อย่างแท้จริง” “รับประกัน”

การใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น พบว่า การที่ผู้พูดใช้คำ เพื่อแสดงว่าทัศนคติหรือสารที่ตนสื่อออกมาเป็นเพียงความคิดเห็นของผู้พูดเท่านั้น อาจเป็นจริงหรือเท็จก็ได้มักปรากฏคำ บอกลา “ว่า” “เห็น” “คิด” “เห็นว่า” หรือ “คิดว่า”

การใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไข พบว่า การที่ผู้พูดใช้คำ เพื่อแสดงว่าทัศนคติหรือสารที่ตนสื่อออกมาจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นได้นั้นเป็นผลมาจากเงื่อนไขบางประการมักปรากฏอยู่ในรูปประโยคแสดงเงื่อนไขที่มีคำ ว่า “ถ้า” “หาก” หรือ “ถ้า... หาก”

2.2.3 การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question) ผลการวิจัยพบว่าเป็นการตั้งคำถามแต่ไม่ได้หวังคำตอบ หรือถ้ามีคำตอบก็เป็นคำตอบที่ผู้ถามและผู้ตอบรู้ดีอยู่แล้ว นักเขียนจะใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อเร้าอารมณ์ผู้อ่าน หรือสื่อความหมายและข้อคิดที่ต้องการ

2.3 การใช้วัจนกรรม ผลการวิจัยพบว่า วัจนกรรมที่ใช้ในนิตยสารลาวสมัยใหม่มีการใช้รูปคำ รูปภาษาที่แสดงถึงการกระทำใตบ้างและสามารถตีความออกมาได้ในลักษณะใตบ้าง โดยวิธีการวิเคราะห์วัจนกรรมผ่าน ้อยคำที่สื่อการกระทำ 3 ระดับ คือ 1) วัจนกรรมสื่อความหมาย (Locutionary act) 2) วัจนกรรมสื่อเจตนา (Illocutionary act) และ 3) วัจนกรรมสื่อผลลัพธ์ (Perlocutionary act) (ทรงธรรม อินทจักร. 2550) ในงานวิจัยเรื่อง “ปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่” ต้องการนำเสนอผ่านรูปภาษาและนำรูปภาษา มาพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ้อยคำที่ได้ถูกนำเสนอผ่านตัวบทนั้น มีการแสดงเจตนาอย่างไรต่อผู้รับสาร อาจจะตรงหรือไม่ตรงตามความคาดหวังของผู้รับสารก็ได้ ซึ่งผู้วิจัยพบว่า ผู้ส่งสารเลือกใช้วัจนกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ได้ 4 กลุ่ม คือ 1) การใช้วัจนกรรม “กลุ่มบอกกล่าว” 2) การใช้วัจนกรรม “กลุ่มชี้แนะ” 3) การใช้วัจนกรรม “กลุ่มผูกมัด” และ 4) การใช้วัจนกรรม “กลุ่มแสดงความรู้สึก”

2.3.1 การใช้วจนกรรม “กลุ่มบอกกล่าว” ผลการวิจัยพบว่า นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมหาชน เป็นนิตยสารที่ได้รับความนิยมสูงสุดใน สปป.ลาว กลวิธีการใช้ภาษาจึงมีลักษณะแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะการดึงดูดความสนใจ การใช้ถ้อยคำที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความคล้อยตามและการสร้างความน่าเชื่อถือจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ข้อความนั้น ๆ น่าอ่าน และน่าติดตาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎีวจนกรรมเข้ามาศึกษาถึงการกระทำและตีความออกมาผ่านการใช้วจนกรรม “กลุ่มบอกกล่าว” ซึ่งพบทั้งหมด 2 กลวิธี คือ 1) การยืนยัน และ 2) การพูดโอ้อวด (การกล่าวเกินจริง) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลวิธีการใช้วจนกรรม “กลุ่มบอกกล่าว” ด้วยการใช้ถ้อยคำ “การยืนยัน” พบว่าเป็นกลวิธีทางภาษาในการย้ำและยืนยันให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจ หรือมีเจตนาสร้างความน่าเชื่อถือได้แก่ คำว่า แน่นนอน ประสบการณ์ตรง และ ทันทิ

กลวิธีการใช้วจนกรรม “กลุ่มบอกกล่าว” ด้วยการ “พูดโอ้อวด” พบว่าเป็นกลวิธีทางภาษาวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความฉงนคิด และให้ความสนใจกับถ้อยคำเหล่านั้น โดยผู้เขียนมีเจตนาที่ทำให้รู้สึกว่าการกล่าวเกินจริงต่อเนื้อหาหรือสินค้าที่ถูกนำเสนอ ได้แก่ คำว่า มหัศจรรย์ อวกาศ และเวทมนต์

2.3.2 การใช้วจนกรรม “กลุ่มชี้แนะ” ผลการวิจัยพบว่า รูปภาษาที่ปรากฏอยู่ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ของผู้วิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการแสดงให้เห็นถึงปฏิบัติการทางภาษาที่ผู้เขียนได้เลือกใช้ในรูปแบบของการชี้แนะ โดยผู้วิจัยได้พิจารณารูปภาษาและความหมายที่ซ่อนอยู่ในภาษาลาวสมัยใหม่ พร้อมทั้งอาศัยแนวคิดด้านวจนกรรมในการจำแนกกลุ่มวจนกรรมชี้แนะในครั้งนี้ กล่าวคือ การใช้วจนกรรม “กลุ่มชี้แนะ” หมายถึง การแสดงถึงความพยายามของผู้พูดที่ต้องการให้ผู้ฟังกระทำการบางอย่าง ซึ่งพบทั้งหมด 2 กลวิธี คือ 1) การแนะนำ และ 2) การนำเสนอผลทางบวกหรือลบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลวิธีการใช้วจนกรรมกลุ่มชี้แนะ ด้วยการแนะนำ พบว่าเป็นกลวิธีทางภาษาอย่างหนึ่ง que ผู้เขียนชี้แนะผู้อ่านอย่างตรงไปตรงมาโดยใช้รูปภาษาที่แสดงเจตนาในการชี้แนะโดยตรง ได้แก่ คำว่า แนะนำ ควร เพื่อ

กลวิธีการใช้วจนกรรมกลุ่มชี้แนะ ด้วยการนำเสนอผลทางบวกหรือลบ พบว่าเป็นกลวิธีทางภาษาอย่างหนึ่ง que ผู้เขียนต้องการให้เกิดการกระทำของผู้ฟังในอนาคต และเชื่อว่าผู้ฟังจะได้รับประโยชน์และรู้ถึงโทษจากการกระทำนี้จริง ๆ ได้แก่ คำว่า ป็นปัว บรรเทา อย่า ถ่วง

2.3.3 การใช้วจนกรรมกลุ่มผูกมัด ผลการวิจัยพบว่า ปฏิบัติการทางภาษาที่ปรากฏอยู่ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ซึ่งวจนกรรมกลุ่มผูกมัดจะมีคุณสมบัติพื้นฐานร่วมกับถ้อยคำในกลุ่มชี้แนะ (ทรงธรรม อินทจักร. 2550: 46) กล่าวคือ การใช้ถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาส่งผลให้เกิดการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่มีความแตกต่างกันคือกลุ่มชี้แนะจะกำหนดให้ผู้อ่านเป็นผู้กระทำกลุ่มผูกมัด

กำหนดให้ตัวผู้พูดหรือผู้เขียนเป็นผู้กระทำ ซึ่งปรากฏอยู่ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ได้แก่ การรับรอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลวิธีการใช้วัจนกรรมกลุ่มผู้กมัต ด้วยการรับรอง พบว่า การแสดงเจตนาว่าผู้พูด จะต้องทำสิ่งที่กล่าวไปแล้วให้สำเร็จ ซึ่งเป็นกลวิธีทางภาษาที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจและไว้วางใจ ในการสื่อสารของผู้เขียนได้ อาจอยู่ในรูปแบบของการรับประกัน หรือรับรองผลต่าง ๆ ซึ่งได้แก่คำว่า ประสบการณ์ ผลการวิจัย มาตรฐาน คุณภาพ

2.3.4 การใช้วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึกผลการวิจัยพบว่า ปฏิบัติการทางภาษาที่ ปรากฏอยู่ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ซึ่งวัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึกมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงสภาวะ ทางอารมณ์ความรู้สึก รวมไปถึงทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้พูดเชื่อว่าเหตุการณ์ บางอย่าง เกิดขึ้นกับผู้ฟัง (ทรงธรรม อินทจักร. 2550: 47) ผ่านถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหา 2 กลุ่ม คือ 1) การทักทาย และ 2) การขอบคุณ

กลวิธีการใช้วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก ด้วยการทักทาย พบว่า เป็นการแสดงให้เห็นถึงการสร้างความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ผ่านกลวิธีทางภาษาที่ช่วยทำให้ผู้อ่าน เกิดความสนิทสนมหรือสร้างความเป็นกันเองให้กับผู้อ่าน ซึ่งได้แก่คำว่า สะบายดี สาธุ พบกัน

กลวิธีการใช้วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึก ด้วยการขอบคุณ พบว่า เป็นการแสดงเจตนาถึงผู้อ่านในการกระทำในอดีตว่าผู้พูดได้แสดงความรู้สึกถือเป็นการแสดงออกถึงความชื่นชมผ่าน กลวิธีทางภาษาที่ช่วยให้อ่านรู้สึกดี ซึ่งได้แก่คำว่า ขอขอบใจ ขอคารวะ

3. ปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

ผลการศึกษาปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ พบว่า สำหรับการ วิเคราะห์ภาคปฏิบัติการทางสังคมและวัฒนธรรมนั้น แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1992, 1995) ได้กล่าว ว่าเป็น “การศึกษาสถานการณ์หรือปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับการผลิตและบริโภคตัว บทและอิทธิพลที่ตัวบทมีต่อวัฒนธรรม” เนื่องจากงานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายหลักคือ การวิเคราะห์ ปฏิบัติการทางภาษาที่ใช้ประกอบสร้างชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ดังนั้นมุมมองที่ได้จึงมา จากมุมมองในการใช้กลวิธีทางภาษาที่สะท้อนสังคมวัฒนธรรมเท่านั้น โดยผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อ การศึกษาออกเป็น 2 ข้อ คือ 1) ปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาว สมัยใหม่ และ 2) อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อนิตยสารลาวสมัยใหม่

3.1 ปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่
ผลการวิจัยพบว่า การใช้ภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้น นอกจากจะมุ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับความ ทันสมัยของสังคมในสปป.ลาวแล้ว ยังแฝงความคิดหรืออุดมการณ์บางอย่างด้วย จากการวิเคราะห์ กลวิธีทางภาษาในบทที่ 4 ที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้น ทำให้ได้เห็นชุดความคิดบางประการที่สัมพันธ์กับ ปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ซึ่งอุดมการณ์และชุดความคิดนั้นประกอบด้วยชุด

ความคิดที่สัมพันธ์กัน 2 ประการ คือ 1) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “ความทันสมัย” และ 2) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่”

3.1.1 ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “ความทันสมัย” ผลการวิจัยพบว่า ได้แก่ นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมหาชน เป็นนิตยสารที่ได้รับความสนใจในกลุ่มผู้อ่านที่เป็นผู้หญิง ซึ่งได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 แล้ว ดังนั้นนิตยสารลาวสมัยใหม่ได้แฝงความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความทันสมัยไว้คือ ผู้ผลิตนิตยสารทั้ง 3 ฉบับได้เลือกใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ เพื่อนำเสนอความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความทันสมัยที่สัมพันธ์กับนิตยสารสมัยใหม่ โดยความคิดต่าง ๆ นั้น ประกอบไปด้วยกลวิธีต่าง ๆ ที่สื่อความคิดที่สัมพันธ์กัน จำแนกได้ 2 กลุ่ม คือ 1) ผู้หญิงลาวต้อง “เก่ง” “ขยัน” และ “สุขภาพดี” และ 2) คนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษา

การที่ผู้หญิงลาวต้อง “เก่ง” “ขยัน” และ “สุขภาพดี” พบว่า ผู้หญิงลาวในยุคปัจจุบันจะต้องเป็นเก่งกรงานนอกบ้าน และในบ้าน ผู้หญิงลาวจะต้องเป็นที่ขยันทำมาหากินโดยสุจริตและมีความรับผิดชอบสูง และที่สำคัญผู้หญิงลาวที่มีความทันสมัยจะต้องเป็นผู้หญิงที่รักษาสุขภาพหรือการมีสุขภาพที่ดี แต่ปัญหาสำคัญของสังคมลาวคือผู้หญิงทุกคนไม่ได้มีฐานะทางสังคมเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ผู้ผลิตนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ จึงได้ใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ในการนำเสนอความคิดดังกล่าว ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ที่แสดงคุณลักษณะที่ดีของผู้หญิงลาว

คนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษา พบว่า ระบบการศึกษาของประเทศลาวถือว่ายังอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียน นักศึกษา ยังคงใช้ชีวิตอยู่ในระบบที่สังคมได้กำหนดเอาไว้ ผู้วิจัยจึงได้มองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคมลาวที่ให้ความสำคัญกับ Net Idol ซึ่งไม่ต่างกับประเทศไทยที่ให้บุคคลหรือเด็กตัวอย่างที่มีความประพฤติดี การเรียนดี เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสังคม เพื่อพัฒนาให้วงการการศึกษามีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ในที่นี้เห็นได้จากนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ ที่ได้นำบุคคลตัวอย่างที่มีชื่อเสียงและไม่มีชื่อเสียงขึ้นมายกย่องผ่านสื่อ เพื่อกระตุ้นให้วัยรุ่น และวัยทำงานหันมาสนใจในความสำเร็จกับการศึกษามากยิ่งขึ้น แต่ปัญหาของสภาพการศึกษาในสังคมลาวคือ ทุกครอบครัวมีระดับชนชั้นที่แตกต่างกันหรือฐานะทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นผู้ผลิตนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ จึงได้ใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ในการนำเสนอความคิดดังกล่าว เพื่อสะท้อนความคิดดังกล่าว ซึ่งพบกลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ที่บ่งบอกถึงคนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษา

3.1.2 ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ภาษาที่ใช้ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ นั้น นอกจากจะมุ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับความทันสมัยแล้วยังแฝงความคิดบางอย่างด้วย จากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่นำเสนอในบทที่ 4 นั้น ทำให้ได้เห็นชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่” ที่ประกอบด้วยความคิดที่สัมพันธ์กันนั้น จำแนกได้ 3 กลุ่ม คือ 1) จากประเทศ Land Lock กลายเป็น Land Link 2) สีสันตลาดเกิดใหม่ใน “สังคมลาว” และ 3) ปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมลาว

จากประเทศ Land Lock กลายเป็น Land Link พบว่า การนำเสนอความคิดเกี่ยวกับประเทศที่เป็นจุดต่อได้กลายเป็นประเทศเดียวที่เชื่อมโยง 5 ประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง จากการพัฒนาตามวิสัยทัศน์ของท่านผู้นำคือโกสอน พมวิหาน ส่งผลให้ผู้วิจัยได้มองเห็นชุดความคิดที่ถูกนำเสนอผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ ทั้งนี้ผู้ส่งสารได้ใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ในการนำเสนอความคิดดังกล่าว ในด้านการคมนาคม ขนส่ง และสินค้าส่งออก

สี่สันการตลาดเกิดใหม่ใน “สังคมนาว” พบว่า การนำเสนอความคิดเกี่ยวกับยุคแห่ง “จินตนาการใหม่” นั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ มาแสดงให้เห็นถึงชุดความคิดที่ถูกประกอบสร้างขึ้นในสังคมนาว ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลเบื้องต้นจากหนังสือลาว Land Link จินตนาการใหม่เพื่อเป็นข้อมูลปฐมภูมิในการวิเคราะห์และเก็บข้อมูลจากตัวบท (นิตยสารลาวสมัยใหม่) ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ วงการธุรกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ธนาคาร ธุรกิจประเภทรถยนต์ ธุรกิจประเภทโทรคมนาคม และธุรกิจประกันภัยต่าง ๆ

ปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมนาว พบว่า การนำเสนอชุดความคิดเกี่ยวกับ “สื่อ” ที่ปรากฏอยู่ในสังคมนาวนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอผ่านมุมมองของสื่อสิ่งพิมพ์ (นิตยสารลาวสมัยใหม่) ถึงการนำเสนอความคิดของคนในสังคมนาวที่มีต่อสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงร่องรอยจินตนาการใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม

3.2 อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลทำให้เกิดการผลิต/กระจายตัวบทที่แฝงอุดมการณ์ต่าง ๆ ซึ่งนำมาสู่การบริโภค/ตีความตัวบทในสังคม ชุดความคิด ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมนาว ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอนำมาอธิบายได้ 3 กลุ่ม คือ 1) ความเชื่อในสังคมนาว 2) การเสนอภาพความเป็นลาว และ 3) กระแสบริโภคนิยมในสังคมนาว

3.2.1 ความเชื่อและค่านิยมในสังคมนาว ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่เป็นตัวกำหนดให้สื่อในสังคมนาวนำเสนอผลสะท้อนออกมาในหลากหลายรูปแบบ อาทิ นิตยสารเนื่องจากนิตยสารมีบทบาทสำคัญ มีอิทธิพลหรือมีอำนาจที่ทำให้เกิดความคิดยอมรับ ปฏิเสธ หรือต่อรองเกิดขึ้น จนอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางความคิดระหว่างคนในสังคมได้ ดังนั้น เมื่อได้ศึกษาข้อมูลในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ พบว่ามีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อนิตยสาร คือ ความเชื่อเรื่อง หินฟู-พญางูใหญ่-ช้างเผือก

ความเชื่อเรื่อง หินฟู-พญางูใหญ่-ช้างเผือก พบว่า การสร้างความเชื่อในสังคมนาวผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้น เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมนาวได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะความเชื่อพื้นฐานของคนในสังคมยังคงเป็นตัวกำหนดรากฐานชีวิตที่ส่งผลต่อความรู้สึก ความคิด และความเชื่อ ออกมาเป็นรูปธรรมมากขึ้น

3.2.2 การเสนอภาพความเป็นลาว ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอและถ่ายทอดผ่าน นิตยสารลาวสมัยใหม่เป็นข้อมูลที่ทันสมัยตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป อิทธิพลของปัจจัยทาง สังคมส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนลาวในสังคมที่ไหลไปตามกระแสโลก ซึ่งประเทศลาวไม่ เพียงแต่หม่นไปข้างหน้าอย่างเดียว ประเทศลาวยังมีการแลหลังมองหน้าอยู่เสมอ การพัฒนาเศรษฐกิจ ถูกนำมาเป็นดัชนีชี้วัดความก้าวหน้าของประเทศ และความกินดีอยู่ดีของประชากรลาวยังคงอยู่ใน สภาพกำลังพัฒนาหลังจากที่ประเทศลาวได้พัฒนาในด้านเทคโนโลยีการสื่อสารในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ไปแล้วนั้นประชากรในประเทศจะถูกส่งเสริมและถูกกระตุ้นให้พูดและทำการสื่อสารกันมากขึ้น โดย ช่องทางการสื่อสารจะผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ผู้วิจัยจะขอนำเสนอภาพความเป็นลาวในช่วงปี พ.ศ. 2558-2559 ที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ เท่านั้น อันเป็นช่วงเวลาที่มีความเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในประเทศลาว คือ ความเป็นลาวในมิติทางสังคม

ความเป็นลาวในมิติทางสังคม พบว่า การนำเสนอเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารลาว สมัยใหม่มีปัจจัยทางสังคมต่าง ๆ ที่ส่งผลให้นิตยสารต้องนำเสนอเนื้อหาที่ทำให้ผู้อ่านเชื่อว่าการสำนึก รักชาติและมีความภาคภูมิใจในชาติ รวมทั้งการศรัทธาและเชื่อมั่นในระบอบการปกครองของผู้นำ ประเทศในปัจจุบันมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของผู้อ่านอย่างแท้จริง

3.2.3 กระแสบริโภคนิยมในสังคมลาว ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการของ ประชากรในประเทศลาวมีความต้องการที่สูงขึ้นเห็นได้จากตัวอย่างที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการ กิน การแต่งกาย การศึกษา หรือแม้กระทั่งการดำเนินชีวิตที่อยู่บนความสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งเป็น ผลตอบแทนที่พึงปรารถนา ทำให้การนำเสนอเนื้อหาในนิตยสารลาวสมัยใหม่กลายเป็นสินค้าและมี ส่วยช่วยให้ผู้อ่านเกิดความต้องการตามมา

4. การนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

จากการศึกษาการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ พบว่า การ นำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ได้ถูกนำเสนอในประเด็นที่ตัวบทที่นำมาศึกษา เพื่อสนับสนุนความคิดด้านต่าง ๆ โดยสามารถจำแนกเป็นประเด็นต่าง ๆ ที่มีผลต่อการนำเสนอ อุดมการณ์ทางสังคมออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) อุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมในนิตยสารลาว สมัยใหม่ 2) อุดมการณ์ทางการเมืองในนิตยสารลาวสมัยใหม่ และ 3) อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจใน นิตยสารลาวสมัยใหม่

4.1 อุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพเหตุการณ์สังคมที่แวดล้อมตัวบทนั้นย่อมมีส่วนทำให้เกิดการผลิตอุดมการณ์ทางสังคมและ วัฒนธรรม ได้อีกทางหนึ่ง โดยผู้วิจัยจะนำเสนอออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) อุดมการณ์ด้านพุทธศาสนา 2) อุดมการณ์ด้านท้องถิ่นนิยม และ 3) อุดมการณ์ด้านธรรมชาตินิยม

4.1.1 อุดมการณ์ด้านพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนออุดมการณ์ด้านพุทธศาสนาเกี่ยวกับสัจนิยม และความเป็นเหตุเป็นผล โดยอุดมการณ์นี้มักจะถูกนำเสนอผ่านหลักธรรมทางพุทธศาสนา เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับตัวบท อีกทั้งผู้เขียนได้สอดแทรกศีลธรรมทางพุทธศาสนา เช่น พุทธศาสนามองโลกในแง่ความเป็นจริงเป็นสัจนิยม คือ มองทุกอย่างในสภาพที่เป็นจริงถึงแม้โลกจะพัฒนาไปไกลและส่งผลให้มนุษย์กลายเป็นคนเห็นแก่ตัวก็ตาม ความเป็นเหตุเป็นผลที่ถูกนำเสนอผ่านอุดมการณ์นี้ได้สอดแทรกศีลธรรมทางพุทธศาสนาเอาไว้อย่างแนบเนียน ถึงอย่างไรก็ตามอุดมการณ์ที่ควรค่าแก่การรักษาไว้ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ก็คืออุดมการณ์ทางพุทธศาสนาที่สะท้อนการทำความดี การสร้างบุญกุศล การเข้าใจสัจธรรมของชีวิต การกตัญญู และความมีน้ำใจที่ยังคงถูกนำเสนอในทิศทางบวกเสมอ

4.1.2 อุดมการณ์ด้านท้องถิ่นนิยม ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนออุดมการณ์ด้านท้องถิ่นนิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ในคอลัมน์ เวียดนามคนเด่น ซึ่งเป็นการนำเสนอกลุ่มคนที่แสดงออกถึงความผูกพันกับท้องถิ่นด้วยการนำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมให้เกิดความสำนึกรักในบ้านเกิด ถิ่นที่อยู่ ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น การให้คุณค่ากับทรัพยากร และพยายามสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นเพื่อให้สามารถยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเองท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์

4.1.3 อุดมการณ์ด้านชาตินิยม ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนออุดมการณ์ด้านชาตินิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ส่วนใหญ่มักปรากฏในส่วนของเนื้อหาในคอลัมน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสาระน่ารู้ เพื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงความสำคัญของชาติ อุดมการณ์ด้านชาตินิยมที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่เชื่อว่า ชาตินั้นเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตของคนในสังคมลาว ชาติเป็นสิ่งที่ดีสวยงามหากมนุษย์มองเห็นคุณค่าของกันและกัน ดังนั้นชาตินั้นให้ทุกสิ่งแก่มนุษย์ ถ้าหากมนุษย์ทำลายชาติก็เท่ากับทำลายตนเอง

4.2 อุดมการณ์ทางการเมืองในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า อุดมการณ์ทางการเมืองเป็นอุดมการณ์ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับรัฐหรือแผ่นดิน เกี่ยวกับการบริหารประเทศ หรือนโยบายในการบริหารประเทศ ซึ่งผู้วิจัยพบการนำเสนออุดมการณ์ทางการเมืองผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ในประเด็น อุดมการณ์ชาตินิยม

อุดมการณ์ชาตินิยม พบว่า การนำเสนอผ่านความคิดของผู้เขียนที่ต้องการกระตุ้นและส่งเสริมหรือแนะนำให้ผู้อ่านเกิดความสำนึก รัก ห่วงแหน และภาคภูมิใจในชาติของตนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนพรรคและรัฐบาลให้เกิดการเฉลิมฉลองแบบนี้ไปเรื่อย ๆ ถึงแม้มันอาจจะสันเปลืองแต่มันสามารถสะท้อนวิถีชีวิตของคนในสังคมลาวและสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นในประเทศชาติได้ไม่มากนักน้อยอุดมการณ์ชาตินิยมที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้นเป็นอุดมการณ์ที่ถูกนำเสนอในลักษณะของมีลักษณะของการถ่ายทอดในเรื่องความรักชาติ รักแผ่นดิน ห่วงแหนสมบัติชาติ การสละชีวิตเพื่อชาติ และรักษารากเหง้าความเป็นลาวในสังคมเกษตรกรรม ผ่านการ

วางรากฐานชาตินิยมทางวัฒนธรรมเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาวิกฤตของประเทศและการพัฒนาของประเทศชาติผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่

4.3 อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจ (economic ideology) ที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่พบอุดมการณ์ที่สื่อถึงเศรษฐกิจอยู่ 2 อุดมการณ์ คือ อุดมการณ์ทุนนิยม และอุดมการณ์วัตถุนิยม เป็นการแสดงให้เห็นว่านิตยสารลาวสมัยใหม่เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถประกอบสร้างอุดมการณ์ได้ในลักษณะของการนำเสนอผ่านรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนิตยสารลาวสมัยใหม่จะทำหน้าที่ในการถ่ายทอด สอดแทรก ผลิตซ้ำ อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจแล้ว นิตยสารลาวสมัยใหม่ยังทำหน้าที่สะท้อนความเป็นไปของเศรษฐกิจในสังคมลาวอีกด้วย

4.3.1 อุดมการณ์ทุนนิยม ผลการวิจัยพบว่า อุดมการณ์ทุนนิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้นจะถูกนำเสนอในลักษณะ 2 แบบคือ ด้านหนึ่งจะนำเสนอผ่านการลงทุนทางธุรกิจ เช่น บริษัทสุขสมบูรณ์ ในช่วงแรกมองการเข้าสู่สมาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่าเป็นการเปิดโอกาสให้มีคู่แข่ง แต่เมื่อได้เข้ามาสู่การรับมือจริงกลุ่มนายทุนกลับมองว่าเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับบริษัทของตน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์ทุนนิยมไม่ได้ถูกต่อต้านอย่างเด็ดขาดมีลักษณะของการประนีประนอมควบคู่กันอยู่ด้วย ด้านที่สองถูกนำเสนอผ่านการตั้งรับหรือเตรียมความพร้อม เช่น ในตัวอย่างของธุรกิจโรงแรมลือไซ ที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่าการเข้าสู่สมาชิกสมาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นทำให้สภาพทางเศรษฐกิจดีขึ้นกว่าเดิม กล่าวคือ ในทางธุรกิจประเภทโรงแรมหรือบ้านพักนั้นยังคงให้การยอมรับและเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ระบบทุนนิยมอย่างเต็มตัว แต่อย่างไรก็ตามในท้ายที่สุดแล้วถึงแม้ว่าจะมีการปฏิเสธอย่างไรอุดมการณ์ทุนนิยมก็มักถูกยกให้เป็นอุดมการณ์หลักในเรื่องของระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยไม่อาจปฏิเสธได้

4.3.2 อุดมการณ์วัตถุนิยม ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนออุดมการณ์วัตถุนิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ส่วนใหญ่มักปรากฏอยู่ 2 ด้านคือ ด้านแรกมักปรากฏอยู่ที่การให้สัมภาษณ์บุคคลที่ประสบความสำเร็จหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม และด้านที่สองมักปรากฏอยู่ที่โฆษณา ซึ่งสะท้อนความต้องการของผู้บริโภคที่ให้คุณค่ากับวัตถุดิบของและความสะดวกสบาย รวมทั้งลักษณะของการถ่ายทอดความหลงใหลในวัตถุดิบของ เช่น บ้าน รถ โทรศัพท์ บริโภคานิยม และรักในความสะดวกสบาย

7.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษานิตยสารลาวสมัยใหม่ในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ แบ่งการอภิปรายผลเป็น 4 ประเด็นได้แก่ 1. ลักษณะของนิตยสารและพัฒนาการของนิตยสารลาว 2. ปฏิบัติการทางภาษาและวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ 3. ปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ และ 4. การนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ดังนี้

1. ลักษณะของนิตยสารและพัฒนาการของนิตยสารลาว

จากการศึกษา ค้นพบลักษณะของนิตยสารและพัฒนาการของนิตยสารลาว จำแนกตามเนื้อหาที่ปรากฏได้ 3 กลุ่ม มีผลการศึกษาที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 แนวคิดและลักษณะของนิตยสาร ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดเกี่ยวกับนิตยสาร แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ 1) ความหมายของนิตยสาร คือ ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอสาระความรู้ในลักษณะของการสรุป หรือการวิเคราะห์วิจารณ์ มีเรื่องราวทั้งด้านความรู้และความงาม ความบันเทิง ตลอดจนมีลักษณะของการจัดหน้าที่สวยงาม มักมีกำหนดการออกจำหน่ายที่แน่นอน อาทิ รายปักษ์ หรือรายเดือน เป็นต้น 2) การจัดประเภทของนิตยสาร ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การจัดประเภทของนิตยสารไทย ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ นิตยสารที่จัดทำโดยเอกชน หรือบริษัทธุรกิจการพิมพ์ต่าง ๆ และนิตยสาร (หรือเรียกตามความนิยมว่า วารสาร) ที่ออกโดยหน่วยงานราชการ สมาคม วิชาชีพหรือสถาบันต่าง ๆ แบ่งประเภทตามกลุ่มผู้อ่านกับลักษณะเนื้อหาได้เป็น 8 ประเภท คือ นิตยสารผู้หญิง นิตยสารผู้ชาย นิตยสารเด็ก นิตยสารสำหรับครอบครัว นิตยสารการเมือง นิตยสารเศรษฐกิจและธุรกิจ นิตยสารศิลปะและวัฒนธรรม นิตยสารวรรณกรรม และนิตยสารบันเทิง 3) องค์ประกอบของนิตยสาร เป็นส่วนที่สำคัญในการนำมาเป็นแนวทางในการจัดหัวข้อและรายละเอียดในการวิเคราะห์ และแบ่งแยกข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจในส่วนของนิตยสารที่ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยแบ่งองค์ประกอบของนิตยสารออกเป็น 5 ส่วน คือ ปกหน้า หน้าสารบัญ หน้าบรรณาธิการ หน้าเปิดเรื่อง และหน้าเนื้อเรื่อง ซึ่งในส่วนของผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของนิตยสารมาเป็นแนวทางในการคัดแยกข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และมองหาลักษณะทางสังคมที่ซ่อนอยู่ภายในนิตยสารลาวสมัยใหม่ 4) ลักษณะการใช้ภาษาของนิตยสาร แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ลักษณะการใช้ภาษาข่าวในนิตยสาร ลักษณะการใช้ภาษาในบทความนิตยสาร และลักษณะการใช้ภาษาในสารคดีบนนิตยสาร และ 5) บทบาทหน้าที่ของนิตยสาร จัดเป็นสื่อมวลชนที่ผสมผสานระหว่างหนังสือพิมพ์กับหนังสือเล่ม กล่าวคือ คล้ายหนังสือพิมพ์ในเรื่องการให้ข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็น ความบันเทิงของการโฆษณา ส่วนคล้ายคลึงกับหนังสือเล่มนั้น อยู่ที่การเจาะลึกรายละเอียด เหตุการณ์เบื้องหลังข่าว และให้ความรู้ แก่ผู้อ่าน

เฉพาะกลุ่ม จากการผสมผสานดังกล่าวทำให้นิตยสารมีวิวัฒนาการ แยกแขนงออกเป็น นิตยสารประเภทต่าง ๆ ตามเนื้อหาและกลุ่มผู้อ่าน

1.2 พัฒนาการของนิตยสารในสังคมนลาว ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารเกี่ยวกับพัฒนาการของนิตยสารในสังคมนลาว ใน สปป.ลาว เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงที่มาที่ไปของสื่อ ก่อนจะกำเนิดนิตยสารที่ผู้วิจัยได้นำมาพิจารณา จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของสื่อมวลชน ก็คือช่วงภายหลังที่พรรคประชาชนปฏิวัติลาวก็มีนโยบายเปลี่ยนแปลงใหม่ในปี 1986 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อวงการสื่อมวลชนลาว และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากมาย ทั้งในแง่เนื้อหาและรูปแบบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาถึงที่มาของระบบสื่อมวลชนในสปป.ลาว มีความสำคัญต่อการนำเสนอความเป็นลาวผ่านสื่อไม่ว่าจะเป็นด้านสื่อมวลชน หรือสื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งทราบถึงข้อดีข้อบกพร่องต่าง ๆ ของระบบสื่อสารมวลชนทำให้ผู้วิจัยสามารถแยกแยะการวิเคราะห์สื่อให้เป็นที่ไป ตามแนวทางที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ได้ 3 ประเด็น คือ 1) พัฒนาการของสื่อสิ่งพิมพ์หลังยุค ค.ศ. 1975 2) จุดเริ่มต้นของวารสาร (นิตยสาร) ในสังคมนลาว และ 3) นิตยสารลาวในบริบทสังคมนสมัยใหม่

1.3 นิตยสารลาวสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า สังคมนลาวในปัจจุบันกำลังเข้าสู่ยุคแห่งการบริโภคนิยม ซึ่งถือว่าเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนให้ประเทศชาติเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ความเจริญรุ่งเรืองทัดเทียมกับนานาประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มอาเซียน ดังนั้นสื่อสิ่งพิมพ์จึงเป็นหัวใจหลักในการถ่ายทอดความทันสมัยของสปป.ลาวได้ในระดับหนึ่ง นั่นคือ นิตยสารสมัยใหม่ ที่เริ่มมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคมนลาวให้มีความแตกต่างจากสื่อของรัฐ โดยเฉพาะการนำเสนอความทันสมัย การถ่ายทอดกระบวนการคิดในวิถีคนลาวยุคใหม่เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ในสังคมนปัจจุบัน ซึ่งนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่ผู้วิจัยเลือกนำมาศึกษาวิเคราะห์เป็นของเอกชน และกึ่งรัฐกึ่งเอกชน เพราะจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากสถิติการจำหน่ายที่สูงสุดแห่งปีและสอบถามไปยังผู้แทนจำหน่ายการขายนิตยสารลาวสมัยใหม่ พบว่านิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้งสามฉบับมียอดขายมากกว่าฉบับอื่น ๆ ในปี 2558-2559 ได้แก่ นิตยสารอัปเดต นิตยสารขวัญใจ และนิตยสารมหาชน

จากการศึกษามีข้อค้นพบว่า นิตยสารลาวสมัยใหม่สื่อให้เห็นถึงพัฒนาการและแนวโน้มของระบบสื่อสิ่งพิมพ์ของลาวในอนาคตที่ถูกเปลี่ยนแปลงตามกระแสของเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยีส่งผลให้เนื้อหาภายในนิตยสารมีความเป็นพหุวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ทองปาน สมพะวง (2542 : 4) กล่าวว่า “แนวโน้มของระบบสื่อสารมวลชนของลาวในอนาคตจะพัฒนาตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี และอิทธิพลของบริษัทข้ามชาติจะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเนื้อหาจะมีความหลากหลายสนองต่อความต้องการของมวลชนอย่างรวดเร็วกว่าเดิม”

เมื่อเปรียบเทียบกับนิตยสารในประเทศไทยที่มียอดจำหน่ายสูงสุดและที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับแฟชั่น ความบันเทิง สุขภาพ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม อาทิ นิตยสารทีวีพูล นิตยสารสไปซี นิตยสารแพรว นั้นการนำเสนอข้อมูลในนิตยสารมีความหลากหลายเช่นเดียวกันกับนิตยสารลาว

สมัยใหม่ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาเห็นได้จากงานวิจัยของเพ็ญพักตร์ ศิริไตรรัตน์ (2552: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์กระบวนการสื่อสารในนิตยสารแฟชั่นสตรี ที่กล่าวว่าวิธีการให้ข้อมูลผ่านภาพถ่ายแฟชั่นและข้อความบรรยายในนิตยสาร เพื่อสร้างความหมายและส่งต่อไปยังผู้อ่าน ในการบริโภคสินค้าแฟชั่นผ่านการอ่านนิตยสารของกลุ่มผู้อ่านนั้น พบตรรกวิทยาของคำสัญญามากที่สุด คือ 1) เพื่อสื่อถึงความเป็นผู้หญิงสวยและทันสมัย 2) เพื่อบ่งบอกรูปแบบการดำเนินชีวิต 3) เพื่อเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ และ 4) เป็นผู้รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของผู้วิจัยในด้านการนำเสนอเนื้อหาในนิตยสารที่มียอดจำหน่ายสูงสุด อีกทั้งในการศึกษานิตยสารลาวสมัยใหม่ในครั้งนี้ นอกจากจะนำเสนอชุดข้อมูลดังที่กล่าวมาแล้วนั้น การให้ความสำคัญกับภาพประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหา นับว่าเป็นส่วนสำคัญในการตีความ เพราะเป็นส่วนหนึ่งในการถอดรหัสข้อความที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและเกิดความต้องการในสิ่งที่ถูกนำเสนอผ่านบทสัมภาษณ์ บทความ เกร็ดความรู้ต่าง ๆ

หากกล่าวถึงลักษณะเด่นของนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า การนำเสนอข้อมูลมีความแปลกใหม่ และแตกต่างจากนิตยสารในประเทศไทยบางส่วน กล่าวคือ นิตยสารลาวสมัยใหม่พยายามนำเสนอร่องรอยของการเปลี่ยนผ่านด้วยการแลหลัง มองหน้าผ่านเนื้อหาในนิตยสาร หรือนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ เห็นได้จากในงานวิจัยของลำพอง คัญทะลีวัน (2551) ที่ได้ศึกษาภาพตัวแทนผู้หญิงในนิตยสารของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวช่วงปี ค.ศ. 2002 – 2007 หรืองานวิจัยของณัฐพงศ์ แยมเจริญ (2556) ที่ศึกษาเรื่องภาพสะท้อนทางสังคมลาวจากอดีตสู่อนาคต : ศึกษาผ่านสถานภาพโรงภาพยนตร์ในนครหลวงเวียงจันทน์ นอกจากนี้เรื่องของการนำเสนอเนื้อหาแล้ว การจัดวางรูปประโยค การจัดวางโฆษณาต่าง ๆ ในนิตยสารมีความแตกต่างจากนิตยสารของประเทศไทยอีกด้วย

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า ตัวบทนิตยสารลาวสมัยใหม่แสดงความคิดอ้างอิงเข้ากับภาครัฐเป็นจำนวนมาก สื่อให้เห็นว่า ผู้ผลิตนิตยสารต้องการนำเสนอให้เห็นถึงการอ้างความเป็นชาตินิยม ด้วยเหตุนี้ ตัวบทนิตยสารลาวสมัยใหม่จึงถูกประกอบสร้างขึ้นมาจากชุดความรู้/ความคิดจากวิถีปฏิบัติสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลำพอง คัญทะลีวัน (2551) ที่ได้ศึกษาภาพตัวแทนผู้หญิงในนิตยสารของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวช่วงปี ค.ศ. 2002 – 2007 พบว่า การนำเสนอภาพตัวแทนผู้หญิงลาวผ่านนิตยสารลาวนั้นเป็นการนำเสนอในมุมมองทางสังคมที่นำความเป็นชาตินิยมและความเป็นโลกาภิวัตน์เข้ามาจับประเด็นผ่านเนื้อหาในนิตยสารและรูปภาพหน้าปกนิตยสารที่ถ่ายทอดผ่านแนวคิดการประกอบสร้างและแนวคิดการนำเสนอภาพตัวแทนของผู้หญิง

2. ปฏิบัติการทางภาษาและวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

จากการศึกษาผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลการศึกษาปฏิบัติการทางภาษาและวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ดังนี้

2.1 กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ ผลการศึกษาค้นพบว่า การนำเสนอด้วยบทนิตยสารลาวสมัยใหม่ใช้กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ 3 กลวิธี ได้แก่ 1) การใช้คำศัพท์ด้วย “คำทับศัพท์” 2) การใช้คำศัพท์ด้วย “การอ้างอิง” และ 3) การใช้คำศัพท์ด้วย “การกล่าวเกินจริง” ผลการศึกษาที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1) การใช้คำศัพท์ด้วยการ “สร้างความเป็นกันเอง” ผลการวิจัยพบว่า ตัวบทนิตยสารลาวสมัยใหม่ ใช้รูปแบบของภาษาที่สร้างความเป็นกันเองให้ผู้รับสารเกิดความไว้วางใจและเสมือนเป็นที่ปรึกษาในด้านแพชชั่น เกร็ดความรู้ ข่าวสารบ้านเมือง ตลอดจนการนำเสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์และภัยใกล้ตัวให้กับผู้อ่าน ซึ่งกลวิธีการใช้คำศัพท์ด้วย “คำทับศัพท์” ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

การใช้คำทับศัพท์ส่วนมากเป็นคำที่มาจากภาษาอังกฤษเพราะเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อสาร รวมถึงเป็นภาษาที่แสดงออกถึงความทันสมัย ผู้วิจัยได้แบ่งการทับศัพท์ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การทับศัพท์โดยใช้ภาษาอังกฤษ และการใช้คำทับศัพท์โดยใช้ภาษาลาว ผลการวิจัยพบว่า การใช้คำทับศัพท์ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สะท้อนการแสดงความคิดเห็นและการสื่อความหมายของผู้เขียนนิตยสารลาวสมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แวน ไคก์ (จินทิมา อังคพาณิชกิจ, 2557: 197 ; อ้างอิงจาก van Dijk, 1977) ที่กล่าวถึงภาษาที่คนเราเลือกใช้สื่อสารในตัวบทนั้น นอกจากจะทำหน้าที่สื่อแทนความคิด และสื่อแทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม แล้วยังมีเจตนาและอำนาจในเชิงความคิดบางอย่างแฝงอยู่ด้วย ดังนั้นการใช้คำศัพท์ด้วยการ “สร้างความเป็นกันเอง” จึงไม่เพียงเพื่อแสดงความหมายเกี่ยวกับชื่อเฉพาะเท่านั้น แต่ยังชี้ให้เห็นความคิดบางอย่างที่แฝงอยู่ ครอบคลุมกันก็มีผลต่อการสร้างความหมายให้กับบุคคลในสังคมอีกด้วย

2) การใช้คำศัพท์ด้วย “การอ้างอิง” ผลการวิจัยพบว่า จากข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยพบการอ้างอิง 2 ประเภท คือ 1) การอ้างอิงผลการวิจัย และ 2) การอ้างอิงบุคคลที่น่าเชื่อถือ และมีชื่อเสียงในสังคม ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

การอ้างอิงผลการวิจัยเป็นการใช้ข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนต้องการนำเสนอข้อมูลให้เกิดการยอมรับและสร้างความน่าเชื่อถือ โดยข้อมูลที่นำมาใช้อ้างผลการวิจัยนั้นอาจเป็นข้อมูลในลักษณะต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารมั่นใจว่าจะเป็นประโยชน์กับผู้อ่านมากที่สุด การอ้างอิงบุคคลที่น่าเชื่อถือ และมีชื่อเสียงในสังคม ในงานวิจัยชิ้นนี้ คือการแนะนำข้อมูล ข้อเท็จจริง คำพูด หรือคำแนะนำของบุคคลที่น่าเชื่อถือในสังคม หรือทำให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้นส่งผลต่ออิทธิพลการรับสารในด้านการคิดและความเชื่อ รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามคำแนะนำของบุคคลเหล่านั้น

ผลการวิจัยพบว่า การใช้กลวิธีการอ้างถึงในนิตยสารลาวสมัยใหม่ สะท้อนให้เห็นถึงสถานภาพของผู้เขียนและผู้อ่านผ่านมุมมองของผู้เขียนในคอลัมน์ต่าง ๆ อีกทั้งยังแฝงความคิดที่ว่า การเชื่อมั่นในบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือได้รับการยอมรับนั้น ไม่ว่าจะเป็นสังคมใดก็ตามล้วนเกิดจากการโน้มน้าวใจและการให้คำแนะนำต่าง ๆ ผ่านสารที่ผู้เขียนได้นำเสนอเอาไว้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยรัตน์ กลิ่นสุวรรณ (2556: 73) ที่กล่าวว่า “การอ้างถึง คือ การยกเอาข้อเท็จจริง ข้อมูล คำพูดหรือคำแนะนำของบุคคลอื่น รวมไปถึงสิ่งที่ไม่มีความจริง แต่มีอิทธิพลต่อความคิดและความเชื่อของคนในสังคม”

3) การใช้คำศัพท์ด้วย “การกล่าวเกินจริง” ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการกล่าวเกินจริงที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ เป็นกลวิธีที่ผู้เขียนต้องการใช้เพื่อตอกย้ำและผลิตซ้ำความคิดความเชื่อให้กับผู้อ่านเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามในสิ่งที่ถูกนำเสนอ อีกทั้งยังแฝงความคิดที่ว่า การสร้างความมั่นใจ การไว้วางใจในการบริการต่าง ๆ ผู้อ่านหรือผู้บริโภคควรศึกษาให้ดีก่อนตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ รักษมณี (2549) ที่กล่าวว่า “การกล่าวเกินจริง เป็นการย้าความรู้สึกที่มีต่อความหมายนั้นให้เห็นเป็นเรื่องสำคัญ หรือยิ่งใหญ่ อาจจะไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีทางจะเป็นความจริงก็ได้ ”

ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ ผู้เขียนใช้เพื่อประกอบสร้างชุดความคิดต่าง ๆ ซึ่งผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำกันในสังคม แสดงให้เห็นว่า การใช้กลวิธีทางศัพท์ ทั้งการใช้การใช้คำศัพท์ด้วยการ “สร้างความเป็นกันเอง” การใช้คำศัพท์ด้วยการ “อ้างถึง” และการใช้คำศัพท์ด้วยการ “กล่าวเกินจริง” การเลือกใช้คำศัพท์เหล่านี้เพื่อสื่อแทนความคิดหรือประสบการณ์ของผู้ส่งสาร สอดคล้องกับแนวคิดของ แฟร์คลัฟ (Fairclough, 1995: 185) กล่าวไว้ว่า การเลือกใช้คำศัพท์ของผู้เขียนในฐานะผู้ผลิตด้วยบทนั้นเป็นเรื่องที่แปรไปตามปัจจัยทางสังคมรวมทั้งจะต้องเผชิญกับกระบวนการทางสังคม วัฒนธรรมในวงกว้างอีกด้วย

2.2 กลวิธีทางวาทศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า นิตยสารลาวสมัยใหม่ใช้กลวิธีทางวาทศิลป์ 3 ลักษณะคือ

การใช้อุปลักษณ์ งานวิจัยนี้จะเน้นสิ่งที่อุปลักษณ์มาวิพากษ์ผ่านอุดมการณ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของวาทกรรม โดยที่อุปลักษณ์แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ถ้อยคำอุปลักษณ์ พบว่า การใช้กลวิธีทางวาทศิลป์โดยการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ เป็นกลวิธีหนึ่งที่ผู้เขียนมักซ่อนความหมายอยู่กับสิ่งที่ถูกเปรียบ สะท้อนให้เห็นถึงภาษาที่มีพลังในการโน้มน้าวใจของผู้เขียน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดความคิดของคนใน สปป.ลาว ผ่านมุมมองของผู้อ่านได้อีกด้วย และมนอุปลักษณ์ พบว่า เป็นกลวิธีในการนำเสนอวาทกรรมเพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงลาวสมัยใหม่ เวลา และความรัก โดยการนำเสนอผ่านบทบรรณาธิการ คอลัมน์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นว่าวิถีชีวิตแบบใหม่หรือการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล ไฮเบอร์ มีความสำคัญต่อระบบการคิดและการดำเนินชีวิตในอนาคต

ผู้เขียนจึงใช้อุปลักษณ์เป็นกลวิธีที่จะช่วยถ่ายทอดความคิดดังกล่าวให้กับผู้อ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยรัตน์ กลิ่นสุวรรณ (2556: 76) ที่กล่าวว่า “อุปลักษณ์ยังเป็นเครื่องมือทางภาษาที่มีพลังในการโน้มน้าวใจผู้ฟังให้เห็นตามที่ผู้ส่งสารนำเสนอได้และ อุปลักษณ์มีคุณสมบัติในการเชื่อมโยงกันระหว่างความคิดกับอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ทำให้อุปลักษณ์มีพลังในการโน้มน้าวใจอย่างยิ่ง อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิดและกำหนดมุมมองของผู้รับสารได้อีกด้วย”

ส่วน การใช้ทัศนภาวะ ผู้วิจัยได้นำเอาการใช้ทัศนภาวะมาพิจารณาภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่เพื่อสะท้อนให้เห็นมุมมองการสนทนารวมไปถึงการแสดงความคิดของผู้รับสาร เพื่อสื่อถึงอารมณ์นึกคิดบางประการ การใช้ทัศนภาวะ ที่พบในงานวิจัยนี้ได้แก่ การใช้ทัศนภาวะแสดงความเชื่อมั่น พบว่า เป็นการที่ผู้พูดใช้คำ เพื่อแสดงว่าทัศนคติหรือสารที่ตนสื่อออกไปนั้นมีความน่าเชื่อถือหรือเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ด้วยเหตุผลบางประการ มักปรากฏคำว่า “ต้อง” หรือ “ควร” และอาจปรากฏร่วมกับคำขยาย “เป็นอย่างดี” หรือ “อย่างแท้จริง” “รับประกัน” ดังนั้นกลวิธีการใช้ทัศนภาวะการแสดงความเชื่อมั่นจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้อ่านเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในสิ่งที่แนะนำดังกล่าว การใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็น พบว่า เป็นการที่ผู้พูดใช้คำ เพื่อแสดงว่าทัศนคติหรือสารที่ตนสื่อออกมาเป็นเพียงความคิดเห็นของผู้พูดเท่านั้น อาจเป็นจริงหรือเท็จก็ได้มักปรากฏคำ บอกลา “ว่า” “เห็น” “คิด” “เห็นว่า” หรือ “คิดว่า” ดังนั้นกลวิธีการใช้ทัศนภาวะแสดงความคิดเห็นจึงเป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดคล้อยตามสิ่งที่ผู้เขียนได้นำเสนอดังกล่าว และการใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไข พบว่า เป็นการที่ผู้พูดใช้คำ เพื่อแสดงว่าทัศนคติหรือสารที่ตนสื่อออกมาจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นได้นั้นเป็นผลมาจากเงื่อนไขบางประการมักปรากฏอยู่ในรูปประโยคแสดงเงื่อนไขที่มีคำว่า “ถ้า” “หาก” หรือ “ถ้า . . . หาก” ดังนั้นกลวิธีการใช้ทัศนภาวะแสดงเงื่อนไขจึงเป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดคล้อยตามและพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามสิ่งที่ผู้เขียนได้นำเสนอไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนวลีย์ เนียมบุปผา (2540) ที่ศึกษาหน้าที่ของรูปประโยคเงื่อนไขซึ่งเป็นการใช้ ทัศนภาวะอย่างหนึ่งในภาษาไทยจากบทสนทนาในนวนิยายและพบว่าหน้าที่สำคัญของรูปประโยคเงื่อนไขในภาษาไทย คือ การโน้มน้าวและจูงใจผู้รับสาร

ส่วนการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ผู้วิจัยได้นิยามคำถามเชิงวาทศิลป์ไว้ว่า การตั้งคำถามแต่ไม่ได้หวังคำตอบ หรือถ้ามีคำตอบก็เป็นคำตอบที่ผู้ถามและผู้ตอบรู้ดีอยู่แล้ว นักเขียนจะใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพื่อเร้าอารมณ์ผู้อ่าน หรือสื่อความหมายและข้อคิดที่ต้องการในทีนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ ยังพบการใช้กลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์อยู่อีกมากมาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เขียนยังคงมีความคาดหวังคำตอบจากผู้อ่านข้อความไม่มากนักน้อย เนื่องจากคำถามส่วนใหญ่เป็นคำถามที่ผู้เขียนมีคำตอบอยู่ในใจแล้ว ส่งผลให้กลวิธีการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ที่พบในนิตยสารลาวสมัยใหม่ส่วนใหญ่เป็นวิธีการแนะนำและชักจูงผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแบล็ค (Black, 1992) กล่าว

ว่า คำถามวาทศิลป์สามารถกำกับความคิดของผู้อ่านได้เพราะผู้อ่านจะต้องสร้างจินตนาการตามที่ผู้เขียนถาม

ผู้วิจัยพบว่า กลวิธีทางวาทศิลป์แสดงให้เห็นการประกอบสร้างชุดความคิดต่าง ๆ จากวาทกรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ นั้น มี 3 กลวิธี ได้แก่ การใช้อุปลักษณ์ การใช้ทัศนภาวะ และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการโน้มน้าวใจผู้อ่านนับเป็นเรื่องที่สำคัญมากในการชักจูงให้ผู้อ่านเกิดความคล้อยตาม เนื่องจากภาษาที่ใช้ในการสื่อความหมายนอกจากจะมีความชัดเจนได้ใจความแล้ว บางเนื้อหาอาจต้องใช้วาทศิลป์ในการสื่อความเพื่อสร้างอารมณ์ให้กับผู้อ่านได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยในฐานะของผู้รับสารจึงต้องการที่จะสะท้อนความหมายที่แฝงอยู่ในวาทศิลป์เหล่านั้นเพื่อให้มองเห็นอุดมการณ์ทางสังคมที่เกาะเกี่ยวอยู่ในข้อความต่าง ๆ ที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่

2.3 การใช้วจนกรรม ผลการวิจัยพบว่า ภาษาที่แสดงถึงการกระทำใดบ้างและสามารถตีความออกมาได้ในลักษณะใดบ้าง การแสดงเจตนาอย่างไรต่อผู้รับสาร อาจจะตรงหรือไม่ตรงตามความคาดหวังของผู้รับสาร ผู้ส่งสารเลือกใช้วจนกรรม 4 กลุ่ม คือ

1) การใช้วจนกรรม “กลุ่มบอกกล่าว” พบทั้งหมด 2 กลวิธี ได้แก่ การยืนยัน เป็นกลวิธีทางภาษาในการย้ำและยืนยันให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจ หรือมีเจตนาสร้างความน่าเชื่อถือ ได้แก่ คำว่า แน่نون ประสบการณ์ตรง ทันทิ และการพูดโอ้อวด (การกล่าวเกินจริง) เป็นกลวิธีทางภาษาวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความผูกคึด และให้ความสนใจกับถ้อยคำเหล่านั้น โดยผู้เขียนมีเจตนาที่ทำให้รู้สึกว่าเป็นการกล่าวเกินจริงต่อเนื้อหาหรือสินค้าที่ถูกนำเสนอ ได้แก่ คำว่า มหัศจรรย์ อวกาศ เวทมนต์ กล่าวโดยสรุป การใช้วจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ส่วนใหญ่จะพบในการโฆษณาสินค้ามากกว่าการนำเสนอข่าวสารทั่วไป เนื่องจากวจนกรรมกลุ่มบอกกล่าวเป็นกลุ่มที่ต้องการให้ผู้รับสารรับทราบหรือเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้อ่านเอง

2) การใช้วจนกรรม “กลุ่มชี้แนะ” ซึ่งพบทั้งหมด 2 กลวิธี ได้แก่ การแนะนำ เป็นกลวิธีทางภาษาอย่างหนึ่งของผู้เขียนชี้แนะผู้อ่านโดยตรงไปตรงมาโดยใช้รูปภาษาที่แสดงเจตนาในการชี้แนะโดยตรง ได้แก่ คำว่า แนะนำ ควร เพื่อ และการนำเสนอผลทางบวกหรือลบ เป็นกลวิธีทางภาษาอย่างหนึ่งของผู้เขียนต้องการให้เกิดการกระทำของผู้ฟังในอนาคต และเชื่อว่าผู้ฟังจะได้รับประโยชน์และรู้ถึงโทษจากการกระทำนี้จริง ๆ ได้แก่ คำว่า ปีนปัว บรรเทา อย่า ถ่วง กล่าวโดยสรุป การใช้วจนกรรมกลุ่มชี้แนะ ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ส่วนใหญ่จะพบในการนำเสนอข้อมูลสารแนะนำมากกว่าการโฆษณา เนื่องจากวจนกรรมกลุ่มชี้แนะเป็นกลุ่มที่ต้องการให้ผู้รับสารได้กระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งในอนาคต

3) การใช้วจนกรรม “กลุ่มผูกมัด” กลุ่มผูกมัดกำหนดให้ตัวผู้พูดหรือผู้เขียนเป็นผู้กระทำ ซึ่งปรากฏอยู่ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ได้แก่ การรับรอง ผู้เขียนได้ใช้วจนกรรมกลุ่มผูกมัดด้วยการรับรอง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจและไว้วางใจในการสื่อสารของผู้เขียนได้ การใช้วจนกรรม

กลุ่มผู้กมัต ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ส่วนใหญ่จะพบในการนำเสนอโฆษณาและการนำเสนอบทความเกี่ยวกับสุขภาพ เนื่องจากวัจนกรรมกลุ่มผู้กมัตเป็นกลุ่มที่ต้องการสร้างความไว้วางใจให้เกิดกับตัวผู้อ่านมากกว่าการคาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทรงธรรม อินทจักร (2550: 46) กล่าวคือ การใช้ถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาส่งผลให้เกิดการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่มีความแตกต่างกันคือกลุ่มซึ่งนำจะกำหนดให้ผู้อ่านเป็นผู้กระทำกลุ่มผู้กมัตกำหนดให้ตัวผู้พูดหรือผู้เขียนเป็นผู้กระทำ

4) การใช้วัจนกรรม “กลุ่มแสดงความรู้สึก” พบการปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ 2 แบบ คือ การทักทาย พบว่า เป็นการแสดงเพื่อให้อ่านได้เกิดความสนนิสนมหรือเป็นกันเอง รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์เบื้องต้นให้กับผู้อ่าน และการขอบคุณ พบว่า เป็นการแสดงเจตนาถึงผู้อ่านในการกระทำในอดีตว่าผู้พูดได้แสดงความรู้สึกถือเป็นการแสดงออกถึงความชื่นชมผ่านกลวิธีทางภาษาที่ช่วยให้ผู้อ่านรู้สึกดี ซึ่งได้แก่คำว่า ขอขอบใจ ขอคารวะ เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้สึกถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทรงธรรม อินทจักร (2550 : 47) กล่าวคือ วัจนกรรมกลุ่มแสดงความรู้สึกมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงสภาวะทางอารมณ์ความรู้สึก รวมไปถึงทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้พูดเชื่อว่าเหตุการณ์บางอย่างเกิดขึ้นกับผู้ฟัง

ผู้วิจัยพบว่า การใช้วัจนกรรมได้แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมในการใช้ภาษาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ เป็นลักษณะการใช้ภาษาแบบ “ภาษาระดับสนทนา” ด้วยคำที่เข้าใจง่าย กระชับ แต่มีความหมายลึกซึ้ง และแสดงให้เห็นว่าถ้อยคำที่ได้ถูกนำเสนอผ่านตัวบทนั้นมีการแสดงเจตนาอย่างไรต่อผู้รับสาร อาจจะตรงหรือไม่ตรงตามความคาดหวังของผู้รับสารก็ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ เซิร์ล (ทรงธรรม อินทจักร. 2550: 37 ; อ้างอิงจาก Searle. 1969) ที่กล่าวว่าถ้อยคำที่มีรูปภาษาต่างกันต้องมีหน้าที่สื่อความต่างกันเสมอ อาจกล่าวได้ว่าเนื่องจากภาษาเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับบริบทการใช้ รวมทั้งปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องการที่จะจัดระบบให้กับความหลากหลายเหล่านี้เป็นสิ่งที่ท้าทายและยังไม่อาจหาข้อยุติที่ชัดเจนได้เสียทีเดียว

3. ปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

จากการศึกษาผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลการศึกษาปฏิบัติการทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ดังนี้

3.1 ปฏิบัติการทางสังคมกับการนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอชุดความคิดในนิตยสารลาวสมัยใหม่ มี 2 ชุดความคิด ได้แก่ 1) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “ความทันสมัย” และ 2) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่” มีผลการศึกษาที่จะมาอภิปราย ดังนี้

1) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “ความทันสมัย” ผลการวิจัยพบว่า การใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ เพื่อนำเสนอความคิดความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความทันสมัยที่สัมพันธ์กับนิถยสารสมัยใหม่ โดยความคิดต่าง ๆ นั้น ประกอบไปด้วยกลวิธีต่าง ๆ ได้แก่ ผู้หญิงลาวต้อง “เก่ง” “ขยัน” และ “สุภาพดี” และคนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษา ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

ผู้หญิงลาวต้อง “เก่ง” “ขยัน” และ “สุภาพดี” พบว่า ชุดความคิดนี้ได้มีเป้าหมายสำคัญคือการเป็นสาวทันสมัย ผู้ส่งสารยังสื่อให้เห็นว่าผู้หญิงลาวในยุคปัจจุบันมีความสามารถเทียบเท่ากับผู้ชาย หาเงิน สร้างครอบครัว และเลี้ยงดูพ่อแม่และตนเองได้ ในขณะเดียวกันจะเห็นได้ว่า ผู้ส่งสารได้ใช้คำศัพท์เรียกแทนบุคคลเพื่อแสดงความเป็นกันเอง เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกได้รับความเป็นกันเองและสามารถเป็นผู้หญิงที่ทันสมัยได้ไม่ยาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลำพอง คัญทะเลวัน (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่องภาพตัวแทนผู้หญิงในนิถยสารของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวช่วงปี ค.ศ. 2002 – 2007 พบว่า นิถยสารทั้ง 3 ฉบับที่ผู้ศึกษาได้นำมาวิเคราะห์เพื่อสะท้อนกระบวนการประกอบสร้างความเป็นหญิงให้กับผู้หญิงลาวสามารถแยกออกเป็น 4 ประเด็นหลักด้วยกันคือ (1) ผู้หญิงกับสุภาพพจนามัย (2) ผู้หญิงกับบทบาทตามจารีตประเพณี (3) ผู้หญิงกับผลิตภัณฑ์สินค้า และ (4) ผู้หญิงกับสถานะทางสังคม ซึ่งทุกประเด็นล้วนแต่เป็นการกำหนดบทบาทผู้หญิงให้ตกอยู่กับสภาพจำยอมที่ตั้งอยู่บนฐานการมีอคติทางเพศ จากระบบทุนนิยมปีตาธิปไตยที่มีผู้ชายกำกับ โดยการสร้างมายาคติว่าเป็นคุณสมบัติอันดีงามของลูกผู้หญิง ด้วยการบริโภคสินค้าต่าง ๆ ที่ระบบทุนนิยมสร้างขึ้นเพื่อทำให้ผู้หญิงกลายเป็นหญิงยุคใหม่ที่เน้นความทันสมัยทางวัตถุมากกว่าความรู้ที่เป็นอีกด้านหนึ่งที่สำคัญของความทันสมัย

คนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษา พบว่า สภาพทางสังคมก็มีส่วนสำคัญในการปรับและเปลี่ยนให้เป็นที่ไปตามระบบสังคมปัจจุบัน คนรุ่นใหม่ใส่ใจการศึกษานั้นเป็นเรื่องที่ทุกคนควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เนื่องจากผู้ส่งสารได้พยายามสะท้อนให้เห็นถึงระบบการศึกษาในสังคมลาวที่ถูกยกระดับให้ดีขึ้น แต่ปัญหาที่พบในสังคมลาวคือ ชนชั้นทางสังคมที่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ส่งผลต่อการบริหารจัดการ และในทางปฏิบัติการศึกษาภาคบังคับจะมีผลดีแต่เฉพาะเด็กในเมืองใหญ่เท่านั้นจากสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นปัญหาที่สังคมลาวกำลังดำเนินการแก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อพัฒนาให้เป็นสังคมที่ทันสมัยและก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับชุดความคิดในงานวิจัยของ ชิษณุพงศ์ อินทรเกษม (2557) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ในวาทกรรมโฆษณาสถาบันกวดวิชาตามแนวทางการศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ พบว่า ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้แก่ นักเรียนควร “เป็นคนเก่ง” และ “เป็นที่ 1” นักเรียนมักจะขาดความพร้อมความมั่นใจและมีปัญหาการเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการถ่ายทอดและนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมผ่านชุดความคิดที่ถูกนำเสนอในสื่อสิ่งพิมพ์

2) ชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ภาษาที่ใช้ใน นิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ นั้น นอกจากจะมุ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับความทันสมัยแล้วยังแฝง ความคิดบางอย่างด้วย ทำให้ได้เห็นชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับ “จินตนาการใหม่” ได้แก่ จากประเทศ Land Lock กลายเป็น Land Link สีสันตลาดเกิดใหม่ใน “สังคมลาว” และปรากฏการณ์ใหม่ของ วงการสื่อในสังคมลาว ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

จากประเทศ Land Lock กลายเป็น Land Link พบว่า การนำเสนอความคิด เกี่ยวกับประเทศที่เป็นจุดต่อได้กลายเป็นประเทศเดียวที่เชื่อมโยง 5 ประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง จาก การพัฒนาตามวิสัยทัศน์ของท่านผู้นำคือโกสอน พมวิหาน ส่งผลให้ผู้วิจัยได้มองเห็นชุดความคิดที่ถูก นำเสนอผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ ทั้งนี้ผู้ส่งสารได้ใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ในการนำเสนอความคิด ดังกล่าว ในด้านการคมนาคม ขนส่ง และสินค้าส่งออก ประเทศลาวได้กลายเป็น Battery of Asia ซึ่งเห็นได้จากการที่มีเงินลงทุนหลั่งไหลจากต่างประเทศเข้ามามากในธุรกิจ อีกทั้งองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้ลาวมีบทบาทในเวทีเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพวัน บุน ทะวง (2556) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ สปป.ลาว ค.ศ.1975-2010 พบว่า ช่วงที่ 2 สมัยจินตนาการใหม่ถึงปัจจุบัน (ค.ศ.1986-2010) เป็นยุคที่ลาวเปิดกว้างทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมสู่โลกภายนอก ลาวปรับนโยบายเศรษฐกิจ จาก “การผลิตเพื่อเลี้ยง ตนเอง” เป็น “การผลิตเพื่อเป็นสินค้า” ผลิตส่งออกต่างประเทศ เน้นการทำหน้าที่กระตุ้นให้ ประชาชนสร้างผลผลิตด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเพื่อเป็นสินค้า รวมทั้งการโฆษณาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างแรงจูงใจ หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่จึงต้องพัฒนารูปแบบ เนื้อหา และภาษาให้ทันสมัยแต่ เนื้อหาสาระต้องสอดคล้องกับแนวทางของพรรครัฐ

สีสันการตลาดเกิดใหม่ใน “สังคมลาว” พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจ คือ วงการธุรกิจที่ เติบโตอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ธนาคาร ธุรกิจประเภทรถยนต์ ธุรกิจประเภทโทรคมนาคม และธุรกิจ ประกันภัยต่าง ๆ ส่วนใหญ่พบการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อต้องการแสดงให้เห็นว่าการสร้างและ สื่อชุดความคิดให้ผู้อ่านเชื่อและเกิดความไว้วางใจนั้น ข้อมูลที่ผู้ส่งสารเลือกใช้ต้องเป็นข้อมูลที่เห็นเชิง ประจักษ์ อีกทั้งการสนับสนุนชุดความคิดหลักเรื่อง “จินตนาการใหม่” นั้น ได้สะท้อนสภาพสังคมลาว ในปัจจุบันได้อย่างชัดเจนผ่านตัวบท (นิตยสารลาวสมัยใหม่)

ปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมลาว พบว่า การนำเสนอผ่านมุมมองของสื่อ สิ่งพิมพ์ (นิตยสารลาวสมัยใหม่) ถึงการนำเสนอความคิดของคนในสังคมลาวที่มีต่อสภาพทาง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงร่องรอยจินตนาการใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่ง เป็นการสะท้อนถึงมาตรฐานในประเทศว่า การก้าวเข้าสู่โลกของจินตนาการใหม่นั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการ ทักษะใหม่ทางธุรกิจและทัศนคติของคนในสังคมที่มีต่ออัตลักษณ์ของตนเอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปฏิบัติการทางสังคมที่พบในปรากฏการณ์ใหม่ของวงการสื่อในสังคมลาวได้สร้างและสื่อให้เห็นถึงการ

พัฒนาตามวิสัยทัศน์ของท่านโกสอน พมิวิหาน เพื่อให้ประเทศชาติหลุดพ้นจากความยากจนและก้าวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วในปี 2020

ผู้วิจัยสังเกตว่า ผู้วิจัยได้อธิบายชุดความคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ และชุดความคิดที่เกี่ยวข้องกับจินตนาการใหม่ โดยผู้วิจัยได้อธิบายถึงกลวิธีทางภาษากับการนำเสนอความคิดในปฏิบัติการทางสังคม ซึ่งทำให้เห็นภาพรวมของความคิดความเชื่อต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารได้แฝงไว้ในตัวบท (นิตยสารลาวสมัยใหม่) ดังกล่าว โดยความคิดต่าง ๆ นั้นล้วนแต่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบและตอกย้ำชุดความคิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมอยู่แล้วให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งความคิดต่าง ๆ ล้วนแต่สะท้อนการพัฒนาาระบบเศรษฐกิจและสังคมด้านต่าง ๆ โดยแสดงให้เห็นว่าช่องทางการส่งสารถือเป็นกระบอกเสียงที่สำคัญในการประชาสัมพันธ์หรือส่งสารให้กับผู้อ่านได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้นภาษากับสังคมจึงไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ผู้วิจัยจึงได้นำกลวิธีทางภาษามาสนับสนุนชุดความคิดเพื่อให้เห็นภาพในสังคมลาวชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของจันทิมา เอี่ยมานนท์ (2557 : 197) ที่กล่าวว่า ภาษาที่คนเราเลือกใช้สื่อสารในตัวบทนั้น นอกจากจะทำหน้าที่สื่อแทนความคิดและสื่อแทนปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม แล้วยังมีเจตนาและอำนาจในเชิงความคิดบางอย่างแฝงอยู่ด้วย อันหมายถึงบุคคล เหตุการณ์หรือสิ่งที่มีขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้วในสังคม ในรูปแบบของตัวบทอันประกอบด้วยคำและถ้อยคำที่ผ่านการเลือกและเรียบเรียงขึ้นอย่างมีระบบตามหลักการของกลุ่มภาษาศาสตร์ ระบบ-หน้าที่ 3 ประการ ได้แก่ หน้าที่ด้านระหว่างบุคคล หน้าที่ด้านความคิด และหน้าที่ด้านตัวบท

3.2 อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลทำให้เกิดการผลิต กระจายตัวบทที่แฝงอุดมการณ์ต่าง ๆ ซึ่งนำมาสู่การบริโภค ตีความตัวบทในสังคม ชุดความคิด ความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมลาว ได้แก่ 1) ความเชื่อและค่านิยมในสังคมลาว และ 2) ภาพลักษณ์ความเป็นลาว มีผลการศึกษาที่จะมาอภิปราย ดังนี้

1) ความเชื่อและค่านิยมในสังคมลาว ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่เป็นตัวกำหนดให้สื่อในสังคมลาวนำเสนอผลสะท้อนออกมาในหลากหลายรูปแบบ อาทิ นิตยสารเนื่องจากนิตยสารมีบทบาทสำคัญ มีอิทธิพลหรือมีอำนาจที่ทำให้เกิดความคิดยอมรับ ปฏิเสธ หรือต่อรองเกิดขึ้น จนอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางความคิดระหว่างคนในสังคมได้ ดังนั้น เมื่อได้ศึกษาข้อมูลในนิตยสารลาวสมัยใหม่ทั้ง 3 ฉบับ พบว่ามีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อนิตยสาร ได้แก่ ความเชื่อเรื่อง หินฟู-พญางูใหญ่-ข้างเผือก

ความเชื่อเรื่อง หินฟู-พญางูใหญ่-ข้างเผือก พบว่า จากอิทธิพลความเชื่อดังกล่าวทำให้สังคมลาวได้พัฒนาตนเองขึ้นมาเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลผ่านตัวบท (นิตยสารลาวสมัยใหม่) ที่สะท้อนถึงระบบความเชื่อดั้งเดิมที่แฝงอยู่ในรูปแบบของการให้สัมภาษณ์

บทความต่าง ๆ เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมลาวได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะความเชื่อพื้นฐานของคนในสังคมยังคงเป็นตัวกำหนดรากฐานชีวิตที่ส่งผลต่อความรู้สึก ความคิด และความเชื่อ ออกมาเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นอร์แมน แฟร์คลัฟ (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. 2556 อ้างอิงจาก Fiarclough. 1995) ที่กล่าวว่า การวิเคราะห์ตัวบทในการทำหน้าที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของบริบททางวัฒนธรรมในสังคมว่าประกอบไปด้วยกิจกรรมใดและเกี่ยวข้องกับใคร อย่างไรบ้าง นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงการสื่อว่าแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจและอุดมการณ์ที่แฝงมากับตัวบทด้วยการกำหนดว่าใครมีบทบาทหรือสถานภาพในการสื่อสารนั้น ๆ อย่างไรด้วย

2) ภาพลักษณ์ความเป็นลาว ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลของปัจจัยทางสังคมส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนลาวในสังคมที่ไหลไปตามกระแสโลก ซึ่งประเทศลาวไม่เพียงแต่หมุนไปข้างหน้าอย่างเดียว ประเทศลาวยังมีการแลหลังมองหน้าอยู่เสมอ การพัฒนาเศรษฐกิจถูกนำมาเป็นดัชนีชี้วัดความก้าวหน้าของประเทศ และความกินดีอยู่ดีของประชากรลาวยังคงอยู่ในสภาพกำลังพัฒนา ได้แก่ ความเป็นลาวในมิติทางสังคม และกระแสบริโภคนิยมในสังคมลาว

ความเป็นลาวในมิติทางสังคม พบว่า การนำเสนอเนื้อหาที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่มีปัจจัยทางสังคมต่าง ๆ ที่ส่งผลให้นิตยสารต้องนำเสนอเนื้อหาที่ทำให้ผู้อ่านเชื่อว่าการสำนึก รักษาดีและมีความภาคภูมิใจในชาติ รวมทั้งการศรัทธาและเชื่อมั่นในระบอบการปกครองของผู้นำประเทศในปัจจุบันมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของผู้อ่านอย่างแท้จริง

กระแสบริโภคนิยมในสังคมลาว พบว่า ความต้องการของประชากรในประเทศลาวมีความต้องการที่สูงขึ้นเห็นได้จากตัวอย่างที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการกิน การแต่งกาย การศึกษา หรือแม้กระทั่งการดำเนินชีวิตที่อยู่บนความสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลตอบแทนที่พึงปรารถนา ทำให้การนำเสนอเนื้อหาในนิตยสารลาวสมัยใหม่กลายเป็นสินค้าและมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเกิดความต้องการตามมา

ผู้วิจัยสังเกตว่า ภาพลักษณ์ความเป็นลาวจึงเป็นกลวิธีหนึ่งในการขัดเกลาคนในสังคมให้ยอมรับว่าการมีสำนึกในการรักษาดี ความภาคภูมิใจในชาติ การมีความศรัทธาและเชื่อมั่นในระบอบการปกครองแบบใหม่คือส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของตนเอง รวมทั้งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ ซึ่งถ้าผู้อ่านเชื่อเช่นนั้นจริง ๆ อาจส่งผลให้การดำเนินชีวิตในสังคมเกิดความสุขและไม่ต้องพยายามเปลี่ยนแปลงอะไรในการดำเนินชีวิตขอเพียงแต่เชื่อมั่นและสำนึกรักในชาติสังคมลาวจะเป็นสังคมที่มีแต่ความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรภรณ์ วนัสพงศ์ (2539) ที่ได้ศึกษาเรื่องชาติพันธุ์นิยมในการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับประเทศลาว ในหนังสือพิมพ์ไทย พบว่า ตัวแปรมีอิทธิพลต่อการนำเสนอภาพลักษณ์ของลาวในหนังสือพิมพ์ไทยให้เป็นบวกมากขึ้นคือ สถานการณ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยและลาวแต่ภาพลักษณ์ลบบางอย่างก็ถูกหนังสือพิมพ์ไทยตอกย้ำอย่าง

สม่าเสมอ ซึ่งให้เห็นว่าแนวคิดชาติพันธุ์นิยมก็มีอิทธิพลต่อการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับประเทศลาวในหนังสือพิมพ์ไทย โดยมีแนวคิดชาตินิยมสะท้อนออกมาในเนื้อหาข่าวเป็นบางช่วง และสนับสนุนแนวคิดชาติพันธุ์นิยมในการสร้างภาพลักษณ์ที่เป็นลบให้กับประเทศลาว

4. การนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่

ผลการศึกษากำหนดนำเสนออุดมการณ์ทางสังคมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ปรากฏ 3 อุดมการณ์ ดังนี้

4.1 อุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า มีการสร้างอุดมการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม 3 ชุดความคิด ได้แก่ 1) อุดมการณ์ด้านพุทธศาสนา 2) อุดมการณ์ด้านท้องถิ่นนิยม และ 3) อุดมการณ์ด้านธรรมชาตินิยม อภิปรายได้ ดังนี้

1) อุดมการณ์ด้านพุทธศาสนา จากการศึกษาพบว่า อุดมการณ์ด้านพุทธศาสนาในนิตยสารลาวสมัยใหม่ จากที่ทำการวิเคราะห์ที่ตัวบทนั้นพบอุดมการณ์พุทธศาสนามักจะถูกนำเสนอผ่านหัวข้อธรรมะ (ທຳມະ) ทุกฉบับ เช่น การทำบุญตามประเพณี

ผู้วิจัยมีข้อค้นพบว่า การนำเสนออุดมการณ์พุทธศาสนาข้างต้นได้กลายเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนลาว จากการวิเคราะห์พบการนำเสนออุดมการณ์พุทธศาสนาเกี่ยวกับสัจนิยม และความเป็นเหตุเป็นผล โดยอุดมการณ์นี้มักจะถูกนำเสนอผ่านหลักธรรมทางพุทธศาสนา เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับตัวบท อีกทั้งผู้เขียนได้สอดแทรกศีลธรรมทางพุทธศาสนา เช่น พุทธศาสนามองโลกในแง่ความเป็นจริงเป็นสัจนิยม คือ มองทุกอย่างในสภาพที่เป็นจริงถึงแม้โลกจะพัฒนาไปไกลและส่งผลให้มนุษย์กลายเป็นคนเห็นแก่ตัวก็ตาม ความเป็นเหตุเป็นผลที่ถูกนำเสนอผ่านอุดมการณ์นี้ได้สอดแทรกศีลธรรมทางพุทธศาสนาเอาไว้อย่างแนบเนียน ถึงอย่างไรก็ตามอุดมการณ์ที่ควรค่าแก่การรักษาไว้ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ก็คืออุดมการณ์ทางพุทธศาสนาที่สะท้อนการทำความคิด การสร้างบุญกุศล การเข้าใจสัจธรรมของชีวิต การกตัญญู และความมีน้ำใจที่ยังคงถูกนำเสนอในทิศทางบวกเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาภรณ์ รัตโน (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่องการนำเสนออุดมการณ์ทางพุทธศาสนาของหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่า อุดมการณ์ทางพุทธศาสนาที่นำเสนอมากที่สุดในประเด็นการประพฤติดี รองลงมาคือ กรรม และการหลุดพ้น ส่วนใหญ่นำเสนอทิศทางบวก การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์รายวัน สามารถสะท้อนภาพพุทธศาสนาในสังคมไทยได้หลายแง่มุม เช่น วัดถุ่มงคลนิยม พุทธประเพณี ปัจเจกนิยม พุทธแบบผสมผสาน ธรรมะประยุกต์ องค์กรด้านพุทธศาสนา ความเสื่อมของพุทธศาสนา การใช้สื่อเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์บอกบุญ ธรรมะเชิงท่องเที่ยว เป็นต้น

2) อุดมการณ์ด้านท้องถิ่นนิยม จากการศึกษาพบว่า อุดมการณ์ด้านท้องถิ่นนิยม ในนิตยสารลาวสมัยใหม่เป็นไปในลักษณะการสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตแบบสังคมเกษตรกรรมอันเป็น รากเหง้าของคนลาว การปลูกฝังให้รักในวิถีพื้นบ้าน การส่งเสริมสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น ฯลฯ ที่ ถูกนำเสนอผ่านนิตยสารเป็นการแสดงออกถึงความรักในผืนแผ่นดินลาว ในบ้านเกิดถิ่นที่อยู่ของตัวเอง ด้วยวิธีการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม และสภาพความเป็นอยู่ในท้องถิ่น การนำเสนออุดมการณ์ ท้องถิ่นนิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ในคอลัมน์ เวียกตีคนเด่น ในนิตยสารมหาชน ซึ่งเป็นการนำเสนอ กลุ่มคนที่แสดงออกถึงความผูกพันกับท้องถิ่นด้วยการนำเสนอภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผู้วิจัยมีข้อค้นพบว่า อุดมการณ์ท้องถิ่นนิยมที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ได้ สะท้อนให้เห็นจากการส่งเสริมให้เกิดความสำนึกรักในบ้านเกิด ถิ่นที่อยู่ ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น การให้คุณค่ากับทรัพยากร และพยายามสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นเพื่อให้สามารถยืนหยัดอยู่ได้ ด้วยตนเองท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งสอดคล้องกับของวรรณมณี บัวเทศ (2545) ที่ได้ศึกษา อุดมการณ์ทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่ปรากฏในข้อเขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ใน ประเทศแถบเอเชียเปรียบเทียบกับเอเชียวิค พบว่า สำหรับผู้รับสารชาวตะวันตก การรับ สารที่มีเนื้อหาอุดมการณ์ตะวันตกจึงเหมือนเป็นการต่อย้ำรากฐานความเชื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ขณะที่ ผู้รับสารซึ่งเป็นชาวตะวันออกที่อุดมการณ์พื้นฐานหรืออุดมการณ์ท้องถิ่นไม่เข้มแข็งพอก็อาจจะเริ่ม เปลี่ยนความเชื่อ และนำไปสู่การครอบงำทางอุดมการณ์ได้ง่าย

3) ด้านอุดมการณ์ชาตินิยม จากการศึกษาพบว่า การนำเสนออุดมการณ์ ชาตินิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ส่วนใหญ่มักปรากฏที่การพาดหัวเรื่อง และในส่วนเนื้อหาใน คอลัมน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสาระน่ารู้ การเตือนภัย และรู้หรือไม่ เพื่อให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึง ความสำคัญของชาติ

ผู้วิจัยมีข้อค้นพบว่า ชาตินิยม เป็นอุดมการณ์ที่ถูกจัดวางให้เห็นผ่านมุมมอง ทัศนะของผู้เขียนซึ่งมักถูกนำเสนอเมื่อมีปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่สามารถตั้งรับได้ หรือ ไม่สามารถ หลีกเลี่ยงได้ ได้เพียงแค่ตั้งรับมือและป้องกันเท่านั้น โดยเป็นการแสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์ชาตินิยม ที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ที่เชื่อว่า ชาติชาตินั้นเป็นสิ่งสำคัญต่อชีวิตของคนในสังคมลาว ชาติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะเกิดผลกระทบใดบ้างหากไม่พร้อมรับมือ ชาติเป็นสิ่ง ที่สวยงามหากมนุษย์มองเห็นคุณค่าของมันและกัน ดังนั้นชาตินั้นให้ทุกสิ่งแก่มนุษย์ ถ้าหาก มนุษย์ทำลายชาติก็เท่ากับทำลายตนเอง

4.2 อุดมการณ์ทางการเมืองในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า เป็นอุดมการณ์ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับรัฐหรือแผ่นดิน เกี่ยวกับการบริหารประเทศ หรือนโยบายในการบริหารประเทศ ซึ่งผู้วิจัยพบการนำเสนออุดมการณ์ทางการเมืองผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ในประเด็น อุดมการณ์ชาตินิยม

อุดมการณ์ชาตินิยม คือ อุดมการณ์ที่ถูกประกอบสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองต่อการสร้างรัฐชาติ มีภาระหน้าที่ทางอุดมการณ์ในการสร้างเอกภาพ สร้างความเป็นชาติขึ้นมาจากความหลากหลายของคนในชาติ รวมไปถึงการหวงแหนแผ่นดินและผลประโยชน์ร่วมของคนในชาติ การสร้างสำนึกให้เกิดความรักความชอบ และความศรัทธาในความเป็น “ลาว” และที่สำคัญคือเป็นกลไกทางอุดมการณ์ในการสร้างความชอบธรรมให้กับครองอำนาจทางการเมืองของรัฐ สำนึกความเป็นชาติที่ถูกสร้างขึ้น จึงสอดคล้องกับผลประโยชน์ของรัฐมากกว่าประชาชน เช่น การหวงแหนในแผ่นดินเกิดการสำนึกความเป็นชาติ การฉลองวันชาติ เป็นต้น

ผู้วิจัยมีข้อค้นพบว่า การนำเสนอการสร้างสำนึกให้เกิดความรักความชอบ และความศรัทธาในความเป็น “ลาว” ข้างต้นนั้น มักถูกนำเสนอผ่านความคิดของผู้เขียนที่ต้องการกระตุ้นและส่งเสริมหรือแนะนำให้ผู้อ่านเกิดความสำนึกรัก หวงแหน และภาคภูมิใจในชาติของตนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนพรรคและรัฐบาลให้เกิดการเฉลิมฉลองแบบนี้ไปเรื่อย ๆ ถึงแม้มันอาจจะสิ้นเปลืองแต่มันสามารถสะท้อนวิถีชีวิตของคนในสังคมลาวและสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นในประเทศชาติได้ไม่มากนักน้อย ดังนั้นอุดมการณ์ชาตินิยมที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้นเป็นอุดมการณ์ที่ถูกนำเสนอในลักษณะของมีลักษณะของการถ่ายทอดในเรื่องความรักชาติ รักแผ่นดิน หวงแหนสมบัติชาติ การสละชีวิตเพื่อชาติ และรักซารากเหง้าความเป็นลาวในสังคมเกษตรกรรม ผ่านการวางรากฐานชาตินิยมทางวัฒนธรรมเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาวิกฤตของประเทศและการพัฒนาของประเทศชาติผ่านนิตยสารลาวสมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขงยี่งลักษณ์ บุญเก็บ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เพลงปลุกใจในฐานะสื่อประชาสัมพันธ์ให้คนไทยสำนึกรักชาติของกองทัพบก พ.ศ.2475-2550 พบว่า พัฒนาการของเพลงปลุกใจในฐานะสื่อประชาสัมพันธ์ในคนไทยสำนึกรักชาติของกองทัพบกสามารถแบ่งได้ 5 ยุค คือ (1) ยุคปลุกอุดมการณ์ชาตินิยม (2575-2500) แก่นหลักของเพลงปลุกใจคือการเสียสละพลีชีพเพื่อชาติ หวงแหนดินแดนอธิปไตยและความเป็นเชื้อชาติไทย (2) ยุคสู้ภัยคอมมิวนิสต์ (2501-2525) แก่นหลักของเพลงปลุกใจคือกำลังใจทหารในการปฏิบัติหน้าที่ การประณามโจมตีผู้เป็นภัยต่อชาติและการเตือนสติเตือนใจคนไทย (3) ยุคงานประจำทำตามหน้าที่ (2526-2535) แก่นหลักของเพลงปลุกใจคือการแสดงถึงความภาคภูมิใจในกองทัพบก (4) ยุคกู้ภาพลักษณ์กองทัพบก (2536-2538) แก่นหลักเพลงปลุกใจคือการแสดงเจตนารมณ์และจุดยืนของกองทัพบกภายหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬปี 2535 (5) ยุคฟื้นฟูอุดมการณ์รักชาติ (2539-2550) แก่นหลักของเพลงปลุกใจคือการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การแสดงความรักสำนึก

ของคนในชาติและการแสดงถึงบทบาทของทหารที่เสียสละเพื่อปกป้องชาติ นอกจากนี้ยังพบว่า กองทัพบกได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรับในยุคปลูกอุดมการณ์ชาตินิยม ยุคสู้ภัยคอมมิวนิสต์และ ยุคกู้ภาพลักษณ์กองทัพบก ส่วนในยุคงานประจำทำตามหน้าที่เป็นการดำเนินการประชาสัมพันธ์แบบ ปกติ ในยุคฟื้นฟูอุดมการณ์รักชาติได้หันมาใช้ในการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์เชิงรุก

4.3 อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจในนิตยสารลาวสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า เป็นอุดมการณ์ สำคัญที่มีส่วนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเช่นกัน ได้แก่ 1) อุดมการณ์ทุนนิยม และ 2) อุดมการณ์วัตถุนิยม อภิปรายได้ดังนี้

1) อุดมการณ์ทุนนิยม ผลการวิจัยพบว่า ในนิตยสารลาวสมัยใหม่ได้ถูกนำเสนอ อุดมการณ์ทุนนิยมผ่านรูปแบบของการสัมภาษณ์ การโฆษณา ฯลฯ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงระบบทุน นิยมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมลาวช่วงปี พ.ศ. 2558-2559

ผู้วิจัยมีข้อค้นพบว่า อุดมการณ์ทุนนิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่นั้นจะถูกนำเสนอ ในลักษณะ 2 แบบคือ ด้านหนึ่งจะนำเสนอผ่านการลงทุนทางธุรกิจ เช่น บริษัทสุขสมบุรณ์ ในช่วงแรก มองการเข้าสู่สมาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่าเป็นการเปิดโอกาสให้มีคู่แข่ง แต่เมื่อได้เข้ามาสู่การรับมือ จริงกลุ่มนายทุนกลับมองว่าเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับบริษัทของตน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์ทุน นิยมไม่ได้ถูกต่อต้านอย่างเดียวน่ามีลักษณะของการประนีประนอมควบคู่กันอยู่ด้วย ด้านที่สองถูก นำเสนอผ่านการตั้งรับหรือเตรียมความพร้อม เช่น ในตัวอย่างของธุรกิจโรงแรมลือโซ ที่แสดงให้เห็น ชัดเจนว่าการเข้าสู่สมาชิกสมาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นทำให้สภาพทางเศรษฐกิจดีขึ้นกว่าเดิม กล่าวคือ ในทางธุรกิจประเภทโรงแรมหรือบ้านพักนั้นยังคงให้การยอมรับและเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ระบบทุน นิยมอย่างเต็มตัว แต่อย่างไรก็ตามในท้ายที่สุดแล้วถึงแม้ว่าจะมีการปฏิเสธอย่างไรก็ตามอุดมการณ์ทุนนิยมก็ มักถูกยกให้เป็นอุดมการณ์หลักในเรื่องของระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมและประเทศชาติโดย ไม่อาจปฏิเสธได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขงวรรณมณี บัวเทศ (2545) ที่ได้ศึกษาอุดมการณ์ ทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่ปรากฏในข้อเขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประเทศแถบเอเชีย เปรียบเทียบนิตยสารไทม์กับเอเชียวิก พบว่า นิตยสารทั้ง 2 ฉบับ จะมีกลุ่มเป้าหมายแตกต่างกันอย่าง สิ้นเชิง คือ ไทม์มีกลุ่มเป้าหมายเป็นชาวสหรัฐอเมริกา (ตะวันตก) และเอเชียวิกมีกลุ่มเป้าหมายเป็น ชาวเอเชีย (ตะวันออก) แต่เนื้อหาอุดมการณ์ที่ปรากฏในข้อเขียนของนิตยสารทั้งสองเกือบทั้งหมดจะ เป็นอุดมการณ์ตะวันตกโดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับประเทศโลกตะวันตกและอุดมการณ์ ทุนนิยมซึ่งหมายถึงรูปแบบการดำเนินธุรกิจการค้าเสรีและการเกิดช่องว่างหรือความเหลื่อมล้ำ ระหว่างคนในสังคม

2) อุดมการณ์วัตถุนิยม ผลการวิจัยพบว่า อุดมการณ์วัตถุนิยมมีความสัมพันธ์และ ส่งผลให้เกิดความต้องการความคิดและการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตของคนลาวในปัจจุบัน กล่าวคือใน สมัยก่อนการจับจ่ายหรือการบริโภคนั้นไม่ได้มีความต้องการสูงเหมือนในปัจจุบัน แต่ปัจจัยทางสังคม

ในปัจจุบันแสดงให้เห็นว่าความต้องการหรือขีดจำกัดของคนในปัจจุบันมีอยู่ไม่จำกัด ทั้งนี้เรื่องเงินมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมขึ้นในสังคม ความต้องการที่จะครอบครองวัตถุต่าง ๆ ล้วนเกิดจากพฤติกรรมของผู้บริโภคทั้งสิ้น

ผู้วิจัยมีข้อค้นพบว่า การนำเสนออุดมการณ์วัตถุนิยมในนิตยสารลาวสมัยใหม่ส่วนใหญ่มักปรากฏอยู่ 2 ด้านคือ ด้านแรกมักปรากฏอยู่ที่การให้สัมภาษณ์บุคคลที่ประสบความสำเร็จหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม และด้านที่สองมักปรากฏอยู่ที่โฆษณา ซึ่งสะท้อนความต้องการของผู้บริโภคที่ให้คุณค่ากับวัตถุสิ่งของและความสะดวกสบาย รวมทั้งลักษณะของการถ่ายทอดความหลงใหลในวัตถุสิ่งของ เช่น บ้าน รถ โทรศัพท์ บริโภคสรนียม และรักในความสะดวกสบาย อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตคือ อุดมการณ์วัตถุนิยมที่ถูกนำเสนอมีความแตกต่างจากอุดมการณ์ทุนนิยมที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ อาจเนื่องมาจากการนำเสนอเนื้อหาในอุดมการณ์ทุนนิยมส่วนใหญ่มักถูกหยาบยกในประเด็นของการตอรอง ต่อต้านและทำยที่สุดกลายเป็นอุดมการณ์หลักแบบปฏิเสธไม่ได้ ส่วนอุดมการณ์วัตถุนิยมนั้นการนำเสนอเนื้อหาส่วนใหญ่มักถูกหยาบยกผ่านปัจจัยทางสังคมที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ส่งผลให้การนำเสนอเนื้อหาเป็นไปในทิศทางบวกเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฟาน ไดก์ (ณัฐพร ฟานโพธิ์ทอง. 2556: 18-19 อ้างอิงจาก Van Dijk. 1995) ที่กล่าวว่า “อุดมการณ์เป็นความเชื่อของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสังคมและเกี่ยวข้องกับประเด็นผลประโยชน์ของกลุ่มนั้น ๆ ทั้งความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม การดิ้นรน การต่อต้าน หรือการมีอำนาจเหนือกว่า”

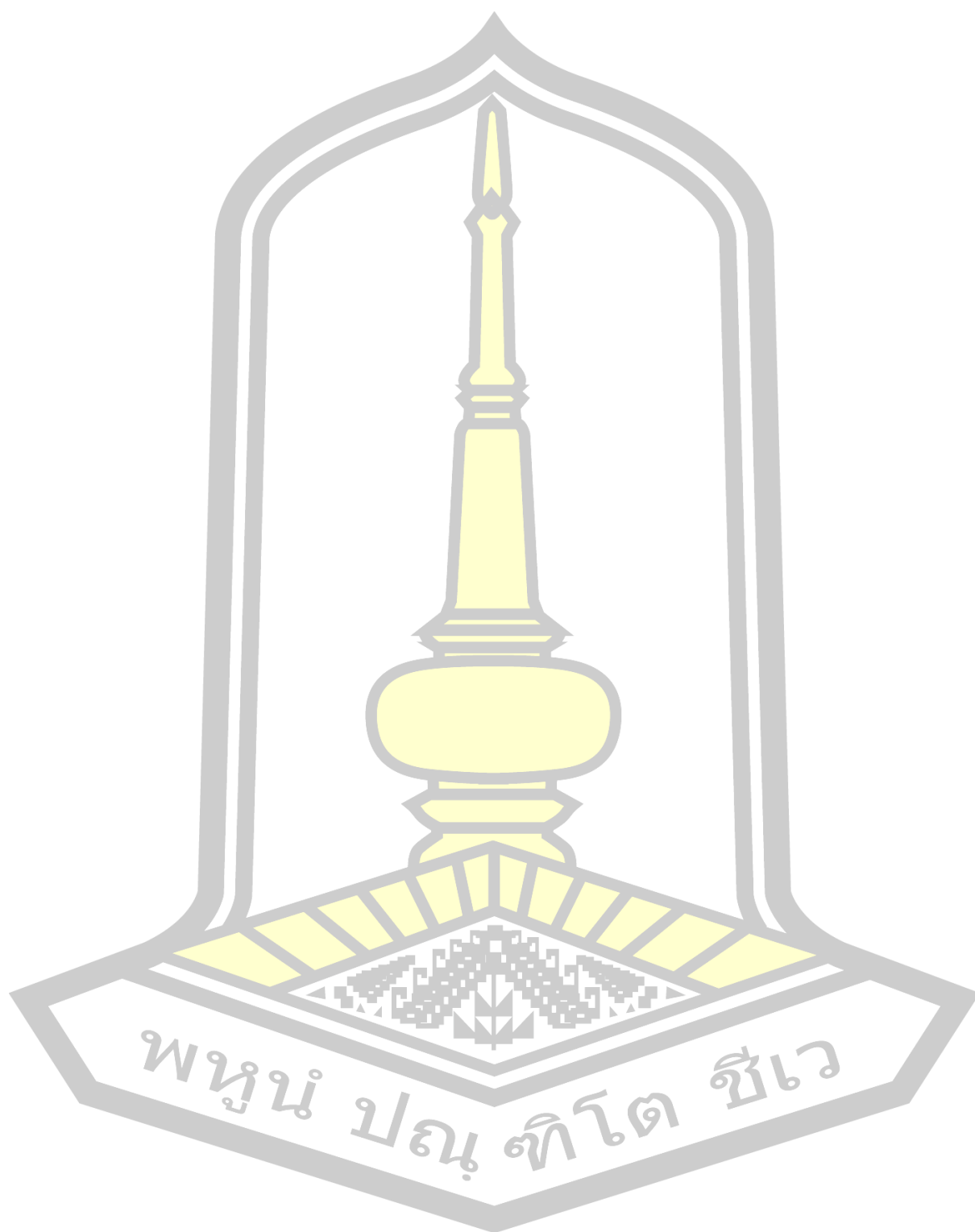
นอกจากนี้ยังพบว่า อุดมการณ์ทางเศรษฐกิจ (economic ideology) ที่ปรากฏในนิตยสารลาวสมัยใหม่ เป็นการแสดงให้เห็นว่านิตยสารลาวสมัยใหม่เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถประกอบสร้างอุดมการณ์ได้ในลักษณะของการนำเสนอผ่านรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนิตยสารลาวสมัยใหม่จะทำหน้าที่ในการถ่ายทอด สอดแทรก ผลิตซ้ำอุดมการณ์ทางเศรษฐกิจแล้ว นิตยสารลาวสมัยใหม่ยังทำหน้าที่สะท้อนความเป็นไปของเศรษฐกิจในสังคมลาวอีกด้วย

7.3 ข้อเสนอแนะ

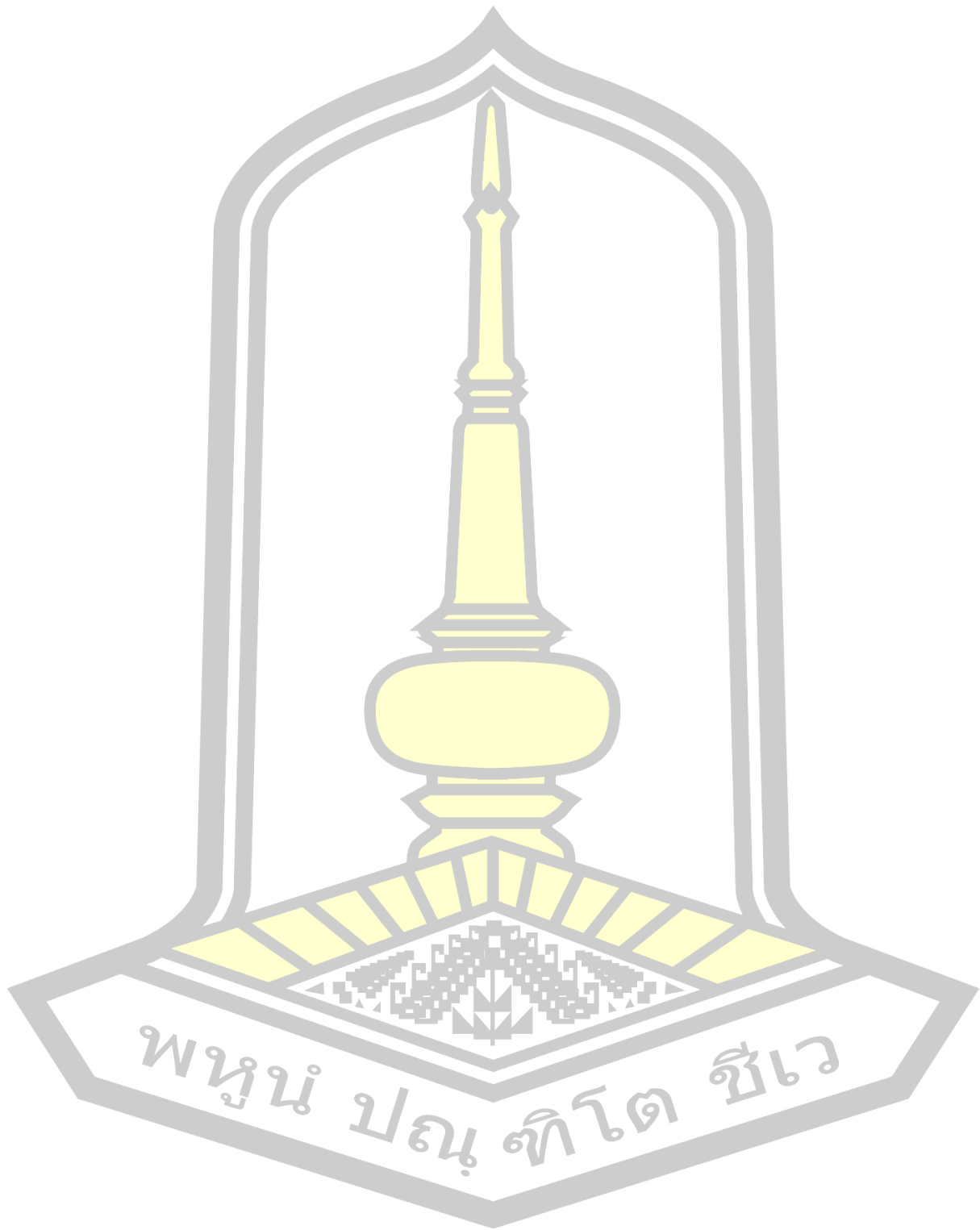
ผู้วิจัยขอเสนอแนะประเด็นที่น่าสนใจและน่าจะมีการวิจัยต่อไปดังนี้

1. การศึกษานิตยสารลาวชุดอื่น ๆ เพื่อดูพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงในการสื่อสารเพื่อสร้างอำนาจและประเภทวาทกรรมในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน
2. การศึกษาปฏิบัติการทางภาษากับการนำเสนออุดมการณ์ในสื่ออื่น ๆ อาทิ รายการโทรทัศน์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว แบบเรียนลาว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กตিকা ศรีรักษา. (2550). **ความหมายและกระบวนการสร้างความหมาย "บ้าน" ในนิตยสารบ้านและสวน**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2546). **แบบเรียนโลกอ้อมตัวเรา ป. 4**. ม.ป.ท.: สถาบันค้นคว้าวิทยาศาสตร์การศึกษาแห่งชาติ.
- กัลยรัตน์ กลิ่นสุวรรณ.(2556). **ความแตกต่างระหว่างชาย-หญิง ในการให้คำแนะนำปัญหาชีวิตรัก ในห้องศาลาประชาคม เว็บไซต์พันทิปดอทคอม: การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์** วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา แก้วเทพ.(2540). **โลกของสื่อ ลำดับที่ 1**. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์.
- _____. (2543). **มองสื่อใหม่มองสังคมใหม่**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). **ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา**. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.
- _____. (2557). **การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์: แนวคิดและตัวอย่างงานวิจัย**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- กาญจนา เจริญเกียรติบวร.(2548). **การวิเคราะห์วาทกรรมเรื่องตลกภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา ถาวร. (2531). **การวิเคราะห์เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย ซึ่งปรากฏในนิตยสาร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์. (2551). **วัจนปฏิบัติศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์และโสรัจจ์ หงส์ดารมภ์.(2549). **วาทกรรมภาคใต้และความรุนแรงในสังคมไทย**.กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ และจันทิมา เอี่ยมานนท์ (บรรณาธิการ), มองสังคมผ่านวาทกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์. (2543). **ปริศนาเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย : การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์** : รายงานผลการวิจัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลลินี มุทธากลิน.(2541). **ยุควัฒนธรรมบริโภคนิยมครองโลก: สร้างมายาภาคให้สัจจะเทียม, ในพิทยาอ่องกุล (บรรณาธิการ) ไทยยุควัฒนธรรมทาส**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยและมูลนิธิภูมิปัญญา: 85-104.

- ไถสออน พมวิทาน.(1987). **นิพนธ์เลือกเฟ้น 2**. เวียงจันทร์: สำนักพิมพ์จำหน่าย สปป.ลาว
- _____. (1997). **นิพนธ์เลือกเฟ้น 3**. เวียงจันทร์: โรงพิมพ์แห่งรัฐ.
- _____. (2005). **นิพนธ์เลือกเฟ้น 4**. เวียงจันทร์: โรงพิมพ์แห่งรัฐ.
- เจียน นีรันดรนต์.(2522). **การถ่ายถอดอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ผ่านนิตยสารผู้หญิง**. วิทยานิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คชาธิป พาณิชตระกูล. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ว่าด้วยชายรักชายใน
หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ปี พ.ศ. 2555: การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์**.
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จักษ์ พันธุ์ชูเพชร.(2546). **เพศสัมพันธ์ในสายเลือด: ตรรกแห่งการต่อต้านชัดขึ้น**. วิทยานิพนธ์
รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิมา เอี่ยมมานนท์. (2549). **“ปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษา วาทกรรมและอัตลักษณ์ของผู้ติดเชื้อ/
ผู้ป่วยเอดส์” : การศึกษาเชิงปฏิพันธ์วิเคราะห์.** ใน กฤษดาวรรณ หงส์ลดาธรรม์และ
จันทิมาเอี่ยมมานนท์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิมา อังคพานิชกิจ.(2557). **การวิเคราะห์ข้อความ (Discourse Analysis)**. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตราภรณ์ วันสพงค์. 2539. **ชาติพันธุ์นิยมในการนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับประเทศลาวใน
หนังสือพิมพ์ไทย**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจิมสิริ เหลืองศุภกรณ์. (2545). **จินตนาการทางเพศของผู้หญิงผ่านนิตยสารวัยรุ่น**. วิทยานิพนธ์
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนกพร พัวพัฒนกุล.(2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวาทกรรมการพยากรณ์
ดวงชะตา: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนกพร พัวพัฒนกุล. (2548). **อุดมทรรศน์เกี่ยวกับ "เขมร" ในปริจเฉทหนังสือพิมพ์ไทย : กรณีเหตุ
จลาจลเผาสถานทูตไทยในกัมพูชา พ.ศ. 2546**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนกพร อังศุวิริยะ.(2550). **“ความเป็นผู้หญิง” ในนิตยสารสตรีสาร (พ.ศ. 2491-2539):
การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎี
บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวรัตน์ เชิดชัย.(2520). **การบรรณาธิกรณหนังสือพิมพ์และนิตยสาร**. กรุงเทพฯ: แผนกอิสระวารสาร
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ชีษณุพงศ์ อีทรเกษม. (2557). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวาทกรรมโฆษณาสถาบันกวดวิชา**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร.(2543). **สัณฺหวทยา, โครงสร้างนิยม, หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์**. กรุงเทพฯ: วิชาษา.
- ฐฎิณฎฐ์ หลักชัยกุล. (2544). **การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพในนิตยสารเพื่อสุขภาพ : ศึกษากรณีนิตยสารใกล้หมอชิวจิตและหมอชาวบ้าน**. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐกาญจน์ เฟื่องแก้ว. (2552). **กลยุทธ์การจัดการ และรูปแบบของนิตยสารหัวนอก สำหรับวัยรุ่นหญิง**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง.(2542). **หน้าที่ของอุปลักษณ์จากมุมมองของผู้พูดภาษาไทย**. **วารสารภาษาและวรรณคดีไทย**. 16(12): 259-268.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง.(2549). **มองคหฺลียาจะจำจากมุนนักภาษา: เนื้อหาและกลวิธี**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง.(2556). **วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามแนวภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษาวาทกรรมในภาษาไทย**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดรุณี หิรัญรักษ์.(2530). **การบริหารงานหนังสือพิมพ์**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการหนังสือพิมพ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารารัตน์ เมตตาริกานนท์.(2557). **งานเขียนทางประวัติศาสตร์ประเภทชีวประวัติในลาว ค.ศ. 1975-2010: สถานภาพความรู้**. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- ทัศนวลัย เนียมบุปผา.(2540.) **การใช้ประโยคเงื่อนไขแสดงเจตนาต่าง ๆ ในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทพี จรัสจรุงเกียรติ.(2546). **การศึกษาความเปลี่ยนแปลงของคำกริยาในพระราชนิพนธ์ร้อยแก้ว**. **ปิยะราชกวินทร์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรงธรรม อินทจักร.(2550) **แนวคิดพื้นฐานด้านวจนปฏิบัติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทองปาน สมพะวง.(2542). **การศึกษาพัฒนาการของระบบสื่อมวลชนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวค.ศ.1950-1997**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทน์ภัส หวังศรีโรจน์. (2552). **การสร้างเอกลักษณ์ของนิตยสารกับการเลือกใช้แบบอักษร**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิตยา นิราศรพ.(2530). **คำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทย พ.ศ. 2417-2453**. วิทยานิพนธ์ศิลป
ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิตพิงศ์ พิเชฐพันธ์.(2553). **วาทกรรมเหตุการณ์พิพาทเขาพระวิหาร พ.ศ. 2551 จากหนังสือพิมพ์
รายวันภาษาไทย: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์**. วิทยานิพนธ์
อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิษฐา หรุ่นเกษม.(2554). **พลังของสื่อที่มีต่อสังคมเกี่ยวกับการประกอบสร้างความจริงทางสังคม.
มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน. (ออนไลน์).**
- นพวัฒน์ สุวรรณช่าง.(2553). **การใช้ภาษาโน้มน้ำหนักในบทโฆษณาในนิตยสารสุขภาพ.
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- นพพร ประชากุล.(2552). **ยกอักษรย่อนความคิด เล่ม 1 ว่าด้วยวรรณกรรม**. กรุงเทพฯ : อ่าน.
_____. (2552). **ยกอักษรย่อนความคิด เล่ม 2 ว่าด้วยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**.
กรุงเทพฯ : อ่าน.
- บุญญารัตน์ มีอิน.(2552). **เงื่อนไขทางด้านลิขสิทธิ์ กระบวนการผลิต และกลยุทธ์การตลาด ของ
นิตยสารเนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปฐม หงษ์สุวรรณ.(2550). “ลัทธิกึ่งคน : วาทกรรมการสร้างภาพลักษณ์ ความรุนแรงจากตำนานและ
พิธีกรรมของคนต่างชาติพันธุ์,” ใน **กาลครั้งหนึ่ง : ว่าด้วยตำนานกับวัฒนธรรม**. หน้า
162 - 212. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาภรณ์ รัตโน.(2552). **การนำเสนออุดมการณ์ทางพุทธศาสนาของหนังสือพิมพ์รายวัน.
วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ปิ่นทพ ตั้งศรีวงศ์.(2555). **ลาว Land Link จิตนาการใหม่**. กรุงเทพฯ: นำอักษรการพิมพ์.
- พีระ จิระโสภณ.(2529). **ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน**. ในหลักและทฤษฎีการสื่อสาร (หน่วยที่11).
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรพิมล เลิศวงศ์วีรชัย.(2551). **ค่านิยมเชิงวัฒนธรรมในโฆษณานิตยสารสตรี**. วิทยานิพนธ์
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญนภา คล้ายสิงโต.(2553). **อุดมการณ์ทางเพศสภาพในพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์
ไทย : การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพิ่มทิพย์ บัวเพชร.(2549). **กลวิธีการนำเสนอบุคคลในบทสัมภาษณ์ผู้มีชื่อเสียงในนิตยสาร
ภาษาไทยสำหรับผู้หญิง**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พฤติกรรมผู้บริโภค และเกร็ดการติดต่อธุรกิจกับ สปป.ลาว, EXIM e-news, 8(4) **ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย**

<http://www.exim.go.th/eximenews/enews_april2013/enews_april2013_tips.html> 4 เมษายน 2556

ไพวัน บุนทะวง.(2556). **พัฒนาการของหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ใน สปปลาว**

คศ1975-2010. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาลาว) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภัทร์ศรีयरรง สังก์รุ่ง.(2558). **การศึกษาเชิงพหุวิธีในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาพเพื่อสร้างความหมายบนปกนิตยสารภาษาไทย.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยาภา ลีวีเจริญชัย.(2548). **การศึกษาเชิงปริจเฉทวิเคราะห์แบบทดสอบในนิตยสารไทย.**

วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยิ่งลักษณ์ บุญเก็บ.(2552). **การใช้เพลงปลุกใจในฐานะสื่อประชาสัมพันธ์ให้คนไทยสำนึกรักชาติของกองทัพบก พ.ศ. 2475-2550.** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ระวีวรรณ ประกอบผล.(2530). **นิตยสารไทย.** กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่งานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ราชบัณฑิตยสถาน.(2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542.** กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์.

ลำพอง คัญทะลีวัน.(2551). **ภาพตัวแทนผู้หญิงในนิตยสารของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วริษา กมลนาวัน.(2544). **ฝึกทักษะภาษาลาว เวียงจันทน์: สำหรับนักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรรณมณี บัวเทศ.(2545). **อุดมการณ์ทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองที่ปรากฏในข้อเขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ในประเทศแถบเอเชีย เปรียบเทียบนิตยสารใหม่กับเอเชียวีค.**

วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิภา อุตมฉันท.(2543). **ทัศนคติของผู้รับสารและผลกระทบที่เกิดจากสัญญาณวิทยุและโทรทัศน์ข้ามพรมแดนไทย-ลาว : รายงานผลการวิจัย.** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีไลวรรณ ขนิษฐานันท์.(2521). **ภาษาและภาษาศาสตร์.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วิวรรธนี สุขยศ.(2552). **นิตยสารซีเคร็ทกับการสื่อสารเพื่อส่งเสริมสุขภาวะทางจิตวิญญาณ.**

วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิสันต์ สุขวิสิทธิ์.(2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือเรียน**

**รายวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503-2544: การศึกษาตามแนว
วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์.** วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ.(2553). **อุดมการณ์ความเป็นชายในวาทกรรมโฆษณาสินค้าและบริการ**

สำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชาย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ศจีรัตน์ พุดเรืองศักดิ์.(2549). **วาทกรรมการเมืองที่ปรากฏบนปกนิตยสารมติชนสุดสัปดาห์.**

วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศตนันต์ เปียงบุญทา.(2556). **ศึกษาบทความเรื่อง ภาษาและอุดมการณ์ในพาดหัวข่าวการประทุษร้าย**

ทางเพศ: การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์. วารสารมนุษยศาสตร์. 14(2): 141-165.

ศิริพร ภัคดีผาสุก.(2553). **วาทกรรม “ความเป็นผู้หญิง” ในนิตยสารสุขภาพและความงาม**

ภาษาไทย: รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ศิริพร ภัคดีผาสุก.(2557). **ถอดรหัสความคิดหนังสือ “ฮาวทู” และ “ดูดวง” อุดมการณ์ว่าด้วย “ชีวิต**

**ที่พึงประสงค์” และ “ความสุข” ในวาทกรรมหนังสือแนะนำแนวทางการดำเนินชีวิตและ
วาทกรรมคำพยากรณ์ดวงชะตา. วารสารภาษาและวรรณคดีไทย. 30(12): 26-28.**

สันต์ สุขวิสิทธิ์. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือเรียนรายวิชา**

**ภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503-2544 : การศึกษาตามแนววาทกรรม
วิเคราะห์เชิงวิพากษ์.** วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา สุตบรรทัด. (2544). **พัฒนาการการถ่ายทอดข่าวสาร ความรู้ และอุดมการณ์ ของ**

หนังสือพิมพ์ไทย ภายใต้แรงกดดันของกลุ่มชนชั้นนำและกลุ่มผลประโยชน์. วิทยานิพนธ์
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

สุคนธ์รัตน์ สร้อยทองดี.(2552). **การนำเสนออุดมการณ์ความเป็นแม่ในวาทกรรมโฆษณาใน**

นิตยสารสำหรับครอบครัว. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สุจริตลักษณ์ ดิผดุง.(2552). **วิจัยปฏิบัติการศาสตร์เบื้องต้น. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม**

เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

สุดาพร ลักษณะียนาวิน.(2537) **ภาษากับความหมาย. วารสารประมวลสาระชุดวิชาทักษะทางภาษา**

หน่วยที่ 3. 1(8): 97-152.

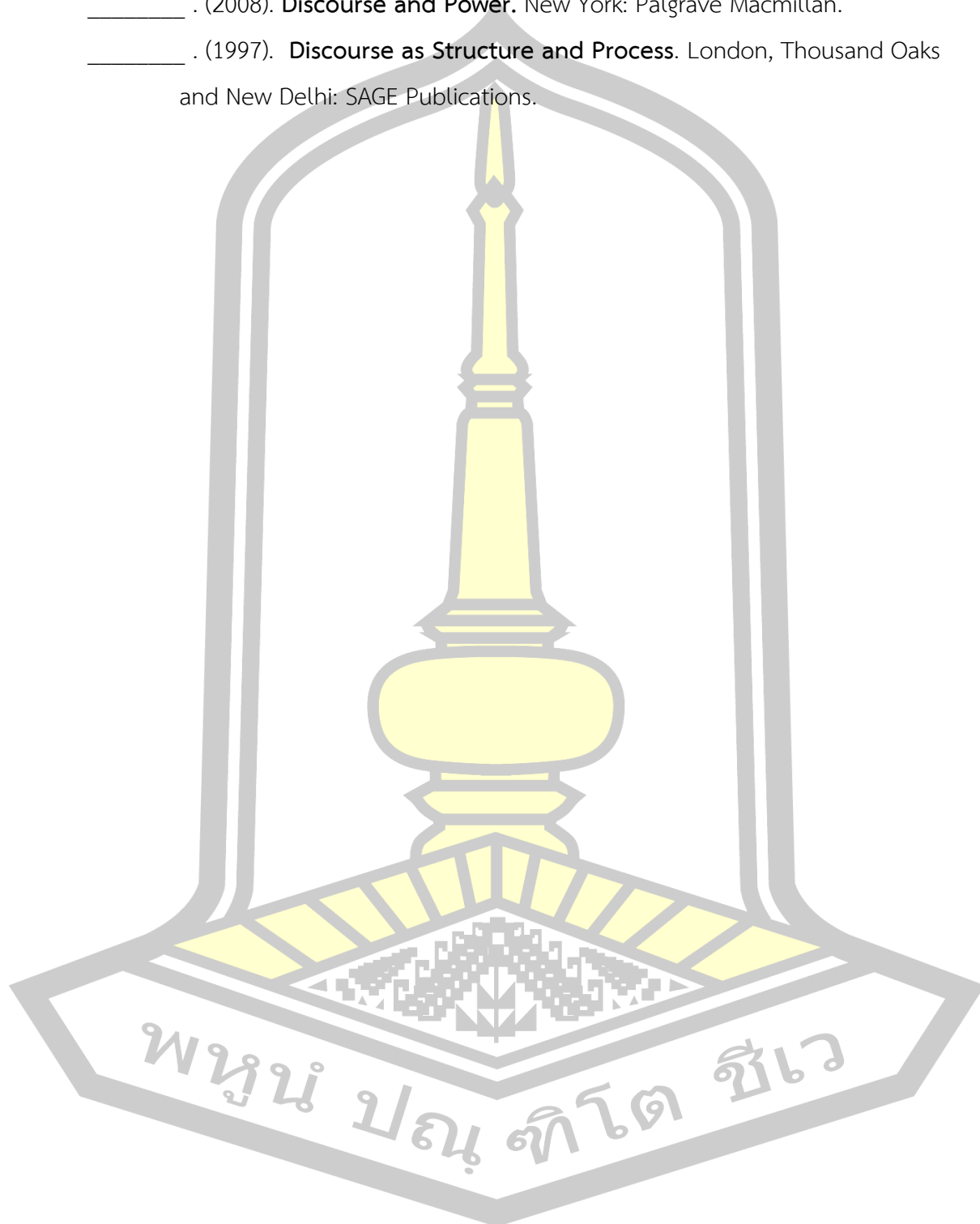
- สุทธาทิพย์ อร่ามศักดิ์. (2551). **กลวิธีการเขียนเพื่อโน้มน้าวใจในคอลัมน์หมวดแฟชั่นในนิตยสาร SPICY พ.ศ.2549**.วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธิตา ตันเลิศ.(2541). **โกสอน พมวิทานกับการปฏิวัติลาว ระหว่างปี ค.ศ.1955-1975**. สารนิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวรรณณี เครือพึ้ง.(2552). **วาทกรรมการถาม-ตอบปัญหาเกี่ยวกับการดูแลเด็ก ในนิตยสาร “รักลูก”**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร โขติติลก. (2555). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในวารสาร “อยู่ในบุญ” สุขที่พึงประสงค์สุขได้ด้วยบุญ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 4(2): 165-200.**
- โสภา สถาพรชัยวัฒน์.(2550). **วาทกรรมผู้หญิงเซ็กซี่ในนิตยสารมาร์สและอิมเมจ**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภี อุ่นทะยา.(2552). **กฎหมายโบราณลาว : สังคมลาว ค.ศ. 1353-1695. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 28(3): 114-130.**
- สมเกียรติ รัชัษณ์ณี.(2549). **เอกสารคำสอนวิชา 361332 ภาษาวรรณศิลป์. ภาควิชาภาษาไทยคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- สมชาย ศรีสันต์. **การกั้นแยกคนเลื้อยแดงออกจากสังคมไทย.**
<<http://www.prachatai.com/journal/2009/12/26943>> 14 กรกฎาคม 2559
- สมชาย ศรีสันต์. (2555). **วาทกรรมแนววิพากษ์และการศึกษาการพัฒนาในสังคมไทย. วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 13(1): 184-219.**
- สมชาย สำเนียงงาม.(2546). **ลักษณะภาษาที่แสดงการเปลี่ยนแปลงของความเชื่อเกี่ยวกับสิริมงคลและกาลกิณีในชื่อของคนไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- _____. (2549). **ภาษาและวรรณกรรมสาร: ภาษาและวรรณกรรมกับสังคม**. นครปฐม: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำรวจผู้บริโภคเพื่อนบ้าน เจาะตลาด “เมียนมาร์-ลาว” ประชาชาติธุรกิจออนไลน์**
http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1388937878 6 มกราคม 2558.
- สำรวจยอดขายรายไตรมาส พ.ศ. 2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร : 2558. [ออนไลน์] ได้จาก**<http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages>.
[สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2560]

- อดิษฐ์ อสีปัญญา. (2554). โลกาวัดณ์ของประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมในนิตยสารผู้หญิง. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนันท์ พุฒิชัย.(2557). บทวิจารณ์หนังสือไกสอน พมวิหาน. วารสารลุ่มน้ำโขง. 10(2): 1-14; พฤษภาคม – สิงหาคม.
- อมร มงคลแก้วสกุล. (2558). การปรับตัวของนิตยสารตกแต่งงานในยุคหลอมรวมสื่อ. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรณณ ปิรันธโรวาท.(2546) “กรอบวาทกรรมวิเคราะห์และกรณีศึกษาไทย”. วารสารนิเทศศาสตร์.21(1) : 15-20 ; เมษายน-มิถุนายน.
- อวยชัย สังสนา. (2544). วาทกรรมการสื่อความหมายของนิวัติ กองเพียร นั้ดคอล์มนี้ในหนังสือพิมพ์รายวันและนิตยสารรายสัปดาห์ “มติชน”. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Austin, John L. (1962). **How to Do Things with Words**. Oxford: Clarendon Press.
- Austin, John L. (1975). **How to Do Things with Words**. In; Sbisá, Marina and Urmson, J.O. editors. USA: Harvard University press.
- Fairclough, N. (1989). **Language and power**. London: Longman.
- Fairclough, N. (1995). **Critical discourse analysis: The critical study of language**. London: Longman.
- Fairclough, N. and Wodak, R. (1997). **Critical Discourse Analysis**. In T.A. Van Dijk (ed.), *Discourse as Social Interaction*. London: Sage, 258-85.
- Foucault, M. (1972). **The Archaeology of Knowledge**. New York: Pantheon Book.
- Hall, Stuart. (1997). **Representation: Cultural representations and signifying practices**. London: Sage.
- Hymes, D.H. (1972). **On Communicative Competence in: J.B. Pride & J. Holmes (Eds).** *Sociolinguistics: Selected Readings*. Harmondsworth: Penguin.
- Knowles, M. and R. and Malmkjser. (1996). **Language and Control in Children’s Literature**. London: Routledge.
- Saeed, J. I. (2003). **Semantics**. 2nd ed. Cornwall: Blackwell Publishing.
- Searl, J. (1969). **Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language**. Cambridge: Cambridge University press.

Van Dijk, Teun A. (1985) **Handbook of Discourse Analysis**. 4 vols. London: Academic.

_____. (2008). **Discourse and Power**. New York: Palgrave Macmillan.

_____. (1997). **Discourse as Structure and Process**. London, Thousand Oaks and New Delhi: SAGE Publications.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวสุทธิลักษณ์ สวรรยาวิสุทธิ
วันเกิด	วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	46/35 หมู่บ้านจัดสรรอัมพร 6 ถนนสารภณนิมิต ตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม รหัสไปรษณีย์ 48000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	พนักงานมหาวิทยาลัย (อาจารย์)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม 167/8 หมู่ 1 บ้านเนินสะอาด ตำบลนาราชควาย อำเภอเมือง จังหวัด นครพนม
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2542 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนกุมภวาปี อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2545 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีราชินูทิศ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2552 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2555 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2562 ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ทุนวิจัย	ทุนอุดหนุนโครงการวิจัย งบประมาณเงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีงบประมาณ 2562
ผลงานวิจัย	การใช้สัญญาณเสียงพิมพ์โฆษณาผลิตภัณฑ์ลดน้ำหนัก ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2555